

Το φάντασμα της Όπερας

Γκαστον Λερου

Призрак оперы

Леру Гастон

Στο μεγάλο αδελφό μου Τζο Που, χωρίς να 'χει τίποτα το κοινό μ' ένα φάντασμα, είναι κι αυτός, όπως κι ο Ερίκ, ένας Άγγελος της μουσικής.

Με όλη μου τη στοργή

ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όπου ο συγγραφέας αυτού του μοναδικού έργου, αφηγείται στον αναγνώστη πως οδηγήθηκε στη βεβαιότητα ότι το φάντασμα της όπερας πραγματικά υπήρξε.

Το φάντασμα της Όπερας υπήρξε. Δεν επρόκειτο, όπως πίστευαν πολύν καιρό τώρα, ούτε για καλλιτεχνική έμπνευση, ούτε για διευθυντική πρόληψη ούτε, πολύ περισσότερο, για κάποιο γελοίο αποκύημα της ερεθισμένη φαντασίας των δεσποινίδων του μπαλέτου, των μητέρων τους, των ταξιθετριών και των υπαλλήλων του βεστιαρίου και του θυρωρείου.

Ναι, υπήρξε με σάρκα και οστά, παρόλο που παρουσιαζόταν ως ένα αληθινό φάντασμα, δηλαδή σαν μια σκιά.

Από την αρχή της έρευνάς μου στα αρχεία της εθνικής Ακαδημίας μουσικής, με εντυπωσίασε η πραγματικά εκπληκτική σύμπτωση φαινομένων που αποδίδονταν στο φάντασμα και του πιο μυστηριώδους κι αλλόκοτου δράματος εκείνης της εποχής. Δεν άργησα να καταλήξω στην άποψη πως ο μοναδικός

Μοεμου старшему брату Джо, который, не имея ничего общего с призраком, был тем не менее, как Эрик, ангелом музыки.

ΓΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

ΠΡΕΔΙΣΛΟΒΙΕ

В котором автор этого необычного произведения рассказывает читателю, как он пришел к уверенности, что призрак Оперы действительно существовал

Призрак в Парижской опере действительно существовал, Он не был, как долгое время считали, ни иллюзией певцов, ни суеверием директоров или плодом фантазии разгоряченных умов танцовщиц кордебалета, их матерей, билетеров, гардеробщиков и консьержек.

Да, он существовал, причем во плоти и крови, хотя делал все, чтобы его считали настоящим привидением.

Едва начав поиск в архивах Национальной академии музыки, я был поражен удивительной связью между феноменом, приписываемым призраку, и жуткой трагедией, которая разыгралась в это же самое время, и вскоре пришел к мысли, что истоки трагедии, вероятно, можно было бы

τρόπος για να δοθεί μια λογική εξήγηση και στα δύο ήταν η ερμηνεία των μεν από το δε.

Δεν έχουν περάσει πάνω από τριάντα χρόνια από τότε και δεν είναι διόλου απίθανο να βρει κανείς, ακόμη και σήμερα, στο φουαγιέ του χορού, κάποιους σεβάσιμους γέροντες, που τα λόγια τους κανείς δε θα μπορούσε να αμφισβητήσει, και που θυμούνται,

σαν νάταν χτες, τις μυστηριώδεις και τραγικές συνθήκες της απαγωγής της Κριστίν Ντααέ, την εξαφάνιση του υποκόμη ντε Σανιύ και το θάνατο του μεγάλου του αδελφού, κόμη Φιλίπ, που το πτώμα του βρέθηκε στις όχθες της λίμνης κοντά στην Όπερα, από τη μεριά της οδού Σκριμπ.

Όμως, κανείς μέχρι σήμερα δεν είχε σκεφτεί να συνδέσει αυτή τη φριχτή περιπέτεια με το μάλλον θρυλικό πρόσωπο του φαντάσματος της Όπερας.

Η αλήθεια άργησε να φανερωθεί στο παραγμένο και κουρασμένο από την έρευνα πνεύμα μου. Ήταν μια έρευνα εξοντωτική κάθε τόσο σκόνταφτε σε γεγονότα που, από μια πρώτη ματιά, έμοιαζαν υπερφυσικά. Δεν ήταν λίγες οι φορές που ήμουν έτοιμος να εγκαταλείψω αυτή την έρευνα, όπου απεγνωσμένα προσπαθούσα — χωρίς ποτέ να το κατορθώνω — να συλλάβω μιαν απατηλή εικόνα.

Στο τέλος όμως κατείχα την απόδειξη πως τα προαισθήματά μου δε με είχαν ξεγελάσει και πως ανταμείφθηκα για όλους μου τους κόπους. Ήρθε η μέρα που απόχτησα τη βεβαιότητα ότι το φάντασμα της Όπερας ήταν κάτι πάρα πάνω από μια σκιά.

Εκείνη τη μέρα, είχα περάσει πολλές ώρες με τη συντροφιά των Αναμνήσεων ενός διευθυντή, ελαφρύ έργο, αυτού του υπερβολικά σκεπτικιστή Μονσαρμέν, που όσο ήταν στην Όπερα, όχι μόνο δεν κατάλαβε τίποτα από την καταχθόνια συμπεριφορά του φαντάσματος, αλλά αντίθετα κορόιδευε το κάθε τι που είχε σχέση μ' αυτό, ενώ, από την άλλη, ήταν το πρώτο θύμα της περιέργης οικονομικής επιχείρησης που εκτυλισσόταν στο εσωτερικό του «μαγικού φακέλου».

найти именно в этом необыкновенном явлении.

События, о которых пойдет речь, произошли всего лишь тридцать лет назад, и в Опере до сих пор нетрудно найти почтенных пожилых людей несомненной честности, помнящих,

как будто это было только вчера, загадочные и трагические обстоятельства похищения Кристины Доэ, исчезновения виконта Рауля де Шаньи и смерти его старшего брата, графа Филиппа, тело которого было найдено на берегу озера, находящегося под зданием Оперы.

Но ни один из этих свидетелей, конечно же, никогда не думал, что легендарный призрак Оперы имел отношение к этим ужасным событиям.

Я медленно продвигался к осознанию правды, ибо мой разум был обеспокоен расследованием, которое постоянно наталкивалось на нечто сверхъестественное. Не один раз я был близок к тому, чтобы отказаться от истощивших мои силы попыток расследовать явление, которое я даже не мог понять.

Наконец я получил доказательство того, что интуиция не обманула меня. Все мои усилия были вознаграждены, и я обрел уверенность в том, что привидение в Опере было больше, чем призрак.

В тот день я провел долгие часы, углубившись в чтение «Мемуаров импресарио», легковесной книги чрезмерно скептического Армана Мушармена, который за время своей службы в Опере так ничего и не понял в ставящем в тупик поведении призрака, энергично высмеивал его, тогда как сам стал первой жертвой любопытной финансовой операции, получившей название «магический конверт».

Απογοητευμένος, ήμουν έτοιμος να φύγω απ' τη βιβλιοθήκη, όταν συνάντησα το χαριτωμένο διαχειριστή της εθνικής μας Ακαδημίας, να κουβεντιάζει στο κεφαλόσκαλο μ' ένα μικρόσωμο, ζωηρό και κοκέτη γέροντα στον οποίο και με σύστησε.

Ο κύριος διαχειριστής γνώριζε τις έρευνες μου και ήξερε πόσο είχα προσπαθήσει, χωρίς να τα καταφέρω, ν' ανακαλύψω το κρησφύγετο του ανακριτή της περίφημης υπόθεσης Σανιού, του κυρίου Φορ.

Κανείς δεν ήξερε τι είχε απογίνει αν ζούσε ή αν πέθανε και να που τώρα, αφού πέρασε δεκαπέντε χρόνια στον Καναδά, το πρώτο πράγμα που έκανε όταν επέστρεψε στο Παρίσι ήταν να 'ρθει να ζητήσει μια θέση στη γραμματεία της Όπερας.

Αυτός ο μικρόσωμος γεροντάκος που έβλεπα μπροστά μου, δεν ήταν άλλος από τον κύριο Φορ.

Περάσαμε τη βραδιά μαζί και μου διηγήθηκε όλη την υπόθεση Σανιού, έτσι όπως την είχε καταλάβει τότε. Αναγκάστηκε, ελλείψει άλλων στοιχείων, να καταλήξει πως ο υποκόμης ήταν τρελός και πως ο θάνατος του μεγαλύτερου αδελφού του ήταν ατύχημα. Παρ' όλ' αυτά, παρέμενε πεπεισμένος πως ένα τρομερό δράμα είχε ξετυλιχτεί ανάμεσα στα δυο αδέρφια εξαιτίας της Κριστίν Ντααέ.

Δεν ήξερε να μου πει τι απέγινε η Κριστίν Ντααέ, ούτε ο υποκόμης. Όπως ήταν επόμενο, όταν του μίλησα για το φάντασμα, έβαλε τα γέλια.

Γνώριζε όλα τα συμβάντα που έμοιαζαν να επιβεβαιώνουν την ύπαρξη ενός εξαιρετικού όντος, που θα πρέπει να κατοικούσε σε κάποια μυστηριώδη γωνιά της Όπερας.

Γνώριζε ακόμη και την ιστορία του «φακέλου». Όμως, σ' όλ' αυτά, δε διέκρινε τίποτα που θα μπορούσε να τραβήξει την προσοχή ενός ανακριτή επιφορτισμένου με τη διαλεύκανση της υπόθεσης Σανιού.

Άλλωστε, δε θα 'ξερε τίποτα για το φάντασμα αν δεν είχε ακούσει την κατάθεση ενός

Чувствуя, что прихожу в уныние, я покинул библиотеку и встретил администратора нашей Национальной академии музыки. Он оживленно беседовал с элегантно одетым маленьким пожилым человеком, которому с радостью представил меня.

Администратору было известно, как нетерпеливо и, увы, тщетно я пытался узнать о местонахождении мсье Фора, мирового судьи, расследовавшего знаменитое дело Шаньи.

Никто не мог сказать мне, что стало с ним, жив он или мертв. Он только что вернулся из Канады, где пробыл пятнадцать лет.

Этот маленький старик и был сам мсье Фор

Мы провели вместе добрую половину вечера, и мсье Фор поведал мне о деле Шаньи. Он считал, что виконт страдал, душевным недугом, а смерть его старшего брата была случайностью, и не сомневался в том, что к страшной трагедии, разыгравшейся между братьями, Кристина Доэ имела прямое отношение.

Ему не было известно ни о ее судьбе, ни о судьбе виконта. И, конечно, Фор только рассмеялся, когда я упомянул о призраке.

Ему рассказывали о странных событиях, которые, казалось, указывали на то, что некое сверхъестественное существо поселилось в Опере,

и он знал историю «магического конверта», но во всем этом, он чувствовал, не было ничего, что требовало бы внимания судьи, расследовавшего дело Шаньи.

Однако он выслушал показания свидетеля-добровольца, который рассказал, что сам

μάρτυρα, που είχε πάει μόνος του στην αστυνομία, ακριβώς για να επιβεβαιώσει πως είχε συναντήσει το φάντασμα.

Αυτός ο μάρτυρας δεν ήταν άλλος από το γνωστό σε όλο το Παρίσι άτομο, και κυρίως σε όλα τα μέρη της Όπερας του Παρισιού, με τ' όνομα «ο Πέρσης». Ο ανακριτής όμως θεώρησε πως δεν έστεκε καλά στα λογικά του.

Καταλαβαίνετε βέβαια, αν και πόσο ενδιαφέρθηκα γι' αυτή την ιστορία του Πέρση. Θέλησα να ξαναβρώ αυτόν τον παράξενο και πολύτιμο για μένα μάρτυρα.

Φαίνεται πως η τύχη είχε αρχίσει να μου χαμογελά ξανά. Τον ανακάλυψα στο μικρό του διαμέρισμα της οδού Ριβολί, που δεν είχε εγκαταλείψει ποτέ και όπου πέθανε, πέντε μήνες μετά την επίσκεψή μου.

Στην αρχή ήμουν καχύποπτος. Όταν όμως ο Πέρσης μου διηγήθηκε, με παιδική αθωότητα, όλα όσα ήξερε προσωπικά ο ίδιος για το φάντασμα και έθεσε στη διάθεση και πλήρη κυριότητα μου όλα τ' αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξή του και κυρίως την περιεργή αλληλογραφία της Κριστίν Ντααέ — αλληλογραφία που φώτιζε τόσο ξεκάθαρα τη φοβερή της μοίρα- δεν ήταν πια δυνατόν ν' αμφιβάλλω! Όχι! Όχι! Το φάντασμα δεν ήταν μύθος!

Ξέρω καλά πώς με αντέκρουσαν, λέγοντας ότι αυτή η αλληλογραφία, κατά πάσα πιθανότητα, δεν ήταν αυθεντική και πως δεν ήταν διόλου απίθανο να είχε ολοκληρωτικά κατασκευαστεί από κάποιον που η φαντασία του είχε τραφεί, το δίχως άλλο, από γοητευτικές, παράξενες ιστορίες.

Εντυχώς όμως, κατάφερα και βρήκα το γραφικό χαρακτήρα της Κριστίν και σ' άλλα έγγραφα και έτσι μπόρεσα να κάνω μια συγκριτική μελέτη που με απάλλαξε από κάθε αμφιβολία.

Επίσης, φρόντισα να πάρω πληροφορίες για τον Πέρση κι έτσι βεβαιώθηκα πως επρόκειτο για έναν έντιμο άνθρωπο, εντελώς ανάκατο να επινοήσει κάτι που θα μπορούσε ν' αποπροσανατολίσει την αστυνομία.

видел привидение.

Этим свидетелем был некто перс. Человек, принадлежавший к светскому обществу, он был хорошо известен всем подписчикам Оперы. Судья решил тогда, что он сумасшедший.

Естественно, я невероятно заинтересовался тем, что мсье Фор рассказал мне о персе, и решил разыскать столь ценного свидетеля.

Удача сопутствовала мне, и я нашел его в маленькой квартире на улице Риволи, где он жил и где умер через пять месяцев после моего визита.

Вначале я был настроен скептически. Однако все мои сомнения рассеялись, когда перс рассказал мне все, что знал о привидении, представив даже доказательства его существования, а также странные письма Кристины Доз, которые пролили ослепительно яркий свет на все происшедшее. Нет, привидение не было мифом!

Позже мне сказали, разумеется, что часть этих писем, возможно, сфабрикована человеком, чье воображение определенно питалось фантастическими выдумками.

К счастью, мне удалось найти не вызывающие сомнений образцы почерка Кристины, я сравнил их, и это устранило всякую неопределенность.

Кроме того, я разузнал все, что мог, о персе и пришел к заключению, что он честный человек и не способен ввести в заблуждение правосудие.

Άλλωστε, όταν παρουσίασα όλα μου τα ντοκουμέντα και εξέθεσα με κάθε λεπτομέρεια τους συλλογισμούς μου στις μεγαλύτερες προσωπικότητες της εποχής, που ήταν φίλοι της οικογένειας Σανιού και που είχαν αναμιχθεί, λιγότερο ή περισσότερο, στην υπόθεση, όλοι τους συμφώνησαν μαζί μου και με προέτρεψαν να συνεχίσω τις έρευνες. Ας μου επιτραπεί να παραθέσω εδώ μερικά λόγια που μου απηύθυνε ο στρατηγός Ντ...

Κύριε,

Σας γράφω, με στόχο να σας προτρέψω στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνάς σας.

Θυμάμαι πολύ καλά, πως μερικές βδομάδες πριν την εξαφάνιση της μεγάλης τραγουδίστριας Κριστίν Ντααέ και το δράμα που βύθισε στο πένθος όλη τη συνοικία του Σεν Ζερμέν, μιλούσαμε συνέχεια στο φουαγιέ του χορού για το φάντασμα και νομίζω πως δεν άψαψε ν' ασχολούμαστε μαζί του παρά μόνο μετά απ' αυτήν την υπόθεση που απασχόλησε τα μυαλά όλων μας.

Όμως, ακούγοντάς σας, πίστεψα πως είναι δυνατόν η ύπαρξη του φαντάσματος να εξηγήσει αυτό το δράμα. Γι' αυτό και σας παρακαλώ, κύριε, ξαναμιλήστε μας για το φάντασμα.

Όσο παράξενο κι αν φανεί στην αρχή κάτι τέτοιο, θα είναι οπωσδήποτε κάτι πιο εξηγήσιμο απ' ό,τι αυτή η σκοτεινή ιστορία όπου πολλοί κακοπροαίρετοι θέλησαν να δουν τη σύγκρουση μέχρι θανάτου δυο αδελφιών που πάντα λάτρευαν το ένα τ' άλλο...

Πιστέψτε πως... κ.λ.π.

Τελικά, με το ντοσιέ μου στο χέρι, άρχισα να περιπλανιέμαι ξανά στο μεγάλο βασίλειο του φαντάσματος, στο εκπληκτικό μνημείο που είχε γίνει αυτοκρατορία του και σ' όλα αυτά που είχαν δει τα μάτια μου, σ' όλα αυτά που το μυαλό μου είχε ανακαλύψει, με την πολύτιμη βοήθεια των στοιχείων του Πέρση, μέχρι που μια εκπληκτική ανακάλυψη ήρθε να επιβεβαιώσει καθοριστικά τις εργασίες μου.

Ταково же было мнение и друзей семьи, весьма порядочных людей, которые прямо или косвенно были вовлечены в дело Шаньи. Когда я показал им все имеющиеся у меня документы, они горячо поддержали меня. В этой связи позволю себе процитировать, что писал мне, в частности, генерал Д.:

«Дорогой мсье!

Я не могу слишком настаивать на том, чтобы вы опубликовали» результаты своего расследования.

Я отчетливо помню, что за несколько недель до исчезновения великой певицы Кристины Доэ и трагедии, которая опечалила всех в предместье Сен-Жермен, танцовщицы много говорили о «привидении», и, мне кажется, разговоры продолжались до тех пор, пока всех не захватила трагедия, о которой я упомянул.

Но если возможно (а, услышав вас, я думаю, что да) объяснить трагедию посредством привидения, надеюсь, вы расскажете нам больше о самом привидении.

Каким бы таинственным оно ни казалось на первый взгляд, оно более объяснимо, чем то, что случилось между двумя братьями, которые любили друг друга всю свою жизнь и которым злобные люди пытались приписать смертельную вражду.

Примите и т, д.»

Наконец, имея доказательства, я прошел по всему огромному владению призрака, величественному зданию Оперы, которое он превратил в свою империю, и документы перса подтвердились всем тем, что видели мои глаза и воспринимал мой разум. Непостижимое открытие решительным образом завершило мой труд.

Όπως όλοι ξέρουν, τελευταία, καθώς έσκαβαν το υπόγειο της Όπερας για να θάψουν μέσα τις φωνογραφημένες φωνές των καλλιτεχνών, το φτυάρι των εργατών ανακάλυψε ένα πτώμα. Δεν άργησε ν' αποδειχτεί πως επρόκειτο για το πτώμα του Φαντάσματος της Όπερας! Την απόδειξη γι' αυτό μου την έδωσε ο ίδιος ο διαχειριστής της Όπερας κι έτσι τώρα, λίγο μ' ενδιαφέρει αν οι εφημερίδες γράφουν πως το πτώμα που βρέθηκε ανήκει σε κάποιο θύμα της Κομμούνας.

Οι δυστυχημένοι που σφάγησαν την εποχή της Κομμούνας στα υπόγεια της Όπερας, δε θάφτηκαν σ' αυτή τη μεριά. Οι σκελετοί τους βρίσκονται πολύ μακριά απ' την τεράστια κρύπτη όπου στη διάρκεια της πολιορκίας τους είχαν μαζέψει κάθε είδους προμήθειες.

Αυτό το ανακάλυψα ακριβώς όταν έψαχνα να βρω τα ίχνη του φαντάσματος, τα οποία δε θα 'βρισκα ποτέ δίχως αυτό τον τυχαίο και παράδοξο ενταφιασμό των ζωντανών φωνών!

Όμως, γι' αυτό το πτώμα θα ξαναμιλήσουμε αργότερα. Τώρα, εκείνο που μ' ενδιαφέρει είναι να τελειώσω τούτον τον τόσο απαραίτητο πρόλογο, ευχαριστώντας τους σεμνούς κομπάρσους αυτής της ιστορίας που, όπως ο αστυνόμος κύριος Μιφρουά (από τους πρώτους που ασχολήθηκαν με την εξαφάνιση της Κριστίν Ντααέ), όπως ο παλιός γραμματέας κύριος Ρεμί, ο παλιός διαχειριστής κύριος Μερσιέ, ο παλιός δάσκαλος του τραγουδιού κύριος Γκαμπριέλ και τέλος, ιδιαίτερα, η κυρία βαρόνη ντε Καστελό — Μπαρμπεζάκ, που κάποτε υπήρξε η «μικρή Μεγκ» (και που δεν κοκκινίζει πια), το πιο γοητευτικό αστέρι του μπαλέτου μας, η μεγαλύτερη κόρη της αξιότιμης κυρίας Ζιρί (παλιάς ταξιθέτριας του θεαρείου του Φαντάσματος), με βοήθησαν εξαιρετικά και χάρη σ' αυτούς θα μπορέσω, μαζί με τον αναγνώστη, να ξαναζήσω με κάθε λεπτομέρεια αυτές τις ώρες τις γεμάτες αληθινό έρωτα και τρόμο.

Και θα ήμουν πράγματι αγνώμων αν παρέλειπα, την ώρα που στέκομαι στο κατώφλι αυτής της τρομερής και αληθινής ιστορίας, να ευχαριστήσω τον τωρινό διευθυντή της

Ναпомню, что недавно в подвале Оперы рабочие нашли скелет. Едва увидев его, я понял – это скелет призрака Оперы. Я заставил администратора прикоснуться к этому доказательству собственными руками, и теперь для меня не имеет никакого значения предположение газет о том, что скелет принадлежал одной из жертв Коммуны.

Несчастных, убитых в подвалах Оперы во времена Коммуны, не хоронили на этой стороне. Я скажу, где можно найти их скелеты, – далеко от огромного склепа, где во время осады хранился провиант.

Я неожиданно напал на него, когда искал останки призрака Оперы. Я, безусловно, не нашел бы их, если бы не крайне маловероятное обстоятельство, связанное с захоронением живых голосов.

Но я еще вернусь к этому скелету и вопросу о том, что надо сделать с ним. Закончить же это столь необходимое предисловие хочу благодарностью тем, кто скромно играл вторые роли в нашей драме, но оказал мне большую помощь. Это полицейский комиссар Мифруа, который проводил предварительное расследование после исчезновения Кристины Доэ, мсье Реми, бывший секретарь, мсье Мерсье, бывший администратор, мсье Габриэль, бывший хормейстер, и в особенности баронесса Кастело-Барбезак, когда-то «маленькая Мег», самая яркая звезда в нашем восхитительном кордебалете и старшая дочь покойной мадам Жири, которая была билетершей в ложе призрака. Благодаря им читатель сможет теперь воспроизвести те события во всех деталях.

Я был бы не прав, если бы в начале этой правдивой и ужасной истории не поблагодарил также нынешнюю дирекцию Оперы, которая так любезно сотрудничала

Όπερας, ο οποίος είχε την ευγενή καλοσύνη να μου παράσχει κάθε βοήθεια σε όλες τις έρευνές μου, και κυρίως τον μεσιέ Μεσατζέ καθώς και τον μεσιέ Γκαμπιόν, τον διευθυντή του θεάτρου, και εκείνον τον αξιαγάπητο άνθρωπο, τον αρχιτέκτονα, που έχει αναλάβει την αναστήλωση του κτιρίου, ο οποίος δεν δίστασε να μου δανείσει τα έργα του Σαρλ Γκαρνιέ, αν και ήταν μάλλον βέβαιος πως δεν θα του τα επέστρεφα ποτέ.

Τέλος, οφείλω να ευχαριστήσω δημόσια τον φίλο μου και πρώην συνεργάτη μεσιέ Τζ. Λε Γκρος, ο οποίος μου έδωσε την άδεια να βυθιστώ σε αυτή την εξαιρετική βιβλιοθήκη του θεάτρου και να δανειστώ τις σπανιότερες εκδόσεις από το μεγάλο απόθεμα των βιβλίων.

ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

1. ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ;

Εκείνο το βράδυ, το βράδυ που οι πρώην διευθυντές της Όπερας κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ, με την ευκαιρία της αποχώρησής τους, έδιναν το τελευταίο τους γκαλά, εκείνο το βράδυ λοιπόν, στο καμαρίνι της Σορέλι, ενός από τα πρώτα ονόματα του χορού, είχαν εισβάλλει μισή ντουζίνα μπαλαρίνες που μόλις είχαν κατέβει από τη σκηνή, αφού «χόρευαν» τον Πολύευκτο. Άλλες γελούσαν νευρικά κι άλλες φώναζαν τρομαγμένες.

Η Σορέλι, που ήθελε να μείνει μόνη της για να ρίξει μια ματιά στον αποχαιρετιστήριο λόγο που θα απηύθυνε προς τους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ, είδε με πολύ κακό μάτι όλο αυτό το ενοχλητικό πλήθος να στριμώχνεται γύρω της.

Στράφηκε προς τις συναδέλφους της και με μια επιδεικτική συγκίνηση τις ρώτησε τι συμβαίνει. Ήταν η μικρή Τζέημς — γαλλική μυτούλα, μάτια μη με λησμόνει, ρόδινα μάγουλα και λαιμός σαν κρίνο — που με φωνή τρεμάμενη, πνιγμένη στην αγωνία, είπε με τρεις λέξεις τι συνέβαινε:

«Το φάντασμα!»

со мной, и в особенности мсье Мессажера, а также очень сердечного администратора мсье Габриона, кроме того, архитектора, ответственного за сохранность здания, который без колебаний одолжил мне произведения Шарля Гарнье, хотя был почти уверен, что я их не верну.

Наконец, я хочу публично поблагодарить за щедрость моего друга и бывшего сотрудника Ж. Л. Кроза, который разрешил мне пользоваться его прекрасной театральной библиотекой и одолжил редкие издания, которыми сам очень дорожил.

Глава 1. Было ли это привидение?

Этим вечером мсье Дебьенн и мсье Полиньи, два директора Парижской оперы, давали гала-представление по случаю своего ухода. Артистическая уборная Ла Сорелли, одной из ведущих балерин театра, неожиданно подверглась вторжению полудюжины танцовщиц кордебалета, которые только что покинули сцену, оттанцевав «Полиэкт». Они были в полном замешательстве, некоторые дико и неестественно смеялись, другие издавали крики ужаса.

Ла Сорелли, желавшая побыть одна, чтобы отрепетировать речь, которую она вскоре должна была произнести перед Дебьенном и Полиньи, почувствовала раздражение, увидев возбужденных молодых женщин.

Прима обернулась к вошедшим и спросила о причине их волнения. Маленькая Жамме — нос, который так нравился Гревену, глаза цвета голубых незабудок, розовые щечки, белая грудь — смогла выговорить лишь два слова, голос ее прерывался и дрожал:

— Это привидение!

<p>Και κλείδωσε την πόρτα. Το καμαρίни της Σορέλι ήταν βαρύγδουπο και μπανάλ. Ένας κινητός καθρέφτης, ένα ντιβάνι, μια τουαλέτα και μερικά ντουλάπια αποτελούσαν τη βασική του επίπλωση.</p> <p>Στους τοίχους, μερικές γκραβούρες, ενθύμια απ' τη μητέρα της που κάποτε είχε γνωρίσει μεγαλεία στην παλιά Όπερα της οδού Λε Πελετιέ. Πορτρέτα των Βεστρίς, Γκαρντέλ, Ντιπόν και Μπιγκοτίνι.</p> <p>Αυτό το καμαρίни, έμοιαζε με παλάτι στα μάτια των κοριτσιών του μπαλέτου, που έμεναν πολλές μαζί σ' ένα δωμάτιο και περνούσαν εκεί μέσα την ώρα τους τραγουδώντας, μαλώνοντας με τους κομμωτές, τις αμπιγιέζ και μεταξύ τους και πίνοντας κασίς, μπίρα ή ρούμι, μέχρι να έρθει η ώρα τους ν' ανέβουν στη σκηνή.</p> <p>Η Σορέλι ήταν πολύ προληπτική. Όταν άκουσε τη μικρή Τζέημς να μιλάει για το φάντασμα ανατρίχιασε και είπε:</p> <p>«Μικρή ηλίθια!»</p> <p>Καθώς ήταν η πρώτη που πίστευε στα φαντάσματα εν γένει και στο φάντασμα της Όπερας ειδικότερα, θέλησε αμέσως να μάθει όλες τις λεπτομέρειες.</p> <p>«Το είδατε;» ρώτησε.</p> <p>«Όπως σας βλέπω και με βλέπετε!» απάντησε αναστενάζοντας η μικρή Τζέημς, που ανίκανη να κρατηθεί άλλο στα πόδια της σωριάστηκε σε μια καρέκλα.</p> <p>Αμέσως τότε, η μικρή Ζιρί — μάτια σαν δαμάσκηνα, εβένινα μαλλιά, χρώμα μελαμψό, με το λεπτό της δέρμα τεντωμένο πάνω στα καημένα τα μικρούλικά κόκαλα της — πρόσθεσε:</p> <p>«Αν είναι αυτός, είναι πανάσχημος!»</p> <p>«Α ναι!» είπαν οι χορεύτριες κι άρχισαν να μιλάνε όλες μαζί.</p>	<p>И она заперла дверь на ключ. Артистическая уборная Ла Сорелли была обставлена с комфортом – большое, во весь рост зеркало, удобный диван, изящный туалетный столик, вместительный гардероб.</p> <p>На стенах несколько гравюр, сувениров ее матери, которая знавала славные дни старого оперного театра на улице Лепелетье. Портреты Вестриса, Гарделя, Дюпона и Биготтини.</p> <p>Эта комната казалась дворцом девушкам из кордебалета. Девушкам, которые ютились в общих помещениях, где напевали, ссорились, дубася парикмахеров и костюмеров, угощали друг друга пивом, черносмородинным ликером или даже ромом, пока мальчишка не начинал звонить в свой колокольчик, вызывая танцовщиц на сцену.</p> <p>Ла Сорелли, дама весьма суеверная, услышав, что Жамме упомянула привидение, вздрогнула:</p> <p>– Ты маленькая дурочка!</p> <p>Но поскольку она верила в привидения вообще и в привидение в Опере в частности, ей не терпелось получить больше информации.</p> <p>– Ты его видела? – живо спросила она.</p> <p>– Так же ясно, как вижу тебя, – ответила маленькая Жамме со стоном. Ее ноги подкосились, и она упала в кресло.</p> <p>А маленькая Жири – темные глаза, черные волосы, смуглое лицо, кожа, облегающая кости, – тут же сказала:</p> <p>– Если это было действительно привидение, то оно просто безобразно!</p> <p>– О да! – воскликнули другие танцовщицы и заговорили все разом.</p>
---	--

Το φάντασμα τους παρουσιάστηκε με τη μορφή ενός μαυροντυμένου κυρίου που βρέθηκε ξαφνικά μπρος τους, στο διάδρομο, δίχως να μπορέσουν να καταλάβουν από πού ξεφύτρωσε. Η εμφάνισή του ήταν τόσο ξαφνική που θα μπορούσαν να πιστέψουν πως βγήκε μέσα απ' τους τοίχους.

«Ουφ!» είπε κάποια που είχε κρατήσει λίγο την ψυχραιμία της, «βλέπετε παντού φαντάσματα».

Είναι αλήθεια πως εδώ και κάμποσο καιρό, όλοι στην Όπερα μιλούσαν για το φάντασμα, που ντυμένο στα μαύρα περιπλανιόταν σαν σκιά πάνω κάτω σ' όλο το κτίριο, δίχως να μιλάει σε κανέναν και δίχως κανείς να τολμάει να μιλήσει σ' αυτό. Εξάλλου, μόλις έβλεπε κάποιον, εξαφανιζόταν αμέσως, χωρίς ποτέ κανείς να μπορέσει να καταλάβει πού και πώς.

Όταν περπατούσε δεν έκανε τον παραμικρό θόρυβο, όπως ακριβώς ταιριάζει σ' ένα φάντασμα. Στην αρχή, όλοι γέλαγαν και κορόιδευαν αυτό το φάντασμα που ντυνόταν σαν κάποιος επίσημος ή σαν νεκροθάφτης. Δεν πέρασε όμως πολύς καιρός και ο θρύλος του φαντάσματος πήρε, στο μπαλέτο, κολοσσιαίες διαστάσεις.

Όλες υποστήριζαν πως είχαν λίγο πολύ συναντήσει αυτό το υπερφυσικό ον και πως υπήρξαν θύματα της βασκανίας του. Ακόμη κι αυτές που γελούσαν δυνατώτερα δεν ήταν λιγότερο φοβισμένες. Όταν δε γινόταν ορατός, γνωστοποιούσε την παρουσία του ή το πέρασμά του, με αλλόκοτα συμβάντα, για τα οποία η δεισιδαιμονία όλων καθιστούσε υπεύθυνο το φάντασμα. Συνέβαινε κάποιο ατύχημα; Κάποια μπαλαρίνα έκανε κάποια κακία σε μια συνάδελφο; Κάτι χάνονταν; Για όλα έφταιγε το φάντασμα, το φάντασμα της Όπερας!

Αλλά, τελικά, ποιος το είχε δει; Στην Όπερα μπορεί κανείς να συναντήσει ένα σωρό μαύροι κουστούμια, που καμιά σχέση δεν έχουν με το φάντασμα. Το δικό του όμως είχε κάτι που δεν το 'χουν όλα τα μαύρα ρούχα. Έντυνε ένα σκελετό!

Призрак показался им в облике джентльмена в черном фраке с раздвоенными фалдами. Джентльмен неожиданно появился в холле, и никто не видел, откуда он пришел. Появился так внезапно, что, казалось, сошел со стены.

– О, вам повсюду мерещатся привидения! – заметила одна из танцовщиц, которая более или менее сохраняла присутствие духа.

И это была правда. Уже несколько месяцев все в Опере только и говорили об этом призраке во фраке. Он передвигался по зданию подобно тени, не обращался ни к кому (и никто не осмеливался обратиться к нему) и исчезал так быстро, что невозможно было сказать, как он это сделал или куда ушел.

Как и подобает настоящему привидению, он двигался совершенно бесшумно. Среди девушек из кордебалета о нем буквально ходили легенды.

Все танцовщицы утверждали, что встречали его и, мало того, были жертвами его дьявольских чар. Любой несчастный случай, потерянная пуховка от пудры, шутка, которую сыграл с танцовщицей кто-то из друзей, – все это немедленно связывалось с привидением, призраком Оперы.

А действительно, кто видел его? В Опере бывает множество мужчин в черных фраках, которые отнюдь не являются привидениями. Но этот фрак отличался от других одним: его носил скелет.

Έτσι τουλάχιστον έλεγαν αυτές οι δεσποινίδες. Και φυσικά, το κεφάλι του ήταν μια νεκροκεφαλή.

Μα, ήταν σοβαρά όλ' αυτά; Η αλήθεια είναι πως η ιστορία με το σκελετό γεννήθηκε από την περιγραφή του φαντάσματος, που έκανε ο Ζοζέφ Μπικέ, ο επικεφαλής τεχνικός, που, αυτός, στ' αλήθεια το είχε δει.

Αυτός και το μυστηριώδες πρόσωπο είχαν συναντηθεί στη μικρή σκάλα που βρίσκεται κοντά στη ράμπα και οδηγεί κατευθείαν στα υπόγεια. Ο Μπικέ πρόλαβε να το παρατηρήσει — λέω πρόλαβε γιατί το φάντασμα εξαφανίστηκε σχεδόν αμέσως — και η μορφή του έμεινε χαραγμένη στη μνήμη του για πάντα...

Να τι είπε ο Ζοζέφ Μπικέ για το φάντασμα:

«Είναι τρομαχτικά αδύνατο· η μαύρη του φορεσιά πλέει πάνω σ' ένα σκελετό. Τα μάτια του είναι τόσο βαθιά που δεν μπορεί κανείς να διακρίνει τις ακίνητες κόρες.

Το μόνο που φαίνεται είναι δυο μαύρες τρύπες, όπως στα κρανία των νεκρών. Το δέρμα του, που είναι τεντωμένο πάνω στα κόκαλα, δεν είναι άσπρο αλλά κιτρινωπό.

Η μύτη του είναι σχεδόν ανύπαρκτη! αν τον δεις προφίλ ούτε που φαίνεται. Η απουσία μύτης είναι ένα τρομερό θέαμα. Όλα κι όλα τα μαλλιά του, τρεις τέσσερις μακριές, καστανές τούφες πάνω στο μέτωπο και πίσω απ' τ' αφτιά».

Μάταια ο Ζοζέφ Μπικέ προσπάθησε ν' ακολουθήσει τούτη την αλλόκοτη παρουσία. Εξαφανίστηκε ως διά μαγείας και δεν μπόρεσε να ξαναβρεί τα ίχνη του.

Αυτός ο τεχνικός ήταν ένας άνθρωπος σοβαρός, ευπρεπής, εγκρατής και χωρίς μεγάλη φαντασία. Τα λόγια του ακούστηκαν με έκπληξη και ενδιαφέρον. Αμέσως μετά, βρέθηκαν κι άλλοι που υποστήριζαν πως είχαν δει μια μαύρη φορεσιά με μια νεκροκεφαλή.

Во всяком случае, так говорили танцовщицы. И у скелета, разумеется, была голова мертвеца.

Заслуживает ли все это серьезного отношения? Судите сами. Идея скелета возникла из описания привидения, данного Жозефом Бюке, главным рабочим сцены, который действительно видел его.

Бюке столкнулся с призраком лицом к лицу на маленькой лестнице, которая начинается около рампы и ведет вниз, в подвалы. Он видел его всего лишь одну секунду, но это произвело на него неизгладимое впечатление.

Вот что Жозеф Бюке рассказывал о призраке каждому, кто хотел его слушать:

«Он невероятно худ, черный фрак висит свободно на его костлявом теле. Глаза смотрят прямо вперед и так глубоко посажены, что едва различимы.

Все, что вы действительно видите, — это два темных отверстия, какие бывают у скелетов. Его кожа натянута, как на барабане. Она не белая, а неприятно желтая.

Нос настолько мал, что совершенно не виден, когда смотришь со стороны, и это отсутствие носа производит ужасное впечатление. Волос почти нет, только три или четыре длинных темных локона свисают со лба и за ушами».

По словам Бюке, он тщетно пытался настичь это привидение, но оно мгновенно исчезло, не оставив никакого следа.

Главный рабочий сцены был серьезным, уравновешенным человеком, у которого почти полностью отсутствовало воображение, и он был трезв. Его слушали с изумлением и интересом. Немедленно несколько человек начали говорить, что они тоже сталкивались с призраком в вечернем платье и с головой мертвеца.

Ο σοβαροί άνθρωποι που άκουσαν αυτήν την ιστορία, στην αρχή έλεγαν πως ο Ζοζέφ Μπικέ υπήρξε θύμα κάποιου κακόγουστου αστείου. Αργότερα, συνέβησαν τόσα πολλά περιεργα κι ανεξήγητα πράγματα, που και οι πιο δύσπιστοι άρχισαν ν' αλλάζουν γνώμη.

Να, για παράδειγμα: ένα πυροσβέστης δεν μπορεί παρά να είναι γενναίος! Ένας πυροσβέστης δε φοβάται τίποτα και κυρίως δε φοβάται τις φωτιές!

Κι όμως· ο περί ου ο λόγος πυροσβέστης που είχε πάει για περιπολία στα υπόγεια της Όπερας και που απ' ό,τι φαίνεται απομακρύνθηκε περισσότερο απ' το συνηθισμένο, επανεμφανίστηκε κάτωγρος, τρομοκρατημένος, τρέμοντας ολόκληρος, με τα μάτια έξω απ' τις κόγχες και σωριάστηκε μισολιπόθυμος στην αγκαλιά της μητέρας της Τζέημς.

Γιατί; Γιατί είχε δει να προχωρά προς το μέρος του, σε ανθρώπινο ύφος, αλλά δίχως σώμα, μια πύρινη κεφαλή! Κι επαναλαμβάνω, ένας πυροσβέστης δε φοβάται τη φωτιά. Ο πυροσβέστης ονομαζόταν Παπέν.

Όλο το μπαλέτο έμεινε κατάπληκτο. Κατ' αρχήν, αυτή η πύρινη κεφαλή δεν ανταποκρινόταν καθόλου στην περιγραφή του φαντάσματος από τον Ζοζέφ Μπικέ.

Έκαναν ένα σωρό ερωτήσεις στον πυροσβέστη, μετά ξανά στον Μπικέ. Τελικά, οι δεσποινίδες του μπαλέτου κατάληξαν πως το φάντασμα είχε πολλά κεφάλια και κάθε φορά χρησιμοποιούσε όποιο ήθελε.

Όπως ήταν επόμενο σκέφτηκαν πως διέτρεχαν μεγάλο κίνδυνο. Τη στιγμή που ένας ολόκληρος πυροσβέστης δε δίσταζε να λιποθυμήσει, ήταν φυσικό, κορυφαίες και απλές χορεύτριες να τρομάζουν και να το βάζουν στα πόδια όποτε περνούσαν από κάποιο σκοτεινό διάδρομο.

Η κατάσταση ήταν τέτοια που η Σορέλι, για να προστατέψει, στα μέτρα του δυνατού, αυτό το

Τем не менее окружающие склонны были считать, что Жозеф Бюке стал жертвой мистификации одного из своих подчиненных. Но вскоре один за другим произошли инциденты настолько странные и необъяснимые, что даже самые закоренелые скептики были потрясены.

Известно, что пожарные – смелые люди. Они не боятся ничего и, конечно же, не боятся огня.

Пожарный, о котором идет речь, лейтенант, пошел как-то осмотреть подвалы и, кажется, рисковал не больше чем обычно. Неожиданно он появился в зрительном зале бледный, с трясущимися руками, с глазами, вылезшими из орбит, и почти упал в обморок на руки матери маленькой Жамме.

И почему? Потому что увидел голову в огне, голову без тела, которая приближалась к нему на уровне глаз. А ведь, повторяю, пожарные не боятся огня! Имя этого лейтенанта было – Папен.

Кордебалет пришел в ужас. Прежде всего, эта голова в огне не соответствовала описанию призрака, данному Жозефом Бюке.

Тщательно расспросив Папена, а затем и Жозефа Бюке, танцовщицы пришли к единодушному мнению, что у привидения несколько голов и что оно меняет их по своему желанию.

Поскольку даже пожарный, причем лейтенант, упал в обморок при виде жуткого призрака, балерины и стажеры нашли в этом достаточно оправдания для страха, который заставлял их бежать так быстро, как только можно, когда им надо было миновать темные уголки плохо освещенного коридора.

Итак, на следующий день после того, как пожарный рассказал о своей встрече, Ла

μνημείο από τις μαγείες, τριγυρισμένη απ' όλες τις χορεύτριες κι απ' όλο το τσούρμιο των μικρών μαθητριών, είχε αφήσει — την επομένη της ιστορίας με τον πυροσβέστη — στο τραπέζι που βρίσκεται στο χολ του θυρωρείου, δίπλα στα γραφεία της διοίκησης, ένα πέταλο αλόγου που, όποιος έμπαινε στην Όπερα — εκτός από τους θεατές — έπρεπε ν' αγγίξει, πριν αρχίσει ν' ανεβαίνει την εσωτερική σκάλα.

Διαφορετικά, κινδύνευε να γίνει θύμα της δαιμονικής δύναμης που στοίχειωνε το κτίριο από τα υπόγεια ως τη σοφίτα!

Αυτό το πέταλο, όπως κι όλη την ιστορία, δυστυχώς, δεν το επινόησα και μπορεί κανείς να το δει ακόμη και σήμερα πάνω στο τραπέζι του χολ, μπρος στο θυρωρείο, κοντά τα γραφεία της διοίκησης.

***

Τώρα λοιπόν, μπορείτε να καταλάβετε την ψυχική διάθεση των δεσποινίδων του μπαλέτου, το βράδυ που μπήκαμε μαζί τους στο καμαρίνι της Σορέλι.

«Είναι το φάντασμα!» φώναξε η μικρή Τζέημς. Η ανησυχία των κοριτσιών μεγάλωσε.

Τώρα, μια σιωπή γεμάτη αγωνία βασίλευε στο καμαρίνι. Δεν ακουγόταν τίποτ' άλλο εκτός από λαχανιασμένες ανάσες. Τελικά, η Τζέημς, που τρομοκρατημένη είχε μαζευτεί σε μια γωνιά του τοίχου, μουρμούρισε:

«Ακούστε!»

Πραγματικά, σε όλους φάνηκε πως κάποιος ήταν πίσω απ' την πόρτα. Δεν ακούστηκε θόρυβος από βήματα. Θα 'λεγε κανείς πως ένα λεπτό ύφασμα γλιστρούσε πάνω στην πόρτα. Μετά, τίποτα. Η Σορέλι προσπάθησε να φανεί λιγότερο λιπόψυχη απ' τις συναδέλφους της. Προχώρησε προς την πόρτα και ρώτησε με μια ουδέτερη, άχρωμη φωνή:

«Ποιος είναι;»

Сорелли решила улучшить, насколько это возможно, охрану здания, которое подпало под дьявольские чары. Окруженная танцовщицами и большой группой стажеров в трико, она направилась в вестибюль к привратнику, неподалеку от двора администрации, и положила ему на стол подкову. Отныне каждый (речь идет не о зрителях), кто приходил в Оперу, должен был прикоснуться к этой подкове, прежде чем подняться по лестнице.

Тот, кто не делал этого, рисковал стать жертвой темной силы, которая овладела зданием от подвалов до чердаков.

Поверьте, я не придумал эту подкову (так же как и все остальное в этой истории), и ее до сих пор можно видеть на столе в вестибюле, перед конторкой привратника, когдаходишь в Оперу через двор администрации.

***

Теперь вы, вероятно, можете представить себе душевное состояние балерин, когда они вошли в артистическую уборную Ла Сорелли.

– Это было привидение! – воскликнула маленькая Жамме, и тревога танцовщиц возросла еще больше.

В комнате воцарилось мучительное молчание, нарушаемое только учащенным дыханием. Наконец, проявляя неподдельный страх, Жамме бросилась в дальний угол и прошептала одно слово:

– Слушайте!

Всем показалось, что откуда-то из-за двери раздался шелестящий звук. Нет, не шагов – как будто легкая шелковая одежда скользнула вдоль двери. Ла Сорелли, пытаясь подавить страх, подошла к двери и спросила равнодушным голосом:

– Кто там?

<p>Όμως κανένας δεν απάντησε. Τότε, καθώς ένιωθε όλα τα βλέμματα καρφωμένα πάνω της, να παρακολουθούν την παραμικρότερη κίνηση της, προσπάθησε να φανεί θαρραλέα και είπε πολύ δυνατά:</p> <p>«Είναι κανείς πίσω απ' την πόρτα;»</p> <p>«Ω! ναι! ναι! φυσικά και υπάρχει κάποιος πίσω απ' την πόρτα!» επανέλαβε αυτό το μικρό, ζαρωμένο δαμάσκηνο, η Μεγκ Ζιρί, που συγκρατούσε ηρωικά τη Σορέλι από την αέρινη φούστα της...</p> <p>«Μην ανοίξετε! Προς Θεού! Μην ανοίξετε την πόρτα!»</p> <p>Όμως η Σορέλι, η οποία ήταν οπλισμένη μ' ένα στιλέτο που δεν την εγκατέλειπε ποτέ, τόλμησε να ξεκλειδώσει και ν' ανοίξει την πόρτα, ενώ οι χορεύτριες τραβιόντουσαν προς τα πίσω και η Μεγκ Ζιρί αναστέναζε: «Μαμά μου! Μαμά μου!» Η Σορέλι κοίταξε θαρραλέα στο διάδρομο.</p> <p>Ήταν έρημος. Μια πεταλούδα της νύχτας, φυλακισμένη στο γυαλί της λάμπας, έριχνε μια περίεργη κόκκινη ανταύγεια μέσα στα σκοτάδια, δίχως να κατορθώνει να τα διαλύσει. Η χορεύτρια ξανάκλεισε γρήγορα την πόρτα αφήνοντας ένα βαθύ αναστεναγμό.</p> <p>«Όχι», είπε, «δεν υπάρχει κανείς!»</p> <p>«Και όμως. Τον είδαμε!» είπε η μικρή Τζέημς, πλησιάζοντας με μικρά φοβισμένα βήματα τη Σορέλι. «Κάπου εκεί πρέπει νάναι και να περιφέρεται. Εγώ πάντως δε γυρνάω πίσω να ντυθώ. Καλύτερα θάνατι να κατέβουμε αμέσως στο φουαγιέ όλες μαζί, για τα “συγχαρητήρια” και να γυρίσουμε πίσω όλες μαζί».</p> <p>Σ' αυτό το σημείο, το κορίτσι άγγιξε ευλαβικά το κοράλι που 'χε πάντα πάνω της, για να ξορκίσει το κακό και η Σορέλι, στα κρυφά, προσέχοντας να μην τη δει κανείς, έκανε με το ρόδινο νύχι του δεξιού της αντίχειρα, πάνω στο ξύλινο δαχτυλίδι που έζωνε τον παράμεσο του αριστερού της χεριού, το σχήμα του σταυρού του Αγίου Ανδρέα.</p> <p>«Η Σορέλι», είχε γράψει ένας διάσημος</p>	<p>Ответа не последовало. Чувствуя, что девушки ловят малейшее ее движение, Ла Сорелли, сделав над собой усилие, сказала очень громко:</p> <p>– Есть там кто-нибудь?</p> <p>– О да, конечно, есть! – прошептала смуглая Мег Жири, ухватившись за газовую юбку Ла Сорелли.</p> <p>– Не открывай! Боже мой, не открывай!</p> <p>Но Ла Сорелли, вооруженная стилетом, который всегда был при ней, решила рискнуть, она отперла дверь, открыла ее (танцовщицы отступили в ванную, а Мег Жири едва дышала: «Мама! Мама!») и смело выглянула в коридор.</p> <p>Он был пуст. Газовый свет, подобно огненной бабочке в стеклянной тюрьме, бросал зловещий красный отблеск на все вокруг. С тяжелым вздохом Ла Сорелли быстро закрыла дверь.</p> <p>– Нет, – сказала она, – там никого нет.</p> <p>– Но мы видели его! – настаивала Жамме. – Он, должно быть, крадется где-нибудь здесь. Я не пойду обратно одеваться. Мы спустимся сейчас вниз вместе и вместе вернемся.</p> <p>Жамме незаметно прикоснулась к маленькому коралловому пальчику, который, как считают, отвращает несчастье. А Ла Сорелли украдкой обвела крест святого Андрея на деревянном кольце, которое было на третьем пальце ее левой руки.</p> <p>Один известный журналист однажды</p>
--	--

<p>χρονογράφος, «είναι μια χορεύτρια ψηλή, όμορφη, μ' ένα πρόσωπο βαθυστόχαστο και φιλήδονο, μ' ένα σώμα ευλύγιστο σαν κλαρί ιτιάς.</p> <p>Συνήθως λένε γι' αυτήν, πως είναι ένα “όμορφο πλάσμα”. Τα ξανθά χρυσαφένια μαλλιά της πλαισιώνουν ένα καθαρό μέτωπο, που κάτω του βρίσκονται δυο σμαραγδένια μάτια.</p> <p>Το κεφάλι της κινείται μαλακά, σαν το κεφάλι ενός ερωδιού, πάνω σ' ένα μακρύ, κομψό και περήφανο λαιμό.</p> <p>Όταν χορεύει, κινεί τους γοφούς της μ' έναν εντελώς ξεχωριστό τρόπο, που είναι αδύνατο να περιγράψει κανείς και που χαρίζει στο κορμί της μιαν ανείπωτα αισθησιακή κίνηση. Όταν υψώνει τα χέρια της και συσπειρώνεται για να κάνει μια πιρουέτα, αναδεικνύοντας έτσι το σχήμα του κορμιού της, και όταν η κλίση του σώματος της προβάλλει το γοφό αυτής της υπέροχης γυναίκας, τότε βρίσκεται κανείς μπροστά σε μια εικόνα που η θέα της σε κάνει να θες να τινάξεις τα μυαλά σου στον αέρα».</p> <p>Μια που μιλάμε για μυαλά, φαίνεται πως δε διαθέτει καθόλου. Όμως, κανένας δεν την κατηγορεί γι' αυτό.</p> <p>Η Σορέλι λέει στις μικρές χορεύτριες: «Παιδιά μου, πρέπει να “συνέλθετε”... Για ποιο φάντασμα μιλάτε; Κανείς ποτέ δεν είδε αυτό το φάντασμα!...»</p> <p>«Μα όχι! Το είδαμε... το είδαμε μόλις τώρα!» λένε οι μικρές. «Είχε μια νεκροκεφαλή και τα μαύρα ρούχα που φορούσε όταν τον είδε ο Ζοζέφ Μπικέ!»</p> <p>«Και ο Γκαμπριέλ το είδε... χτες... χτες τ' απόγευμα... στο φως της μέρας...»</p> <p>«Ο Γκαμπριέλ, ο δάσκαλος του τραγουδιού;»</p> <p>«Ναι, βέβαια... δεν το ξέρατε;»</p> <p>«Και φορούσε τη φορεσιά του μέρα</p>	<p>написал следующее: «Ла Сорелли – великая балерина, красивая женщина с печальным, чувственным лицом и гибким, как ветка ивы, телом.</p> <p>Обычно о ней говорят, что она „милое создание“.</p> <p>Голова ее легко покачивается, словно перо цапли, на длинной, гордой, элегантной шее.</p> <p>Когда она танцует, движения ее бедер придают всему телу трепет невыразимого томления. Когда балерина поднимает руки и напрягается, чтобы начать пируэт, тем самым подчеркивая линии бюста и выделяя бедро, мужчины, говорят, готовы размозжить себе голову из-за неосуществленного желания».</p> <p>Что же касается ее ума, то, кажется, это был установленный факт, Ла Сорелли его почти не имела. Впрочем, никто не ставил ей это в вину.</p> <p>– Вы должны взять себя в руки, девочки! – сказала она танцовщицам. – Привидение? Может быть, его никто и не видел!</p> <p>– Мы видели его, – запротестовала одна из девушек, – в черном фраке и с головой мертвеца, точно таким же, каким его видел Жозеф Бюке!</p> <p>– И Габриэль тоже встретился с ним, только вчера, – , сказала Жамме. – Вчера днем, среди бела дня!</p> <p>– Габриэль? Хормейстер?</p> <p>– Конечно. Ты не знала об этом?</p> <p>– И он был в вечернем платье среди бела</p>
---	---

<p>μεσημέρι;»</p> <p>«Ποιος; Ο Γκαμπριέλ;»</p> <p>«Μα όχι! Το φάντασμα...»</p> <p>«Φυσικά και φορούσε τη φορεσιά του!» είπε η Τζέημς. «Μου το 'πε ο Γκαμπριέλ... Άλλωστε, έτσι τον αναγνώρισε. Να τι έγινε. Ο Γκαμπριέλ βρισκόταν στο γραφείο του διαχειριστή.</p> <p>Ξάφνου, άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα ο Πέρσης. Εσείς ξέρετε τι μάτι έχει ο Πέρσης...»</p> <p>«Ω ναι!» απάντησαν εν χορώ οι μικρές χορεύτριες που μόλις άκουσαν τ' όνομα του Πέρση έκαναν με τις παλάμες τους το σημάδι του κερατά, τεντώνοντας μπροστά το δείκτη και το μικρό δάχτυλο.</p> <p>«...Και όλοι ξέρουμε πόσο προληπτικός είναι ο Γκαμπριέλ!» συνέχισε η Τζέημς· «πάντως, είναι πάντα πολύ ευγενικός και όποτε βλέπει τον Πέρση αρκείται στο να βάζει ήσυχα ήσυχα το χέρι στην τσέπη και ν' αγγίζει τα κλειδιά του...</p> <p>Έτσι λοιπόν, μόλις άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα ο Πέρσης, ο Γκαμπριέλ έδωσε ένα πήδη και βρέθηκε δίπλα στην κλειδαριά του ντουλαπιού για να πιάσει σίδηρο!</p> <p>Πάνω στη φούρια του έσκισε σε μια πρόκα το παλτό του. Μετά, καθώς έβγαине βιαστικός, έπεσε πάνω στην κρεμάστρα κι έκανε ένα τεράστιο καρούμπαλο.</p> <p>Ύστερα, οπισθοχωρώντας απότομα, έγδαρε το χέρι του στο παραβάν πούταν κοντά στο πιάνο. Θέλησε ν' ακουμπήσει στο πιάνο, αλλά οι κινήσεις του ήταν τόσο αδέξιες που το σκέπασμα έπεσε πάνω στα χέρια του και του 'σπασε τα δάχτυλα.</p> <p>Σαν τρελός, έδωσε μια και βρέθηκε έξω απ' το γραφείο. Τέλος, κατέβηκε τα σκαλιά τόσο βιαστικά που γλίστρησε και κατρακύλησε μέχρι το πρώτο πάτωμα.</p> <p>Εκείνη την ώρα περνούσα από κει με τη μαμά μου και τον είδα. Τρέξαμε προς το μέρος του</p>	<p>дня?</p> <p>– Кто? Габриэль?</p> <p>– Нет, нет, призрак.</p> <p>– Да, он был во фраке, – подтвердила Жамме. – Габриэль сам рассказал мне. Он был в кабинете режиссера.</p> <p>Вдруг дверь открылась и вошел перс. Вы знаете, у перса дурной глаз...</p> <p>– О да! – воскликнули все вместе маленькие танцовщицы.</p> <p>– И вы знаете, как суеверен Габриэль, – продолжала Жамме. – Он вежлив, но, увидев перса, он обычно сует руку в карман и прикасается к ключам.</p> <p>Но на этот раз при виде перса он вскочил с кресла и подбежал к замку на двери стенного шкафа, чтобы скорее прикоснуться к металлу.</p> <p>Затем схватил свое пальто, висевшее на гвозде, но разорвал его. Габриэль так спешил покинуть кабинет режиссера, что ударился о вешалку и посадил себе большой фонарь на лбу.</p> <p>Он оцарапал руку о подставку для нот. Попытался опереться на фортепьяно, но не следил за тем, что делает, и крышка инструмента сильно ударила его по пальцам.</p> <p>Наконец Габриэль как сумасшедший выскочил из кабинета, однако споткнулся на ступеньках и упал.</p> <p>Мы с мамой как раз проходили мимо и поспешили помочь ему подняться. Мы</p>
--	--

για να τον βοηθήσουμε να σηκωθεί. Ήταν καταχτυπημένος, το πρόσωπο του ήταν ματωμένο. Φοβηθήκαμε.

Όμως, ευτυχώς, δεν άργησε να χαμογελάσει λέγοντάς μας: “Ευχαριστώ Θεέ μου που τη γλίτωσα τόσο φτηνά!” Τότε τον ρωτήσαμε τι του συνέβη και μας είπε την αιτία του φόβου του. Φοβήθηκε, γιατί πίσω απ' την πλάτη του Πέρση είχε δει το φάντασμα! Το φάντασμα με τη νεκροκεφαλή, όπως ακριβώς το περιγράφει ο Ζοζέφ Μπικέ».

Ένα μουρμουρητό ακολούθησε αυτή την αφήγηση, στο τέλος της οποίας η μικρή Γζέμη έφτασε ασθμαίνοντας, λες και την καταδίωκε το φάντασμα. Μετά, απλώθηκε σιωπή. Τη σιωπή διέκοψε η μικρή Ζιρί που, ενόσω η Σορέλι, πολύ συγκινημένη, γυάλιζε τα νύχια της, είπε με μισοσβησμένη φωνή: «Ο Ζοζέφ Μπικέ καλά θα 'κανε να σταματήσει μ' αυτές τις ιστορίες»

«Γιατί;» τη ρώτησαν.

«Αυτή είναι η γνώμη της μαμάς», απάντησε η Μεγκ με φωνή που αυτή τη φορά μόλις ακουγόταν λες και φοβόταν μήπως την ακούσει κανείς· κάποιος που δε βρισκόταν εκεί.

«Και γιατί η μαμά σου έχει αυτή τη γνώμη;»

«Σσστ! Η μαμά λέει πως στο φάντασμα δεν αρέσει να το ενοχλούν!»

«Και γιατί το λέει αυτό η μαμά σου;»

«Γιατί... γιατί... τίποτα...»

Αυτή η γεμάτη υπονοούμενα σιωπή της μικρής Ζιρί ερέθισε τρομερά την περιέργεια των δεσποινίδων του μπαλέτου που στριμώχνονταν γύρω απ' τη Ζιρί ικετεύοντας την να τους δώσει εξηγήσεις. Ήταν όλες εκεί, η μια δίπλα στην άλλη, έχοντας όλες τους την ίδια παρακλητική και φοβισμένη στάση. Μετέδιδαν η μια στην άλλη το φόβο τους, πράγμα που τις ευχαριστούσε αφάνταστα κι έκανε το αίμα τους να παγώνει.

«Ορκίστηκα να μην πω τίποτα!» είπε ξανά η μικρή Μεγκ.

страшно испугались, увидев, как он выглядел: весь в синяках, на лице кровь.

Но он улыбнулся нам и произнес: «Слава Богу, я легко отделался!» Мы спросили, что случилось, и Габриэль сказал нам, почему он испугался: оказывается, за спиной перса он увидел привидение с головой мертвеца, как его описывал Жозеф Бюке.

Жамме говорила так быстро, будто привидение гналось за ней. Девушки встретили ее рассказ испуганным шепотом, но затем замолчали. Ла Сорелли лихорадочно полировала ногти на руках.

– Жозеф Бюке должен помалкивать, – наконец вполголоса сказала Мег Жири.

– Почему же? – спросил кто-то.

– Так думает моя мама, – ответила Мег, еще больше понижая голос и оглядываясь, как бы боясь, что ее услышит некто, кого она не видит.

– А почему твоя мать думает так?

– Тише! Мама говорит, что призрак не любит, когда его беспокоят.

– А почему?

– Почему.., почему.. Потому что... Да нет, ничего.

Эта сдержанность лишь возбудила любопытство балерин. Они окружили Мег и просили ее объясниться. Наклонившись вперед в единой мольбе, они заражали друг друга страхом и получали от этого пронзительное, леденящее душу удовольствие.

– Я поклялась не рассказывать! – прошептала Мег.

<p>Όμως οι άλλες επέμεναν και υποσχέθηκαν πως θα φυλάζουν καλά το μυστικό. Έτσι, η Μεγκ, που την έκαιγε η επιθυμία να διηγηθεί όλα όσα ήξερε, άρχισε να μιλάει, με το βλέμμα καρφωμένο στην πόρτα:</p> <p>«Να... είναι εξαιτίας του θεωρείου...»</p> <p>«Ποιανού θεωρείου;»</p> <p>«Του θεωρείου του φαντάσματος!»</p> <p>«Το φάντασμα λοιπόν, έχει δικό του θεωρείο;»</p> <p>Στην ιδέα πως το φάντασμα έχει δικό του θεωρείο, οι χορεύτριες δεν μπόρεσαν να συγκρατήσουν την αποτρόπαια χαρά της έκπληξης τους. Άφηναν μικρούς αναστεναγμούς.</p> <p>Έλεγαν:</p> <p>«Ω, Θεέ μου!... πες μας λοιπόν...»</p> <p>«Πιο σιγά!» είπε η Μεγκ. «Πρόκειται για το πρώτο θεωρείο, Ν 5, ξέρετε το μικρό θεωρείο στ' αριστερά της σκηνής».</p> <p>«Δεν είναι δυνατόν!»</p> <p>«Και όμως... είναι έτσι όπως σας το λέω... Η μαμά μου είναι ταξιθέτρια εκεί... αυτή το ανοίγει... Μα, μου ορκίζεστε πως δε θα πείτε τίποτα σε κανέναν;»</p> <p>«Μα ναι! άντε... συνέχισε!...»</p> <p>«Καλά λοιπόν, αυτό είναι το θεωρείο του φαντάσματος... Εδώ κι ένα μήνα περίπου κανείς δεν έχει πατήσει το πόδι του σ' αυτό, εκτός απ' το φάντασμα φυσικά, και δόθηκε εντολή στη διαχείριση να μην το ξαναανοικιάσουν ποτέ...»</p> <p>«Μα, είναι αλήθεια πως το φάντασμα πάει εκεί;»</p> <p>«Και βέβαια...»</p> <p>«Υπάρχει λοιπόν κάποιος που πάει;»</p> <p>«Όχι, όχι!... Το φάντασμα πάει και δεν υπάρχει κανένας».</p> <p>Οι μικρές χορεύτριες κοιτάχτηκαν. Αν το</p>	<p>Но они продолжали настаивать и так убедительно обещали сохранить все в тайне, что Мег, которая умирала от нетерпения рассказать все, что знала, бросив взгляд в сторону двери, начала:</p> <p>– Хорошо... Это из-за ложи...</p> <p>– Какой ложи?</p> <p>– Ложи призрака здесь, в Опере.</p> <p>– У призрака есть ложа? –</p> <p>От известия, что у призрака есть собственная ложа в театре, у балерин захватило дух.</p> <p>– О, расскажи нам. Расскажи об этом! – наперебой заговорили девушки.</p> <p>– Тише! – приказала Мег снова. – Это пятая ложа. Ложа, следующая после директорской в первом левом ярусе.</p> <p>– Неужели?</p> <p>– Да. Ведь моя мать – билетерша обслуживает эту ложу. Но поклянитесь, что не скажете никому!</p> <p>– Конечно!</p> <p>– Это действительно ложа привидения. Никто не был в ней уже больше месяца – никто, кроме призрака. А другим администрация говорит, что ложу никогда не будут сдавать.</p> <p>– И призрак приходит туда?</p> <p>– Да, – твердо сказала Мег. – Призрак приходит в ложу, но его никто не видит.</p> <p>Танцовщицы недоуменно посмотрели друг</p>
---	---

<p>φάντασμα πήγαινε στο θεωρείο θα 'πρεπε να το έβλεπαν, με τη μαύρη φορεσιά και τη νεκροκεφαλή του.</p> <p>Το 'παν στη Μεγκ κι αυτή τους απάντησε:</p> <p>«Ακριβώς όπως σας είπα! Το φάντασμα δε φαίνεται. Δεν έχει ούτε ρούχα ούτε κεφάλι!... Όλα όσα έχουν πει για νεκροκεφαλές και πύρινες κεφαλές είναι ανοησίες! Δεν υπάρχει τίποτα απ' όλ' αυτά... Όταν βρίσκεται στο θεωρείο του το φάντασμα μόνο ακούγεται. Η μαμά δεν το 'χει δει ποτέ, το 'χει όμως ακούσει. Η μαμά το γνωρίζει καλά μιας κι αυτή του δίνει το πρόγραμμα!»</p> <p>Σ' αυτό το σημείο η Σορέλι θεώρησε καλό να επέμβει:</p> <p>«Μικρή Ζιρί, νομίζω πως μας κοροϊδεύεις».</p> <p>Τότε η μικρή Ζιρί έβαλε τα κλάματα...</p> <p>«Το 'ξερα εγώ... έπρεπε να μην πω τίποτα... αν η μαμά μάθαινε τι έκανα! Πάντως, ο Ζοζέφ Μπικέ δεν κάνει καλά ν' ασχολείται με πράγματα που δεν τον αφορούν... Θα του βγει σε κακό... μου το 'λεγε κι η μαμά μου χτες το βράδυ...»</p> <p>Εκείνη τη στιγμή, βαριά βιαστικά βήματα ακούστηκαν στο διάδρομο και μια λαχανιασμένη φωνή που φώναζε:</p> <p>«Σεσίλ! Σεσίλ! Εδώ είσαι;»</p> <p>«Είναι η φωνή της μαμάς!» είπε η Τζέμμυ; «Τι συμβαίνει;»</p> <p>Άνοιξε η πόρτα. Μια αξιοπρεπής κυρία, στητή σαν γρεναδιέρος, μπήκε στο καμαρίνι και σωριάστηκε, κλαίγοντας με λυγμούς, σε μια πολυθρόνα. Από τα ξετρελαμένα μάτια της κυλούσαν δάκρυα φωτίζοντας πένθιμα το σκοτεινό της πρόσωπο.</p> <p>«Τι δυστυχία!» είπε... «Τι δυστυχία!»</p> <p>«Μα, τι συνέβη; Τι;»</p>	<p>на друга: как же так, ведь призрак одет в черный фрак и у него голова мертвеца!</p> <p>Они сказали об этом Мег, но та настаивала на своем:</p> <p>– Нет, его нельзя увидеть! У него нет ни черного фрака, ни головы. Все это ерунда. У него нет ничего... Когда он в ложе, его только можно слышать. Моя мать никогда не видела его, но она слышала. Она-то знает, потому что всегда дает ему программку!</p> <p>Ла Сорелли почувствовала, что настало время вмешаться:</p> <p>– Мег, ты действительно ждешь, что мы поверим в эту глупую историю?</p> <p>Мег залилась слезами:</p> <p>– Я должна была держать язык за зубами. Пели мама узнает... Но Жозеф Бюке напрасно сует свой нос не в свое дело. Это принесет ему несчастье. Так мама сказала вчера вечером.</p> <p>В этот момент балерины услышали тяжелые, быстрые шаги в коридоре и задыхающийся голос прокричал:</p> <p>– Сесиль! Сесиль! Ты там?</p> <p>– Это моя мама! – воскликнула маленькая Жамме. – Что могло случиться?</p> <p>Она открыла дверь. Представительная дама, похожая на померанского гренадера, ворвалась в артистическую и со стоном опустилась в кресло. Ее глаза дико вращались, лицо приобрело кирпичный оттенок.</p> <p>– Какое несчастье! – прошептала она. – Какое несчастье!</p> <p>– Что, что?</p>
--	--

<p>«Ο Ζοζέφ Μπικέ...»</p> <p>«Τι έγινε με τον Ζοζέφ Μπικέ;...»</p> <p>«Ο Ζοζέφ Μπικέ είναι νεκρός!»</p> <p>Το καμαρίνι γέμισε με φωνές, επιφωνήματα διαμαρτυρίας κι έκπληξης, με φοβισμένα ερωτήματα...</p> <p>«Ναι... μόλις τον βρήκαν κρεμασμένο στο τρίτο υπόγειο!... Όμως το φοβερότερο», συνέχισε με κομμένη την ανάσα η καημένη αξιότιμη κυρία, «το φοβερότερο είναι πως οι τεχνικοί που βρήκαν το πτώμα του, λένε πως άκουσαν εκεί, κοντά στο πτώμα, ένα θόρυβο που έμοιαζε με το τραγούδι των νεκρών!»</p> <p>«Είναι το φάντασμα!...» είπε, σχεδόν χωρίς να το θέλει, η μικρή Ζιρί... Έπειτα, λες και συνήλθε ξαφνικά, σταμάτησε κι έβαλε τα χέρια στο στόμα της: «όχι!... όχι!... δεν είπα τίποτα!... δεν είπα τίποτα!...»</p> <p>Γύρω της όλες της οι φίλες επαναλάμβαναν τρομοκρατημένες με χαμηλή φωνή:</p> <p>«Σίγουρα! Είναι το φάντασμα!...»</p> <p>Η Σορέλι ήταν χλομή.</p> <p>«Ποτέ δε θα μπορούσα να το φανταστώ», είπε.</p> <p>Η μαμά της Τζέημς, αδειάζοντας ένα ποτηράκι λικέρ που υπήρχε πάνω στο τραπέζι, είπε κι αυτή τη γνώμη της: σ' αυτήν την ιστορία σίγουρα ήταν ανακατεμένο το φάντασμα...</p> <p>***</p> <p>Η αλήθεια είναι πως οι συνθήκες του θανάτου του Ζοζέφ Μπικέ δεν ξεκαθαρίστηκαν ποτέ. Η ανάκριση, που ήταν στοιχειώδης, δεν έδωσε κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Κατάληξε πως πρόκειται για αυτοκτονία.</p> <p>Στις Αναμνήσεις ενός διευθυντή, ο κύριος Μονσαρμέν, (που ήταν ο ένας από τους δυο διευθυντές που διαδέχτηκαν του κυρίου Ντεμπιέν και Πολινιύ) αναφέρει το</p>	<p>– Жозеф Бюке. Он...</p> <p>– Ну, что?</p> <p>– Он мертв!</p> <p>Комната наполнилась восклицаниями, протестами и просьбами объяснить, что произошло.</p> <p>– Да. Его только что нашли в третьем подвале..., повешенным, – продолжала бедная почтенная дама тяжело дыша. Но, что самое ужасное, рабочие сцены, которые нашли его тело, утверждают, будто слышали вокруг звуки, напоминающие пение мертвых!</p> <p>– Это призрак! Это сделал призрак! – закричала Мег Жири. Слова, казалось, сорвались с ее губ против воли. Она мгновенно зажала рот ладонью. – Нет, нет, я ничего не сказала!</p> <p>Все ее подруги севшими от страха голосами повторяли:</p> <p>– Да! Да! Это призрак!</p> <p>Ла Сорелли была бледна.</p> <p>– Боже, разве теперь я смогу произнести свою речь! – воскликнула она.</p> <p>Ματὴρ τῆς μικρῆς Ζαμμὲ, опустошив бокал ликера, который кто-то оставил на столе, и придя после этого немного в себя, заявила: – Да, привидение, безусловно, имело к этому отношение.</p> <p>***</p> <p>Как умер Жозеф Бюке, так и осталось тайной. Краткое расследование не дало никакого результата, кроме заключения о «естественном самоубийстве».</p> <p>В своих «Мемуарах импресарио» Мушармен, один из тех двоих, кто стал преемником Дебьенна и Полиньи, так пишет о смерти Бюке:</p>
---	--

<p>περιστατικό του απαγχονισμού ως εξής:</p> <p>«Ένα δυσάρεστο γεγονός τάραξε τη μικρή γιορτή που οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ είχαν οργανώσει για να “γιορτάσουν” την αναχώρησή τους. Βρισκόμουν στα γραφεία της διεύθυνσης όταν, ξαφνικά, μπήκε μέσα ο κύριος Μερσιέ (ο διαχειριστής).</p> <p>Έκανε σαν τρελός. Μου 'πε πως μόλις είχαν ανακαλύψει κρεμασμένο στο τρίτο υπόγειο της σκηνής, ανάμεσα σ' ένα αγρόκτημα κι ένα σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης, το πτώμα ενός τεχνικού. Είπα:</p> <p>Πάμε να τον ξεκρεμάσουμε. Μέχρι να κατέβω τα σκαλιά, το σκοινί του κρεμασμένου είχε εξαφανιστεί».</p> <p>***</p> <p>Να λοιπόν ένα συμβάν που ο κύριος Μονσαρμέν βρίσκει φυσιολογικό. Ένας άνθρωπος κρεμάστηκε μ' ένα σκοινί, πάνε να τον ξεκρεμάσουν και το σκοινί έχει εξαφανιστεί.</p> <p>Πάντως, ο κύριος Μονσαρμέν έδωσε μια πολύ απλή εξήγηση. Ακούστε την: Ήταν η ώρα του χορού και κορυφαίες και άλλες χορεύτριες βιάστηκαν να πάρουν τα μέτρα τους για το κακό μάτι. Τελεία και παύλα.</p> <p>Μπορείτε να φανταστείτε το μπαλέτο σύσσωμο να κατεβαίνει τις σκάλες, να παίρνει και να μοιράζετε το σκοινί του κρεμασμένου σε χρόνο μηδέν; Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά.</p> <p>Όταν εγώ, αντίθετα, σκέφτομαι το συγκεκριμένο μέρος όπου βρέθηκε το πτώμα — το τρίτο υπόγειο της σκηνής — μπορώ εύκολα να φανταστώ πως κάπου εκεί υπήρχε κάποιος που ήθελε να εξαφανίσει το σκοινί, αφού βέβαια πρώτα το χρησιμοποίησε. Θα δούμε αργότερα αν είχα δίκιο ή άδικο.</p> <p>Τα περίεργα νέα δεν άργησαν να κάνουν το γύρο της Όπερας. Ο Ζοζέφ Μπικέ ήταν πολύ αγαπητός σε όλους.</p>	<p>«Несчастный случай помешал маленькому торжеству, которое Дебьенн и Полиньи решили устроить по случаю своего ухода. Я был в кабинете импресарио, когда неожиданно вошел Мерсье, администратор.</p> <p>Он был в панике и сказал мне, что в третьем подвале между задником и декорациями из „Короля Лахора“ нашли повешенным рабочего сцены.</p> <p>– Пойдемте же и снимем его, – произнес я. Пока мы спускались вниз по ступеням и лестнице, повешенный уже оказался без веревки!»</p> <p>***</p> <p>Итак, вот серия событий, которые показались естественными Мушармену: человек, повешенный на веревке; Мушармен идет, чтобы снять его, но веревка уже исчезла.</p> <p>Директор нашел этому простое объяснение. Вот что он пишем дальше: «Это было во время представления. Балерины и стажеры быстро приняли меры предосторожности против дьявольского глаза» Точка, конец объяснения.</p> <p>Только представьте себе: кордебалет спускается вниз по лестнице и делит между собой веревку повешенного за время, меньшее чем об этом можно написать. Нет, эта идея не заслуживает того, чтобы ее принимать всерьез.</p> <p>Но когда я думаю о месте, где было найдено тело, – третий подвал под сценой, – то все больше склоняюсь к мнению, что кто-то был заинтересован в том, чтобы веревка, сослужив свою службу, сразу же исчезла. Позже мы увидим, прав я или нет, думая таким образом.</p> <p>Зловещая новость быстро распространилась по всей Опере, где Жозефа Бюке очень любили.</p>
--	---

Τα καμαρίνια άδειασαν και οι μικρές χορεύτριες, μαζεμένες γύρω απ' τη Σορέλι, όπως τα φοβισμένα πρόβατα γύρω απ' το βοσκό τους, πήραν το δρόμο για το φουαγιέ, μέσα από μισοσκότεινους διαδρόμους και σκάλες, προχωρώντας όσο το δυνατόν γρηγορότερα με τις μικρές ρόδινες πατούσες τους.

2. Η ΝΕΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΑΠ' το κεφαλόσκαλο, η Σορέλι έτρεξε να προϋπαντήσει τον κόμη ντε Σανιύ που ανέβαινε. Ο κόμης, που συνήθως ήταν πολύ ήρεμος, έδειχνε αναστατωμένος.

«Ερχόμουν σε σας», είπε ο κόμης χαιρετώντας με ιδιαίτερη ευγένεια τη νέα γυναίκα.

«Α! αγαπητή μου Σορέλι, τι ωραία βραδιά! Και η Κριστίν Ντααέ... τι θρίαμβος ήταν αυτός!»

«Μα δεν είναι δυνατόν!» διαμαρτυρήθηκε η Μεγκ Ζιρί.

«Δεν πάνε πάνω από έξι μήνες που τραγουδούσε σαν ψάρι! Μα, αφήστε μας να περάσουμε, αγαπητέ μου κόμη», είπε η πιτσιρίκα κάνοντας προκλητικά μια υπόκλιση, «πάμε να μάθουμε τα νέα για κάποιον δυστυχισμένο που κρεμάστηκε».

Εκείνη την ώρα περνούσε από κει βιαστικός ο διευθυντής, που, ακούγοντας τα λόγια της μικρής, σταμάτησε απότομα.

«Πώς; Μάθατε κιόλας τα νέα δεσποινίς;» είπε μ' ένα αρκετά απότομο ύφος... «Λοιπόν, καλύτερα να μη μιλάτε γι' αυτό... και κυρίως προσέξτε μη μάθουν τίποτα οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ! Θα τους στενοχωρούσε πάρα πολύ, ιδιαίτερα σήμερα που είναι η τελευταία τους μέρα!»

Προχώρησαν όλοι προς το φουαγιέ του χορού που ήταν κιόλας γεμάτο κόσμο.

Ο κόμης ντε Σανιύ είχε δίκιο: Αυτό το γκαλά

Αρτιστική уборная Ла Сорелли опустела, и маленькие танцовщицы, окружив ее, словно испуганные овцы пастуха, направились в фойе поспешно, как только позволяли их розовые ножки, минуя тускло освещенные коридоры и лестницы.

Глава 2. Новая Маргарита

На первой лестничной площадке Ла Сорелли столкнулась с графом де Шаньи, который поднимался наверх. Граф, обычно такой спокойный, выказывал признаки сильного волнения.

– Я шел к вам, – сказал он, галантно поклонившись молодой женщине.

– Ах, Сорелли, что за чудесный вечер! Какой успех Кристины Доэ!

– Невероятно, – запротестовала Мег Жири.

– Шесть месяцев назад она пела, как ржавая петля. Но дайте нам пройти, дорогой граф, – продолжала она, делая дерзкий реверанс, – мы пытаемся побольше узнать о бедняге, которого нашли повешенным.

Как раз в этот момент мимо поспешно проходил озабоченный администратор. Услышав последние слова Мег, он остановился.

– Что? Вы уже знаете? – спросил он довольно сердито. – Не говорите об этом, не хотелось бы, чтобы Дебьенн и Полиньи узнали! Какая неприятность в их последний день!

Балерины спустились в комнату отдыха, которая уже была переполнена.

Граф де Шаньи был прав: ни одно гала-

δεν είχε προηγούμενο. Όσοι προνομιούχοι παραβρέθηκαν, μιλάνε ακόμη και σήμερα με συγκίνηση στα παιδιά και στα εγγόνια τους για κείνη τη βραδιά.

Σκεφτείτε πως οι Γκουνό, Ρεγιέρ, Σεντ Σαένς, Μασσενέ, Γκιρό, Ντελιμπές, ανέβηκαν ο ένας μετά τον άλλον στο πόντιουμ του διευθυντή ορχήστρας και διεύθυναν οι ίδιοι τα έργα τους. Ανάμεσα στους ερμηνευτές, ο Φορ και η Κράους. Ήταν η βραδιά που αποκάλυψε σ' ολόκληρο το έκθαμβο Παρίσι την Κριστίν Ντααέ, που γι' αυτήν θα σας μιλήσω σε τούτο το έργο μου, αποκαλύπτοντας τη μυστηριώδη μοίρα της.

Ο Γκουνό διεύθυνε το Πένθιμο εμβατήριο μιας μαριονέτας. Ο Ρεγιέρ, την ωραία ουβερτούρα του Σιγκούρ. Ο Σεντ Σαένς, το Μακάβριο χορό και μια Ανατολίτικη ονειροφантаσία. Ο Μασσενέ, ένα ανέκδοτο Ουγγαρέζικο εμβατήριο. Ο Γκιρό, το Καρναβάλι του. Ο Ντελιμπές, το Αργό βαλς της Σουλβια και τα «πιτσικάτι» του Κοπέλια. Οι δεσποινίδες Κράους και Ντενίζ Μπλοκ τραγούδησαν: η πρώτη, το μπολερό των Εσπερινών της Σικελίας και η δεύτερη, το μπρίντιζι της Λουκρητίας Βοργία.

Ο θρίαμβος όμως προοριζόταν για την Κριστίν Ντααέ, που στην αρχή τραγούδησε μερικά κομμάτια από το Ρωμαίος και Ιουλιέτα.

Ήταν η πρώτη φορά που η νέα καλλιτέχνιδα τραγουδούσε αυτό το έργο του Γκουνό που ακόμη δεν είχε διασκευαστεί σε όπερα. Α! Είναι να λυπάται κανείς αυτούς που δεν μπόρεσαν ν' ακούσουν εκείνο το βράδυ την Κριστίν Ντααέ στο ρόλο της Ιουλιέτας, που δε γνώρισαν τη γεμάτη αφέλεια κι αυθορμητισμό χάρη της, που δε σκίρτησαν στους τόνους της σεραφικής φωνής της, που δεν ένιωσαν την ψυχή τους να φτερουγίζει μαζί με τη δική της, πάνω απ' τους τάφους των εραστών της Βερόνας:

«Κύριε! Κύριε! Κύριε! Συγχωρείστε μας!»
Κι όμως, όλ' αυτά δεν ήσαν τίποτα μπρος στους υπεράνθρωπους ήχους που ακούστηκαν όταν τραγούδησε την πράξη της φυλακής και

представление не могло сравниться с этим. Те, кому выпало удовольствие быть в этот вечер в театре, до сих пор с глубоким чувством рассказывают о нем детям и внукам.

Подумайте только: Гуно, Рейс, Сен-Санс, Массне, Гире, Делиб – все один за другим вставали за пульт оркестра и лично дирижировали своими произведениями. Фор и Краусс были среди исполнителей, и именно в этот вечер светское общество Парижа с восхищением открыло для себя Кристину Доэ, чью таинственную судьбу я намереваюсь описать в этой книге.

Гуно дирижировал «Похоронным маршем марионетки», Рейс – своей великолепной увертюрой к «Сигюр», Сен-Санс – виртуозными «Пляской смерти» и «Восточным сном», Массне – «Неизданным венгерским маршем», Гире – своим «Карнавалом», Делиб – «Медленным вальсом» из «Сильвии» и пиццикато из «Коппелии». Пели неподражаемые Мари Габриэль Краусс и Дениз Блок: первая – болеро из «Сицилийской вечери»; вторая – брин-дизи из «Лукреции Борджа».

Но самый большой триумф ожидал Кристину Доэ. Она начала выступление, спев несколько арий из «Ромео и Джульетты» Шарля Гуно.

На сцене Оперы эта дивная музыка звучала впервые. Мы очень сочувствуем тем, кто никогда не слышал Кристину Доэ в партии Джульетты, кто не знал ее простодушного очарования, никогда не испытывал дрожи при звуках ее ангельского голоса, не чувствовал, как душа высоко парит вместе с ее душой над могилами влюбленных из Вероны:

«Господи! Господи! Прости нас!» И все же это было ничто в сравнении с исполнением ею сцены в тюрьме и финального трио в «Фаусте», которые она спела вместо

το τρίο φινάλε του Φάουστ, αντικαθιστώντας την Καρλότα.

Κανείς, ποτέ, δεν είχε ακούσει, δεν είχε δει κάτι παρόμοιο! Η Ντααέ μας αποκάλυψε μια «καινούργια Μαργαρίτα», μια Μαργαρίτα με τέτοια μεγαλοπρέπεια και λάμψη που κανείς δεν υποψιαζόταν μέχρι τότε.

Η αίθουσα σύσσωμη, με χίλιες ζητωκραυγές, προσπαθώντας να εκφράσει την απερίγραπτη συγκίνησή της, χειροκροτούσε την Κριστίν που έκλαιγε με λυγμούς, ώσπου τελικά λιποθύμησε στην αγκαλιά των συναδέλφων της. Χρειάστηκε να μεταφερθεί στο καμαρίνι της. Έμοιαζε να 'χει παραδώσει την ψυχή της.

Ο μεγάλος διάσημος κριτικός Π. ντε Στ.Β. κατέγραψε την ανεπανάληπτη αυτή εμπειρία σ' ένα χρονικό του με τον τίτλο Η νέα Μαργαρίτα.

Καθώς ήταν ένας μεγάλος καλλιτέχνης κι ο ίδιος, ανακάλυπτε πολύ απλά πως εκείνο το βράδυ, αυτό το όμορφο και γλυκό κορίτσι έφερε στο σανίδι της Όπερας κάτι παραπάνω από την τέχνη του, έφερε την καρδιά του. Όλοι οι φίλοι της Όπερας γνώριζαν πολύ καλά πως η καρδιά της Κριστίν Ντααέ ήταν αγνή σαν δεκαπεντάχρονο κοριτσιού. Ο Π. ντε Στ. Β. δήλωνε πως «για να μπορέσει να καταλάβει τι συνέβαινε στην Ντααέ, ήταν αναγκασμένος να φανταστεί πως η κοπέλα είχε μόλις ερωτευτεί, για πρώτη φορά στη ζωή της!

Ίσως γίνομαι αδιάκριτος, πρόσθεσε, μα νομίζω πως μόνο ο έρωτας είναι ικανός για ένα τέτοιο θαύμα, για μια τέτοια κεραυνοβόλα μεταμόρφωση.

Δεν έχουν περάσει πάνω από δυο χρόνια από τότε που ακούσαμε την Κριστίν Ντααέ στις εξετάσεις του Ωδείου. Ήταν ένα χαριτωμένο, ελπιδοφόρο κορίτσι.

Από πού πηγάζει η σημερινή θεία χάρη της; Αν, τελικά, δεν έρχεται από τον ουρανό με τα φτερά του έρωτα, θα πρέπει να σκεφτώ πως έρχεται απ' την κόλαση και πως η Κριστίν, όμοια με τον τραγουδιστή Οφτερντίνγκεν έκανε συμφωνία με τον Διάβολο!

заболевшей Карлотты.

Никто с тех пор не слышал и не видел ничего подобного! Это была новая Маргарита, Маргарита во всем блеске и сиянии, которых в ней до Кристины Доэ никто не подозревал.

Восторженная публика приветствовала певицу громовыми овациями, она же рыдала и в конце концов упала без чувств на руки партнеров. Без чувств ее отнесли в артистическую комнату.

Великий критик де Сен-В, в память об этом изумительном вечере написал статью, которую так и озаглавил «Новая Маргарита».

Будучи великолепным знатоком музыки, он сознавал, что эта милая девочка принесла на подмостки Оперы больше, чем свое искусство, – она принесла свое сердце. Все друзья Оперы знали, что сердце Кристины осталось таким же чистым, как в пятнадцать лет, и, чтобы понять, что случилось с ней, пишет де Сен-В., остается «предположить, что она впервые полюбила».

«Вероятно, я скажу бестактность, – продолжает он, – но только любовь способна сотворить такое чудо полного преображения.

Два года назад мы слышали Кристину Доэ на концерте в консерватории, когда она подарила нам очаровательную надежду.

В чем истоки ее огромного успеха сегодня? Если он не спустился с небес на крыльях любви, я должен поверить, что он поднялся из ада и что Кристину Доэ, подобно Офтердингену, мастер-зингеру, заключила сделку с дьяволом.

<p>Όποιος δεν έχει ακούσει την Κριστίν να τραγουδά το τρίο φινάλε του Φάουστ δεν ξέρει τον Φάουστ: η υπερβατική έξαρση της φωνής και το θείο μεθύσι μιας αγνής ψυχής πρόσφεραν περισσότερα απ' όσα μπορούσε κανείς να φανταστεί!»</p> <p>Στο μεταξύ, κάποιοι διαμαρτυρήθηκαν. Πώς ήταν δυνατόν να τους έχουν κρύψει έναν τέτοιο θησαυρό;</p> <p>Η Κριστίν Ντααέ, μέχρι τότε, δεν ήταν τίποτα παραπάνω από μια αξιοπρεπής παρουσία πλάι σ' αυτήν την κάπως υπερβολικά λαμπερή, υλική Μαργαρίτα, που ήταν η Καρλότα. Χρειάστηκε η ανεξήγητη, μυστηριώδης εξαφάνιση της Καρλότα, για να μπορέσει να την αντικαταστήσει η μικρή Ντααέ και να δείξει το πραγματικό της μέγεθος ερμηνεύοντας το μέρος του προγράμματος που ήταν αφιερωμένο στην ισπανίδα ντίβα!</p> <p>Κάτι άλλο ακόμη: πώς έγινε και οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ απευθύνθηκαν στην Ντααέ; Γνώριζαν μήπως την κρυφή της ιδιοφυία; Και αν τη γνώριζαν, γιατί την έκρυβαν; Κι αυτή, γιατί κρυβότανε; Το άλλο περίεργο ήταν, πώς κανείς δεν ήξερε ποιος ήταν ο δάσκαλος της. Βέβαια, η ίδια είχε δηλώσει πως από δω και πέρα θα δούλευε μόνη της. Όλ' αυτά πάντως, ήταν πολύ ανεξήγητα.</p> <p>Ο κόμης ντε Σανιύ είχε παρακολουθήσει όρθιος, από το θεωρείο του, αυτό το ντελίριο κι είχε κι ο ίδιος, μαζί με τους άλλους, εκφράσει τον ενθουσιασμό του.</p> <p>Εκείνη την εποχή ο κόμης ντε Σανιύ (Φιλίπ — Ζορζ — Μαρί) ήταν ακριβώς σαρανταενός χρόνων. Ήταν μεγάλος άρχοντας και ωραίος άντρας. Μάλλον ψηλός, μ' ένα πρόσωπο ευχάριστο, παρά το σκληρό του μέτωπο και τα κάπως ψυχρά μάτια του.</p> <p>Ιδιαίτερα ευγενικός με τις γυναίκες και κάπως υπεροπτικός με τους άντρες, που δεν του συγχωρούσαν πάντα τις επιτυχίες του. Είχε μια θαυμάσια καρδιά και μια ήσυχη συνείδηση. Με το θάνατο του γέρο-κόμη Φιλίμπέρ, έγινε ο αρχηγός μιας από τις εξοχότερες και παλαιότερες οικογένειες της Γαλλίας, που οι</p>	<p>Тот, кто не слышал ее в финальном трио в „Фаусте“, не знает этой оперы»: экзальтация голоса и экстаз чистой души не могут быть большими!»</p> <p>Однако некоторые завсегда и Оперы протестовали. Почему от них так долго скрывали такое сокровище?</p> <p>И действительно, только благодаря непостижимому отсутствию Карлотты в этот вечер Кристина, заменив ее в последний момент, смогла продемонстрировать свой талант в той части программы, которая была первоначально зарезервирована для испанской примадонны.</p> <p>Но почему Дебьенн и Полиньи выбрали именно Кристину, когда узнали, что Карлотта не выступит. Знали ли они о ее таланте? Если да, то почему скрывали это? И почему она сама скрывала его? Странно, но никто не слышал, чтобы у Кристины был учитель. Она неоднократно говорила, что отныне будет работать одна. Все это было необъяснимо.</p> <p>Стоя в своей ложе, граф де Шаньи тоже аплодировал певице.</p> <p>Графу Филиппу Жоржу Мари де Шаньи был сорок один год. Он был выше среднего роста и имел приятное, даже красивое лицо, несмотря на жесткие морщины на лбу и некоторую холодность глаз.</p> <p>С женщинами он обращался с утонченной учтивостью, а с мужчинами держался несколько высокомерно. У него было благородное сердце и чистая совесть. После смерти старого графа Филибера он стал главой одной из самых старинных и знаменитых семей во Франции, корни</p>
---	---

<p>πρόγονοί της έφταναν μέχρι τον Λουί λε Ττέν.</p> <p>Οι Σανιύ είχαν μεγάλη περιουσία και όταν ο γέρο — κόμης, που ήταν χήρος, πέθανε, ο Φιλίπ έπρεπε να ανταποκριθεί στο όχι και τόσο εύκολο καθήκον της διαχείρισης αυτής της τεράστιας κληρονομιάς. Οι δυο του αδελφές και ο αδελφός του ο Ραούλ, δεν ήθελαν ούτε ν' ακούσουν για κληρονομιά και αναθέσανε τα πάντα στον Φιλίπ, λες και εξακολουθούσε να ισχύει το δίκαιο της πρωτοτοκίας. Οι δυο του αδελφές, που πήραν τη μέρα του γάμου τους τα μερίδιά τους απ' τον αδελφό τους, τα δέχτηκαν όχι ως κάτι που τους ανήκε δικαιωματικά, αλλά ως προίκα, εκφράζοντας στον Φιλίπ την ευγνωμοσύνη τους.</p> <p>Η κόμησσα ντε Σανιύ, κόρη του Μεροζίς ντε Μαρτινιέρ, είχε πεθάνει πάνω στη γέννα του Ραούλ, που γεννήθηκε είκοσι χρόνια μετά το μεγάλο του αδελφό.</p> <p>Όταν πέθανε ο γέρο-κόμης, ο Ραούλ ήταν δώδεκα χρόνων. Ο Φιλίπ ασχολήθηκε δραστήρια με τη διαπαιδαγώγηση και τη μόρφωση του μικρού. Σ' αυτό τον βοήθησαν πάρα πολύ οι αδελφές του και μια γριά χήρα θεία που έμενε στη Μπρεστ και που μετάδωσε στο νεαρό Ραούλ την αγάπη για τη θάλασσα και τους θαλασσινούς.</p> <p>Ο νεαρός άντρας μπήκε στο Μπορντά, βγήκε μεταξύ των πρώτων και ολοκλήρωσε με την ησυχία του το γύρο του κόσμου. Χάρη στα γερά μέσα που είχε, κατάφερε να συμπεριληφθεί στην επίσημη αποστολή του Reguin ,που ξεκίνησε να βρει μέσα στους πάγους του πόλου τους επιζήσαντες από την αποστολή του Artois ,που τα ίχνη της είχαν χαθεί εδώ και τρία χρόνια.</p> <p>Περιμένοντας την ημέρα της αναχώρησης, απολάμβανε μια μακρόχρονη περίοδο διακοπών, που θα διαρκούσε, ούτε λίγο ούτε πολύ, έξι μήνες. Οι συγγενείς και φίλοι, βλέποντας αυτό το τόσο ευαίσθητο, όμορφο αγόρι, λυποντούσαν προκαταβολικά για τις κακουχίες που το περίμεναν.</p> <p>Η ντροπαλοσύνη αυτού του ναύτη, η αθωότητα του, μπορώ να πω, ήταν</p>	<p>которой восходили еще ко временам Людовика X.</p> <p>Состояние Шаньи было значительным. Его две сестры и брат Рауль никогда не думали о разделе имущества. Они сохраняли совместное владение и полагались во всех делах на Филиппа, как будто право первородства все еще было в силе. Когда его сестры вышли замуж (обе в один день), они взяли свою долю имущества как приданое.</p> <p>Графиня де Шаньи, урожденная де Мероже де ла Мартиньер, умерла при родах Рауля, который на двадцать лет был младше Филиппа.</p> <p>Раулю было двенадцать лет, когда умер старый граф. Филипп принимал активное участие в воспитании брата, вначале ему помогали сестры, а затем старая тетушка, которая жила в Бресте и которая привила Раулю вкус к мореплаванию.</p> <p>Молодой человек прошел обучение на борту учебного судна «Борда», с успехом закончил его и отправился в традиционное кругосветное плавание. Он был включен в официальную экспедицию на «Акуле», созданную для поиска в полярных льдах оставшихся в живых от экспедиции «Дартуа», которая пропала три года назад.</p> <p>Пока же Рауль наслаждался отпуском, который был рассчитан на шесть месяцев, и вдовы предместья Сен-Жермен уже жалели этого красивого хрупкого юношу за те тяжелые испытания, которые ему предстояли.</p> <p>Застенчивость Рауля – так и хочется назвать ее невинностью – была удивительной. Он</p>
---	---

αξιοπρόσεκτη. Έμοιαζε να 'χει γεννηθεί μόλις χτες. Πραγματικά, μεγαλωμένος με τις φροντίδες των δυο αδελφών του και της γριάς θείας του, είχε αποκτήσει απ' αυτή την εντελώς γυναικεία του ανατροφή, συμπεριφορές αγνές, που χαρακτηρίζονταν από μια γοητεία που τίποτε, μέχρι τότε, δεν είχε κατορθώσει να του αφαιρέσει.

Εκείνη την εποχή θα 'ταν λίγο πάρα πάνω από εικοσιενός χρονών και φαινόταν μόλις δεκαοχτώ. Είχε ένα λεπτό ξανθό μουστάκι, όμορφα γαλανά μάτια και το δέρμα του έμοιαζε κοριτσίστικο.

Ο Φιλίπ τον κακομάθαινε, του 'κανε όλα του τα χατήρια. Κατ' αρχήν, ήταν πολύ περήφανος για τον αδελφό του για τον οποίο και πρόβλεπε μια λαμπρή καριέρα στο ναυτικό, όπου ένας από τους προγόνους τους, ο διάσημος Σανιύ ντε Λα Ροζ, είχε γίνει ναύαρχος.

Εκμεταλλευόταν τις διακοπές του νεαρού για να του δείξει τις μεγαλοπρεπείς κοσμικές και καλλιτεχνικές απολαύσεις του Παρισιού, τις οποίες ο μικρός αγνοούσε.

Ο κόμης πίστευε πως στην ηλικία του Ραούλ η πολλή φρονιμάδα δεν κάνει καλό. Ο Φιλίπ είχε έναν πολύ ισορροπημένο χαρακτήρα, ισοσταθμισμένο ανάμεσα στις δουλειές και τις απολαύσεις: ήταν πάντα σε φόρμα, ανίκανος να δώσει στον αδελφό του το κακό παράδειγμα.

Τον έπαιρνε παντού μαζί του. Τον πήγε ακόμη και στο φουαγιέ του χορού. Ξέρω ότι λέγανε πως τελευταία ο κόμης «τα είχε» με τη Σορέλι. Ε, και λοιπόν;!

Δεν ήταν да και έγκλημα για έναν άντρα που είχε μείνει εργένης και ως εκ τούτου είχε πολύ ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή του, ιδιαίτερα μάλιστα μετά το γάμο των δυο του αδελφών, να περνά πού και πού, μια δυο ώρες, μετά το δείπνο, με τη συντροφιά κάποιας χορεύτριας που μπορεί να μη διέθετε μεγάλη πνευματικότητα, είχε όμως τα πιο ωραία μάτια του κόσμου...

Εξάλλου, εκείνη την εποχή υπήρχαν μέρη όπου ένας αληθινός Παριζιάνος, και μάλιστα σαν τον κόμη ντε Σανιύ, ήταν «υποχρεωμένος»

был избалован своими сестрами и старой теткой, и женское воспитание оставило ему простодушные, очаровательные манеры, которые ничто не могло испортить.

Ему шел двадцать второй год, но выглядел он на восемнадцать. У него были небольшие белокурые усы и красивые голубые глаза.

Филипп очень баловал младшего брата. Мало того, он гордился им, с радостью предвкушал его славную карьеру на флоте, где один из их предков, знаменитый Шаньи де ла Рош, был адмиралом. Филипп воспользовался отпуском Рауля, чтобы показать ему Париж. Ведь Рауль почти не знал, что может предложить этот город по части роскошных наслаждений и удовольствий другого рода.

Граф считал, что в возрасте Рауля иметь слишком много добродетели даже вредно. Филипп обладал уравновешенным характером, равномерно совмещал удовольствия с делами, имел безупречные манеры и был неспособен подавать своему брату дурной пример.

Он брал его с собой повсюду, даже представил балеринам в Опере. Поговаривали, что Филипп был «в очень тесных отношениях» с Ла Сорелли.

Но поскольку граф оставался холостяком и, следовательно, имел много свободного времени, особенно теперь, когда его сестры вышли замуж, несомненно, не было ничего предосудительного в том, что он любил провести час или два после ужина с танцовщицей, которая, хотя и не блистала умом, зато имела самые прекрасные глаза в мире.

Кроме того, есть такие места, где настоящий парижанин ранга графа де Шаньи просто обязан показываться, а в то

<p>να κυκλοφορεί· το φουαγιέ της Όπερας ήταν ένα απ' αυτά.</p> <p>Τέλος, πρέπει να πούμε, πως κατά πάσα πιθανότητα, ο Φιλίπ δε θα είχε οδηγήσει ποτέ τον αδελφό του στους διαδρόμους της εθνικής Ακαδημίας της μουσικής, αν δεν του το είχε ζητήσει ο ίδιος, και μάλιστα, όπως θυμήθηκε αργότερα ο κόμης, με ιδιαίτερη επιμονή.</p> <p>Εκείνο το βράδυ λοιπόν, ο Φιλίπ, αφού χειροκρότησε την Ντααέ, γύρισε προς τον Ραούλ. Το πρόσωπό του ήταν τόσο χλομό που τον κατατρόμαξε.</p> <p>«Μα, δεν καταλαβαίνετε λοιπόν πώς αυτή η γυναίκα δεν είναι καλά;», είπε ο Ραούλ.</p> <p>Πραγματικά, πάνω στη σκηνή η Κριστίν Ντααέ ήταν έτοιμη να καταρρεύσει.</p> <p>«Μάλλον, εσύ είσαι έτοιμος να λιποθυμήσεις...», είπε ο κόμης σκύβοντας προς το μέρος του Ραούλ.</p> <p>«Μα, τι έχεις λοιπόν;». Ο Ραούλ όμως είχε κιόλας σηκωθεί.</p> <p>«Πάμε», είπε με τρεμάμενη φωνή.</p> <p>«Πού θέλεις να πας, Ραούλ;», τον ρώτησε ο κόμης, ξαφνιασμένος από τη συγκίνηση του μικρότερου αδελφού του.</p> <p>«Μα, πάμε να την δούμε! Είναι η πρώτη φορά που τραγουδά μ' αυτόν τον τρόπο!». Ο κόμης κοίταξε επίμονα τον αδελφό του, με περιέργεια, κι ένα ελαφρό χαμόγελο διαγράφηκε στις άκρες των χειλιών του, ενώ βιάστηκε να προσθέσει:</p> <p>«Πάμε, λοιπόν, πάμε!». Φαινόταν καταγοητευμένος.</p> <p>Δεν άργησαν να βρεθούν στην είσοδο των μελών, που ήταν ήδη φίσκα. Ο Ραούλ, περιμένοντας τη σειρά του για ν' ανέβει στη σκηνή, με μια απότομη ασυνείδητη κίνηση έσκισε τα γάντια του!...</p>	<p>время артистические уборные и комнаты отдыха балерин были одним из этих мест.</p> <p>В конце концов, Филипп и не взял бы своего брата за кулисы Национальной академии музыки, если бы Рауль не просил его неоднократно об этом с мягкой настойчивостью, о которой граф не раз вспоминал позже.</p> <p>В тот вечер после овации, которую публика устроила Кристине Доэ, граф, повернувшись к брату, обратил внимание на его необыкновенную бледность и весьма встревожился.</p> <p>– Разве ты не видишь, она вот-вот упадет в обморок? – взволнованно произнес Рауль.</p> <p>И это была правда, потому что на сцене Кристину буквально поддерживали партнеры.</p> <p>– Ты сам вот-вот упадешь в обморок, – заметил Филипп, наклоняясь к брату.</p> <p>– В чем дело? Но Рауль, ничего не ответив, встал.</p> <p>– Пойдем, – сказал он нетвердым голосом.</p> <p>– Куда ты хочешь идти? – спросил Филипп, удивленный волнением брата.</p> <p>– Пойдем и посмотрим! Она впервые пела так! Филипп с любопытством посмотрел на Рауля, и его губы растянулись в улыбке.</p> <p>– Хорошо, почему бы и нет? – сказал он, делая вид, что восхищен предложением брата. – Пойдем.</p> <p>У входа на сцену толпились люди. Пока братья ждали, чтобы пройти, Рауль разорвал свои перчатки, даже не осознавая, что делает.</p>
--	--

Ο Φιλίπ, που πάντα ήταν πολύ καλός μαζί του, δε σχολίασε καθόλου την ανυπομονησία του. Όμως, τώρα πια ήξερε. Τώρα ήξερε γιατί ο Ραούλ ήταν συχνά αφηρημένος όταν του μιλούσε και γιατί πραγματικά απολάμβανε κάθε συζήτηση που περιστρεφόταν γύρω από θέματα σχετικά με την Όπερα.

Προχώρησαν στο πλατό.

Ένα πλήθος από μαύρα κοστούμια έσπευδε προς το φουαγιέ του χορού ή κατευθυνόταν στα καμαρίνια των καλλιτεχνών.

Οι φωνές των τεχνικών μπερδεύοντουσαν με τα προστάγματα των υπευθύνων. Οι αναπληρωτές του τελευταίου ταμπλό έφευγαν, οι κομπάρσοι έσπρωχναν, ένας φορτωτής περνούσε βιαστικός, ένα σκηνικό κατέβαινε απ' τις σκαλωσιές, κάποιο άλλο το κάρφωναν βιαστικά. Η αιώνια «θεατρική ατμόσφαιρα». Κάτι σαν μια επικείμενη καταστροφή που βάζει σε δοκιμασία τ' αντανακλαστικά και το συκώτι σας... Κάπως έτσι μπορούμε να περιγράψουμε το τι συμβαίνει στη σκηνή την ώρα των διαλειμμάτων αυτή είναι η κατάσταση που πάντα, μα πάντα, ταράζει και γοητεύει το νεοφώτιστο, όπως ο νέος άντρας με το λεπτό ξανθό μουστάκι, τα όμορφα μπλε μάτια και το κοριτσιίστικο δέρμα, που προσπαθούσε να διασχίσει, όσο πιο γρήγορα του επέτρεπε ο συνωστισμός, αυτή τη σκηνή που μόλις πριν λίγο πάνω της είχε θριαμβεύσει η Κριστίν Νταάε και κάτω της είχε πεθάνει ο Ζοζέφ Μπικέ.

Ποτέ άλλοτε δεν είχε ξαναυπάρξει τέτοιο κομφούζιο και ποτέ άλλοτε ο Ραούλ δεν ήταν τόσο ελάχιστα ντροπαλός όσο εκείνη τη βραδιά.

Με τον ώμο του σταθερό απομάκρυνε ό,τι τον εμπόδιζε να προχωρήσει, δίχως να δίνει την παραμικρή σημασία σε ό,τι λεγόταν γύρω του, δίχως να προσπαθεί να καταλάβει τα έκπληκτα επιφωνήματα των τεχνικών.

Ήταν εντελώς απορροφημένος από την επιθυμία του να δει αυτήν που η μαγική φωνή της του 'χε πάρει την καρδιά.

Φίλιππ слишком любил брата, чтобы посмеяться над его нетерпением. Но теперь он понял, почему Рауль казался столь взволнованным и почему ему доставляло такое удовольствие сводить все разговоры к тому, что происходит в Опере.

Они вступили на сцену.

Толпа мужчин в вечерних костюмах спешила к комнате танцовщиц или в артистические уборные.

Κριки рабочих сцены смешивались с раздраженными замечаниями администраторов. Уходящие статисты из последней живой картины, толкающиеся артистки кордебалета, рама задника, которую куда-то несут, задник, опускаемый с чердака, настоящее, а не декоративное окно, которое крепят энергичными ударами молотка, постоянные крики предостережений, заставляющие вас оглядываться, чтобы кто-то не сбил с вашей головы шляпу или не свалил с ног, – такова обычная суматоха антракта, которая никогда не перестает поражать новичка, подобного молодому человеку с белокурой усами, голубыми глазами и стройной фигурой, пересекавшему так быстро, насколько позволяли суэта и скопление людей, сцену. Сцену, на которой Кристина Доэ только что праздновала триумф и под которой только что умер Жозеф Бюке.

Неразбериха никогда не была более полной, чем в этот вечер, но и Рауль никогда не был менее робким.

Он решительно пробирался вперед, не обращая внимания ни на что.

Он был озабочен только своим желанием увидеть молодую женщину, чей волшебный голос овладел его сердцем.

Ναι, το 'νιωθε καλά, πως η καημένη του η νεανική καρδιά δεν του ανήκε πια. Από τη μέρα που η Κριστίν Ντααέ — που τη γνώριζε από μικρό παιδί — ξαναεμφανίστηκε στη ζωή του, είχε βάλει όλα του τα δυνατά για να σώσει τούτη την καρδιά. Μάταια όμως. Μόλις την ξανάδε ένωσε μια γλυκύτατη συγκίνηση που, ύστερα από πολλή σκέψη, θέλησε να αποδιώξει, γιατί είχε ορκιστεί — τόσο πολύ σεβόταν τον εαυτό του — να μην αγαπήσει καμιάν άλλη εκτός από αυτήν που θα γινόταν η γυναίκα του, βέβαια, δεν του περνούσε ποτέ απ' το μυαλό πως θα παντρευτεί μια τραγουδίστρια.

Να όμως, που τη γλυκύτατη συγκίνηση διαδέχθηκε μια φριχτή αίσθηση. Αίσθηση; Συναίσθημα; Αυτό που ένωσε είχε να κάνει και με το σώμα και με την ψυχή. Το στήθος του πονούσε λες και το είχαν ανοίξει για να του ξεριζώσουν την καρδιά. Ένωθε ένα φριχτό άνοιγμα, ένα πραγματικό κενό, που τίποτε πια δεν μπορούσε να γεμίσει εκτός από την καρδιά της!

Εδώ παρατηρούμε τα συμπτώματα, τις συμπεριφορές και τις αντιδράσεις μιας ιδιαίτερης ψυχολογίας που απ' ό,τι φαίνεται είναι κατανοητή μόνο σε όσους έχουν πληγεί απ' αυτό το παράξενο πράγμα που στην καθομιλουμένη λέγεται «κεραυνοβόλος έρωτας».

Ο κόμης Φιλίπ δυσκολευόταν να τον ακολουθήσει, ωστόσο συνέχιζε να χαμογελάει.

Στο βάθος της σκηνής, μετά τη διπλή πόρτα που ανοίγει προς τα σκαλοπάτια που οδηγούν στο φουαγιέ και στα καμαρίνια της αριστερής μεριάς του ισογείου, ο Ραούλ αναγκάστηκε να σταματήσει μπρος σ' ένα τσούρμο χορεύτριες που μόλις είχαν κατέβει απ' τη σκηνή και μπλόκαραν το πέρασμα.

Τα βαμμένα τους χείλια ξεστόμισαν κάμποσες βρισιές, στις οποίες ο Ραούλ δεν απάντησε τίποτα. Τελικά, κατάφερε να περάσει.

Βυθίστηκε στα σκοτάδια ενός διαδρόμου που βούιζε από τα επιφωνήματα των ενθουσιασμένων θαυμαστών. Ένα όνομα

Да, он чувствовал, что его бедное, неопытное сердце не принадлежит ему больше. Рауль пытался защитить его с того дня, когда Кристина, которую он знал еще маленькой девочкой, вошла в его жизнь. Он решил, что должен бороться с нежными чувствами, которые она разбудила в нем, потому что поклялся любить только ту женщину, которая станет его женой. А разве мог он, аристократ, жениться на певице!

Но сейчас... Сейчас он перенес потрясение, в первую очередь, эмоциональное. Он испытывал боль в груди, как будто кто-то открыл ее и извлек оттуда его сердце. И эту ужасную пустоту в груди нельзя было заполнить ничем, кроме как сердцем Кристины.

Таковы симптомы той болезни, понять которую, вероятно, могут лишь те, кто сам имел опыт, обычно характеризующийся как «влюблен без памяти».

Графу Филиппу было трудно поспевать за братом. Он все еще улыбался.

В глубине сцены, около двойной двери к ступенькам лестницы, которая вела в комнату балерин и к ломам бенуара с левой стороны, Рауля остановила небольшая группа стажеров.

Раздались насмешливые слова в его адрес, но Рауль не отвечал. В конце концов ему удалось пройти.

Коридор был наполнен восклицаниями восторженных поклонников, но одно имя парило над этим гулом голосов: «Доэ!

κυριαρχούσε και κάλυπτε όλους τους θορύβους: Ντααέ! Ντααέ!

Πίσω απ' τον Ραούλ ο κόμης μονολογούσε: «Ο πονηρός... ξέρει καλά το δρόμο!» και αναρωτιόταν πότε και πώς τον έμαθε. Ο ίδιος ποτέ δεν είχε πάει τον Ραούλ στην Κριστίβ.

Πρέπει λοιπόν να 'χε έρθει μόνος του, την ώρα που αυτός, όπως το συνήθιζε, κουβέντιαζε στο φουαγιέ με τη Σορέλι η οποία τις περισσότερες φορές τον παρακαλούσε να μείνει μαζί της μέχρι την ώρα που θα 'βγαίνε στη σκηνή. Καμιά φορά μάλιστα, την έπιανε μια τυραννική μανία: για να είναι σίγουρη πως θα την περιμένει, επέμενε να του δίνει να της φυλάει τις μικρές γκέτες της, που μ' αυτές κατέβαινε απ' το καμαρίνι της και της ήταν απαραίτητες για να διατηρεί τη λάμψη των σατινένιων παπουτσιών της και την καθαριότητα της ακριβής της φόρμας. Η Σορέλι ήταν δικαιολογημένη: είχε χάσει τη μητέρα της.

Ο κόμης, αναβάλλοντας για λίγο την επίσκεψη του στη Σορέλι, εξακολούθησε να προχωρεί μαζί με τον αδελφό του στο διάδρομο που οδηγούσε στην Ντααέ, διαπιστώνοντας πως ποτέ άλλοτε δεν είχε γεμίσει από τόσο κόσμο.

Ποτέ άλλοτε ένα ολόκληρο θέατρο δεν είχε αναστατωθεί τόσο από την επιτυχία και τη λιποθυμία μιας καλλιτέχνιδας. Το όμορφο κορίτσι δεν είχε συνέλθει ακόμη. Πήγαν να ειδοποιήσουν το γιατρό του θεάτρου, που κατάφτασε σκοντάφτοντας στα πλήθη και με τον Ραούλ να τον ακολουθεί κατά πόδας.

Έτσι, ο γιατρός και ο ερωτευμένος βρέθηκαν ταυτόχρονα στο πλάι της Κριστίβ που, αφού δέχτηκε τις πρώτες βοήθειες απ' τον έναν, άνοιξε τα μάτια της στην αγκαλιά του άλλου. Ο κόμης, μαζί με πολλούς άλλους, είχε μείνει στο κατώφλι της πόρτας, όπου δεν μπορούσες ν' ανασάνεις.

«Δε νομίζετε, γιατρέ, πως αυτοί οι κύριοι θα 'πρεπε κάπως να ελευθερώσουν το χώρο;», είπε ο Ραούλ με ανήκουστο θράσος. «Δεν μπορεί κανείς ν' αναπνεύσει εδώ μέσα».

Доэ!»

Следуя за Раулем, Филипп говорил себе: «Он знает дорогу, мошенник!» Это обстоятельство заинтриговало графа, ведь он никогда не брал брата в артистическую уборную Кристины.

Рауль, вероятно, ходил туда один, пока Филипп разговаривал, как обычно, с Ла Сорелли. Прима неизменно просила его побыть с ней до выхода на сцену, кроме того, его приятной обязанностью было держать маленькие гетры, которые она надевала, спускаясь из артистической, чтобы сохранить блеск своих атласных туфелек и чистоту трико телесного цвета. У нее было оправдание: она рано лишилась матери.

Отложив на несколько минут визит к Ла Сорелли,

Филипп спешил за Раулем по коридору, который вел к комнате Кристины. Коридор этот сегодня был полон людьми как никогда.

Все в Опере горячо обсуждали успех Кристины и ее обморок. Певица все еще не пришла в себя, и послали за доктором. Тот как раз направлялся в артистическую, с трудом прокладывая себе дорогу сквозь толпу поклонников. Рауль шел за ним, почти наступая ему на пятки.

Доктор и Рауль вошли в комнату Кристины одновременно. Доктор оказал ей первую помощь, и она наконец открыла глаза. Филипп был частью плотной толпы, стоявшей перед дверью.

– Не думаете ли вы, доктор, что эти господа должны покинуть комнату? – спросил Рауль с невероятной дерзостью. – Здесь ужасно душно.

«Μα ναι, έχετε απόλυτο δίκιο», συμφώνησε ο γιατρός κι έβγαλε όλον τον κόσμο έξω, εκτός απ' τον Ραούλ και την καμαριέρα.

Αυτή, απόμεινε να κοιτάζει τον Ραούλ κατάπληκτη. Δεν τον είχε ξαναδεί ποτέ. Ωστόσο, δεν τόλμησε να του πει τίποτα.

Όσο για το γιατρό, φαντάστηκε πως για να συμπεριφέρεται ο νεαρός έτσι, θα πρέπει προφανώς να είχε αυτό το δικαίωμα. Τόσο πολύ μάλιστα, που ο υποκόμης έμεινε μέσ' στο καμαρίνι, παρακολουθώντας με προσοχή την Ντααέ που επέστρεφε στη ζωή, ενώ οι δυο διευθυντές, οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινύ, που είχαν έρθει για να εκφράσουν το θαυμασμό τους στην υπάλληλο τους, είχαν απωθηθεί στο διάδρομο μαζί με τα μαύρα κοστούμια.

Ο κόμης ντε Σανιύ, παραμερισμένος κι αυτός στο διάδρομο μαζί με τους υπόλοιπους γέλαγε τρανταχτά.

«Α, τον πονηρό!». Α, τον παμπόνηρο!».

Και την ίδια στιγμή πρόσθετε. «Μην εμπιστεύεστε αυτούς τους ντροπαλούς νεαρούς που μοιάζουν με κοριτσόπουλα!».

Έλαμπε ολόκληρος. Κατάληξε: «Είναι ένας πραγματικός Σανιύ!», και κατευθύνθηκε προς το καμαρίνι της Σορέλι. Όμως, αυτή κατέβαινε κιόλας στο φουαγιέ, με τη μικρή της ακολουθία να τρέμει απ' το φόβο, κι όπως είπαμε και προηγούμενα, ο κόμης τη συνάντησε στο δρόμο.

Μέσα στο καμαρίνι, η Κριστίν Ντααέ, άφησε ένα βαθύ αναστεναγμό στον οποίο της απάντησε ένας λυγμός. Γύρισε το κεφάλι, είδε τον Ραούλ και σκίρτησε. Κοίταξε το γιατρό, του χαμογέλασε, μετά κοίταξε την καμαριέρα της και τέλος ξανά τον Ραούλ.

«Κύριε!» τον ρώτησε, με ξεψυχισμένη φωνή... «ποιος είστε;».

«Δεσποινίς», απάντησε ο νεαρός άντρας, καθώς γονάτισε και φίλησε απαλά το χέρι της ντίβας, «δεσποινίς, είμαι το μικρό παιδάκι που

– Вы правы, – согласился доктор и заставил выйти из помещения всех, кроме Рауля и служанки.

Та смотрела на Рауля широко раскрытыми глазами, полными смущения. Она никогда до этого не видела этого юношу, но она не осмелилась спросить его ни о чем.

Доктор же предположил, что, поскольку этот молодой человек действовал таким образом, он, вероятно, имеет на это право. Так Рауль остался в комнате, наблюдая, как к Кристине возвращается сознание, в то время как даже Дебьенн и Полиньи,, пришедшие выразить ей свое восхищение, были отодвинуты в коридор вместе с другими мужчинами во фраках.

Граф Филипп де Шаньи, также изгнанный из комнаты, громко смеясь, воскликнул:

– Ох плут! Плут!

Затем подумал: «Доверяй после этого тихоням. Однако он настоящий Йаньи!»

Граф направился к артистической уборной Ла Сорелли, но та уже спускалась вниз со своими напуганными подругами, и они встретились, о чем я уже говорил в начале этой главы.

В своей артистической комнате Кристина сделала глубокий вздох, ответом на который был стон. Она повернула голову и, увидев Рауля, вздрогнула. Она посмотрела на доктора, улыбнулась ему, затем взглянула на служанку и опять на Рауля.

– Кто вы, мсье? – спросила она слабым голосом. Юноша опустился на колени и пылко поцеловал ее руку.

– Мадемуазель, – сказал он, – я тот маленький мальчик, который вошел в море, чтобы достать ваш шарф.

είχε πάει να μαζέψει την εσάρπα σας από τη θάλασσα».

Η Κριστίν κοίταξε άλλη μια φορά το γιατρό και την καμαριέρα κι ύστερα βάλανε και οι τρεις τους τα γέλια. Ο Ραούλ σηκώθηκε κατακόκκινος.

«Δεσποινίς, αφού προτιμάτε να μη με θυμηθείτε, θα ήθελα να σας μιλήσω ιδιαίτερος, να σας πω κάτι πολύ σημαντικό».

«Μόλις νιώσω καλύτερα κύριε, συμφωνείτε;...» είπε με τρεμάμενη φωνή. «Είσαστε πολύ ευγενικός...».

«Όμως, τώρα πρέπει να πηγαίνετε...», πρόσθεσε ο γιατρός παίρνοντας το γλυκύτερο του χαμόγελο. «Αφήστε με να περιποιηθώ τη δεσποινίδα».

«Δεν είμαι άρρωστη», είπε ξαφνικά η Κριστίν με μια παράξενη κι αναπάντεχη ενεργητικότητα.

Σηκώθηκε, περνώντας γρήγορα το χέρι της πάνω απ' τα βλέφαρά της.

«Γιατρέ, σας ευχαριστώ πάρα πολύ!... Όμως τώρα θέλω να μείνω μόνη... πηγαίνετε σας παρακαλώ... Αφήστε με... είμαι πολύ νευρική απόψε...».

Ο γιατρός ήταν έτοιμος να φέρει αντιρρήσεις, βλέποντας όμως την ταραχή της νέας γυναίκας σκέφτηκε πως το καλύτερο γιατρικό για την κατάστασή της ήταν ακριβώς το να μην της φέρει καμιά αντίρρηση. Έτσι, μαζί με τον εξουθενωμένο Ραούλ, βγήκε στο διάδρομο.

«Δεν την αναγνωρίζω απόψε... συνήθως είναι τόσο γλυκιά...», είπε ο γιατρός κι έφυγε.

Ο Ραούλ έμεινε μόνος. Τώρα, όλα είχαν ερημώσει. Ο κόσμος είχε πάει στην τελετή του αποχαιρετισμού, στο φουαγιέ του χορού. Ο Ραούλ σκέφτηκε πως ίσως η Νταάε να πήγαινε κι αυτή εκεί κι έτσι μπορεί να εμφανιζόταν από στιγμή σε στιγμή. Έμεινε λοιπόν εκεί να την περιμένει, μέσ' στην ερημιά και τη σιωπή.

Κριστίνα опять посмотрела на доктора и служанку, и все трое засмеялись. Рауль, покраснев, поднялся.

– Мадемуазель, поскольку вам доставляет удовольствие не признавать меня, я хотел бы сказать вам кое-что наедине, очень важное.

– Вы не могли бы подождать, когда мне станет лучше? – произнесла девушка дрожащим голосом. – Вы очень добры..

– Простите, мсье, но вы должны покинуть нас, – сказал доктор со своей самой любезной улыбкой. – Я должен позаботиться о мадемуазель Доэ.

– Я не больна, – резко сказала Крисτίна с энергией, настолько странной, насколько и неожиданной.

Она встала и быстро провела рукой по глазам. – Благодарю вас, доктор, но теперь мне надо побыть одной. Пожалуйста, оставьте меня. Я очень волнуюсь.

Доктор пытался протестовать, но, видя волнение своей пациентки, решил, что лучше всего предоставить ей возможность делать так, как она хочет. Он ушел вместе с Раулем, который смущенно остался стоять в коридоре.

– Я не узнаю ее сегодня, – заметил доктор. – Она обычно такая спокойная и нежная... И он ушел.

Рауль остался в одиночестве. Коридоры уже опустели. В комнате отдыха балерин, очевидно, началась церемония проводов. Подумав, что Крисτίна, вероятно, тоже пойдет туда, Рауль ждал.

<p>Χάθηκε μέσα στην ευεργετική σκιά μιας γωνιάς. Εξακολουθούσε πάντα να νιώθει αυτόν το φριχτό πόνο στο μέρος της καρδιάς. Αυτό τον έκανε να θέλει να δει την Ντααέ όσο το δυνατόν γρηγορότερα.</p> <p>Ξαφνικά, η πόρτα του καμαρινιού άνοιξε και είδε την καμαριέρα να φεύγει ολομόναχη, κουβαλώντας μερικά πακέτα.</p> <p>Καθώς περνούσε από μπροστά του, τη σταμάτησε και τη ρώτησε πώς είναι η κυρία της. Του απάντησε γελώντας πως ήταν μια χαρά, αλλά πως δεν έπρεπε να την ενοχλήσει κανείς, γιατί επιθυμούσε να μείνει μόνη. Έφυγε.</p> <p>Μια ιδέα πέρασε τότε από το ταραγμένο μυαλό του Ραούλ: Η Ντααέ ήθελε να μείνει μόνη γι' αυτόν!... Δεν της είχε πει πως ήθελε να της μιλήσει ιδιαιτέρως; Γι' αυτό λοιπόν φρόντισε να φύγουν όλοι από κοντά της... Κρατώντας την αναπνοή του πλησίασε στο καμαρίνι, έβαλε τ' αφτί του στην πόρτα, για ν' αφουγκραστεί τι θα του απαντούσαν και ετοιμάστηκε να χτυπήσει. Όμως, το χέρι του σταμάτησε στον αέρα.</p> <p>Από το καμαρίνι ακούστηκε μια αντρική φωνή να λέει, μ' ένα ιδιαίτερα αυταρχικό ύφος:</p> <p>«Κριστίν, πρέπει να μ' αγαπήσετε!».</p> <p>Και η Κριστίν, με μια φωνή τόσο πονεμένη, που σ' έκανε να φαντάζεσαι τα μάτια της γεμάτα δάκρυα, με μια φωνή τρεμάμενη, απάντησε:</p> <p>«Μα, πώς μπορείτε να μου το λέτε αυτό; Εμένα, που δεν τραγουδώ παρά για σας!».</p> <p>Ο Ραούλ ακούμπησε στον τοίχο. Υπόφερε τρομερά. Η καρδιά του, που τη νόμιζε φευγάτη για πάντα, ξαναγύρισε στο στήθος του χτυπώντας δυνατά. Οι παλμοί της αντηχούσαν σ' ολόκληρο το διάδρομο, ξεκουφαίνοντάς τον.</p> <p>Σίγουρα, αν η καρδιά εξακολουθούσε να κάνει τόσο θόρυβο, θα τον άκουγαν. Κάποιος θ' άνοιγε την πόρτα κι αυτός, ντροπιασμένος, θα</p>	<p>Он отступил в желанную темноту дверного проема, по-прежнему чувствуя ужасную боль в том месте, где было его сердце.</p> <p>Внезапно дверь артистической уборной Кристины открылась, и оттуда вышла служанка с пакетами в руках.</p> <p>Рауль остановил ее и спросил, как чувствует себя ее хозяйка. Девушка засмеялась и ответила, что Кристина чувствует себя вполне нормально, но он не должен беспокоить ее, потому что она хочет побыть одна. И служанка поспешно удалилась.</p> <p>В разгоряченном сознании Рауля мелькнула безумная мысль: Кристина, очевидно, решила остаться одна, чтобы видеть его. Он же сказал, что хочет поговорить с ней наедине. Едва дыша, он направился обратно к двери ее комнаты и уже поднял руку, чтобы постучать, но тут же ее опустил.</p> <p>Он услышал резкий мужской голос, доносившийся из комнаты:</p> <p>«Кристина, вы должны любить меня».</p> <p>И голос Кристины, дрожащий и полный слез, ответил:</p> <p>«Как вы можете говорить это мне? Ведь я пою только для вас!» Услышав эти слова,</p> <p>Рауль вынужден был прислониться к двери. Его сердце, которое, казалось, исчезло навсегда, вернулось к нему вновь и колотилось так громко, что слышно было во всем коридоре.</p> <p>Если его сердце так стучит, его же могут услышать, мелькнула мысль, дверь отворится, и его постыдно пошлют прочь.</p>
--	---

<p>προσπαθούσε να κρυφτεί. Τι ντροπή για έναν Σαντώ! Να τον πιάσουν να κρυφακούει!</p> <p>Έσφιξε την καρδιά του με τα δυο του χέρια για να την κάνει να σταματήσει. Όμως, μια καρδιά δεν έχει καμιά σχέση με τη μουσούδα ενός σκύλου κι άλλωστε, ακόμη κι αν πιάσεις με τα δυο σου χέρια τη μουσούδα ενός σκύλου, — ενός σκύλου που γαβγίζει δυνατά — το γάβγισμά του εξακολουθεί ν' ακούγεται...</p> <p>Η φωνή του άντρα συνέχισε:</p> <p>«Πρέπει να είστε πολύ κουρασμένη».</p> <p>«Ω, ναι, απόψε σας έδωσα την ψυχή μου και τώρα είμαι νεκρή».</p> <p>«Η ψυχή σου είναι πολύ όμορφη, παιδί μου», συνέχισε η σοβαρή φωνή του άντρα, «και σ' ευχαριστώ. Κανένας αυτοκράτορας δε δέχτηκε ποτέ παρόμοιο δώρο! Οι άγγελοι δάκρυσαν απόψε».</p> <p>Μετά από αυτά τα λόγια: «οι άγγελοι δάκρυσαν απόψε», ο υποκόμης δεν άκουσε πια τίποτε άλλο. Όμως δεν έφυγε· αντίθετα, επειδή φοβόταν μην τον «πιάσουν στα πράσα», χώθηκε ξανά στη σκοτεινή του γωνιά, αποφασισμένος να περιμένει εκεί, ώσπου να βγει ο άντρας απ' το καμαρίνι. Εκείνη την ώρα γνώριζε τον έρωτα και το μίσος. Ήξερε πως αγαπούσε· τώρα μάθαινε πως μπορεί και να μισεί.</p> <p>Μετά από λίγο, έκπληκτος, είδε την πόρτα ν' ανοίγει και την Κριστίν Ντααέ, τυλιγμένη στη γούνα της και με το πρόσωπό της καλυμμένο με δαντέλα, να βγαίνει μόνη και να κλείνει πίσω της την πόρτα. Ο Ραούλ παρατήρησε πως δεν κλείδωσε. Πέρασε από μπροστά του.</p> <p>Δεν την ακολούθησε, ούτε καν με το βλέμμα, γιατί τα μάτια του ήταν καρφωμένα στην πόρτα που εξακολουθούσε να μένει κλειστή. Όταν ο διάδρομος άδειασε, προχώρησε. Άνοιξε την πόρτα του καμαρινιού και την έκλεισε γρήγορα πίσω του. Γύρω του απλωνόταν πυκνό σκοτάδι. Είχαν σβήσει το γκάζι.</p> <p>«Κάποιος είναι εδώ!», είπε ο Ραούλ με</p>	<p>Боже, что за положение: он, де Шаньи, подслушивает у двери!</p> <p>Рауль положил обе руки на сердце, чтобы успокоить его. Но сердце – не собачья пасть, и даже если вы держите собаку обеими руками с закрытой пастью, чтобы заставить ее прекратить невыносимый лай, вы все равно слышите, как она рычит.</p> <p>Мужской голос заговорил опять:</p> <p>– Вы, должно быть, устали.</p> <p>– О да! Сегодня я отдала вам душу, и я мертва.</p> <p>– Ваша душа прекрасна, дитя мое, – произнес мужчина, – и я благодарю вас. Ни один император не получал такого подарка. Даже ангелы плакали сегодня.</p> <p>Больше Рауль ничего не слышал. Опасаясь, что его увидят, он вернулся к темному дверному проему и решил ждать там, пока мужчина не покинет комнату. Только что он познал любовь и ненависть. И все это в один вечер. Он знал, кого любит, теперь оставалось узнать, кого он ненавидит.</p> <p>К его удивлению, дверь открылась, и Кристина, одетая в меха, с лицом, скрытым под кружевной вуалью, вышла одна. Рауль заметил, что она закрыла дверь, но не заперла ее.</p> <p>Он, даже не проводив ее взглядом, не отрываясь, смотрел на дверь. Она не открывалась. Когда Кристина скрылась в конце коридора, Рауль пересек его, открыл дверь комнаты и вошел внутрь. Он оказался в полной темноте. Газовый свет был выключен.</p> <p>– Есть здесь кто-нибудь? – спросил он</p>
---	---

τρεμουλιαστή, αβέβαιη φωνή. «Γιατί κρύβεται άραγε;».

Καθώς μιλούσε, εξακολουθούσε ν' ακουμπά με την πλάτη του στην κλειστή πόρτα. Νύχτα και σιωπή. Ο Ραούλ δεν άκουγε τίποτ' άλλο πέρα απ' την ίδια του την ανάσα. Χωρίς αμφιβολία, δεν ήταν σε θέση να συνειδητοποιήσει πως η αδιακρισία του ξεπερνούσε κάθε όριο.

«Δε θα βγείτε από 'δω παρά μόνο όταν σας το επιτρέψω!», φώναξε ο νεαρός άντρας. «Αν δε μου απαντήσετε, θα είστε ένας δειλός και τίποτα παραπάνω! Όμως, θα σας ανακαλύψω!».

Άναψε ένα σπύρτο. Η φλόγα φώτισε το δωμάτιο. Δεν υπήρχε κανείς μέσα στο καμαρίνι! Ο Ραούλ, αφού φρόντισε να κλειδώσει την πόρτα, άναψε τις λάμπες. Μπήκε στην τουαλέτα, άνοιξε τα ντουλάπια, έψαξε παντού, ψαχούλεψε με τα ιδρωμένα χέρια του τους τοίχους. Τίποτα!

«Μα, είναι δυνατόν», είπε φωναχτά. «Μήπως έχω τρελαθεί;».

Έμεινε έτσι για δέκα λεπτά, ν' ακούει το σφύριγμα του γκαζιού μέσα στην ησυχία αυτού του εγκαταλειμμένου δωματίου. Ερωτευμένος καθώς ήταν δε δίστασε να πάρει μια κορδέλα που μύριζε το άρωμα της αγαπημένης του. Βγήκε έξω, δίχως να ξέρει ούτε τι κάνει ούτε πού πάει.

Σε μια στιγμή της ασυνάρτητης περιπλάνησής του, ο παγωμένος αέρας χτύπησε το πρόσωπό του. Βρισκόταν στη βάση μιας στενής σκάλας. Πίσω του κατέβαιναν κάποιοι εργάτες κουβαλώντας ένα φορείο σκεπασμένο μ' άσπρο σεντόνι.

«Η έξοδος, σας παρακαλώ;» ρώτησε κάποιον.

«Μα, δε βλέπετε; Είναι μπροστά σας», του απάντησαν. «Η πόρτα είναι ανοιχτή, αλλά αφήστε μας να περάσουμε».

Ο Ραούλ ρώτησε μηχανικά, δείχνοντας το φορείο:

вибрирующим голосом. «Почему он скрывается?» – подумал юноша.

Он стоял спиной к закрытой двери. Темнота и тишина. Он слышал только звук собственного дыхания. Рауль даже не сознавал, насколько неосторожным было его поведение.

– Вы не уйдете отсюда, пока я не выпущу вас, – резко сказал он. – Отвечайте, вы, если вы не трус! Но я разоблачу вас!

Рауль зажег спичку. Пламя на секунду осветило комнату. Никого! Заперев дверь, он зажег газовый свет, открыл стенные шкафы, поискал, заглянул в ванную, ощупал стены влажными руками. Пусто!

– Я теряю разум? – громко произнес он.

Минут десять юноша стоял, прислушиваясь к шипению газа, в полной тишине опустевшей комнаты; хотя он был влюблен, ему даже не пришло в голову взять ленту на память о любимой женщине. Он вышел совершенно потерянный, не понимая, что делает и куда идет.

Лишь почувствовав холодный воздух на лице, Рауль увидел, что находится на нижней площадке узкой лестницы. За ним двигалась группа рабочих, которые несли некое подобие носилок, покрытых белой материей.

– Скажите, пожалуйста, где здесь выход? – спросил он.

– Прямо перед вами, – ответил один из рабочих. – Вы видите, дверь открыта. Но разрешите сначала нам пройти.

Рауль показал на носилки и спросил без особого интереса:

<p>«Τι είναι αυτό;».</p> <p>Ο εργάτης απάντησε: «Αυτό, είναι ο Ζοζέφ Μπικέ που τον βρήκαν κρεμασμένο στο τρίτο υπόγειο, ανάμεσα στα ντεκόρ του Βασιλιά της Λαχόρης».</p> <p>Παραμέρισε για να περάσει η πομπή, χαιρέτησε και βγήκε.</p> <p>3. ΟΠΟΥ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΝΤΕΜΠΙΕΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΝΙΥ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΥΝ, ΣΤΑ ΚΡΥΦΑ, ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ, ΚΥΡΙΟΥΣ ΑΡΜΑΝ ΜΟΝΣΑΡΜΕΝ ΚΑΙ ΦΕΡΜΕΝ ΡΙΣΑΡ, ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ</p> <p>ΟΛΗ αυτήν την ώρα, στο φουαγιέ ξετυλιγόταν η τελετή του αποχαιρετισμού.</p> <p>Έχω ήδη πει, πως αυτή η θαυμάσια γιορτή είχε διοργανωθεί από τους κυρίους Ντεμπιεν και Πολινιύ με αφορμή την αναχώρηση τους: είχαν θελήσει να πεθάνουν, όπως συνηθίζουμε να λέμε σήμερα, όμορφα.</p> <p>Πραγματοποίησαν αυτό το θαυμάσιο πένθιμο πρόγραμμα, με τη συμμετοχή ό,τι καλύτερου πρόσφερε το Παρίσι εκείνης της εποχής, τόσο στον καλλιτεχνικό όσο και στον κοινωνικό τομέα.</p> <p>Όλη η αφρόκρεμα του Παρισιού είχε δώσει ραντεβού στο φουαγιέ του χορού, όπου η Σορέλι, μ' ένα ποτήρι σαμπάνια στο ένα χέρι και ένα μικρό αποχαιρετιστήριο λόγο στο άλλο, περίμενε τους πρώην διευθυντές.</p> <p>Πίσω της στριμώχνονταν οι παλιές και νέες συναδέλφισσές της. Άλλες συζητούσαν χαμηλόφωνα τα γεγονότα της μέρας, άλλες χαιρετούσαν από μακριά τους φίλους τους. Ο φλύαρος κόσμος βρισκόταν κιόλας στον μπουφέ, που είχε τοποθετηθεί σ' ένα κεκλιμένο δάπεδο ανάμεσα στον πολεμικό και το βουκολικό χορό, του Μπουλονζέ.</p> <p>Μερικές χορεύτριες, είχαν κιόλας βάλει τα κανονικά τους ρούχα. Οι περισσότερες</p>	<p>– Что это?</p> <p>– Жозеф Бюке. Его нашли повешенным в третьем подвале между задником и декорациями из «Короля Лахора».</p> <p>Рауль отступил в сторону, пропуская рабочих вперед, затем поклонился и вышел.</p> <p>Глава 3. В которой Дебьенн и Полиньи по секрету раскрыли Арману Мушармену и Фирмену Ришару, новым директорам, действительную причину их ухода из Оперы</p> <p>Между тем прощальная церемония началась.</p> <p>Как я уже говорил, это великолепное торжество было устроено Дебьенном и Полиньи по случаю их ухода из Оперы. Употребляя банальное выражение, они хотели уйти в блеске славы.</p> <p>Все, кто хоть что-то значил в парижском обществе и искусстве, помогли импресарио организовать эту идеальную программу.</p> <p>Все собрались в комнате отдыха танцовщиц. Ла Сорелли ждала Мушармена и Ришара с бокалом шампанского в руке и приготовленной речью.</p> <p>Танцовщицы кордебалета собрались вокруг нее, негромко обсуждая события дня. Возле столиков с едой, поставленных между картинами Буланже «Танец воина» и «Танец крестьян», уже образовалась гудящая толпа.</p> <p>Некоторые балерины успели переодеться, но большинство все еще оставались в</p>
---	---

<p>φορούσαν ακόμη τα ελαφριά ρούχα του χορού.</p> <p>Όλες πάντως, είχαν φροντίσει να πάρουν το ανάλογο για την περίπτωση ύφος. Μονάχα η μικρούλα Τζέμς, που η ξεγνοιασιά των δεκαπέντε της ανοίξεων — ευτυχισμένη ηλικία — την έκανε να 'χει κιόλας ξεχάσει το φάντασμα και το θάνατο του Ζοζέφ Μπικέ, δε σταματούσε να φλυαρεί, να κακαρίζει, να χοροπηδάει και να κάνει αστεϊάκια, σε τέτοιο βαθμό που όταν οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ εμφανίστηκαν στα σκαλοπάτια του φουαγιέ του χορού, η Σορέλι, που ανυπομονούσε, αναγκάστηκε να της κάνει παρατήρηση για να την επαναφέρει στην τάξη.</p> <p>Όλος ο κόσμος πρόσεξε πως οι πρώην διευθυντές είχαν εύθυμο ύφος, κάτι που στην επαρχία θα 'κανε κακή εντύπωση, αλλά που στο Παρίσι θεωρείται η πρόπουσα συμπεριφορά.</p> <p>Όποιος δεν έχει μάθει να κρύβει τον πόνο και τη λύπη του κάτω από μια μάσκα χαράς και την εσωτερική του χαρά κάτω από μια μάσκα πλήξης ή αδιαφορίας, ποτέ δεν πρόκειται να θεωρηθεί βέρος Παριζιάνος.</p> <p>Αν ξέρετε πως κάποιος φίλος σας υποφέρει, μη δοκιμάσετε ποτέ να τον παρηγορήσετε, θα σας πει πως δε χρειάζεται κανενός είδους παρηγοριά.</p> <p>Και στην περίπτωση όμως που του έχει συμβεί κάποιο ευχάριστο γεγονός, προσέξτε και μη βιαστείτε να τον συγχαρείτε. Θεωρεί την καλή του τύχη ως κάτι τόσο φυσικό που θα ξαφνιαστεί αν του μιλήσετε γι' αυτήν.</p> <p>Στο Παρίσι, είναι σαν να παραβρίσκεται κανείς μονίμως σε χορό μεταμφιεσμένων. Επομένως, δε θα ήταν ποτέ δυνατόν, σ' ένα μέρος σαν το φουαγιέ της Όπερας, τόσο «ιν» πρόσωπα, σαν τους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ, να κάνουν το λάθος ν' αφήσουν να φανεί η λύπη που ένιωθαν μέσα τους.</p> <p>Ήδη χαμογελούσαν κάπως υπερβολικά στη Σορέλι που είχε αρχίσει να εκφωνεί το κολακευτικό αποχαιρετιστήριο λογίδριό της, όταν ξάφνου η φωνή αυτής της μικρούλας, τρελούτσικης Τζέμς, έκοψε το χαμόγελο των</p>	<p>легких газовых одеждах.</p> <p>Все девушки сохраняли серьезный вид, который они считали подходящим случаю, – все, кроме маленькой Жамме, казалось, уже забывшей о привидении и смерти Жозефа Бюке. Она болтала, пританцовывая и подшучивая над своими друзьями, что, собственно, неудивительно, когда тебе пятнадцать лет. Раздраженная Ла Сорелли строго призвала ее к порядку, едва Дебьенн и Полиньи появились в комнате.</p> <p>Оба уходящих директора казались веселыми. В провинции это показалось бы неестественным, но в столице считалось проявлением хорошего вкуса.</p> <p>Никто не мог бы слыть настоящим парижанином, не научившись надевать маску веселья на свои печали и маску уныния, скуки и безразличия на свои внутренние радости.</p> <p>Если вы знаете, что у одного из ваших друзей горе, не пытайтесь утешать его: он скажет, что дела уже поправляются.</p> <p>Если же его посетила удача, не поздравляйте его: он только удивится тому, что кто-то вспомнил об этом.</p> <p>Парижане всегда чувствуют себя, как на маскараде, и двое столь утонченных мужчин, как Дебьенн и Полиньи, конечно же не могли позволить себе продемонстрировать перед обществом свое подлинное настроение.</p> <p>Они несколько нарочито улыбались, когда Ла Сорелли начала свою речь. Затем восклицание этой легкомысленной Жамме заставило их улыбки исчезнуть столь внезапно, что окружающие не могли не</p>
--	---

<p>κυρίων διευθυντών τόσο απότομα, που το πραγματικό τους πρόσωπο, ένα πρόσωπο σηματοδεδεμένο από την απογοήτευση και τον τρόμο, που τόσην ώρα προσπαθούσαν να κρύψουν, αποκαλύφτηκε μπροστά σ' όλους.</p> <p>«Το Φάντασμα της Όπερας!» Η Τζέημς είχε ξεστομίσει αυτή τη φράση με μιαν ανείπωτη φρίκη, δείχνοντας με το δάχτυλό της ανάμεσα στο πλήθος των μαύρων φράκων ένα αποτρόπαιο κεφάλι, μ' ένα πρόσωπο τόσο πελιδνό, τόσο πένθιμο και τόσο άσχημο, με κάτι τόσο βαθιές τρύπες στη θέση των ματιών που, όπως ήταν φυσικό, προκάλεσε μεγάλη αίσθηση στην αίθουσα.</p> <p>«Το φάντασμα της Όπερας! Το φάντασμα της Όπερας!».</p> <p>Έσπρωχναν ο ένας τον άλλον, γελούσαν και ήθελαν να προσφέρουν στο φάντασμα της Όπερας ένα ποτό...</p> <p>Όμως αυτό είχε κιόλας εξαφανιστεί. Είχε χαθεί μέσα στο πλήθος κι ο κόσμος μάταια προσπαθούσε να το βρει την ώρα που οι δυο ηλικιωμένοι κύριοι προσπαθούσαν να ηρεμήσουν τη μικρή Τζέημς, ενώ η μικρή Ζιρί έσκουζε σαν παγώνι.</p> <p>Η Σορέλι είχε γίνει έξαλλη που δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει το λόγο της. Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ την αγκάλιασαν, την ευχαρίστησαν κι εξαφανίστηκαν το ίδιο γρήγορα με το φάντασμα.</p> <p>Αυτό δεν ξάφνιασε κανέναν, γιατί όλοι ήξεραν πως επρόκειτο να υποστούν την ίδια τελετή στο πάνω πάτωμα, στο φουαγιέ του τραγουδιού, και πως θα δεξιωνόντουσαν ξανά, για τελευταία φορά, τους καλούς τους φίλους στο μεγάλο χολ του διοικητικού διαμερίσματος όπου τους περίμενε ένα πραγματικό δείπνο.</p> <p>Εκεί λοιπόν θα τους ξαναβρούμε όλους, μαζί με τους νέους διευθυντές κυρίους Αρμάν Μονσαρμέν και Φερμέν Ρισάρ. Οι μεν, γνώριζαν ελάχιστα τους δε, αυτό ωστόσο δεν τους εμπόδιζε να είναι ιδιαίτερα εκδηλωτικοί μεταξύ τους και ν' ανταλλάσσουν φιλοφρονήσεις. Έτσι, όσοι απ' τους</p>	<p>υловить печаль и страх, которые они скрывали.</p> <p>– Призрак Оперы! – Жамме произнесла эти слова со страхом и указала на лицо, бледное, печальное и искаженное, как сама смерть.</p> <p>– Призрак! Призрак Оперы!</p> <p>Все засмеялись и, толкая друг друга, пытались подойти поближе к призраку, чтобы предложить ему что-либо выпить.</p> <p>Но он исчез, очевидно ускользнув в толпу. Его безуспешно искали, в то время как оба старых господина пытались успокоить малюток Жамме и Жири.</p> <p>Ла Сорелли была взбешена: она не смогла закончить свою речь. Дебьенн и Полиньи поцеловали ее, поблагодарили и ушли как же быстро, как привидение.</p> <p>Никто этому не удивился – все знали, что им предстоит еще пройти такую же церемонию в комнате отдыха певцов этажом выше и что потом они будут принимать в последний раз своих близких друзей в большом вестибюле рядом со своим кабинетом, где их ждал настоящий ужин.</p> <p>Там-то мы и нашли их теперь с новыми директорами Арманом Мушарменом и Фирменом Ришаром. Они едва знали друг друга, но обменивались громкими комплиментами и заверениями в дружбе, в результате чего у гостей, которые опасались провести довольно скучный вечер, заметно</p>
--	---

προσκεκλημένους φοβόντουσαν μια πληκτική βραδιά φάνηκαν πολύ ευχαριστημένοι.

Το δείπνο ήταν σχεδόν εύθυμο και ο κύριος κυβερνητικός εκπρόσωπος φρόντισε να εκμεταλλευτεί κάθε ευκαιρία για να μπλέξει, με απaráμιλλη επιδεξιότητα, τις παλιές δόξες με τις μελλοντικές επιτυχίες, δημιουργώντας έτσι μια πραγματικά εγκάρδια ατμόσφαιρα ανάμεσα στους καλεσμένους.

Η μεταβίβαση των εξουσιών είχε γίνει την προηγούμενη, με όσο το δυνατόν απλούστερο τρόπο και τα ζητήματα που έπρεπε να ρυθμιστούν ανάμεσα στην παλιά και τη νέα διοίκηση είχαν ήδη λυθεί κάτω από την εποπτεία του κυβερνητικού εκπροσώπου με μια τόσο καλή διάθεση και από τα δύο μέρη που, τελικά, ήταν κάτι παραπάνω από φυσικό, να παραβρίσκονται σ' αυτήν την αξέχαστη βραδιά οι τέσσερις διευθυντές με τόσο χαμογελαστά πρόσωπα.

Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ είχαν ήδη παραδώσει στους κυρίους Αρμάν Μονσαρμέν και Φερμέν Ρισάρ τα δυο μικροσκοπικά κλειδιά τα πασπαρτού που άνοιγαν όλες τις πόρτες της εθνικής Ακαδημίας της μουσικής... και ήταν χιλιάδες αυτές οι πόρτες.

Ενώ αυτά τα μικρά κλειδιά, αντικείμενα της γενικής περιέργειας, άλλαζαν χέρια, η προσοχή μερικών στράφηκε στην άκρη του τραπεζιού όπου καθόταν αυτή η παράξενη, πελιδνή, φανταστική μορφή, με τα βαθουλωμένα μάτια, που είχε εμφανιστεί και πρωτύτερα στο φουαγιέ του χορού και που η μικρή Τζέιμς είχε χαιρετήσει φωνάζοντας, «Το φάντασμα της Όπερας!» Ήταν εκεί, λες κι η παρουσία του σ' αυτήν την τελετή ήταν το φυσικότερο πράγμα στον κόσμο. Μόνο που δεν έτρωγε ούτε έπινε.

Όσοι είχαν αρχίσει να την κοιτάζουν χαμογελώντας, στο τέλος γύρισαν αλλού το πρόσωπό τους, γιατί αυτή η μορφή προκαλούσε τις πιο πένθιμες σκέψεις. Κανείς δεν τόλμησε να επαναλάβει τα αστείακια του φουαγιέ, κανείς δεν τόλμησε να φωνάξει: «Να, το φάντασμα της Όπερας!»

Δεν είχε πει ούτε μια λέξη κι ακόμη κι αυτοί

поднялось настроение.

Во время ужина атмосфера была почти праздничной. Было произнесено несколько тостов, и представитель правительства продемонстрировал такие способности в этой области, что вскоре сердечность уже царила среди гостей.

Передача административных полномочий состоялась накануне в неофициальной обстановке, и вопросы, которые необходимо было разрешить между новыми и старыми администраторами, были разрешены при посредничестве представителя правительства с таким большим желанием обеих сторон прийти к согласию, что никто теперь не удивлялся, увидев теплые улыбки на лицах импресарио.

Дебьенн и Полиньи вручили Мушармену и Ришару два маленьких универсальных ключа, которые отпирали все несколько тысяч дверей Национальной академии музыки.

Собравшиеся с любопытством рассматривали эти ключи. Их передавали из рук в руки, как вдруг внимание некоторых гостей привлекла странная фигура с бледным, фантастическим лицом, которая уже появлялась в комнате танцовщиц и которую маленькая Жамме встретила восклицанием: «Призрак Оперы!» Человек сидел в конце стола и вел себя совершенно естественно, за исключением того, что ничего не ел и не пил.

Те, кто улыбался, впервые увидев его, вскоре отводили взгляд, потому что его вид вызывал болезненные мысли. Никто здесь не воспринимал его появление как шутку, как это было у танцовщиц, никто не кричал: «Вот он, призрак Оперы!»

Человек ничего не говорил. Даже сидевшие

που βρίσκονταν δίπλα του, δεν ήταν σε θέση να πουν πότε ακριβώς ήρθε και κάθησε στο τραπέζι. Όμως, όλοι τους σκέφτηκαν πως, αν καμιά φορά οι νεκροί ερχόντουσαν να κάτσουν στο τραπέζι των ζωντανών, σίγουρα τα πρόσωπά τους δε θα ήταν περισσότερο μακάβρια από τούτο δω.

Οι φίλοι των κυρίων Φερμέν Ρισάρ και Αρμάν Μονσαρμέν σκέφτηκαν πως αυτός ο εξαυλωμένος συνδαιτημόνας ήταν γνωστός των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινιύ, ενώ οι φίλοι των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινιύ σκέφτηκαν πως αυτό το πτώμα ανήκε στην πελατεία των κυρίων Ρισάρ και Μονσαρμέν. Έτσι, δεν υπήρχε κίνδυνος κάποια ερώτηση, κάποια δυσάρεστη σκέψη ή κάποιο κακόγουστο αστείο να προσβάλλει αυτόν το φιλοξενούμενο από το υπερπέραν.

Μερικοί από τους συνδαιτημόνες, που γνώριζαν το θρύλο για το φάντασμα της Όπερας καθώς και την περιγραφή του από τον τεχνικό — δε γνώριζαν ακόμη το θάνατο του Ζοζέφ Μπικέ — έβρισκαν πως αυτός ο άντρας της άκρης του τραπέζιού θα μπορούσε κάλλιστα να θεωρηθεί ως η τέλεια ενσάρκωση αυτού του πλάσματος που, κατά τη γνώμη τους, είχε δημιουργηθεί από την αδιόρθωτη δεισιδαιμονία του προσωπικού της Όπερας.

Άλλωστε, σύμφωνα με το θρύλο, το φάντασμα δεν είχε μύτη, ενώ τούτος δω ο παράξενος συνδαιτημόνας είχε. Ωστόσο, ο κύριος Μονσαρμέν, στα απομνημονεύματά του, μας διαβεβαιώνει πως η μύτη του συνδαιτημόνα του ήταν διάφανη.

«Η μύτη του», λέει, «ήταν μακριά, λεπτή και διάφανη» και 'γω θα πρόσθετα πως κάλλιστα θα μπορούσε να ήταν μια ψεύτικη μύτη. Ο κύριος Μονσαρμέν, ενδεχομένως να πέρασε για διάφανο κάτι που δεν ήταν παρά γυαλιστερό. Όλος ο κόσμος ξέρει πως η επιστήμη κατασκευάζει θαυμάσιες ψεύτικες μύτες γι' αυτούς που δεν έχουν, είτε γιατί έτσι γεννήθηκαν είτε γιατί υπέστησαν κάποια εγχείρηση.

Μήπως, στην πραγματικότητα, εκείνο το βράδυ το φάντασμα παραβρέθηκε στο δείπνο των διευθυντών απρόσκλητο; Κι από την άλλη,

рядом с ним не могли сказать точно, когда он пришел, но каждый думал, что, если мертвые иногда возвращаются и сидят за столом живых, они не могут иметь более ужасного лица, чем это.

Друзья Мушармена и Ришара думали, что этот бестелесный гость был другом Дебьенна и Полиньи, а друзья Дебьенна и Полиньи считали, что он друг Мушармена и Ришара. Потому никто не спрашивал объяснений и не отпускал никаких неприятных замечаний или шуток дурного вкуса, которые могли обидеть этого ужасного человека.

Некоторые гости, которые слышали легенду о призраке и его описание, данное главным рабочим сцены (они еще не знали о смерти Жозефа Бюке), думали, что человек в конце стола мог сойти за материализацию какого-то воображаемого лица, созданного неисправимым суеверием персонала Оперы.

По легенде, у призрака нет, носа, а у этого мужчины он был. Мушармен пишет в своих мемуарах, что нос был прозрачным. Вот его точные слова:

«Его нос был длинным, тонким и прозрачным». И позволю себе добавить, Что это, видимо, был фальшивый нос. Мушармен, возможно, принял отблеск за прозрачность. Каждый знает, что наука может сделать отличные искусственные носы для людей, которые были лишены носа природой или в результате какой-либо операции.

Действительно ли в ту ночь привидение пришло и сидело за столом на банкете без приглашения? И можем ли мы быть

<p>πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι πως αυτή η μορφή ήταν στ' αλήθεια το φάντασμα της Όπερας;</p> <p>Ποιος θα τολμούσε να επιβεβαιώσει κάτι τέτοιο; Το ότι αναφέρω αυτό το περιστατικό, καθόλου δε σημαίνει πως θέλω να κάνω τον αναγνώστη να πιστέψει ότι το φάντασμα ήταν ικανό για μια τέτοια θρασύτατη πράξη· το αναφέρω απλά, γιατί, τελικά, δεν είναι και τόσο απίθανο... Και να, κάτι που εξηγεί την παρουσία του φαντάσματος.</p> <p>Ο κύριος Αρμάν Μονσαρμέν, στα απομνημονεύματά του πάντα, γράφει επί λέξη τα εξής: — κεφάλαιο XI:</p> <p>«Όταν φέρνω στο νου μου αυτήν την πρώτη βραδιά, δεν μπορώ να μη συνδυάσω εκείνο που μας εξομολογήθηκαν στο γραφείο τους οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ με την παρουσία αυτού του φανταστικού πλάσματος που κανείς μας δε γνώριζε».</p> <p>Να, τι ακριβώς συνέβη:</p> <p>Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ, καθισμένοι στη μέση του τραπεζιού δεν είχαν ακόμη αντιληφθεί τον άνθρωπο με το νεκρικό κεφάλι όταν αυτός, εντελώς ξαφνικά, άρχισε να μιλάει:</p> <p>«Οι μπαλαρίνες έχουν δίκιο», είπε. «Ο θάνατος αυτού του δυστυχισμένου του Μπικέ δεν είναι καθόλου φυσιολογικός όπως νομίζετε».</p> <p>Οι Ντεμπιέν και Πολινιύ αναπήδησαν.</p> <p>«Ο Μπικέ είναι νεκρός;» φώναξαν.</p> <p>«Ναι», απάντησε ήρεμα ο άνθρωπος αυτός, ή μάλλον αυτή η ανθρώπινη σκιά... «Βρέθηκε κρεμασμένος απόψε το βράδυ, στο τρίτο υπόγειο, ανάμεσα στα σκηνικά του Βασιλιά της Λαχόρης».</p> <p>Οι δυο διευθυντές, ή σωστότερα οι δυο πρώην διευθυντές, σηκώθηκαν αμέσως όρθιοι και παραξενεμένοι κοίταξαν επίμονα το</p>	<p>уверенными, что лицо, о котором идет речь, было лицом самого призрака Оперы?</p> <p>Кто осмелится утверждать это? Я упомянул об этом инциденте не потому, что хотел убедить моих читателей в том, что привидение действительно способно на такую дерзость, а лишь потому, что, по моему мнению, вполне возможно, что это так. У меня есть достаточные основания думать так.</p> <p>Мушармен пишет в одиннадцатой главе своих мемуаров:</p> <p>«Когда я вспоминаю этот первый вечер, я не могу отделить присутствие на нашем ужине этой похожей на привидение личности, которой никто у нас не знал, от того, что мсье Дебьенн и мсье Полиньи сообщили нам по секрету в своем кабинете».</p> <p>Случилось же следующее.</p> <p>Дебьенн и Полиньи, сидя в центре стола, еще не видели мужчину с ужасной головой, похожей на смерть, когда тот вдруг начал говорить.</p> <p>– Танцовщицы правы, – сказал он. – Смерть бедного Бюке, возможно, не такая естественная, как думают.</p> <p>Дебьенн и Полиньи вздрогнули и разом воскликнули:</p> <p>– Бюке мертв?</p> <p>– Да, – спокойно ответил мужчина или привидение. – Этим вечером его нашли висющим в третьем подвале между задником и декорациями из «Короля Лахора».</p> <p>Оба директора, или, скорее, бывших директора, встали и странно посмотрели на говорящего.</p>
--	--

<p>συνομιλητή τους.</p> <p>Είχαν ταραχτεί περισσότερο απ' το φυσιολογικό, δηλαδή, περισσότερο απ' όσο δικαιολογούσε η αναγγελία του απαγχονισμού ενός τεχνικού.</p> <p>Κοιτάχτηκαν μεταξύ τους. Είχαν γίνει κάτωχοι. Ο Ντεμπιέν έκανε νόημα στους κυρίους Ρισάρ και Μονσαρμέν: ο Πολινιύ ψιθύρισε κάποια δικαιολογία και μετά οι τέσσερις τους πέρασαν στο γραφείο της διοίκησης. Δίνω το λόγο στον κύριο Μονσαρμέν:</p> <p>«Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ ήταν πολύ ταραγμένοι», διηγείται στα απομνημονεύματά του, «και μας φάνηκε πως είχαν κάτι πολύ σημαντικό κι ενοχλητικό γι' αυτούς να μας πουν.</p> <p>Κατ' αρχήν μας ρώτησαν αν γνωρίζαμε αυτό το πρόσωπο που καθόταν στην άκρη του τραπέζιού και που μας μίλησε για το θάνατο του Ζοζέφ Μπικέ. Μετά την αρνητική μας απάντηση ταραχτήκαν ακόμη περισσότερο.</p> <p>Μας πήραν τα πασπαρτού από το χέρι, τα κοίταξαν για λίγο, κούνησαν το κεφάλι και μετά μας συμβούλεψαν να κάνουμε, με τη μεγαλύτερη δυνατή μυστικότητα, καινούργιες κλειδαριές για τα διαμερίσματα, τα γραφεία και τα αντικείμενα που επιθυμούσαμε να είναι ερμητικά κλεισμένα.</p> <p>Είχαν ένα τόσο αστείο ύφος την ώρα που τα 'λεγαν αυτά, που βάλουμε τα γέλια και τους ρωτήσαμε αν υπάρχουν κλέφτες στην Όπερα. Μας απάντησαν πως υπάρχει κάτι χειρότερο απ' τους κλέφτες: υπάρχει το φάντασμα. Ξαναβάλαμε τα γέλια, σίγουροι πως επρόκειτο για κάποιο αστείο που επιστέγαζε αυτή τη φιλική βραδιά.</p> <p>Μετά, πιεσμένοι από τα παρακάλια τους, ξαναπήραμε το σοβαρό μας ύφος και για να τους κάνουμε το χατήρι αποφασίσαμε να συμμετέχουμε στο παιχνίδι τους.</p> <p>Μας είπαν πως δεν επρόκειτο να μας μιλήσουν για το φάντασμα, αν το ίδιο το φάντασμα δεν τους είχε αναγκάσει να μας πουν να 'μαστε</p>	<p>Они пребывали в большем волнении, чем можно было ожидать от людей, которые узнали, что повесился рабочий сцены.</p> <p>Они переглянулись, став более белых скатертей. Наконец Дебьенн кивнул Мушармену и Ришару, Полиньи сказал несколько слов извинений гостям, и четверо мужчин удалились в директорский кабинет. Далее я цитирую мемуары Мушармена:</p> <p>«Месье Дебьенн и Полиньи выглядели очень взволнованными, казалось, что они хотят что-то сообщить нам, но не решаются.</p> <p>Сначала они спросили, знаем ли мы человека, сказавшего о смерти Жозефа Бюке, и когда мы ответили отрицательно, их волнение еще больше усилилось.</p> <p>Они взяли у нас универсальные ключи, покачали головой и посоветовали тайно сменить замки во всех комнатах, стеновых шкафах и местах, которые мы хотели бы надежно запереть.</p> <p>Полиньи и Дебьенн выглядели так комично, что Ришар и я рассмеялись. Я спросил, есть ли в Опере воров. Полиньи ответил, что есть нечто похуже воров: призрак. Мы засмеялись опять, думая, что они разыгрывают с нами шутку, которая должна увенчать вечерние празднества.</p> <p>Но в конце концов по их просьбе мы опять стали «серьезными», готовые посмеяться вместе, принять участие в их игре.</p> <p>Они сказали, что молчали бы, если бы призрак сам не приказал им убедить нас обращаться с ним учтиво и предоставлять</p>
--	--

ευγενικοί μαζί του και να του δώσουμε ό,τι ζητήσει.

Από την άλλη, όντας πολύ ευχαριστημένοι που εγκατέλειπαν αυτόν το χώρο όπου βασιλευε μια τόσο τυραννική μορφή, δίσταζαν μέχρι την τελευταία στιγμή να μας μιλήσουν γι' αυτήν την τόσο αλλόκοτη περιπέτεια, για την οποία ήταν βέβαιοι πως το σκεπτικιστικό μας πνεύμα ήταν ολωσδιόλου απροετοίμαστο.

Η αναγγελία όμως του θανάτου του Ζοζέφ Μπικέ τους ανάγκασε να θυμηθούν πως κάθε φορά που δεν υπάκουαν στις επιθυμίες του φαντάσματος κάποιο αλλόκοτο κι ολέθριο συμβάν τους έκανε να συνειδητοποιούν την εξάρτησή τους από το φάντασμα.

Σ' όλη τη διάρκεια αυτής της απροσδόκητης συζήτησης, που έγινε με ύφος μιας μυστικής και σημαντικής εξομολόγησης, κοιτούσα τον Ρισάρ.

Ο Ρισάρ, όταν ήταν φοιτητής, είχε τη φήμη του φαρσέρ, πράγμα που σημαίνει πως δεν αγνοούσε κανέναν απολύτως από τους χίλιους και έναν τρόπους με τους οποίους μπορεί κανείς να κοροϊδέψει τους άλλους. Κάτι ξέρουν πάνω σ' αυτό οι θυρωροί του μπουλβάρ Σεν Μισέλ. Έτσι, έμοιαζε κυριολεκτικά ν' απολαμβάνει το πιάτο που κάποιος άλλος τώρα του σερβίριζε. Δεν έχανε ούτε μια μπουκιά απ' αυτό το εξαισιο καρύκευμα, που, ωστόσο, ο θάνατος του Μπικέ το έκανε κάπως μακάβριο.

Κουνούσε το κεφάλι με θλίψη και η όψη του, σε πλήρη συμφωνία με τα λόγια των άλλων, έγινε θλιβερή· όψη ανθρώπου που λυπόταν αφάνταστα μ' αυτήν τη δουλειά στην Όπερα, τώρα που μάθαινε πως τη στοίχειωνε ένα φάντασμα.

Δεν μπορούσα να κάνω τίποτα καλύτερο από το να μιμηθώ δουλικά το απελπισμένο του ύφος. Πάντως, παρά τις προσπάθειες που καταβάλαμε, τελικά δεν μπορέσαμε ν' αποφύγουμε τον καγχασμό μπροστά στους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ που, βλέποντάς μας να περνάμε από την πιο στενάχωρη πνευματική κατάσταση στην πιο ξένοιαστη ευθυμία, μας κοίταζαν σαν να 'μασταν τρελοί.

все, о чем бы он ни попросил.

Обрадованные, что вскоре отделаются от привидения, они колебались до последнего момента, говорить ли нам об этой странной ситуации, к которой наш скептический разум, определенно, не был подготовлен.

Но затем объявление о смерти Жозефа Бюке напомнило милейшим Полиньи и Дебьенну, что как бы они ни противились желаниям привидения, фантастические или ужасные происшествия быстро возвратят их к осознанию зависимости от него.

Пока они рассказывали об этих неожиданных вещах тоном торжественным и доверительным, я смотрел на Ришара.

В свои студенческие годы он был известен как мастер различных мистификаций, и консьержи бульвара Сен-Мишель могли засвидетельствовать, что он заслужил эту репутацию. Казалось, он получал удовольствие от блюда, которое ему предлагали. Он не упустил ни одного кусочка этого блюда, хотя приправа к нему была немного мрачной из-за смерти Бюке.

Ришар уныло покачал головой, и, по мере того как Дебьенн и Полиньи говорили, его лицо принимало выражение испуга. Казалось, он горько сожалеет, что стал директором Оперы теперь, узнав о привидении.

Я бы не смог лучше сымитировать это выражение отчаяния. Но в конце концов, несмотря на все наши усилия, мы не смогли не рассмеяться в лицо Дебьенну и Полиньи. Видя, как мы перешли от глубокого уныния к дерзкому веселью, они повели себя так, будто решили, что мы сошли с ума.

<p>Η φάρσα παρατράβηξε. Ο Ρισάρ ρώτησε μισοαστεία μισοσοβαρά:</p> <p>«Μα, επιτέλους, τι θέλει αυτό το φάντασμα;»</p> <p>Ο κύριος Πολινιύ προχώρησε προς το γραφείο του και επέστρεψε κρατώντας ένα αντίγραφο του καταστατικού της Όπερας.</p> <p>Το καταστατικό αρχίζει με τα παρακάτω λόγια:</p> <p>«Η διεύθυνση της Όπερας υποχρεούται να δώσει στις παραστάσεις της εθνικής Ακαδημίας μουσικής τη λαμπρότητα που αρμόζει στην πρώτη λυρική γαλλική σκηνή» και τελειώνει με το άρθρο 98, διατυπωμένο ως εξής:</p> <p>«Το παρόν προνόμιο μπορεί ν' αφαιρεθεί στις περιπτώσεις που:</p> <p>1. Ο διευθυντής παραβεί τις υποχρεώσεις που έχουν συμφωνηθεί και καταγραφεί στο παρόν καταστατικό».</p> <p>Ακολουθούν οι διατάξεις των υποχρεώσεων. Αυτό το αντίγραφο, γράφει ο κύριος Μονσαρμέν, ήταν γραμμένο με μαύρο μελάνι και σε απόλυτη συμφωνία με εκείνο που είχαμε και μεις. Όμως, στο τέλος του αντίγραφου που μας έδειχνε ο κύριος Πολινιύ, υπήρχε μια παράγραφος, γραμμένη με κόκκινο μελάνι, μ' ένα γραφικό χαρακτήρα παράξενο και ταραγμένο, λες και κάποιος είχε γράψει με την άκρη ενός σπέρτου. Έμοιαζε με γραφή παιδιού, που ακόμη δεν είχε μάθει να ενώνει τα γράμματα. Αυτή η παράγραφος που προέκτεινε μ' έναν τόσο περίεργο τρόπο το άρθρο 98, έλεγε κατά λέξη:</p> <p>5. Αν ο διευθυντής καθυστερήσει πάνω από δεκαπέντε μέρες να δώσει το μισθό που οφείλει στο Φάντασμα της Όπερας, μισθό που μέχρι νεότερη διαταγή ορίζεται στο ποσόν των 20.000 φράγκων, δηλαδή 240.000 φράγκα το χρόνο.</p> <p>Ο κύριος Πολινιύ μας έδειξε διστακτικά αυτήν την τελευταία παράγραφο που σίγουρα μας αιφνιδίασε.</p> <p>«Αυτό είναι όλο; Δε ζητά τίποτε άλλο;»</p>	<p>Ришар, почувствовав, что шутка слишком затянулась, полусерьезно спросил:</p> <p>– Но чего хочет этот призрак?</p> <p>Полиньи подошел к своему столу и вернулся с копией инструкций для администрации Оперы.</p> <p>Они начинаются словами:</p> <p>«Администрация должна придавать представлениям Национальной академии музыки блеск, который приличествует лучшему французскому оперному театру» и заканчиваются статьей 98:</p> <p>«Администратор может быть отстранен от своего поста:</p> <p>1. Если он действует вопреки положениям, предусмотренным в инструкции...»</p> <p>Инструкция была написана черными чернилами и казалась совершенной копией той, что была у нас, однако в конце был добавлен параграф, написанный красными чернилами странным, неровным почерком. Он наводил на мысль о ребенке, который еще учился писать и не умел соединять буквы. Этот параграф был пятым пунктом, добавленным к четырем в статье 98:</p> <p>«5. Если директор задерживает больше чем на две недели ежемесячную плату, которая полагается призраку Оперы, выплаты должны продолжаться до дальнейшего уведомления в размере 20 000 франков в месяц, или 240 000 франков за год».</p> <p>Полиньи, поколебавшись, указал на этот последний пункт, который для нас, конечно же, явился неожиданностью.</p> <p>– Это все? Он не хочет чего-нибудь еще? –</p>
---	--

<p>ρώτησε ο Ρισάρ με τη μεγαλύτερη δυνατή ψυχραιμία.</p> <p>«Όχι, δεν είναι μόνο αυτό», απάντησε ο Πολινιύ.</p> <p>Ξεφύλλισε το καταστατικό και διάβασε:</p> <p>«Άρθρο 63: Το μεγάλο θεωρείο της δεξιάς μεριάς, Νο 1, προορίζεται για τον αρχηγό του Κράτους.</p> <p>Το θεωρείο Νο 20, τις Δευτέρες και το Νο 30 τις Τρίτες και τις Παρασκευές, είναι στη διάθεση του υπουργού.</p> <p>Το δεύτερο θεωρείο Νο 27, προορίζεται καθημερινά για τους ιθύνοντες της αστυνομίας».</p> <p>Στο τέλος αυτού του άρθρου ο κύριος Πολινιύ μας έδειξε μια γραμμή που είχε προστεθεί με κόκκινο μελάνι.</p> <p>Το πρώτο θεωρείο Νο 5, σε όλες τις παραστάσεις, βρίσκεται στη διάθεση του φαντάσματος της Όπερας.</p> <p>Μετά απ' αυτό το τελευταίο «χτύπημα», δεν μπορέσαμε παρά να σηκωθούμε και να σφίξουμε θερμά τα χέρια των δύο προκατόχων μας, συγχαίροντας τους για τη θαυμάσια φάρσα τους, που αποδείκνυε πως η παλιά καλή γαλλική ευθυμία εξακολουθούσε να βρίσκεται σε πλήρη άνθηση.</p> <p>Ο Ρισάρ μάλιστα θεώρησε πως έπρεπε να προσθέσει ότι «τώρα καταλάβαινε γιατί οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ εγκατέλειπαν την εθνική Ακαδημία μουσικής. Η παρουσία ενός τόσο απαιτητικού φαντάσματος έκανε αυτή τη δουλειά πολύ δύσκολη πια».</p> <p>«Φυσικά», είπε ο κύριος Πολινιύ με τη μεγαλύτερη σοβαρότητα, «240.000 φράγκα δε βρίσκονται έτσι εύκολα, και φαντάζεστε τι μας κοστίζει η ενοικίαση του πρώτου θεωρείου Νο 5, που πρέπει να κρατιέται πάντα για το φάντασμα; Δίχως να λογαριάσουμε πως αυτά τα έξοδα δεν μπορούσαμε να τα</p>	<p>спросил Ришар с абсолютным хладнокровием.</p> <p>– Да, хочет, – ответил Полиньи.</p> <p>Он полистал инструкции и громко прочитал:</p> <p>– «Статья 63. Ложа No 1 в первом правом ярусе резервируется на все представления для главы государства.</p> <p>Ложа No 20 бенуара по понедельникам и ложа No 30 первого яруса по средам и пятницам предоставляется в распоряжение министров.</p> <p>Ложа No 27 второго яруса резервируется каждый день для использования префектом Сены и главным комиссаром парижской полиции».</p> <p>Затем он показал параграф, приписанный красными чернилами:</p> <p>«Ложа No 5 первого яруса предоставляется в распоряжение призрака Оперы на все представления».</p> <p>В этот момент Ришар и я встали, тепло пожали руки своим предшественникам и поздравили их с очаровательной шуткой, которая показывала, что старое французское чувство юмора по-прежнему живо.</p> <p>Ришар даже добавил, что теперь он понимает, почему Дебьенн и Полиньи покидают свои посты: невозможно вести дела Оперы и бороться с таким требовательным призраком.</p> <p>– Конечно, – серьезно ответил Полиньи. – 240 000 франков не растут на дереве. И вы понимаете, во что нам обходится зарезервированная для призрака ложа номер пять первого яруса. Мы не можем продать абонемент на нее и вынуждены вернуть деньги, которые постоянный</p>
--	---

δικαιολογήσουμε, αλλά έπρεπε να τα παρουσιάσουμε ως έσοδα! Έτσι, πληρώναμε απ' την τσέπη μας! Πραγματικά, δεν είναι δυνατόν να δουλεύουμε για τη συντήρηση των φαντασμάτων!... Προτιμάμε να φύγουμε!»

«Ναι», απάντησε ο κύριος Ντεμπιέν.
«Προτιμάμε να φύγουμε! Πάμε λοιπόν!»
Σηκώθηκε.

Ο Ρισάρ είπε: «Μα, επιτέλους, μου φαίνεται πως παραείσατε καλοί μ' αυτό το φάντασμα. Αν εγώ είχα να κάνω μ' ένα τόσο ενοχλητικό φάντασμα δε θα δίσταζα να πω στην αστυνομία να το συλλάβει...»

«Μα πού; Πώς;» φώναξαν κι οι δυο με μια φωνή. «Δεν το 'χουμε δει ποτέ!»

«Κι όταν έρχεται στο θεωρείο του;»

«Ποτέ δεν το έχουμε δει στο θεωρείο του».

«Ε, τότε νοικιάστε το».

«Να νοικιάσουμε το θεωρείο του φαντάσματος της Όπερας! Καλά λοιπόν κύριοι, δοκιμάστε να το κάνετε εσείς!»

Σ' αυτό το σημείο βγήκαμε κι οι τέσσερις απ' το γραφείο. Ο Ρισάρ και γω ποτέ δεν είχαμε διασκεδάσει τόσο πολύ.

4 ΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟ Νο 5

Ο ΑΡΜΑΝ Μονσαρμέν έγραψε τόσο ογκώδη απομνημονεύματα που, τουλάχιστον όσο αφορά την αρκετά μεγάλη περίοδο που υπήρξε διευθυντής της Όπερας, εύλογα μπορεί ν' αναρωτηθεί κανείς αν κάποτε έβρισκε χρόνο ν' ασχοληθεί με την Όπερα, με άλλον τρόπο εκτός από την καταγραφή των όσων συνέβαιναν εκεί.

Ο κύριος Μονσαρμέν δεν είχε ιδέα από μουσική, αλλά είχε πολύ στενές σχέσεις με τον υπουργό Δημόσιας Επιμόρφωσης και Καλών Τεχνών. Είχε ασχοληθεί λίγο με τη δημοσιογραφία και ήταν κάτοχος μιας σημαντικής περιουσίας.

зритель заплатил за нее. Это ужасно! Мы не хотим работать, чтобы не поддерживать призрака! Мы предпочитаем уйти.

– Да, мы предпочитаем уйти, – повторил Дебьенн. – И давайте сделаем это сейчас. – Он встал.

– Но мне кажется, вы слишком добры к этому призраку, – сказал Ришар. – Если бы я имел такое беспокойное привидение, я бы не колеблясь приказал арестовать его.

– Где? Как? – воскликнул Полиньи. – Мы его никогда не видели.

– Даже когда он приходит в свою ложу?

– Мы его никогда не видели в ложе.

– Тогда почему бы не продать абонемент на нее?

– Абонемент на ложу призрака Оперы? Вот, мсье, вы и попробуйте!

Мы наконец покинули кабинет. Ришар и я никогда так не смеялись».

Глава 4. Ложа номер пять

Арман Мушармен написал такие обширные мемуары, что может возникнуть вопрос, когда он находил время заниматься делами театра.

Он не знал ни одной ноты, но был в тесных отношениях с министром общественного образования и изящных искусств, немного писал как репортер, кроме того, у него было довольно большое состояние.

Τέλος, ήταν ένα γοητευτικό αγόρι, που διόλου δεν του έλειπε η εξυπνάδα, αφού, όταν αποφάσισε να γίνει διευθυντής της Όπερας, διάλεξε για συνεργάτη του κάποιον που πραγματικά θα μπορούσε να φανεί χρήσιμος ως διευθυντής: τον Φερμέν Ρισάρ.

Ο Φερμέν Ρισάρ ήταν ένας διακεκριμένος μουσικός κι ένας ευγενικός άνθρωπος. Να τι γράφει γι' αυτόν, την εποχή που πήρε τη θέση του διευθυντή της Όπερας, η Θεατρική Επιθεώρηση.

«Ο κύριος Φερμέν Ρισάρ είναι περίπου πενήντα χρονών, ψηλός, σωματώδης, χωρίς περιττό πάχος. Έχει αξιοπρέπεια, κύρος και πυκνά μαλλιά, κομμένα πολύ κοντά. Η γενειάδα του ενώνεται με τα μαλλιά του. Το ύφος και η φυσιογνωμία του έχουν κάτι το θλιμμένο, που ταιριάζει απόλυτα με το τίμιο βλέμμα του το οποίο συνοδεύεται από ένα γοητευτικό χαμόγελο.

Ο κύριος Φερμέν Ρισάρ, είναι ένας μουσικός που ξεχωρίζει. Επιδέξιος στην αρμονία, γνώστης της αντίστιξης. Η μεγαλοπρέπεια είναι το κύριο χαρακτηριστικό των συνθέσεών του. Έχει γράψει μουσική δωματίου που εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τους ειδικούς. Μουσική για πιάνο, σονάτες και άλλα κομμάτια γεμάτα πρωτοτυπία, πολλές μελωδίες.

Τέλος, έχει συνθέσει Το Θάνατο του Ηρακλή, που έχει παιχτεί στα κονσέρτα του Ωδείου. Είναι ένα έργο επικού ύφους και μας φέρνει στο νου τον Γκλουκ, έναν από τους σεβαστούς δασκάλους του κυρίου Φερμέν Ρισάρ. Ωστόσο, ενώ λατρεύει τον Γκλουκ αγαπά πολύ και τον Πουτσίνι. Ο κύριος Ρισάρ, αντλεί απόλαυση απ' όπου μπορεί. Γεμάτος θαυμασμό για τον Πουτσίνι υποκλίνεται μπρος στον Μέγιερμπερ, απολαμβάνει τον Τσιμαρότσα και κανείς δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει περισσότερο απ' αυτόν την αμίμητη ιδιοφυία του Βέμπερ. Τέλος, σε ότι αφορά τον Βάγκνερ, ο κύριος Ρισάρ υποστηρίζει πως υπήρξε ο πρώτος, αν όχι και ο μόνος, στη Γαλλία που τον κατάλαβε».

Он обладал немалым обаянием, был умен, поскольку своим партнером в Опере выбрал человека весьма достойного: он пошел прямо к Фирмену Ришару.

Ришар был выдающимся композитором и настоящим джентльменом. Вот его характеристика, опубликованная в «Театральном ревью» в период, когда он стал одним из директоров Оперы:

«Фирмену Ришару около пятидесяти лет. Он высок ростом и широк в плечах, но у него нет ни единой унции жира. Он обладает ярко выраженной индивидуальностью и внушительной внешностью. Цвет его лица всегда свеж. Волосы спадают довольно низко на лоб, и он их коротко стрижет. Лицо выглядит слегка печальным, что смягчается откровенным взглядом и прекрасной улыбкой.

Фирмен Ришар – известный композитор, весьма искусный в гармонии и контрапункте. Характерная черта его музыки – монументальность. Он опубликовал несколько высоко оцененных критикой камерных пьес, фортепьянных сонат и небольших сочинений, полных оригинальности.

Наконец, его «Смерть Геркулеса», исполняемая на концертах в консерватории, несет эпическое влияние Глюка, мастера, перед которым мсье Ришар испытывает благоговение. Хотя он обожает Глюка, однако Пиччинни любит не меньше. Преисполненный преклонения перед Пиччинни, он отдает дань уважения и Мейерберу, восхищается Чимарозой, кроме того, никто другой так высоко не ценит гений Вебера. Что же касается Вагнера, мсье Ришар не далек от того, чтобы считаться первым и, вероятно, единственным человеком во Франции, который понимает его музыку».

Εδώ σταματώ την παράθεση του κειμένου που γράφτηκε για τον Φερμέν Ρισάρ, πιστεύοντας πως τα παραπάνω αρκούν για να μας δείξουν ότι, αν ο κύριος Φερμέν Ρισάρ αγαπούσε περίπου όλη τη μουσική και όλους τους μουσικούς, ήταν σχεδόν καθήκον όλων των μουσικών, ν' αγαπούν τον κύριο Ρισάρ.

Τελειώνοντας αυτό το σύντομο πορτρέτο του κυρίου Ρισάρ, θέλω να προσθέσω πως ο κύριος Ρισάρ ήταν αυτό που συνηθίζουμε να λέμε αυταρχικός τύπος. Μ' άλλα λόγια είχε έναν πολύ κακό χαρακτήρα.

Τις πρώτες μέρες που οι δυο συνεργάτες βρέθηκαν στην Όπερα δεν ένιωθαν άλλο απ' τη χαρά που νιώθει κανείς όταν η τύχη ενός τέτοιου οργανισμού βρίσκεται στα χέρια του. Είχαν ξεχάσει εντελώς αυτήν την περιεργή ιστορία του φαντάσματος, όταν συνέβη κάτι που τους έκανε να καταλάβουν πως — αν επρόκειτο για φάρσα — η φάρσα δεν είχε ακόμη τελειώσει.

Εκείνο το πρωί, ο κύριος Φερμέν Ρισάρ έφτασε στο γραφείο του κατά τις έντεκα. Ο γραμματέας του, ο κύριος Ρεμί, του έδειξε μισή δωδεκάδα γράμματα που δεν είχε ανοίξει, γιατί στο φάκελο έγραφαν «προσωπικό».

Ένα απ' αυτά τα γράμματα τράβηξε αμέσως την προσοχή του κυρίου Ρισάρ· όχι μόνο γιατί το κείμενο στο φάκελο ήταν με κόκκινο μελάνι, αλλά και γιατί ο γραφικός χαρακτήρας τού φάνηκε γνώριμος. Η περιέργεια του δεν κράτησε πολύ: ήταν το ίδιο κόκκινο μελάνι του καταστατικού. Αναγνώρισε το παιδικό γράψιμο. Άνοιξε το φάκελο και διάβασε:

Αγαπητέ κύριε διευθυντά, σας ζητώ συγγνώμη που σας ταράζω σε τόσο σημαντικές για σας στιγμές, όπου αποφασίζετε για τη συμμετοχή σπουδαίων καλλιτεχνών στην Όπερα και παίρνετε σημαντικές αποφάσεις για τον προγραμματισμό της. Κι όλ' αυτά με σιγουριά, με γνώση του θεάτρου και του κοινού, όντας εσείς μια αυθεντία που, ομολογώ, με εξέπληξε.

На этом закончу цитату. Она явно подразумевает, как мне кажется, что если Фирмен Ришар любит почти всех композиторов то обязанность всех композиторов – любить Фирмена Ришара.

Чтобы довершить этот набросок, добавлю, что характер его был далеко не ангельским – иначе говоря, он отличался довольно крутым нравом.

На протяжении тех первых дней, которые партнеры провели в Опере, они были поглощены удовольствием ощущать себя хозяевами такого громадного и великолепного предприятия и, без сомнения, забыли об истории с привидением. Однако вскоре произошел инцидент, который напомнил им, что шутка – если это было то, что было, – еще не закончилась.

В это утро Ришар прибыл в свой кабинет в одиннадцать часов. Его секретарь, мсье Реми, показал ему полдюжины писем, которые не вскрывал, так как на них было написано: «Лично».

Одно письмо немедленно привлекло внимание Ришара не только потому, что надпись на конверте была сделана красными чернилами, но и потому, что, как ему показалось, он видел этот почерк раньше. Он быстро понял, что этим неуклюжим почерком был написан параграф, которым так странно заканчивалась книга инструкций. Ришар вскрыл конверт и прочел:

«Дорогие импресарио! Извините меня за беспокойство и за то, что отнимаю у вас дорогое время в тот момент, когда вы решаете судьбу исполнителей в Опере, возобновляете важные ангажементы и заключаете новые, делая все это авторитетно, с прекрасным пониманием театрального дела, знанием публики и ее вкусов, что я с моим долгим опытом нахожу просто поразительным.

Γνωρίζω τα όσα κάνετε για την Καρλότα, τη Σορέλι και τη μικρή Τζέημς καθώς και για μερικούς άλλους ακόμη, των οποίων είσαστε σε θέση να διακρίνετε τις ικανότητες, το ταλέντο ή την ιδιοφυία.

(Φαντάζομαι, καταλαβαίνετε σε ποιον αναφέρομαι. Δεν αναφέρομαι στην Καρλότα που έχει μια φωνή ψαριού και δε θα 'πρεπε ποτέ να εγκαταλείψει το Ambassadeurs ούτε το καφέ Ζακέν. Δεν αναφέρομαι ούτε στη Σορέλι που οι μεγαλύτερες της επιτυχίες είναι μέσα στις άμαξες. Ούτε στη μικρή Τζέημς που χορεύει σαν μοσχάρι στο λιβάδι.

Ούτε, πολύ περισσότερο, στην Κριστίν Ντααέ, που η ιδιοφυία της είναι ολοφάνερη, αλλά που εσείς φροντίζετε ζηλότυπα να την κρατάτε μακριά από κάθε σημαντική δημιουργία).

Βέβαια, είσαστε ελεύθερος να διαχειρίζεστε την επιχειρησούλα σας όπως εσείς κρίνετε, έτσι δεν είναι;

Παρ' όλ' αυτά, θα ήθελα να εκμεταλλευτώ το γεγονός πως δεν πετάξατε ακόμη την Κριστίν Ντααέ έξω απ' την πόρτα, για να την ακούσω απόψε το βράδυ στο ρόλο της Σίμπελ, αφού ο ρόλος της Μαργαρίτας, μετά τον πρόσφατο θρίαμβό της, της έχει απαγορευτεί.

Σας παρακαλώ λοιπόν, να μη διαθέσετε ούτε σήμερα αλλά ούτε και τις επόμενες μέρες το θεωρείο μου. Δεν είναι δυνατόν να τελειώσω αυτό το γράμμα δίχως να παραδεχτώ τη δυσάρεστη έκπληξη που μου προκάλεσε το γεγονός ότι το θεωρείο μου, έπειτα από δική σας εντολή, είχε διατεθεί σε άλλους.

Μέχρι τώρα δε διαμαρτυρήθηκα, όχι μόνο γιατί απεχθάνομαι τα σκάνδαλα, αλλά και γιατί σκέφτηκα πως ίσως οι προκάτοχοι σας, κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ, που πάντα ήταν πολύ ευγενικοί μαζί μου, δεν είχαν φροντίσει, πριν την αναχώρησή τους, να σας ενημερώσουν για τις μικρές μου μανίες.

Όμως, μόλις έλαβα την απάντηση των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινιύ στο γράμμα που τους έγραψα για να τους ζητήσω εξηγήσεις. Η απάντησή τους λοιπόν, μου αποδεικνύει πως

Я знаю, что вы сделали для Карлотты, Ла Сорелли и маленькой Жамме и некоторых других, чей талант вы rozpoзнали.

(Вы знаете, кого я имею в виду под некоторыми другими, совершенно очевидно, что это не Карлотта, которая поет, как мартовская кошка, и которой лучше никогда не покидать бы кафе «Жакен»; что это не Ла Сорелли, которая своим успехом обязана главным образом телу; не маленькая Жамме, которая скачет, словно теленок на лугу.

Это и не Кристина Доэ: хотя ее гений неоспорим, вы с ревностной заботливостью отстранили ее от всех ведущих спектаклей.)

Вы, конечно, свободны управлять оперными делами, как считаете необходимым.

Однако я воспользуюсь, тем, что вы еще не выбросили Кристину Доэ, прослушав ее сегодня в роли Зибеля, поскольку роль Маргариты сейчас запрещена ей, и это после триумфа накануне.

Прошу вас не располагать моей ложей сегодня вечером и в другие вечера. Не могу закончить это письмо, не признавшись в том, как неприятно был я удивлен, придя в Оперу и узнав, что на мою ложу продан абонемент по вашему приказу.

Я не протестовал, во-первых, потому что не люблю устраивать сцены, а также потому, что думал, что ваши предшественники мсье Дебьенн и Полиньи, которые всегда были добры ко мне, не сказали вам перед уходом о моей повышенной чувствительности.

Но в ответ на мою просьбу объясниться они прислали мне письмо, которое доказывает, что вы знакомы с моей книгой инструкций. Поэтому считаю, что вы проявляете ко мне

<p>είσαστε ενημερωμένος πάνω στη συμφωνία και επομένως, πως με κοροϊδεύετε ασύστολα. Αν επιθυμείτε να έχουμε ειρήνη μεταξύ μας, το τελευταίο που θα 'πρεπε να κάνετε είναι να μου στερήσετε το θεωρείο μου!</p> <p>Πέρα απ' αυτές τις μικρές παρατηρήσεις, ταπεινός και πιστός σας δούλος. Υπογραφή: Φ. της Όπερας.</p> <p>Το παραπάνω γράμμα συνοδευόταν από ένα απόκομμα της στήλης αλληλογραφίας, του περιοδικού Θεατρική Επιθεώρηση, που έγραφε:</p> <p>«Φ. τ. Ο.: Ο Ρ. και ο Μ. είναι αδικαιολόγητοι. Τους είχαμε προειδοποιήσει και τους παραδώσαμε το συμφωνητικό σας. Χαιρετισμούς!»</p> <p>Ο κύριος Φερμέν Ρισάρ μόλις είχε τελειώσει την ανάγνωση του γράμματος, όταν άνοιξε η πόρτα του γραφείου του και μπήκε μέσα ο κύριος Αρμάν Μονσαρμέν, κρατώντας στο χέρι του ένα γράμμα ολόιδιο μ' αυτό που είχε λάβει ο συνεργάτης του. Κοιτάχτηκαν ξεσπώντας σε γέλια.</p> <p>«Η φάρσα συνεχίζεται», είπε ο κύριος Ρισάρ. «Όμως δεν είναι πια αστεία!»</p> <p>«Τι σημαίνει αυτό;» ρώτησε ο κύριος Μονσαρμέν. «Μήπως νομίζουν πως επειδή υπήρξαν διευθυντές της Όπερας θα έχουν εσαεί δικό τους θεωρείο;» Γιατί και οι δυο τους δεν είχαν την παραμικρή αμφιβολία πως η διπλή επιστολή ήταν το αποτέλεσμα της παιχνιδιάρικης διάθεσης των προκατόχων τους.</p> <p>«Δεν έχω καμία διάθεση να επιτρέπω να με περιπαίζουν για πολύν καιρό ακόμα!» δήλωσε ο Φερμέν Ρισάρ.</p> <p>«Μα, είναι εντελώς ανώδυνο», παρατήρησε ο Αρμάν Μονσαρμέν.</p> <p>«Τελικά, τι θέλουν άραγε; Ένα θεωρείο γι' απόψε το βράδυ;»</p> <p>Ο κύριος Αρμάν Μονσαρμέν έδωσε εντολή στο γραμματέα του να φυλάζουν το θεωρείο</p>	<p>нетерпимое неуважение. Если вы хотите, чтобы мы жили в мире, вам не должно начинать с того, с чего начали вы – отобрали у меня мою лужу!</p> <p>Сделав эти маленькие замечания, я прошу вас считать меня вашим покорным слугой. Призрак Оперы».</p> <p>В конверт была вложена вырезка из «Театрального ревью»:</p> <p>«П. О.: Р, и М, нельзя простить. Мы предупредили их об этом и оставили вашу книгу инструкций. С уважением».</p> <p>Εдва Φирмен Ριшар закончил читать письмо, как дверь его кабинета отворилась и вошел Арман Мушармен, держа в руках точно такой же конверт. Они посмотрели друг на друга и рассмеялись.</p> <p>– Шутка продолжается, – сказал Ρишар, – и это уже не смешно.</p> <p>– Что все это означает? – спросил Мушармен. – Неужели они думают, что мы позволим им сохранить лужу за собой навсегда лишь потому, что они были директорами Оперы?</p> <p>– Я не намерен позволять им продолжать свой обман дальше, – заявил Ρишар.</p> <p>– Это все довольно безобидно, – заметил Мушармен.</p> <p>– В сущности, чего они хотят? Лужу на сегодня?</p> <p>Ρишар приказал своему секретарю послать Дебьенну и Полиньи билеты в лужу номер</p>
---	---

<p>№ 5 για τους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ, αν δεν είχε ήδη νοικιαστεί.</p> <p>Ήταν ελεύθερο. Στάλθηκε αμέσως η σχετική πρόσκληση στους πρώην διευθυντές. Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ έμεναν: ο πρώτος στη γωνία της οδού Σκριμπ και του μπουλβάρ ντε Καπουτσίν ο δεύτερος, στην οδό Ομπέρ. Τα δυο γράμματα του φαντάσματος της Όπερας είχαν σταλεί από τα ταχυδρομικά γραφεία του μπουλβάρ ντε Καπουτσίν. Αυτό το παρατήρησε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Να λοιπόν και η απόδειξη!» είπε ο Ρισάρ.</p> <p>Ανασήκωσαν τους ώμους τους και λυπήθηκαν που δυο άντρες αυτής της ηλικίας μπορούσαν ακόμη να διασκεδάζουν με τόσο αφελή παιχνίδια.</p> <p>«Παρ' όλ' αυτά, θα μπορούσαν νάναι πιο ευγενικοί!» παρατήρησε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Πρόσεξε με τι άσχημο τρόπο μίλησαν για την Καρλότα, τη Σορέλι και τη μικρή Τζέημς;»</p> <p>«Μα, αγαπητέ μου, αυτοί οι άνθρωποι είναι άρρωστοι από ζήλεια!... Όταν σκέφτομαι πως έφτασαν στο σημείο να πληρώσουν για να βάλουν μικρή αγγελία στη Θεατρική Επιθεώρηση!... Μα... δεν έχουν με τίποτα καλύτερο ν' ασχοληθούν;»</p> <p>«Επί τη ευκαιρία!» είπε ακόμα ο Μονσαρμέν, «φαίνονται να ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τη μικρή Κριστίν Ντααέ...»</p> <p>«Ξέρεις το ίδιο καλά με μένα πως η Ντααέ φημίζεται για τη σοβαρότητα της!» απάντησε ο Ρισάρ.</p> <p>«Έχει κανείς συχνά μια φήμη που δεν του ταιριάζει», ανταπάντησε ο Μονσαρμέν. «Μήπως και γω δεν έχω τη φήμη πως ξέρω από μουσική, ενώ στην πραγματικότητα μόλις και μετά βίας ξεχωρίζω το κλειδί του σολ απ' το κλειδί του φα».</p> <p>«Φίλτατε, μείνε ήσυχος. Ποτέ δεν είχες μια τέτοια φήμη».</p> <p>Σ' αυτό το σημείο, ο Φερμέν Ρισάρ έδωσε</p>	<p>пять первого яруса, если она еще не зарезервирована,</p> <p>Ложа оказалась свободной, и билеты были отправлены немедленно. Дебьенн жил на углу улицы Скриба и бульвара Капуцинов, Полиньи – на улице Обера. Оба письма, подписанных призраком, были отправлены из почтового отделения на бульваре Капуцинов. Мушармен заметил это, рассматривая конверты.</p> <p>– Вот видишь, – сказал Ришар.</p> <p>Они пожали плечами и выразили сожаление, что такие почтенные люди, как Дебьенн и Полиньи, до сих пор забавляются детскими проказами.</p> <p>– По крайней мере, они могли бы быть повежливее, – произнес Мушармен.</p> <p>– Заметил, что они написали о Карлотте, Ла Сорелли к маленькой Жамме?</p> <p>– Мой друг, эти люди больны завистью! Подумай только: они пошли даже на то, что заплатили за объявление в «Театральном ревю». Что, им больше нечего делать?</p> <p>– Кстати, – добавил Мушармен, – они, похоже, проявляют интерес к маленькой Кристине Доэ</p> <p>– Ты же знаешь, что у нее репутация целомудренной девушки?</p> <p>– Репутации часто бывают незаслуженными, – сказал Мушармен. – Я, к примеру, пользуюсь репутацией знатока музыки, но не отличу скрипичный ключ от басового.</p> <p>– Не беспокойся, у тебя никогда не было такой репутации, – заверил его Ришар.</p> <p>Он приказал швейцару пригласить в</p>
---	---

εντολή στο θυρωρό ν' αφήσει να περάσουν μέσα οι καλλιτέχνες, που εδώ και δυο ώρες πηγαиноέρχονταν στο μεγάλο διάδρομο περιμένοντας ν' ανοίξει η πόρτα των διευθυντών. Ν' ανοίξει αυτή η πόρτα που πίσω της παραμόνευαν η δόξα και το χρήμα ή... η απόλυση.

Όλη η μέρα πέρασε με συζητήσεις, υποσχέσεις, διαπραγματεύσεις, υπογραφές και ακυρώσεις συμβολαίων. Σας παρακαλώ να πιστέψετε πως εκείνο το βράδυ — το βράδυ της 25ης Ιανουαρίου — οι δυο μας διευθυντές, κουρασμένοι από μια δύσκολη μέρα γεμάτη θυμούς, ίντριγκες, συμβουλές, απειλές, διαμαρτυρίες, εκδηλώσεις αγάπης και μίσους, κοιμήθηκαν δίχως καν να έχουν την περιέργεια να πάνε να ρίξουν μια ματιά στο θεωρείο Νο 5, για να μάθουν αν η παράσταση άρεσε τελικά στους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινύ.

Μετά την αναχώρηση της παλιάς διοίκησης η Όπερα έδινε καθημερινά παραστάσεις δίχως καμιά διακοπή. Ο κύριος Ρισάρ, προχωρούσε στην προετοιμασία κάποιων νέων έργων, δίχως να διακόψει το ρυθμό των παραστάσεων.

Την επομένη, οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμεν βρήκαν στην αλληλογραφία τους από τη μια, μια ευχαριστήρια κάρτα του φαντάσματος που έγραφε:

Αγαπητέ κύριε διευθυντά,
Ευχαριστώ. Γοητευτική βραδιά. Η Ντααέ εκπληκτική. Πρέπει να δώσετε μεγαλύτερη προσοχή στις χορωδίες. Η Καρλότα, υπέροχο, μπανάλ εργαλείο. Θα σας γράφω σύντομα για τα 240.000 φράγκα — για την ακρίβεια 233.424,70 —. Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινύ μου έχουν ήδη δώσει τις 6.575,30 φράγκα, που αντιστοιχούν στις δέκα πρώτες μέρες του μισθού μου αυτού του χρόνου. Δούλος σας.
Φ.τ.Ο

Από την άλλη, ένα γράμμα των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινύ:

Κύριοι,
Σας ευχαριστούμε για το ενδιαφέρον σας, όμως θα πρέπει να καταλάβετε πως η προοπτική να ξανακούσουμε τον Φάουστ, όσο ελκυστική κι αν είναι για πρώην διευθυντές

комнату артистов, которые расхаживали взад и вперед в коридоре, ожидая, когда откроются директорские двери, двери, за которыми они найдут славу, деньги, а может быть, и увольнение.

Весь день прошел в дискуссиях и переговорах, в подписании и расторжении контрактов. Поэтому вы можете быть уверены, что этой ночью, ночью 25 января, оба наших импресарио, уставших от трудного дня, легли в постель, даже не заглянув в ложу номер пять, чтобы узнать, понравилось ли Дебьенну и Полиньи вечернее представление.

На следующее утро Ришар и Мушармен нашли в своей почте открытку:

«Дорогие импресарио! Благодарю вас. Восхитительный вечер. Доэ прелестна. С хорами необходимо поработать. Карлотта изумительна. Скоро напишу вам о 240 000 франков или, точнее, о 243 424 франках 70 сантимах. Дебьенн и Полиньи прислали мне 6575 франков за первые десять дней выплаты в счет этого года, поскольку они прекратили свою деятельность вечером десятого. Ваш покорный слуга П. О.»

Они получили также письмо от Дебьенна и Полиньи:

«Μсьε!
Благодарим вас за доброту, во вы легко поймете, что перспектива вновь послушать „Фауста“, какой бы приятной она ни была для бывших директоров Оперы, не может

Όπερας, δεν μπορεί να μας κάνει να ξεχάσουμε πως δεν έχουμε κανένα απολύτως δικαίωμα να κρατάμε το θεωρείο Νο 5, το οποίο ανήκει αποκλειστικά σ' αυτόν για τον οποίο μας δόθηκε η ευκαιρία να σας μιλήσουμε, διαβάζοντας μαζί σας για τελευταία φορά το καταστατικό. — τελευταία παράγραφος του άρθρου 63.

Μετά τιμής κ.λ.π...

«Α! μα αρχίζουν να μ' ενοχλούν πραγματικά αυτοί οι άνθρωποι!» δήλωσε έντονα ο Ρισάρ, σκίζοντας το γράμμα των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινιύ.

Εκείνο το βράδυ το θεωρείο Νο 5 νοικιάστηκε.

Την επομένη, φτάνοντας στο γραφείο τους, οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμέν βρήκαν μια αναφορά του επιθεωρητή σχετική με τα συμβάντα της προηγούμενης βραδιάς στο θεωρείο Νο 5. Να και το σχετικό κείμενο:

«Βρέθηκα στην ανάγκη», γράφει ο επιθεωρητής, «να ζητήσω την παρέμβαση ενός αστυφύλακα για να εκκενώσω δυο φορές, μια στην αρχή και μια στη μέση της δεύτερης πράξης, το θεωρείο Νο 5. Αυτοί που το κατέλαβαν — είχαν έρθει στην αρχή της δεύτερης πράξης — προκαλούσαν πραγματικό σκάνδαλο με τα γέλια και τα ηλίθια σχόλιά τους.

Παντού γύρω τους ακούγονταν “σσστ” και η αίθουσα άρχιζε να διαμαρτύρεται. Τότε ήρθε και με βρήκε η ταξιθέτρια. Πήγα στο θεωρείο και τους έκανα τις σχετικές παρατηρήσεις.

Αυτοί οι άνθρωποι δε μου φάνηκαν καθόλου στα καλά τους και τα επιχειρήματά τους ήταν γελοία. Τους προειδοποίησα πως αν επαναλαμβάνονταν τα ίδια θα ήμουν υποχρεωμένος να τους βγάλω από το θεωρείο.

Δεν είχα προλάβει καλά καλά να φύγω και ξανάκουσα τα τρανταχτά γέλια και τις διαμαρτυρίες του κοινού. Επέστρεψα μαζί μ' έναν αστυφύλακα που τους υποχρέωσε να εκκενώσουν το θεωρείο. Διαμαρτυρόντουσαν,

заставить нас забыть, что мы не имеем права занимать ложе номер пять первого яруса. Вы знаете, кому эта ложа принадлежит, ибо мы говорили о ней с вами, когда перечитывали книгу инструкций последний раз. Посему отсылаем вас к последнему параграфу статьи 63. Примите, мсье...»

– Они начинают действовать мне на нервы!
– грубо сказал Ришар, вырывая письмо из рук Мушармена.

В этот же вечер ложа номер пять была сдана.

Придя в свой кабинет на следующий день, Ришар и Мушармен нашли на столе отчет контролера Оперы относительно событий, которые имели место накануне вечером в ложе номер пять. Вот наиболее существенный отрывок из этого короткого отчета:

«Дважды в этот вечер, в начале и в середине второго акта, мне пришлось вызывать полицейского, чтобы удалить лиц, занимавших ложе No 5 первого яруса, которые прибыли в начале второго акта. Они нарушали порядок своим громким смехом и глупыми замечаниями.

Раздавались крики „Тише!“, и публика начинала протестовать. Я пошел в ложу и сделал необходимые замечания.

Занимавшие ложу люди вели себя крайне глупо и казались не в своем уме. Я предупредил их, что, если нарушение порядка повторится, мне придется удалить их.

Выйдя из ложи, я опять услышал смех и протесты публики. Я вернулся обратно с полицейским, который заставил этих людей покинуть ложу. Все еще смеясь, они сказали, что останутся в холле до тех пор,

εξακολουθώντας να γελούν, δηλώνοντας πως δεν επρόκειτο να φύγουν αν δεν έπαιρναν πίσω τα λεφτά τους.

Τελικά ηρέμησαν και τους άφησα να επιστρέψουν στο θεωρείο. Όμως, ξανάρχισαν τα γέλια και το θόρυβο κι αυτή τη φορά τους έδωξα οριστικά».

«Να περάσει ο επιθεωρητής», φώναξε ο Ρισάρ στο γραμματέα του, που είχε διαβάσει πριν απ' αυτόν την αναφορά του επιθεωρητή και την είχε χαρακτηρίσει επείγουσα.

Ο γραμματέας, ο κύριος Ρεμί, — εικοσιτεσσάρων χρόνων, λεπτό μουστάκι, κομπός, μεγαλοπρεπής (εκείνη την εποχή ήταν υποχρεωτικό να φορά ρεντικότα σ' όλη τη διάρκεια της μέρας), έξυπνος και ντροπαλός μπροστά στο διευθυντή του, με 2.400 μισθό το χρόνο, πληρώνεται από το διευθυντή, κάνει διαλογή των εφημερίδων, απαντά στα γράμματα, μοιράζει τις προσκλήσεις, κανονίζει τα ραντεβού, συζητά με τους δυσαρεστημένους, επισκέπτεται τους άρρωστους καλλιτέχνες, αναζητά σωσίες, έρχεται σ' επαφή με τους υπηρεσιακούς παράγοντες και, πάνω απ' όλα, είναι η κλειδαριά για το γραφείο του διευθυντή. Κι όμως, απ' τη μια στιγμή στην άλλη μπορεί να βρεθεί στο δρόμο, γιατί η θέση του δεν έχει αναγνωριστεί από τη διοίκηση. Ο γραμματέας, που είχε ήδη φροντίσει να έρθει ο επιθεωρητής, έδωσε εντολή να τον αφήσουν να περάσει.

Ο επιθεωρητής μπήκε μέσα κάπως ανήσυχος.

«Πέστε μας λοιπόν, τι ακριβώς έγινε;», είπε απότομα ο Ρισάρ.

Ο επιθεωρητής άρχισε να ψελλίζει και παρέπεμψε στην αναφορά του.

«Μα, επιτέλους! Γιατί γελούσαν αυτοί οι άνθρωποι;» ρώτησε ο Μονσαρμέν.

«Κύριε διευθυντά, φαίνεται πως αυτοί οι άνθρωποι ήρθαν στην Όπερα μετά από ένα καλό δείπνο και έμοιαζαν να έχουν μεγαλύτερη διάθεση γι' αστεία παρά για ν'

пока им не вернут деньги.

В конце концов они успокоились, и я позволил им вернуться в ложу. Смех немедленно возобновился, и я удалил их на этот раз окончательно».

– Пошлите за контролером, – сказал Ришар своему секретарю, который первым прочитал отчет и уже сделал на нем пометки синим карандашом.

Секретарь, мсье Реми, понятливый и робкий в присутствии директора, был интеллигентным, элегантным молодым человеком двадцати четырех лет. Он носил тонкие усы, одевался безупречно (даже днем носил сюртук) и получал жалование в две тысячи четыреста франков в год. Он выискивал в газетах полезную информацию, отвечал на письма, распределял ложи и пригласительные билеты, назначал встречи, говорил с людьми, ожидавшими директора, навещал больных артистов, подыскивал дублеров, вел переписку с главами департаментов, но его главной обязанностью было служить своего рода замком дверей кабинета директора. Реми уже послал за контролером.

Немного обеспокоенный, тот вошел в кабинет Ришара.

– Расскажите нам, что же все-таки произошло, – грубо сказал Ришар.

Контролер смутился и показал на свой отчет.

– Почему эти люди смеялись? – спросил Мушармен.

– Вероятно, хорошо пообедали с вином, мсье, и были больше настроены развлекаться, чем слушать серьезную музыку.

<p>ακούσουν μουσική.</p> <p>Ήδη από την αρχή, μόλις μπήκαν στο θεωρείο ξαναβγήκαν και ζήτησαν την ταξιθέτρια. Η ταξιθέτρια ήρθε και τους ρώτησε τι συμβαίνει.</p> <p>«Κοιτάξτε μέσα στο θεωρείο, είσαστε σίγουρη πως δεν υπάρχει κανείς άλλος;... — Ναι, απάντησε εκείνη. — Και όμως, είπαν, όταν μπήκαμε μέσα μας φάνηκε πως κάποιος ήταν εκεί».</p> <p>Ο κύριος Μονσαρμέν, δεν μπόρεσε να κοιτάξει τον κύριο Ρισάρ χωρίς να χαμογελάσει. Όμως, ο κύριος Ρισάρ δε φαινόταν να 'χει διάθεση για χαμόγελα. Ήταν πολύ «μπασμένος» σε τέτοια κόλπα για να μην μπορέσει ν' αναγνωρίσει σ' αυτά, που με τη μεγαλύτερη αφέλεια του κόσμου έλεγε ο επιθεωρητής, όλα τα συμπτώματα ενός κακόγουστου αστείου απ' αυτά που συνήθως στην αρχή κάνουν τα θύματά τους να διασκεδάζουν, αλλά που, κατά κανόνα, καταλήγουν να τα εξαγριώνουν.</p> <p>Ο κύριος επιθεωρητής, για να φανεί ευγενικός στον κύριο Μονσαρμέν που χαμογελούσε, θεώρησε καλό να χαμογελάσει κι αυτός. Ατυχές χαμόγελο! Το βλέμμα του κυρίου Ρισάρ κεραυνοβόλησε τον υπάλληλο, που βιάστηκε να επιδείξει ένα εξαιρετικά έκπληκτο πρόσωπο.</p> <p>«Μα επιτέλους, όταν αυτοί οι άνθρωποι ήρθαν», ρώτησε μουγκρίζοντας σχεδόν ο τρομερός Ρισάρ, «υπήρχε ή δεν υπήρχε κάποιος στο θεωρείο;»</p> <p>«Δεν υπήρχε κανείς κύριε διευθυντά! Απολύτως κανείς! Ούτε στο δεξιό θεωρείο ούτε στο αριστερό! Κανείς, σας τ' ορκίζομαι! Βάζω το χέρι μου στη φωτιά! Αυτό αποδεικνύει πως επρόκειτο γι' αστείο».</p> <p>«Και η ταξιθέτρια, τι είπε;»</p> <p>«Ω! Για την ταξιθέτρια τα πράγματα είναι απλά. Είπε πως ήταν το φάντασμα της Όπερας. Τι να πει κανείς!»</p> <p>Μ' αυτά τα λόγια ο επιθεωρητής χαχάνισε. Για μια ακόμη φορά όμως, κατάλαβε πως έκανε μέγα λάθος γιατί δεν πρόλαβε ν' αποτελειώσει</p>	<p>Едва войдя в ложу, они сразу же вышли и позвали билетершу. Она спросила, что им угодно. Тогда один из мужчин сказал:</p> <p>«Осмотрите ложу – там никого нет, не правда ли?» Билетерша ответила: «Нет», а мужчина произнес: «Хорошо, когда мы вошли, то услышали, как кто-то сказал, что ложа занята».</p> <p>Мушармен не мог сдержать улыбки, но Ришар не улыбался. Он имел слишком большой опыт в такого рода вещах и не верил в истории, подобные той, что ему рассказывал сейчас контролер, видя в ней все признаки злобной мистификации.</p> <p>Глядя на Мушармена, который все еще улыбался, контролер решил, что тоже должен улыбнуться. Но Ришар бросил на него испепеляющий взгляд. Контролер тут же попытался придать лицу подходящее случаю выражение.</p> <p>– Когда эти люди прибыли, – грозно спросил Ришар, – кто-нибудь был в ложе?</p> <p>– Никого, мсье, совершенно никого! И никого не было в ложах по обе стороны от нее. Клянусь, ложа была пуста, готов биться об заклад! Убежден – все это только шутка.</p> <p>– А что сказала билетерша?</p> <p>– О, что касается ее, то тут все просто: она сказала, это был призрак. Что еще можно от нее ожидать?</p> <p>Контролер хихикнул, но понял, что опять совершил ошибку, ибо, услышав упоминание о призраке, Ришар точно</p>
---	--

<p>τη φράση: «είπε πως ήταν το φάντασμα της Όπερας» και είδε τη φυσιογνωμία του κυρίου Ρισάρ, από κει που ήταν σκυθρωπή, να γίνεται άγρια.</p> <p>«Να μου φέρουν αμέσως εδώ την ταξιθέτρια!» διέταξε... «Αμέσως! Όλοι οι άλλοι να φύγουν! Αμέσως!»</p> <p>Ο επιθεωρητής πήγε να διαμαρτυρηθεί, όμως ο Ρισάρ του έκλεισε το στόμα μ' ένα «πάπτε» που δε σήκωνε δεύτερη κουβέντα. Μετά, όταν τα χείλια του δυστυχισμένου υφισταμένου έμοιαζαν να 'χουν κλείσει για πάντα, ο κύριος διευθυντής διέταξε να ξανανοίξουν.</p> <p>«Μα τι είναι αυτό το “φάντασμα της Όπερας”»;» αποφάσισε επιτέλους να ρωτήσει, μουγκρίζοντας πάντα.</p> <p>Όμως, τώρα πια, ο επιθεωρητής ήταν εντελώς ανίκανος να πει το οτιδήποτε. Με μια απελπισμένη μιμική του 'δωσε να καταλάβει πως δεν είχε την παραμικρή ιδέα ή μάλλον πως δεν ήθελε να ξέρει τίποτα.</p> <p>«Εσείς, έχετε δει ποτέ αυτό το φάντασμα της Όπερας;» Μ' ένα δυναμικό κούνημα του κεφαλιού, ο επιθεωρητής απάντησε αρνητικά.</p> <p>«Τόσο το χειρότερο!» δήλωσε ψυχρά ο κύριος Ρισάρ.</p> <p>Ο επιθεωρητής άνοιξε τα μάτια του διάπλατα. Ήταν σχεδόν έτοιμα να βγουν απ' τις κόγχες τους, όταν κατάφερε να ρωτήσει γιατί, ο κύριος διευθυντής είπε αυτό το περίεργο: «Τόσο το χειρότερο!»</p> <p>«Γιατί θέλω να κανονίσω τους λογαριασμούς μου μ' όλους αυτούς που δεν το 'χουν δει!» εξήγησε ο κύριος διευθυντής.</p> <p>«Αφού βρίσκεται παντού, δεν είναι δυνατόν να μην το βλέπουν πουθενά. Θα 'θελα να εκτελούν την υπηρεσία τους όπως πρέπει»</p> <p>5. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ «ΘΕΩΡΕΙΟΥ Νο 5»</p> <p>ΜΕΤΑ απ' αυτά, ο κύριος Ρισάρ δεν</p>	<p>взбесился.</p> <p>– Я хочу видеть билетершу, – крикнул он. – Немедленно! Приведите ее сюда! И пошлите прочь этих людей.</p> <p>Контролер пытался протестовать, но Ришар угрожающим «Молчите!» заставил его замолчать. Затем, когда губы его несчастного служащего, казалось, сомкнулись навсегда, Ришар потребовал, чтобы он их вновь разомкнул.</p> <p>– Что это за призрак в Опере? – спросил он с выражением неудовольствия.</p> <p>Но контролер был теперь не способен вымолвить и слова. Отчаянными жестами он дал Ришару понять, что не знает.</p> <p>– Вы-то сами видели призрака? Контролер энергично покачал головой.</p> <p>– Тем хуже для вас, – холодно отрезал Ришар.</p> <p>Глаза контролера открылись так широко, что, казалось, готовы были выскочить из орбит, и, обретя вновь способность говорить, он спросил директора, почему тот произнес эти зловещие слова.</p> <p>– Потому что я намерен уволить каждого, кто его не видел! – ответил Ришар.</p> <p>– Этот призрак появляется повсюду, и недопустимо, что его нигде не видели. Я хочу, чтобы мои служащие делали свое дело, и делали его хорошо!</p> <p>Глава 5. Продолжение «Ложи номер пять»</p> <p>Сказав это, Ришар, не обращая больше</p>
--	---

<p>ξανασκολήθηκε με τον επιθεωρητή. Συνέχισε να τακτοποιεί διάφορα ζητήματα με το διαχειριστή του που μόλις είχε μπει.</p> <p>Ο επιθεωρητής θεώρησε πως μπορούσε να φύγει κι εντελώς αθόρυβα, εντελώς αθόρυβα, ω Θεέ μου! ω! Θεέ μου! τόσο αθόρυβα... σχεδόν σερνάμενος, οπισθοχωρώντας, πλησίαζε την πόρτα, όταν ο κύριος Ρισάρ, αντιλαμβανόμενος την κίνηση του, τον κάρφωσε επιτόπου μ' ένα βροντερό:</p> <p>«Ακίνητος!»</p> <p>Με τις φροντίδες του κυρίου Ρεμί βρήκαν την ταξιθέτρια, που ήταν θυρωρός στην οδό ντε Προβένς, δυο βήματα απ' την Όπερα. Δεν άργησε να έρθει.</p> <p>«Πώς ονομάζεστε;»</p> <p>«Κυρία Ζιρί. Με γνωρίζετε καλά κύριε διευθυντά. Είμαι η μητέρα της μικρής Ζιρί, της μικρής Μεγκ, τέλος πάντων!»</p> <p>Αυτά ειπώθηκαν μ' ένα ύφος αυστηρό και επίσημο που αμέσως εντυπωσίασε τον κύριο Ρισάρ. Κοίταξε τη μαντάμ Ζιρί: ξεθωριασμένο σάλι, παλιά παπούτσια, παλιό φόρεμα από ταφτά, καπέλο στο χρώμα της στάχτης. Από τη στάση του κυρίου διευθυντή ήταν ολοφάνερο πως δε θυμόταν καθόλου την κυρία Ζιρί, ούτε τη μικρή Ζιρί, ούτε καν τη μικρή Μεγκ! Όμως, η μαντάμ Ζιρί ήταν τόσο περήφανη, που πίστευε πως δεν ήταν δυνατόν να μη γνωρίζει κανείς μια τόσο διάσημη ταξιθέτρια! (Νομίζω πως απ' τ' όνομα της βγήκε η έκφραση της αργκό των παρασκηνίων «ζιρίς». Παράδειγμα: κάποιος καλλιτέχνης κάνει παρατήρηση σ' έναν άλλον ότι φλυαρεί και περιαντολογεί, τότε ο άλλος θα του πει «όλ' αυτά είναι ζιρίς»). Αυτή η ταξιθέτρια λοιπόν, φανταζόταν πως την ήξερε όλος ο κόσμος.</p> <p>«Δε σας γνωρίζω!» είπε ο κύριος διευθυντής... «Αλλά, αυτό, μαντάμ Ζιρί, δεν μ' εμποδίζει να θέλω να μάθω τι ακριβώς σας συνέβη χτες το βράδυ κι αναγκαστήκατε, εσείς και ο κύριος επιθεωρητής, να φωνάζετε την αστυνομία...»</p> <p>«Και γω ήθελα να σας δω, για να σας πω για τα χτεσινά, μόνο και μόνο για να μην</p>	<p>внимания на контролера, начал обсуждать текущие дела со своим администратором, который только что вошел.</p> <p>Контролер решил, что может уйти, и медленно стал отступать к двери. Однако Ришар, увидев это, топнул ногой и оглушительно рявкнул:</p> <p>– Не двигаться!</p> <p>Вскоре появилась билетерша, которая работала также консьержкой на улице Прованс, недалеко от Оперы.</p> <p>– Как вас зовут?</p> <p>– Мадам Жири. Вы меня знаете, мсье. Я мать Мег Жири, или маленькой Мег, как ее еще называют.</p> <p>Ришар посмотрел на женщину (выцветшая шаль, стертые туфли, старое платье из тафты, потемневшая шляпа), и по выражению его лица стало очевидно, что он или никогда не встречался с ней, или забыл о встрече. Но все билетеры одинаковы – они абсолютно уверены, что их знает буквально каждый..</p> <p>–</p> <p>Нет, я вас не припоминаю, – заявил Ришар. – Но все же я хотел бы, чтобы вы рассказали, что случилось вчера вечером, почему вам и контролеру пришлось позвать полицейского.</p> <p>– Да, я сама хотела поговорить с вами об этом, мсье, чтобы у вас не было таких же</p>
--	---

<p>τραβήξετε και εσείς αυτά που τράβηξαν οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ... Κι αυτοί στην αρχή δεν ήθελαν να μ' ακούσουν...»</p> <p>«Δε σας ζητώ τίποτ' απ' όλ' αυτά. Θέλω μόνο να μάθω τι σας συνέβη χτες βράδυ!»</p> <p>Η μαντάμ έγινε κατακόκκινη από αγανάκτηση. Κανείς ποτέ δεν της είχε μιλήσει με τέτοιο ύφος. Σηκώθηκε να φύγει, μαζεύοντας τη φούστα της και κουνώντας με αξιοπρέπεια τα φτερά του καπέλου της που είχε το χρώμα της στάχτης. Όμως, αλλάζοντας γνώμη, ξανακάθησε και είπε με τραχιά φωνή:</p> <p>«Αυτό που συνέβη ήταν ότι ενοχλήσατε το φάντασμα!»</p> <p>Σ' αυτό το σημείο, καθώς ο κύριος Ρισάρ ήταν έτοιμος να βγει εκτός εαυτού, επενέβη ο κύριος Μονσαρμέν και συνέχισε αυτός τις ερωτήσεις.</p> <p>Το συμπέρασμα ήταν ότι η μαντάμ Ζιρί έβρισκε απόλυτα φυσικό το γεγονός πως μέσα από ένα άδειο θεωρείο ακούστηκε μια φωνή που έλεγε ότι το θεωρείο ήταν κατειλημμένο.</p> <p>Δεν μπορούσε να εξηγήσει αυτό το φαινόμενο, που δεν ήταν καθόλου καινούριο γι' αυτήν, παρά μόνο με την παρουσία του φαντάσματος.</p> <p>Τούτο το φάντασμα κανείς δεν μπορούσε να το δει μέσα στο θεωρείο, όμως όλοι μπορούσαν να τ' ακούσουν.</p> <p>Η ίδια, το είχε ακούσει πολλές φορές, και μπορούσαν να την πιστέψουν, γιατί δεν έλεγε ποτέ ψέματα. Θα μπορούσαν να ρωτήσουν πάνω σ' αυτό, τους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ και όλους όσους τη γνώριζαν, κι ακόμη τον κύριο Ισίδωρο Σάακ, που το φάντασμα του έχει σπάσει το πόδι!</p> <p>«Τι είπατε;» τη διέκοψε ο κύριος Μονσαρμέν. «Το φάντασμα έσπασε το πόδι αυτού του δυστυχισμένου του Ισίδωρου Σάακ;»</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί άνοιξε τα μάτια της διάπλατα. Είχε μείνει κατάπληκτη μπρος σε τέτοια</p>	<p>неприятностей, как у мсье Дебьенна и мсье Полиньи. Вначале они тоже не хотели слушать меня и...</p> <p>– Я не спрашиваю вас обо всем этом, – прервал ее Ришар. – Расскажите, что произошло вчера вечером.</p> <p>Мадам Жири покраснела от возмущения – никто раньше не говорил с ней таким тоном. Она встала, будто намеревалась уйти, с достоинством разглаживая складки юбки и встряхивая перьями своей поблекшей шляпы, затем, видимо передумав, опять села и сказала высокомерно:</p> <p>– Случилось то, что кто-то опять раздражал привидение»</p> <p>В этот момент, видя, что Ришар вот-вот разразится гневом, Мушармен вмешался и сам стал расспрашивать билетершу.</p> <p>Оказалось, для мадам Жири было совершенно нормальным, что люди слышали голос в ложе, хотя там никого не было.</p> <p>Она объясняла этот феномен только действиями привидения.</p> <p>Его никто никогда не видел, но многие слышали, поведала мадам Жири присутствующим.</p> <p>Она слышала его часто, и на ее слово можно положиться, потому что она никогда не лжет и они могут спросить у мсье Дебьенна и мсье Полиньи или кого-либо другого, кто знает ее, включая Исидора Саака, которому призрак сломал ногу.</p> <p>– Даже так? – спросил Мушармен. – Призрак сломал ногу бедному Исидору Сааку?</p> <p>Глаза мадам Жири выразили изумление по поводу такого невежества. Наконец она</p>
--	---

<p>άγνοια. Τελικά, αποφάσισε να πληροφορήσει αυτούς τους δυο δυστυχισμένους άσχετους.</p> <p>Αυτό συνέβη την εποχή των κυρίων Ντεμπιέν και Πολινιύ, πάντα στο θεωρείο Νο 5, στη διάρκεια μιας παράστασης του Φάουστ.</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί, ξεροβήχει, δοκιμάζει τη φωνή της... αρχίζει... Θα 'λεγε κανείς πως ετοιμάζεται να τραγουδήσει ολόκληρη την παρτιτούρα του Γκουνό.</p> <p>«Να, κύριε... Εκείνο το βράδυ, στην πρώτη σειρά ήταν ο κύριος Μανιερά με τη σύζυγό του, οι γλύπτες της οδού Μογκαντόρ και πίσω από την κυρία Μανιερά, ο στενός τους φίλος Ισίδωρος Σάακ.</p> <p>Ο Μεφιστοφελής τραγουδούσε (Η μαντάμ Ζιρί τρχγουδά):</p> <p>— Εσείς που κάνετε την “κοιμωμένη” — και τότε ο κύριος Μανιερά ακούει στο δεξί του αφτί (στο αριστερό ήταν η γυναίκα του) μια φωνή να του λέει: — Α! Α! δεν κάνει η Ζιλί “την κοιμωμένη” —. (Η γυναίκα του ονομάζεται Ζιλί).</p> <p>Ο κύριος Μανιερά γυρνά προς τα δεξιά για να δει ποιος είναι αυτός που του μιλάει έτσι. Κανείς! Τρίβει τ' αφτί του και λέει στον εαυτό του: — Μήπως ονειρεύομαι; — Σ' αυτό το σημείο ο Μεφιστοφελής συνέχιζε το τραγούδι του... Μήπως όμως κάνω τους κυρίους διευθυντές να πλήττουν μ' όλ' αυτά;»</p> <p>«Όχι! Όχι! Συνεχίστε...»</p> <p>«Οι κύριοι διευθυντές είναι πολύ καλοί! (Εδώ έχουμε μια γκριμάτσα της μαντάμ Ζιρί). Λοιπόν, ο Μεφιστοφελής συνέχιζε το τραγούδι του (η μαντάμ Ζιρί τραγουδά):</p> <p>- Κατερίνα σας λατρεύω, γιατί αρνιέστε τον εραστή που σας ικετεύει ένα τόσο γλυκό φιλή; — και τότε στο δεξί του αφτί ακούει τη φωνή να του λέει:</p> <p>— Α! Α! μήπως η Ζιλί είναι αυτή που αρνιέται ένα φιλή στον Ισίδωρο; — Γυρνά ξανά, αλλά</p>	<p>согласилась просветить этих двух несчастных простаков.</p> <p>Инцидент произошел во времена Дебьенна и Полиньи и так же, как вчера, в ложе номер пять во время представления «Фауста».</p> <p>Мадам Жири откашлялась и прочистила горло, как будто собиралась спеть всю оперу Гуно.</p> <p>— Вот как это было, мсье, — начала она. — В тот вечер мсье Маньера и его жена, они торговцы драгоценными камнями с улицы Могадор, сидели в первом ряду ложи. Сзади мадам Маньера расположился их близкий друг Исидор Саак.</p> <p>На сцене пел Мефистофель.</p> <p>— И мадам Жири запела: «Вы так крепко спите...» — Затем своим правым ухом (а его жена сидела слева) мсье Маньера услышал голос: «Ха, ха, кто-кто, а Жюли не так уж крепко спит...» А его жену звали Жюли.</p> <p>Он повернул голову направо, чтобы посмотреть, кто сказал эти слова. Никого! Мефистофель все еще пел... Но, может быть, вам скучно слушать это, мсье?</p> <p>— Нет-нет, продолжайте.</p> <p>— Вы очень добры, — сказала мадам Жири жеманно. — Итак, Мефистофель все еще пел. — Она запела:</p> <p>«Катрин, я обожаю вас, молю, не откажите в сладком поцелуе...» — И опять мсье Маньера услышал голос справа:</p> <p>«Ха, ха, уж кто-кто, а Жюли не откажет Исидору в сладком поцелуе». Маньера</p>
---	--

αυτή τη φορά προς τη μεριά του Ισίδωρου και της γυναίκας του, και τι βλέπει;

Τον Ισίδωρο να κρατά το χέρι της γυναίκας του και να το φιλά... έτσι ακριβώς, αγαπητοί κύριοι.

(Η μαντάμ Ζιρί σκεπάζει με φιλιά το χέρι της). Μπορείτε βέβαια να φανταστείτε πως όλ' αυτά δεν πέρασαν στο ντούκου!

Κλικ! Κλακ! Ο κύριος Μανιερά, που ήταν ψηλός και δυνατός σαν και σας, κύριε Ρισάρ, έδωσε δυο χαστούκια στον κύριο Ισίδωρο Σάακ, που ήταν λεπτός κι αδύνατος σαν τον κύριο Μονσαρμέν, μ' όλο μου τον σεβασμό...

Ήταν ένα πραγματικό σκάνδαλο! Στην αίθουσα όλος ο κόσμος φώναξε: «Φτάνει! Φτάνει!... Θα τον σκοτώσει!...» Τελικά, ο κύριος Ισίδωρος Σάακ μπόρεσε να ξεφύγει...»

«Δεν του 'σπασε λοιπόν το πόδι το φάντασμα;» ρωτά ο κύριος Μονσαρμέν, κάπως ενοχλημένος που το παρουσιαστικό του έκανε μια τέτοια εντύπωση στη μαντάμ Ζιρί.

«Του το 'σπασε κύριε», απαντά η μαντάμ Ζιρί με ύφος (γιατί κατάλαβε την πρόθεση του Μονσαρμέν). «Του το 'σπασε για τα καλά, στη μεγάλη κεντρική σκάλα, που την κατέβαινε πολύ γρήγορα, κύριε! Και μα την πίστη μου, τα κατάφερε τόσο καλά που ο καημένος δε θα μπορέσει να ξαναπερπατήσει για πολύν καιρό!...»

«Το φάντασμα σας είπε τι ψιθύρισε στο δεξί αφτί του κυρίου Μανιερά;» ρωτά πάντα μ' ένα κωμικοτραγικό ύφος ο «ανακριτής» Μονσαρμέν.

«Όχι, κύριε! Μου τα είπε ο ίδιος ο κύριος Μανιερά. Να...»

«Μα, για πέστε μου, καλή μου κυρία, εσείς έχετε μιλήσει ποτέ με το φάντασμα;»

«Όπως μιλώ και με σας, καλέ μου κύριε...»

«Κι όταν το φάντασμα σας μιλά τι σας λέει;»

опять повернул голову, и на этот раз в сторону жены и Исидора.

И что же он видит? Исидор взял руку мадам Маньера и целует ее через небольшое отверстие в перчатке, вот так, мсье.

– И мадам Жири поцеловала кусочек кожи, который просматривался сквозь ее шелковую перчатку. – Смею вас уверить, что все трое не сидели после этого тихо!

Бах, бах! Мсье Маньера, который был таким же большим и сильным, как вы, мсье Ришар, дал пару пощечин Исидору Сааку, который был худым и слабым, как вы, мсье Мушармен, при всем моем к вам уважении.

Началась суматоха. Люди в зале стали кричать: «Он убьет его, убьет!» Наконец Исидор смог убраться.

– Так призрак не сломал ему ногу? – спросил Мушармен, немного раздосадованный замечанием мадам Жири по поводу его внешности.

– Там – нет, мсье, – ответила она надменно. – Он сломал ее прямо на большой лестнице, по которой Исидор Саак спускался слишком быстро, и сломал ее так сильно, что пройдет довольно много времени, прежде чем бедный Исидор сможет опять подняться по этой лестнице.

– И призрак сам сказал вам, что шептал в правое ухо мсье Маньера? – спросил Мушармен серьезно, как судья.

– Нет, мсье, это сказал мне Маньера.

– Но вы говорили с призраком, не правда ли, мадам?

– Да, так же как сейчас с вами, любезный мсье.

– И что же этот призрак обычно говорит

«Ε, να, μου λέει να του πάω ένα σκαμνάκι!»
Μ' αυτά τα λόγια, που πρόφερε με μεγάλη σοβαρότητα, το πρόσωπο της κυρίας Ζιρί μαρμάρωσε. Έγινε κίτρινο, με κόκκινες ρίγες, σαν τις κολόνες που υποστήριζαν την κεντρική σκάλα. Σαν το μάρμαρο που ονομάζεται σαρανκολέν. Αυτή τη φορά, ο Ρισάρ ξανάβαλε τα γέλια μαζί με τον κύριο Μονσαρμέν και τον Ρεμί, το γραμματέα.

Ο επιθεωρητής όμως, που είχε πια πείρα απ' αυτά, ούτε που χαμογέλασε. Ακουμπισμένος στον τοίχο αναρωτιόταν, κουνώντας συνέχεια στην τσέπη του τα κλειδιά του, τι τέλος θα είχε αυτή η ιστορία.

Και όσο η μαντάμ Ζιρί συνέχιζε, με τραχύ και καυχησιάρικο ύφος, τόσο περισσότερο φοβότανε πως ο διευθυντής θα ξαναθύμωνε! Και να, που η κυρία Ζιρί, μπροστά στην διευθυντική ιλαρότητα, τολμούσε να γίνεται απειλητική! Πραγματικά απειλητική!

«Αντί να γελάτε με το φάντασμα», φώναξε, «θα 'ταν καλύτερα ν' ακολουθήσετε το παράδειγμα του κυρίου Πολινιύ που μόνος του συνειδητοποίησε...»

«Τι συνειδητοποίησε;» ρωτά ο Μονσαρμέν, που ποτέ δεν είχε διασκεδάσει τόσο πολύ.

«Συνειδητοποίησε την ύπαρξη του φαντάσματος!...»

Αφού σας το λέω... Σταθείτε!... (Ξαφνικά κρίνοντας πως η στιγμή ήταν κρίσιμη, ηρεμεί). Σταθείτε!...

Το θυμάμαι σαν νάταν χτες. Αυτή τη φορά παίζανε Την Εβραία. Ο κύριος Πολινιύ είχε θελήσει να παρακολουθήσει μόνος του την παράσταση, από το θεωρείο του φαντάσματος. Η κυρία Κράους είχε φοβερή επιτυχία. Τραγουδούσε το κομμάτι απ' τη δεύτερη πράξη:

(Η μαντάμ Ζιρί αρχίζει να σιγοτραγουδά):
Κοντά σ' αυτόν που αγαπώ Θέλω να ζήσω και να πεθάνω Και ο θάνατος ακόμη δεν μπορεί να μας χωρίσει.

вам, позвольте спросить?

– Он просит, чтобы я принесла скамеечку для ног. После этих слов мадам Жири, которые она произнесла торжественным тоном, и при виде ее серьезного, полного значительности лица Ришар, Мушармен и Реми, секретарь, уже не могли сдерживаться – все разом они расхохотались.

Контролер, исходя из своего предыдущего опыта, не присоединился к ним. Прислонившись к стене и нервно играя ключами в кармане, он гадал, чем это все может кончиться.

Чем вышемернее становилась мадам Жири, тем больше он боялся, что раздражение Ришара вернется. Однако, видя веселье импресарио, билетерша посмела даже прибегнуть к угрозе.

– Вместо того чтобы смеяться, – возмутилась она, – лучше бы поступили, как мсье Полиньи.

– И как же? – спросил Мушармен, который никогда так не забавлялся.

– Я постоянно пытаюсь объяснить вам... Послушайте. – Мадам Жири вдруг успокоилась, чувствуя, видимо, что настал ее час.

– Я помню все, как будто это было вчера. В тот вечер давали «Иудейку». Мсье Полиньи сидел один в ложе призрака. Мадемуазель Краусс была великолепна. Она только что спела, вы знаете, это место во втором акте.

– И мадам Жири затынула: «Я хочу жить и умереть рядом с человеком, которого люблю...»

<p>«Μάλιστα, μάλιστα...», παρατηρεί μ' ένα χαμόγελο αποδοκμασίας ο κύριος Μονσαρμέν.</p> <p>Όμως, η μαντάμ Ζιρί συνεχίζει να σιγοτραγουδά, κουνώντας πέρα δώθε τα φτερά του καπέλου της που είχε το χρώμα της στάχτης:</p> <p>Ας φύγουμε! Ας φύγουμε! Εδώ χαμηλά στους ουραμούς, Έτσι κι αλλιώς μας περιμένει και τους δυο η ίδια μοίρα.</p> <p>«Μάλιστα, μάλιστα, καταλαβαίνουμε!» επαναλαμβάνει ο Ρισάρ... ανυπόμονος... «λοιπόν, λοιπόν;»</p> <p>«Λοιπόν, εκείνη τη στιγμή ο Λεοπόλντ φωνάζει:</p> <p>“Πάμε να φύγουμε!” και ο Ελεάζερ τους σταματά ρωτώντας τους: “Πού πάτε;”</p> <p>Ακριβώς εκείνη τη στιγμή ο κύριος Πολινιύ, που τον παρατηρούσα απ' το βάθος ενός πλαϊνού θεωρείου που ήταν άδειο, ο κύριος Πολινιύ λοιπόν, σηκώθηκε όρθιος και έφυγε στητός σαν άγαλμα και μόλις που πρόλαβα να τον ρωτήσω, όπως ο Ελεάζερ: “πού πάτε;”.</p> <p>Αυτός όμως δεν μου απάντησε. Ήταν κατάχλομος! Σαν νεκρός! Τον κοιτούσα ενώ κατέβαινε τις σκάλες... αυτός δεν έσπασε το πόδι... Περπατούσε σαν υπνοβάτης, σαν να ζούσε ένα φοβερό εφιάλτη... Ούτε την έξοδο δεν μπορούσε να βρει... αυτός που πληρωνόταν για να ξέρει την Όπερα απ' έξω κι ανακατωτά!»</p> <p>Αυτά είπε η μαντάμ Ζιρί και σταμάτησε για να δει την εντύπωση που προκάλεσαν τα λόγια της.</p> <p>Η ιστορία του Πολινιύ έκανε τον κύριο Μονσαρμέν να κουνήσει το κεφάλι του πέρω δώθε.</p> <p>«Όλ' αυτά δε μου λένε τίποτα, ούτε για τις συνθήκες ούτε για τον τρόπο που εμφανίζεται το φάντασμα και μάλιστα σας ζητά να του πάτε ένα μικρό σκαμνάκι!» είπε, κεραυνοβολώντας τη μαντάμ Ζιρί με το</p>	<p>– Да – да, я знаю это место, – прервал ее Мушармен с улыбкой.</p> <p>Но она продолжала петь, встряхивая перьями своей шляпы</p> <p>«Уйдем, уйдем! Здесь и на небесах одна судьба ждет нас...»</p> <p>– Да-да, мы знаем это место, – повторил Ришар, снова теряя терпение. – Что из того?</p> <p>– Так вот, это как раз, когда Леопольд воскликнул:</p> <p>«Бежим!», а Элеазар останавливает их: «Куда вы бежите?»</p> <p>Именно в этот момент мсье Полиньи, я наблюдала за ним из соседней ложи, которая не была занята, именно тогда он вдруг неожиданно встал и вышел, негнувшийся, как статуя. Я едва успела спросить, куда он идет, совсем как Элеазар?</p> <p>Но мсье Полиньи не ответил мне и был бледнее трупа. Я видела, как он спустился по лестнице. Он не сломал себе ногу, но шел как во сне, как будто ему приснился кошмар. Он даже не мог найти дорогу – а ведь ему платили за то, чтобы он знал Оперу как свои пять пальцев.</p> <p>Высказав все это, мадам Жири сделала паузу, чтобы посмотреть на эффект, который она произвела.</p> <p>Но Мушармен лишь покачал головой.</p> <p>– Все это еще не объясняет, как и при каких обстоятельствах призрак просил у вас скамеечку для ног, – настаивал он, глядя прямо в глаза мадам Жири.</p>
---	---

<p>βλέμμα του.</p> <p>«Ναι... αλλά είναι μετά απ' αυτό το βράδυ... γιατί μετά απ' αυτό το βράδυ δεν ξαναενοχλήσαμε το φάντασμα μας... ποτέ πια δεν προσπαθήσαμε να του στερήσουμε το θεωρείο του.</p> <p>Οι κύριοι Ντεμπιέν και Πολινιύ έδωσαν εντολή να του το παραχωρούν σε όλες τις παραστάσεις. Έτσι λοιπόν, όταν ερχότανε μου ζητούσε το σκαμνάκι του...»</p> <p>«Χμ! χμ! ένα φάντασμα που ζητά ένα μικρό σκαμνάκι. Είναι λοιπόν θηλυκού γένους το φάντασμά σας, είναι μια γυναίκα — φάντασμα;» ρώτησε ο κύριος Μονσαρμέν.</p> <p>«Όχι, το φάντασμα είναι άντρας».</p> <p>«Πώς το ξέρετε;»</p> <p>«Έχει αντρική φωνή! Ω! έχει μια τόσο γλυκιά φωνή! Να σας πω πώς γίνεται: Όταν έρχεται στην Όπερα, συνήθως έρχεται στη μέση της πρώτης πράξης, χτυπά τρεις φορές απαλά την πόρτα του θεωρείου Νο 5.</p> <p>Την πρώτη φορά που άκουσα αυτά τα χτυπήματα, ενώ ήξερα πολύ καλά πως το θεωρείο ήταν άδειο, ξαφνιάστηκα κι ήμουν τρομερά περιέργη να δω τι συνέβαινε! Ανοίγω την πόρτα, κοιτάζω: κανείς! και μετά, να που ακούω μια φωνή να μου λέει:</p> <p>“Κυρία Ζιλ” (είναι το όνομα του μακαρίτη του άντρα μου), “μπορώ να έχω ένα σκαμνάκι, σας παρακαλώ;”</p> <p>Μ' όλο το σεβασμό που σας έχω, κύριε διευθυντά, είχα γίνει κατακόκκινη σαν ντομάτα...</p> <p>Η φωνή όμως συνέχιζε:</p> <p>“Μην τρομάζετε μαντάμ Ζιλ, είμαι εγώ, το φάντασμα της Όπερας!!!” Κοίταξα προς το μέρος απ' όπου ερχόταν η φωνή. Ήταν μια φωνή τόσο ζεστή, τόσο οικεία, που δε με φόβιζε πια καθόλου.</p>	<p>– После этого вечера призрака оставили в покое и никто не пытался отобрать у него логу.</p> <p>Месье Дебьенн и мсье Полиньи отдали приказ, чтобы логу оставляли свободной для него на все представления. И каждый раз, приходя, он просил у меня скамеечку для ног.</p> <p>– Итак, призрак, который просит скамеечку для ног... Ваш призрак – женщина?</p> <p>– Нет, призрак – мужчина.</p> <p>– Откуда вы это знаете?</p> <p>– У него голос мужчины, красивый мужской голос. Вот так это происходит. Обычно он появляется в Опере в середине первого акта, трижды стучится в дверь ложи номер пять.</p> <p>Можете представить, в каком недоумении я была, услышав эти стуки, а я знала очень хорошо, что в ложе никого нет. Я открыла дверь, я слушала, я смотрела – никого! И вот я услышала, как какой-то голос сказал мне:</p> <p>«Мадам Жюль (это фамилия моего покойного мужа), вы не принесете мне скамеечку для ног?»</p> <p>Я стала, извините меня, директор, как помидор.</p> <p>Но голос продолжал:</p> <p>«Не бойтесь, мадам Жюль, это я, призрак Оперы!!!» Это был такой добрый, дружеский голос, что я почти перестала бояться.</p>
---	--

Η φωνή, κύριε διευθυντά, ήταν καθισμένη στην πρώτη πολυθρόνα της πρώτης δεξιάς σειράς. Δεν έβλεπα κανέναν στην πολυθρόνα, αλλά θα μπορούσε να πάρει κανείς όρκο πως κάποιος ήταν κρυμμένος εκεί και μιλούσε, κάποιος μάλιστα που, μα την πίστη μου, ήταν πάρα πολύ ευγενικός».

«Το θεωρείο που βρίσκεται δεξιά από το Νο 5 ήταν κατειλημμένο;» ρώτησε ο κύριος Μονσαρμέν.

«Όχι. Τόσο το θεωρείο Νο 7 όσο και το θεωρείο Νο 3, τα δυο διπλανά θεωρεία δηλαδή, ήταν άδεια εκείνη την ώρα. Η παράσταση μόλις είχε αρχίσει».

«Λοιπόν, τι κάνατε τότε;»

«Έφερα ένα σκαμνάκι. Προφανώς δεν το ήθελε για τον εαυτό του, ήταν για κάποια κυρία! Αυτή όμως ούτε την είδα ούτε την άκουσα ποτέ...»

Πώς; Τι; Τώρα; λοιπόν, το φάντασμα έχει και γυναίκα! Το διπλό βλέμμα των κυρίων Μονσαρμέν και Ρισάρ πήγε από τη μαντάμ Ζιρί στον επιθεωρητή που, πίσω από την ταξιδέτρια, κουνούσε πέρα δώθε τα χέρια του προσπαθώντας να τραβήξει την προσοχή των προϊσταμένων του.

Κουνούσε κυκλικά τα δάχτυλα του χεριού του πλάι στο μέτωπο του, για, να κάνει, χωρίς αμφιβολία, τους διευθυντές να καταλάβουν πως η μαντάμ Ζιρί δεν έστεκε καλά στα λογικά της. Ο κύριος Ρισάρ σκέφτηκε πως καλά θα έκανε να ξεφορτωθεί τον επιθεωρητή που κρατούσε στην υπηρεσία του έναν τρελό.

Η καλή γυναίκα, παραδομένη εντελώς στο φάντασμα της συνέχιζε, εκθειάζοντας τη γενναιοδωρία του.

«Στο τέλος του θεάματος, μου δίνει πάντα σαράντα σαντίμια, καμιά φορά εκατό, καμιά φορά μέχρι και δέκα φράγκα! Αυτό το έκανε όταν είχε μέρες να έρθει. Μόνο που... από τότε που ξανάρχισαν να το ενοχλούν δεν μου δίνει πια τίποτε...»

Я посмотрела в ту сторону, откуда он раздался. Голос, мсье, шел с первого места справа в первом ряду. За исключением того, что я никого не видела там, было точно так, как будто кто-то сидел на этом месте и говорил со мной, кто-то очень вежливый.

– А ложа справа от ложи номер пять была занята? – спросил Мушармен.

– Нет. Седьмая и третья ложи были еще пусты. Представление только что началось.

– И что же вы сделали?

– Я принесла скамеечку, что же еще? Она, разумеется, была нужна не для него. Она была нужна для его дамы. Но я никогда не слышала и не видела ее...

Что? У привидения к тому же была жена? Мушармен и Ришар перевели взгляд с мадам Жири на контролера, который стоял позади нее и размахивал руками, чтобы привлечь к себе внимание директоров.

Он с отчаянием указал пальцем на лоб, показывая, что мадам Жири сумасшедшая, что заставило Ришара принять окончательное решение уволить контролера, который держал на работе помешанную.

Но она продолжала рассказывать, полностью погруженная в мысли о призраке: теперь она восхваляла его щедрость.

– В конце спектакля он обычно давал мне монетку в сорок су, иногда в сто су, а иногда даже в десять франков, если несколько дней подряд не приходил. Но теперь вот, когда они начали опять раздражать его, он больше мне ничего не дает»

<p>«Να μας συγχωρείτε, καλή μας κυρία... (καινούριο ταρακούνημα του φτερού του καπέλου, που είχε το χρώμα της στάχτης, μπρος σ' αυτήν την αναπάντεχη οικειότητα). Συγγνώμη!... Μα, με ποιον τρόπο σας δίνει τα χρήματα το φάντασμα;» ρώτησε ο κύριος Μονσαρμέν, που από τη φύση του ήταν περίεργος.</p> <p>«Μα, δεν είναι και τόσο δύσκολο! Μου τ' αφήνει πάνω στο τραπέζακι του θεωρείου. Τα βρίσκω εκεί, μαζί με το πρόγραμμα, που πάντα του δίνω. Μερικά βράδια μάλιστα, βρίσκω και λουλούδια στο θεωρείο, φαντάζομαι κάποιο τριαντάφυλλο που θα γλίστρησε απ' το κορσάζ της ντάμας του... γιατί είμαι σίγουρη πως μερικές φορές πρέπει να έρχεστε με κάποια κυρία. Μια άλλη φορά είχαν ξεχάσει μια βεντάλια».</p> <p>«Α! Α! Το φάντασμα ξέχασε μια βεντάλια; Τι την κάνατε;»</p> <p>«Του την έδωσα την επόμενη φορά που ήρθε;»</p> <p>Σ' αυτό το σημείο ακούστηκε ο επιθεωρητής να λέει:</p> <p>«Δεν τηρήσατε τους κανονισμούς, μαντάμ Ζιρί. Θα σαςβάλω πρόστιμο».</p> <p>«Πάψτε ηλίθιε!» (Μπάσα φωνή του κυρίου Ρισάρ).</p> <p>«Του πήγατε λοιπόν τη βεντάλια! Και τι έγινε;»</p> <p>«Ε, τι να γίνει κύριε διευθυντά... την πήραν... Στο τέλος της παράστασης δεν ήταν πια εκεί. Στη θέση της είχαν αφήσει ένα κουτί μ' αγγλέζικες καραμέλες, που μ' αρέσουν τόσο πολύ... Ήταν κι αυτό μια από τις τόσες ευγενικές χειρονομίες του φαντάσματος...»</p> <p>«Εντάξει, κυρία Ζιρί... Μπορείτε να πηγαίνετε».</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί έφυγε χαιρετώντας τους δυο διευθυντές με σεβασμό και με μια αξιοπρέπεια που δεν την εγκατέλειπε ποτέ.</p>	<p>– Извините, славная женщина! – Мадам Жири снова сердито встряхнула перьями своей шляпки от такой настойчивой фамильярности. – Извините, но как призрак передает вам эти деньги? – спросил Мушармен, который от рождения был любопытным.</p> <p>– Он просто оставляет их на перилах ложи. Я их нахожу там вместе с программой, которую всегда приношу ему. Иногда я нахожу в ложе цветы, розу, например, которая, видимо, выпала из корсажа его дамы. Он, должен быть, приходит иногда с дамой, поскольку однажды они оставили веер.</p> <p>– Ха, ха. Призрак оставил веер? И что же вы с ним сделали?</p> <p>– Конечно, я принесла его в следующий раз.</p> <p>В этот момент раздался голос контролера:</p> <p>– Вы не придерживаетесь правил, мадам Жири. Я вас оштрафую.</p> <p>– Замолчите, болван! – прозвучал глубокий голос Ришара.</p> <p>– Итак, вы принесли обратно веер. Что случилось потом?</p> <p>– Они его забрали, мсье. Я не нашла веер после представления, а на этом месте они оставили коробку с английскими конфетами, я их так люблю, мсье директор. Это одна из любезностей призрака.</p> <p>– Хорошо, мадам Жири. Вы можете идти.</p> <p>Когда матушка Жири оставила кабинет, почтительно, но с достоинством, которое никогда не покидало ее, поклонившись обоим директорам,</p>
---	--

Όσο γι' αυτούς, δήλωσαν στον κύριο επιθεωρητή πως ήταν αποφασισμένοι να στερηθούν των υπηρεσιών αυτής της τρελής γριάς, και του έδωσαν το ελεύθερο. Μόλις, με τη σειρά του, έφυγε και ο επιθεωρητής, διαβεβαιώνοντας για την απόλυτη αφοσίωσή του στο ίδρυμα, οι κύριοι διευθυντές ειδοποίησαν το διαχειριστή να εξοφλήσει και τον κύριο επιθεωρητή.

Όταν έμειναν μόνοι, οι κύριοι διευθυντές είχαν ακριβώς την ίδια σκέψη, την οποία και αντάλλαξαν μεταξύ τους, μια σκέψη που ήρθε ταυτόχρονα στο νου και των δύο: να πάνε να ρίξουν μια ματιά στο θεωρείο Νο 5.

Δε θ' αργήσουμε να τους ακολουθήσουμε.

6. ΤΟ ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΒΙΟΛΙ

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ της Κριστίν Ντααέ, που υπήρξε θύμα δολοπλοκιών για τις οποίες θα μιλήσουμε αργότερα, δεν επαναλήφτηκε.

Ωστόσο, της δόθηκε ακόμη μια φορά η ευκαιρία να τραγουδήσει στο Παρίσι. Τραγούδησε τα πιο ωραία κομμάτια του ρεπερτορίου της, στη δούκισσα της Ζυρίχης. Να πώς ο μεγάλος κριτικός Χ. Ψ.Ω., που βρισκόταν ανάμεσα στους καλεσμένους της δούκισσας, εκφράστηκε για το τραγούδι της:

«Όταν την ακούει κανείς στον Άμλετ, αναρωτιέται αν ο Σαίξπηρ ήρθε από τα Ηλύσια Πεδία, για να της διδάξει την Οφηλία...

Είναι επίσης αλήθεια πως, όταν φορά το διάδημα της βασίλισσας της νύχτας, θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς μήπως ο Μότσαρτ θα πρέπει να εγκαταλείψει την αιώνια κατοικία του, για να έρθει να την ακούσει. Όμως όχι. Δε χρειάζεται να ενοχληθεί αυτή η παλλόμενη φωνή αυτής της μαγικής ερμηνεύτριας του Μαγεμένου Αυλού, μπορεί να τον συναντήσει στον ουρανό, σκαρφαλώνοντας τις ουράνιες κλίμακες, με την ίδια ευκολία που πέρασε από την καλύβα του χωριού της στο μακάβριο παλάτι που έχτισε ο κύριος ο Γκαρνιέ».

Ришар сказал контролеру, что решил освободиться от услуг этой старой сумасшедшей. Затем добавил, что он тоже уволен.

И хотя тот заявил о своей привязанности к Опере, директора сказали секретарю, что контролер должен быть рассчитан и уволен.

Когда секретарь ушел и они остались одни, каждый выразил мысль, пришедшую им обоим в одно и то же время: надо пойти и посмотреть ложу номер пять.

Мы вскоре также последуем за ними.

Глава 6. Зачарованная скрипка

Из-за интриг, о которых мы расскажем позже, Кристине Доэ не удалось повторить в Опере успех, который она имела на том знаменитом гала-концерте.

Однако у Кристины была возможность появиться в доме герцогини Цюрихской, где она спела лучшие произведения из своего репертуара. Вот что писал о ней известный критик Х., который был среди гостей:

«Когда вы слышите ее в „Гамлете“ Амбруаза Тома, невольно задаетесь вопросом: не пришел ли Шекспир на Елисейские поля, чтобы отрепетировать с ней роль Офелии?

Это правда, что, когда она надевает звездную диадему Царицы ночи, Моцарт, казалось бы, должен покинуть свое вечное убежище, прийти и послушать ее. Но ему нет необходимости делать это, потому что сильный, вибрирующий голос неподражаемого интерпретатора „Волшебной флейты“ достигает гения, легко поднимаясь в небеса, так же как она сама без усилий дошла от крытой соломой хижины в деревне Скотеллоф до золотого и мраморного дворца, построенного мсье Гарнье».

<p>Όμως, μετά τη βραδιά της δούκισσας της Ζυρίχης η Κριστίν δεν ξανατραγούδησε δημόσια.</p> <p>Η αλήθεια είναι πως εκείνη την εποχή απόρριπτε όλες τις προτάσεις και όλους τους δασκάλους. Δίχως να δώσει καμιά ικανοποιητική εξήγηση, αρνήθηκε να εμφανιστεί σε μια φιλανθρωπική γιορτή, ενώ παλιότερα είχε υποσχεθεί πως θα συμμετάσχει.</p> <p>Συμπεριφερόταν λες και δεν ήταν πια κύρια του εαυτού της και της τύχης της, λες κι η προοπτική ενός νέου θριάμβου τη φόβιζε.</p> <p>Έμαθε πως ο κόμης ντε Σανιύ, για να ευχαριστήσει τον αδελφό του, είχε μιλήσει συχνά υπέρ της στον κύριο Ρισάρ.</p> <p>Του έγραψε για να τον ευχαριστήσει, αλλά και για να τον παρακαλέσει να μην ξαναμιλήσει γι' αυτήν στους διευθυντές της.</p> <p>Ποιοι άραγε ήταν οι λόγοι αυτής της τόσο παράξενης συμπεριφοράς;</p> <p>Μερικοί υποστήριξαν πως πίσω απ' αυτή τη συμπεριφορά κρυβόταν η υπεροψία. Άλλοι, μιλούσαν για υπερβολική σεμνότητα. Όμως, δεν είναι ποτέ δυνατόν ένας άνθρωπος του θεάτρου να είναι σεμνός σε τέτοιο βαθμό. Δεν έχει νόημα. Στην πραγματικότητα, νομίζω πως μια μόνο λέξη εξηγεί αυτήν την απίστευτη συμπεριφορά: φόβος.</p> <p>Ναι. Πιστεύω πως η Κριστίν Ντααέ φοβήθηκε αυτό που άρχισε να της συμβαίνει. Τα 'χε χαμένα μ' όλον αυτόν τον κόσμο που την περιτριγύριζε. Τα 'χε χαμένα; Μα, αν είναι δυνατόν!</p> <p>Έχω εδώ ένα γράμμα της Κριστίν (συλλογή του Πέρση), που αναφέρεται στα γεγονότα εκείνης της εποχής. Ε, λοιπόν, όταν το ξαναδιάβασα κατάληξα πως ήταν άστοχο το να θεωρώ πως «τα 'χε χαμένα» ή πως είχε φοβηθεί το θρίαμβο της. Στην πραγματικότητα, φαίνεται πως ήταν τρομαγμένη.</p>	<p>Однако после вечера в доме герцогини Цюрихской Кристина не пела на публике.</p> <p>Она отклоняла все приглашения и предложения платных выступлений. Без какого-либо благовидного объяснения она отказалась выступить на благотворительном концерте, в котором предварительно обещала принять участие.</p> <p>Она вела себя так, как будто больше не контролировала свою жизнь, как будто боялась нового триумфа.</p> <p>Кристина узнала, что граф Филипп де Шаньи, желая угодить своему брату, предпринимал активные усилия в ее интересах, даже обращался к мсье Ришару.</p> <p>Она написала графу, поблагодарила его и попросила ничего не говорить о ней с директорами Оперы.</p> <p>Что за причины могли быть у певицы для такого странного поведения?</p> <p>Одни приписывали это беспредельной гордыне, другие – божественной скромности. В действительности же наиболее вероятным объяснением подобного поведения был страх.</p> <p>Да, Кристина Доз была напугана тем, что случилось с ней, и в такой же степени удивлена, как, впрочем, и все, кто ее окружал. Удивлена?</p> <p>У меня есть одно из ее писем (из коллекции перса), и, прочитав это письмо, я уже не могу писать, что она была удивлена или даже напугана своим триумфом – она была в ужасе.</p>
--	---

Ναι, ναι... τρομαγμένη. «Όταν τραγουδώ, δεν αναγνωρίζω τον εαυτό μου!», λέει η ίδια. Το καημένο, το αθώο, το γλυκό αυτό παιδί!

Δεν εμφανιζόταν πουθενά κι ο υποκόμης ντε Σανιύ μάταια προσπαθούσε να τη συναντήσει. Της έγραψε, ζητώντας την άδεια να την επισκεφτεί. Είχε αρχίσει ν' απελπίζεται, όταν ένα πρωινό του έστειλε το ακόλουθο σημείωμα:

«Κύριε, ποτέ μου δεν ξέχασα εκείνο το μικρό παιδί που πήγε να βρει την εσάρπα μου στη θάλασσα. Δεν μπορώ να μην σας το γράψω αυτό, σήμερα, που φεύγω για το Περός, ανταποκρινόμενη σε ιερό καθήκον.

Αύριο, είναι τα γενέθλια του αγαπημένου μου πατέρα, που είχατε γνωρίσει και που σας αγαπούσε πολύ. Έχει θαφτεί εκεί κάτω, μαζί με το βιολί του, στο κοιμητήρι γύρω απ' τη μικρή εκκλησία, στους πρόποδες του λόφου όπου τόσες φορές είχαμε παίξει όταν είμασταν μικροί. Είναι θαμμένος εκεί, στην άκρη του δρόμου, όπου, λίγο μεγαλύτεροι, χαιρετιστήκαμε για τελευταία φορά».

Όταν ο υποκόμης του Σανιύ έλαβε αυτό το μπιλιέτο από την Κριστίν Ντααέ, ντύθηκε βιαστικά, έγραψε ένα βιαστικό σημείωμα στον αδελφό του και όρμησε μέσα σ' ένα αμάξι που, τελικά, έφτασε καθυστερημένα στο σταθμό του Μονπαρνάς κι έτσι δεν πρόλαβε το πρωινό τρένο.

Ο Ραούλ, πέρασε μια θλιβερή μέρα και δεν ξανάνωσε χαρά για τη ζωή, παρά μόνο το βράδυ, όταν μπήκε στο βαγόνι του. Σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού διάβαζε, ξανά και ξανά, το γράμμα της Κριστίν και μύριζε το άρωμα της. Έφερνε στο νου του τη γλυκιά εικόνα των παιδικών τους χρόνων. Πέρασε όλη τη φριχτή ατέλειωτη νύχτα του τρένου, μέσα σ' ένα πυρετικό όνειρο που ως αρχή και τέλος είχε την Κριστίν Ντααέ.

Όταν φτάσανε στην Λανιόν, μόλις ξημέρωνε. Έτρεξε να προλάβει το λεωφορείο Περός Γκιρέκ. Ήταν ο μοναδικός επιβάτης. Άρχισε να ρωτά διάφορα πράγματα τον οδηγό. Έμαθε πως το προηγούμενο βράδυ, μια νέα γυναίκα,

«Я не узнаю себя больше, когда пою», – писала она. Бедное, милое, чистое дитя!

Κριστίνα нигде не показывалась, и виконт Рауль де Шаньи тщетно пытался встретиться с ней: писал, спрашивал разрешения прийти, умолял. Рауль уже начинал терять всякую надежду, когда однажды утром получил следующую записку:

«Я не забыла маленького мальчика, который вошел в море, чтобы достать мой шарф. Я не могла не написать вам об этом, особенно теперь, собираясь поехать в Перрос-Герек, чтобы выполнить свой долг.

Ведь завтра годовщина смерти моего отца. Вы знали его, и он любил вас. Похоронен он вместе со своей скрипкой на кладбище, которое окружает маленькую-церковь у подножия холма. Отец так часто играл в этой церкви, когда мы с вами были детьми. Он похоронен у дороги, где, повзрослев, мы сказали друг другу „до свидания“ в последний раз».

Прочитав записку, Рауль тут же справился о железнодорожном расписании, быстро оделся, написал несколько строк брату и вскочил в экипаж. Однако он опоздал на утренний поезд, к которому так надеялся успеть.

Виконт провел тоскливый день. Хорошее настроение вернулось к нему только вечером, когда он наконец сел в поезд. Он перечитывал записку Кристины, вдыхал ее аромат, оживляя в памяти милые образы своих отроческих лет. Иногда Рауль забывался в беспокойном сне, который начинался и кончался его Кристиной.

Уже рассвело, когда Рауль сошел с поезда в Ланньоне и сел в карету до Перрос-Герека. Он был единственным пассажиром. У кучера он узнал, что накануне вечером молодая женщина, кажется, парижанка,

που έμοιαζε Παριζιάνα, πήγε στο Περός και κατέβηκε στο πανδοχείο Το Ηλιοβασίλεμα.

Δεν μπορούσε νάταν άλλη απ' την Κριστίν. Είχε έρθει μόνη. Ο Ραούλ αναστέναξε βαθιά. Επιτέλους, θα μπορούσε να μιλήσει με την ησυχία του στην Κριστίν.

Η αγάπη του γι' αυτήν του έκοβε την ανάσα. Τούτο το μεγάλο αγόρι, που είχε κάνει το γύρο του κόσμου, ήταν αγνό σαν μια παρθένα που δεν είχε αφήσει ποτέ το σπίτι της μάνας της.

Καθώς πλησίαζε σ' αυτήν που λάτρευε, θυμήθηκε την ιστορία της μικρής Σουηδέζας. Πολλές απ' τις λεπτομέρειες αυτής της ιστορίας είναι άγνωστες στον πολύ κόσμο.

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μικρό χωριουδάκι, κοντά στην Ουψάλα, ζούσε ένας χωρικός με την οικογένειά του. Όλη τη βδομάδα καλλιεργούσαν τη γη και την Κυριακή τραγουδάγαν στην εκκλησία.

Αυτός ο χωρικός είχε ένα μικρό κοριτσάκι που πολύ πριν του μάθει να διαβάζει τα γράμματα, του έμαθε να διαβάζει μουσική. Ο μπάμπια — Ντααέ, δίχως να το υποψιάζεται, ήταν ένας μεγάλος μουσικός. Έπαιζε βιολί και όλοι τον θεωρούσαν το μεγαλύτερο βιολιστή της Σκανδιναβίας. Η φήμη του απλωνόταν παντού και πάντα αυτόν καλούσαν να παίξει, για να χορέψει ο κόσμος στους γάμους και τα πανηγύρια.

Η μαμά — Ντααέ ήταν άρρωστη και πέθανε όταν η Κριστίν ήταν έξι χρονών. Τότε ο πατέρας της, που δεν αγαπούσε άλλον από την κόρη του και τη μουσική του, πούλησε το κτήμα του και πήγε να βρει την τύχη του στην Ουψάλα. Όμως δε βρήκε άλλο από δυστυχία.

Έτσι, ξαναγύρισε στην εξοχή. Γυρνούσε από πανηγύρι σε πανηγύρι σκορπώντας σκανδιναβικές μελωδίες, ενώ η κόρη του, που ήταν πάντα δίπλα του, τον άκουγε εκστατική και πολλές φορές τον συνόδευε τραγουδώντας.

Μια μέρα, στο πανηγύρι του Λιμπί, τους άκουσε ο καθηγητής Βαλέριους και τους πήρε

приехала в Перрос и остановилась в гостинице «Заходящее солнце».

Это могла быть только Кристина. Рауль глубоко вздохнул: наконец ему удастся поговорить с ней спокойно.

Он так сильно любил ее, что это почти лишало его дыхания. Этот сильный молодой человек, который совершил кругосветное путешествие, вел себя, как девственница, никогда не покидавшая дома матери.

Он ехал к Кристине, перебирая в памяти страницы биографии певицы. Многие детали ее истории до сих пор неизвестны публике.

В маленьком шведском городке неподалеку от Упсала жил крестьянин с семьей. В поте лица работая в течение недели, по воскресеньям он пел в церковном хоре.

Свою маленькую дочь он обучил нотам до того, как она стала читать. Возможно, не сознавая этого, отец Кристины был великим музыкантом. Он играл на скрипке и считался лучшим маэстро в округе. Слава о нем распространилась повсюду, и его наперебой звали играть на свадьбах и праздниках.

Мать Кристины умерла, когда девочке шел шестой год. Доэ, который любил только дочь и музыку, продал землю и отправился искать счастья в Упсала. Но нашел там одну бедность.

Тогда он вернулся в свой городок и стал ходить с ярмарки на ярмарку, играя скандинавские мелодии, а девочка, которая никогда не покидала отца, пела под аккомпанемент его скрипки.

Услышав однажды их обоих на ярмарке в Лимби, профессор Валериус пригласил их в

<p>μαζί του στο Γκότενμπεργκ. Υποστήριξε πως ο πατέρας Ντααέ ήταν ο καλύτερος βιολιστής του κόσμου και πως η κόρη του είχε τη σόφα μιας μεγάλης καλλιτέχνης.</p> <p>Ανάλαβε τη διαπαιδαγώγηση και μόρφωση του παιδιού. Παντού όπου πήγαινε μάγευε τους πάντες με την ομορφιά της, τη χάρη της και τη θέληση της για μάθηση και σωστή απόδοση. Η πρόοδος της ήταν πολύ γρήγορη.</p> <p>Στο μεταξύ όμως, ο καθηγητής Βαλέριους και η γυναίκα του αναγκάστηκαν να φύγουν και να εγκατασταθούν στη Γαλλία. Η μαμά — Βαλέριους είχε την Κριστίν σαν παιδί της. Όσο για τον πατέρα της Κριστίν, έλιωνε από νοσταλγία για την πατρίδα του.</p> <p>Στο Παρίσι, δεν έβγαινε ποτέ έξω. Ζούσε σαν μέσα σ' όνειρο που το συντηρούσε με το βιολί του.</p> <p>Για ώρες ολόκληρες κλεινόταν στο δωμάτιο του, μαζί με την κόρη του, και τους άκουγες να παίζουν μουσική και να τραγουδούν γλυκά γλυκά. Καμιά φορά, η μαμά -Βαλέριους πήγαινε κοντά στην πόρτα για να τους ακούσει. Αναστέναζε βαθιά, σκούπιζε κάποιο δάκρυ και απομακρυνόταν στις μύτες των ποδιών της. Κι αυτή νοσταλγούσε τον ουρανό της Σκανδιναβίας.</p> <p>Ο πατέρας — Ντααέ, έμοιαζε να καλυτερεύει μόνο το καλοκαίρι όταν όλοι μαζί πήγαιναν να παραθερίσουν στο Περός — Γκιρέκ, σε μια γωνιά της Βρετάνης, που εκείνη την εποχή ήταν σχεδόν ολότελα άγνωστη στους Παριζιάνους. Αγαπούσε πολύ τη θάλασσα αυτού του τόπου. Έλεγε πως είχε το ίδιο χρώμα με τη θάλασσα της πατρίδας του. Πολλές φορές, έπαιρνε την κόρη του στην αμμονδιά κι εκεί έπαιζε τις πιο θλιμμένες του μελωδίες, λέγοντας πως ακόμη κι η θάλασσα σώπαινε για να τις ακούσει.</p> <p>Ήθελε και κάτι ακόμα κι είχε παρακαλέσει τη μαμά — Βαλέριους τόσο πολύ που, τελικά, εκείνη συμφώνησε να ικανοποιήσει την παραξενιά αυτού του παλιού βιολιστή του χωριού. Την εποχή των πανηγυριών, των χορών και των μασκαρεμάτων, έφευγε για</p>	<p>Гетеборг. Он утверждал, что отец был лучшим скрипачом в мире, а дочь имела задатки стать великой певицей.</p> <p>Профессор взял на себя заботу о ее образовании и обучении. Все, кто ни встречался с Кристиной, были пленены ее красотой, очарованием, стремлением к совершенствованию. Ее успехи были потрясающими.</p> <p>Когда профессор и его жена уезжали во Францию, они взяли старого Доз и Крестину с собой. Жена Валериуса относилась к Кристине как к родной дочери. Что же касается Доз, то он начал чихнуть от ностальгии.</p> <p>Он никогда не выходил из дому, живя словно в какой-то мечте, которую лелеял с помощью своей скрипки.</p> <p>Много времени Доэ проводил с Кристиной, играя на скрипке и что-то напевая. Иногда жена профессора приходила послушать их через дверь, тяжело вздыхала, вытирая слезы, и уходила на цыпочках. Она тоже тосковала по неяркому скандинавскому небу.</p> <p>Энергия возвращалась к Доэ только летом, когда они выезжали в Перрос-Герек – часть Бретани, тогда еще мало знакомую парижанам. Доэ нравилось смотреть на море, потому что оно напоминало ему родину. Часто, сидя на берегу, он играл свои наиболее жалобные мелодии и утверждал, что море затихало, чтобы послушать их.</p> <p>После долгих уговоров Доэ убедил жену Валериуса позволять ему во время религиозных процессий, деревенских праздников играть на скрипке, как он делал это раньше, и даже брать с собой Кристину.</p>
--	---

λίγο, όπως άλλοτε, μαζί με το βιολί και την κόρη του.

Ο κόσμος δεν κουραζόταν ποτέ να τους ακούει. Όλη τη μέρα σκορπούσαν παντού μελωδίες, ακόμη και στα πιο απομακρυσμένα χωριουδάκια και τις νύχτες κοιμόντουσαν στους αχυρώνες, αρνούμενοι τα κρεβάτια των πανδοχείων. Ξάπλωναν πάνω στ' άχυρα, σφίγγοντας ο ένας τον άλλον, όπως παλιά, όταν ζούσαν φτωχικά στη Σκανδιναβία.

Ήταν ντυμένοι πολύ απλά, αρνιόντουσαν τα χρήματα που τους έδιναν, και ο κόσμος ολόγυρά τους, δίχως να καταλαβαίνει τίποτα απ' τη συμπεριφορά αυτού του βιολιστή που γυρνούσε στους δρόμους μαζί μ' αυτό το παιδί που τραγουδούσε όμορφα σαν άγγελος, τους ακολουθούσε παντού, από χωριό σε χωριό.

Μια μέρα, ένα νέο αγόρι απ' την πόλη που ήταν εκεί μαζί με την γκουβερνάντα του, ακολουθούσε συνέχεια, παλτού το μικρό κορίτσι. Η γλυκύτατη αθώα φωνή της έμοιζε να τον έχει μαγέψει.

Έτσι, έφτασαν σ' ένα μικρό λιμανάκι που ακόμη ως σήμερα το λένε Τρεστράου. Εκείνον τον καιρό, σ' αυτόν τον τόπο δεν υπήρχε παρά ο ουρανός, η θάλασσα και η χρυσαφένια αμμουδιά. Και πάνω απ' όλα, αυτός ο δυνατός άνεμος που πήρε την εσάρπα της Κριστίν και την πήγε στη θάλασσα. Η Κριστίν φώναζε κι άπλωσε τα χέρια, όμως το φουλάρι ήταν κιόλας μακριά, στα κύματα. Η Κριστίν άκουσε μια φωνή να της λέει:

«Μην ανησυχείτε δεσποινίς, θα σας φέρω πίσω την εσάρπα σας».

Τότε το κορίτσι είδε ένα μικρό αγόρι να τρέχει, να τρέχει, αφηφώντας τις φωνές και τις διαμαρτυρίες μιας καλής κυρίας, ντυμένης στα μαύρα. Το μικρό αγόρι προχώρησε, μπήκε στη θάλασσα με τα ρούχα και της έφερε την εσάρπα της. Τόσο το μικρό παιδί όσο και η εσάρπα ήταν σε κακά χάλια! Η κυρία με τα μαύρα ήταν αδύνατον να ηρεμήσει.

Η Κριστίν όμως γελούσε μ' όλη της την καρδιά

Крестьяне никогда не уставали слушать их. Музыканты отказывали себе в гостинице и спали прямо в сарае на соломе, тесно прижавшись друг к другу, как это делали когда-то в Швеции.

Доэ и Кристина одевались соответствующим образом, отказывались от денег, которые им предлагали за работу, и не брали пожертвований. Местные жители не понимали поведения этого виртуоза-скрипача, который бродил по деревням со своей красавицей дочерью, певшей, словно ангел с небес. Толпы людей шли за ними из деревни в деревню.

Однажды мальчик из Парижа заставит свою гувернантку пройти долгий путь, потому что был восхищен девочкой, чей чистый, мелодичный голос, казалось, приковал его к ней.

Они вышли к небольшой бухте. В те дни там не было ничего, кроме неба, моря и золотого песчаного берега. Вдруг поднявшийся ветер сорвал с Кристины шарф и понес его в море. Она с криком протянула руку, но шарф уже плывал на волнах, и тут девочка услышала голос:

– Не беспокойся. Я сейчас достану»

Она увидела мальчика, который, несмотря на крики и возмущенные протесты дородной мадам, одетой в черное, бросился прямо в одежду в море и вытащил из воды шарф. Мальчик, конечно, промок насквозь, и его гувернантка, казалось, никогда не успокоится.

Однако Кристина радовалась от всего

κι έτρεξε να φιλήσει το μικρό αγόρι. Ήταν ο υποκόμης Ραούλ ντε Σανιύ. Εκείνον τον καιρό έμενε με τη θεία του στη Λανιόν.

Όλο το καλοκαίρι βλέπόντουσαν σχεδόν κάθε μέρα κι έπαιζαν μαζί. Μετά από παράκληση της θείας και την παρέμβαση του καθηγητή Βαλέριους, ο καλός Ντααέ έκανε μαθήματα βιολιού στο νεαρό υποκόμη. Έτσι, ο Ραούλ έμαθε ν' αγαπά τις μελωδίες που είχαν μαγέψει την παιδική ηλικία της Κριστίν.

Είχαν κι οι δυο την ίδια μικρούλα, ονειροπόλα κι ήσυχη ψυχή. Τους άρεσαν οι ιστορίες με τους παλιούς κομήτες της Βρετάνης και το πιο αγαπημένο τους παιχνίδι ήταν να τις ζητιανεύουν στα κατώφλια των μικρών σπιτιών:

«Καλή μου κυρία, καλέ μου κύριε, σας παρακαλούμε, μήπως έχετε καμιά μικρή ιστορία να μας πείτε;» Σπάνια δεν έβρισκαν ανταπόκριση. Ποια είναι αυτή η βρετονή γιαγιά που δεν έχει δει, τουλάχιστον μια φορά στη ζωή της, τα ξωτικά της Βρετάνης να χορεύουν στις φυλλωσιές των ρυκιών, κάτω από το σεληνόφωτο;

Όμως, η μεγάλη τους γιορτή ήταν όταν μέσα στην ησυχία του σούρουπου, λίγο μετά το βασίλειμα του ήλιου μέσ' στη θάλασσα, ο μπάριμπα — Ντααέ ερχόταν να κάτσει μαζί τους, στην άκρη του δρόμου για να τους ιστορήσει χαμηλόφωνα (λες και φοβόταν μην τρομάξει τα φαντάσματα που καλούσε), τους όμορφους, τρυφερούς και τρομερούς θρύλους της βορεινής του πατρίδας...

Οι ιστορίες του, άλλοτε ήταν όμορφες σαν τα παραμύθια του Άντερσεν, άλλοτε ήταν θλιμμένες σαν τα τραγούδια του μεγάλου ποιητή Ρούνενμπεργκ. Όταν σταματούσε, τα δυο παιδιά έλεγαν με μια φωνή: «Κι άλλο». Υπήρχε μια ιστορία που άρχιζε έτσι:

«Ένας βασιλιάς ήταν καθισμένος σ' ένα μικρό κοφίνι που έπλεε στα ήσυχα και βαθιά νερά π' ανοίγονται σαν λαμπρό μάτι καταμεσίς στα βουνά της Νορβηγίας...»

Και μια άλλη:

сердца и с благодарностью поцеловала смельчака. Этим мальчиком был виконт Рауль де Шаньи, который жил в то время со своей тетушкой в Ланньоне.

На протяжении лета они с Кристиной виделись почти каждый день. По просьбе тетушки, переданной профессором Валериусом, Доэ начал давать юному виконту уроки игры на скрипке. Так Рауль полюбил мелодии, которые с детства окружали Кристину.

У них обоих была романтическая душа. Они любили старинные истории, бретонские народные сказки и частенько ходили от дома к дому, прося как нищие:

«Расскажите вам что-нибудь интересное, пожалуйста», и им, конечно, почти никогда не отказывали. Существует разве старая бретонка, которая хотя бы раз в жизни не видела домового, танцующего на торфяном болоте при лунном свете?

Но с самым большим нетерпением дети ждали вечера, когда солнце садилось в море и великий покой сумерек опускался над землей. Тогда отец Кристины садился с ними на обочине дороги и тихим голосом, словно боясь спугнуть духов, рассказывал красивые веселые или ужасные легенды и мифы северных стран.

Иногда они были такими же прелестными, как сказки Андерсена, иногда грустными, как стихи великого поэта Рунеберга. И когда Доэ прекращал рассказ, дети просили: «Еще!» Раулю запомнилась история, которая начиналась так:

«Однажды король сидел в маленькой лодке на берегу одного из тихих глубоких озер, которые открываются, как сияющие глаза, среди гор Норвегии...»

Или другая:

«Η μικρούλα Λότε τα σκεφτόταν όλα και δε σκεφτόταν τίποτα. Καλοκαιρινό πουλί, πετούσε ανάμεσα στις χρυσαφένιες ηλιαχτίδες, φορώντας πάνω στις ξανθές της μπούκλες την ανοιξιάτικη κορόνα της.

Η ψυχή της ήταν τόσο καθαρή και τόσο γαλανή όσο και το βλέμμα της. Χαϊδολογούσε τη μητέρα της, ήταν πιστή στην κούκλα της, φρόντιζε με περίσσια προσοχή το φόρεμά της, τα κόκκινα παπούτσια της και το βιολί της, αλλά πάνω απ' όλα της άρεσε ν' ακούει, καθώς την έπαιρνε ο ύπνος, τον Άγγελο της μουσικής».

Όσην ώρα ο καλός εκείνος άνθρωπος μιλούσε για όλ' αυτά, ο Ραούλ κοιτούσε τα γαλανά μάτια και τα χρυσά μαλλιά της Κριστίν και η Κριστίν σκεφτότανε πως η μικρή Λότε πρέπει να ήταν πολύ ευτυχισμένη που ο ύπνος την έπαιρνε ενώ άκουγε τον Άγγελο της μουσικής.

Δεν υπήρχε ιστορία του μπάμπια — Ντααέ που να μην αναφέρει τον Άγγελο της μουσικής και τα παιδιά του ζητούσαν συνέχεια να τους μιλήσει γι' αυτόν τον Άγγελο. Έτσι, οι ιστορίες δεν είχαν τελειωμό. Ο πατέρας — Ντααέ υποστήριζε πως όλοι οι μεγάλοι μουσικοί, όλοι οι μεγάλοι καλλιτέχνες δέχονται, τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους, την επίσκεψη του Αγγέλου της μουσικής. Αυτός ο Άγγελος, καμιά φορά, έρχεται να σκύψει πάνω απ' την κούνια τους, έτσι όπως πήγε και στη μικρή Λότε. Γι' αυτό υπάρχουν τα παιδιά θαύματα, εκείνα τα χαρισματικά παιδιά που μπορούν στα έξι τους χρόνια και παίζουν βιολί καλύτερα από έναν πενηντάρη. Πρέπει να παραδεχτείτε πως πρόκειται για κάτι υπερφυσικό.

Μερικές φορές, ο Άγγελος έρχεται πολύ αργότερα, γιατί τα παιδιά δεν είναι φρόνιμα και δε θέλουν να μάθουν.

Άλλοτε πάλι, ο Άγγελος δεν έρχεται ποτέ, γιατί δεν έχουμε ούτε αγνή καρδιά ούτε ήσυχη συνείδηση. Τον Άγγελο, δεν μπορούμε ποτέ να τον δούμε, όμως οι χαρισματικές ψυχές μπορούν να τον ακούσουν.

Αυτό γίνεται όταν δεν το περιμένουν, όταν είναι θλιμμένες κι απογοητευμένες. Τότε,

«Μαленькая Лотта думала обо всем и ни о чем. Она парила в золотых лучах солнца, как птица, с венком из цветов на белокурых локонах.

Душа девочки была такой же чистой и голубой, как ее глаза. Она нежно любила свою мать и была верна своей кукле. Лотта тщательно следила за своей одеждой, красными туфельками и скрипкой, но больше всего на свете ей нравилось слушать перед сном Ангела музыки...»

Доэ рассказывал, а Рауль не отрываясь смотрел на голубые глаза и золотистые волосы Кристины. А Кристина думала о том, как повезло маленькой Лотте, что она могла слышать перед сном Ангела музыки. Детше уставали спрашивать Доэ об этом Ангеле.

Доэ утверждал, что всех великих композиторов и музыкантов Ангел музыки посещал хотя бы раз в жизни. Иногда он приходил к их постели, как это случилось с Лоттой, и поэтому появлялись вундеркинды, которые в шесть лет играли на скрипке лучше, чем пятидесятилетние мужчины, что, согласитесь, весьма необычно.

Иногда он прилетал и к непослушным детям, которые не хотели учить уроки или упражняться.

А к детям со злым сердцем и нечистой совестью Ангел музыки вообще не являлся. Его никто никогда не видел, но многие слышали – слышали те, кому это было предопределено.

Чаще всего Ангел спускался к людям, когда те меньше всего ждали его, когда они

ξαφνικά, τ' αφτί τους ακούει ουράνιες αρμονίες και μια θεϊκή φωνή που θα μείνει στη μνήμη τους για πάντα.

Αυτοί που δέχτηκαν την επίσκεψη του Αγγέλου, έχουν για πάντα φλογισμένες τις ψυχές τους. Πάλλονται ολόκληροι, μ' έναν παλμό που δεν έχει καμιά σχέση με τα εγκόσμια. Αποχτούν το χάρισμα να μην μπορούν ν' αγγίξουν κάποιο όργανο ή ν' ανοίξουν το στόμα τους για να τραγουδήσουν, δίχως να γεννούν ήχους. Αυτοί που δε γνωρίζουν την ύπαρξη του Αγγέλου, λένε πως πρόκειται για ιδιοφυίες.

Η μικρή Κριστίν ρωτούσε τον πατέρα της αν αυτός είχε ακούσει τον Άγγελο. Τότε, ο πατέρας — Ντααέ κουνούσε θλιμμένα το κεφάλι γνέφοντας αρνητικά. Μετά, το βλέμμα του γινόταν λαμπερό, κοιτούσε το παιδί του και του 'λεγε:

«Εσύ, παιδί μου, θα τον ακούσεις κάποια μέρα! Όταν εγώ θα βρίσκομαι στον ουρανό, θα στον στείλω, στο υπόσχομαι!»

Εκείνη την εποχή ο πατέρας — Ντααέ είχε αρχίσει κιόλας να βήχει...

Το φθινόπωρο ήρθε, χωρίζοντας την Κριστίν απ' τον Ραούλ. Ξανασυναντήθηκαν τρία χρόνια αργότερα. Ήταν πια έφηβοι.

Η συνάντηση έγινε ξανά στο Περός και έμεινε για πάντα χαραγμένη στη μνήμη του Ραούλ. Ο καθηγητής Βαλέριους είχε πεθάνει. Η μαμά — Βαλέριους είχε μείνει στη Γαλλία κοντά στον μπαμπά —

Ντααέ και την κόρη του, που εξακολουθούσαν να παίζουν βιολί και να τραγουδούν, συμπαρασύροντας στο αρμονικό τους όνειρο την αγαπημένη τους προστάτιδα, που έμοιαζε να ζει πια μόνο για τη μουσική.

Ο νεαρός άντρας είχε πάει εντελώς τυχαία στο Περός. Μόλις έφτασε πήγε κατευθείαν στο μικρό σπιτάκι όπου έμενε άλλοτε η μικρή του φίλη.

пребывали в унынии или печали. Вдруг они слышали небесные звуки и божественный голос, запоминавшийся на всю жизнь.

У людей, которых посещал Ангел, в груди загоралось какое-то пламя, они начинали ощущать некую пульсацию, несвойственную другим смертным. Когда же они прикасались к инструменту или открывали рот, чтобы петь, то издавали звуки такой красоты, перед которыми меркли все другие звуки на земле. Те, кто не знал, что этих людей посетил Ангел музыки, называли их гениями.

Маленькая Кристина спросила как-то отца, слышал ли он Ангела. Тот печально покачал головой, затем посмотрел на дочь сияющими глазами и сказал:

– Когда-нибудь ты услышишь его, дитя мое! Когда я буду на небесах, я пошлю его к тебе, обещаю.

Это было как раз в то время, когда Доэ начал сильно кашлять.

Пришла осень и разлучила Рауля и Крестину.

Они увиделись вновь только три года спустя. Это случилось опять в Перросе, и впечатление, которое вынес Рауль от встречи с Кристиной, было столь сильным, что осталось с юношей навсегда. Профессор Валериус умер, но его жена не уехала из Франции, занявшись финансовыми делами.

Кристина и ее отец тоже остались. Они по-прежнему пели и играли на скрипке, продолжая жить со своей любимой благодетельницей.

Оказавшись в Перросе, Рауль тотчас отправился в дом покойного профессора.

Πρώτα είδε το γέρο — Ντααέ, που σηκώθηκε απ' την πολυθρόνα του και με δάκρυα στα μάτια τον φίλησε, λέγοντας του πως τον θυμόντουσαν πάντα με τρυφερότητα.

Πραγματικά, δεν είχε περάσει μέρα δίχως η Κριστίν να μιλήσει για τον Ραούλ. Ο γέροντας μιλούσε ακόμη όταν άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα, γοητευτική και περιποιητική, η νεαρή κοπέλα, φέρνοντας το αχνιστό τσάι.

Μόλις αναγνώρισε τον Ραούλ άφησε κάτω το δίσκο που κρατούσε. Μια ελαφριά φλόγα απλώθηκε στο πρόσωπό της. Ήταν διστακτική· σιωπούσε. Ο πατέρας — Ντααέ τους κοιτούσε.

Ο Ραούλ πλησίασε τη νεαρή κοπέλα και τη φίλησε. Εκείνη δέχτηκε το φιλί του μ' ευχαρίστηση. Τον ρώτησε μερικά πράγματα, έπειτα ανταποκρίθηκε επιδέξια στα καθήκοντα της οικοδέσποινας, ξαναπήρε το δίσκο κι έφυγε απ' το δωμάτιο.

Μετά, κατέφυγε στη μοναξιά του κήπου. Για πρώτη φορά την πλημμύριζαν συναισθήματα που τάραζαν την εφηβική της καρδιά.

Ο Ραούλ πήγε να τη συναντήσει στον κήπο κι έμειναν να κουβεντιάσουν μέχρι το βράδυ. Ήταν και οι δυο πολύ αμήχανοι. Είχαν αλλάξει πάρα πολύ από παλιά. Σχεδόν δεν αναγνώριζαν ο ένας τον άλλον. Τώρα έμοιαζαν να έχουν κατακτήσει μια σημαντική σοβαρότητα. Ήταν προσεκτικοί σαν διπλωμάτες, και έλεγαν ο ένας στον άλλον πράγματα που δεν είχαν καμιά σχέση με τα συναισθήματα που γεννιόντουσαν στις καρδιές τους.

Όταν αποχαιρετίστηκαν, στην άκρη του δρόμου, ο Ραούλ είπε στην Κριστίν, φιλώντας απαλά το τρεμάμενο χέρι της:

«Δεσποινίς, δε θα σας ξεχάσω ποτέ!»

κι έφυγε, μετανοιώνοντας για την τολμηρή του φράση, αφού ήξερε καλά πως η Κριστίν Ντααέ δε θα μπορούσε ποτέ να γίνει η γυναίκα του υποκόμη ντε Σανιύ.

Старик Доэ, увидев молодого человека, встал со своего кресла со слезами на глазах и обнял виконта со словами, что он и Кристина никогда не забывали его.

И действительно, редко проходил день, чтобы они не вспоминали Рауля. Старик все еще говорил, когда дверь открылась и в комнату вошла Кристина, как всегда, прелестная. Она несла на подносе чай для отца.

Узнав Рауля, она поставила поднос на стол. Легкая краска смущения покрыла очаровательное лицо девушки. Она стояла в нерешительности, ничего не говоря.

Рауль подошел к Кристине и поцеловал ее, приветствуя, она не уклонилась от поцелуя. Задав несколько вопросов, мило исполнив свой долг хозяйки, она забрала поднос и унесла его.

Выйдя из комнаты, Кристина уединилась в саду. Чувства, которые она ранее не испытывала, волновали ее юное сердце.

Рауль присоединился к ней, и они проговорили до вечера. Оба настолько изменились, что едва узнавали теперь друг друга. Они были осторожны, как дипломаты, и говорили о вещах, не имевших ничего общего с их подлинными чувствами.

Прощаясь с Кристиной, Рауль нежно поцеловал ее дрожащую руку и проговорил:

– Я никогда не забуду вас!

Он ушел, сожалея об этих импульсивных словах, потому что понимал: Кристина Доз никогда не сможет стать женой виконта Рауля де Шаньи.

<p>Όσο για την Κριστίν, πήγε γρήγορα στον πατέρα της και του είπε:</p> <p>«Δε βρίσκεις πως ο Ραούλ δεν είναι πια ευγενικός όπως παλιά; Δεν τον αγαπώ πλέον!»</p> <p>Προσπάθησε να μην τον σκέφτεται. Ήταν πολύ δύσκολο να το καταφέρει. Ρίχτηκε με τα μούτρα στην τέχνη της, που γέμιζε κάθε λεπτό της ζωής της. Όσοι την άκουγαν, της έλεγαν πως μια μέρα θα γινόταν η μεγαλύτερη τραγουδίστρια του κόσμου.</p> <p>Όμως, μετά από λίγο καιρό, ο πατέρας της πέθανε και μαζί μ' αυτόν ο Κριστίν έχασε τη φωνή της, την ψυχή της και την ιδιοψυχή της. Παρ' όλ' αυτά, εξακολουθούσε να έχει αρκετές ικανότητες, ώστε να μπορέσει να μπει στο Ωδείο. Μόνο αυτό όμως.</p> <p>Ήταν μια συνηθισμένη μαθήτρια και τίποτε παραπάνω. Παρακολουθούσε τα μαθήματα, αλλά χωρίς ενθουσιασμό. Κατάφερε να αποσπάσει κι ένα βραβείο, μόνο και μόνο για να ευχαριστήσει τη γριά μαμά — Βαλέριους, με την οποία εξακολουθούσε να ζει μαζί.</p> <p>Την πρώτη φορά που ο Ραούλ ξαναείδε την Κριστίν, στην Όπερα, είχε καταγοητευτεί από την ομορφιά της νέας κοπέλας και από τη θύμηση των περασμένων ημερών αλλά κι είχε ξαφνιαστεί από το τραγούδι της που δεν ήταν τίποτα το αξιόλογο. Έμοιαζε ξεκομμένη απ' όλα.</p> <p>Ξαναπήγε να την ακούσει. Την ακολούθησε στα παρασκήνια. Προσπάθησε να της αποσπάσει την προσοχή. Πάνω από μια φορά τη συνόδευσε μέχρι το κατώφλι του καμαρινιού της, αλλά αυτή ούτε που τον έβλεπε.</p> <p>Άλλωστε, έμοιαζε να μην βλέπει κανέναν. Ήταν εντελώς αδιάφορη για όλα. Ο Ραούλ υπέφερε· ήταν τόσο όμορφη.</p> <p>Εκείνος, ντροπαλός, δεν τολμούσε να παραδεχτεί ούτε στον ίδιο του τον εαυτό πως την αγαπούσε. Και μετά, συνέβη το εκπληκτικό γεγονός: Η βραδιά του γκαλά: οι</p>	<p>Что же касается Кристины, то она вернулась к отцу и сказала:</p> <p>– Тебе не кажется, что Рауль не такой славный, каким был раньше? Он мне больше не нравится!</p> <p>Она пыталась больше не думать о виконте. Найдя, что сделать это нелегко, девушка вернулась к своим занятиям, которые отнимали теперь все ее время. Ее успехи были удивительными. Те, кто слышал голос Кристины, предсказывали, что она станет величайшей певицей мира.</p> <p>Но затем умер старик Доэ, и, казалось, потеряв его, Кристина потеряла и свой голос, и свою душу. У нее было достаточно таланта, чтобы поступить в консерваторию, но всего лишь достаточно.</p> <p>Она ничем не отличалась от других, занималась в классе без особого энтузиазма и завоевала приз, чтобы доставить удовольствие старой мадам Валериус, в доме которой продолжала жить.</p> <p>Увидев Кристину в Опере, Рауль был очарован ее красотой и полон воспоминаний из приятного прошлого. Но она, казалось, отрешилась от всего.</p> <p>Молодой человек пошел за кулисы, ждал ее за декорациями, безуспешно пытаясь привлечь ее внимание. Несколько раз сопровождал ее до двери артистической комнаты, но Кристина не заметила его.</p> <p>Она, казалось, действительно никого не замечала. Она была олицетворенным безразличием.</p> <p>Рауль страдал и не признавался себе в том, что любит ее. Затем настал тот незабываемый вечер, когда словно разверзлись небеса и ангельский голос был</p>
--	--

ουρανοί ορθάνοιχτοι, μια αγγελική φωνή ήρθε στη γη ν' αγαλλιάσει τους ανθρώπους και ν' αναλώσει την ψυχή της.

Και μετά... και μετά, αυτή η αντρική φωνή πίσω απ' την πόρτα: «Πρέπει να μ' αγαπήσετε!» και μέσα στο καμαρίνι κανείς...

Γιατί άραγε είχε γελάσει όταν, καθώς άνοιγε τα μάτια της, της είχε πει: «Είμαι το μικρό παιδί που είχε πάει να σας φέρει την εσάρπα σας από τη θάλασσα»; Γιατί δεν τον αναγνώρισε; Και γιατί του έγραψε;

***

Ω! Αυτή η παραλία είναι ατέλειωτη... ατέλειωτη... Να οι τρεις δρόμοι... Να η έρημη αλάνα... οι παγωμένες φυλλωσιές, το ακίνητο τοπίο κάτω απ' τον άσπρο ουρανό.

Τα τζάμια κουδουνίζουν, ο ήχος τους σου σκίζει τ' αφτιά... Τι θόρυβο που κάνει αυτό το αμάξι, που προχωρά τόσο απελπιστικά αργά!

Αναγνωρίζει τα σπιτάκια... τα περιβόλια, τις κατηφορίες, τα δέντρα του δρόμου... Να η τελευταία στροφή του δρόμου, και μετά θα κατηφορίσουμε και θ' απλωθεί μπρος μας η θάλασσα... ο μεγάλος κόλπος του Περός...

Εκείνη, είχε κατέβει στο πανδοχείο το Ηλιοβασίλεμα. Πολύ ωραία! Είναι το μοναδικό στην περιοχή. Άλλωστε, είναι πολύ συμπαθητικό.

Θυμάται που παλιά λέγανε εκεί ένα σωρό όμορφες ιστορίες! Πώς χτυπά η καρδιά του! Τι θα του πει άραγε όταν τον δει;

Ο πρώτος άνθρωπος που βλέπει μπαίνοντας στην παλιά, γεμάτη καπνούς αίθουσα είναι η μαμά — Τρικάρ. Τον αναγνωρίζει.

Τον χαιρετά. Τον ρωτά τι τον φέρνει εδώ, κι αυτός κοκκινίζει. Λέει πως είχε δουλειές στη Λανιόν και σκέφτηκε να 'ρθει μέχρις εδώ να τη δει. Θέλει να του δώσει να φάει, αλλά αυτός της λέει: «Σε λίγο». Μοιάζει να περιμένει κάποιον ή κάτι.

услышан на земле, захватив всех, кто внимал ему, и переполнив сердце Рауля.

А потом был этот мужской голос, который он услышал через дверь: «Кристина, вы должны любить меня!» – и никого в артистической комнате.

Почему она, едва открыв глаза, засмеялась, когда он сказал: «Я тот маленький мальчик, который вошел в море, чтобы достать ваш шарф»? Почему она не узнала его? И почему теперь написала ему?

***

Холм был таким пологим, таким пологим... Вот распятие у дороги, далее пустынное торфяное болото, замерзшее поле, неподвижный пейзаж под белым небом.

Стекла экипажа дребезжали и, казалось, вот-вот вылетят. Карета производила много шума, но двигалась так медленно!

Он узнавал дома, фермы, склоны, деревья вдоль дороги. Вот последний поворот дороги; после него карета нырнет вниз, к морю, к широкому заливу Перроса.

Итак, Кристина остановилась в гостинице «Заходящее солнце» – неудивительно, поскольку это единственная здесь гостиница. К тому же достаточно уютная.

Он вспомнил, как давным-давно слушал здесь всевозможные истории. Как стучит сердце! Что она скажет, увидев его?

Первой, кого Рауль увидел, войдя в гостиницу, была матушка Трикар.

Она узнала его, поприветствовала и спросила, что привело сюда виконта. Он покраснел от смущения и сказал, что, будучи в Ланньоне по делам, решил заехать повидать ее. Матушка Трикар хотела приготовить ему завтрак, но Рауль отказался.

Η πόρτα ανοίγει. Είναι όρθιος. Δεν έκανε λάθος. Είναι αυτή! Θέλει να της μιλήσει, σωριάζεται σε μια καρέκλα. Αυτή στέκεται εκεί μπροστά του, χαμογελώντας. Τον περίμενε.

Το πρόσωπό της είναι φρέσκο και ροδαλό σαν φράουλα στη σκιά. Φαίνεται πως το όμορφο κορίτσι μόλις είχε γυρίσει από μια μικρή βόλτα. Το στήθος της, πάνω από την αγνή της καρδιά, ανεβοκατεβαίνει ελαφριά.

Τα μάτια της, καθάριοι καθρέφτες ανοιχτού γαλανού, του γαλανού των λιμνών, που ακίνητες ονειρεύονται, εκεί ψηλά, στα βορεινά του κόσμου. Τα μάτια της του στέλνουν ήσυχα το είδωλο της αγνής καρδιάς της. Το γούνινο παλτό της είναιμισάνοιχτο πάνω στο γεμάτο χάρη νεανικό της κορμί.

Ο Ραούλ και η Κριστίν κοιτιούνται για ώρα πολλή. Η μαμά — Τρικάρ χαμογελά κι ευγενικά απομακρύνεται. Τελικά, η Κριστίν λέει:

«Ηρθατε, κι αυτό δε με ξαφνιάζει. Είχα ένα προαίσθημα γυρνώντας απ' την εκκλησία, πως θα σας έβρισκα εδώ, σ' αυτό το πανδοχείο. Κάποιος εκεί κάτω μου το 'πε. Ναι, μου είχαν αναγγείλει τον ερχομό σας».

«Μα ποιος;» ρωτά ο Ραούλ, παίρνοντας στα χέρια του το μικρό χέρι της Κριστίν. Αυτή τον αφήνει.

«Μα ο καημένος, ο νεκρός πατέρας μου». Σιωπή απλώθηκε ανάμεσα στους δυο νέους. Μετά, ο Ραούλ λέει:

«Κριστίν, μήπως ο πατέρας σας σας είπε πως σας αγαπώ και πως δεν μπορώ να ζήσω χωρίς εσάς;»

Η Κριστίν κοκκίνησε μέχρι τις ρίζες των μαλλιών της και γύρισε αλλού το πρόσωπό της, είπε με τρεμάμενη φωνή:

«Εμένα; Είσαστε τρελός, φίλε μου». Και ξεσπά σε γέλια για να δείξει πως είναι άνετη.

Дверь отворилась, и он вскочил на ноги. Это была Кристина! Она стояла перед ним, улыбаясь и, судя по всему, нимало не удивившись тому, что видит Рауля здесь.

Ее лицо было свежим и розовым, как выросшая в тени клубника. Ее дыхание было слегка отрывистым, несомненно, после быстрой ходьбы, грудь, в которой скрывалось честное сердце, мягко поднималась.

Глаза, ясные зеркала светло-голубых неподвижных озер, которые лежат, охваченные сном, на далеком Севере, отражали ее светлую душу. меховая шубка была расстегнута, давая возможность видеть тонкую талию и совершенные линии ее грациозного молодого тела.

Рауль и Кристина долго смотрели друг на друга. Матушка Трикар улыбнулась и благоразумно удалилась. Наконец Кристина заговорила:

– Вы приехали, и это не удивляет меня. Я чувствовала, что найду вас здесь, когда вернусь с обедни. Мне сказали в церкви. Да, мне сказали, что вы приехали.

– Кто сказал? – спросил Рауль, взяв ее маленькую ручку в свои руки. Она не отняла ее.

– Мой отец, мой бедный покойный отец. Помолчал секунду, он спросил:

– Ваш отец не сказал вам, что я люблю вас, Кристина, и что не могу жить без вас?

Она покраснела до корней волос и смущенно отвела от него взор.

– Вы любите меня? – произнесла она неуверенным голосом. – Вы, должно быть, потеряли рассудок, мой друг! – И она вызывающе рассмеялась.

«Κριστίν, μη γελάτε. Είναι πολύ σοβαρό».

Εκείνη του λέει σοβαρά:

«Δε σας έκανα να έρθετε μέχρι εδώ, για να μου πείτε τέτοια πράγματα».

“Με κάνατε να έρθω”, καλά το λέτε Κριστίν. Ξέρατε πως το γράμμα σας δε θα μ' άφηνε αδιάφορο και πως θα 'τρεχα να σας βρω στο Περός. Πώς είναι δυνατόν να είσαστε σίγουρη πως θα 'ρθω και να μην σας πέρασε απ' το νου ότι σας αγαλώ;»

«Σκέφτηκα πως θα θυμόσασταν τα παιδικά μας παιχνίδια, όπου τόσες φορές έπαιρνε μέρος κι ο πατέρας μου. Αν θέλετε, κατά βάθος, ούτε και γω ξέρω τι ακριβώς σκέφτηκα... Ίσως έκανα λάθος που σας έγραφα...

Η τόσο ξαφνική επίσκεψη σας εκείνη τη βραδιά στο καμαρίνι μου, με πήγε πολύ μακριά, μακριά στο παρελθόν κι έτσι σας έγραφα. Σας έγραψε το μικρό κορίτσι που ήμουνα τότε, το μικρό κορίτσι που θα ήταν ευτυχισμένο να σας ξαναδεί... Αυτό το μικρό κορίτσι σας έγραψε, σε μια στιγμή μελαγχολίας και μοναξιάς, σε μια στιγμή που θα 'θελε να 'χει κοντά της το σύντροφο των παιδικών της χρόνων...»

Για λίγο μένουν ξανά σιωπηλοί. Στη συμπεριφορά της Κριστίν υπάρχει κάτι που φαίνεται αφύσικο στον Ραούλ, αλλά που δεν μπορεί να προσδιορίσει για τι ακριβώς πρόκειται.

Ωστόσο, δεν τη νιώθει εχθρική... αλλά τη νιώθει κάπως απόμακρη... η απελπισμένη τρυφερότητα των ματιών της του λέει πολλά... Γιατί όμως υπάρχει απελπισία σ' αυτήν την τρυφερότητα;... Αυτό ίσως πρέπει να προσπαθήσει να καταλάβει... αυτό θέλει να καταλάβει...

«Η φορά που με είδατε στο καμαρίνι σας, ήταν η πρώτη φορά που αντιληφθήκατε την παρουσία μου;»

Η νέα κοπέλα δεν ξέρει να λέει ψέματα.

– Не смейтесь, Кристина, прошу вас, это очень серьезно.

– Я не просила вас приезжать сюда, тем более для того, чтобы говорить такие вещи, – ответила Кристина мрачно.

– Неправда. Вы знали, что ваша записка не оставит меня равнодушным и я поспешу в Перрос. Как вы могли знать это, не догадываясь о моей любви?

– Я думала, вы запомнили наши детские игры, в которых часто принимал участие и мой отец... Хотя я не уверена, что я на самом деле думала. Возможно, мне не следовало писать вам.

Но ваше неожиданное появление тогда в артистической комнате перенесло меня в прошлое, и я написала вам, как маленькая девочка, какой была когда-то, маленькая девочка, которая радуется, что у нее есть друг в то время, когда она так печальна и одинока.

Некоторое время ни один из них не произносил ни слова. Что-то в ее отношении казалось Раулю противоестественным, хотя он не мог сказать точно, что именно.

Однако враждебности к себе он не чувствовал. Далеко нет. Печальная нежность, которую он улавливал в глазах Кристины, устраняла любое сомнение, которое у него могло появиться по этому поводу. Но почему она так печальна? Это ставило его в тупик и уже начинало раздражать.

– Скажите, Кристина, до того как вы увидели меня в своей артистической, неужели раньше вы не замечали меня?

Она не смогла солгать.

«Όχι! Σας είχα δει πολλές φορές στο θεωρείο του αδελφού σας. Σας είχα δει και στο πλατό».

«Το φανταζόμουν!» λέει ο Ραούλ σφίγγοντας τα χείλια. «Μα τότε, γιατί, όταν με είδατε στο καμαρίνι σας, όταν έπεσα στα γόνατά σας και σας θύμησα πως ήμουν το αγόρι που είχε μαζέψει την εσάρπα σας απ' τη θάλασσα, γιατί φερθήκατε σαν να μη θυμάστε τίποτα και γελάσατε;»

Ο τόνος αυτών των ερωτήσεων είναι τόσο απότομος που η Κριστίν κοιτά έκπληκτη τον Ραούλ και δεν του απαντά. Ο νέος άντρας είναι κι αυτός ξαφνιασμένος απ' αυτόν τον αναπάντεχο διαπληκτισμό που προκαλείται τη στιγμή ακριβώς που το μόνο που θέλει είναι να πει στην Κριστίν λόγια τρυφερότητας, αγάπης και αφοσίωσης.

Ένας σύζυγος ίσως ή ένας εραστής να είχε το δικαίωμα να μιλήσει έτσι στη γυναίκα του ή στην ερωμένη του, που θα τον είχε προσβάλλει. Αυτός όμως; Θυμώνει με τον εαυτό του, τα χάνει και δεν μπορεί να κάνει τίποτα καλύτερο από το να συνεχίσει να συμπεριφέρεται απαίσια:

«Δεν μου απαντάτε!» λέει οργισμένος και δυστυχισμένος. «Ε, καλά λοιπόν, θ' απαντήσω εγώ για σας! Κάνετε πως δε με θυμηθήκατε γιατί υπήρχε κάποιος άλλος στο καμαρίνι σας, Κριστίν! Κάποιος που μπροστά του δεν μπορούσατε ν' αφήσετε να φανεί πως ενδιαφέρεστε για έναν άλλον εκτός απ' αυτόν!...»

«Αν κάποιος μ' εμπόδιζε φίλε μου!» τον διέκοψε η Κριστίν με παγερό ύφος, «αν κάποιος μ' εμπόδιζε και μ' ενοχλούσε εκείνο το βράδυ, αυτός δεν ήταν άλλος από σας, γι' αυτό και σας έδιωξα!...»

«Ναι!... για να μείνετε με τον άλλον!...»

«Μα, τι είναι αυτά που λέτε κύριε!» λέει η

– Отчего же, – сказала она. – Я уже видела вас несколько раз в ложе вашего брата, а также за кулисами.

– Я так и думал! – воскликнул Рауль. – Но почему тогда в артистической, почему вы отвечали так, будто не знали меня, и чему вы смеялись?

Вопрос Рауля прозвучал так резко, что Кристина лишь посмотрела на него в изумлении и ничего не ответила. Он и сам был удивлен, что действует так, как будто хочет поссориться с ней, а ведь несколько минут назад он намеревался говорить с ней о любви.

Он выглядел, как супруг или давний любовник, говоривший с женой или любовницей, которая оскорбила его. Но сознание своей неправоты сердило молодого человека еще больше. Порицая себя за глупость, он тем не менее не мог найти лучшего выхода из этой смехотворной ситуации, как упорствовать в своей неистовой решимости вести себя отвратительно.

– Вы не ответили мне, – сказал он, рассерженный и жалкий. – Хорошо, тогда я отвечу за вас! Вы поступили так потому, что в артистической был кто-то, чье присутствие беспокоило вас, кто-то, кому вы не хотели показать, что можете интересоваться кем-либо, кроме него.

– Если кто-то и беспокоил меня, – ответила Кристина ледяным тоном, – то это могли быть только вы, поскольку вас одного я попросила уйти.

– Да, чтобы остаться наедине с другим мужчиной!

– Что вы говорите? – Кристина пришла в

<p>νεαρή γυναίκα με κομμένη την ανάσα... «Για ποιον άλλον μιλάτε;»</p> <p>«Μιλάω γι' αυτόν που του είπατε: “Τραγουδώ μόνο για σας! Απόψε σας έδωσα την ψυχή μου και είμαι νεκρή!”»</p> <p>Η Κριστίν άρπαξε το χέρι του Ραούλ. Το 'σφιξε με μια δύναμη που δε θα μπορούσε κανείς να φανταστεί πως έχει μια τόσο εύθραυστη ύπαρξη σαν κι αυτήν.</p> <p>«Ωστε ακούγατε πίσω απ' την πόρτα;»</p> <p>«Ναι! Γιατί σας αγαπώ... Τ' άκουσα όλα...»</p> <p>«Τι ακούσατε;» ρώτησε η Κριστίν, με μια ξαφνική ανεξήγητη ηρεμία, αφήνοντας το χέρι του Ραούλ.</p> <p>«Σας είπε: “Πρέπει να μ' αγαπήσετε!”»</p> <p>Στο άκουσμα αυτών των λόγων το πρόσωπο της Κριστίν έγινε κατάχλομο, τα μάτια της μεγάλωσαν... Τρεκλίζει, είναι έτοιμη να πέσει. Ο Ραούλ απλώνει τα χέρια να τη συγκρατήσει αλλά η Κριστίν συνέρχεται και με βαθιά, ξεψυχισμένη φωνή λέει:</p> <p>«Πέστε μου λοιπόν! Πέστε τα όλα! Τι άλλο ακούσατε;» Ο Ραούλ την κοιτά, διστάζει, δεν καταλαβαίνει τι συμβαίνει.</p> <p>«Μα, πέστε μου λοιπόν! Βλέπετε πώς υποφέρω!...»</p> <p>«Άκουσα τι σας απάντησε όταν του είπατε πως του είχατε δώσει την ψυχή σας: “Η ψυχή σου είναι όμορφη παιδί μου, και σ' ευχαριστώ. Δεν υπάρχει κανείς, ούτε αυτοκράτορας στον κόσμο όλο που να 'χει δεχτεί παρόμοιο δώρο! Οι άγγελοι δάκρυσαν απόψε!”»</p> <p>Η Κριστίν ακούμπησε το χέρι της στην καρδιά της. Κοιτάζει στα μάτια τον Ραούλ με μιαν απερίγραπτη συγκίνηση. Το βλέμμα της είναι διαπεραστικό, επίμονο, μοιάζει με βλέμμα τρελής. Ο Ραούλ τα 'χει χαμένα. Και να που τα μάτια της Κριστίν υγραίνονται και πάνω στα αλαβάστρινα μάγουλά της κυλάνε δυο μαργαριτάρια, δυο βαριά δάκρυα...</p> <p>«Κριστίν!...»</p>	<p>необыкновенное волнение. – О каком другом мужчине вы ведете речь?!</p> <p>– О том, которому вы сказали; «Я пою только для вас! Сегодня я отдала вам свою душу и я мертва».</p> <p>Она схватила его руку и сжала ее с такой силой, какую трудно было заподозрить в хрупкой молодой женщине.</p> <p>– Так вы подслушивали у двери?</p> <p>– Да, потому что люблю вас. И я слышал все.</p> <p>– Что, что вы слышали? – Став странно спокойной, Кристина отпустила руку Рауля.</p> <p>– Я слышал слова: «Вы должны любить меня». Едва он произнес это, смертельная бледность покрыла лицо Кристины, она пошатнулась и, казалось, вот-вот упадет. Рауль бросился к ней, но она, преодолев свою минутную слабость, произнесла едва слышно:</p> <p>– Продолжайте, повторите мне все, что вы слышали. Он посмотрел на нее, колеблясь, озадаченный ее реакцией.</p> <p>– Продолжайте, – повторила она. – Разве вы не видите, я умираю от желания знать это?</p> <p>– Когда вы сказали, что отдали ему душу, я слышал, как он ответил: «Ваша душа прекрасна, дитя мое, и я благодарю вас. Ни один император не получал такого подарка! Ангелы плакали сегодня вечером».</p> <p>Кристина положила руку на сердце и смотрела на Рауля в неопишемом волнении. Она казалась почти безумной. Молодой человек был в смятении. Но затем глаза ее увлажнились и две жемчужины, две тяжелые слезы, покатались по щекам.</p> <p>– Кристина!</p>
--	--

«Ραούλ!...»

Ο νεαρός άντρας θέλει να την αγκαλιάσει, αλλ' αυτή γλιστράει μέσ' απ' τα χέρια του και φεύγει αναστατωμένη.

Όσην ώρα η Κριστίν έμεινε κλεισμένη στο δωμάτιό της, ο Ραούλ δε σταμάτησε να κατηγορεί τον εαυτό του για την κακοτροπιά του. Αμέσως όμως η ζήλεια τον πλημμύριζε ξανά και τον τρέλαινε. Για να ταραχτεί τόσο πολύ, όταν έμαθε πως ανακάλυψε το μυστικό της, θα πρέπει νάναι κάτι πολύ σημαντικό γι' αυτήν! Βέβαια, ο Ραούλ, παρ' όλα όσα είχε ακούσει, δεν αμφισβήτησε στιγμή την αγνότητα της Κριστίν.

Ήξερε ότι είχε τη φήμη μιας πολύ σοβαρής κοπέλας και είχε αρκετή πείρα για να ξέρει πως συχνά, μια καλλιτέχνιδα αναγκάζεται ν' ακούει διάφορες ερωτικές εξομολογήσεις.

Βέβαια, είχε πει πως του είχε δώσει την ψυχή της, αλλά ήταν φανερό πως αναφερόταν μόνο στο τραγούδι και τη μουσική. Ήταν φανερό; Τότε, γιατί ταραχτηκε τόσο πολύ; Θεέ μου, πόσο δυστυχισμένος ένιωθε! Αν είχε αναγνωρίσει τον άντρα, τη φωνή του άντρα, θα μπορούσε να της ζητήσει περισσότερες εξηγήσεις.

Γιατί εξαφανίστηκε η Κριστίν; Γιατί δεν κατέβαινε απ' το δωμάτιό της; Δεν ήθελε να φάει. Ήταν τόσο λυπημένος. Ο πόνος του μεγάλωνε καθώς έβλεπε να περνούν μακριά απ' τη νεαρή Σουηδέζα αυτές οι ώρες, που έλπιζε νάναι τόσο όμορφες και τρυφερές.

Γιατί δεν ερχόταν τώρα, να πάνε να περπατήσουν μαζί σ' αυτόν τον τόπο, όπου είχαν τόσες κοινές αναμνήσεις; Και γιατί, αφού δεν είχε τίποτα πια να κάνει στο Περός, δεν έπαιρνε το δρόμο του γυρισμού για το Παρίσι; Είχε μάθει πως το πρωί η Κριστίν είχε κανονίσει να γίνει επιμνημόσυνη δέηση για τον πατέρα της και πως είχε περάσει πολλές ώρες στη μικρή εκκλησία και στον τάφο του βιολιστή.

– Ραουλ!

Он попытался обнять ее, но она вырвалась и убежала в необъяснимом замешательстве в свою комнату.

Рауль горько упрекал себя за грубость, но ревность все еще не покидала его. Поскольку Кристина выказала такое волнение, узнав, что он раскрыл ее секрет, вероятно, это очень важный секрет! Однако несмотря ни на что, Рауль ни на минуту не сомневался в ее чистоте.

Он знал, какая у нее безупречная репутация, и не был настолько наивным, чтобы не сознавать, что красивой молодой певице иногда приходится выслушивать слова любви.

Правда, Кристина ответила, что отдала свою душу, но, очевидно, она имела в виду только свое пение. Очевидно? Тогда почему же она так расстроилась сейчас? Бедный Рауль был так несчастен! И если бы он только мог найти того человека, он потребовал бы от него объяснений.

Почему Кристина убежала? Почему она заперлась в своей комнате? Рауль был глубоко опечален этим. Он так надеялся провести с ней все время здесь. Почему она не хочет спуститься вниз и пойти с ним побродить по местам, с которыми их связывает так много общих воспоминаний?

И почему, если ей нечего больше делать в Перросе, почему она не возвращается обратно в Париж? Рауль узнал, что утром Кристина заказала службу за упокой души ее отца и долго молилась сначала в маленькой церквушке, а потом на его могиле.

Θλιμμένος κι απογοητευμένος, ο Ραούλ πήγε στο νεκροταφείο που ήταν γύρω απ' την εκκλησία. Έσπρωξε την πόρτα. Περιπλανήθηκε μοναχός ανάμεσα στους τάφους διαβάζοντας τις επιγραφές.

Όταν έφτασε πίσω από την αψίδα, η εκτυφλωτική ομορφιά των λουλουδιών που στόλιζαν ένα τάφο, τον έκανε να σταματήσει.

Ήταν θαυμάσια κόκκινα τριαντάφυλλα, που έμοιαζαν να 'χουν ανθίσει μέσα στο χειμωνιάτικο πρωινό. Κάλυπταν όλο τον τάφο κι έφταναν μέχρι κάτω, ακουμπούσαν στο λευκό δάπεδο δίνοντας λίγη ζωή σ' αυτόν τον τόπο των νεκρών.

Παντού απλωνόταν ο θάνατος, που λες και ξεχείλιζε από το χώμα το πλημμυρισμένο πτώματα. Σε μια άκρη της εκκλησίας, ήταν στοιβαγμένα, σ' ένα σωρό, σκελετοί και κρανία, που συγκρατιόντουσαν μόνο από ένα λεπτό συρμάτινο σκοινί, αφήνοντας έτσι ξέσκεπο το μακάβριο οικοδόμημα. Οι νεκροκεφαλές, τοποθετημένες στη σειρά, σαν τούβλα, στερεωμένες στα ενδιάμεσα από ξασπρισμένα κόκαλα, έμοιαζαν νάναι το θεμέλιο του σκευοφυλάκιου. Η πόρτα του σκευοφυλάκιου άνοιγε στη μέση της οστεοθήκης, όπως συχνά στις παλιές εκκλησίες της Βρετάνης.

Ο Ραούλ προσευχήθηκε για τον Ντααέ. Θλιμμένος και με τα αιώνια χαμόγελα των νεκροκεφαλών να στοιχειώνουν τις σκέψεις του, βγήκε απ' το νεκροταφείο. Ανηφόρησε την πλαγιά του λόφου και κάθησε στην άκρη του ξέφωτου που κοιτά από ψηλά τη θάλασσα.

Ο άνεμος φυσούσε άγρια πάνω απ' την αμμουδιά σκιάζοντας τη φτωχή και λιγοστή φωτεινότητα της μέρας. Σιγά σιγά η μέρα έπεσε, αφήνοντας πίσω της μια πελιδνή γραμμή στον ορίζοντα. Τότε ο αέρας σταμάτησε.

Παγωμένες σκιές έζωναν τον Ραούλ, αλλά αυτός δεν ένιωθε το κρύο. Η σκέψη του περιπλανιόταν στο έρημο κι εγκαταλειμμένο ξέφωτο· οι μνήμες τον πλημμύριζαν. Εκεί ερχόταν συχνά με τη μικρή Κριστίν, μετά το

Οпечаленный, Рауль отправился на кладбище, которое окружало церковь. Он бродил среди могил, читая надписи, пока не оказался позади апсиды.

Μοгила, которую он искал, была усыпана яркими розами, покрывавшими гранитное надгробье и запорошенную снегом землю. Запах цветов наполнял ледяной воздух.

Эти сверхъестественные красные розы, которые, казалось, цвели на снегу, были единственными островками жизни среди этого царства мертвых.

Смерть была здесь повсюду. Груды костей и черепов были свалены у стены церкви, скрепленные только сеткой из тонкой проволоки, которая оставляла все это мрачное сооружение на виду у живущих. Черепа, положенные рядами, как кирпичи, казалось, создавали основание, на котором были возведены стены ризницы. У многих старых бретонских церквей до сих пор сохранились такие нагромождения костей.

Рауль помолился за отца Кристины. Затем, окончательно потеряв присутствие духа из-за вечных улыбок белых черепов, покинул кладбище, взобрался на склон холма и сел на краю торфяного болота, с которого открывался вид на море.

Ветер злобно носился по берегу, преследуя скудные остатки дневного света, которые в конце концов сдались, став лишь бледной полоской на горизонте. Затем ветер замер. Спустился вечер.

Рауль не чувствовал холода, весь погруженный в воспоминания. Он и Кристина часто приходили в сумерки сюда, на эти безлюдные торфяные болота, посмотреть, как танцуют домовые, когда

ηλιοβασίλεμα, για να δουν τα ζωτικά να χορεύουν, ακριβώς τη στιγμή που ανάτελλε το φεγγάρι.

Αυτός όμως ποτέ δεν τα 'χε δει, αν και είχε πολύ καλά μάτια. Αντίθετα, η Κριστίν, που ήταν και λίγο μύωπας, έλεγε πως είχε δει πολλά. Μ' αυτή τη σκέψη χαμογέλασε και μετά ξάφνου σκίρτησε. Μια μορφή, μια συγκεκριμένη μορφή που έφτασε και δίχως ν' ακουστεί ο παραμικρός θόρυβος, έστεκε όρθια πλάι του κι έλεγε:

«Νομίζετε πως θα έρθουν απόψε τα ζωτικά;»
Ήταν η Κριστίν. Πήγε κάτι να πει. Εκείνη του 'κλείσε το στόμα με το γαντοφορεμένο χέρι της.

«Ακούστε με Ραούλ, αποφάσισα να σας πω κάτι πολύ σοβαρό, πάρα πολύ σοβαρό!»

Η φωνή της έτρεμε. Αυτός περίμενε.
Συνέχισε:

«Θυμάστε, Ραούλ, το θρύλο με τον Άγγελο της μουσικής;»

«Και βέβαια τον θυμάμαι!» είπε «και μάλιστα νομίζω πως είμασταν εδώ όταν ο πατέρας σας μας τον διηγήθηκε για πρώτη φορά».

«Ναι. Εδώ ήμασταν και όταν μου είπε: “Παιδί μου, όταν εγώ θάμαι στον ουρανό, θα στον στείλω”. Λοιπόν, Ραούλ, ο πατέρας μου βρίσκεται στον ουρανό και γω δέχτηκα την επίσκεψη του Αγγέλου της μουσικής».

«Δεν το αμφισβητώ», βιάστηκε να πει σοβαρά ο νεαρός άντρας γιατί πίστευε πως η θρησκευτικότητα της Κριστίν την έκανε να συγγέει το πνεύμα του πατέρα της με τον πρόσφατο θρίαμβό της.

Η Κριστίν ξαφνιάστηκε με την ψυχραιμία που ο υποκόμης ντε Σανιύ πληροφορήθηκε την επίσκεψη του Αγγέλου της μουσικής.

«Μα, τι εννοείτε Ραούλ;» είπε πλησιάζοντας το χλομό της πρόσωπο τόσο κοντά στο πρόσωπο του νεαρού άντρα που αυτός για μια στιγμή, νόμισε πως θα τον φιλούσε · εκείνη όμως, το μόνο που ήθελε ήταν να διαβάσει

поднимается луна.

Он никогда не видел никаких домовых, хотя у него были зоркие глаза, однако Кристина, немного близорукая, утверждала, что видела их много раз. Виконт улыбнулся при этом воспоминании, затем вдруг вздрогнул: прямо возле себя он заметил очертания человеческой фигуры и услышал голос:

— Вы думаете, домовые придут сегодня ночью? Кристина! Он было собрался ответить ей что-то, но она закрыла его рот рукой в перчатке.

— Послушайте меня, Рауль. Я решилась сказать вам нечто серьезное, очень серьезное.

— Ее голос задрожал. Он молча ждал.

— Вы помните легенду об Ангеле музыки?

— Конечно, помню, — ответил Рауль. — И, думаю, именно здесь ваш отец рассказал нам ее впервые.

— Да, и здесь он сказал мне: «Когда я буду на небесах, я пошлю его к тебе, обещаю». Рауль, мой отец теперь на небесах, и меня посетил Ангел музыки.

— Не сомневаюсь, что это так, — сказал молодой человек мрачно, предполагая, что она связывает память об отце со своим последним триумфом.

Кристина, казалось, немного удивилась спокойствию, с которым он воспринял новость о том, что ее посетил Ангел музыки.

— Как вы это объясняете? — спросила она, приближая свое бледное лицо так близко к Раулю, что он даже подумал, не хочет ли она поцеловать его. Но Кристина только пыталась прочесть что-то в его глазах,

μέσα στα σκοτάδια τα μάτια του.

«Εννοώ», απάντησε, «πως μια ανθρώπινη ύπαρξη δεν είναι δυνατόν να τραγουδήσει έτσι όπως τραγουδήσατε εσείς εκείνο το βράδυ, παρά μόνο αν συμβεί κάποιο θαύμα, παρά μόνο αν κάπου υπάρχει η παρουσία τ' Ουρανού. Δεν υπάρχει δάσκαλος σ' όλη τη γη που να μπορεί να διδάξει παρόμοιους ήχους. Ακούσατε τον Άγγελο της μουσικής Κριστίν».

«Ναι» είπε ήρεμα και σοβαρά «μέσα στο καμαρίνι μου. Εκεί έρχεται και μου κάνει μάθημα καθημερινά».

Το ύφος που είχε όταν τα 'λεγε όλ' αυτά ήταν τόσο διεισδυτικό, εντυπωσιακό και αλλόκοτο, που ο Ραούλ την κοίταζε ανήσυχος, όπως κοιτάζει κανείς κάποιον που λέει κάτι το υπερβολικό ή κάποιον που πιστεύει πως το τρελό όραμα που γέννησε το φτωχό, άρρωστο μυαλό του υπήρξε στην πραγματικότητα. Η Κριστίν είχε τραβηχτεί προς τα πίσω κι έτσι ακίνητη δεν ήταν πια τίποτε άλλο από μια μικρή σκιά μέσα στη νύχτα.

«Στο καμαρίνι σας;» επανέλαβε σαν ηλίθια ηχώ.

«Ναι, εκεί τον άκουσα, και δεν ήμουνα η μόνη...»

«Ποιος άλλος τον άκουσε λοιπόν;»

«Μα, εσείς, φίλε μου».

«Εγώ; Εγώ άκουσα τον Άγγελο της μουσικής;»

«Ναι, εκείνο το βράδυ. Αυτός ήταν που ακούσατε να μιλάει πίσω απ' την πόρτα. Αυτός ήταν που μου είπε: “Πρέπει να μ' αγαπήσετε”.

Νόμιζα πως ήμουν η μόνη που μπορούσαν' “ακούσω” τη φωνή του. Έτσι, τώρα μπορείτε να καταλάβετε την έκπληξή μου όταν, σήμερα έμαθα πως κι εσείς μπορείτε να την ακούσετε...»

Ο Ραούλ ξέσπασε σε γέλια, και ξάφνου, η νύχτα διαλύθηκε πάνω απ' το έρημο ξέφωτο και οι πρώτες αχτίδες του φεγγαριού ήρθαν να σκεπάσουν τους δυο νέους. Η Κριστίν γύρισε

несмотря на темноту.

— Я считаю, что человеческое существо не может петь так, как вы пели в тот вечер, если не произошло какое-то чудо, если в это не вовлечены каким-то образом небеса. Ни один учитель на земле не мог научить вас таким звукам. Вы слышали Ангела музыки, Кристина.

— Да, — сказала она торжественно. — В моей артистической комнате. Он приходит туда каждый день и дает мне уроки.

Она говорила с такой необычной силой, что виконт посмотрел на нее с опаской, как будто она сказала что-то ужасное или была безумицей, описывающей дикое видение, в которое верила всей силой своего больного рассудка. Кристина сделала несколько шагов в сторону и стала неподвижной тенью ночи.

— В вашей артистической комнате? — повторил он, как бессмысленное эхо.

— Да, вот где я слышала его, и я не единственная, кто слышал его.

— Кто же еще?

— Вы, Рауль.

— Я слышал Ангела музыки?

— Да, это он говорил со мной в тот вечер. Это его слова: «Вы должны любить меня!»

Я думала, никто, кроме меня, не может слышать его голос, и вы видели, как я удивилась утром, узнав, что и вы слышали его.

Рауль рассмеялся. Свет луны высветил фигуры молодых людей. Кристина резко повернулась к нему, глаза ее, обычно такие добрые, метали молнии.

<p>εχθρικά προς τον Ραούλ. Τα μάτια της, που συνήθως ήταν τόσο γλυκά, άστραφταν τώρα αγριεμένα.</p> <p>«Γιατί γελάτε; Μήπως νομίζετε πως ακούσατε τη φωνή ενός ανθρώπινου πλάσματος;»</p> <p>«Διάβολε!» απάντησε ο νέος που οι σκέψεις του άρχισαν να μπερδεύονται μπρος στη μαχητική στάση της Κριστίν.</p> <p>«Εσείς, Ραούλ! Εσείς μου τα λέτε αυτά; Ο παλιός, παιδικός μου σύντροφος! Ο φίλος του πατέρα μου! Δε σας αναγνωρίζω. Μα τι νομίζετε λοιπόν! Εγώ είμαι μια τίμια κοπέλα, κύριε υποκόμη ντε Σανιύ και δεν υπάρχει περίπτωση να κλειστώ στο καμαρίνι μου μαζί μ' έναν άντρα! Αν ανοίγατε την πόρτα θα βλέπατε πως δεν υπήρχε κανείς!»</p> <p>«Αυτό είναι αλήθεια! Όταν φύγατε άνοιξα αυτήν την πόρτα και δεν βρήκα κανέναν μέσα στο καμαρίνι!...»</p> <p>«Βλέπετε λοιπόν... Τότε τι έχετε να πείτε;»</p> <p>Ο κόμης επιστράτευσε όλο του το κουράγιο.</p> <p>«Λοιπόν, Κριστίν, νομίζω πως σας κοροϊδεύουν!»</p> <p>Αυτή τότε άφησε ένα ουρλιαχτό κι άρχισε να τρέχει. Έτρεξε πίσω της αλλά εκείνη του φώναξε αγριεμένα:</p> <p>«Αφήστε με! Αφήστε με!» κι εξαφανίστηκε.</p> <p>Ο Ραούλ επέστρεψε στο πανδοχείο κατάκοπος, αποθαρρημένος και πολύ στενοχωρημένος.</p> <p>Έμαθε πως η Κριστίν μόλις πριν λίγο είχε ανεβεί στο δωμάτιο της και πως δε θα κατέβαινε για φαΐ. Ο νέος ρώτησε μήπως ήταν άρρωστη.</p> <p>Η καλή κυρά του πανδοχείου του απάντησε μ' ένα διαφορούμενο ύφος πως αν ήταν άρρωστη θα πρέπει να ήταν κάτι όχι σοβαρό και καθώς πίστευε πως επρόκειτο για καβγαδάκι δύο ερωτευμένων, απομακρύνθηκε</p>	<p>— Почему вы смеетесь? Неужели вы думаете, что я говорила с обыкновенным мужчиной?</p> <p>— Ну, да, конечно, — кивнул Рауль, мысли которого стали путаться от всего происходящего.</p> <p>— Как вы можете говорить мне это, Рауль? Вы, друг моего детства, друг моего отца! Как вы изменились! Во что вы верите? Я честная девушка, виконт де Шаньи, и не запираюсь в своей артистической комнате с мужчинами. Если бы вы открыли дверь, то увидели бы, что там никого не было!</p> <p>— Я знаю. После того как вы ушли, я действительно открыл дверь и никого не нашел в комнате.</p> <p>— Вот видите!</p> <p>Рауль собрался с духом:</p> <p>— Кристина, по-моему, кто-то сыграл с вами злую шутку.</p> <p>Она вскрикнула и бросилась бежать. Он кинулся за ней, но Кристина бросила ему гневно:</p> <p>— Оставьте меня! Оставьте меня одну! — и исчезла в темноте.</p> <p>Рауль вернулся в гостиницу усталый и обескураженный.</p> <p>Он узнал, что Кристина поднялась в свою комнату, сказав, что не спустится к ужину. Он спросил, не больна ли она.</p> <p>Добродушная хозяйка гостиницы ответила с улыбкой, что если она и больна, то такая болезнь не бывает слишком серьезной. Затем, подумав, что влюбленные поссорились, добрая женщина ушла,</p>
---	---

ανασηκώνοντας τους ώμους και γκρινιάζοντας στα μουλωχτά, οικτίροντας τους δυο νέους που σπαταλούσαν σε μάταιους καβγάδες τον καιρό που ο καλός Θεός τους έδωσε να περάσουν πάνω στη γη.

Ο Ραούλ έφαγε μόνος του, σε μια γωνιά και, όπως μπορείτε να φανταστείτε, χωρίς όρεξη και πολύ κακόκεφα. Αργότερα, στο δωμάτιό του, προσπάθησε να διαβάσει· μετά, στο κρεβάτι του, προσπάθησε να κοιμηθεί; Από δίπλα δεν ακουγόταν τίποτα.

Τι να έκανε η Κριστίν; Κοιμόταν; Κι αν δεν κοιμόταν τι να σκεφτόταν άραγε; Κι αυτός; Τι σκεφτόταν; Ήταν ικανός να το παραδεχτεί, να το πει; Η περίεργη συζήτηση που είχε με την Κριστίν τον είχε κυριολεκτικά αναστατώσει!... Σκεφτόταν λιγότερο την Κριστίν και περισσότερο σχετικά με την Κριστίν. Κι αυτό το «σχετικά» ήταν τόσο διάχυτο, τόσο αφηρημένο, τόσο νεφελώδες, που του προκαλούσε μια αλλόκοτη αγωνία στην καρδιά.

Οι ώρες κυλούσαν πολύ αργά. Θα ήταν περίπου εντεκάμισι η ώρα, όταν άκουσε ξεκάθαρα κάποιον να περπατά στο διπλανό δωμάτιο. Ήταν ένα περπάτημα ελαφρύ, φευγαλέο. Η Κριστίν λοιπόν δεν κοιμότανε;

Δίχως να συνειδητοποιεί τι πράττει, ο νέος ντύθηκε βιαστικά, προσέχοντας να μην κάνει θόρυβο. Έτοιμος για όλα, περίμενε. Έτοιμος για τι πράγμα; Μήπως ήξερε;

Η καρδιά του χοροπήδησε όταν άκουσε την πόρτα της Κριστίν ν' ανοίγει. Πού να πήγαινε άραγε αυτήν την ώρα που όλοι στο Περός κοιμόντουσαν; Μισάνοιξε μαλακά την πόρτα του και μπόρεσε να δει, μέσα σε μια φεγγαραχτίδα, τη λευκή φιγούρα της Κριστίν να γλιστράει προσεχτικά στο διάδρομο.

Έφτασε στη σκάλα. Κατέβηκε κι αυτός πίσω της, έσκυψε απ' τη ράμπα. Ξάφνου άκουσε δυο φωνές που συζητούσαν βεβιασμένα. Άκουσε μια φράση: «Μη χάσετε το κλειδί». Ήταν η φωνή της ξενοδόχας. Κάτω, άνοιξε η πόρτα που έβγαζε στην ακρογιαλιά. Ξανάκλεισε. Κι όλα ξανάγιναν ήσυχα όπως πριν.

пожимая плечами и бормоча что-то по поводу молодых людей, которые тратят время на глупые препирательства, когда Господь Бог отвел им столь малое количество дней для жизни на земле.

Рауль поужинал, сидя один у камина, и, можете себе представить, в какие мрачные мысли он был погружен. В своей комнате он пытался читать, затем лег в постель, тщетно пытаюсь заснуть. За стеной было тихо.

Что делает Кристина? Спит? Если нет, то о чем она думает сейчас? А о чем думал он? Раулю трудно было сказать. Станный разговор с Кристиной смутил его. Он думал не столько о ней, сколько о том, что происходило вокруг нее, и это «вокруг» было таким расплывчатым, таким туманным, таким неуловимым, что он испытывал странное, необъяснимое беспокойство.

Время шло очень медленно. Было около половины двенадцатого ночи, когда он совершенно отчетливо услышал легкие шаги в соседней комнате. Кристина еще не спала?

Не сознавая, что делает, Рауль быстро оделся, стараясь не шуметь. Затем, готовый ко всему, стал ждать. Готовый к чему? Рауль этого не знал.

Его сердце неистово застучало, когда он услышал, как дверь комнаты Кристины скрипнула. Куда она идет в такое время?

Виконт слегка приоткрыл свою дверь и при свете луны увидел белую фигуру Кристины, осторожно двигавшуюся по коридору.

Девушка дошла до лестницы и спустилась вниз. Он перегнулся через перила лестницы и вдруг услышал голоса. Он разобрал только одну фразу: «Не потеряйте ключ». Это был голос хозяйки. Дверь, выходящая к морю, открылась, потом закрылась, и воцарилась тишина.

Ο Ραούλ γύρισε γρήγορα στο δωμάτιό του κι έτρεξε το παράθυρο. Η λευκή φιγούρα της Κριστίν προχωρούσε προς την έρημη αποβάθρα.

Ο πρώτος όροφος του πανδοχείου δεν ήταν πολύ ψηλά κι ένα δέντρο μπρος απ' το παράθυρο άπλωνε προκλητικά τα κλαδιά του προς τ' ανυπόμονα μπράτσα του Ραούλ, επιτρέποντάς του να βγει έξω χωρίς να τον πάρει είδηση η ξενοδόχα.

Έτσι, μπορείτε να φανταστείτε την έκπληξη αυτής της καλής γυναίκας όταν το επόμενο πρωί που της έφεραν το νέο άντρα σχεδόν παγωμένο, μισοπεθαμένο, έμαθε πως τον είχαν βρει σωριασμένο στα σκαλιά της μικρής εκκλησούλας του Περός.

Έτρεξε να πει τα νέα στην Κριστίν, που κατέβηκε βιαστικά και με τη βοήθεια της ξενοδόχας πρόσφερε τις φροντίδες της στον Ραούλ ο οποίος δεν άργησε ν' ανοίξει τα μάτια του και συνήλθε εντελώς όταν είδε σκυμμένο πάνω του τ' όμορφο κεφάλι της φίλης του.

Μα τι συνέβη λοιπόν; Ο κύριος Μιφρουά, ο αστυνόμος της περιοχής, είχε την ευκαιρία, μερικές βδομάδες αργότερα, όταν το δράμα της Όπερας προκάλεσε την παρέμβαση του υπουργείου δημόσιας τάξης, είχε λοιπόν την ευκαιρία ν' ανακρίνει τον υποκόμη ντε Σανιύ για τα γεγονότα της νύχτας του Περός... Να λοιπόν, με ποιον τρόπο αυτά καταγράφηκαν στο φάκελο της ανάκρισης (κωδ. αρ. 150).

Ερώτηση: Η δεσποινίς Ντααέ δε σας είδε που κατεβήκατε από το δωμάτιό σας μ' αυτόν τον παράξενο τρόπο;

Απάντηση: Όχι, κύριε. Όχι, όχι, όχι. Ωστόσο, εγώ την ακολούθησα δίχως να προσέχω μην κάνω θόρυβο. Τότε, αυτό που ήθελα ήταν να γυρίσει να με κοιτάξει, να δει πως την ακολουθώ. Έλεγα στον εαυτό μου πως αυτό που έκανα, να την ακολουθώ έτσι, να την κατασκοπεύω ήταν λάθος και αναξιοπρεπές, όμως δεν μπορούσα να κάνω αλλιώς. Εκείνη πάντως δεν έμοιαζε να καταλαβαίνει πως την παρακολουθούσα και συμπεριφερότανε σαν να ήταν μόνη της. Έφυγε ήσυχα από την

Рауль вернулся в свою комнату, подошел к окну и распахнул его: Кристина стояла на пустынной набережной.

Второй этаж гостиницы «Заходящее солнце» был не очень высоким. Дерево, растущее напротив стены, протянуло свои ветви к нетерпеливым рукам Рауля и дало ему возможность спуститься вниз незаметно для хозяйки.

Поэтому добрая женщина была поражена, когда утром виконта принесли в гостиницу замерзшим, скорее мертвым, чем живым, и она узнала, что его нашли лежащим на ступенях высокого алтаря церкви в Перросе.

Матушка Трикар немедленно отправилась сообщить об этой Кристине, которая сбежала вниз и с помощью хозяйки стала приводить Рауля в чувство. Наконец он открыл глаза и полностью пришел в себя, увидев перед собой склоненное очаровательное лицо Кристины.

Что же случилось? Несколько недель спустя, когда трагические события в Опере потребовали вмешательства прокурора, полицейский комиссар Мифруа имел повод допросить виконта де Шаньи о событиях той ночи. Вот как его свидетельские показания были воспроизведены в стенографической записи расследования:

«Вопрос: Мадемуазель Доэ видела, как вы спустились из своей комнаты таким необычным способом?»

Ответ: Нет, мсье. Но я шел за ней, не пытаюсь заглушить звук моих шагов. Все, чего я хотел, это чтобы она обернулась, увидела и узнала меня, потому что понимал: то, как я веду себя, недостойно дворянина. Но она, казалось, ничего не слышала. Она миновала набережную и стала быстро подниматься вверх по дороге. Церковные часы пробили без четверти двенадцать, и мне показалось, что, услышав это, она зашагала еще быстрее, почти

<p>αποβάθρα και μετά, ξαφνικά, πήρε τον ανηφορικό δρόμο. Το ρολόι της εκκλησίας χτύπησε μεσάνυχτα παρά τέταρτο και μου φάνηκε πως οι χτύποι του ρολογιού την έκαναν ν' ανοίξει το βήμα της, έτρεχε σχεδόν. Έτσι, τρέχοντας έφτασε στην πόρτα του νεκροταφείου.</p> <p>Ερώτηση: Η πόρτα του νεκροταφείου ήταν ανοιχτή;</p> <p>Απάντηση: Μάλιστα κύριε, κι αυτό εμένα με ξάφνιασε, όχι όμως και τη δεσποινίδα Ντααέ.</p> <p>Ερώτηση: Δεν υπήρχε κανείς στο νεκροταφείο;</p> <p>Απάντηση: Δεν είδα κανέναν. Σίγουρα, αν υπήρχε κάποιος θα τον είχα δει. Το φως του φεγγαριού ήταν λαμπρό και το χιόνι που σκέπαζε τη γη αντανακλούσε τις αχτίδες του, κάνοντας τη νύχτα ακόμη πιο φωτεινή.</p> <p>Ερώτηση: Δε θα μπορούσε κάποιος να 'χε κρυφτεί πίσω απ' τις ταφόπλακες;</p> <p>Απάντηση: Όχι, κύριε. Είναι μικρές, χαμηλές, φτωχικές ταφόπλακες, που είχαν εξαφανιστεί κάτω απ' το χιόνι. Οι μοναδικές σκιές ήταν οι σκιές των σταυρών και οι δικές μας.</p> <p>Η εκκλησία ήταν λαμπρά φωτισμένη από το φεγγαρόφωτο. Ποτέ στη ζωή μου δεν είχα ξαναδεί τόσο λαμπερή νύχτα. Ήταν πολύ όμορφα, διάφανα, κι έκανε πολύ κρύο. Ποτέ μου δεν πήγαινα νύχτα στα νεκροταφεία και αγνοούσα πως θα μπορούσε κανείς να βρει εκεί ένα τέτοιο φως... ένα τέτοιο αλαφροΐσκιοτο φως...</p> <p>Ερώτηση: Είσαστε προληπτικός;</p> <p>Απάντηση: Όχι, κύριε, πιστεύω στο Θεό.</p> <p>Ερώτηση: Σε τι ψυχική κατάσταση βρισκόσασταν;</p> <p>Απάντηση: Πολύ καλή, πολύ ήρεμη, μα την πίστη μου. Βέβαια, η ασυνήθιστη έξοδος της δεσποινίδος Ντααέ με είχε αναστατώσει βαθιά. Όμως, μόλις είδα την κοπέλα να μπαίνει στο νεκροταφείο, σκέφτηκα πως είχε έρθει να</p>	<p>πобежала. Вскоре мадемуазель Доэ подошла к воротам кладбища.</p> <p>Вопрос: Ворота были открыты?</p> <p>Ответ: Да, и это удивило меня, хотя, кажется, это совсем не удивило мадемуазель Доэ.</p> <p>Вопрос: Кто-нибудь был на кладбище?</p> <p>Ответ: Я не видел. Но если бы там кто-то был, я бы его заметил. Ярко светила луна, и снег отражал ее свет, делая его еще ярче.</p> <p>Вопрос Не мог ли кто-нибудь скрываться за надгробным камнем?</p> <p>Ответ: Нет. Надгробья там маленькие. Они были полностью покрыты снегом. Единственные тени падали от крестов, мадемуазель Доэ и от меня.</p> <p>Церковь выглядела ослепительной при лунном свете. Я никогда не видел раньше такой ясной ночи. Было очень красиво, очень светло и очень холодно. Я впервые был на кладбище ночью и не предполагал, что может быть такой свет.</p> <p>Вопрос: Вы суеверны?</p> <p>Ответ: Нет, я верующий христианин.</p> <p>Вопрос: В каком состоянии находились в то время ваш разум?</p> <p>Ответ: У меня была очень ясная голова. Не скрою, я встревожился, увидев, что мадемуазель Доэ вышла одна посреди ночи, но когда я понял, что она идет на кладбище, я успокоился. Я подумал, что она</p>
--	---

προσευχηθεί στον πατρικό τάφο κι αυτό ήταν κάτι που το 'βρισκα τόσο φυσικό που ηρέμησα εντελώς. Μόνο που εξακολουθούσε να μου φαίνεται περίεργο το ότι δεν με είχε καταλάβει, γιατί, καθώς περπατούσα, το παγωμένο χιόνι έσπαζεκι έκανε θόρυβο. Σίγουρα θα ήταν απορροφημένη στις προσευχές της. Άλλωστε, αποφάσισα να μην την ενοχλήσω και όταν έφτασε στον τάφο του πατέρα της έμεινα αρκετά μακριά της. Αυτή, γονάτισε πάνω στο χιόνι, έκανε το σταυρό της και άρχισε να προσεύχεται.

Εκείνη την ώρα χτύπησαν μεσάνυχτα. Ο δωδέκατος χτύπος αντηχούσε ακόμη στ' αφτιά μου όταν ξαφνικά είδα τη νέα να ανασηκώνει το κεφάλι της. Το βλέμμα της βυθίστηκε στον ουράνιο θόλο, τα χέρια της απλώθηκαν στ' άστρα της νύχτας. Έμοιαζε να βρίσκεται σε έκσταση κι αναρωτήθηκα τι νάταν αυτό που την έφερε σ' αυτήν την κατάσταση. Όσο για μένα, ανασήκωσα το κεφάλι μου, κοίταξα τριγύρω κι ένιωσα όλο μου το είναι να τείνει προς το Αόρατο, το αόρατο που μας έπαιζε μουσική!

Και τι μουσική! Τη γνωρίζαμε... Η Κριστίν κι εγώ είχαμε ξανακούσει αυτή τη μουσική, όταν είμασταν παιδιά. Όμως ποτέ δεν είχε ακουστεί τόσο θεϊκά από το βιολί του μπαμπά — Ντααέ όπως εκείνη τη νύχτα. Τότε, μου ήρθαν στον νου όλα όσα μου έλεγε η Κριστίν για τον Άγγελο της μουσικής. Όλη μου η σκέψη ήταν σ' αυτούς τους αξέχαστους ήχους, που έστω κι αν δεν ερχόντουσαν από τον ουρανό σ' έκαναν να ξεχνάς την επίγεια προέλευσή τους. Εκεί, δεν υπήρχε τίποτα, ούτε όργανο ούτε χέρι για να κρατά το δοξάρι.

Ω! Θυμήθηκα την εξαίσια μελωδία! Ήταν η Ανάσταση του Λαζάρου που ο πατέρας -Ντααέ μας έπαιζε όταν η ψυχή του γέμιζε μελαγχολία και πίστη. Αν ο Άγγελος της Κριστίν υπήρχε στ' αλήθεια, δε θα μπορούσε να παίζει καλύτερα με το βιολί του νεκρού βιολιστή. Η επίκληση του Ιησού μας απογείωνε και, μα την πίστη μου, ήμουν σε μια τέτοια ψυχική κατάσταση, που περίμενα από στιγμή σε στιγμή να σηκωθεί η ταφόπλακα του πατέρα της Κριστίν.

Σκέφτηκα πως ο Ντααέ είχε ταφεί μαζί με το

намеревается выполнить обет на могиле отца, и это показалось мне совершенно естественным, имея в виду ее любовь к отцу. Меня только удивило, что она не слышит, что я иду позади нее, хотя снег скрипел под моими ногами. Ее, должно быть, полностью поглотили благочестивые мысли. Я решил не беспокоить ее и, когда она остановилась у могилы отца, встал в нескольких шагах от нее. Мадемуазель опустилась на колени, перекрестилась и стала молиться.

В это время часы пробили полночь. Двенадцатый удар все еще звучала в моих ушах, когда я увидел, что она смотрит на небо, воздев руки к луне. Она, казалось, впала в экстаз, и я не мог понять, что его вызвало. Я тоже поднял голову, осмотрелся в замешательстве, и все мое существо приковало что-то невидимое, издававшее звуки музыки.

И какой музыки! Кристина и я знали эту мелодию — мы слышали ее в детстве. Но на скрипке ее отца эта музыка никогда не исполнялась с таким потрясающим мастерством. Я не мог не вспомнить, что Кристина говорила об Ангеле музыки, и не знал, что думать об этих незабываемых звуках: хотя они шли не с неба, было легко поверить, что они божественного происхождения, поскольку я не видел ни скрипки, ни смычка, ни скрипача.

Я ясно помню эту изумительную мелодию — «Воскрешение Лазаря». Отец Кристины обычно играл нам ее, когда был чем-то опечален. Если бы Ангел Кристины существовал, он не мог бы сыграть лучше. Призыв Иисуса приподнимал нас над землей, и я почти ожидал увидеть, как надгробный камень с могилы ее отца поднимется в воздух.

У меня возникла мысль, что скрипка

<p>βιολί του και η αλήθεια είναι πως εκείνες τις πένθιμες και ταυτόχρονα λαμπρές στιγμές, στο βάθος αυτού του μικρού φτωχικού επαρχιακού νεκροταφείου, πλάι σ' αυτές τις νεκροκεφαλές που μας γελούσαν με τις ακίνητες μασέλες τους, δεν ήξερα καθόλου αν ό,τι συνέβαινε ήταν αληθινό ή δημιούργημα της φαντασίας μου.</p> <p>Αλλά η μουσική σταμάτησε και ξαναβρήκα τα λογικά μου. Μου φάνηκε πως άκουσα κάποιο θόρυβο από τη μεριά των νεκροκεφαλών του οστεοφυλάκιου.</p> <p>Ερώτηση: Α! Α! ακούσατε λοιπόν κάποιο θόρυβο από το οστεοφυλάκιο;</p> <p>Απάντηση: Ναι, μου φάνηκε πως οι νεκροκεφαλές χασκογελούσαν κι ανατρίχιασα.</p> <p>Ερώτηση: Μα, δε σκεφτήκατε αμέσως, απ' την αρχή, πως κάποιος μπορεί να κρυβόταν πίσω απ' το οστεοφυλάκιο· ο ουράνιος μουσικός ως πούμε, που σας είχε γοητεύσει;</p> <p>Απάντηση: Μάλιστα, κύριε αστυνόμε, και βέβαια το σκέφτηκα, τόσο πολύ μάλιστα, που δε σκεφτόμουν πια σχεδόν τίποτε άλλο. Έτσι, ξέχασα ν' ακολουθήσω τη δεσποινίδα Ντααέ, που μόλις είχε σηκωθεί και προχώρουσε ήρεμη προς την πόρτα του νεκροταφείου.</p> <p>Ήταν τόσο απορροφημένη που ούτε καν με είδε. Εγώ, ήμουν ακίνητος, το βλέμμα μου είχε καρφωθεί στο οστεοφυλάκιο· ήμουν αποφασισμένος να φτάσω στα άκρα αυτής της απίστευτης περιπέτειας, να φτάσω ως το τέλος...</p> <p>Ερώτηση: Τι συνέβη λοιπόν και σας βρήκανε το πρωί μισοπεθαμένο στα σκαλιά της Αγίας Τράπεζας;</p> <p>Απάντηση: Α! Όλα έγιναν τόσο γρήγορα... Μια νεκροκεφαλή κύλησε στα πόδια μου... μετά άλλη μια... κι άλλη μια... Θα 'λεγε κανείς πως ήμουν ο στόχος αυτού του μακάβριου μπόουλιγκ. Σκέφτηκα πως κάποια λαθεμένη κίνηση κατάστρεψε την ισορροπία του μακάβριου οικοδομήματος που πίσω του</p>	<p>ποхоронена с ним, но я не могу сейчас сказать, как далеко уводило меня мое воображение в эти лучезарные моменты, на этом маленьком провинциальном кладбище, рядом с белеющими черепами, ухмыляющимися своими обнаженными челюстями.</p> <p>Затем музыка прекратилась, и я пришел в себя. Мне показалось, что звуки шли со стороны груды костей и черепов.</p> <p>Вопрос: Так вы слышали звуки именно оттуда?</p> <p>Ответ: Да, мне почудилось, что черепа смеются над нами. Я не мог не содрогнуться.</p> <p>Вопрос: А вам не пришло в голову, что небесный музыкант, который так сильно увлек вас, возможно, скрывался за кучей костей?</p> <p>Ответ: Да, мне приходила такая мысль, и она настолько овладела мной, что я уже не думал о том, чтобы преследовать Кристину, когда она поднялась с колен и спокойно покинула кладбище.</p> <p>Она так глубоко погрузилась в свои мысли, что не было ничего удивительного в том, что она не заметила меня. Я не двигался с места, разглядывая груды костей и решив довести эту невероятную авантюру до конца, а также узнать, что за всем этим скрывается.</p> <p>Вопрос: Как же случилось, что утром вас нашли полумертвым на ступенях алтаря?</p> <p>Ответ: Все произошло очень быстро.» Череп скатился ко мне, затем другой и еще один. Казалось, я стал мишенью в жуткой игре шаров. Я подумал, что музыкант, скрывающийся за грудой костей, случайно толкнул ее. Эта версия показалась мне еще более правдоподобной, когда я неожиданно</p>
--	---

κρυβόταν ο μουσικός μας. Αυτή η υπόθεση μου φάνηκε πολύ πιθανή, ιδιαίτερα όταν είδα μια σκιά να γλιστρά ξαφνικά στο φωτισμένο τοίχο της εκκλησίας.

Έτρεξα προς τα κει. Η σκιά είχε κιόλας σπρώξει την πόρτα και είχε μπει στην εκκλησία. Έκανα φτερά και την ακολούθησα. Η σκιά φορούσε ένα παλτό. Μπόρεσα κι έπιασα την άκρη του παλτού.

Εκείνη την ώρα, η σκιά κι εγώ βρισκόμασταν ακριβώς μπροστά στην Αγία Τράπεζα· οι αχτίδες του φεγγαριού, περνούσαν μέσα από το μεγάλο βιτρό της αψίδας, κι έπεφταν ακριβώς μπροστά μας. Καθώς δεν άφηνα απ' τα χέρια μου το παλτό, η σκιά γύρισε προς το μέρος μου και τότε, κύριε, είδα μια τρομερή, μια φρικιαστική νεκροκεφαλή που εξακόντιζε πάνω μου ένα βλέμμα ίδιο μ.ε φωτιά της κόλασης.

Νόμισα πως έβλεπα τον Σατανά και μπροστά σ' αυτήν την οπτασία από το υπερέραν το κουράγιο μου μ' εγκατέλειψε και λιποθύμησα. Από κείνη τη στιγμή και μετά δε θυμάμαι τίποτε άλλο, μέχρι την ώρα που ξύπνησα μέσα στο μικρό μου δωμάτιο, στο πανδοχείο Το Ηλιοβασίλεμα.

7. ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟ Νο 5

ΑΦΗΣΑΜΕ τους κυρίους Φερμέν Ρισάρ και Αρμάν Μονσαρμέν τη στιγμή που αποφάσισαν να πάνε να κάνουν μια μικρή επίσκεψη στο Θεωρείο Νο 5.

Πέρασαν την πλατιά σκάλα που οδηγεί από το χολ των γραφείων της διοίκησης στη σκηνή και τα παρασκήνια. Διέσχισαν το πλατό, μπήκαν στο θέατρο από την είσοδο των μελών και προχώρησαν στη σάλα από τον πρώτο αριστερό διάδρομο. Γλίστρησαν ανάμεσα στις πρώτες σειρές της ορχήστρας και κοίταξαν το θεωρείο Νο 5. Δεν το 'βλεπαν καλά γιατί ήταν βυθισμένο στο μισοσκόταδο και τεράστια καλύμματα σκέπαζαν το κόκκινο βελούδο των καθισμάτων.

Εκείνη την ώρα, ήταν σχεδόν μόνοι μέσα στην τεράστια σκοτεινή κοιλότητα της ορχήστρας.

увидел какую-то тень, двинувшуюся вдоль ярко освещенной стены ризницы.

Я бросился вслед. Тень уже открыла дверь церкви и вошла внутрь. Я бежал изо всех сил и успел ухватиться за край плаща.

Мы оказались перед высоким алтарем, и лунный свет, проходя через цветное стекло окна апсиды, упал прямо на нас. Я все еще держал тень за плащ. Тень повернулась, и я увидел так же ясно, как вижу вас, мсье, ужасную голову мертвеца, пристально смотрящую на меня глазами, в которых горел огонь ада.

Я подумал, что это сам Сатана! При виде этого призрака я, вероятно, потерял сознание и ничего не помню до того времени, пока не очнулся утром в гостинице «Заходящее солнце».

Глава 7 Визит в ложу номер пять

Мы оставили Фирмена Ришара и Армана Мушармена как раз в тот момент, когда они решили посетить ложу номер пять в первом ярусе.

Они спустились по широкой лестнице, которая ведет к сцене и прилегающим к ней помещениям, пересекли сцену, вошли в зрительный зал через вход для подписчиков и пошли налево по первому коридору. Затем миновали первые ряды партера, остановились и посмотрели на ложу номер пять в первом ярусе. Они не могли видеть ее ясно, потому что зал был в полутьме и защитные чехлы покрывали красные бархатные перила.

Ришар и Мушармен были сейчас одни в огромном затемненном зале. Было тихо,

Βαριά σιωπή απλωνόταν γύρω τους. Ήταν η πιο ήσυχη ώρα, η ώρα που οι εργάτες πάνε να πιουν.

Όλη η ομάδα είχε εγκαταλείψει τη σκηνή αφήνοντας μισοστημένο το σκηνικό. Μερικές φωτεινές λουρίδες (ένα φως θαμπό, αλλόκοτο, που 'μοιαζε κλεμμένο από κάποιο ετοιμοθάνατο αστέρι) είχαν καταφέρει να μπουν ποιος ξέρει από ποιο άνοιγμα. Έφταναν μέχρι έναν παλιό πύργο που ύψωνε τις χάρτινες επάλξεις του πάνω στη σκηνή.

Το κάθε τι μέσα σ' αυτή την ψεύτικη νύχτα ή μάλλον μέσα σ' αυτήν την ψεύτικη μέρα, έπαιρνε παράξενα σχήματα. Το ύφασμα που κάλυπτε τα καθίσματα της ορχήστρας έμοιαζε με τρικυμισμένη θάλασσα που τα γαλανά της κύματα είχαν ακινητοποιηθεί κάτω από τις μυστικές διαταγές του γίγαντα των καταγίδων που, όπως ο καθένας ξέρει, τ' όνομά του είναι Αδαμάστορας.

Οι κύριοι Μονσαρμέν και Ρισάρ ήταν τα ναυάγια της ακίνητης αναστάτωσης μιας θάλασσας από βαμμένο τούλι. Προχωρούσαν προς τ' αριστερά θεωρεία με μεγάλες δρασκελιές ή μάλλον με μεγάλες απλωτές, όμοια με τους ναύτες που έχουν εγκαταλείψει τη βάρκα τους και προσπαθούν απεγνωσμένα να φτάσουν στην ακτή.

Οι οχτώ μεγάλες κολόνες υψώνονταν στη σκιά σαν προστατευτικοί πάσσαλοι που φιάχτηκαν για να στηρίξουν την απόκρημνη ακτή, που τα ετοιμόρροπα θεμέλια της αποτελούσαν οι κυκλικές και τοξοειδείς γραμμές των μπαλκονιών των δεύτερων και τρίτων θεωρείων.

Μακριά, ψηλά από την απόκρημνη ακτή, ήταν σκορπισμένες, πάνω στο δερμάτινο ουρανό του κυρίου Λενεπβέ, διάφορες φηγούρες που μόρφάζαν και γελούσαν κοροϊδευτικά με την ανησυχία των κυρίων Μονσαρμέν και Ρισάρ. Κι όμως, επρόκειτο για πολύ σοβαρές μορφές. Ήταν η Ίσις, η Αμφιτρίτη, η Ήβη, η Φλόρα, η Πανδώρα, η Ψυχή, η Θέτις, η Πομόνα, η Δάφνη, η Γαλάτεια, η Αρέθουσα. Μάλιστα, ούτε λίγο ούτε πολύ, η ίδια η Αρέθουσα και η Πανδώρα, που όλος ο κόσμος γνωρίζει απ' το

рабочие отправились выпить рюмочку вина.

Они покинули сцену, оставив задник лишь частично закрепленным. Несколько лучей света (бледный тусклый свет, который, казалось, украли у умирающей звезды) проскальзывали в зал через какие-то щели и сияли на старой башне, увенчанной картонной зубчатой стеной, которая стояла на сцене.

В этой искусственной ночи или, скорее, в обманчивом дневном свете вещи принимали странные очертания. Полотно, закрывавшее кресла в партере, выглядело, как рассерженное море, зелено-голубые волны которого в мгновение остановились по приказу гиганта, чье имя, как всем известно, Адамастор.

Мушармен и Ришар были словно моряки потерпевшего аварии корабля в пучине неподвижно возмущенного полотняного моря. Как будто, оставив свою лодку и пытаясь доплыть до берега, они проложили путь к ломам левой стороны.

Восемь больших колонн из полированного камня возвышались в тени, подобно громадным сваям, предназначенным поддерживать угрожающе шатающиеся выпуклые утесы, чьи основания были представлены изогнутыми параллельными линиями перил лож первого, второго и третьего ярусов.

На самой вершине утеса, потерянного в медном небе Ленепве, гримасничали, смеясь и забавляясь над опасениями Мушармена и Ришара, фигуры, хотя обычно они были очень серьезными: Геба, Флора, Пандора, Психея, Фетида, Помона, Дафна, Галатея... Да, сама Пандора, известная каждому из-за ящика, смотрела вниз на двух новых директоров Оперы, которые теперь молча рассматривали ложу номер пять первого яруса.

κουτί της, κοιτούσαν τους δυο νέους διευθυντές της Όπερας, που, τελικά κατόρθωσαν να κρατηθούν από κάποιο απομεινάρι του ναυάγιου και από κει παρατηρούσαν σιωπηλοί το πρώτο θεωρείο Νο 5.

Έχω ήδη πει πως ήταν ανήσυχοι. Τουλάχιστον, έτσι υποθέτω. Εν πάσει περιπτώσει, ο κύριος Μονσαρμέν παραδέχεται πως είχε εντυπωσιαστεί. Συγκεκριμένα λέει:

«Αυτή η “αιώρα” (τι στυλ!) του φαντάσματος της Όπερας κατάληξε να ταραξεί όχι μόνο την ισορροπία των φαντασιακών μου δυνατοτήτων, αλλά και των οπτικών, γιατί — (μήπως όμως, τελικά, αυτά που μας εντυπωσίασαν τόσο δεν ήταν άλλο από τον περίεργο χώρο όπου βρισκόμασταν και η απόλυτη σιωπή που κυριαρχούσε παντού;...

Μήπως υπήρξαμε θύματα κάποιας ψευδαίσθησης, εξαιτίας της μισοσκότεινης αίθουσας και του ημίφωτος που έλουζε το θεωρείο Νο 5;) — γιατί, τόσο εγώ όσο και ο Ρισάρ, είδαμε την ίδια στιγμή στο θεωρείο Νο 5 μια φιγούρα.

Ο Ρισάρ δεν είπε τίποτα. Ούτε και γω άλλωστε. Μετά, μείναμε για μερικά λεπτά έτσι, ακίνητοι, περιμένοντας, με τα μάτια καρφωμένα στο ίδιο σημείο: όμως η φιγούρα είχε εξαφανιστεί.

Τότε, βγήκαμε έξω και μόνον όταν βρεθήκαμε στο διάδρομο μιλήσαμε για τις εντυπώσεις μας και για τη φιγούρα. Το άσχημο είναι πως η φιγούρα που είδα εγώ, δεν έμοιαζε καθόλου με τη φιγούρα που είδε ο Ρισάρ. Εγώ είδα κάτι που έμοιαζε με νεκροκεφαλή και ακουμπούσε στο θεωρείο, ενώ ο Ρισάρ είχε δει μια γέρικη γυναικεία φιγούρα που θύμιζε τη μαμά — Ζιρί.

Έτσι καταλάβαμε πως μάλλον υπήρξαμε θύματα κάποιας παραίσθησης και, δίχως καθυστέρηση, αρχίσαμε να τρέχουμε γελώντας προς το θεωρείο Νο 5. Μπήκαμε μέσα και βέβαια δε βρήκαμε καμιά “φιγούρα”.»

Και τώρα, να 'μαστε στο θεωρείο Νο 5.

Я уже сказал, что они были полны страха. По крайней мере, я предполагаю, что они боялись. Вот что Мушармен пишет в своих мемуарах:

«Трескучая болтовня о привидении в Опере, которой нас кормили (каким изысканным стилистом был Мушармен!) с тех пор, как мы заменили Полиньи и Дебьенна, должно быть, ухудшила баланс моих наделенных богатым воображением способностей и, рассматривая все вместе, моих зрительных способностей тоже.

Μοжет быть, виновата обстановка, в которой мы оказались и которая так сильно обеспокоила нас; может быть, мы стали жертвами каких-то галлюцинаций, возникших в полутьме зрительного зала и даже еще более глубоких теней в пятой ложе. Но в один и тот же миг Ришар и я увидели в ложе какие-то очертания.

Ни один из нас не сказал ничего, но мы схватили друг друга за руки. Затем подождали несколько минут, не двигаясь, пристально глядя в одну и ту же точку. Но очертания исчезли.

Мы вышли из зала и в коридоре рассказали друг другу о своих впечатлениях. К сожалению, очертания, которые видел я, не совпадали с тем, что видел Ришар. Мне привиделся череп на перилах ложи, в то время как Ришар различил очертания старой женщины, которая выглядела, как мадам Жири.

Мы поняли, что стали жертвами иллюзии. Громко рассмеявшись, мы немедленно поспешили в пятую ложе, вошли туда и, естественно, никого там не нашли.

И теперь мы в ложе номер пять. Эта ложа

Είναι ένα θεωρείο όπως και όλα τ' άλλα πρώτα θεωρεία. Τίποτα δεν το κάνει να ξεχωρίζει από τα διπλανά του.

Οι κύριοι Μονσαρμέν και Ρισάρ διασκεδάζαν και γελούσαν, μετακινούσαν τα έπιπλα του θεωρείου, ανασήκωναν τα καλύματα και τις πολυθρόνες και εξέταζαν με ιδιαίτερη προσοχή το κάθισμα όπου συνήθιζε να κάθεται τη φωνή. Διαπίστωσαν πως επρόκειτο για μια απολύτως εντάξει πολυθρόνα, που δεν είχε τίποτα το μαγικό.

Με λίγα λόγια, το θεωρείο Νο 5 ήταν ένα απόλυτα φυσιολογικό θεωρείο, με την κόκκινη ταπετσαρία του, τις πολυθρόνες του, το χαλί του και τα κόκκινα βελούδα του. Αφού ψηλάφησαν με τη μεγαλύτερη σοβαρότητα του κόσμου το χαλί και αφού, για μια ακόμη φορά, δεν ανακάλυψαν τίποτα ιδιαίτερο, κατέβηκαν στο θεωρείο του ισογείου που βρίσκεται ακριβώς από κάτω από το θεωρείο Νο 5. Βρίσκεται ακριβώς στη γωνία της πρώτης εξόδου, αριστερά από τα καθίσματα της ορχήστρας. Ούτε εκεί βρήκαν τίποτα το αξιόλογο.

«Όλοι αυτοί μας κοροϊδεύουν», κατάληξε ο Φερμέν Ρισάρ. «Το Σάββατο ανεβαίνει ο Φάουστ και μεις θα παρακολουθήσουμε την παράσταση από το θεωρείο Νο 5!»

8. ΟΠΟΥ ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΦΕΡΜΕΝ ΡΙΣΑΡ ΚΑΙ ΑΡΜΑΝ ΜΟΝΣΑΡΜΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΟ ΘΡΑΣΟΣ ΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΟΥΝ ΤΟΝ «ΦΑΟΥΣΤ» ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ «ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΗ» ΑΙΘΟΥΣΑ, ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΠΟΥ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ.

ΟΜΩΣ, το Σάββατο το πρωί, μπαίνοντας στο γραφείο τους οι διευθυντές βρήκαν ένα διπλό γράμμα του Φ. τ. Ο.:

Αγαπητοί διευθυντές,

Θα κρατήσει πολύ ο πόλεμος; Αν πάντως εξακολουθείτε να επιθυμείτε την ειρήνη, ιδού το τελεσίγραφο μου: Σας θέτω τους κάτωθι τέσσερις όρους:

такая же, как и все остальные ложи в первом ярусе. Ничто не отличает ее от соседних».

Смеясь друг над другом, Мушармен и Ришар потрогали мебель в ложе, подняли чехлы и тщательно осмотрели кресло, в котором обычно «сидел голос». Убедились, что это настоящее кресло и в нем не было ничего магического.

Ложа выглядела совершенно обычной во всех отношениях — с красными портьерами, креслами, коврами и перилами, обитыми красным бархатом. Исследовав все, что возможно, директора пошли вниз в ложу бенуара, расположенную прямо под пятой ложей. В ложе бенуара, которая находится как раз на углу первого входа из партера, они также не смогли обнаружить чего-либо достойного внимания.

— Эти люди пытаются сделать из нас дураков! — сказал наконец Фирмен Ришар сердито. — В субботу представление «Фауста», и мы оба будем смотреть его из ложи номер пять первого яруса.

Глава 8 В которой Фирмен Ришар и Арман Мушармен осмелились дать представление «Фауста» в «проклятой» Опере и в которой мы увидим, что из этого вышло

Придя в свой кабинет в субботу утром, оба директора нашли письмо следующего содержания:

«Мои дорогие импресарио!

Мы в состоянии войны? Если вы все еще желаете мира, вот мой ультиматум. Он содержит четыре условия:

<p>1ο Να μου επιστρέψετε το θεωρείο μου· θέλω από δω και μπρος να είναι πάντα στη διάθεση μου.</p> <p>2ο Ο ρόλος της «Μαργαρίτας», θα ερμηνευτεί απόψε το βράδυ, από την Κριστίν Ντααέ. Μη σας απασχολεί το θέμα της Καρλότας. Απόψε θα είναι άρρωστη.</p> <p>3ο Μου είναι απαραίτητες οι πιστές υπηρεσίες της μαντάμ Ζιρί, της ταξιθέτριας μου, και ως εκ τούτου απαιτώ την άμεση επαναπρόσληψή της.</p> <p>4ο Πληροφορήστε με, μ' ένα γράμμα σας που μπορείτε να δώσετε στη μαντάμ Ζιρί, αν δέχετε κι εσείς, όπως και οι προκάτοχοι σας, τους όρους που αναγράφονται στο καταστατικό, σχετικά με το μηνιαίο επίδομά μου. Θα σας πληροφορήσω αργότερα για τον τρόπο με τον οποίο θα παίρνω τα χρήματα.</p> <p>Αν δεν ικανοποιήσετε τις επιθυμίες μου, απόψε ο Φάουστ θα παιχτεί μέσα σε μια αίθουσα καταραμένη.</p> <p>Ελπίζω να έγινα κατανοητός, χαίρετε! Φ.τ.Ο.</p> <p>«Ε, λοιπόν, αυτός ο τύπος πραγματικά μου δίνει στα νεύρα!... Δεν τον αντέχω!...» ούρλιαξε ο Ρισάρ υψώνοντας εκδικητικά τις γροθιές του κι αφήνοντας τες να πέσουν με θόρυβο πάνω στο γραφείο του.</p> <p>Εκείνη την ώρα μπήκε μέσα ο Μερσιέ, ο διαχειριστής.</p> <p>«Ο Λασενάλ θα ήθελε να δει έναν απ' τους δυο κυρίους. Φαίνεται πως πρόκειται για κάτι επείγον, είναι αναστατωμένος».</p> <p>«Ποιος είναι ο Λασενάλ;» ρώτησε ο Ρισάρ.</p> <p>«Είναι ο επικεφαλής των ιπποκόμων σας».</p> <p>«Πώς; Ο επικεφαλής των ιπποκόμων μου;»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε», εξήγησε ο Μερσιέ... «στην Όπερα υπάρχουν πολλοί ιπποκόμοι και ο κύριος Λασενάλ είναι ο διευθυντής τους».</p>	<p>1. Вы возвращаете мне мою ложу, а я хочу, чтобы она была предоставлена в мое распоряжение немедленно.</p> <p>2. Партию Маргариты должна петь сегодня Кристина Доэ. Не беспокойтесь о Карлотте — она будет больна.</p> <p>3. Я настаиваю на том, чтобы добрая и верная мадам Жири, моя билетерша, продолжала работать. Вы восстановите ее в прежнем положении безотлагательно.</p> <p>4. В письме, которое будет доставлено мадам Жири, вы, как и ваши предшественники, примите положения книги инструкций, касающиеся моего месячного содержания. Позже я дам вам знать, в какой форме вы станете выплачивать его мне.</p> <p>Если вы не выполните эти условия, сегодня вечером представление «Фауста» в проклятом театре не состоится.</p> <p>Ваш П. О.»</p> <p>— С меня этого достаточно! — закричал Ришар, энергично барабанил по столу обеими руками.</p> <p>Вошел Мерсье, администратор.</p> <p>— Лахеналь хочет видеть одного из вас, мсье, — сказал Мерсье. — Он говорит, что это крайне необходимо, и он, кажется, расстроен.</p> <p>— Кто такой этот Лахеналь?</p> <p>— Главный конюх.</p> <p>— Что? Главный конюх?</p> <p>— Да, мсье, — ответил администратор. — В Опере есть несколько конюхов, и Лахеналь ими руководит.</p>
--	---

<p>«Και τι κάνει αυτός ο ιπποκόμος;»</p> <p>«Έχει την υψηλή ευθύνη του ιπποστάσιου.»</p> <p>«Ποιανού ιπποστάσιου;»</p> <p>«Μα, του δικού σας κύριε, του ιπποστάσιου της Όπερας.»</p> <p>«Υπάρχει ιπποστάσιο στην Όπερα; Μα την πίστη μου, δεν είχα ιδέα! Και πού βρίσκεται;»</p> <p>«Στα υπόγεια, από τη μεριά της Ροτόντας. Είναι μια πολύ σημαντική υπηρεσία. Έχουμε δώδεκα άλογα.»</p> <p>«Δώδεκα άλογα! Και τι διάβολο τα κάνουμε;»</p> <p>«Μα, τα χρησιμοποιούμε στις παρελάσεις της Εβραίας, του Προφήτη κ.λ.π. Χρειαζόμαστε άλογα ειδικά εκπαιδευμένα που να “ξέρουν τα κατατόπια”. Οι ιπποκόμοι έχουν αναλάβει την εκπαίδευσή τους. Ο κύριος Λασενάλ είναι πολύ καλός στη δουλειά του. Παλιά, είχε την επίβλεψη των ιπποφορβείων του Φρανκόνι.»</p> <p>«Πολύ ωραία όλ' αυτά,... αλλά τι θέλει από μένα;»</p> <p>«Δεν ξέρω, κύριε... Πάντως, ποτέ δεν τον έχω ξαναδεί σε τέτοια κατάσταση.»</p> <p>«Πείτε του να περάσει!...»</p> <p>Ο κύριος Λασενάλ μπαίνει μέσα. Στο ένα του χέρι κρατά ένα μαστίγιο με το οποίο χτυπά νευρικά τη μια του μπότα.</p> <p>«Καλημέρα σας, κύριε Λασενάλ», είπε, εντυπωσιασμένος ο Ρισάρ. «Σε τι οφείλουμε αυτήν την τιμή;»</p> <p>«Κύριε διευθυντά, έρχομαι να σας ζητήσω να διώξετε το ιπποφορβείο.»</p> <p>«Τι είπατε; Θέλετε να διώξω τ' άλογά μας;»</p> <p>«Δεν πρόκειται για τα άλογα, αλλά για τους ιπποκόμους.»</p>	<p>— И что же он делает?</p> <p>— Он заведует конюшней.</p> <p>— Какой конюшней?</p> <p>— Вашей, мсье. Конюшней Оперы.</p> <p>— В Опере есть конюшня? Впервые слышу! Где она находится?</p> <p>— В подвалах. У нас двенадцать лошадей.</p> <p>— Двенадцать лошадей? Для чего же, во имя Бога?</p> <p>— Для процессий в «Иудейке», «Пророке» и так далее нам нужны тренированные лошади, которые «знают сцену». Обязанность конюхов — научить их этому. Лахеналь — высококвалифицированный тренер. Он когда-то заводил конюшнями Франкони.</p> <p>— Очень хорошо... Но что он хочет от меня?</p> <p>— Не знаю. Знаю только, что никогда не видел его в таком состоянии.</p> <p>— Пусть войдет.</p> <p>Лахеналь вошел и нетерпеливо ударил по своему сапогу плеткой, которую держал в руке.</p> <p>— Доброе утро, мсье Лахеналь, — сказал немного напуганный Ришар. — Чем обязан вашему визиту?</p> <p>— Мсье, я пришел просить вас ликвидировать всю конюшню.</p> <p>— Что? Вы хотите отделаться от наших лошадей?</p> <p>— Не от лошадей, от конюхов.</p>
---	---

<p>«Πόσους ιπποκόμους έχετε, κύριε Λασενάλ;»</p> <p>«Έξι!»</p> <p>«Έξι ιπποκόμους! Δεν είναι κάπως πολλοί;»</p> <p>«Πρόκειται για θέσεις που δημιουργήθηκαν και μας επιβλήθηκαν από τη γραμματεία των Καλών Τεχνών», παρενέβη ο Μερσιέ. «Είναι κατελιμμένες από προστατευόμενους της κυβέρνησης και, αν μου επιτρέπετε, νομίζω πως...»</p> <p>«Στα παλιά μου τα παπούτσια η κυβέρνηση!...» είπε δυναμικά ο Ρισάρ. «Για δώδεκα άλογα δε χρειαζόμαστε παραπάνω από τέσσερις ιπποκόμους».</p> <p>«Έντεκα άλογα!» διόρθωσε ο κύριος Λασενάλ.</p> <p>«Δώδεκα!» επανέλαβε ο Ρισάρ.</p> <p>«Έντεκα!» επιμένει ο Λασενάλ.</p> <p>«Α! μα ο κύριος διαχειριστής μου είπε πως έχετε δώδεκα άλογα!»</p> <p>«Είχα δώδεκα, μα τώρα μου έχουν μείνει μόνο έντεκα γιατί μου 'κλεψαν τον Σεζάρ!» Και μ' αυτά τα λόγια ο κύριος Λασενάλ δίνει ένα δυνατό χτύπημα με το μαστίγιο στην μπότα του.</p> <p>«Μας έκλεψαν τον Σεζάρ!» φώναξε ο διαχειριστής, «το άσπρο άλογο του Προφήτη;»</p> <p>«Δεν υπάρχουν δυο Σεζάρ!» λέει ξερά ο κύριος Λασενάλ. «Ημουν δέκα χρόνια στον Φρανκόνι και έχω δει κάμποσα άλογα! Κανένα όμως δεν ήταν σαν τον Σεζάρ! Ο Σεζάρ ήταν μοναδικός... και μας τον έκλεψαν».</p> <p>«Και πώς έγινε αυτό;»</p> <p>«Δεν έχω ιδέα! Κανείς δεν ξέρει τίποτα! Γι' αυτό και σας ζήτησα να διώξετε όλους τους ιπποκόμους».</p>	<p>— Сколько конюхов служат у вас, мсье Лахеналь?</p> <p>— Шесть.</p> <p>— Шесть конюхов! Это, по крайней мере, на два больше, чем надо.</p> <p>— Эти должности, — объяснил Мерсье, были навязаны нам заместителем главы администрации изящных искусств. Они заняты людьми, которым протезирует правительство, и если я рискну...</p> <p>— Меня не волнует правительство, — подчеркнуто сухо заявил Ришар. — Нам не надо больше четырех конюхов для двенадцати лошадей.</p> <p>— Одиннадцати, — поправил Лахеналь.</p> <p>— Двенадцати, — повторил Ришар.</p> <p>— Одиннадцати, — опять сказал Лахеналь.</p> <p>— Мсье Мерсье сказал мне, что у вас двенадцать лошадей.</p> <p>— У меня было двенадцать, но сейчас их осталось только одиннадцать — после того как украли Цезаря. — И Лахеналь снова сильно ударил себя по сапогу плеткой.</p> <p>— Цезаря украли? — изумленно спросил Мерсье. — Цезаря, большую белую лошадь из «Пророка»?</p> <p>— У нас только один Цезарь, — грубо прервал его Лахеналь. — Я работал десять лет на конюшнях Франкони и видел много лошадей и могу с полным основанием сказать вам, что второго такого Цезаря нет. И его украли!</p> <p>— Как это случилось?</p> <p>— Я не знаю. Никто не знает. Вот почему я пришел просить разогнать всех на конюшне.</p>
--	--

<p>«Καλά, κι οι ιπποκόμοι σας τι λένε;»</p> <p>«Κουταμάρες... μερικοί κατηγορούν τους κομπάρσους... άλλοι υποστηρίζουν πως τον έκλεψε ο θυρωρός».</p> <p>«Ο θυρωρός; Μα κόβω το κεφάλι μου γι' αυτόν! είμαι σίγουρος για την εντιμότητά του!» διαμαρτυρήθηκε ο Μερσιέ.</p> <p>«Επιτέλους, κύριε Λασενάλ», φώναξε ο Ρισάρ, «κάτι θα πρέπει να υποψιάζεστε!...»</p> <p>«Ναι, πραγματικά, κάτι υποψιάζομαι! Ναι!» δήλωσε ξαφνικά ο κύριος Λασενάλ, «και θα σας το πω. Για μένα δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία». Ο κύριος υπεύθυνος του ιπποστάσιου πλησίασε τους κυρίους διευθυντές και τους ψιθύρισε στ' αφτί: «Το Φάντασμα χτύπησε ξανά!»</p> <p>Ο Ρισάρ αναπήδησε.</p> <p>«Α, όχι! και σεις λοιπόν... και σεις!»</p> <p>«Τι θα πει και γω; Είναι πολύ φυσικό...»</p> <p>«Μα, πώς είναι δυνατόν! Κύριε Λασενάλ! Πώς είναι δυνατόν, κύριε πρώτε ιπποκόμε...»</p> <p>«...Αφήστε με να σας πω τι νομίζω, αφού πρώτα σας πω τι είδα...»</p> <p>«Τι είδατε λοιπόν, κύριε Λασενάλ;»</p> <p>«Όπως σας βλέπω και με βλέπετε, κύριε, είδα μια μαύρη σκιά καβάλα πάνω σ' ένα άσπρο άλογο που ήταν ίδιος ο Σεζάρ!»</p> <p>«Καλά και δεν τρέξατε πίσω απ' τ' άσπρο άλογο και τη μαύρη σκιά;»</p> <p>«Και βέβαια έτρεξα και φώναξα, κύριε διευθυντά, αλλά το 'σκασαν με εκπληκτική ταχύτητα και δεν άργησαν να εξαφανιστούν μέσα στη νύχτα...»</p> <p>Ο κύριος Ρισάρ σηκώθηκε:</p> <p>«Εντάξει, κύριε Λασενάλ. Μπορείτε να</p>	<p>— А что говорят о краже ваши конюхи?</p> <p>— Всякие глупости. Некоторые обвиняют каких-то рабочих, другие утверждают, что это сделал бухгалтер.</p> <p>— Бухгалтер? Я уверен в нем, как в самом себе, — запротестовал Мерсье.</p> <p>— Но, мсье Лахеналь, — сказал Ришар, — у вас самого должна быть какая-то идея.</p> <p>— Да, у меня есть идея, — резко произнес Лахеналь, — и я скажу вам, в чем она состоит. Что касается меня, то я не сомневаюсь. — Он подошел ближе и сказал неполголосо: — Это сделал призрак.</p> <p>Ришар вздрогнул.</p> <p>— И вы, и вы тоже!</p> <p>— Что вы имеете в виду под «я тоже»? Это же совершенно естественно.</p> <p>— Совершенно естественно, мсье Лахеналь? Что совершенно естественно?</p> <p>— Сказать вам это после того, что я видел.</p> <p>— И что же вы видели?</p> <p>— Я видел так же ясно, как вижу вас, темную фигуру верхом на белой лошади, которая один к одному походила на Цезаря.</p> <p>— И вы не побежали за этой белой лошадью и темной фигурой?</p> <p>— Да, я побежал и закричал, но они продолжали идти на большой скорости и исчезли в темноте галереи.</p> <p>Ришар встал.</p> <p>— Очень хорошо, мсье Лахеналь, можете</p>
---	---

<p>πηγαίνετε τώρα... θα κάνουμε λοιπόν μήνυση εναντίον του φαντάσματος...»</p> <p>«Και θα διώξετε όλους τους ιπποκόμους μου!»</p> <p>«Μα φυσικά! Χαίρετε κύριε!»</p> <p>Ο κύριος Λασενάλ χαιρέτησε κι έφυγε.</p> <p>Ο Ρισάρ άφριζε.</p> <p>«Κανονίστε το λογαριασμό αυτού του ηλίθιου!»</p> <p>«Μα, είναι φίλος της κυβέρνησης!» τόλμησε να πει ο Μερσιέ...</p> <p>«Και παίρνει το απεριτίφ του στον Τορτόνι, παρέα με τους Λαγκρενέ, Σκολ και Περτουιζέ, τον εξολοθρευτή λιονταριών», πρόσθεσε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Θα 'χουμε όλον τον κόσμο εναντίον μας! Θ' αρχίσει να λέει ιστορίες για το φάντασμα, όλος ο κόσμος θα διασκεδάζει σε βάρος μας και θα μας περιγελά! Αν γελοιοποιηθούμε, έχουμε τελειώσει!»</p> <p>«Εντάξει, ας μη μιλάμε άλλο γι' αυτό...» συμφώνησε ο Ρισάρ που ήδη το μυαλό του έτρεχε αλλού.</p> <p>Εκείνη την ώρα άνοιξε η πόρτα. Σίγουρα, ήταν μια στιγμή που την πόρτα αυτή δεν τη φύλαγε ο συνηθισμένος κέρβερους, γιατί είδαν τη μαντάμ Ζιρί που μπήκε μέσα μ' όλη της την άνεση, κρατώντας στο χέρι ένα γράμμα και λέγοντας βιαστικά:</p> <p>«Συγγνώμη, κύριοι, αλλά σήμερα το πρωί έλαβα ένα γράμμα από το φάντασμα της Όπερας. Μου γράφει να έρθω σε σας γιατί έχετε κάτι να μου δώσετε...»</p> <p>Δεν πρόλαβε ν' αποτελειώσει τη φράση της. Είδε το πρόσωπο του κυρίου Φερμέν Ρισάρ· ήταν κάτι το τρομερό. Ο αξιότιμος διευθυντής της Όπερας ήταν έτοιμος να ξεσπάσει. Η οργή</p>	<p>идти. Мы подадим жалобу на призрак.</p> <p>— И уволите всех конюхов?</p> <p>— Да-да, конечно. До свидания.</p> <p>Лакхеналь поклонился и вышел.</p> <p>Ришар пребывал в крайней степени раздражения.</p> <p>— Немедленно снимите этого идиота с платежной ведомости, — приказал он Мерсье.</p> <p>— Он друг представителя правительства, — осмелился вставить тот.</p> <p>— И каждый день выпивает в кафе Тортони с Лажреном, Шоллем и Пертрюсе, который убил льва, — добавил Мушармен.</p> <p>— Вся пресса навалится на нас! Он начнет болтать о призраке, и мы станем посмешищем. Тогда мы погибем.</p> <p>— Хорошо, давайте не будем больше об этом говорить, — уступил Ришар.</p> <p>В этот момент дверь распахнулась и в комнату ворвалась мадам Жири с конвертом в руке:</p> <p>— Извините меня, мсье, но сегодня утром я получила письмо от призрака Оперы, в котором говорится, чтобы я зашла к вам. У вас есть что-то...</p> <p>Она не закончила свою сентенцию, увидев лицо Ришара. Казалось, он сейчас взорвется. Но пока единственными внешними признаками гнева, кипящего</p>
---	---

που τον πλημμύριζε, δεν είχε ακόμη αρχίσει να εκδηλώνεται εξωτερικά, μόνο που το πρόσωπό του είχε γίνει κατακόκκινο και τα μάτια του έλαμπαν αγριεμένα.

Δεν είπε τίποτα. Δεν μπορούσε να μιλήσει. Ξάφνου όμως δεν μπόρεσε να συγκρατήσει μια κίνηση. Πρώτα, ξεκίνησε το αριστερό του χέρι που άγγιξε την αστεία φιγούρα της μαντάμ Ζιρί και την έκανε να κάνει μισή στροφή και μια τόσο γρήγορη πιρουέτα, που εκείνη δεν μπόρεσε να συγκρατήσει μιαν απελπισμένη κραυγή. Μετά, ήταν το δεξί πόδι, το δεξί πόδι του αξιότιμου διευθυντή που πήγε κι άφησε το αποτύπωμά του πάνω στον μαύρο ταφτά της φούστας της, που, σίγουρα, δεν είχε ποτέ μέχρι τότε αντιμετωπίσει μια τέτοια προσβολή, σ' ένα παρόμοιο μέρος.

Το συμβάν ήταν τόσο ξαφνικό, που όταν η μαντάμ Ζιρί ξαναβρέθηκε στο διάδρομο, τα 'χε εντελώς χαμένα. Ξαφνικά όμως, συνειδητοποίησε τι είχε γίνει και τότε όλη η Όπερα αντήχησε από τις άγριες κραυγές της, τις βίαιες διαμαρτυρίες της και τις κατάρες της. Χρειάστηκε να έρθουν τρεις νεαροί για να την κατεβάσουν στην είσοδο του κτιρίου και δυο αστυφύλακες για να τη βγάλουν στο δρόμο.

Την ίδια ώρα περίπου, η Καρλότα, που έμενε σ' ένα μικρό ξενοδοχείο στην οδό Φομπούρ — Σεντ — Ονορέ, χτυπούσε το κουδούνι για να έρθει η καμαριέρα της και να της φέρει την αλληλογραφία της στο κρεβάτι. Ανάμεσα στα γράμματα υπήρχε κι ένα ανώνυμο που έγραφε:

«Αν τραγουδήσετε απόψε το βράδυ, προσέξτε μήπως σας συμβεί κάποιο μεγάλο κακό, ακριβώς την ώρα που θα τραγουδάτε... κάτι που θάναι χειρότερο κι απ' το θάνατο».

Αυτή η απειλή ήταν γραμμένη με κόκκινο μελάνι και μ' ένα γραφικό χαρακτήρα δισταχτικό και αδέξιο.

Η Καρλότα, μετά απ' αυτό το γράμμα, δεν είχε πια καμιά όρεξη για πρωινό. Έκανε πέρα το δίσκο με τη ζεστή σοκολάτα που της είχε φέρει η καμαριέρα. Κάθησε στο κρεβάτι και σκεφτόταν. Δεν ήταν η πρώτη φορά που

внутри, был цвет его лица и сверкание молний в глазах.

Он ничего не сказал. Он был не способен говорить. Ножиданно он перешел к действию. Сначала схватил левой рукой неряшливую мадам Жири и повернул ее таким быстрым, неожиданным полукругом, что та издала отчаянный крик, затем правая нога Ришара оставила отпечаток подошвы на черной тафте юбки, которая, определенно, никогда раньше не подвергалась такому надругательству в таком месте.

Все произошло так быстро, что мадам Жири, оказавшись в коридоре, все еще была ошеломлена и, казалось, не понимала, что случилось. Вдруг она сразу все осознала, и Опера огласилась ее возмущенным визгом, горячими протестами и угрозами. Потребовалось три молодых человека, чтобы спустить ее по лестнице, и два полицейских, чтобы вывести на улицу.

Примерно в это же время Карлотта, которая жила в предместье Сен-Оноре, позвонила служанке и приказала принести почту в постель. В ней она нашла анонимное письмо следующего содержания:

«Если вы будете выступать сегодня вечером, вас ждет большое несчастье, которое поразит вас как раз тогда, когда вы начнете петь, несчастье худшее, чем смерть».

Эта угроза была неуклюже написана красными чернилами.

Прочитав ее, Карлотта сразу лишилась аппетита. Отодвинув поднос, на котором служанка принесла горячий шоколад, примадонна сидела в постели и терялась в догадках. Она получала подобные письма и

λάβαινε παρόμοια γράμματα· ποτέ όμως, κανένα, δεν ήταν τόσο απειλητικό.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή πίστευε στα χίλια δυο που σκαρφίζεται η ζήλεια κι έλεγε στον κόσμο πως είχε κάποιον κρυφό εχθρό που είχε ορκιστεί να την εξοντώσει. Υποστήριζε πως μηχανορραφούσαν εναντίον της και πως, κάποια απ' αυτές τις μέρες, θα φαινότουσαν τ' αποτελέσματα της ραδιουργίας. Παρ' όλ' αυτά, πρόσθετε, δεν επρόκειτο να κάνει πίσω.

Η αλήθεια είναι, ότι, αν πραγματικά υπήρχε κάποια μηχανορραφία, αυτή είχε στηθεί από την ίδια την Καρλότα ενάντια στην κακομοίρα την Κριστίν, που δεν υποψιαζόταν τίποτα. Η Καρλότα δεν είχε συγχωρήσει ποτέ την Κριστίν για το θρίαμβο που έκανε όταν την αντικατέστησε.

Όταν έμαθε την εξαιρετική υποδοχή που έγινε στην αντικαταστάριά της, η Καρλότα έγινε αμέσως καλά από μια βρογχίτιδα. Τα προβλήματα που είχε με τη διεύθυνση της Όπερας ξεπεράστηκαν ως δια μαγείας και δεν έκφρασε ξανά την παραμικρή διάθεση να εγκαταλείψει τη δουλειά της.

Μετά από κείνη τη βραδιά, έβαλε όλα της τα δυνατά να «σβύσει» την επιτυχία της ανταγωνίστριάς της, κινητοποιώντας θεούς και δαίμονες για να μην ξαναπάρει η Κριστίν κάποιο ρόλο, που θα της έδινε την ευκαιρία για ένα νέο θρίαμβο.

Μερικές εφημερίδες, που είχαν αρχίσει να πλέκουν το εγκώμιο της Κριστίν, σταμάτησαν να γράφουν για την Κριστίν και ασχολιόντουσαν μόνο με την Καρλότα. Τέλος, ακόμα και στο ίδιο το θέατρο, η διάσημη ντίβα μιλούσε περιφρονητικά για την Κριστίν και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να της δημιουργήσει προβλήματα.

Η Καρλότα δεν είχε ούτε καρδιά ούτε ψυχή. Δεν ήταν παρά ένα εργαλείο! Βέβαια, ένα θαυμάσιο εργαλείο! Το ρεπερτόριό της συμπεριλάμβανε το κάθε τι που θα φιλοδοξούσε να τραγουδήσει μια μεγάλη καλλιτέχνη. Γνώριζε εξίσου καλά τους γερμανούς δασκάλους, τους ιταλούς και τους

раньше, но это чем-то отличалось от других.

Карлотта считала, что завистники плетут против нее разного рода интриги, и часто говорила о тайных врагах, которые полны решимости погубить ее. Она утверждала, что является объектом злобного заговора, который в конце концов вскроется, но добавляла, что она не из того рода женщин, которые поддаются запугиванию.

Однако единственным заговором был тот, который сама Карлотта организовала против бедной Кристины. Карлотта не простила Кристине ее величайшего триумфа, когда та заменила ее на сцене без предварительного уведомления.

Когда примадонна узнала о необыкновенном приеме, оказанном молодой певице, она сразу же почувствовала себя выздоравливающей от начинающегося бронхита и готовой рассердиться на администрацию. Больше она не проявляла ни малейшего желания уступать своего положения в Опере.

С той поры Карлотта работала во всю силу, чтобы «задушить» соперницу, а ее могущественные друзья оказывали давление на директоров, стараясь помешать им дать Кристине еще один шанс для триумфа.

Некоторые газеты, которые восторженно писали о таланте Кристины, теперь восхваляли исключительно Карлотту. Знаменитая примадонна позволяла себе возмутительно оскорбительные выпады против молодой певицы и пыталась причинить ей как можно больше неприятностей.

У Карлотты не было ни сердца, ни души. Она была только инструментом, хотя, несомненно, инструментом изумительным. Ее репертуар включал все созданное немецкими, итальянскими и французскими композиторами, что могло удовлетворить честолюбие любой певицы. О ней никогда

γάλλους. Κανείς ποτέ μέχρι τότε δεν είχε ακούσει την Καρλότα να τραγουδά παράφωνα ή να ξεχνάει τα λόγια κάποιου ρόλου από το τεράστιο ρεπερτόριο της.

Μ' άλλα λόγια, επρόκειτο για ένα εργαλείο δυναμικό και καλοκουρδισμένο, για ένα εργαλείο αξιοθαύμαστης ακρίβειας. Όμως, κανένας δε θα μπορούσε να πει στην Καρλότα αυτό που ο Ροσσίνι είπε στην Κράους, όταν τραγούδησε γι' αυτόν στα γερμανικά τα «Σκοτεινά Δάση»: «Κορίτσι μου, τραγουδάς με την ψυχή σου, και η ψυχή σου είναι όμορφη!»

Πού ήταν η δική σου ψυχή, ω, Καρλότα, όταν χόρευες στις τρώγλες της Βαρκελώνης; Πού ήταν, όταν αργότερα, στο Παρίσι, τραγούδησες πάνω στις θλιβερές πίστες τα κυνικά κουπλέ του χυδαίου μιούζικ-χολ;

Πού ήταν η ψυχή σου, όταν μπρος στους δασκάλους που 'χαν συγκεντρωθεί στο σπίτι κάποιου εραστή σου, έκανες ν' αντηχήσει αυτό το υπάκουο όργανο που το καταπληκτικό του προτέρημα ήταν πως μπορούσε να τραγουδήσει με την ίδια αδιάφορη τελειότητα, ένα μεγαλειώδη έρωτα κι ένα χυδαίο όργιο;

Ω, Καρλότα! Αν ποτέ είχες μια ψυχή και την έχασες, θα 'πρεπε να την είχες ξαναβρεί όταν έγινες Ιουλιέτα, Ελβίρα, Οφηλία και Μαργαρίτα! Άλλοι, ξεκίνησαν από πολύ πιο χαμηλά, αλλά με την τέχνη και με τη βοήθεια της αγάπης, εξαγνίστηκαν!

Τελικά, όταν σκέφτομαι όλες αυτές τις μικρότητες και τις κακίες της Καρλότας σε βάρος της Κριστίν Ντααέ, πραγματικά δεν μπορώ να συγκρατήσω το θυμό μου και δε μου φαίνεται διόλου περίεργο που η αγανάκτησή μου εκφράζεται με κάπως γενικές παρατηρήσεις πάνω στην τέχνη γενικά και πάνω στο τραγούδι ειδικότερα, με τις οποίες βέβαια οι θαυμαστές της Καρλότας θα διαφωνήσουν.

Όταν η Καρλότα έπαψε πια να σκέφτεται την απειλή αυτού του παράξενου γράμματος, σηκώθηκε.

не говорили, что она спела не в той тональности или что ей не хватило силы голоса, необходимой для какой-то части ее огромного репертуара.

Короче, инструмент этот был мощным, замечательно точным и широкого диапазона. Но никто не мог сказать Карлотте то, что Россини сказал Марии Габриэле Краусс, когда та спела для него «Темные леса» на немецком языке: «Вы поете душой, дитя мое, и ваша душа прекрасна».

Где была ваша душа, Карлотта, когда вы танцевали в пользующейся дурной репутацией таверне в Барселоне? Где была она позже, в Париже, когда вы пели непристойные, циничные песенки в сомнительных мюзик-холлах?

Где была ваша душа, когда перед мастерами, собравшимися в доме одного из ваших любовников, вы извлекали музыку из своего послушного инструмента, замечательного своей способностью петь о возвышенной любви или низком разврате с одинаковым равнодушным совершенством?

Карлотта, если у вас когда-то душа и была, а затем вы потеряли ее, у вас была возможность обрести ее, становясь Джульеттой, Эльвирой, Офелией и Маргаритой, ибо другие поднимались из больших глубин, чем вы, и очищались благодаря искусству.

Наконец Карлотта, заставив себя не думать об угрозе в этом странном письме, встала с постели.

<p>«Θα δούμε», είπε... και μ' ένα πολύ αποφασιστικό ύφος πρόφερε μερικές ισπανικές βρισιές.</p> <p>Το πρώτο πράγμα που είδε κοιτάζοντας έξω απ' το παράθυρο ήταν μια νεκροφόρα. Η νεκροφόρα και το γράμμα την έπεισαν πως πραγματικά, εκείνο το βράδυ διέτρεχε σοβαρό κίνδυνο.</p> <p>Κάλεσε σπίτι όλους τους φίλους της, τους πληροφόρησε πως την απειλούσαν, (χωρίς αμφιβολία επρόκειτο για κάποια μηχανορραφία της Κριστίν Ντααέ) και δήλωσε πως έπρεπε να κατατροπώσουν αυτήν τη μικρή γεμίζοντας την αίθουσα με θαυμαστές της, θαυμαστές της Καρλότας. Μπορούσε να μένει ήσυχη, έτσι δεν είναι; Υπολόγιζε στη βοήθεια τους για την αντιμετώπιση κάθε ενδεχόμενου και για την πάταξη τυχόν ταραξιών, στην περίπτωση που θα προσπαθούσαν να προκαλέσουν κάποιο σκάνδαλο.</p> <p>Ο προσωπικός γραμματέας του κυρίου Ρισάρ, που πήγε να μάθει τα νέα για την υγεία της ντίβας, επέστρεψε με τη διαβεβαίωση πως αυτή αισθανόταν θαυμάσια, αλλά και πως, ακόμη κι αν ήταν «του θανάτα», θα τραγουδούσε τη Μαργαρίτα.</p> <p>Καθώς ο γραμματέας, εκφράζοντας την επιθυμία των κυρίων του, συμβούλεψε επίμονα την ντίβα ν' αποφύγει κάθε απροσεξία, να μη βγει καθόλου έξω, να φυλάγεται από τα ρεύματα κ.λ.π., κ.λ.π., ήταν αναπόφευκτο να συνδέσει η Καρλότα αυτές τις υπερβολικές κι αναπάντεχες συμβουλές, με τις απειλές του γράμματος.</p> <p>Ήταν πέντε η ώρα, όταν έλαβε ξανά ένα ανώνυμο γράμμα, με τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα. Ήταν σύντομο. Έγραφε:</p> <p>«Είστε συναχωμένη. Κι αν είσαстан λογική, θα καταλαβαίνετε πως είναι μια τρέλα το να θελήσετε να τραγουδήσετε απόψε».</p> <p>Η Καρλότα χαχάνισε, ανασήκωσε τους υπέροχους ώμους της και τραγούδησε δυο</p>	<p>— Мы посмотрим, — сказала она себе и решительно произнесла несколько клятв по-испански.</p> <p>Первое, что увидела примадонна, подойдя к окну, был катафалк. Это окончательно убедило ее в том, что дело серьезное.</p> <p>Она созвала всех своих друзей, объявила, что заговор, организованный Кристиной Доэ, грозит навредить ей во время сегодняшнего представления, и сказала, что хочет расстроить эти планы, заполнив зал своими поклонниками. А у нее было много поклонников! Она рассчитывала, что они будут готовы ко всему и заставят замолчать ее врагов, если они попытаются сорвать спектакль.</p> <p>Придя к Карлотте, чтобы узнать о ее здоровье, секретарь Фирмена Ришара вернулся обратно, чтобы сообщить, что она чувствует себя отлично и споет сегодня партию Маргариты, «даже если будет умирать».</p> <p>Поскольку секретарь по поручению Ришара настоятельно просил певицу быть осторожной, оставаться весь день дома и избегать сквозняков, после его ухода она не могла не сравнить столь неожиданные рекомендации с угрозой, переданной в письме.</p> <p>В пять часов Карлотта получила еще одно анонимное письмо, написанное тем же почерком, что и первое. Оно было коротким, в нем говорилось:</p> <p>«Вы простудились. Если вы благоразумны, то поймете, что для вас будет сумасшествием пытаться петь сегодня вечером».</p> <p>Карлотта пренебрежительно рассмеялась, пожалала своими великолепными плечами и</p>
---	---

τρεις νότες, πράγμα που την καθησύχασε.

Οι φίλοι της κράτησαν την υπόσχεση τους. Ήρθαν όλοι. Μάταια όμως έψαχναν να βρουν τους άγριους συνωμότες που είχαν αναλάβει να κατατροπώσουν. Αν εξαιρούσε κανείς μερικούς «αμύητους», μερικούς έντιμους μπουρζουάδες που τα πράα πρόσωπά τους δεν έκφραζαν καμιά άλλη επιθυμία, εκτός από το να ξανακούσουν μια μουσική που εδώ και πολύν καιρό είχε κερδίσει την επιδοκμασία τους, όλοι οι άλλοι ήταν οι συνηθισμένοι πιστοί φίλοι της Όπερας, που τα εκλεπτυσμένα τους, ειρηνικά και χρηστά ήθη απέκλειαν κάθε σκέψη για οποιαδήποτε απρεπή εκδήλωση.

Το μόνο πράγμα που ήταν αφύσικο εκείνη τη βραδιά ήταν η παρουσία των κυρίων Ρισάρ και Μονσαρμέν στο θεωρείο Νο 5.

Οι φίλοι της Καρλότας σκέφτηκαν πως ίσως οι κύριοι διευθυντές είχαν προειδοποιηθεί για το ενδεχόμενο ενός σκανδάλου και γι' αυτό θέλησαν να βρίσκονται στην αίθουσα έτσι ώστε να μπορέσουν, αν χρειαστεί, να σταματήσουν κάθε εκδήλωση στη γέννηση της. Ωστόσο, επρόκειτο για μια αυθαίρετη υπόθεση, όπως ξέρετε. Το μόνο που σκεφτόντουσαν οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμέν ήταν το φάντασμα τους.

Τίποτα;... Άδικα ρωτώ, περιμένοντας με αγωνία,
Τη Φύση και τον Δημιουργό.
Καμιά φωνή δε μου ψιθυρίζει,
Μια λέξη παρηγοριάς!...

Την ώρα που ο διάσημος βαρύτονος Κάρολος Φόντα τραγουδούσε το πρώτο κάλεσμα του δόκτορα Φάουστ προς τις δυνάμεις του σκότους, ο Φερμέν Ρισάρ, που καθόταν στη θέση του φαντάσματος — τη δεξιά θέση της πρώτης σειράς — έσκυψε, (με την καλύτερη διάθεση του κόσμου) προς το συνεργάτη του και του είπε:

«Εσύ, άκουσες καμιά φωνή να σου ψιθυρίζει λεξούλες;»

«Ας περιμένουμε! δεν πρέπει να βιαζόμαστε», είπε στον ίδιο ειρωνικό τόνο ο κύριος Αρμάν

σπела два-три пассажа, чтобы успокоиться.

Ее друзья выполнили обещание: они все были в Опере в тот вечер. Но напрасно они осматривались, разыскивая свирепых заговорщиков, против которых должны бороться. За исключением нескольких посторонних — почтенных граждан среднего класса, чьи безмятежные лица не отражали иных намерений, кроме как послушать музыку, публика состояла из постоянных посетителей Оперы, чей элегантный внешний вид и подобающие манеры не давали какого-либо повода подозревать их в планировании беспорядков.

Единственное, что казалось необычным, — это присутствие Ришара и Мушармена в пятой ложе.

Друзья Карлотты подумали, что, видимо, оба директора узнали о готовящемся срыве представления и хотели быть в зале, чтобы его предотвратить. Но это было необоснованное предположение, как вы помните, Ришар и Мушармен думали сейчас только о призраке.

Напрасно ум
Ответа жадно просит
У творца и у природы всей,
Никто открыть не в силах
Все таинства непонятых путей...

Καροлас Φοντα, знаменитый баритов, только начал партию — обращение доктора Фауста к силам ада, когда Ришар, который сидел в кресле призрака — первое справа в первом ряду, — наклонился к своему коллеге и весело сказал:

— Как вы? Голос уже сказал вам что-нибудь на ухо?

— Подождите, давайте не будем торопить события, — ответил Мушармен таким же

<p>Μονσαρμέν.</p> <p>«Η παράσταση” μόλις τώρα άρχισε και ξέρεις καλά πως το φάντασμα συνήθως έρχεται στη μέση της πρώτης πράξης».</p> <p>Η πρώτη πράξη τέλειωσε δίχως να συμβεί τίποτα, πράγμα που δεν ξάφνιασε τους φίλους της Καρλότας, μια που στην πρώτη πράξη η Μαργαρίτα δεν εμφανίζεται καθόλου. Όσο για τους διευθυντές, μόλις κατέβηκε η αυλαία αλληλοκοιτάχτηκαν χαμογελώντας:</p> <p>«Πάει η μία!» είπε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Ναι, το φάντασμα καθυστέρησε!» δήλωσε ο Φερμέν Ρισάρ.</p> <p>Ο Μονσαρμέν, αστειευόμενος πάντα, συνέχισε: «Η αίθουσα είχε μια πολύ καλή συμπεριφορά, αν αναλογιστεί κανείς πως πρόκειται για μια καταραμένη αίθουσα».</p> <p>Ο Ρισάρ καταδέχτηκε να χαμογελάσει. Έδειξε στο συνεργάτη του μια αρκετά μπανάλ, συμπαθητική, χοντρή κυρία, ντυμένη στα μαύρα, που καθότανε σε μια πολυθρόνα στη μέση της αίθουσας έχοντας δίπλα της δυο άντρες με συνηθισμένη εμφάνιση και ρεντικότα.</p> <p>«Μα, τι κόσμος είναι αυτός;» ρώτησε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Αυτός ο κόσμος, αγαπητέ μου, είναι η θυρωρός μου, ο αδελφός της και ο άντρας της».</p> <p>«Τους έδωσες εισητήρια;»</p> <p>«Μα την πίστη μου, ναι!... Η θυρωρός μου δεν είχε πάει ποτέ στην Όπερα... είναι η πρώτη φορά... κι αφού τώρα θα είναι υποχρεωμένη να έρχεται κάθε βράδυ, ήθελα να έχει μια καλή θέση πριν αρχίσει ν' ασχολείται με τις θέσεις των άλλων».</p> <p>Ο Μονσαρμέν ζήτησε εξηγήσεις και τότε ο Ρισάρ τον πληροφόρησε πως είχε αποφασίσει</p>	<p>шутливым тоном.</p> <p>— Представление только началось, а призрак, как говорят, обычно не приходит до середины первого акта.</p> <p>Первый акт прошел без инцидентов, что не удивило друзей Карлотты, поскольку Маргарита в первом акте не поет.</p> <p>Когда занавес упал, оба директора посмотрели друг на друга и улыбнулись.</p> <p>— Первый акт закончился, — сказал Мушармен.</p> <p>— Да, призрак опаздывает, — кивнул Ришар.</p> <p>— Довольно представительная публика, — заметил Мушармен, все еще продолжая шутить, — для «проклятого театра».</p> <p>Ришар соизволил вновь улыбнуться и указал своему коллеге на полную безвкусно одетую женщину в черном, сидевшую в партере, в центре зала. По обе стороны от нее расположились двое мужчин вульгарного вида, одетых в сюртуки из черного сукна.</p> <p>— Кто это? — спросил Мушармен.</p> <p>— Моя консьержка, ее брат и супруг.</p> <p>— Это вы дали им билеты?</p> <p>— Да. Моя консьержка никогда не была в Опере. Это ее первое посещение. И поскольку она будет приходить сюда каждый вечер, начиная с сегодняшнего, я хотел, чтобы у нее было хорошее место, по крайней мере, сегодня, прежде чем она начнет показывать другим людям ну, места.</p> <p>Мушармен попросил объяснений, и Ришар сказал ему, что решил на время взять свою</p>
--	--

<p>ν' αντικαταστήσει τη μαντάμ Ζιρί με τη θυρωρό του, στην οποία είχε απόλυτη εμπιστοσύνη.</p> <p>«Α! τώρα που αναφέραμε τη μαντάμ Ζιρί», είπε ο Μονσαρμέν, «το ξέρεις πως έχει καταθέσει μήνυση εναντίον σου;»</p> <p>«Με μάρτυρα ποιον, μήπως το φάντασμα;»</p> <p>Το φάντασμα! Ο Μονσαρμέν το είχε ξεχάσει σχεδόν ολότελα. Εξάλλου, το μυστηριώδες πρόσωπο, δεν είχε κάνει τίποτα για να θυμίσει την παρουσία του στους κυρίους διευθυντές.</p> <p>Ξαφνικά, η πόρτα του θεωρείου άνοιξε διάπλατα και φάνηκε έκπληκτος ο διαχειριστής.</p> <p>«Τι συμβαίνει;» ρώτησαν κι οι δυο, παραξενεμένοι που έβλεπαν το διαχειριστή σ' ένα τέτοιο μέρος, μια τέτοια στιγμή.</p> <p>«Συμβαίνει», είπε ο διαχειριστής, «πως οι φίλοι της Κριστίν Νταά δημιουργούν φασαρίες σε βάρος της Καρλότας. Η Καρλότα είναι έξω φρενών».</p> <p>«Τι είναι πάλι αυτή η ιστορία;» είπε ο Ρισάρ συνωφρομένος.</p> <p>Εκείνη την ώρα όμως άνοιγε η αυλαία κι ο διευθυντής έκανε νόημα στο διαχειριστή ν' αποσυρθεί.</p> <p>Όταν έφυγε ο διαχειριστής, ο Μονσαρμέν ψιθύρισε στ' αφτί του Ρισάρ:</p> <p>«Έχει, λοιπόν, φίλους, η Νταά;» ρώτησε.</p> <p>«Ναι», είπε ο Ρισάρ, «έχει».</p> <p>«Ποιους;»</p> <p>Ο Ρισάρ έδειξε με το βλέμμα ένα από τα πρώτα θεωρεία όπου καθόντουσαν δυο άντρες.</p> <p>«Τον κόμη ντε Σανύ;»</p> <p>«Ναι, μου 'χει μιλήσει τόσο θερμά για την Νταά, που αν δεν ήξερα πως είναι ο φίλος της Σορέλι...»</p>	<p>консьержку, которой полностью доверяет, на место мадам Жири.</p> <p>— Кстати, о мадам Жири, — заметил Мушармен. — Она намеревается подать на вас жалобу.</p> <p>— Кому? Призраку?</p> <p>Призрак! Мушармен почти забыл о нем, и пока загадочное существо не сделало ничего, чтобы напомнить им о своем существовании.</p> <p>Вдруг дверь ложи отворилась, и вошел режиссер, который выглядел очень возбужденным.</p> <p>— Что случилось? — опросили оба директора одновременно, удивленные его приходом в такое время.</p> <p>— Что случилось?! — воскликнул тот. — Друзья Кристины Доэ замышляют что-то против Карлотты! Карлотта взбешена!</p> <p>— О чем вы? — Ришар нахмурил брови. Но затем, видя, что занавес уже поднимается, показал жестом режиссеру, чтобы тот оставил их.</p> <p>Когда режиссер ушел, Мушармен наклонился к уху Ришара и спросил:</p> <p>— У Доэ есть друзья?</p> <p>— Да.</p> <p>— Кто же они?</p> <p>Ришар кивнул в сторону ложи бенуара, в которой было только двое.</p> <p>— Граф де Шальи?</p> <p>— Да. Он говорил о ней так тепло. И если бы я не знал, что он друг Ла Сорелли» —</p>
--	---

<p>«Για φαντάσου!...» μουρμούρησε ο Μονσαρμέν. «Και ποιος είναι αυτός ο κατάχλομος νέος άντρας που κάθεται δίπλα του;»</p> <p>«Είναι ο αδελφός του, ο υποκόμης».</p> <p>«Θα 'κανε καλύτερα να πάει να κοιμηθεί... μοιάζει άρρωστος».</p> <p>Η σκηνή αντηχούσε από χαρούμενα τραγούδια. Ένα μεθύσι μουσικής. Ο θρίαμβος της πρόποσης.</p> <p>Κρασί ή μπίρα Μπίρα ή κρασί Να γεμίσει το ποτήρι μου!</p> <p>Φοιτητές, μπουρζουάδες, στρατιώτες, νέα κορίτσια και χαρούμενες κυρίες, λικνίζονταν προς στο καπηλειό, κάτω απ' την επιστασία του Θεού Βάκχου. Η Σίμπελ έκανε την εμφάνισή της.</p> <p>Η Κριστίν Ντααέ ήταν γοητευτική μέσα στη μεταμφίεσή της. Τα δροσερά της νιάτα, η μελαγχολική της χάρη, μάγευαν όλο τον κόσμο. Οι οπαδοί της Καρλότας σκέφτηκαν πως από τον τρόπο που το κοινό θα επευφημούσε την Κριστίν, θα καταλάβαιναν τις διαθέσεις των οπαδών της. Όμως αυτά ήταν μόνο αυθαίρετες υποθέσεις των οπαδών της Καρλότας. Τίποτα το ιδιαίτερο δε συνέβη.</p> <p>Αντίθετα, μόλις η Μαργαρίτα διέσχισε τη σκηνή και τραγούδησε δυο στροφές απ' το ρόλο της:</p> <p>Όχι κύριοι, δεν είμαι ούτε δεσποινίς ούτε όμορφη και δεν έχω ανάγκη τη βοήθειά σας!</p> <p>Η αίθουσα γέμισε από ηχηρά μπράβο. Αυτό το ξέσπασμα, ήταν τόσο αναπάντεχο και τόσο άχρηστο, που όσοι δεν ήξεραν τι συνέβαινε στα παρασκήνια, αλληλοκοιταζόντουσαν κι αναρωτιόντουσαν τι συνέβαινε.</p> <p>Πάντως, κι αυτή η πράξη ολοκληρώθηκε χωρίς να συμβεί τίποτα το δυσάρεστο. Όλοι</p>	<p>Хорошо, хорошо... — проворчал Мушармен. — А кто этот бледный молодой человек рядом с, ним?</p> <p>— Его брат, виконт.</p> <p>— Ему следовало быть в постели. Он выглядит больным.</p> <p>Сцена наполнилась веселым пением. Опыянение в музыке. Триумф кубков.</p> <p>Красное ли белое, Право, не беда. Нам без радости нельзя. Наливай, брат, вина...</p> <p>Беспечные студенты, бюргеры, солдаты, молодые женщины и матроны кружились перед таверной с богом Бахусом на вывеске. Появился Зибель.</p> <p>Кристина Доэ была очень привлекательна в мужском платье. Ее свежая юность и меланхоличное обаяние делали ее поистине очаровательной. Поклонники Карлотты предполагали, что молодую певицу будут приветствовать овацией, которая раскроет им намерения ее друзей. Овация была бы грубой ошибкой, но ее не последовало.</p> <p>Зато Карлотту в роли Маргариты восторженно приветствовали, едва она пересекла сцену и пропела одну единственную фразу во втором акте:</p> <p>Не блещу я красою И, право же, не стою Я рыцарской руки.</p> <p>Возгласы одобрения были столь неожиданными и неуместными, что те, кто был не в курсе происходящего, недоуменно смотрели друг на друга, пожимая плечами.</p> <p>Этот акт также закончился благополучно. Поклонники Карлотты предполагали, что</p>
--	---

<p>σκέφτηκαν πως ό,τι ήταν να συμβεί θα συνέβαινε στην τρίτη πράξη. Μερικοί, που έμοιαζαν νάναι καλύτερα πληροφορημένοι απ' τους άλλους, υποστήριζαν πως το «σκάνδαλο» θα ξεσπούσε στην Κούπα του Βασιλιά της Τυλέ και βιαζόντουσαν να πάνε στην είσοδο των μελών για να ειδοποιήσουν την Καρλότα.</p> <p>Την ώρα του διαλείμματος, οι διευθυντές εγκαταλείψαν το θεωρείο για να πάνε να μάθουν αυτήν την ιστορία της μηχανορραφίας, που ανέφερε ο διαχειριστής· δεν άργησαν όμως να επιστρέψουν στο θεωρείο τους ανασηκώνοντας τους ώμους και αντιμετωπίζοντας την όλη ιστορία σαν μια ανοησία.</p> <p>Το πρώτο πράγμα που είδαν μπαίνοντας στο θεωρείο ήταν ένα κουτί με αγγλέζικες καραμέλες πάνω στο τραπεζάκι. Ποιος να τις είχε φέρει άραγε; Ρώτησαν τις ταξιθέτριες αλλά καμιά δεν ήξερε τίποτα.</p> <p>Επέστρεψαν πάλι στο τραπεζάκι και τότε είδαν πλάι στο κουτί με τις καραμέλες ένα ζευγάρι κυάλια. Κοίταξε ο ένας τον άλλον. Δεν είχαν πια καμιά διάθεση να γελάσουν.</p> <p>Στο νου τους ερχόντουσαν όλ' αυτά που τους είχε διηγηθεί η μαντάμ Ζιρί... κι ύστερα... τους φαινόταν πως γύρω τους υπήρχε ένα περίεργο ρεύμα αέρα... Κάθισαν σιωπηλοί, πραγματικά εντυπωσιασμένοι.</p> <p>Στη σκηνή ήταν ο κήπος της Μαργαρίτας...</p> <p>Πείτε του τι σκέφτομαι γι' αυτόν Δώστε του τις ευχές μου...</p> <p>Καθώς τραγουδούσε, κρατώντας το μπουκέτο της από πασχαλιές και τριαντάφυλλα, η Κριστίν, σηκώνοντας το κεφάλι, είδε στο θεωρείο του τον υποκόμη ντε Σανιύ και από εκείνη τη στιγμή όλοι πρόσεξαν πως η φωνή της ήταν λιγότερο σταθερή, λιγότερο καθαρή και κρυστάλλινη. Κάτι τι που αγνοούσαν, έκανε το τραγούδι της πιο μουντό, πιο βαρύ... Ήταν κάτι που 'χε να κάνει με φόβο.</p> <p>«Περίεργη κοπέλα», σχολίασε δυνατά ένας φίλος της Καρλότας που καθόταν κοντά στην ορχήστρα... «Την προηγούμενη φορά ήταν</p>	<p>беспорядки наверняка начнутся во время следующего акта. Некоторые, вероятно, более осведомленные, говорили, что все начнется с «золотого кубка короля Туле», и поспешили предупредить Карлотту.</p> <p>Ришар и Мушармен в антракте покинули ложу, чтобы узнать подробности заговора, о котором упомянул режиссер, но вскоре вернулись, сочтя происходящее не чем иным, как глупостью.</p> <p>Первое, что они заметили, войдя в ложу, была коробка конфет на перилах. Кто положил ее туда? Они спросили билетеров, но те не могли дать ответа.</p> <p>Повернувшись опять к перилам, они увидели на этот раз рядом с коробкой пару оперных биноклей. Они взглянули друг на друга, теперь им уже не хотелось смеяться.</p> <p>Они хорошо помнили все, что сказала им мадам Жири. Вдруг они ошутили в ложе какой-то странный ветерок. Они сидели молча, чувствуя себя крайне неловко.</p> <p>На сцене благоухал сад Маргариты.</p> <p>И заверьте ее: моя любовь сильна и чиста, Расскажите ей о надеждах и страхах...</p> <p>Когда Кристина пропела это, держа в руках букет роз и сирени, она посмотрела вверх и увидела виконта Рауля де Шаньи. С этого момента всем показалось, что голос ее стал менее твердым, менее чистым, менее прозрачным, чем обычно, как будто что-то притупляло и глушило его. Создавалось впечатление, что певица сильно волнуется или чего-то боится.</p> <p>— Странная девушка, — заметил один из друзей Карлотты в партере почти во весь голос, — недавно была просто божественна,</p>
--	---

<p>εξάισια και να σήμερα που τραυλίζει. Δεν έχει καμιά πείρα, καμιά μέθοδο!»</p> <p>Μόνο σε σας πιστεύω Μιλήστε του εκ μέρους μου.</p> <p>Ο υποκόμης έκρυψε το κεφάλι στα χέρια του. Έκλαιγε. Πίσω του, ο κόμης δάγκωνε με μανία το μουστάκι του, σήκωνε τους ώμους και έσμιγε τα φρύδια του. Για να εξωτερικεύει ο κόμης, που συνήθως είναι τόσο αξιοπρεπής και ψύχραιμος, με τόσο πολλά συμπτώματα τα συναισθήματα του, θα πρέπει να ήταν έξω φρενών.</p> <p>Και πραγματικά, έτσι ήταν. Είδε τον αδελφό του να επιστρέφει από ένα μυστηριώδες αστραπιαίο ταξίδι σε κατάσταση ιδιαίτερα ανησυχητική.</p> <p>Οι εξηγήσεις που είχε δώσει δεν μπόρεσαν με κανέναν τρόπο να καθησυχάσουν τον κόμη, ο οποίος, καθώς ανησυχούσε και ήθελε να μάθει τι είχε συμβεί, ζήτησε να συναντήσει την Κριστίν Ντααέ.</p> <p>Αυτή όμως, είχε το θράσος να του απαντήσει πως δεν μπορούσε να δεχτεί ούτε αυτόν ούτε τον αδελφό του. Έτσι, υπέθετε φριχτά πράγματα. Δεν μπορούσε να συγχωρέσει στην Κριστίν πως έκανε τον Ραούλ να υποφέρει, αλλά κυρίως δεν μπορούσε να συγχωρέσει τον Ραούλ που επέτρεπε στον εαυτό του να υποφέρει εξαιτίας της Κριστίν. Α! Ήταν πέρα για πέρα λάθος του, όταν ενδιαφέρθηκε γι' αυτήν τη μικρή που ο θρίαμβος της παρέμενε ανεξήγητος.</p> <p>Μακάρι, το άνθος των χειλιών του Να ήξερε τουλάχιστον να δώσει Ένα γλυκό φιλί.</p> <p>«Χάσου, μικρή παμπόνηρη», γκρίνιαξε ο κόμης.</p> <p>Κι αναρωτήθηκε τι να ήθελε... τι μπορούσε να ελπίζει... Ήταν αγνή, δεν είχε φίλο, ούτε κάποιον προστάτη... αυτός ο Άγγελος του Βορρά θα πρέπει να ήταν πανούργος!</p> <p>Ο Ραούλ, πίσω απ' τις παλάμες του, που</p>	<p>a сейчас блеет, как коза. Никакого мастерства, никакой школы!</p> <p>Расскажите вы ей, цветы мои...</p> <p>Рауль обхватил голову руками: он плакал. Позади него граф Филипп жевал кончики усов и хмурил брови. Если уж граф, обычно такой внешне невозмутимый и холодный, так проявлял свои чувства, он, вероятно, был взбешен.</p> <p>И он на самом деле был взбешен. Он видел, что Рауль вернулся из своей загадочной поездки полным тревоги и совершенно больным.</p> <p>Последовавшие объяснения не успокоили Филиппа. Желая узнать больше о том, что произошло, он попросил Кристину Доэ о встрече.</p> <p>Но она имела дерзость ответить, что не может принять ни его, ни его брата. А не интрига ли это, подумал граф. Он считал, что для такой женщины, как Кристина, непροσtιtельно заставляя Рауля страдать, но еще более непροσtιtельно страдать из-за нее Раулю. Как был он не прав, проявив кратковременный интерес к этой девушке, чей однодневный успех оказался теперь непостижимым для всех!</p> <p>Расскажите вы ей, цветы мои...</p> <p>— Хитрая маленькая обманщица, — пробормотал Филипп.</p> <p>Граф не понимал, чего она хочет, на что надеется. О Кристине говорили, что у нее нет ни друга, ни покровителя. Но этот скандинавский ангел, должно быть, хитер, как лиса!</p> <p>Все еще сидя в прежней позе, закрыв лицо</p>
---	--

έκρυβαν τα παδικά του δάκρυα, σκεφτόταν συνέχεια το γράμμα που είχε λάβει γυρνώντας στο Παρίσι. Η Κριστίν, αφού το 'χε σκάσει κυριολεκτικά σαν κλέφτρα απ' το Περόζ, είχε φτάσει πριν απ' αυτόν και του 'στειλε το ακόλουθο γράμμα:

«Αγαπημένε, παλιέ μου φίλε, πρέπει να βρείτε το κουράγιο να μη με ξαναδείτε ποτέ πια, να μην μου ξαναμιλήσετε ποτέ πια... αν μ' αγαπάτε λίγο, κάντε το για μένα, για μένα που δε θα σας ξεχάσω ποτέ... αγαπημένε μου Ραούλ. Πάνω απ' όλα, δεν πρέπει να μπειτε ποτέ ξανά στο καμαρίνι μου. Είναι ζήτημα ζωής και θανάτου, για σας και για μένα. Η μικρή σας Κριστίν».

Καταιγισμός χειροκροτημάτων... Η Καρλότα εμφανίζεται στη σκηνή.

Η σκηνή του κήπου ξετυλίγεται με τις συνηθισμένες της περιπέτειες.

Όταν η Μαργαρίτα ολοκλήρωσε την άρια του Βασιλιά της Туλέ, αποθεώθηκε. Το ίδιο συνέβη κι όταν ολοκλήρωσε την άρια με τα κοσμήματα: Α! πόσο γελώ σαν με βλέπω τόσο όμορφη σ' αυτόν τον καθρέφτη...

Τώρα πια, σίγουρη για τον εαυτό της, σίγουρη για τους φίλους της, σίγουρη για τη φωνή της και την επιτυχία της, δε φοβόταν τίποτα. Η Καρλότα έδωσε ολόκληρο τον εαυτό της, με ορμή, με ενθουσιασμό, παραληρώντας σχεδόν. Το παίξιμό της δεν είχε τώρα κανένα κράτημα, καμιά σεμνοτυφία... Δεν ήταν πια η Μαργαρίτα. Ήταν η Κάρμεν.

Τη χειροκροτούσαν ολοένα και περισσότερο και το ντουέτο της με τον Φάουστ έμοιαζε να προαναγγέλλει έναν καινούργιο θρίαμβο, όταν, ξαφνικά,... έγινε κάτι τρομερό.

Ο Φάουστ είχε γονατίσει:

Άφησέ με, άφησέ με να θαυμάσω το πρόσωπό σου κάτω από το απαλό φως που τ' άστρο της νύχτας, σαν μέσα σε σύννεφο, χαϊδεύει την ομορφιά του.

Η Μαργαρίτα απαντούσε:

руками, словно занавесом, Рауль думал только о письме, которое получил от Кристины, вернувшись в Париж.

«Мой дорогой бывший маленький друг! Вы должны иметь смелость никогда не видеть меня или говорить со мной. Если вы любите меня хотя бы немного, сделайте это. Я никогда не забуду вас, мой дорогой Рауль. Но самое главное — никогда не приходите ко мне в артистическую комнату. От этого зависит моя жизнь. И ваша тоже. Ваша маленькая Кристина».

Послышался гром аплодисментов: вышла Карлотта.

Сцена в саду разворачивалась как обычно.

Когда Карлотта закончила петь арию о короле Туле, ее приветствовали аплодисментами, то же самое произошло после коронной арии Маргариты.

Уверенная в себе, в своих поклонниках в зале и в своем успехе, не боясь больше ничего, Карлотта отдавалась пению полностью, исступленно. Она не была больше Маргаритой, скорее, это была Кармен.

Ей все больше аплодировали, и казалось, что ее дуэт с Фаустом принесет ей новый триумф. Но вдруг случилось нечто ужасное.

Фауст встал на колени:

Позволь взглянуть мне на образ милый!

И Маргарита ответила:

<p>Ω, ησυχία! Ω, ευτυχία! απερίγραπτο μυστήριο! Μεθυστική νάρκωση! Ακούω!... και καταλαβαίνω αυτή τη μοναχική φωνή που τραγουδά μέσ' την καρδιά μου!</p> <p>Εκείνη τη στιγμή λοιπόν... εκείνη ακριβώς τη στιγμή... κάτι έγινε... κάτι το τρομερό...</p> <p>...Μονομιάς ολόκληρη η αίθουσα σηκώθηκε όρθια... Στο θεωρείο τους, οι δυο διευθυντές δεν μπορούν να συγκρατήσουν ένα επιφώνημα τρόμου... Οι θεατές κοιταζόντουσαν μεταξύ τους σαν να προσπαθούν να βρουν οι μεν στα βλέμματα των δε την εξήγηση ενός τόσο αναπάντεχου φαινομένου...</p> <p>Το πρόσωπο της Καρλότας εκφράζει ανείπωτο πόνο, τα μάτια της μοιάζουν γεμάτα τρέλα. Η καημένη η γυναίκα είναι όρθια, με το στόμα ακόμη μισάνοιχτο· μόλις έχει τελειώσει το «αυτή η μοναχική φωνή που τραγουδούσε στην καρδιά της...»</p> <p>Το στόμα της μισάνοιχτο, δεν τραγουδούσε πια... Δεν τολμούσε πια να προφέρει ούτε μια λέξη ούτε έναν ήχο... Γιατί, αυτό το στόμα που είχε φτιαχτεί για την αρμονία, αυτό το επιδέξιο εργαλείο που ποτέ δεν είχε λαθέψει, αυτό το θαυμάσιο όργανο που μπορεί να γεννήσει τις ωραιότερες ηχητικές αρμονίες, τα πιο δύσκολα ακόρντα, τις πιο ανεπαίσθητες ηχητικές αλλαγές, τους πιο ορμητικούς ρυθμούς, θείο, ανθρώπινο όργανο όπου το μόνο που του λείπει είναι η φωτιά τ' ουρανού, γιατί μόνον αυτή μπορεί να χαρίσει την πραγματική συγκίνηση που ανυψώνει τις ψυχές... απ' αυτό το θαυμάσιο στόμα είχε βγει... είχε βγει... ένα βατράχι!</p> <p>Α! το απαίσιο, αποτρόπαιο, γλοιώδες, εμετικό, σιχαμερό βατράχι!...</p> <p>Από πού μπήκε; Πώς γραπώθηκε στη γλώσσα της; Τα πίσω του ποδάρια διπλωμένα, για να πηδήσει πιο ψηλά και πιο μακριά· ξάφνου, ξεπετάχτηκε ύπουλα από το λαρύγγι και... κουάξ!</p> <p>Κουάξ! Κουάξ!... Α! τρομερό κουάξ!</p> <p>Γιατί, βέβαια, θα πρέπει να καταλάβετε πως μιλάμε για κάποιο βατράχι μεταφορικά. Δεν το βλέπαμε, μα, διάολε! το ακούγαμε! Κουάξ!</p>	<p>Как, странно, словно чары, Вечер сковал меня...</p> <p>И в этот самый момент случилось, как я уже сказал, нечто необъяснимое.</p> <p>Весь зал встал. Оба директора в своей ложе не могли удержаться от возгласов ужаса. Зрители обменивались недоуменными взглядами, будто спрашивая друг у друга объяснения этого поразительного происшествия.</p> <p>Лицо Карлотты выражало мучительную боль, она казалась безумной. Бедная женщина стояла с полуоткрытым ртом, только что пропев «..., с мелодией, обвиняющей меня».</p> <p>Но теперь Карлотта не пела. Она боялась произнести слово или издать хотя бы звук, потому что ее рот, созданный для гармонии, этот искусный инструмент, который никогда не подводил ее, этот великолепный орган, который генерировал очаровательные звуки, труднейшие пассажи, был создан для самых утонченных модуляций, этот механизм, которому, чтобы быть божественным, не хватало только небесного огня, который один только дает подлинное волнение и возвышает души — этот рот... Из этого рта вылезла жаба! Отвратительная, ужасная, шершавая, влажная, квакающая жаба!</p> <p>Откуда она появилась? Как она прилипла к языку певицы? Жаба предательски выползла из ее гортани и квакнула.</p> <p>Ква! Ква! Ах, это ужасное кваканье!</p> <p>Как вы, вероятно, поняли, речь идет не о настоящей жабе, во плоти и крови, но о звуках, издаваемых жабой. Эту жабу не</p>
---	---

Η αίθουσα τα 'χε κυριολεκτικά χαμένα. Ποτέ βάτραχος στις όχθες των βάλτων δεν είχε ξεσκίσει τη νύχτα μ' ένα παρόμοιο, τόσο φριχτό κουάξ.

Σίγουρα, ήταν κάτι που κανείς δεν περίμενε, κανείς δεν μπορούσε να περιμένει. Η Καρλότα δεν μπορούσε να το πιστέψει, δεν μπορούσε να πιστέψει ούτε στο λαιμό της ούτε στ' αφτιά της. Αν έπεφτε κεραυνός μπροστά της, εκεί πάνω στη σκηνή, θα την ξάφνιαζε λιγότερο απ' αυτό το θορυβώδικο βατράχι που βγήκε απ' το στόμα της...

Και δεν την ντρόπιασε, παρόλο που είναι φυσικό, ένα βατράχι που ξεπηδά απ' το στόμα μιας τραγουδίστριας να την ντροπιάζει πάντα. Υπάρχουν περιπτώσεις ανθρώπων που πέθαναν απ' την ντροπή.

Μεγαλοδύναμε Θεέ! Ποιος θα περίμενε κάτι τέτοιο;... Τραγουδούσε τόσο ήσυχα: «Και νιώθω αυτή τη μοναχική φωνή που τραγουδά μέσα στην καρδιά μου!» Τραγουδούσε χωρίς προσπάθεια, όπως πάντα, με την ίδια ευκολία, σαν να 'λέγε: «Καλημέρα σας, κυρία μου, τι κάνετε;»

Βέβαια, δεν μπορούμε ν' αρνηθούμε πως υπάρχουν τραγουδίστριες που το 'χουν πάρει απάνω τους, που κάνουν το λάθος να υπερεκτιμούν τις δυνατότητές τους και που η υπεροψία τους τις κάνει να θέλουν να φτάσουν, με την αδύναμη φωνή που τους χάρισε ο Θεός, σε εξαιρετικά ύψη, τραγουδώντας νότες που η ίδια τους η φύση τους απαγορεύει.

Τότε, ο Θεός, για να τις τιμωρήσει, τους στέλνει, χωρίς αυτές να το ξέρουν, ένα βατράχι μέσ' στο στόμα, ένα βατράχι, ένα βατράχι που κάνει κουάξ! Όλος ο κόσμος το ξέρει αυτό. Όμως, κανείς δεν μπορεί να δεχτεί πως μια Καρλότα, που μπορούσε να τραγουδήσει τουλάχιστον δύο οκτάβες, μπορούσε να έχει κι ένα βατράχι.

Δεν ήταν δυνατόν να ξεχάσουν τις κορόνες της στο Μαγεμένο Αυλό ή την Ελβίρα στο Δον

было видно, но благодаря дьяволу ее можно было слышать. Ква!

Зрители в зале чувствовали себя так, будто их забрызгали грязью. Ни одна настоящая жаба на берегу самого последнего пруда никогда не оглашала ночь более отвратительным кваканьем.

И, разумеется, это было совершенно неожиданным для всех. Карлотта не могла поверить ни своему горлу, ни своим глазам. Удар молнии на сцене поразил бы ее меньше, чем эта квакающая жаба. И молния, конечно же, не опозорила бы ее так.

Кто бы поверил этому? Примадонна безмятежно пела «...с мелодией, обвиняющей меня», пела без усилий, так легко, как вы говорите: «Привет, как поживаете?»

Нельзя отрицать, есть самонадеянные певицы, которые совершают большую ошибку, переоценивая свои силы и возможности, пытаясь использовать данный им небесами голос, чтобы произвести эффект и спеть то, что попросту находится вне досягаемости вокального оснащения, с которым они родились.

Тогда, чтобы наказать их, небеса неожиданно причиняют им страдания в виде квакающей жабы во рту. Все знают об этом. Но никто не мог допустить мысли, что такое могло случиться с певицей, подобной Карлотте, которая брала по крайней мере две верхние октавы.

Публика помнила ее мощные, высокие ноты и невероятные стаккато в «Волшебной

<p>Ζουάν όπου είχε θριαμβεύσει, τραγουδώντας νότες που δεν μπορούσε να «πιάσει» η συνάδελφός της, ντόνα Άννα. Τι μπορούσε λοιπόν να σημαίνει αυτό το κουάξ; Τι γύρευε λοιπόν ένα κουάξ σ' αυτήν την ήρεμη, ατάραχη, μικρή «μοναχική φωνή που τραγούδαγε μέσ' στην καρδιά της;»</p> <p>Ήταν κάτι το αφύσικο. Κάποιος της είχε κάνει μάγια. Αυτό το βατράχι βρομούσε. Καημένη, δυστυχισμένη, απελπισμένη, εξουθενωμένη Καρλότα!...</p> <p>Στην αίθουσα ο θόρυβος γινόταν ολοένα και μεγαλύτερος. Αν κάτι τέτοιο είχε συμβεί σε κάποια άλλη τραγουδίστρια, θα την είχαν γιουχάρει!</p> <p>Όμως, με την Καρλότα δεν ήταν δυνατόν να θυμώσουν. Αυτό που ένιωθαν ήταν συμπόνοια και τρόμος. Ήταν όλοι τόσο ξαφνιασμένοι... λες κι είχαν παρακολουθήσει το σπάσιμο του βραχίονα της Αφροδίτης της Μήλου!... και πάλι, σ' αυτήν την περίπτωση, δε θα είχαν ξαφνιαστεί τόσο... θα είχαν δει το χτύπημα και κάτι θα είχαν καταλάβει... Αυτό όμως; Αυτό το βατράχι ξεπερνούσε κάθε φαντασία!...</p> <p>Η ίδια η Καρλότα, γι' αρκετή ώρα αναρωτιόταν αν πραγματικά άκουσε να βγαίνει απ' το στόμα της αυτή η νότα. Μα είχε καμιά σχέση με νότα αυτός ο ήχος; Μπορούσε να ονομαστεί αυτό το πράγμα ήχος; Ένας ήχος εξακολουθεί να έχει κάποια σχέση με τη μουσική — προσπάθησε να πείσει τον εαυτό της πως αυτός ο σατανικός ήχος δεν ήταν τίποτα: πως ό,τι συνέβη, ό,τι ακούστηκε, δεν ήταν τίποτ' άλλο από μια ακουστική παραίσθηση και όχι μια εγκληματική προδοσία του φωνητικού της οργάνου...</p> <p>Κοίταξε χαμένη τριγύρω, αναζητώντας κάποιο καταφύγιο, κάποια προστασία ή μάλλον τη διαβεβαίωση της καθαρότητας της φωνής της.</p> <p>Τα δάχτυλα της, συσπασμένα, ακούμπησαν το λαιμό της με μια κίνηση άμυνας και διαμαρτυρίας! Φαίνεται πως και ο Κάρολος Φόντα ένιωθε πάνω κάτω τα ίδια συναισθήματα. Την κοίταξε με μίαν</p>	<p>φлейте». Помнила тот оглушительный успех, когда однажды, исполняя партию Эльвиры в «Дон Жуане», Карлотта взяла верхнее си-бемоль, которое ее партнерша донна Анна была не в состоянии спеть. Тогда что же означало это кваканье в конце спокойного «с мелодией, обвивающей меня»?</p> <p>Это было непостижимо. В этом угадывалось колдовство. За жабой явно стояли темные силы. Бедная, отчаявшаяся, подавленная Карлотта!</p> <p>Шум и крики в зале возрастали. Если бы такое случилось с другой певицей, ее просто бы освистали, но Карлотта».</p> <p>Зная ее совершенный голос, публика проявила скорее тревогу, нежели гнев. Люди как бы впали в оцепенение, словно стали свидетелями катастрофы, в результате которой потеряла руки Венера Милосская. Однако и тогда они могли бы видеть, что случилось, и понять, но теперь.»</p> <p>Несколько секунд Карлотта стояла, не веря, действительно ли она слышала эту ноту. Но мог ли этот звук называться нотой? Мог ли он даже называться звуком? Звук был все же музыкой... Она пыталась убедить себя, что в действительности не слышала этого адского шума, что она была введена в заблуждение собственным слухом, а не предана своим голосом.</p> <p>В отчаянии Карлотта смотрела вокруг, как будто ища покровительства, убежища или, может быть, стихийного заверения невиновности своего голоса.</p> <p>Она положила негнувшиеся пальцы на горло жестом самозащиты и протеста. Нет-нет, это кваканье вышло не из нее! И казалось, что Каролас Фонта согласен с ней: он смотрел на партнершу с неопишуемым</p>
---	--

<p>ανεκδιήγητη έκφραση απορίας στο πρόσωπο.</p> <p>Γιατί, αυτός βρισκόταν δίπλα της εκείνη τη στιγμή. Δεν την είχε εγκαταλείψει. Ίσως αυτός θα μπορούσε να της εξηγήσει πώς συνέβη τούτο το ανήκουστο πράγμα!</p> <p>Κι όμως όχι! Δεν μπορούσε! Τα μάτια του, αποβλακωμένα, είχαν καρφωθεί στο στόμα της Καρλότας όμοια με τα μάτια των παιδιών στο καπέλο του ταχυδακτυλουργού. Πώς ήταν δυνατόν σ' ένα τόσο μικρό στόμα να χωρέσει ένα τόσο τεράστιο κουάξ;</p> <p>Όλ' αυτά μαζί, βατράχι, κουάξ, συγκίνηση, τρόμος, θόρυβος της αίθουσας, σάλος πάνω στη σκηνή και στα παρασκήνια — μερικοί κομπάρσοι είχαν κατατρομάξει- όλ' αυτά, που σας περιέγραψα με κάθε λεπτομέρεια, δεν κράτησαν παραπάνω από μερικά δευτερόλεπτα.</p> <p>Μερικά φριχτά δευτερόλεπτα που φάνηκαν ατέλειωτα, ειδικά εκεί πάνω, στους δύο διευθυντές. Στο θεωρείο Νο 5, ο Μονσαρμέν και ο Ρισάρ ήταν κάτωχοι. Αυτό το παράδοξο κι ανεξήγητο επεισόδιο τους γέμιζε αγωνία, μια μυστηριώδη αγωνία που μεγάλωνε από το γεγονός πως βρισκόταν κάτω από την άμεση επιρροή του φαντάσματος.</p> <p>Είχαν νιώσει την ανάσα του. Τα μαλλιά του κυρίου Μονσαρμέν είχαν κουνηθεί απ' αυτήν την ανάσα... Ο Ρισάρ σκούπισε με το μαντίλι του το ιδρωμένο μέτωπό του...</p> <p>Ναι, ήταν εκεί... γύρω τους... πίσω τους, δίπλα τους, το αισθανόντουσαν χωρίς να το βλέπουν!... Άκουγαν την αναπνοή του... τόσο κοντά τους... τόσο απίστευτα κοντά τους!... Αισθανόμαστε πότε κάποιος είναι παρόν... Τώρα λοιπόν ήξεραν!... Ήταν σίγουροι πως στο θεωρείο ήσαν τρεις...</p> <p>Έτρεμαν... Ήθελαν να φύγουν, να το σκάσουν... Μα δεν τολμούσαν... Δεν τολμούσαν να κάνουν την παραμικρή κίνηση, δεν τολμούσαν ν' αρθρώσουν ούτε μια λέξη που θα έκανε το φάντασμα να καταλάβει ότι ήξεραν πως βρισκόταν κι αυτό εκεί!... Τι άλλο θα γινόταν άραγε; Τι επρόκειτο να συμβεί;</p>	<p>выражением бесконечного, детского изумления.</p> <p>Ибо он все еще был рядом, он не покинул ее и, вероятно, мог сказать, как такое стало возможным.</p> <p>Нет, пожалуй, не мог. Фонта смотрел на ее рот в замешательстве, как ребенок, не отрывающий глаз от неистощимой шляпы фокусника. Как мог такой маленький рот издать этот звук?</p> <p>Все, что я описываю так подробно, — жаба, кваканье, оцепенение, ужас, шум и крики в зале, смущение на сцене и за кулисами, — продолжалось несколько секунд.</p> <p>Несколько ужасных секунд, которые показались бесконечными двум почтенным господам в пятой ложе. Мушармен и Ришар были очень бледны. Этот невероятный, необъяснимый инцидент показался им тем более таинственным, что несколько моментов они находились под прямым влиянием призрака.</p> <p>Они чувствовали его дыхание. Несколько волосков на голове Мушармена встали дыбом от этого дыхания. Ришар вытащил носовой платок, чтобы вытереть пот со лба.</p> <p>Да, призрак был здесь. Был везде — вокруг них, позади них, рядом с ними. Они ощущали его, не видя. Слышали его дыхание так близко от себя, так близко! Они были уверены, что не одни в ложе.</p> <p>Они дрожали от страха, хотели бежать отсюда, но боялись даже пошевелинуться, боялись сделать неосторожное движение или сказать слово, которое дало бы понять призраку, что он замечен. Что же тогда случится?</p>
--	--

Συνέβη το κουάξ! Το δικό τους διπλό επιφώνημα τρόμου σκέπασε όλους τους άλλους θορύβους της αίθουσας. Ένιωθαν στο έλεος της μανίας του φαντάσματος. Σκυμμένοι πάνω απ' το θεωρείο τους κοιτούσαν την Καρλότα λες και δεν την αναγνώριζαν πια.

Αυτή η κολασμένη κόρη είχε δώσει με το κουάξ της το σινιάλο για την καταστροφή. Α! αυτήν την καταστροφή που τόσο φοβόντουσαν! Το φάντασμα τους το 'χε υποσχεθεί! Η αίθουσα ήταν καταραμένη! Τα δυο διευθυντικά τους στήθη λαχάνιαζαν κιόλας κάτω απ' το βάρος της επικείμενης καταστροφής. Ακούστηκε η στριγγιά φωνή του Ρισάρ να λέει στην Καρλότα:

«Συνεχίστε λοιπόν!»

Όμως όχι. Η Καρλότα δεν μπορεί να συνεχίσει... Προσπαθεί να ξαναρχίσει να τραγουδά τους μοιραίους στίχους. Μια τρομαχτική σιωπή ακολούθησε όλη τη φασαρία. Μόνη, η φωνή της Καρλότας γέμισε ηχητικά το χώρο.

Ακούω!... Η αίθουσα ακούει κι αυτή. ...Και καταλαβαίνω αυτή τη μοναχική φωνή (κουάξ) Κουάξ!... που τραγουδά μέσα στην... κουάξ!

Το βατράχι ξανάρχισε. Στην αίθουσα ξέσπασε τρομερός σάλος. Σωριασμένοι στα καθίσματα τους, οι δυο διευθυντές, δεν τολμούσαν ούτε πίσω τους να στραφούν. Δεν είχαν το κουράγιο.

Το φάντασμα πίσω απ' την πλάτη τους γελά. Τελικά, ακούν καθαρά στο δεξί τους αφτί τη φωνή του, την ακατανόμαστη φωνή του, μια φωνή δίχως στόμα, μια φωνή που λέει:

«Απόψε το τραγούδι της θα τα γκρεμίσει όλα!»

Με μια ταυτόχρονη κίνηση, σήκωσαν ψηλά το κεφάλι κι άφησαν μια τρομερή κραυγή. Ο τεράστιος πολυέλαιος ήταν έτοιμος να πέσει πάνω τους υπακούοντας στο κάλεσμα αυτής της σατανικής φωνής. Ο πολυέλαιος έπεφτε, έπεσε κι έγινε χίλια κομμάτια, στη μέση της

Случилось кваканье. Их двойное восклицание влилось в общий единый звук ужаса в зале. Оба директора чувствовали, что призрак наступает. Склонившись над перилами ложи, они смотрели на Карлотту, как будто не узнавали ее.

Своим кваканьем эта дьявольская женщина, должно быть, давала сигнал какому-то несчастью. И они ожидали этого несчастья. Призрак обещал им его. Опера была проклятой.

— Продолжайте! Продолжайте!

Но Карлотта не стала продолжать с того места, где остановилась. Смело, героически она возобновила фразу, в конце которой появилась жаба.

Как странно, словно чары, Вечер сковал меня... Зал тоже казался очарованным.

Но кваканье возобновилось. Зал взорвался. Тяжело опустившись в кресла, Ришар и Мушармен не нашли в себе мужества и сил обернуться.

Призрак смеялся рядом с ними. И наконец они отчетливо слышали его голос, этот невозможный, идущий из глубины голос:

— Того, как она поет сегодня, не выдержит даже люстра!

Они оба посмотрели вверх и издали ужасный крик. Люстра, громадная люстра падала вниз, отвечая на призыв этого сатанинского голоса. Под бесчисленные вопли и крики она рухнула в самый центр партера. Началась паника. Моей целью не

<p>ορχήστρας, μέσα σε φωνές, στριγγλιές κι αλαλαγμούς. Ήταν κάτι το φοβερό. Όλοι έτρεχαν πανικόβλητοι να σωθούν. Ο στόχος μου πάντως, δεν είναι να σας κάνω να ξαναζήσετε μια ιστορική στιγμή.</p> <p>Όσοι είναι περίεργοι, μπορούν ν' ανατρέξουν στις εφημερίδες της εποχής. Υπήρξαν πολλοί τραυματίες κι ένας νεκρός.</p> <p>Ο πολυέλαιος είχε συνθλίψει τη δυστυχισμένη γυναίκα που είχε έρθει για πρώτη φορά στην Όπερα, αυτήν που ο κύριος Ρισάρ προόριζε για αντικαταστάτρια της μαντάμ Ζιρί, της ταξιθέτριας του φαντάσματος.</p> <p>Είχε πεθάνει επιτόπου και την επομένη, μια εφημερίδα κυκλοφόρησε με τον ακόλουθο τίτλο: Διακόσια κιλά πάνω στο κεφάλι μιας θυρωρού! Αυτό αποτέλεσε τον επικηδεύ της.</p> <p>9. Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΜΑΞΑ</p> <p>ΑΥΤΗ η τραγική βραδιά ήταν κακή για όλο τον κόσμο. Η Καρλότα αρρώστησε. Όσο για την Κριστίν Ντααέ, μετά την παράσταση εξαφανίστηκε. Δεκαπέντε μέρες πέρασαν χωρίς να εμφανιστεί πουθενά.</p> <p>Δεν πρέπει πάντως να συνδέσουμε αυτήν την πρώτη εξαφάνιση, που άλλωστε δεν προκάλεσε κανένα σκάνδαλο, με την περίφημη απαγωγή που έμελλε να γίνει λίγο αργότερα, κάτω από μυστηριώδεις και τραγικές συνθήκες.</p> <p>Φυσικά, ο Ραούλ ήταν ο πρώτος που αντιλήφθηκε την εξαφάνιση της ντίβας. Της είχε γράψει στη διεύθυνση της κυρίας Βαλέριους και δεν πήρε καμιά απάντηση.</p> <p>Στην αρχή, γνωρίζοντας την ψυχική της κατάσταση και την απόφαση που είχε πάρει να διακόψει κάθε επαφή μαζί του, δεν είχε ξαφνιαστεί, άσχετα αν δεν μπορούσε να καταλάβει τους λόγους αυτής της απόφασης.</p> <p>Ο πόνος του ολοένα και μεγάλωνε, και τελικά, καθώς δεν έβλεπε την καλλιτέχνη σε κανένα πρόγραμμα, άρχισε ν' ανησυχεί. Ανέβασαν τον Φάουστ χωρίς αυτήν.</p>	<p>является оживить это историческое событие.</p> <p>Те, кто любопытен, могут прочесть об этом в газетах того времени. Было много ранений и одна смерть.</p> <p>Люстра упала на голову бедной женщины, пришедшей в Оперу впервые в своей жизни, той самой, которую Ришар выбрал, чтобы заменить мадам Жири, билетершу ложи призрака!</p> <p>Она умерла тотчас же, и на следующий день одна из газет дала следующий заголовок: «Тысяча двести килограммов на голову консьержки!» Это был единственный некролог.</p> <p>Глава 9 Загадочная карета</p> <p>Этот трагический вечер кончился плохо для всех. Карлотта заболела. Кристина Доз исчезла сразу после представления, и две недели ее никто не видел в Опере или где-либо еще.</p> <p>(Это первое исчезновение не следует путать со знаменитым похищением, которое произошло позже при таких драматических и необъяснимых обстоятельствах.)</p> <p>Разумеется, Рауль был озадачен отсутствием Кристины. Он написал ей по адресу мадам Валериус, но ответа не получил.</p> <p>Вначале он особенно не удивился, поскольку знал ее настроение и решимость порвать с ним все отношения, хотя и не догадывался о причинах этого.</p> <p>Его печаль продолжала расти, в конце концов он обнаружил, что ее имени нет ни в одной из программ. Даже «Фауста» представляли без нее.</p>
---	--

Ένα απόγευμα, κατά τις πέντε, πήγε στη διεύθυνση της Όπερας για να μάθει τους λόγους της εξαφάνισης της Κριστίν Ντααέ. Βρήκε τους δυο διευθυντές φοβερά ανήσυχους. Είχαν γίνει αγνώριστοι· ακόμη κι οι φίλοι τους δεν τους αναγνώριζαν πια: είχαν χάσει κάθε χαρά και διάθεση γι' αστεία.

Τους έβλεπε κανείς να περιφέρονται στο θέατρο με το κεφάλι κατεβασμένο, το μέτωπο συνοφρυωμένο, τα μάγουλα χλομά λες και κάποια φριχτή σκέψη τους καταδίωκε, κάποια φοβερή μοίρα τους κατάτρεχε.

Βέβαια, η πτώση του πολυέλαιου είχε επισύρει φοβερές ευθύνες πάνω τους, ήταν, ωστόσο, δύσκολο ν' ακούσει κανείς τους κυρίους διευθυντές να μιλάνε γι' αυτό.

Η έρευνα κατάληξε πως επρόκειτο για ατύχημα που οφειλόταν στη φθορά κάποιου υποστηρίγματος. Παρ' όλ' αυτά, ήταν καθήκον των παλιών διευθυντών, καθώς και των νέων, να έχουν ελέγξει τον πολυέλαιο και ν' αντικαταστήσουν οποιαδήποτε φθορά που μπορούσε να είναι καταστροφική.

Πρέπει ακόμη να πω, πως εκείνη την εποχή, οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμέν έμοιαζαν τόσο αλλαγμένοι, τόσο μακρινοί... τόσο μυστηριώδεις... τόσο ακατανόητοι, που πολλά μέλη σκέφτηκαν ότι κάποιο άλλο γεγονός, πολύ σοβαρότερο από την πτώση του πολυέλαιου, είχε αλλάξει τη διάθεση των διευθυντών.

Στις καθημερινές τους σχέσεις κι επαφές, ήταν πάντα πολύ ανυπόμονοι, εκτός από τις φορές που μιλούσαν με τη μαντάμ Ζιρί, η οποία είχε επαναπροσληφθεί.

Μπορείτε να φανταστείτε το πώς υποδέχτηκαν τον υποκόμη ντε Σανιύ, όταν ήρθε να μάθει νέα για την Κριστίν. Περιορίστηκαν στο να του πουν πως είχε πάρει άδεια. Αυτός ρώτησε πόσο θα διαρκούσε η άδεια. Του απάντησαν, αρκετά στεγνά, πως επρόκειτο για άδεια απεριόριστου χρόνου και πως η ίδια η Κριστίν Ντααέ την είχε ζητήσει, για λόγους υγείας.

Однажды около пяти часов пополудни виконт отправился в Оперу, чтобы разузнать что-то о Кристине. Он нашел обоих директоров поглощенными работой. Друзья просто не узнавали их: они утратили бодрое расположение духа и энтузиазм.

Частенько их видели на сцене с нахмуренными бровями, наклоненными головами, бледными лицами, как будто их преследовала какая-то отвратительная мысль или они стали жертвой жестокого удара судьбы.

Падение люстры привело ко многим последствиям, за которые они несли прямую ответственность, но было трудно говорить с ними на тему происшедшего.

Официальное расследование пришло к заключению, что это был несчастный случай, вызванный износом креплений, но и бывшие директора, и настоящие обязаны были обнаружить и устранить эти неполадки, прежде чем они привели к катастрофе.

И я должен сказать, что Ришар и Мушармен казались такими изменившимися и отстраненными, такими таинственными и непостижимыми, что многие полагали, что что-то даже более страшное, чем падение люстры, изменило состояние их ума.

В своих отношениях с людьми они демонстрировали большую нетерпимость, за исключением мадам Жири, которая была восстановлена в своей должности.

Поэтому легко себе представить, как Ришар и Мушармен приняли виконта Рауля де Шаньи, когда тот пришел справиться у них о Кристине. Они просто ответили, что певица в отпуске. Когда же он спросил, как долго будет продолжаться ее отпуск, ему вежливо было сказано, что отпуск неограничен, поскольку Кристина Доэ мотивировала его состоянием здоровья.

«Είναι λοιπόν άρρωστη!» φώναξε. «Τι έχει;»

«Δεν ξέρουμε τίποτα!»

«Μα, δεν της στείλατε το γιατρό του θεάτρου;»

«Όχι! δεν τον ζήτησε και καθώς της έχουμε εμπιστοσύνη, πιστέψαμε αυτά που μας είπε».

Τούτη η ιστορία δε φάνηκε πολύ φυσιολογική στον Ραούλ, που έφυγε από την Όπερα πλημμυρισμένος με μαύρες σκέψεις. Αποφάσισε πως ό,τι κι αν συνέβαινε, θα πήγαινε να μάθει νέα της από την κυρία Βαλέριους.

Βέβαια, θυμόταν πολύ καλά με πόσο απόλυτο τρόπο η Κριστίν του είχε απαγορέψει να κάνει οποιαδήποτε προσπάθεια να την ξαναδεί. Αυτά όμως που είχε δει στο Περός, αυτά που είχε ακούσει πίσω από την πόρτα του καμαρινιού της, η συζήτηση που είχε κάνει με την Κριστίν στην άκρη του ξέφωτου, τον έκανε να διαισθάνεται κάποια συνωμοσία, που έστω κι αν ήταν διαβολική εξακολουθούσε να έχει την ανθρώπινη πλευρά της.

Η ερεθισμένη φαντασία της νέας κοπέλας, η τρυφερή κι εύπιστη ψυχή της, η πρωτόγονη διαπαιδαγώγηση που είχε διαποτίσει την παιδική της ηλικία με θρύλους, η ασταμάτητη θύμηση του νεκρού της πατέρα και πάνω απ' όλα η θεία έκσταση στην οποία τη βύθιζε η μουσική, ιδιαίτερα όταν την άκουγε κάτω από ορισμένες εξαιρετικές συνθήκες — μήπως δεν είχε παρακολουθήσει με τα ίδια του τα μάτια τη σκηνή στο νεκροταφείο; — όλ' αυτά του φαίνονταν πως αποτελούσαν πρόσφορο έδαφος για τις διαβολικές «επιχειρήσεις» κάποιου μυστηριώδους και χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς προσώπου.

Ποιανού θύμα ήταν η Κριστίν Ντασέ; Να ποιο ερώτημα βασάνιζε τον Ραούλ, καθώς πήγαινε βιαστικά στην κυρία Βαλέριους. Πρέπει να πάρουμε υπόψη μας πως ο υποκόμης ήταν ένα από τα πιο υγιή μυαλά.

— Она больна! — воскликнул Рауль. — Что с ней?

— Мы не знаем.

— Вы посылали к ней своего доктора?

— Нет. Она не просила нас об этом, мы полностью доверяем ей и потому поверили мадемуазель Доз относительно ее болезни.

Отсутствие Кристины взволновало Рауля. Мрачный, он покинул Оперу и решил — будь что будет — пойти к мадам Валериус.

Он, конечно, помнил, что Кристина запретила ему предпринимать какие-либо попытки увидеть ее, но события в Перросе, а также то, что он слышал через дверь артистической комнаты, их последний разговор у кромки торфяного болота заставили его подозревать какие-то козни, которые, хотя и выглядели дьявольскими, все же строились людьми.

Легко возбудимая фантазия Кристины, ее нежная и доверчивая душа, своеобразное воспитание, построенное на сказках и легендах, ее постоянные мысли о мертвом отце и в особенности восторженное состояние, в которое ее повергала музыка, — все это, как казалось виконту, делало ее особенно уязвимой для нечистоплотных действий некоторых неизвестных, неразборчивых в средствах людей.

Чьей жертвой она стала? Этот вопрос Рауль снова и снова задавал себе, когда спешил к мадам Валериус.

Βέβαια, ήταν ποιητής, αγαπούσε τη μουσική, ήταν μεγάλος θαυμαστής των παλιών θρύλων της Βρετάνης με τα ξωτικά που χορεύουν και, πάνω απ' όλα, ήταν ερωτευμένος μ' αυτή τη μικρή νεράιδα του Βορρά, την Κριστίν. Όλ' αυτά πάντως, δεν τον εμπόδιζαν να εξακολουθεί να μην πιστεύει σε υπερφυσικά πράγματα, (με εξαίρεση ό,τι αφορά τη θρησκεία) κι ακόμη και η πιο φανταστική ιστορία του κόσμου δεν ήταν ικανή να τον κάνει να ξεχάσει πως δύο και δύο κάνουν τέσσερα.

Τι θα μάθαινε από τη μαντάμ Βαλέριους; Έτρεμε καθώς χτυπούσε το κουδούνι ενός μικρού διαμερίσματος της οδού Νοτρ Νταμ ντε Βικτουάρ.

Του άνοιξε η καμαριέρα που ήταν εκείνη την ημέρα στο καμαρίνι της Κριστίν. Τη ρώτησε αν μπορούσε να δει την κυρία Βαλέριους. Του απάντησε πως ήταν άρρωστη στο κρεβάτι και πως δεν ήταν σε θέση να τον δεχτεί.

«Δώστε της την κάρτα μου, παρακαλώ», είπε.

Δεν περίμενε πολύ. Η καμαριέρα επέστρεψε και τον οδήγησε σ' ένα μικρό σαλόνι, αρκετά σκοτεινό και στοιχειωδώς επιπλωμένο. Στον τοίχο, κρεμασμένα το ένα δίπλα στ' άλλο βρισκόνταν τα πορτρέτα του καθηγητή Βαλέριους και του πατέρα — Ντααέ.

«Η κυρία ζητά συγνώμη από τον κύριο υποκόμη», είπε η υπηρέτρια. «Μόνο σ' αυτό το δωμάτιο μπορεί να σας δεχτεί, γιατί δυστυχώς τα πόδια της δεν τη βοηθούν πια».

Πέντε λεπτά αργότερα ο Ραούλ έμπαινε σ' ένα σχεδόν σκοτεινό δωμάτιο. Μέσα στο μισοσκόταδο, πάνω στο κρεβάτι είδε τη μορφή της ευεργέτιδας της Κριστίν. Τα μαλλιά της μαμά- Βαλέριους τώρα πια ήταν εντελώς λευκά· τα μάτια της όμως δεν είχαν γεράσει: αντίθετα, ποτέ το βλέμμα της δεν ήταν τόσο φωτεινό, τόσο αγνό, τόσο παιδικό.

«Κύριε ντε Σανιύ!» είπε χαρούμενα, απλώνοντας τα χέρια της προς τον επισκέπτη... «Α! ο καλός Θεός σάς στέλνει!... Θα μπορέσουμε να μιλήσουμε γι' αυτήν».

Хотя Рауль и был поэтом, страстно любил музыку, любил старинные бретонские предания, в которых плясали домовые, и более всего любил скандинавскую нимфу по имени Кристина Доэ, но в то же время он верил в сверхъестественное только в делах религии, и самая фантастическая история в мире не могла заставить его забыть, что дважды два — четыре.

Что скажет ему мадам Валериус? Виконт дрожал, когда звонил в маленькую квартирку на улице Нотр-Дам дес Виктор.

Дверь открыла служанка, которую он видел однажды в артистической комнате Кристины. Он спросил, можно ли видеть мадам Валериус. Ему ответили, что она больна, в постели и не принимает посетителей.

— Пожалуйста, возьмите мою карточку, — сказал Рауль.

Ему не пришлось долго ждать. Служанка вернулась и провела его в слабо освещенную и скупо обставленную гостиную, в которой висели портреты профессора Валериуса и отца Кристины.

— Мадам просит вас извинить ее, мсье, — сказала служанка, — но она может принять вас только в спальне, она больна и не встает.

Через пять минут Рауля ввели в темную спальню, где он сразу же увидел в тени алькова доброе лицо мадам Валериус. Ее волосы поседели, но глаза не состарились, никогда прежде они не были такими по-детски ясными и чистыми.

— Мсье де Шаньи! — воскликнула она радостно, протягивая ему обе руки. — Вас, должно быть, послало небо! Теперь мы можем поговорить о Кристине.

Τούτη η τελευταία φράση αντήχησε πένθιμα στ' αφτιά του νέου άντρα. Αμέσως ρώτησε:

«Κυρία... πού είναι η Κριστίν;»

Η γηραιά κυρία του απάντησε ήσυχα:
«Μα, είναι με το καλό της Πνεύμα!»

«Ποιο καλό πνεύμα;» φώναξε ο καημένος ο Ραούλ.

«Τον Άγγελο της μουσικής!»

Ο υποκόμης ντε Σανιό, έκπληκτος, σωριάστηκε σε μια καρέκλα. Ωστε στ' αλήθεια η Κριστίν βρισκόταν με τον Άγγελο της μουσικής! Και η μαμά — Βαλέριους, στο κρεβάτι της, του χαμογελούσε κι ακουμπούσε το δάχτυλό της στο στόμα κάνοντάς του νόημα να σωπάσει. Πρόσθεσε:

«Δεν πρέπει να το πείτε σε κανέναν!»

«Μπορείτε να μου έχετε απόλυτη εμπιστοσύνη!» απάντησε ο Ραούλ, χωρίς να καταλαβαίνει πολύ καλά τι λέει, γιατί οι σκέψεις του για την Κριστίν, που ήδη ήταν συγκεχυμένες, μπερδεύονταν ολοένα και περισσότερο. Του φάνηκε πως όλα γύριζαν γύρω του, γύρω απ' το δωμάτιο, γύρω απ' αυτήν την καταπληκτική γενναία γυναίκα με τ' άσπρα μαλλιά, με τα γαλανά σαν τον ουρανό μάτια, με τα μάτια που 'χαν το χρώμα του άδειου ουρανού... «Μπορείτε να μου έχετε απόλυτη εμπιστοσύνη...»

«Το ξέρω! Το ξέρω!» είπε εκείνη γελώντας χαρούμενα. «Δώστε μου τα χέρια σας, όπως και τότε που ερχόσασταν να μου διηγηθείτε την ιστορία της μικρής Λότε που σας είχε πει ο πατέρας — Νταέ. Σας αγαπώ πολύ, το ξέρετε, κύριε Ραούλ. Και η Κριστίν, κι αυτή σας αγαπά πολύ!»

«...Μ' αγαπά πολύ...» αναστέναξε ο νέος άντρας ο οποίος δυσκολευόταν να συγκεντρώσει τη σκέψη του που πλανιόταν γύρω από το πνεύμα της μαμά — Βαλέριους,

Для Рауля эти последние слова прозвучали зловеще.

— Где она? — спросил он быстро.

— Со своим направляющим духом, — ответила старая женщина спокойно.

— Каким направляющим духом? — вскричал бедный Рауль.

— Ну конечно с Ангелом музыки.

Охваченный тревогой, Рауль опустился в кресло. Кристина была с Ангелом музыки, а мадам Валериус лежала здесь, в постели, улыбаясь ему и приложив пальцы к губам в знак того, чтобы он молчал.

— Но вы не должны никому говорить, — прошептала она.

— Можете положиться на меня, — ответил он, едва понимая, что говорит. Его мысли о Кристине, уже весьма неопределенные, становились все более и более беспорядочными, и ему казалось, что все начинает кружиться вокруг него, вокруг комнаты и вокруг этой необыкновенной седой дамы с ясными небесно-голубыми глазами, с пустыми небесно-голубыми глазами.

— Да, я знаю, что могу положиться на вас, — сказала она со счастливым смехом. — Но подойдите ко мне поближе, как вы делали это, когда были маленьким мальчиком. Дайте мне ваши руки, как тогда, когда приходили рассказать мне историю маленькой Лотты, услышанную от отца Кристины. Вы мне очень нравитесь, мсье Раулю И Кристине вы нравитесь тоже.

— Я нравлюсь ей, — сказал он со вздохом. Ему было трудно собраться с мыслями и сосредоточиться на «направляющем духе» мадам Валериус, Ангеле музыки, о котором

γύρω από τον άγγελο που γι' αυτόν του είχε μιλήσει με τόσο παράξενο τρόπο και η Κριστίν, γύρω από τη νεκροκεφαλή, που είχε μισοδεί σαν μέσα σ' εφιάλτη πάνω στα σκαλιά του οστεοφυλάκιου του Περός και τέλος γύρω απ' το φάντασμα, της Όπερας, που η φήμη του είχε φτάσει ως αυτόν. Μια βραδιά, που είχε καθυστερήσει, άκουσε στο πλατό μερικούς τεχνικούς που μιλούσαν για τη νεκρική μορφή που είχε δει ο Ζοζέφ Μπικέ πριν κρεμαστεί...

Ρώτησε χαμηλόφωνα:

«Τι είναι αυτό, κυρία μου, που σας κάνει να πιστεύετε πως η Κριστίν μ' αγαπά πολύ;»

«Κάθε μέρα μου μιλούσε για σας!»

«Αλήθεια;... Και τι σας έλεγε;»

«Πως της εξομογηθήκατε τον έρωτά σας!...» είτε η καλή γυναίκα και ξέσπασε σε γέλια φανερώνοντας τα ωραία της δόντια. Ο Ραούλ σηκώθηκε κατακόκκινος, υποφέροντας φριχτά.

«Μα, πού πάτε; Καθήστε κάτω σας παρακαλώ... Νομίζετε πως μπορείτε να φύγετε έτσι;... Στο κάτω κάτω... Δεν ξέρατε... Είσαστε νέος... και νομίζατε πως η Κριστίν ήταν ελεύθερη...»

«Η Κριστίν είναι αρραβωνιασμένη;» ρώτησε με αδύναμη φωνή ο δυστυχισμένος ο Ραούλ.

«Μα, όχι! όχι!... Ξέρετε καλά πως η Κριστίν, ακόμα κι αν το 'θελε δε θα μπορούσε να παντρευτεί!...»

«Γιατί δεν μπορεί να παντρευτεί;»

«Μα, εξαιτίας του πνεύματος της μουσικής!...»
«Ξανά...»

«Ναι, της το απαγορεύει!... Το πνεύμα της μουσικής της απαγορεύει να παντρευτεί!...»

так странно говорила с ним Кристина, голове мертвеца, увиденной им мельком, в каком-то кошмаре, на ступенях алтаря в Перросе, призраке Оперы, о котором он услышал однажды вечером, когда задержался на сцене недалеко от группы рабочих, вспоминая его описание, данное Жозефом Бюке незадолго до своей таинственной смерти.

— Почему вы думаете, что я нравлюсь Кристине? — спросил он низким голосом.

— Она каждый день рассказывала мне о вас!

— Правда? Что же она говорила?

— Сказала, что вы признались ей в любви. И добродушная старая дама громко засмеялась, показывая свои хорошо сохранившиеся зубы. Рауль встал, ужасно страдая, кровь прилила к его липу.

— Что вы делаете? Пожалуйста, садитесь, — сказала она. — Вы не можете уйти просто так. Вы рассердились, потому что я засмеялась. Простите. В конце концов, в том, что произошло, нет вашей вины. Вы же не знали. Вы и не думали, что Кристина несвободна.

— Она помолвлена? — спросил Рауль, задыхаясь от волнения.

— Нет, конечно, нет! Вы знаете, что Кристина не может выйти замуж, даже если захочет.

— Что? Нет, я не знал этого. Почему же она не может выйти замуж?

— Из-за Ангела музыки.

— Опять...

— Да. Он запрещает это.

— Он запрещает это? Ангел музыки запрещает ей выйти замуж?

Ο Ραούλ είχε σκύψει πάνω από τη μαμά — Βαλέριους με μισάνοιχτο το στόμα, έτοιμος λες να την δαγκώσει. Του ερχόταν να την κατασπαράξει· την κοιτούσε μ' αγριεμένα μάτια. Υπάρχουν στιγμές που η μεγάλη πνευματική αθωότητα μοιάζει τερατώδης, γίνεται το πιο μισητό πράγμα στον κόσμο. Ο Ραούλ έβρισκε πως η κυρία Βαλέριους ήταν ανεπίτρεπτα αθώα.

Η μαμά — Βαλέριους δεν είχε καμιά αμφιβολία για το τι σήμαινε το φριχτό βλέμμα που βάρανε πάνω της. Προσπάθησε να πάρει ένα όσο το δυνατό πιο φυσικό ύφος:

«Ω! της απαγορεύει... χωρίς να της το λέει... Απλά, της λέει πως αν παντρευτεί δε θα το ξανακούσει ποτέ πιά! Αυτό είναι όλο!... και πως θα φύγει για πάντα!... Καταλαβαίνετε λοιπόν, δε θέλει ν' αφήσει το πνεύμα της μουσικής να φύγει! Είναι κάτι πολύ φυσικό νομίζω».

«Ναι, ναι», βιάστηκε να συμφωνήσει με μιαν ανάσα ο Ραούλ, «είναι πολύ φυσικό».

«Νόμιζα πως η Κριστίν σας είχε μιλήσει για όλ' αυτά, τότε στο Περός όπου είχε πάει να συναντήσει το “καλό της πνεύμα”».

«Α! Ωστε λοιπόν γι' αυτό είχε πάει στο Περός;»

«Ναι. Δηλαδή αυτός είχε κανονίσει να συναντηθούν εκεί κάτω, στο νεκροταφείο του Περός, πάνω απ' τον τάφο του πατέρα της! Της είχε υποσχεθεί να παίξει την Ανάσταση του Λαζάρου με το βιολί του πατέρα της!»

Ο Ραούλ ντε Σανιό σηκώθηκε όρθιος και πρόφερε τις ακόλουθες αποφασιστικές λέξεις με πολύ μεγάλη σοβαρότητα:

«Κυρία μου, μπορείτε μήπως να μου πείτε πού μένει αυτό το πνεύμα;»

Η καλή γυναίκα δε φάνηκε να ξαφνιάζεται μ' αυτήν την αδιάκριτη ερώτηση. Σήκωσε τα μάτια και απάντησε:

«Στον ουρανό!»

Ραούλ наклонился к мадам Валериус, словно намеревался укунить ее. Даже если бы он хотел съесть ее, то не мог выглядеть более свирепо. Бывают такие моменты, когда чрезмерная наивность кажется такой чудовищной, что становится ненавистной. Рауль чувствовал, что мадам Валериус слишком наивна.

Не ощущая дикого взгляда, обращенного к ней, она произнесла совершенно естественным тоном:

— О, он не запрещает ей, не запрещает... Он только говорит, что, если Кристина выйдет замуж, она никогда больше не увидит его. Вот и все. Говорит, что уйдет навсегда. Но вы же понимаете, она не хочет, чтобы Ангел музыки ушел навсегда. Это совершенно очевидно.

— Да-да, — согласился Рауль почти шепотом. — Это совершенно очевидно.

— Кроме того, я думала, что она сказала вам все это в Перросе, когда поехала туда с направляющим духом.

— О, она ездила в Перрос со своим направляющим духом?

— Ну, не совсем так, он сказал, что встретится с ней на кладбище, у могилы ее отца. Он обещал сыграть «Воскрешение Лазаря» на скрипке ее отца.

Ραούλ опять встал.

— Мадам, вы должны сказать мне, где живет этот дух.

Старая женщина, казалось, не особенно удивилась такому неразумному требованию. Она подняла глаза и ответила:

— На небесах.

Τόση αφέλεια τον έκανε να τα χάσει εντελώς. Μια τόσο απλοϊκή κι απόλυτη πίστη σ' ένα πνεύμα, που υποτίθεται πως κατέβαινε κάθε μέρα απ' τον ουρανό για να επισκεφθεί τα καμαρίνια των τραγουδιστριών της Όπερας, τον έκανε να αισθάνεται εντελώς ηλίθιος.

Τώρα άρχιζε να καταλαβαίνει σε ποια ψυχική κατάσταση μπορεί να βρεθεί μια κοπέλα που έχει μεγαλώσει ανάμεσα σ' έναν προληπτικό βιολιστή των πανηγυριών και μια «φωτισμένη» καλή γυναίκα κι ανατρίχιασε αναλογιζόμενος τις συνέπειες.

«Η Κριστίν εξακολουθεί να είναι μια τίμια κοπέλα, έτσι δεν είναι;» δεν μπόρεσε ν' αποφύγει αυτήν την ερώτηση.

«Μα και βέβαια! Μπορώ να πάρω όρκο γι' αυτό!» δήλωσε η ηλικιωμένη γυναίκα, που αυτή η ερώτηση τη σόκαρε πολύ... «κι αν αμφιβάλλετε γι' αυτό κύριε... τότε δεν καταλαβαίνω τι ήρθατε να κάνετε εδώ!...»

Ο Ραούλ κόντευε να διαλύσει τα γάντια του.

«Πόσον καιρό γνωρίζει αυτό το “πνεύμα”;»

«Τρεις μήνες περίπου!... Ναι, πρέπει να 'χουν περάσει τρεις μήνες από τότε που άρχισε να της κάνει μαθήματα!»

Ο υποκόμης άπλωσε τα χέρια του κάνοντας μια τεράστια απελπισμένη κίνηση κι εξαντλημένος τ' άφησε να ξαναπέσουν.

«Το πνεύμα της κάνει μαθήματα!... Και πού;»

«Τώρα που έχει φύγει μαζί του, δεν ξέρω πού έχουν πάει. Πριν δεκαπέντε μέρες όμως αυτό γινόταν στο καμαρίνι της Κριστίν. Εδώ, σ' αυτό το μικρό διαμέρισμα, θα ήταν αδύνατο. Θα τους άκουγε όλο το κτίριο. Ενώ στην Όπερα, στις οχτώ το πρωί, δεν υπάρχει κανείς. Κανείς δεν τους ενοχλεί!... Καταλαβαίνετε;...»

«Καταλαβαίνω! καταλαβαίνω!» είπε ο υποκόμης που βιάστηκε να ζητήσει την άδεια ν' αποχωρήσει, ενώ η ηλικιωμένη κυρία

Τακόε простодушие поставило Рауля в тупик. Он был изумлен ее простой, искренней верой в Ангела музыки, который каждый вечер спускался с небес, чтобы посетить артистическую комнату певицы в Опере.

Теперь виконт понимал состояние ума девушки, воспитанной суеверным скрипачом и этой женщиной с беспорядочными мыслями, и вздрогнул, подумав о возможных последствиях такого воспитания.

— Кристина все еще благородная девушка? — спросил он внезапно.

— Да, клянусь моим местом на небе! — воскликнула старая дама, явно возмущенная. — И если вы сомневаетесь, я не понимаю, зачем вы пришли сюда!

Он с усилием надел перчатки.

— Как долго она встречается с Ангелом музыки?

— Около трех месяцев. Да, прошло три месяца, как он начал давать ей уроки.

Он поднял обе руки широким жестом отчаяния, затем уронил их.

— Дает ей уроки? Где?

— Сейчас, поскольку она ушла с ним, я не могу сказать вам, но еще две недели назад он давал ей уроки в ее артистической комнате. Здесь, в такой маленькой квартире, это было бы невозможно. Все услышали бы. Но в Опере в восемь часов утра нет никого. Их никто не беспокоит. Вы понимаете?

— Да-да, я понимаю, — сказал он и покинул старую женщину так поспешно, что она подумала, что у него, очевидно, не

αναρωτήθηκε μήπως δεν ήταν και τόσο στα καλά του.

Διασχίζοντας το σαλόνι ο Ραούλ ξαναβρέθηκε μπρος στην υπηρέτρια και, για μια στιγμή, πήγε να τη ρωτήσει κάτι· όμως, του φάνηκε πως διάκρινε στα χείλη της ένα χαμόγελο. Σκέφτηκε πως τον κορόιδευε και το 'βαλε στα πόδια.

Άλλωστε, μήπως δεν ήξερε κιόλας αρκετά;... Ήθελε να μάθει νέα για την Κριστίβ. Έμαθε. Τι παραπάνω ήθελε;... Επέστρεψε στο σπίτι του αδελφού του με τα πόδια· η κατάσταση του ήταν αξιοθρήνητη...

Ήθελε ν' αυτοτιμωρηθεί, να χτυπήσει το κεφάλι του στον τοίχο! Να 'χει πιστέψει σε τόση αθωότητα, σε τόση αγνότητα! Για μια στιγμή, είχε πραγματικά προσπαθήσει να τα εξηγήσει όλα με την αφέλεια, την πνευματική απλοϊκότητα, την ακηλίδωτη αγνότητα! Το πνεύμα της μουσικής!

Τώρα τον ήξερε! Τον έβλεπε! Σίγουρα θα επρόκειτο για κάποιον φριχτό τενόρο, κάποιο ωραίο αγόρι που τραγουδούσε με το στόμα στην καρδιά!

Αισθανόταν απίστευτα γελοίος κι απίστευτα δυστυχημένος! Α! ο καημένος ο μικρός. Τι ασήμαντο και εκμηδενισμένο ον που ήταν ο υποκόμης ντε Σανιύ! σκεφτόταν θυμωμένος ο Ραούλ. Κι αυτή, ένα τόσο σατανικά πλασμένο θρασύ πλάσμα!

Πάντως, αυτή η περιπλάνηση στους δρόμους του 'κανε καλό, του φρέσκαρε λίγο τα μυαλά. Όταν μπήκε στο δωμάτιό του δεν είχε άλλο στο νου από το να πέσει το γρηγορότερο στο κρεβάτι του να πνίξει τ' αναφυλλητά του.

Όμως, ήταν εκεί ο αδελφός του και ο Ραούλ χώθηκε στην αγκαλιά του σαν μωρό. Ο κόμης τον παρηγόρησε πατρικά, χωρίς να του ζητήσει εξηγήσεις. Εξάλλου, ο Ραούλ μάλλον δε θα 'θελε να του πει την ιστορία με το πνεύμα της μουσικής. Αν υπάρχουν πράγματα για τα οποία δεν υπερηφανεύεται κανείς, άλλο τόσο υπάρχουν πράγματα για τα οποία είναι πολύ ταπεινωτικό να παραπονεθεί κανείς.

все в порядке с головой.

Προходя через гостиную, Рауль столкнулся лицом к лицу со служанкой. В какое-то мгновение он хотел было расспросить ее, но затем заметил на ее губах слабую улыбку и почувствовал, что в душе она смеется над ним. Он убежал.

Он и так уже знал достаточно. Он получил желаемую информацию. Что же еще мог он спросить? В таком состоянии он отправился в дом своего брата.

Он чувствовал себя так, словно бился головой о стену. Как мог он верить в ее невинность и чистоту! Как мог он пытаться, даже на мгновение, объяснить все ее наивностью, простотой и безупречной искренностью? Он Ангел музыки!

Он знал его теперь! Он мог видеть его! Это был несомненно, какой-нибудь идиот-тенор, который пел вместе с ней с глупой приторной улыбкой.

Рауль чувствовал себя смешным и жалким. «Что вы за несчастный, ничтожный, глупый молодой человек, виконт де Шаньи — сказал он себе в бешенстве. Что же касается Кристины, то он решил, что она бесстыдное и лживое создание.

Рауль шел очень быстро, почти бежал, и это пошло ему на пользу, немного охладив его пыл. Он думал только о том, чтобы добраться до своей комнаты, броситься в постель и подавить рыдания.

Но его брат Филипп был дома, и Рауль, как ребенок, упал ему прямо на руки. Филипп по-отечески успокоил его, не спрашивая ни о чем. Рауль сам рассказал ему об Ангеле музыки. Бывают такие вещи, которыми не хвастаются, и вещи, о которых слишком унижительно сожалеть.

<p>Ο κόμης πήρε μαζί του τον Ραούλ στο καμπαρέ, για φαγητό. Με μια τόσο πρόσφατη απογοήτευση, το πιθανότερο ήταν ο Ραούλ ν' αρνηθεί κάθε πρόσκληση· ο κόμης όμως του είπε πως το προηγούμενο βράδυ, η κυρά των λογισμών του είχε θεαθεί σε μιαν αλέα του δάσους μ' ευχάριστη συντροφιά.</p> <p>Στην αρχή, ο υποκόμης δεν ήθελε να πιστέψει κάτι τέτοιο. Μα, τελικά, αυτή η ιστορία δεν ήταν φοβερά συνηθισμένη;</p> <p>Την είχαν δει μέσα σε μια άμαξα. Έμοιαζε ν' απολαμβάνει τον παγωμένο αέρα της νύχτας. Το σεληνόφωτο ήταν υπέροχο και την είχαν δει ξεκάθαρα.</p> <p>Όσο για το συνοδό της δεν μπόρεσαν να τον διακρίνουν καθαρά. Είδαν μόνο μια συγκεχυμένη φιγούρα μέσ' στη σκιά. Η άμαξα προχωρούσε αργά μέσα σε μια έρημη αλέα, πίσω από το Λονγκσάμπ.</p> <p>Ο Ραούλ, ξετρελαμένος ντύθηκε αμέσως, έτοιμος να ριχτεί στη μέθη της κραিপάλης για να ξεχάσει τον πόνο του. Δυστυχώς όμως, ήταν ένας θλιμμένος συνδαιτημόνας και άφησε πολύ νωρίς τον αδελφό του, για να βρεθεί μέσα σε μια άμαξα, στο δάσος, πίσω από το Λονγκσάμπ.</p> <p>Το κρύο ήταν τσουχτερό. Ο δρόμος έρημος και πολύ καλά φωτισμένος από το φως του φεγγαριού. Είπε στον αμαξά να τον περιμένει σε μια μικρή αλέα πάρα πέρα και αφού κρύφτηκε όσο το δυνατόν καλύτερα, άρχισε να περιμένει χοροπηδώντας ανυπόμονα.</p> <p>Δεν είχε περάσει πάνω από μισή ώρα που είχε αρχίσει να επιδίδεται σ' αυτήν την υγιεινή άσκηση, όταν ένα αμάξι που ερχόταν απ' το Παρίσι έστριψε στη γωνία του δρόμου και αργά αργά προχώρησε προς το μέρος του.</p> <p>Αμέσως σκέφτηκε: Αυτή είναι! κι η καρδιά του άρχισε να χτυπάει δυνατά, υπόκωφα, όπως και τότε που είχε ακούσει την αντρική φωνή στο καμαρίνι... Θεέ μου! Πόσο την αγαπούσε!</p> <p>Η άμαξα εξακολουθούσε να προχωράει. Αυτός έμενε ακίνητος. Την περίμενε!... Αν ήταν αυτή, είχε αποφασίσει, ούτε λίγο ούτε πολύ, να</p>	<p>Граф Филипп предложил брату поехать с ним поужинать в кабаре. Рауль, вероятно, отклонил бы приглашение, если бы граф не сказал ему, что даму его сердца видели накануне ночью с мужчиной в Булонском лесу.</p> <p>Вначале Рауль отказался поверить этому, но Филипп обрисовал ему такие точные детали, что виконт перестал протестовать.</p> <p>Ее видели в двухместной карете с открытым окном, очевидно, для того, чтобы она могла подышать свежим ночным воздухом. Сияла яркая луна, и ее узнали.</p> <p>Однако мужчина рядом с ней был едва различим. Экипаж двигался медленно по пустынной улице за трибуной ипподрома Лонжшамп.</p> <p>Рауль переоделся с бешеной поспешностью, готовый, как говорится, погрузиться «в вихрь удовольствий», чтобы забыться. К сожалению, он был угрюмым компаньоном. Он рано покинул Филиппа и около десяти часов отправился в наемном экипаже к ипподрому Лонжшамп.</p> <p>Было ужасно холодно. Луна ярко освещала пустынную дорогу. Рауль сказал кучеру, чтобы тот стоял на углу, вышел и, скрываясь, насколько это было возможно, стал ждать, притаптывая ногами, чтобы согреться.</p> <p>Он занимался этим полезным упражнением не менее получаса, когда заметил экипаж, едущий со стороны Парижа. Экипаж завернул за угол и стал медленно приближаться к нему.</p> <p>Рауль немедленно подумал: «Это Кристина», и его сердце начало бешено колотиться. Боже, как он ее любил!</p> <p>Экипаж приближался. Рауль стоял не двигаясь. Он ждал. Если это Кристина, он остановит экипаж. Он был полон</p>
---	---

<p>ορμήσει πάνω στ' άλογα!... Ήθελε να εξηγηθεί με τον Άγγελο της μουσικής πάση θυσία!...</p> <p>Λίγα μέτρα ακόμα και η άμαξα θα βρίσκεται δίπλα του. Ήταν σίγουρος πως ήταν αυτή!... Πραγματικά, απ' το παράθυρο έσκυβε μια γυναίκα.</p> <p>Ξάφνου, το φεγγάρι σχημάτισε ένα απαλό φωτοστέφανο γύρω απ' το πρόσωπό της</p> <p>«Κριστίν!»</p> <p>Τ' όνομα του έρωτα του γέμισε το στόμα του και την καρδιά του. Ήταν αδύνατον να συγκρατηθεί!... Πήδηξε για να την πιάσει· το άκουσμα του ονόματος της μέσ' στη νύχτα αντήχησε σαν το σινιάλο για μια αγριεμένη εφόρμηση.</p> <p>Το παράθυρο της άμαξας έκλεισε βιαστικά. Η μορφή της νέας γυναίκας εξαφανίστηκε. Και το αμάξι, που πίσω του έτρεχε, δεν ήταν πια παρά μια μαύρη κουκίδα στο βάθος του άσπρου δρόμου.</p> <p>Φώναξε ξανά: «Κριστίν!...»</p> <p>Τίποτα δεν του απάντησε... Σταμάτησε, χαμένος μέσ' στη σιωπή. Έριξε μian απελπισμένη ματιά στον ουρανό, στ' άστρα· χτύπησε με τη γροθιά του το φλογισμένο του στήθος. Αγαπούσε και δεν αγαπιόταν!</p> <p>Με το βλέμμα σκοτεινό, κοίταξε σκεφτικός αυτόν τον εγκαταλειμμένο και παγερό δρόμο, τη χλομή και νεκρή νύχτα. Τίποτα δεν ήταν πιο παγερό, τίποτα δεν ήταν πιο νεκρό απ' την καρδιά του: είχε αγαπήσει έναν άγγελο και περιφρονούσε μια γυναίκα!</p> <p>Ραούλ... πώς ξέρει να σε περιπαίζει αυτή η μικρή νεράιδα του Βορρά! Τι νόημα έχει τελικά να 'χει κανείς τόσο δροσερά μάγουλα, ένα μέτωπο τόσο ντροπαλό, έτοιμο πάντα να σκεπαστεί, από το λεπτό, κόκκινο πέπλο της σεμνότητας, όταν περνάει τη νύχτα, στο βάθος μιας πολυτελούς άμαξας, με τη συντροφιά ενός μυστηριώδη εραστή;</p> <p>Θα 'πρεπε να υπάρχουν απαραβίαστα όρια στην υποκρισία και το ψέμα;... Θα 'πρεπε να</p>	<p>решимости призвать Ангела музыки к ответу.</p> <p>Еще несколько шагов, и карета будет прямо перед ним. У Рауля не было сомнений, что она там. Он уже видел женщину, сидевшую у окна.</p> <p>Вдруг луна осветила ее бледным сиянием.</p> <p>— Кристина!</p> <p>Святое имя возлюбленной сорвалось с его губ и сердца. Надо удержать ее. Виконт бросился вперед, но имя, вырвавшееся в ночи, казалось, послужило сигналом для лошадей, перешедших на галоп. Экипаж проехал мимо, прежде чем Рауль смог исполнить свой план.</p> <p>Окно было теперь закрыто. Лицо молодой женщины исчезло. Он побежал за каретой, но скоро она превратилась в черную точку на белой дороге.</p> <p>Рауль опять крикнул: — Кристина! —</p> <p>Никто не ответил ему. Он остановился, в отчаянии взглянул на звездное небо и ударил себя кулаком в горящую грудь. Он любил и был нелюбим!</p> <p>Тупо смотрел несчастный влюбленный на безлюдную дорогу в бледной мертвой ночи. Но ничто не было таким холодным и мертвым, как его сердце. Раньше он любил ангела, а теперь презирал женщину!</p> <p>Как эта маленькая скандинавская нимфа обманула его! Нужно ли было иметь такие свежие щеки, такую застенчивую улыбку, невинное лицо, всегда готовое покрыться розовой вуалью скромности, чтобы проехать безлюдной ночью в роскошной карете с таинственным любовником?</p> <p>Должны же быть какие-то границы для лицемерия? Но разве нельзя запретить</p>
--	--

ἔχει κανείς τα καθαρά μάτια της παιδικής αθωότητας όταν έχει καρδιά πόρνης;...

Είχε περάσει δίχως ν' απαντήσει στο κάλεσμα του... Κι αυτός, γιατί είχε βρεθεί στο δρόμο της;

Με ποιο δικαίωμα την κατηγορούσε για την παρουσία της εκεί, τη στιγμή που το μόνο που ζητά εκείνη είναι να την ξεχάσει;

«Φύγε!... Εξαφανίσου!... Δεν είσαι τίποτα για μένα!...»

Ἦθελε να πεθάνει κι ήταν μόνο είκοσι χρονών!...

Το άλλο πρωί, ο υπηρέτης τον βρήκε στο κρεβάτι. Δεν είχε βγάλει τα ρούχα του και κείνος φοβήθηκε πως κάτι κακό του είχε συμβεί. Η όψη του ήταν φοβερή.

Ο Ραούλ του άρπαξε απ' τα χέρια την αλληλογραφία. Είχε αναγνωρίσει ένα γράμμα, ένα χαρτί. Η Κριστίν του έγραφε:

Φίλε μου, να είστε μεθαύριο τα μεσάνυχτα, στο μπαλ μασκέ της Όπερας, στο μικρό σαλόνι που βρίσκεται πίσω από το τζάκι του μεγάλου φουαγιέ. Να βρίσκεστε όρθιος κοντά στην πόρτα που οδηγεί προς τη Ροτόντα. Μην αναφέρετε τίποτα, σε κανέναν, γι' αυτό το ραντεβού. Να φορέσετε ένα άσπρο ντόμινο. Νάστε μεταμφιεσμένος έτσι ώστε κανείς να μην μπορεί να σας αναγνωρίσει. Είναι ζήτημα ζωής και θανάτου.

Κριστίν.

10. ΣΤΟ ΧΟΡΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΜΦΙΕΣΜΕΝΩΝ

Ο ΦΑΚΕΛΟΣ ήταν χωρίς γραμματόσημο και βρομισμένος με λάσπη. Έγραφε μόνο: «Για τον κύριο Ραούλ ντε Σανιύ» και τη διεύθυνση με μολύβι. Σίγουρα, κάπου θα τον είχε αφήσει με την ελπίδα πως κάποιος περαστικός θα τον μάζευε και θα τον έδινε στον παραλήπτη. Έτσι κι έγινε. Το γράμμα το βρήκανε σ' ένα πεζοδρόμιο κοντά στην Όπερα. Ο Ραούλ, ανάστατος, το ξαναδιάβασε.

женщине иметь ясные глаза ребенка, когда у нее душа куртизанки?

Она проехала, не ответив на его зов... Но почему он встал на ее пути?

По какому праву он упрекал ее, когда она просила забыть ее?

«Уйди! Исчезни! Тебя не принимают в расчет!» — в отчаянии думал виконт.

Он думал о смерти, и ему был всего двадцать один год!

На следующее утро слуга нашел виконта сидящим одетым на постели. Его лицо было таким изможденным, что слуга испугался, не случилось ли что-то ужасное.

Рауль увидел почту, которую принес слуга, и поспешно схватил ее. Он узнал бумагу, почерк. Кристина писала ему:

«Мой друг, приходите на маскарад в Опере через два дня. В полночь будьте в маленькой гостиной позади камина в главном фойе. Стойте около двери, которая ведет в ротонду. Не говорите никому на свете об этой встрече. Оденьте белый маскарадный костюм и хорошую маску. Ради моей жизни, не допустите, чтобы кто-то узнал вас.

Кристина».

Глава 10 На маскараде

На испачканном грязью конверте без марки было написано: «Доставить виконту Раулю де Шаньи» и карандашом указан адрес. Судя по всему, конверт был выброшен в надежде, что какой-нибудь прохожий подберет его и принесет Раулю. Так и случилось — письмо нашли на площади Оперы.

Δε χρειαζόταν περισσότερο για να ξαναγεννηθεί μέσα του η ελπίδα. Η εικόνα που μέχρι πριν λίγο είχε για την Κριστίν, η εικόνα μιας Κριστίν που είχε χάσει τον αυτοσεβασμό της, εξαφανίστηκε και τη θέση της πήρε ξανά η αρχική εικόνα, εκείνη δηλαδή, ενός δυστυχημένου κι αθώου παιδιού που είχε πέσει θύμα κάποιας απροσεξίας και της υπερβολικής του ευαισθησίας.

Όμως, μέχρι ποιο σημείο αλήθευε πως ήταν θύμα; Ποιος την κρατούσε αιχμάλωτη; Σε ποια παγίδα την είχαν παρασύρει; Αναρωτιόταν για όλ' αυτά με μεγάλη αγωνία. Αυτός όμως ο πόνος τού φαινόταν υποφερτός, σε σύγκριση με το ντελίριο που του προκαλούσε η ιδέα πως η Κριστίν μπορεί να ήταν υποκρίτρια και ψεύτρα!

Τι είχε συμβεί; Τι είδους επιδράσεις είχε υποστεί; Ποιο τέρας την είχε γοητεύσει και με ποιον τρόπο;...

...Μα, με ποιον άλλο τρόπο αν όχι με τη μουσική; Ναι, ναι. Όσο περισσότερο το σκεφτόταν τόσο πιο πολύ πειθότανε πως κάπου εδώ κρύβεται η αλήθεια. Μήπως δε θυμόταν το ύφος της όταν του μίλησε στο Περός για την επίσκεψη του ουράνιου απεσταλμένου; Άλλωστε, η ίδια η ιστορία της Κριστίν, η ζωή της τον τελευταίο καιρό, έπρεπε να τον βοηθήσει να διαλύσει τα σκοτάδια που τον τύλιγαν.

Μήπως αγνοούσε την απελπισία που την κατέλαβε μετά το θάνατο του πατέρα της και την αηδία που ένιωθε από τότε για κάθε τι που 'χε σχέση με τη ζωή, ακόμη και για την τέχνη της; Στο Ωδειό είχε καταστήσει μια μηχανή που τραγουδούσε χωρίς καθόλου ψυχή. Και ξαφνικά, ξύπνησε, λες κάτω απ' την πνοή μιας θείας δύναμης.

Ο Άγγελος της μουσικής είχε εμφανιστεί! Τραγουδά τη Μαργαρίτα του Φάουστ και θριαμβεύει!... Ο Άγγελος της μουσικής!... Ποιος λοιπόν, ποιος είναι αυτός που παρουσιάζεται στα μάτια της σαν ένα τέτοιο θαυμάσιο πνεύμα;...

Ποιος άραγε, καλά πληροφορημένος απ' ό,τι

Рауль перечитал его в лихорадочном возбуждении. Этой весточки было достаточно, чтобы возродить в нем надежду. Темный образ Кристины, забывшей о своем долге, который юноша создал в своем воображении, сменился первым имиджем: несчастного невинного ребенка, который стал жертвой неблагоразумия и чрезмерной чувствительности.

До какой степени она действительно была жертвой? В какую пропасть ее затащили? Рауль думал об этом, жестоко страдая, но эта боль казалась ему терпимой по сравнению с тем безумием, в которое привела его мысль о лицемерии и лживости Кристины.

Что же случилось? Какое чудовище похитило ее и с помощью какого оружия?

Какое же иное оружие, если не музыка! Да, чем больше Рауль думал об этом, тем больше приходил к выводу, что правду он найдет в этом направлении.

Он знал об отчаянии, которое лишило ее самообладания после смерти отца, и о возникшей апатии ко всему, даже к искусству, В консерватории она оставалась лишь бездушной поющей машиной. И вдруг неожиданно пробудилась, будто в результате божественного вмешательства.

Появился Ангел музыки! Она спела Маргариту в «Фаусте» и имела грандиозный успех. Ангел музыки... Кто заставляет ее верить, что он и есть чудесный дух?

Кто, зная об этой легенде, использует ее,

φαίνεται, εκμεταλλεύεται τον αγαπημένο μύθο του πατέρα — Ντααέ, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μετατρέψει τη νέα κοπέλα σ' ένα ανυπεράσπιστο εργαλείο που μπορούσε να παίζει όποτε και όπως αυτός ήθελε;

Ο Ραούλ σκέφτηκε πως κάτι τέτοιο δεν ήταν πρωτοφανές. Θυμήθηκε αυτό που είχε συμβεί στην πριγκίπισσα Μπελμόντε, που είχε χάσει τον άντρα της και που η απελπισία της μεταβλήθηκε σε κατάπληξη...

Για ένα μήνα, η πριγκίπισσα δεν μπορούσε ούτε να μιλήσει ούτε να κλάψει. Αυτή η σωματική και ψυχική αδράνεια ολοένα και χειρότερευε και η αποδυνάμωση της σκέψης οδηγούσε σιγά σιγά στην απάρνηση της ζωής.

Κάθε βράδυ, πήγαιναν την άρρωστη περίπατο στον κήπο. Εκείνη όμως, έμοιαζε να μην καταλαβαίνει πού βρίσκεται.

Ο Ραφ, ο μεγαλύτερος τραγουδιστής της Γερμανίας, που περνούσε τότε από τη Νάπολη, θέλησε να επισκεφτεί τους κήπους της πριγκίπισσας, γνωστούς σ' όλο τον κόσμο για την ομορφιά τους.

Μια από τις κυρίες επί των τιμών της πριγκίπισσας παρακάλεσε το μεγάλο καλλιτέχνη να τραγουδήσει, χωρίς να φανεί, κοντά στο δασάκι όπου ήταν η πριγκίπισσα.

Ο Ραφ συμφώνησε και τραγούδησε μιαν απλή μελωδία που η πριγκίπισσα είχε ακούσει να τραγουδά ο σύζυγός της στο μήνα του μέλιτος. Η μελωδία ήταν εκφραστική και συγκινητική.

Η μελωδία, τα λόγια, η θαυμάσια φωνή του καλλιτέχνη, όλ' αυτά μαζί, άγγιξαν βαθιά την ψυχή της πριγκίπισσας. Δάκρυα κύλησαν απ' τα μάτια της... έκλαψε... Σώθηκε, πιστεύοντας πως, εκείνο το βράδυ, ο άντρας της είχε κατέβει από τον ουρανό για να της τραγουδήσει την παλιά μελωδία!

«Ναι... εκείνο το βράδυ!... Ένα βράδυ», σκεφτόταν ο Ραούλ, «ένα μοναδικό βράδυ... Όμως αυτή η ωραία φαντασίωση δεν μπορούσε να κρατήσει, στο βαθμό που η ίδια εμπειρία επαναλαμβανόταν...»

чтобы превратить Кристину в бесправный инструмент, из которого можно извлекать звуки, какие ему угодно?

И Рауль вспомнил, что случилось с принцессой Бельмонт, когда та потеряла мужа.

На протяжении месяца она не могла ни говорить, ни плакать. Ее физическое и умственное состояние ухудшалось с каждым днем, а ослабление рассудка представляло угрозу для жизни.

Каждый вечер принцессу выносили в сад, но она, казалось, не понимала, где находится.

Величайший немецкий певец Рафф, проезжая через Неаполь, захотел увидеть этот сад, известный своей красотой.

Одна из приближенных принцессы попросила Раффа спеть, но так, чтобы та не видела исполнителя.

Он согласился, выбрав простую, но трогательную песню, которую часто пел муж принцессы в первые дни их совместной жизни.

Мелодия, слова и великолепный голос Раффа глубоко взволновали душу больной. Слезы хлынули из ее глаз: она плакала — и была спасена. Принцесса была убеждена, что в тот вечер ее муж спустился с небес и спел ей эту песню из их прошлого.

Да, тот вечер... Один вечер, думал Рауль, один-единственный вечер» Несомненно, этот плод воображения убитой горем женщины не выдержал бы повторного испытания.

Η ιδανική, γλυκύτατη πριγκίπισσα του Μπελμόντε ανακάλυψε τελικά τον Ραφ πίσω από το δασάκι και συνέχισε να πηγαίνει να τον ακούει στο ίδιο μέρος, κάθε βράδυ, επί τρεις μήνες...

Ο Άγγελος της μουσικής έκανε επί τρεις μήνες μαθήματα στην Κριστίν... Α! ήταν ένας μεθοδικός δάσκαλος!... και τώρα την έβγαζε για βόλτα στο δάσος!...

Με τα αγκυλωμένα του δάχτυλα να γλιστρούν πάνω στο στήθος του, όπου χτυπούσε η ζηλιάρα καρδιά του, ο Ραούλ ξέσκιζε τις σάρκες του. Άπειρος καθώς ήταν, αναρωτιόταν με τρόμο σε τι είδους παιχνίδι τον καλούσε η δεσποινίς, δίνοντάς του αυτό το περίεργο ραντεβού στο χορό των μεταμφιεσμένων και μέχρι ποιο βαθμό ένα κορίτσι της Όπερας μπορούσε να κοροϊδεύει ένα νέο άντρα, άμαθο στα παθήματα του έρωτα... Τι δυστυχία!...

Η σκέψη του Ραούλ πήγαινε από το ένα άκρο στο άλλο. Δεν ήξερε πια αν έπρεπε να λυπάται την Κριστίν ή να την καταριέται κι έτσι, μια τη λυπόταν και μια την καταριόταν. Ωστόσο, προμηθεύτηκε ένα άσπρο ντόμινο. Ήταν αναπόφευκτο.

Επιτέλους: η ώρα του ραντεβού έφτασε. Κάλυψε το πρόσωπό του με μια μάσκα λύκου, στολισμένη γύρω γύρω με δαντέλα και φόρεσε τη μακριά, λευκή στολή του ντόμινο.

Ο υποκόμης αισθανόταν αρκετά γελοίος μέσα σ' αυτό το κουστούμι των ρομαντικών χορών. Ένας άνθρωπος «κοσμικός» ποτέ δε θα πήγαινε στο χορό της Όπερας μεταμφιεσμένος. Χαμογέλασε. Μόνο μια σκέψη παρηγορούσε τον υποκόμη: πως κανείς δε θα τον αναγνώριζε!

Εξάλλου, αυτή η στολή κι αυτή η μάσκα λύκου είχαν κι άλλα πλεονεκτήματα: Ο Ραούλ θα μπορούσε να κυκλοφορεί εκεί μέσα «σαν στο σπίτι του». Ολομόναχος, μέσα στη σύγχυση της ψυχής του και στη θλίψη της καρδιάς του. Δε χρειαζόταν να υποκριθεί, δε χρειαζόταν να νοιαστεί να κατασκευάσει μια μάσκα για να κρύψει το πρόσωπο του. Την είχε έτοιμη!

Возможно, она обнаружила бы Раффа за деревьями, если бы выходила в сад каждый вечер на протяжении трех месяцев.

Ангел музыки давал Кристине уроки три месяца. Он был неутомимым учителем. А теперь возил ее на прогулки в Булонский лес.

Неискушенный Рауль думал, в какую игру втягивает его Кристина. Как далеко может пойти девушка из Оперы, чтобы посмеяться над чувствительным молодым человеком, к тому же новичком в любви? Какое несчастье!

В мыслях Рауль доходил до крайностей. Не зная, должен ли он жалеть Кристину или проклинать ее, он попеременно то жалел, то проклинал ее. Тем не менее он купил белое домино, маскарадный костюм в виде длинного плаща с капюшоном.

Наконец пришло время свидания. Надев маску, украшенную большим плотным галуном, и чувствуя себя клоуном в этом белом костюме,

Рауль считал, что выглядит посмешищем. Светский человек обычно не маскируется, идя на бал в Оперу: это вызывает у людей его круга презрительную усмешку. Но одна мысль утешала Рауля: его определенно не узнают.

У маскарадного костюма было еще одно преимущество: в нем Рауль оставался один на один со страданиями своей души и печалью своего сердца. Ему не надо было притворяться или превращать свое лицо в маску, лишенную выражения: оно уже было скрыто маской.

<p>Αυτός ο χορός ήταν μια εξαιρετική γιορτή, που δινόταν πάντα αυτήν την εποχή προς τιμήν ενός μεγάλου ζωγράφου των λαϊκών διασκεδάσεων του παλιού καιρού, εφάμιλλου του Γκαβάρνι, που το μολύβι του έχει αποθανάτισει τους «πελάτες» και την εμφάνιση της Κουρτίγ.</p> <p>Αυτός ο χορός, λοιπόν, έπρεπε να έχει ένα χαρακτήρα πολύ πιο διασκεδαστικό, πολύ πιο θορυβώδες και πιο μποέμικο από τους άλλους χορούς μεταμφιεσμένων. Σ' αυτόν το χορό ήταν καλεσμένοι πολλοί καλλιτέχνες, διάφοροι ζωγράφοι με τα μοντέλα τους, που γύρω στα μεσάνυχτα άρχιζαν πραγματικά να ξεφαντώνουν.</p> <p>Ο Ραούλ ανέβηκε τη μεγάλη σκάλα στις δώδεκα παρά πέντε. Τίποτα δε στάθηκε ικανό να τον καθυστερήσει. Ούτε το θέαμα των πολύχρωμων κουστουμιών που παρατάσσονταν πάνω στα μαρμάρινα σκαλιά, μέσα σ' ένα από τα πολυτελέστερα ντεκόρ όλου του κόσμου, ούτε οι παιχνιδιάρικες μάσκες. Δεν απάντησε σε κανένα αστέιο και αρνήθηκε τη γοητευτική οικειότητα πολλών ζευγαριών που είχαν ήδη έρθει στο κέφι.</p> <p>Αφού διάσχισε το μεγάλο φουαγιέ και κατάφερε να ξεφύγει από τη δίνη μιας φαραντόλας, που για λίγο κατάφερε να τον παρασύρει, μπήκε στο σαλόνι που του έλεγε το σημείωμα της Κριστίν.</p> <p>Εκεί, σ' αυτόν το μικρό χώρο υπήρχε φοβερός κόσμος. Αυτό ήταν το μέρος συνάντησης όλων εκείνων που μετά θα πήγαιναν να δειπνήσουν στη Ροτόντα ή όλων εκείνων που επιθυμούσαν ένα ποτήρι σαμπάνια. Ο θόρυβος ήταν μεγάλος και χαρμόσυνος.</p> <p>Ο Ραούλ σκέφτηκε πως επίτηδες η Κριστίν είχε διαλέξει αυτό το θορυβώδες μέρος αντί για κάποια απόμερη γωνιά: εκεί, κάτω απ' τις μάσκες, ήταν κρυμμένοι πολύ καλύτερα.</p> <p>Πήγε κοντά στην πόρτα και περίμενε. Όχι για</p>	<p>Этот бал был особым празднеством, устраиваемым раз в год в честь дня рождения знаменитого художника, который делал рисунки различных торжеств, в прошлом соперника Гаварни, который своим карандашом обессмертил фантастически одетых весельчаков и традиционные кавалькады ряженных, покинувших общественный сад в Картилле.</p> <p>Предполагалось, что это будет более веселый, более шумный и более богемный праздник, чем обычный маскарад. Там собрались художники со свитой натурщиц и студентов изящных искусств, которые по мере приближения полуночи становились все более шумными.</p> <p>Рауль поднялся по большой лестнице за пять минут до полуночи, не останавливаясь, чтобы посмотреть на разыгрывающееся вокруг него зрелище: люди в многоцветных костюмах беспрестанно двигались вверх и вниз по мраморным ступеням. Он не позволил ни одному скрытому за маской человеку вовлечь себя в разговор, не отвечал на шутки и давал отпор дерзкой фамильярности некоторых масок, чье веселье было слишком уж фривольным.</p> <p>Миновав главное фойе и с трудом вырвавшись из захватившего его на один миг круговорота танца, он наконец вошел в комнату, о которой писала Кристина.</p> <p>Комната была заполнена людьми, она была своего рода перекрестком, где те, кто намеревался поужинать в ротонде, сталкивались с теми, кто уже возвращался оттуда, выпив бокал шампанского. Отовсюду неслись крики, восклицания, пылкие и радостные.</p> <p>Рауль подумал, что Кристина, вероятно, выбрала для их таинственной встречи эту переполненную комнату, потому что здесь в масках они будут менее заметными, чем где бы то ни было.</p> <p>Юноша прислонился к двери и стал ждать.</p>
---	--

<p>πολύ. Ένα μαύρο ντόμινο πέρασε και του 'σφιξε βιαστικά τις άκρες των δαχτύλων. Κατάλαβε πως ήταν αυτή.</p> <p>Το ακολούθησε.</p> <p>«Κριστίν, εσείς είσαστε;» ρώτησε μέσα απ' τα δόντια του.</p> <p>Το ντόμινο γύρισε γρήγορα και σήκωσε το δάχτυλο ως το στόμα, κάνοντάς του προφανώς νόημα να μην επαναλάβει τ' όνομά της.</p> <p>Ο Ραούλ συνέχισε να την ακολουθεί σιωπηλά. Φοβόταν μην τη χάσει. Δεν ένιωθε πια μίσος γι' αυτήν. Δεν είχε πια καμιά αμφιβολία. Η Κριστίν δεν είχε κάνει τίποτα το αξιοκατάκριτο, όσο κι αν η συμπεριφορά της εξακολουθούσε να 'ναι γι' αυτόν αλλόκοτη κι ανεξήγητη.</p> <p>Ήταν έτοιμος για τρυφερότητα, για συγγνώμη, για υπαναχώρηση. Την αγαπούσε. Άλλωστε, όπου νάναι πλησίαζε η ώρα που θα του εξηγούσε τους λόγους μιας τόσο ιδιόρρυθμης απουσίας...</p> <p>Κάθε τόσο, το μαύρο ντόμινο γυρνούσε πίσω να κοιτάξει αν το άσπρο ντόμινο συνέχιζε να την ακολουθεί.</p> <p>Καθώς ο Ραούλ διάσχιζε, ακολουθώντας τον οδηγό του, το μεγάλο φουαγιέ του κοινού, δεν μπόρεσε να μη διακρίνει ανάμεσα στον κόσμο κάποιους που επιδίδονταν στις πιο τρελές παραξενιές. Μια παρέα βρισκόταν μαζεμένη γύρω από κάποιον που η μεταμφίεση του, η πρωτότυπη φιγούρα του, η μακάβρια όψη του προκαλούσε αίσθηση...</p> <p>Φορούσε ένα κατακόκκινο κουστούμι κι ένα τεράστιο καπέλο με φτερά πάνω σ' ένα κεφάλι νεκρικό. Α! Η μίμηση της νεκροκεφαλής ήταν καταπληκτική! Οι διάφοροι ζωγράφοι γύρω του του έδιναν συγχαρητήρια για την πετυχημένη του μεταμφίεση... Τον ρωτούσαν σε ποιον μαϊτρ, σε ποιο ατελιέ, (όπου σίγουρα θα σύχναζε και ο Πλούτωνας) του 'φτιαξαν μια τόσο ωραία νεκροκεφαλή! Δεν υπήρχε αμφιβολία: Για μια τέτοια νεκροκεφαλή θα 'χε ποζάρει ο ίδιος ο Χάρος!</p>	<p>Но его ожидание было недолгим. Кто-то в черном домино быстро прошел мимо и едва заметно сжал кончики его пальцев. Рауль понял: Кристина.</p> <p>Он последовал за ней.</p> <p>— Это вы, Кристина? — спросил он тихо.</p> <p>Она резко обернулась и поднесла палец к губам, вероятно, давая понять, чтобы он не называл ее имени.</p> <p>Рауль молча шел за ней, боясь вновь потерять, после того как обрел таким странным способом. Он больше не чувствовал ненависти к ней. Теперь он даже был уверен, что Кристина не сделала ничего плохого, каким бы необычным и необъяснимым ни казалось ее поведение.</p> <p>Он был готов все вытерпеть, все простить — он был влюблен. А она, определенно, склонялась к тому, чтобы объяснить ему свое странное отсутствие.</p> <p>Фигура в черном домино оборачивалась время от времени, чтобы видеть, следует ли за ней белое домино.</p> <p>Когда Рауль опять пересекал главное фойе, следуя за своим гидом, он не мог не заметить большую группу людей, толпившихся вокруг мужчины, чей костюм и эксцентричный внешний вид создавали сенсацию.</p> <p>Он был в одежде алого цвета с большой, украшенной плюмажем шляпой на голове мертвеца. Ах, какая это была ловкая имитация головы мертвеца! Студенты вокруг восклицали и поздравляли его, спрашивали, каким мастером и в какой студии сделана такая великолепная модель. Сама неуловимая с косой, должно быть, позировала для нее!</p>
---	---

<p>Ο άνθρωπος με τη νεκροκεφαλή, το φτερωτό καπέλο και την κόκκινη στολή έσερνε πίσω του μια τεράστια κάπα από κόκκινο βελούδο που η φλόγα της απλωνόταν βασιλικά στο παρκέ. Πάνω σ' αυτήν την κάπα ήταν κεντημένη με χρυσά γράμματα μια φράση που όλοι διάβαζαν δυνατά: «Μη μ' αγγίζετε! Είμαι ο κόκκινος Θάνατος!...»</p> <p>Κάποιος αποπειράθηκε να τον αγγίξει. Τότε, μέσα από ένα πορφυρό μανίκι πρόβαλε ένα χέρι σκελετού που σταμάτησε βίαια το χέρι του απερίσκεπτου, κι αυτός νιώθοντας να τον σφίγγουν κόκαλα, νιώθοντας να τον αγγίζει οργισμένος, ο ίδιος ο Θάνατος, μ' έναν τρόπο που έλεγες πως δε θα τον άφηνε ποτέ πια, άφησε μια κραυγή έκπληξης και πόνου.</p> <p>Όταν επιτέλους ο κόκκινος Θάνατος τον άφησε ελεύθερο, άρχισε να τρέχει σαν τρελός ανάμεσα στους καλεσμένους.</p> <p>Αυτήν ακριβώς τη στιγμή το βλέμμα του Ραούλ διασταυρώθηκε με το βλέμμα τούτου του παράξενου προσώπου, που εκείνη τη στιγμή στράφηκε προς το μέρος του. Παρά λίγο να ξεφωνίσει: «Η νεκροκεφαλή του Περός -Γκιρέκ!» Τον είχε αναγνωρίσει!...</p> <p>Θέλησε να προχωρήσει προς το μέρος του, ξεχνώντας την Κριστίν. Όμως, το μαύρο ντόμινο, που κι αυτό έμοιαζε ταραγμένο, τον πήρε από το μπράτσο και τον τράβηξε μακριά από το φουαγιέ, μακριά απ' αυτό το δαιμονισμένο πλήθος που ανάμεσά του βρισκόταν ο κόκκινος Θάνατος...</p> <p>Το μαύρο ντόμινο εξακολουθούσε να γυρνά κάθε τόσο πίσω το κεφάλι του και του Ραούλ του φάνηκε πως τουλάχιστον δυο φορές, αντίκρυσε κάτι που το τάραξε και το 'κανε να προχωρά ακόμη πιο γρήγορα, τραβώντας τον ξοπίσω του, λες και τους καταδίωκαν.</p> <p>Μ' αυτόν τον τρόπο ανέβηκαν δυο πατώματα. Εκεί, τα σκαλιά και οι διάδρομοι ήταν σχεδόν άδειοι.</p> <p>Το μαύρο ντόμινο άνοιξε την πόρτα ενός θεωρείου κι έκανε νόημα στο άσπρο ντόμινο</p>	<p>Человек в привлекавшем всеобщее внимание костюме тащил за собой огромный красный бархатный плащ, который тянулся по полу, как полоса огня; на плаще золотыми буквами были вышиты слова: «Не прикасайтесь ко мне. Я Красная смерть, проходящая мимо».</p> <p>Кто-то попытался прикоснуться к нему. Из алой перчатки показалась рука скелета и грубо схватила запястье этого безрассудного. От костлявого, безжалостного пожатия смерти, с ощущением того, что никогда не вырвется, мужчина вскрикнул с болью и ужасом.</p> <p>Когда Красная смерть наконец отпустила его, он убежал как сумасшедший, преследуемый презрительными насмешками зрителей.</p> <p>Как раз в этот момент Рауль подошел к ужасному участнику маскарада, который тут же повернулся к нему. Юноша чуть было не воскликнул: «Голова мертвеца из Перроса!».</p> <p>Он узнал его и уже намеревался броситься к нему, забыв о Кристине. Но она, охваченная каким-то странным волнением, схватила Рауля за руку и потащила вперед, подальше от толпы, через которую пробиралась Красная смерть.</p> <p>Кристина каждые несколько секунд оглядывалась назад и дважды, казалось, видела что-то, что пугало ее, ибо ускоряла шаг, и это приходилось делать и Раулю, как будто их преследовали.</p> <p>Они поднялись двумя этажами выше в ту часть здания, где лестницы и коридоры были почти безлюдны.</p> <p>Кристина распахнула дверь ложи и жестом показала Раулю следовать за ней. Они</p>
--	---

να μπει μέσα. Η Κριστίν (γιατί αυτή ήταν πραγματικά, αναγνώρισε και τη φωνή της), η Κριστίν λοιπόν, έκλεισε αμέσως την πόρτα πίσω της και του είπε χαμηλόφωνα να πάει στο πίσω μέρος του θεωρείου και να μείνει κρυμμένος.

Ο Ραούλ έβγαλε τη μάσκα του. Η Κριστίν όχι. Καθώς ο νέος άντρας ήταν έτοιμος να της ζητήσει να βγάλει κι αυτή τη δική της, τη βλέπει έκπληκτος να σκύβει στο διαχωριστικό τοίχο του θεωρείου και να προσπαθεί ν' ακούσει τι γίνεται δίπλα. Μετά, μισάνοιξε την πόρτα και κοιτώντας στο διάδρομο είπε χαμηλόφωνα:

«Πρέπει ν' ανέβηκε πάνω στο “θεωρείο των τυφλών”». Ξαφνικά φώναξε: «Κατεβαίνει ξανά!»

Θέλησε να ξανακλείσει την πόρτα αλλά ο Ραούλ την εμπόδισε, γιατί είχε δει στα σκαλιά που οδηγούσαν στο πάνω πάτωμα ένα κόκκινο πόδι και μετά ένα άλλο... και αργά αργά να κατεβαίνει με μεγαλοπρέπεια όλο το κατακόκκινο κουστούμι του κόκκινου Θανάτου. Ξανάδε τη νεκροκεφαλή του Περός-Γκιρέκ.

«Αυτός είναι!», φώναξε... «Αυτή τη φορά δε θα μου ξεφύγει!...»

Όμως, η Κριστίν πρόλαβε κι έκλεισε την πόρτα τη στιγμή που ο Ραούλ ορμούσε. Θέλησε να τη βγάλει απ' το δρόμο του...

«Μα, ποιος αυτός;» ρώτησε αυτή με μια φωνή ολότελα αλλαγμένη... «ποιος είν' αυτός που δε θ' αφήσετε να σας ξεφύγει;...»

Ο Ραούλ προσπάθησε βίαια να την απομακρύνει, όμως η νέα κοπέλα αντιστεκόταν με απροσδόκητη δύναμη... Κατάλαβε ή νόμισε πως κατάλαβε κι έγινε έξαλλος.

«Ποιος;» είπε θυμωμένα... «Μα, αυτός! Ο άνθρωπος που κρύβεται κάτω απ' την αποτρόπαια νεκρική μάσκα!... το κακό πνεύμα του νεκροταφείου του Περάς!... ο κόκκινος Θάνατος!... Επιτέλους! ο φίλος σας, κυρία μου... Ο Άγγελος σας... ο Άγγελος της

закрыли за собой дверь. Виконт окончательно убедился в том, что это Кристина, когда она тихо велела ему оставаться в глубине ложи.

Он снял маску и уже собирался просить ее снять свою, когда с удивлением увидел, что Кристина прислонилась к стене и чутко прислушивается. Затем она раскрыла дверь, выглянула в коридор и сказала:

— Он, должно быть, поднялся в ложу «слепого». — И тут же вскрикнула: — Он спускается обратно!

Кристина пыталась закрыть дверь, но Рауль остановил ее, потому что заметил, как на верхней ступени лестницы, которая вела на этаж выше, появилась алая нога. И медленно, величественно Красная смерть в алых одеждах сошла вниз. Молодой человек вновь увидел голову мертвеца из Перосса.

— Вот он! — воскликнул Рауль. — На этот раз он не уйдет от меня!

Рауль рванулся вперед, но Кристина успела закрыть дверь.

— Кто это «он»? — спросила она изменившимся голосом. — Кто не уйдет от вас?

Рауль попытался преодолеть сопротивление Кристины, но она оттолкнула его назад с неожиданной силой. Он все понял или подумал, что понял, и впал в бешенство.

— Кто это? — спросил он гневно. — Этот человек, который скрывает за ужасной маской дьявольский дух кладбища в Перросе, Красная смерть? Это ваш друг, ваш Ангел музыки!

μουσικής!

Όμως, θα του βγάλω τη μάσκα, όπως θα βγάλω και 'γω τη δική μου, και θα κοιταχτούμε, αυτή τη φορά πρόσωπο με πρόσωπο, δίχως πέπλα και δίχως ψέματα και τότε πια θα ξέρω ποιος είναι αυτός που σας αγαπά και που και σεις αγαπάτε!»

Ξέσπασε σ' ένα τρελό γέλιο, ενώ η Κριστίν, πίσω απ' το λύκο της, ξέσπαγε σε πονεμένα αναφιλητά.

Άπλωσε με μια τραγική κίνηση, τα δυο της χέρια που σχημάτιζαν ένα εμπόδιο από λευκή σάρκα πάνω στην πόρτα.

«Στ' όνομα της αγάπης μας Ραούλ, δε θα περάσετε!...»

Σταμάτησε. Τι είπε;... Στο όνομα της αγάπης τους;... Μα μέχρι τότε, ποτέ μα ποτέ δε του είχε πει πως τον αγαπά. Κι ωστόσο, δεν της είχαν λείψει οι ευκαιρίες!...

Τον είχε δει άρρωστο, σχεδόν νεκρό από τον τρόμο και το κρύο, μετά από κείνη τη νύχτα στο νεκροταφείο του Περός. Μήπως είχε σταθεί κοντά του τότε που τη χρειαζόταν περισσότερο παρά ποτέ;

Όχι! Είχε φύγει μακριά!... Και τώρα, έλεγε πως τον αγαπά! Μιλούσε «στο όνομα της αγάπης τους!» Όχι δα! Ο μοναδικός της σκοπός ήταν να τον καθυστερήσει μερικά δευτερόλεπτα... Έπρεπε να βοηθήσει τον κόκκινο Θάνατο να ξεφύγει... Η αγάπη τους! Έλεγε ψέματα!...

Της είπε μ' ένα παιδικό μίσος:

«Λέτε ψέματα, κυρία μου! Δε μ' αγαπάτε, ποτέ δε μ' αγαπήσατε! Μόνο που εγώ, σαν άπραγος νέος που είμαι αφέθηκα να γίνω παιχνίδι στα χέρια σας, σας επέτρεψα να με κάνετε ό,τι θέλετε! Με τη στάση σας, με τη χαρά που εκφράζει το βλέμμα σας όταν με βλέπατε, ακόμη και με τη σιωπή σας μ' αφήνατε να ελπίζω; Μ' αφήνατε να ελπίζω, και 'γω έλπίζα με τίμιο τρόπο, γιατί, κυρία μου, πρέπει να ξέρετε πως είμαι ένας έντιμος άνθρωπος και

Но я заставлю его снять маску, как снял свою собственную, и на этот раз мы посмотрим друг другу в лицо, без маски или обмана. Я узнаю наконец, кого любите вы и кто любит вас!

Рауль разразился диким смехом, Кристина только жалобно стонала, скрыв лицо маской.

Потом трагическим жестом подняла руки:

— Ради нашей любви, Рауль, вы не должны выходить!

Он замер. Что она сказала? Во имя их любви? Никогда прежде она не говорила, что любит его. А ведь у нее было много возможностей сказать это!

Она видела его несчастным, в слезах, умолявшим о добром слове надежды, которое так и не пришло. Она видела его большим, полумертвым от ужаса и промерзшим после той ночи на кладбище в Перросе. Была ли она с ним в то время, когда он больше всего нуждался в ней?

Нет, она убежала! И после этого она говорит, что любит его? «Ради нашей любви». Какое лицемерие! Все, чего она хочет, это задержать его на несколько секунд, дать Красной смерти время скрыться. Их любовь? Она лгала...

И Рауль крикнул ей с детской ненавистью:

— Вы лжете! Вы не любите меня и никогда не любили! Только такой несчастный молодой человек, как я, мог позволить вам обманывать себя и смеяться над собой. Почему во время нашей встречи в Перросе вы дали мне повод для надежды своим отношением, радостью в глазах, даже вашим молчанием? Я имею в виду благородную надежду, потому что я благородный человек. Я думал, что и вы

νόμισα πως και σεις είστε μια έντιμη γυναίκα, ενώ εσείς το μόνο που είχατε στο νου σας ήταν πώς να με κοροϊδέσετε! Αλίμονο!

Κοροϊδέσατε τους πάντες και τα πάντα! Εκμεταλλευτήκατε ασύστολα την αγνή καρδιά της ευεργετιδίας σας. Αυτής, που εξακολουθεί ακόμη να πιστεύει στην ειλικρίνειά σας, ενώ εσείς κυκλοφορείτε στο χορό της Όπερας παρέα με τον κόκκινο Θάνατο!... Σας περιφρονώ!...»

Άρχισε να κλαίει. Εκείνη τον άφηγε να την κατηγορεί. Το μόνο που την ένοιαζε ήταν να τον κρατήσει εκεί.

«Μια μέρα, θα μου ζητήσετε συγγνώμη Ραούλ για όλ' αυτά τα φριχτά πράγματα που μου είπατε... και γω θα σας συγχωρέσω!...»

Κούνησε το κεφάλι.

«Όχι! Όχι! Μ' έχετε κάνει τρελό!... Όταν σκέφτομαι πως το μόνο που ήθελα πια στη ζωή μου ήταν να δώσω τ' όνομά μου σε μια κοπέλα της Όπερας!...»

«Δυστυχισμένη Ραούλ!...»

«Μου 'ρχεται να πεθάνω απ' την ντροπή μου!»

«Πρέπει να ζήσετε φίλε μου», είπε η Κριστίν με σοβαρή κι αλλαγμένη φωνή...

«Αντίο, Ραούλ!...»

Ο νέος άντρας προχώρησε με αβέβαιο βήμα. Τόλμησε να σαρκάσει για μια ακόμη φορά:

«Φαντάζομαι πως μου επιτρέπετε να έρχομαι να σας χειροκροτώ από καιρού εις καιρόν».

«Δε θα τραγουδήσω ποτέ πια, Ραούλ!...»

«Αλήθεια;» πρόσθεσε μ' ακόμη μεγαλύτερη ειρωνεία... «Ωστε θα έχετε λοιπόν όλο τον καιρό στη διάθεση σας: τα συγχαρητήρια μου!... Έ, τότε θα ξαναβρεθούμε ίσως στο δάσος, κάποιο βράδυ!»

благородная женщина, хотя теперь понимаю — вашим единственным намерением было обмануть меня!

Вы обманули всех! Вы даже бесстыдно воспользовались невинным сердцем вашей благодетельницы: она все еще верит в вашу искренность, когда вы идете на бал в Оперу с Красной смертью! Я презираю вас!

И он заплакал. Кристина позволяла ему оскорблять себя, думая только об одном: удержать его в ложе.

— Когда-нибудь, Рауль, вы попросите прощения за все эти гадкие слова, и я прощу.

Он покачал головой:

— Нет, нет. Вы свели меня с ума. Ведь у меня была только одна цель в жизни: дать свое имя обыкновенной девушке из Оперы!

— Рауль! Остановитесь!

— Я умру от позора!

— Живите, мой друг, и прощайте, — печально сказала Кристина дрожащим голосом.

— Прощайте навсегда, Рауль.

Он сделал еще один шаг к ней:

— Почему навсегда? Может быть, вы позволите мне приходить иногда и аплодировать вам?

— Я никогда не буду петь.

— Правда? — сказал молодой человек с сарказмом. — Так он позволит вам стать праздной дамой? Поздравляю! Но, думаю, мы еще увидимся в лесу в одну из этих ночей, не правда ли?

«Δεν πρόκειται να ξαναβρεθούμε ούτε στο δάσος ούτε αλλού, Ραούλ. Δε θα με δείτε ποτέ πια...»

«Μήπως, τουλάχιστον, μπορούμε να μάθουμε σε ποια σκοτάδια επιστρέφετε;... Για ποια κόλαση ξεκινάτε, μυστηριώδης μου κυρία;... ή μάλλον για ποιον παράδεισο;...»

«Αυτό ήθελα να σας πω απόψε φίλε μου. Αλλά, τώρα πια, δεν μπορώ να σας πω τίποτα...»...ό,τι και να σας πω πια δεν πρόκειται να με πιστέψετε! Έχετε χάσει την εμπιστοσύνη σας σε μένα, Ραούλ... πάει πια, όλα τέλειωσαν!...».

Όταν πρόφερε αυτό το «όλα τέλειωσαν» είχε ένα τόσο απελπισμένο ύφος που ο νέος άντρας σκίρτησε κι άρχισε να νιώθει τύψεις για τα σκληρά του λόγια...

«Μα επιτέλους!» φώναξε... «Πείτε μου τι σημαίνουν όλ' αυτά!... Είσαστε ελεύθερη, τίποτα δε σας εμποδίζει... Κυκλοφορείτε άνετα στην πόλη... φοράτε το ντόμινο για να 'ρθετε στο χορό...»

Γιατί δε γυρνάτε σπίτι σας;... Τι κάνατε τις τελευταίες δεκαπέντε μέρες;... Τι είναι αυτή η ιστορία με τον Άγγελο της μουσικής που διηγηθήκατε στη μητέρα-Βαλέριους; Κάποιος μπορεί να σας κορόιδεψε εκμεταλλευόμενος την ευπιστία σας...

Εγώ ο ίδιος, ήμουν μάρτυρας στο Περάς... μα τώρα ξέρετε πως μπορείτε να στηριχθείτε πάνω μου, Κριστίν... Μου φαίνεστε πολύ ταραγμένη... Όμως τώρα ξέρετε τι συμβαίνει... Κριστίν, νομίζω πως είστε πολύ συνετός άνθρωπος... Ξέρετε τι κάνετε!... κι όμως, η μητέρα — Βαλέριους εξακολουθεί να σας περιμένει μιλώντας για τον καλό σας Άγγελο!...

Εξηγηθείτε, σας παρακαλώ... Κριστίν. Άλλοι μπορεί να ξεγελάστηκαν... όχι όμως κι εγώ... Τι κωμωδία είναι αυτή, τι είναι όλη αυτή η ιστορία;...»

Η Κριστίν σήκωσε τη μάσκα της και πολύ απλά είπε:

— Ни там, ни где-либо еще, Рауль. Вы меня никогда не увидите.

— Могу ли я, по крайней мере, узнать, в какую тень вы намерены вернуться? И в какой ад вы уходите, таинственная мадемуазель, или в какие небеса?

— Я пришла сюда, чтобы сказать вам это, но я не могу сказать вам ничего больше. Вы бы мне не поверили. Вы перестали верить мне, Рауль. Все кончено!

Κριστινα произнесла это «все кончено» с таким отчаянием, что Рауль вздрогнул, и угрызения совести за свою жестокость наполнили его душу.

— Но почему бы вам не сказать мне, что все это значит? — воскликнул он. — Вы свободны, не связаны по рукам и ногам. Вы ездите в экипаже, вы посещаете балы, надеваете домино.

Почему вы не идете домой? Что вы делали последние две недели? Что это за история об Ангеле музыки, которую вы рассказали мадам Валериус? Может быть, кто-то обманул вас, воспользовавшись вашей доверчивостью.

В Перросе я сам видел... Но теперь вы знаете, какова правда! Вы очень благоразумны, Κριστινα! Вы знаете, что вы делаете. И все же мадам Валериус ждет вас, призывая ваш «направляющий дух».

Объяснитесь, Κριστινα, пожалуйста! Кто угодно мог быть введен в заблуждение, как я, например! В чем цель этого фарса?

Κριστινα сняла свою маску.

«Πρόκειται, φίλε μου, για τραγωδία...»

Ο Ραούλ είδε το πρόσωπο της και τα 'χάσε. Τα λαμπερά χρώματα που είχε άλλοτε είχαν εξαφανιστεί. Μια θανάσιμη χλομάδα απλώνόταν στα χαρακτηριστικά της, που τα θυμόταν τόσο γοητευτικά και τόσο γλυκά, αντανακλάσεις της ειρηνικής χάρης μιας ήσυχης συνείδησης.

Πόσο βασανισμένα έμοιαζαν τώρα! Τα σημάδια του πόνου είχαν χαραχτεί αλύπητα στο πρόσωπό της και τα όμορφα γαλανά της μάτια, που άλλοτε ήταν καθαρά σαν τις λίμνες που χρησίμευαν για μάτια στη μικρή Λότε, εκείνη τη βραδιά, είχαν μια βαθιά σκοτεινιά, ήταν μυστηριώδη κι ανεξερεύνητα· κυκλωμένα από μια τρομαχτικά θλιβερή σκιά.

«Καλή μου! καλή μου φίλη!» αναστέναξε απλώνοντας τα χέρια του... «μου υποσχθήκατε πως θα με συγχωρέσετε...»

«Ίσως... ίσως κάποια μέρα...» είπε ξαναβάζοντας τη μάσκα της κι έφυγε, απαγορεύοντας του να την ακολουθήσει...

Θέλησε να ριχτεί ξοπίσω της, εκείνη όμως στράφηκε προς το μέρος του επαναλαμβάνοντας με τέτοια αυταρχικότητα την απαγορευτική της κίνηση ώστε δεν τόλμησε να κάνει βήμα.

Την κοίταζε καθώς απομακρυνόταν... Μετά, επέστρεψε κι αυτός στο πλήθος και δίχως να καταλαβαίνει καλά καλά τι κάνει, με τα μηνίγγια του να σφυροκοπούν και την καρδιά ραγισμένη, ρωτούσε, διασχίζοντας την αίθουσα, μήπως είδαν τον κόκκινο Θάνατο.

«Ποιος είναι αυτός ο κόκκινος Θάνατος;» τον ρωτούσαν κι αυτός απαντούσε: «Είναι ένας μεταμφιεσμένος κύριος με μια νεκροκεφαλή και μια τεράστια κόκκινη μπέρτα». Τότε όλοι του 'λεγαν πως ο κόκκινος Θάνατος μόλις είχε περάσει από κει σέρνοντας το βασιλικό του μανδύα. Όμως, αυτός, δεν τον συνάντησε πουθενά. Τέλος, κατά τις δύο το πρωί επέστρεψε στο διάδρομο που οδηγούσε στο καμαρίνι της Κριστίν Ντααέ.

— Это трагедия, Рауль, — сказала она просто.

Увидев ее лицо, он не смог удержаться от восклицания. Лицо Кристины потеряло всю свою свежесть — оно стало смертельно бледным. И это лицо, которое он знал таким нежным и очаровательным!

Каким измученным оно теперь выглядело! Скорбь безжалостно изменила его, а прекрасные голубые глаза, когда-то ясные, как озера, глаза маленькой Лотты, теперь приобрели темную, загадочную и бездонную глубину и были окружены печальными тенями.

— О моя дорогая! — простонал он, протягивая к ней руки. — Вы обещали простить меня...

— Может быть. Может быть, когда-нибудь... Кристина вновь надела маску и вышла из ложи, показав жестом, что запрещает ему следовать за ней.

Рауль все же попытался пойти следом, но она повернулась и повторила свой прощальный жест с такой повелительной силой, что он не посмел сделать больше ни шага.

Рауль смотрел, как она уходила. Потом сошел вниз в толпу, не зная точно, что делает. У него стучало в висках и щемило сердце. Пересекая бальный зал, он спрашивал у толпившихся здесь людей, не видели ли они Красную смерть.

Когда его просили объяснить, кого он имеет в виду, он отвечал: «Это участник маскарада с головой мертвеца и большим красным плащом». Ему везде говорили, что такой человек только что прошел, волоча за собой свой королевский плащ, но Рауль так и не нашел его. В два часа ночи он направился в расположенный за сценой коридор, который вел в артистическую комнату Кристины.

Τα βήματά του τον οδήγησαν στον τόπο όπου είχαν αρχίσει τα βάσανά του. Χτύπησε την πόρτα. Κανείς δεν του απάντησε. Μπήκε όπως και την άλλη φορά, τότε που αναζητούσε παντού την αντρική φωνή.

Το καμαρίни ήταν άδειο. Μια λάμπα γκαζιού ήταν αναμμένη. Πάνω σ' ένα μικρό γραφείο υπήρχε χαρτί αλληλογραφίας. Σκέφτηκε να γράψει στην Κριστίν, όμως εκείνη την ώρα ακούστηκαν βήματα στο διάδρομο... Μόλις που πρόλαβε να κρυφτεί στο μπουντουάρ που χωριζόταν απ' το καμαρίни μόνο με μια κουρτίνα. Ένα χέρι έσπρωξε την πόρτα. Ήταν η Κριστίν!

Κράτησε την ανάσα του. Ήθελε να δει! Ήθελε να μάθει!... Κάτι του 'λεγε πως επρόκειτο να παρακολουθήσει ένα μέρος απ' το μυστήριο και πως ίσως επιτέλους κάτι θα 'ρχιζε να καταλαβαίνει.

Η Κριστίν μπήκε μέσα. Έβγαλε με μια κουρασμένη κίνηση τη μάσκα της και την έριξε στο τραπέζι. Αναστέναξε, άφησε τ' όμορφο κεφάλι της να πέσει μέσ' στα χέρια της... Τι να σκεφτόταν άραγε;... Τον Ραούλ;... Όχι! Γιατί ο Ραούλ την άκουσε να μουρμουρίζει: «Καημένε Ερίκ!»

Στην αρχή νόμισε πως δεν άκουσε καλά. Άλλωστε, ήταν πεισμένος πως αν έπρεπε να λυπηθεί για κάποιον, αυτός δε θα 'ταν άλλος απ' τον Ραούλ. Τι το πιο φυσικό από το ν' αναστέναζε και να 'λεγε «Καημένε Ραούλ!».

Όμως, εκείνη επανέλαβε κουνώντας το κεφάλι: «Καημένε Ερίκ!». Μα τι δουλειά είχε αυτός ο Ερίκ μέσ' στους αναστεναγμούς της Κριστίν και γιατί η μικρή νεράιδα του Βορρά λυπόταν για τον Ερίκ, την ώρα που ο Ραούλ ήταν ο τόσο δυστυχισμένος.

Η Κριστίν άρχισε να γράφει: βαριά, ήσυχα, τόσο ήρεμα που ο Ραούλ, ο οποίος ακόμη έτρεμε από το δράμα που τους χώριζε, εντυπωσιάστηκε.

«Τι ψυχραιμία!» αναλογίστηκε... Συνέχιζε να γράφει ήρεμα γεμίζοντας μια, δυο, τρεις,

Νοги привели Рауля к тому месту, где он начал страдать. Он постучал в дверь. Ответа не было. Он вошел, как, это сделал, когда искал повсюду «мужской голос».

Комната была пуста. Бледно горел газовый свет. На маленьком столике лежали какие-то бумаги. Он подумал о том, чтобы написать Кристине, но в этот момент услышал шаги в коридоре. Молодому человеку едва хватило времени спрятаться в будуаре, который отделялся от артистической комнаты только занавесом. Дверь открылась. Это была Кристина!

Он задержал дыхание. Он хотел видеть! Он хотел знать! Что-то подсказывало ему, что он вот-вот станет свидетелем чего-то таинственного и, вероятно, поймет...

Кристина вошла, устало сняла маску и бросила ее на стол. Потом вздохнув села, склонив свою красивую голову и охватив ее руками. Что было у нее на уме? Думала ли она о нем, о Рауле? Нет, потому что он слышал, как она шептала: «Бедный Эрик!»

Он, должно быть, неправильно понял. Он был убежден, что если кто-то и заслуживал сострадания, то это был он, Рауль. После того что произошло между ними, было бы совершенно естественным для нее сказать со вздохом: «Бедный Рауль!».

Но она повторила, качая головой: «Бедный Эрик!» Что общего этот Эрик имеет с ее вздохами и почему ей так жалко Эрика, когда Рауль так несчастен?

Кристина начала писать что-то, не спеша, обдумывая каждое слово, что произвело неприятное впечатление на Рауля, которого все еще трясла дрожь из-за драматической сцены, разделившей их.

«Что за холодная голова!» — подумал он. Кристина продолжала писать: две, три,

<p>τέσσερις σελίδες. Ξαφνικά, γύρισε πίσω το κεφάλι της κι έκρυψε βιαστικά τα φύλλα στον κόρφο της...</p> <p>Έμοιαζε ν' αφουγκράζεται... Ο Ραούλ αφουγκράστηκε κι αυτός... Από πού ερχόταν άραγε αυτός ο περίεργος θόρυβος; Αυτός ο απόμακρος ρυθμός; Ένα υπόκωφο τραγούδι έμοιαζε να βγαίνει απ' τους τοίχους!... Μα ναι! Θα 'λεγε κανείς πως οι τοίχοι τραγουδούσαν!...</p> <p>Το τραγούδι όσο πήγαινε γινόταν καθαρότερο... ακουγόταν ολοένα και καθαρότερα... ξεχώριζαν και τα λόγια... ξεχώριζε και μια φωνή... μια πολύ ωραία, πολύ γλυκιά και γοητευτική φωνή... παρ' όλη τη γλυκύτητα όμως ήταν μια φωνή βαριά, μια φωνή αντρική...</p> <p>Η φωνή ολοένα και πλησίαζε... πέρασε τους τοίχους... έφτασε... και τώρα πια η φωνή ήταν μέσα στο δωμάτιο, μπροστά στην Κριστίν.</p> <p>Η Κριστίν σηκώθηκε και άρχισε να μιλά στη φωνή λες και μιλούσε σε κάποιον που βρισκόταν δίπλα της.</p> <p>«Να 'μαι Ερίκ», είπε, «είμαι έτοιμη. Τελικά, εσείς καθυστερήσατε φίλε μου».</p> <p>Ο Ραούλ, που κοιτούσε προσεχτικά, πίσω απ' την κουρτίνα του, δεν μπορούσε να πιστέψει στα μάτια του, που έτσι κι αλλιώς δεν του έδειχναν τίποτε.</p> <p>Η φυσιγνωμία της Κριστίν φωτίστηκε. Ένα ωραίο χαμόγελο στάθηκε στα άχρωμα χείλια της. Ένα χαμόγελο σαν κι αυτό που έχουν όσοι αναρρώνουν μετά από μεγάλη αρρώστια κι αρχίζουν να ελπίζουν ξανά στη ζωή.</p> <p>Η ασώματη φωνή ξανάρχισε να τραγουδά. Σίγουρα, ο Ραούλ ποτέ δεν είχε ξανακούσει τίποτα παρόμοιο. Ήταν μια φωνή που συνένωνε, σε μια μοναδική στιγμή, με μια μοναδική πνοή, ολότελα διαφορετικά πράγματα: την πλατιά κι ηρωική γλυκύτητα και το νικηφόρο ενθουσιασμό. Τη μεγαλύτερη απαλότητα μέσα στη δύναμη· τη μεγαλύτερη δύναμη μέσ' στην απαλότητα και το θρίαμβο. Σ' αυτήν τη φωνή υπήρχαν κορυφαίες στιγμές</p>	<p>четыре страницы». Вдруг она подняла голову и спрятала листы бумаги в корсаж.</p> <p>Она, казалось, прислушивалась. Рауль прислушался тоже. Откуда идет этот странный звук, этот отдаленный ритм? Приглушенное пение, казалось, исходило от стен. Да, создавалось впечатление, будто стены пели.</p> <p>Пение становилось все более отчетливым, пока наконец не стали понятными слова. Рауль различал голос, очень красивый, мягкий, пленительный голос. При всей его мягкости голос отличался мужским тембром и наверняка не мог принадлежать женщине.</p> <p>Голос приближался, проник через стену, теперь он был в комнате, прямо перед Кристиной.</p> <p>Она встала и заговорила с этим голосом так, будто говорила с кем-то находившимся рядом.</p> <p>— Я здесь, Эрик, — произнесла она. — Я готова. Это вы, мой друг, опоздали.</p> <p>Осторожно наблюдая из-за занавеса, Рауль не мог поверить своим глазам: он никого не видел.</p> <p>Лицо Кристины осветилось. Ее бескровные губы тронула счастливая улыбка, такая улыбка, какая бывает у выздоравливающих, когда они начинают надеяться, что болезнь, поразившая их, не смертельна.</p> <p>Бестелесный голос опять начал петь. Это был голос, который соединял все крайности сразу в одном потоке вдохновения. Рауль никогда не слышал такого обширного и героически мягкого, такого победно коварного, такого деликатного в силе, такого сильного в утонченности, такого непреодолимо триумфального голоса. У него была совершенная, мастерская фразировка. Это был безмятежный, чистый</p>
---	--

που το άκουσμά τους ήταν ικανό ν' «απογειώσει» τους θνητούς που αισθάνονται, αγαπούν και καταλαβαίνουν τη μουσική. Σ' αυτήν τη φωνή υπήρχε μια ήσυχη και καθάρια πηγή αρμονίας απ' όπου οι πιστοί μπορούσαν να ξεδιψάσουν, σίγουροι πως κοινωνούν τη μουσική χάρη.

Ο Ραούλ άκουγε τη φωνή συνεπαρμένος. Άρχιζε να καταλαβαίνει το πώς η Κριστίν Νταε έμπόρεσε να εμφανιστεί εκείνο το βράδυ στο έκπληκτο κοινό, τραγουδώντας με μια άγνωστη ως τότε ομορφιά, προκαλώντας συναισθήματα πέρα απ' τ' ανθρώπινα. Δίχως αμφιβολία, θα πρέπει να βρισκόταν ακόμη κάτω από την επήρεια αυτού του μυστηριώδους άορατου δασκάλου!

Καταλάβαινε ακόμη καλύτερα τούτο το εξαιρετικά σημαντικό γεγονός, ακούγοντας αυτή την εξαίσια φωνή να τραγουδά μια εντελώς απλή μελωδία. Η φωνή, με το τίποτα, θαυματοουργούσε! Η κοινοτυπία των στίχων και η εύκολη, σχεδόν χυδαία, μελωδία είχαν ολότελα μεταμορφωθεί απ' αυτήν την πνοή που ανύψωνε, στίχους και μουσική, αγγίζοντας με τα φτερά του πάθους τους ουρανούς. Γιατί, αυτή η φωνή μπορούσε να δοξάσει και να εξαγνίσει ακόμα κι ένα ασεβές τραγούδι.

Αυτή η φωνή τραγουδούσε «τη νύχτα του Υμεναίου», από το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα».

Ο Ραούλ είδε την Κριστίν ν' απλώνει τα χέρια προς τη φωνή, όπως είχε κάνει και τότε στο νεκροταφείο του Περός όταν άπλωσε τα χέρια της προς το άορατο βιολί που έπαιζε την «Ανάσταση του Λαζάρου»...

Τίποτα δεν είναι σε θέση να εκφράσει το πάθος με το οποίο η φωνή έλεγε:

Η μοίρα σ' αλυσοδένει μαζί μου για πάντα!

Ο Ραούλ ένιωθε την καρδιά του χίλια κομμάτια, καθώς πάλευε με τη γοητεία που ασκούσε πάνω του η φωνή που έμοιαζε να του παίρνει όλη του τη θέληση κι ενεργητικότητα και να του στερεί την πνευματική του διαύγεια, τη στιγμή ακριβώς που του ήταν περισσότερο απαραίτητη. Κατάφερε τελικά να τραβήξει την κουρτίνα που τον έκρυβε και να προχωρήσει

источник гармонии, из которого верующие могли пить безопасно и преданно, в полной уверенности, что они пьют музыкальное изящество. И их искусство, прикоснувшись к божественному, преобразится.

Рауль слушал этот голос с волнением, начиная понимать, как Кристине удалось удерживать в свой триумфальный вечер публику своим пением, которое было верхом экзальтации и совершенства. Она, должно быть, все еще находилась тогда под влиянием своего таинственного учителя!

И Рауль осознал это превращение сейчас, слушая необыкновенный голос. Он не пел ничего необыкновенного: он делал драгоценные камни из грязи. Слова были обычными и мелодия легкая, почти вульгарная, но они, казалось, преобразовывались в красоту созидательной силой, которая приподнимала их и несла в небо на крыльях страсти.

Ибо этот ангельский голос пел свадебную песню из «Ромео и Джульетты».

Рауль видел, что Кристина простерла руки навстречу голосу, как она делала это на кладбище в Перросе навстречу невидимой скрипке, игравшей «Воскрешение Лазаря».

Никакие слова не могут описать страсть, с которой пел голос:

Судьба навечно приковала вас ко мне!

Рауль чувствовал себя так, как будто ему нанесли удар в сердце. Борясь с чарами, которые, казалось, лишили его воли, энергии и остатков благоразумия, когда он больше всего нуждался в них, он отодвинул в сторону занавес, который скрывал его, и направился к Кристине.

<p>προς την Κριστίν.</p> <p>Εκείνη, την ώρα αυτή, προχωρούσε προς το βάθος του δωματίου. Όλος ο τοίχος ήταν καλυμμένος από ένα μεγάλο καθρέφτη που αντανακλούσε την εικόνα της. Δεν μπορούσε να τον δει, γιατί βρισκόταν ακριβώς πίσω της, έτσι που η φιγούρα της τον κάλυπτε εντελώς.</p> <p>Η Κριστίν εξακολουθούσε πάντα να βαδίζει προς την εικόνα της και η εικόνα της ερχόταν προς αυτήν. Οι δυο Κριστίν σώμα και εικόνα άγγιξαν στο τέλος ή μια την άλλη, έγιναν ένα κι ο Ραούλ άπλωσε το χέρι λες για ν' αδράξει με μια του κίνηση και τις δυο.</p> <p>Όμως, σαν από κάποιο εκθαμβωτικό θαύμα, ένιωσε κάτι να τον συγκλονίζει. Ο Ραούλ βρέθηκε στην άλλη γωνιά του δωματίου, ενώ ένας παγωμένος αέρας του χτυπούσε το πρόσωπο.</p> <p>Δεν έβλεπε πια δυο, αλλά τέσσερις, οχτώ, είκοσι Κριστίν που στριφογύριζαν πανάλαφρες γύρω του, που τον κορόιδευαν και που μόλις πήγαινε να τις αγγίξει εξαφανίζονταν. Τελικά, όλα ακινητοποιήθηκαν ξανά και τότε είδε στον καθρέφτη τον εαυτό του. Η Κριστίν είχε εξαφανιστεί.</p> <p>Προχώρησε γρήγορα προς τον καθρέφτη. Ακούμπησε στους τοίχους. Κανείς! Κι ωστόσο, στο καμαρίνι αντηχούσε ακόμη ένας μακρινός παθιασμένος ρυθμός:</p> <p>Η μοίρα σ' αλυσοδένει μαζί μου για πάντα!...</p> <p>Πίεσε με τα χέρια του το ιδρωμένο του μέτωπο, ψηλάφισε το δέρμα του που 'χε ανατριχιάσει, ψηλάφισε το ημίφως, ύψωσε τη φλόγα της λάμπας. Ήταν σίγουρος πως δεν ονειρευόταν.</p> <p>Βρισκόταν μέσα σ' ένα εκπληκτικό φυσικό και ηθικό παιχνίδι. Σ' ένα παιχνίδι που δεν ήξερε κανένα του κανόνα και που μπορούσε να τον συντρίψει.</p> <p>Αισθανόταν κάπως σαν ένας πρίγκιπας που του αρέσουν οι περιπέτειες και που είχε διαβεί τα απαγορευμένα όρια κάποιου νεραϊδοπαραμυθιού. Τώρα πια θα πρέπει όλα</p>	<p>Она двигалась к задней стене комнаты, которая почти целиком была уставлена зеркалами. Она увидела свое отражение, но не Рауля, потому что он стоял как раз за ней.</p> <p>Кристина и ее отражение в зеркале продолжали идти навстречу друг другу. Две Кристины — телесная и отражение — в конце концов коснулись и соединились воедино, и Рауль протянул руки, чтобы схватить их обеих.</p> <p>Но благодаря какому-то ослепительному чуду, которое ошеломило его, он был внезапно отброшен назад, и ледяной ветер пронесся по его лицу.</p> <p>Он увидел не двух, а множество Кристин. Они кружились вокруг него, смеялись и удалялись от него так быстро, что он не мог прикоснуться ни к одной из них. Наконец опять стало тихо, и он увидел себя в зеркале. Но Кристина исчезла.</p> <p>Юноша подбежал к зеркалу, но столкнулся со стеной. Никого! А тем временем далекий странный голос все еще звучал в комнате:</p> <p>Судьба навечно приковала вас ко мне!</p> <p>Рауль вытер пот со лба, почувствовал свое проснувшееся тело, нашел ощупью и повернул газовый свет на полную яркость. Он был уверен, что ему это не снится.</p> <p>Он находился в центре страшной игры, которую не понимал и которая, вероятно, должна была сокрушить его.</p> <p>Он чувствовал себя немного отважным принцем из сказки, который пошел дальше дозволенных границ и мог стать жертвой неких магических сил.</p>
---	---

να τα περιμένει. Δεν πρέπει να παραξενευτεί αν δει τον εαυτό του να γίνεται θύμα μαγικών φαινομένων αφού, άθελά του, τα είχε προκαλέσει ο ίδιος, με τον έρωτα του...

Μα, από πού; από πού έφυγε η Κριστίν; Από πού θα ξανάρθει;... Θα ξαναρχόταν;... Αλίμονο! Γιατί αναρωτιόταν; Αφού του είχε πει πως όλα είχαν τελειώσει!... κι αυτός ο τοίχος που δεν έπαυε να επαναλαμβάνει:

Η μοίρα σ' αλυσοδένει μαζί μου για πάντα; Με ποιον αλυσοδένει; Μ' εμένα;

Έτσι, εξουθενωμένος, ηττημένος, με το μυαλό ταραγμένο, κάθησε στο ίδιο κάθισμα που μέχρι πριν λίγο καθόταν η Κριστίν.

Όπως κι εκείνη έτσι κι αυτός, άφησε το κεφάλι του να πέσει μέσα στα χέρια του. Όταν το ξανασήκωσε δάκρυα έτρεχαν απ' τα μάτια του. Έκλαιγε σαν τα μικρά ζηλιάρικα παιδιά, έκλαιγε για τη συμφορά του, για μια συμφορά που ήταν πέρα για πέρα αληθινή κι όχι μόνο αληθινή αλλά και πολύ συνηθισμένη για όλους τους ερωτευμένους της γης, μια συμφορά που συνοψιζόταν στην ερώτηση:

«Ποιος είναι αυτός ο Ερίκ;»

11. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΧΑΣΕΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ «ΑΝΤΡΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ»

ΤΗΝ επομένη της μυστηριώδους εξαφάνισης της Κριστίν, που τον έκανε να μην πιστεύει στα ίδια του τα μάτια, όταν ο κύριος υποκόμης ντε Σανιύ πήγε ξανά στη μαμά-Βαλέριους για να της πει τα νέα, βρέθηκε μπρος σε μια χαριτωμένη σκηνή.

Στο προσκεφάλι της ηλικιωμένης γυναίκας που, καθισμένη στο κρεβάτι της έπλεκε, βρισκόταν η Κριστίν κι έπλεκε δαντέλα.

Ποτέ του δεν είχε ξαναδεί ένα τόσο γοητευτικό πρόσωπο, ένα τόσο τέλειο οβάλ σχήμα προσώπου, ένα τόσο αγνό μέτωπο, ένα τόσο καθαρό βλέμμα πάνω από ένα παρόμοιο παρθενικό εργόχειρο. Τα ζωνρά χρώματα είχαν ξανάρθει στα μάγουλά της. Ο μαβί

Как исчезла Кристина? Когда она вернется? И вернется ли? Увы, она сказала ему, что все кончено! А стены продолжали повторять:

Судьба навечно приковала вас ко мне! Ко мне? К кому?

Истощенный, подавленный, весь в смятении, Рауль сел на то место, где недавно сидела Кристина.

Как и она, он охватил голову руками, и, когда поднял ее, слезы потоком текли по его юному лицу, настоящие, тяжелые слезы, подобные тем, которые проливают обиженные дети, слезы горя, которое было далеко не воображаемым, но таким обычным для всех влюбленных на земле. Он выразил его громко:

— Кто этот Эрик?

Глава 11 Вы должны забыть имя «мужского голоса»

На следующий день после того, как Кристина исчезла у него на глазах, в каком-то ослеплении, которое все еще заставляло его сомневаться в своем здравом уме, виконт Рауль де Шаньи отправился к мадам Валериус. Его глазам предстала очаровательная картина.

Старая дама сидела в постели и вязала. Рядом с ней Кристина плела кружева.

Никогда более красивое лицо, более чистый лоб или более добрые глаза не склонялись над девичьим шитьем. Свежие краски вернулись к щекам Кристины. Синеватые круги вокруг глаз исчезли. Куда девалось то трагическое лицо, которое Рауль видел

κύκλος γύρω απ' τα λαμπερά της μάτια είχε εξαφανιστεί. Ο Ραούλ δεν αναγνώριζε πια το τραγικό πρόσωπο της προηγούμενης νύχτας.

Αν δεν είχε δει το πέπλο της μελαγχολίας ν' απλώνεται πάνω σ' αυτά τ' αξιολάτρευτα χαρακτηριστικά, σημάδι του αλλόκοτου δράματος που ζούσε τούτο το παιδί, θα μπορούσε να πιστέψει πως, τελικά, η Κριστίν δεν είχε καμιά απολύτως σχέση με μιαν ακατανόητη και μυστηριώδη ηρωίδα.

Μόλις μπήκε μέσα, σηκώθηκε και χωρίς να δείχνει καμιά συγκίνηση, πλησίασε για να τον χαιρετήσει. Όμως, η έκπληξη του Ραούλ ήταν τέτοια, που τον κάρφωσε στη θέση του, ανίκανο να προφέρει την οποιαδήποτε λέξη, ανίκανο να κάνει την παραμικρότερη κίνηση.

«Λοιπόν, κύριε ντε Σανιύ», είπε απορημένα η μαμά-Βαλέριους, «δεν αναγνωρίζετε πια την Κριστίν μας; Ο καλός της “Άγγελος” το καλό της “πνεύμα”, μας την επέστρεψε!»

«Μητέρα», τη διέκοψε η κοπέλα με κάπως αυστηρό ύφος, ενώ ένα ζωηρό κόκκινο χρωμάτιζε το πρόσωπό της, «μητέρα, νόμιζα πως δε θα ξαναμιλούσαμε ποτέ πια γι' αυτό!... Ξέρετε πολύ καλά πως δεν υπάρχει κανένα πνεύμα της μουσικής!»

«Μα, κόρη μου, δεν σου 'κάνε μαθήματα για τρεις ολόκληρους μήνες;»

«Μητέρα, σας υποσχέθηκα πως μια μέρα θα σας τα εξηγήσω όλα... ελπίζω να μπορέσω... όμως, μέχρι να 'ρθει αυτή η μέρα μου υποσχεθήκατε πως δε θα πείτε τίποτα σχετικά μ' αυτό και πως ούτε θα με ρωτήσετε τίποτα ποτέ!»

«Αν και συ μπορούσες να μου υποσχεθείς πως δε θα μ' εγκαταλείψεις ποτέ πια! Μου το υπόσχεσαι, Κριστίν;»

«Μητέρα, όλ' αυτά δεν ενδιαφέρουν τον κύριο ντε Σανιύ...»

«Κάνετε λάθος, δεσποινίς μου», τη διέκοψε ο νεαρός άντρας, με μια φωνή που προσπαθούσε να την κάνει σταθερή και αποφασιστική, ενώ στην πραγματικότητα έτρεμε.

накануне!

Если бы вуаль меланхолии, прикрывавшая ее восхитительные черты, не казалась ему последним следом невероятной драмы, в которой молодая женщина вела борьбу, виконт, возможно, подумал бы, что не она была ее героиней.

Увидев приближающегося Рауля, Кристина встала без видимых эмоций и протянула ему руку. Но он был так поражен, что остановился и только молча смотрел на нее.

— Ну, мсье де Шаньи, вы что же, не узнаете нашу Крестину? — спросила мадам Валериус. — Ее направляющий дух принес ее обратно к нам.

— Мама! — воскликнула Кристина, покраснев. — Я думала, что вы не будете больше упоминать об этом. Вы прекрасно знаете, что Ангела музыки нет!

— И все же он давал тебе уроки три месяца, дитя мое!

— Мама, я обещала скоро объяснить все. Надеюсь, что я смогу... Но и вы обещали до тех пор не задавать мне никаких вопросов!

— Но почему ты не обещаешь никогда не покидать меня? Ведь ты же обещаешь мне это, Кристина?

— Мама, все это не интересует мсье де Шаньи.

— Это неправда, — сказал Рауль, пытаюсь придать своему голосу твердость, но не смог сделать так, чтобы он не дрожал.

«Ό,τι έχει να κάνει με σας μ' ενδιαφέρει, μ' ενδιαφέρει μάλιστα σε τέτοιο σημείο που τελικά, ίσως καταλάβετε πως πράγματι έτσι συμβαίνει.

Δε σας κρύβω πως το ότι σας βρίσκω σήμερα εδώ, πλάι στη θετή μητέρα σας μετά απ' ό,τι συνέβη χτες βράδυ μεταξύ μας, τουλάχιστον μετά απ' ό,τι μπορέσατε να μου πείτε κι απ' ό,τι μπόρεσα να μαντέψω, μου προξενεί μεγάλη έκπληξη και χαρά. Μου ήταν αδύνατον να προβλέψω μια τόσο ξαφνική επιστροφή. Θα χαιρόμουν ιδιαίτερα αν σταματούσατε να επιμένετε να κρατάτε μυστικό κάτι που μπορεί να είναι μοιραίο για σας...

Είμαι φίλος σας εδώ και πάρα πολύν καιρό... είναι φυσικό λοιπόν ν' ανησυχώ κι εγώ μαζί με την κυρία Βαλέριους, για την ολέθρια περιπέτειά σας, που θα παραμένει επικίνδυνη όσο δε θα 'χουμε ανακαλύψει τη μηχανορραφία που κρύβεται πίσω της. Πολύ φοβάμαι Κριστίν, πως, τελικά, θα είσαστε εσείς το θύμα όλης αυτής της ιστορίας».

Ακούγοντας αυτά τα λόγια, η μαμά-Βαλέριους ανακάθησε ταραγμένη στο κρεβάτι της.

«Μα, τι είναι αυτά που λέτε;» φώναξε. «Ωστε λοιπόν η Κριστίν βρίσκετε σε κίνδυνο;»

«Μάλιστα κυρία», δήλωσε γενναία ο Ραούλ, παρ' όλα τα νοήματα που του 'κανε η Κριστίν.

«Θέε μου!» φώναξε, με κομμένη την ανάσα η καλή κι αφελής γριούλα. «Κριστίν, πρέπει να μου τα πεις όλα! Μα, γιατί δε μου 'χεις πει τίποτα: Γιατί μ' άφηνες να κοιμάμαι ήσυχη; Αλλά για ποιον κίνδυνο πρόκειται κύριε ντε Σανύ;»

«Ένας απατεώνας προσπαθεί να κοροϊδέψει και να εκμεταλλευτεί την κόρη σας!»

«Ο Άγγελος της μουσικής είναι ένας απατεώνας;»

«Σας είπε και μόνη της πως δεν υπάρχει Άγγελος της μουσικής!»

«Μα τότε; για όνομα του Θεού! Τι υπάρχει τότε;» είπε απελπισμένα κι αδύναμα η μαμά-Βαλέριους.

— Все касающееся вас интересует меня в такой степени, что вы, возможно, скоро поймете.

Я удивлен и восхищен одновременно, найдя вас здесь с вашей приемной матерью. То, что произошло вчера между нами, что вы сказали мне, что я смог предположить, — ничто не заставляло меня ожидать, что вы вернетесь так скоро. Я был бы вне себя от радости видеть вас опять, если бы вы не настаивали упрямо на сохранении в тайне всего, что, возможно, пагубно для вас.

Я был вашим другом слишком долго, чтобы мог не беспокоиться, вместе с мадам Валериус, о чудовищном приключении, которое будет опасным до тех пор, пока мы не распутаем его. В конце концов вы можете оказаться его жертвой, Кристина.

При этих словах мадам Валериус сделала конвульсивное движение.

— Что вы имеете в виду? — вскричала она. — Кристина в опасности?

— Да, — продолжал Рауль, несмотря на знаки, которые делала ему Кристина.

— Боже мой! — воскликнула, задыхаясь, добрая наивная старая дама. — Ты должна рассказать мне обо всем, Кристина! Почему ты пытаешься успокоить меня? Какая опасность угрожает ей, мсье де Шаньи?

— Мошенник воспользовался ее верой!

— Ангел музыки — мошенник?

Она же сама сказала, что Ангела музыки нет! Что же тогда не так, во имя неба?

«Πείτε μου επιτέλους! Θα με πεθάνετε!»

«Κυρία μου, αυτό που υπάρχει γύρω μας, γύρω σας, γύρω απ' την Κριστίν είναι ένα γήινο μυστήριο πολύ φοβερότερο απ' όλα τα φαντάσματα κι απ' όλα τα πνεύματα!»

Η μαμά-Βαλέριους έστρεψε το τρομοκρατημένο της πρόσωπο προς την Κριστίν. Εκείνη, είχε κιόλας πλησιάσει τη θετή της μητέρα και την έσφιγγε στην αγκαλιά της:

«Μην τον πιστεύεις, καλή μου μητέρα..., μην τον πιστεύεις», επαναλάμβανε... προσπαθώντας με τα χέρια της να την παρηγορήσει, γιατί η ηλικιωμένη γυναίκα έκλαιγε με λυγμούς που σου σπάραζαν την καρδιά.

«Τότε, πες μου πως δε θα μ' εγκαταλείψεις ποτέ πια», την ικέτευσε η χήρα του καθηγητή.

Η Κριστίν δεν είπε τίποτα κι ο Ραούλ συνέχισε:

«Να τι πρέπει να κάνετε Κριστίν, να υποσχεθείτε στη μητέρα σας πως ποτέ πια δε θα εξαφανιστείτε μ' αυτόν τον τρόπο... Είναι το μόνο που μπορεί να μας καθησυχάσει... Μπορούμε να σας υποσχεθούμε πως δε θα σας ρωτήσουμε ποτέ πια, τίποτε, αν και σεις μας υποσχεθείτε πως θα ξέρουμε πάντα πού βρίσκεστε...»

«Εγώ δε σας ζητώ να μου υποσχεθείτε τίποτα και δεν πρόκειται να σας υποσχεθώ τίποτα!» είπε περήφανα η κοπέλα.

«Είμαι ελεύθερη να κάνω ό,τι θέλω, κύριε ντε Σανιύ. Δεν έχετε κανένα απολύτως δικαίωμα να ελέγχετε τις πράξεις μου και θα σας παρακαλούσα να με απαλλάξετε από το ενδιαφέρον σας!»

Όσο για το τι έκανα τις τελευταίες δεκαπέντε μέρες, μόνο ένας άνθρωπος στον κόσμο θα είχε το δικαίωμα να το μάθει: ο άντρας μου! Μόνο, που εγώ δεν έχω άντρα κι ούτε πρόκειται ποτέ να παντρευτώ!»

Скажите мне, прежде чем я умру от неизвестности!

— Что не так? Вокруг нас, вокруг вас, Кристина, есть какая-то земная тайна, которой надо бояться больше, чем всех привидений и духов, вместе взятых.

Мадам Валериус повернулась к Кристине с испуганным выражением. Кристина быстро подошла к ней и обняла ее.

— Не верьте ему, дорогая мама, не верьте!
— Она пыталась утешить ее ласками, потому что старая дама с трудом дышала.

— Тогда скажи, что никогда не покинешь меня! — просила мадам Валериус.

Кристина молчала. Тогда заговорил Рауль:

— Вы должны обещать это, Кристина. Это единственное, что может успокоить вашу приемную мать и меня. Мы согласны не задавать ни одного вопроса о прошлом, если вы обещаете оставаться с нами с сегодняшнего дня.

— Я не прошу такого согласия и не дам вам такого обещания, — сказала Кристина высокомерно.

— Я вольна делать все, что хочу, мсье Шаньи. Вы не имеете права следить за мной, и прошу вас прекратить это.

Что касается того, что я делала прошедшие две недели, только один человек в мире имел бы право требовать, чтобы я рассказала ему об этом: мой муж. Но у меня нет мужа, и я никогда не выйду замуж.

<p>Αφού τα είπε όλ' αυτά με μεγάλη ένταση, άπλωσε το χέρι της προς το μέρος του Ραούλ δίνοντας μεγαλύτερη επισημότητα σε όσα είπε.</p> <p>Ο Ραούλ χλόμιασε· όχι μόνο εξαιτίας των όσων είπε η Κριστίν αλλά και γιατί διέκρινε στο δάχτυλο της ένα χρυσό δαχτυλίδι.</p> <p>«Δεν έχετε σύζυγο κι ωστόσο φοράτε μια βέρα».</p> <p>Θέλησε να της πιάσει το χέρι αλλά η Κριστίν το τράβηξε βιαστικά.</p> <p>«Είναι δώρο!» είπε κοκκινίζοντας και προσπαθώντας μάταια να κρύψει την αμηχανία της.</p> <p>«Κριστίν! Αφού δεν έχετε σύζυγο, τότε το δαχτυλίδι αυτό δεν μπορεί παρά να σας το χάρισε κάποιος που ελπίζει να γίνει σύζυγος σας. Γιατί μας κοροϊδεύετε; Γιατί με βασανίζετε; Αυτό το δαχτυλίδι είναι μια υπόσχεση! κι αυτή η υπόσχεση έγινε αποδεκτή!»</p> <p>«Αυτό της είπα κι εγώ!» είπε η ηλικιωμένη γυναίκα.</p> <p>«Και τι σας απάντησε, κυρία μου;»</p> <p>«Ό,τι ήθελα απάντησα», φώναξε η Κριστίν απελπισμένη. «Δε νομίζετε κύριε, πώς παρατράβηξε αυτή η ανάκριση;... Όσο για μένα...»</p> <p>Ο Ραούλ, πολύ συγκινημένος, φοβήθηκε πως θα του 'λεγε κάτι που θα σήμαινε τελειωτική διακοπή των σχέσεών τους. Τη διέκοψε:</p> <p>«Συγχαρείστε με, δεσποινίς που σας μίλησα μ' αυτόν τον τρόπο... Ξέρετε πολύ καλά τι είναι αυτό που με κάνει να συμπεριφέρομαι έτσι, που με κάνει να μπερδεύομαι σε πράγματα που δε με αφορούν!»</p> <p>Αφήστε με όμως να σας πω τι είδα... και πιστέψτε με Κριστίν, έχω δει πολλά περισσότερα απ' ό,τι νομίζετε... ή, τέλος πάντων, νομίζω πως έχω δει, γιατί, μα την αλήθεια, αυτό που μου συνέβη με κάνει ν' αμφιβάλλω για τα ίδια μου τα μάτια...»</p>	<p>Говоря это с особым ударением, Кристина протянула вперед руку, как будто хотела сделать эти слова еще более значимыми.</p> <p>Рауль побледнел не только от того, что услышал, но также потому, что увидел на ее пальце золотое кольцо.</p> <p>— У вас нет мужа, и все же вы носите обручальное кольцо.</p> <p>Он пытался задержать ее руку, но Кристина быстро отдернула ее.</p> <p>— Это подарок, — сказала она, опять краснея и тщетно пытаясь скрыть свое смущение.</p> <p>— Кристина! Поскольку у вас нет мужа, то это кольцо может быть подарено вам только мужчиной, который надеется стать вашим мужем. Почему вы обманываете нас? За что вы мучаете меня? Это кольцо — обещание, и это обещание принято.</p> <p>— Я тоже сказала ей это! — воскликнула старая дама.</p> <p>— И что она ответила?</p> <p>— Я ответила то, что хотела! — произнесла Кристина с раздражением. — Не думаете ли вы, что этот допрос продолжается слишком долго? Что касается меня...</p> <p>Смущенный и напуганный тем, что Кристина вот-вот объявит о полном разрыве между ними, Рауль прервал ее:</p> <p>— Прошу вас, простите меня. Вы хорошо знаете о благородном чувстве, заставляющем меня вмешиваться в дела, которых я, вероятно, не имею права касаться.</p> <p>Но позвольте мне рассказать вам о том, что я видел, — а я видел больше, чем вы думаете, — или, скорее, я думал, что видел, потому что каждый, переживший это, естественно, может и не поверить своим глазам.</p>
--	---

«Τι είδατε λοιπόν, κύριε, ή έστω, τι νομίζατε ότι είδατε;»

«Είδα την έκσταση σας στο άκουσμα του ήχου της φωνής, Κριστίν! της φωνής που ερχόταν, έβγαινε απ' τον τοίχο, ή από κάποιο καμαρίνι ή από κάποιον άλλον διπλανό χώρο... ναι... την έκσταση σας!...

«Κι αυτό, είναι κάτι που πραγματικά με εκπλήσσει!... Βρίσκεστε κάτω από μια πολύ επικίνδυνη επιρροή. Αυτή η φωνή σας έχει σαγηνεύσει επικίνδυνα!... Φαίνεται όμως πως, παρ' όλη τη γοητεία, και σεις τελικά αντιληφθήκατε την απάτη, γιατί σήμερα μας είπατε πως δεν υπάρχει Άγγελος της μουσικής... Τότε λοιπόν Κριστίν, γιατί τον ακολουθήσατε ξανά;

Γιατί σηκωθήκατε λαμποκοπόντας ολόκληρη σαν ν' ακούσατε πραγματικά αγγέλους;...

Α!... αυτή η φωνή είναι πολύ επικίνδυνη, Κριστίν. Ακόμη και γω ο ίδιος όσο την άκουγα είχα παρασυρθεί σε τέτοιο βαθμό που σας είδα να εξαφανίζεστε μπρος στα μάτια μου δίχως να μπορώ να καταλάβω πώς!...

Κριστίν! Κριστίν! Για όνομα του Θεού... Στ' όνομα του πατέρα σας, που βρίσκεται στον ουρανό και που τόσο σας αγαπούσε, που αγαπούσε και μένα, Κριστίν, πείτε μας, για το καλό σας, για το καλό όλων μας, σε ποιον ανήκει αυτή η φωνή!

Εμείς θα σας σώσουμε ακόμη και παρά τη θέληση σας!... Ελάτε, Κριστίν! Πείτε μας το όνομα αυτού του ανθρώπου... Αυτού του ανθρώπου που είχε το θράσος να σας χαρίσει μια βέρα!...»

«Κύριε ντε Σανιύ», δήλωσε ψυχρά η κοπέλα «δεν πρόκειται να το μάθετε ποτέ!...»

Εκείνη τη στιγμή, άκουσαν τη διαπερχστική φωνή της μαμά — Βαλέριους που ξάφνου, βλέποντας την εχθρότητα της Κριστίν προς τον υποκόμη, πήρε το μέρος της.

«Κύριε υποκόμη, αν η Κριστίν αγαπά αυτόν τον άνθρωπο, αυτό είναι, προς το παρόν

— Что же вы видели или думаете, что видели?

— Я видел ваш восторг при звуке голоса, исходившего от стены или из соседней артистической комнаты. Да, ваш восторг!

И это то, что заставляет меня опасаться за вас. Вы находитесь под влиянием опасных чар! И все же вы, кажется, сознаете обман, поскольку говорите теперь, что Ангела музыки нет. Но тогда почему вы опять последовали за ним?

Почему вы встали с сияющим лицом, как будто действительно слышали ангела?

Этот голос очень опасен, потому что я тоже впал в транс, слушая его, вы исчезли перед моими глазами, и я не знаю, как вам это удалось.

Кристина! Кристина! Во имя неба, во имя вашего отца, который сейчас на небесах и который так любил вас и любил меня, скажите вашей благодетельнице и мне, кому принадлежит этот голос!

Мы спасем вас от самой себя! Назовите это имя, Кристина. Назовите имя мужчины, который имел смелость надеть вам на палец золотое кольцо!

— Мсье де Шаньи, — сказала она холодно, — вы никогда не узнаете его имя.

Видя враждебность, с которой Кристина говорит с Раулем, мадам Валериус неожиданно приняла ее сторону.

— Если Кристина любит этого мужчину, виконт, — сказала она резко, — то вас это

<p>τουλάχιστον, κάτι που δε σας αφορά!»</p> <p>«Αλίμονο, κυρία...» συνέχισε ταπεινά ο Ραούλ, που δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του... «Αλίμονο! Πραγματικά πιστεύω πως η Κριστίν τον αγαπά... Όλα αυτό δείχνουν.</p> <p>Όμως δεν είναι μόνο αυτό που με απελπίζει... αυτό που πάνω απ' όλα με φοβίζει και μ' απελπίζει είναι πως αυτός ο άνθρωπος που αγαπά η Κριστίν δεν είναι καθόλου άξιος για την αγάπη της!»</p> <p>«Αυτό μόνον εγώ μπορώ να το κρίνω, κύριε!» είπε η Κριστίν κοιτώντας τον Ραούλ κατάματα και δείχνοντας του το οργισμένο της πρόσωπο.</p> <p>«Όταν κάποιος, για να γοητεύσει μια νέα κοπέλα», συνέχισε ο Ραούλ νιώθοντας τις δυνάμεις του να τον εγκαταλείπουν, «χρησιμοποιεί τόσο ρομαντικά μέσα...»</p> <p>«Τότε, ή αυτός θα είναι ένας άθλιος ή η κοπέλα ηλίθια!... Αυτό δε θέλετε να πείτε;...»</p> <p>«Κριστίν!»</p> <p>«Ραούλ, γιατί καταδικάζετε έναν άνθρωπο που δεν έχετε δει ποτέ, που κανείς δεν ξέρει, που δε γνωρίζετε απολύτως τίποτα γι' αυτόν;...»</p> <p>«Όχι, Κριστίν... όχι... Ξέρω... τουλάχιστον ξέρω τ' όνομά του που δε θέλετε να μου αποκαλύψετε... Ο Άγγελος σας δεσποινίς, ονομάζεται Ερίκ!...»</p> <p>Η Κριστίν προδόθηκε. Έγινε κάτασπρη σαν χαρτί. Είπε τραυλίζοντας σχεδόν:</p> <p>«Ποιος σας το είπε;»</p> <p>«Εσείς η ίδια!»</p> <p>«Πώς είναι δυνατόν;»</p> <p>«Χτες το βράδυ, όταν τον σκεφτόσασταν και λυπόσασταν γι' αυτόν, το βράδυ του χορού. Μόλις μπήκατε στο καμαρίνι σας είπατε «Καημένη Ερίκ!». Κι όμως Κριστίν, κάπου</p>	<p>не касается.</p> <p>— К сожалению, мадам, — ответил он покорно, не в силах сдержать слезы, — я думаю, она любит его. Кажется, все подтверждает это.</p> <p>Но это не единственная причина моего отчаяния. Я не уверен, что мужчина, которого она любит, достоин ее любви.</p> <p>— Об этом судить мне одной, — резко сказала Кристина, глядя ему прямо в глаза.</p> <p>— Когда мужчина, — продолжал молодой человек, чувствуя, что силы покидают его, — использует такие романтические средства, чтобы соблазнить девушку...</p> <p>— Тогда или мужчина негодяй, или девушка дура? Вы это имеете в виду?</p> <p>— Кристина!</p> <p>— Почему вы осуждаете человека, которого никогда не видели, человека, которого никто не знает, о котором вы ничего не знаете?</p> <p>— Это не совсем так, Кристина. По крайней мере, я знаю имя, которое вы думали скрыть от меня навсегда. Вашего Ангела музыки зовут Эрик.</p> <p>Кристина выдала себя немедленно. Она стала белой как полотно и заикаясь спросила:</p> <p>— Кто... кто сказал вам?</p> <p>— Вы!</p> <p>— Каким образом?</p> <p>— Вы жалели его. Когда вы вошли в артистическую комнату, вы произнесли: «Бедный Эрик!» Хорошо, Кристина, что там был бедный Рауль, который все</p>
--	--

<p>εκεί υπήρχε ένας καημένος Ραούλ, ο καημένος ο Ραούλ που άκουσε τι είπατε».</p> <p>«Είναι η δεύτερη φορά που κρυφακούτε, κύριε ντε Σανιύ!»</p> <p>«Δεν ήμουν πίσω απ' την πόρτα. Ήμουν μέσ' στο καμαρίνι! Ήμουν στο μπουντουάρ σας, δεσποινίς».</p> <p>«Δυστυχισμένε!» αναστέναξε η κοπέλα που το πρόσωπο της είχε αλλοιωθεί από ανείπωτο τρόμο... «Δυστυχισμένε! Θέλετε λοιπόν να σας σκοτώσουν;»</p> <p>«Ίσως!»</p> <p>Ο Ραούλ πρόφερε αυτό το «ίσως» με τόση αγάπη κι απελπισία που η Κριστίν δεν μπόρεσε να συγκρατήσει ένα λυγμό.</p> <p>Τότε πήρε τα χέρια του στα δικά της και τον κοίταξε με όλη την αγνή, βαθιά τρυφερότητα που ένιωθε γι' αυτόν κι ο νέος άντρας, κάτω απ' αυτό της το βλέμμα, αισθάνθηκε κιόλας τον πόνο του να λιγοστεύει.</p> <p>«Αυτό το μυστήριο είναι λοιπόν τόσο τρομερό;»</p> <p>«Δεν υπάρχει τρομερότερο στον κόσμο όλο!»</p> <p>Η σιωπή έπεσε βαριά ανάμεσά τους. Ο Ραούλ ήταν εξαντλημένος.</p> <p>«Ορκιστείτε μου πως δε θα κάνετε τίποτα για να “μάθετε”», επέμεινε η Κριστίν...</p> <p>«Ορκιστείτε μου πως αν εγώ δε σας καλέσω, δε θα ξαναμπείτε ποτέ πια στο καμαρίνι μου...»</p> <p>«Μου υπόσχεστε όμως πώς θα με καλέσετε;».</p> <p>«Σας το υπόσχομαι».</p> <p>«Πότε;»</p>	<p>слышал.</p> <p>— Уже второй раз вы подслушиваете за дверью!</p> <p>— Не за дверью. Я находился в вашей артистической, в будуаре, если быть более точным.</p> <p>— О нет! — закричала Кристина, не скрывая своего страха. — Вы хотели, чтобы вас убили?</p> <p>— Может быть.</p> <p>Рауль произнес эти слова с такой любовью и отчаянием, что она не смогла сдержать рыдания.</p> <p>Взяв его за руки, Кристина посмотрела на него с такой нежностью, на которую только была способна, и под ее взглядом виконт почувствовал, что его печаль испаряется.</p> <p>— Рауль, — сказала она, — вы должны забыть «мужской голос» и не вспоминать имя, которое узнали. И никогда не должны пытаться проникнуть в тайну этого голоса. Обещаете?</p> <p>— Это действительно такая ужасная тайна?</p> <p>— Более ужасной нет на земле!</p> <p>Молчание разделило двух молодых людей. Рауль был переполнен чувствами.</p> <p>— Поклянись, что не предпримете попытки узнать, — настаивала она.</p> <p>— И поклянись, что никогда больше не придете в мою артистическую комнату, если только я не позову вас.</p> <p>— А вы обещаете, что позовете меня когда-нибудь?</p> <p>— Обещаю.</p> <p>— Когда же.</p>
--	---

«Αύριο».

«Τότε σας ορκίζομαι να κάνω ό,τι θέλετε!»
Αυτά ήταν τα τελευταία τους λόγια.

Της φίλησε τα χέρια κι έφυγε βλαστημώντας τον Ερίκ και δίνοντας υπόσχεση στον εαυτό του πως θα κάνει υπομονή.

12. ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΤΑΠΑΚΤΕΣ

ΤΗΝ επομένη την ξαναείδε στην Όπερα. Φορούσε πάντα τη χρυσή βέρα. Ήταν γλυκιά και καλή. Τον ρώτησε για τα σχέδιά του, για το μέλλον του, για την καριέρα του.

Της είπε πως η αναχώρηση της ομάδας για την εξερεύνηση του Πόλου επισπεύτηκε κι έτσι, σε τρεις βδομάδες, το πολύ σ' ένα μήνα, θα έφευγε απ' το Παρίσι.

Του είπε, σχεδόν χαρούμενα, πως πρέπει να σκέφτεται αυτό το ταξίδι με αισιοδοξία, σαν ένα στάδιο της μελλοντικής του δόξας.

Καθώς αυτός της απάντησε πως, μια δόξα στερημένη από αγάπη κι έρωτα ήταν κάτι ανίκανο να τον γοητεύσει, εκείνη τον αντιμετώπισε σαν ένα παιδί που δεν μπορεί παρά να 'χει πρόσκαιρες μόνο στενοχώριες.

Τότε εκείνος της είπε:

«Μα, πώς είναι δυνατόν, Κριστίν, ν' αντιμετωπίζετε τόσο επιπόλαια τόσο σοβαρά πράγματα. Το ξέρετε πως μπορεί να μην ειπωθούμε ποτέ πια;... Μπορεί να πεθάνω σ' αυτήν την αποστολή!...»

«Και γω το ίδιο», του είπε απλά...

Δε χαμογελούσε πια, δεν αστειευόταν. Έμοιαζε ν' αναλογίζεται ένα καινούργιο ενδεχόμενο, κάτι που πρώτη φορά περνούσε απ' το νου της. Το βλέμμα της ήταν φλογισμένο.

«Πού τρέχει ο λογισμός σας, Κριστίν;»

«Συλλογίζομαι πως πραγματικά, ίσως αυτή

— Завтра.

— Тогда я клянусь вам сделать так, как вы хотите.

— Он поцеловал ее руки и ушел, проклиная Эрика и говоря себе, что должен быть терпеливым.

Глава 12 Над люками

На следующий день Рауль вновь увидел Кристину в Опере. Золотое кольцо по-прежнему было на ее пальце. Она была нежна с ним, говорила о его планах, будущем, о его карьере.

Рауль сказал ей, что отправление полярной экспедиции переносится и он покинет Францию недели через три или через месяц самое большое.

Она убеждала его, почти весело, что он должен с радостью ожидать это плавание как шаг к будущей славе.

И когда Рауль ответил, что слава без любви не привлекает его, назвала его ребенком, чьи печали не будут продолжительными...

— Как можете вы так легко говорить о таких серьезных вещах? — воскликнул он.

— А если мы никогда не увидим друг друга? Я ведь могу погибнуть во время этой экспедиции!

— Я тоже, — сказала тихо Кристина.

Она больше не улыбалась, не шутила. Казалось, она думала о чем-то таком, что случилось с ней впервые, о том, что заставило ее глаза заплыть.

— О чем вы думаете, Кристина?

— Я думаю, что мы никогда больше не

<p>νάνα η τελευταία φορά που βλέπομαστε».</p> <p>«Κι αυτό σας κάνει να 'χετε ένα τόσο λαμπερό βλέμμα;»</p> <p>«Και πως ίσως, σ' ένα μήνα από σήμερα, θα πρέπει να πούμε αντίο για πάντα!...»</p> <p>«Εκτός, Κριστίν, εκτός κι αν ορκιστούμε πίστη ο ένας στον άλλον και πως θα περιμένουμε ο ένας τον άλλον για πάντα!...»</p> <p>Ακούμπησε την παλάμη της στο στόμα του:</p> <p>«Σωπάστε, Ραούλ! Μη λέτε τίποτα!... Δεν πρόκειται γι' αυτό... το ξέρετε καλά!... και ξέρετε ακόμα πως δεν πρόκειται να παντρευτούμε ποτέ... ποτέ!»</p> <p>Έμοιαζε να φοβάται την αίσθηση μιας τόσο μεγάλης χαράς. Χτύπησε τα χέρια της με παιδική ανεμελιά... Ο Ραούλ την κοίταξε ανήσυχος, δίχως να καταλαβαίνει.</p> <p>«Αλλά... αλλά...» πρόσθεσε απλώνοντας τα χέρια της στο νέο άντρα, ή μάλλον δίνοντάς του τα, λες και ξαφνικά πήρε την απόφαση να του κάνει ένα δώρο.</p> <p>«Αν δεν μπορούμε να παντρευτούμε, μπορούμε... μπορούμε ν' αρραβωνιαστούμε! Κανείς δε θα το μάθει! Θα 'ναι το μυστικό μας!... Έχουν γίνει κι άλλοτε μυστικοί γάμοι!... Γιατί όχι και μυστικοί αρραβώνες;... Είμαστε αρραβωνιασμένοι, φίλε μου... για ένα μήνα... Σ' ένα μήνα, εσείς θα φύγετε και γω θα 'μαι ευτυχισμένη έχοντας την ανάμνηση αυτού του μήνα για όλη μου τη ζωή!...»</p> <p>Ήταν ενθουσιασμένη με την ιδέα της... Σοβαρεύτηκε ξανά.</p> <p>«Αυτή», είπε, «θάναι μια ευτυχία που δε θα κάνει κακό σε κανένα».</p> <p>Ο Ραούλ κατάλαβε. Είχε κιόλας βυθιστεί σ' αυτήν την ιδέα. Θέλησε να την πραγματοποιήσει αμέσως: Γονάτισε μπρος στην Κριστίν ταπεινά, πολύ ταπεινά, και της είπε:</p>	<p>увидим друг друга.</p> <p>И это делает ваше лицо таким сияющим?</p> <p>— И что через месяц мы должны будем сказать друг другу «прощай».</p> <p>— Если до этого не будем помолвлены и не будем ждать друг друга...</p> <p>Она закрыла ему рукой рот.</p> <p>— Тише, Рауль! Вы же знаете, об этом не может быть речи. Мы никогда не поженимся. Это понятно!</p> <p>Неожиданно она почувствовала радость, которую едва могла сдерживать. Она захлопала в ладоши с детским восторгом. Рауль обеспокоенно и недоуменно посмотрел на нее.</p> <p>Она протянула к нему руки или, скорее, дала их ему, как будто решив сделать ему подарок.</p> <p>— Но хотя мы не можем пожениться, — продолжала она, — мы можем быть помолвлены! Никто, кроме нас, не будет знать об этом, Рауль! Бывали секретные браки, может быть и секретная помолвка. Мы помолвлены на месяц, мой дорогой. Вы через месяц уедете, и я буду вспоминать этот месяц до конца моей жизни.</p> <p>Радость Кристины была безмерной. Затем она опять стала серьезной.</p> <p>— Это счастье, — сказала она, — которое не причинит никому вреда.</p> <p>Рауль понял. Он пришел в восторг от этой идеи и хотел сделать ее реальностью немедленно. Он поклонился любимой и произнес:</p>
---	---

«Δεσποινίς, έχω την τιμή να ζητήσω το χέρι σας!»

«Μα, Ραούλ, έχετε κιόλας το χέρι μου... και τα δυο μου χέρια μάλιστα... αγαπημένε μου μνηστήρα... πολυαγαπημένε μου... Ω, Ραούλ πόσο ευτυχισμένοι θα 'μαστε αυτόν το μήνα!... Θα παίζουμε το μέλλοντα νεαρό σύζυγο και τη μέλλουσα νεαρή κυρία!...»

Ο Ραούλ αναλογιζόταν: Τι απερίσκεπτη που είναι! Μέσα σ' αυτόν το μήνα θα 'χω όλον τον καιρό να την κάνω να ξεχάσει ή ν' ανακαλύψω και να διαλύσω «το μυστήριο της αντρικής φωνής» και μετά απ' αυτόν το μήνα, η Κριστίν θα δεχτεί να γίνει γυναίκα μου. Στο μεταξύ, ας παίζουμε!

Ήταν το πιο ωραίο παιχνίδι του κόσμου όλου! Κι οι δυο τους σαν παιδιά, σαν παιδιά που ήταν, το ζούσαν μ' όλο τους το είναι. Α! Τι θαυμάσια πράγματα ειπώθηκαν μεταξύ τους! Πόσους όρκους αιώνιας αγάπης αντάλλαξαν!

Η ιδέα πως μετά από ένα μήνα, στην πραγματικότητα δε θα υπήρχε κανείς για να τηρήσει αυτούς τους όρκους, τους βύθιζε σε μεγάλη ταραχή και σύγχυση απ' όπου αντλούσαν φριχτές ηδονές, ανάμεσα σε γέλια και σε δάκρυα.

Έπαιζαν το παιχνίδι της καρδιάς όπως άλλοι παίζουν μπάλα. Μόνο που, καθώς στην πραγματικότητα ήταν οι δυο ευαίσθητες καρδιές τους που παίζαν σ' αυτό το παιχνίδι, χρειαζόταν νάναι πολύ επιδέξιοι για να καταφέρουν να το παίζουν και να τα βγάλουν πέρα δίχως να πληγωθούν: μια μέρα — ήταν η όγδοη μέρα του παιχνιδιού — η καρδιά του Ραούλ πληγώθηκε πολύ. Σταμάτησε το παιχνίδι λέγοντας: «Δεν πρόκειται να φύγω για το Βόρειο Πόλο».

Η Κριστίν, που αθώα καθώς ήταν, δεν είχε ποτέ σκεφτεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο, συνειδητοποίησε ξαφνικά τους κινδύνους του παιχνιδιού και κατηγόρησε τον εαυτό της. Δεν είπε τίποτα και γύρισε σπίτι της.

Αυτό έγινε το απόγευμα στο καμαρίνι της. Εκεί άλλωστε συναντιόντουσαν πάντα. Εκεί

— Μαдемуазель, я имею честь просить вашей руки.

— Но у вас уже обе мои руки, мой дорогой жених! О Рауль, мы будем так счастливы! Мы будем играть в будущего мужа и будущую жену!

Рауль подумал: «Через месяц я смогу заставить Кристину забыть „мужской голос“, прояснить эту тайну и покончить с ней. Через месяц она согласится стать моей женой. Пока же мы будем играть!»

Это была самая прелестная игра в мире, и они наслаждались ею как малые дети, какими они, в сущности, и были. Влюбленные говорили друг другу изумительные вещи, обменивались вечными клятвами.

Мысль, что в конце этого срока, возможно, в живых не будет никого, кто сдержал бы эти клятвы, приводила их в волнение.

Они «играли в сердца», как другие играют в мяч; но поскольку это были их сердца, которые они перебрасывали туда-сюда, требовалось большое искусство, чтобы ловить их, не причиняя друг другу боли. Однажды — это был восьмой день их помолвки — сердцу Рауля все же причинили сильную боль, и он прекратил игру такими глупыми словами: «Я не хочу на Северный полюс!»

По своей простоте Кристина не подумала о такой возможности и, только сейчас вдруг осознав опасность игры, горько упрекала себя за это. Она ничего не ответила, и Рауль отправился домой.

Это произошло после полудня в артистической комнате Кристины, где

διασκέδαζαν μ' όλη τους την ψυχή απολαμβάνοντας μικρογραφίες δείπνων με τρία μπισκότα, δυο ποτήρια πορτό κι ένα μπουκέτο βιολέτες.

Το ίδιο βράδυ, εκείνη δεν τραγουδούσε κι αυτός δεν έλαβε το συνηθισμένο του γράμμα (είχαν συμφωνήσει πως μπορούσαν να γράφουν ο ένας στον άλλον καθημερινά, στη διάρκεια αυτού του μήνα).

Το επόμενο πρωί ο Ραούλ έτρεξε στη μαμά-Βαλέριους που τον πληροφόρησε πως η Κριστίν θα έλειπε για δυο μέρες. Είχε φύγει το προηγούμενο βράδυ στις πέντε, λέγοντας πως θα επέστρεφε μεθαύριο.

Ο Ραούλ ήταν αναστατωμένος. Μισούσε τη μαμά-Βαλέριους που του ανήγγειλε ένα τέτοιο νέο, με μια τόσο παροιμιώδη αταραξία. Προσπάθησε να την «ψαρέψει», αλλά η καλή γυναίκα φαίνεται πως δεν ήξερε τίποτα. Το μόνο που μπορούσε να κάνει ήταν να πει στον ξετρελαμένο άντρα:

«Είναι το μυστικό της Κριστίν!»
Και ύψωσε το δάχτυλο της σε μια κίνηση που από τη μια τον προέτρεπε νάναι διακριτικός κι από την άλλη τον καθησύχαζε.

«Α! πολύ καλά», φώναξε με κακία ο Ραούλ, κατεβαίνοντας τα σκαλιά σαν τρελός. «Πολύ καλά, λοιπόν!

Ωραία προφυλάσσονται τα νέα κορίτσια με κάτι μαμά-Βαλέριους σαν κι αυτή...»

Αλλά πού μπορεί να ήταν η Κριστίν;... Δυο μέρες... Δυο μέρες λιγότερες από την τόσο σύντομη ευτυχία τους! Αυτός έφταιγε! Δεν είχαν συμφωνήσει πώς θα 'φευγε;... Κι έστω, αν πραγματικά είχε αποφασίσει να μη φύγει, γιατί, διάολε, βιάστηκε τόσο να της το πει;

Κατηγορούσε τον εαυτό του για την αδεξιότητά του και για σαρανταοχτώ ώρες ήταν ο πιο δυστυχισμένος άνθρωπος του κόσμου!

Μετά, η Κριστίν εμφανίστηκε ξανά.

всегда проходили их встречи и где они развлекались, устраивая себе «обеда» с букетом фиалок на столе, состоявшие из нескольких пирожных и двух бокалов портвейна.

В тот вечер Кристина не пела. И Рауль не получил от нее обычного письма, хотя они разрешили друг другу писать каждый день в течение месяца.

На следующее утро он поспешил к мадам Валериус, которая сообщила ему, что Кристины нет дома. Она уехала накануне в пять часов вечера, сказав, что вернется через два дня.

Рауль был словно громом поражен. Он ненавидел мадам Валериус за то, что та сообщала ему такие новости со столь удивительным хладнокровием. Рауль пытался получить от нее больше информации, но на все его возбужденные вопросы старая дама только отвечала:

«Это секрет Кристины» — и поднимала палец, намереваясь, очевидно, воззвать к его благоразумию и успокоить в одно и то же время.

Оставив ее и сбега по лестнице, Рауль подумал зло:

«Старуха хорошо оберегает девушку».

Γде могла быть Кристина? Два дня... Два дня потеряны для счастья, и без того короткого! И в этом он сам виноват! Между ними был уговор, что он уедет в полярную экспедицию. Он изменил свое решение, но не должен был говорить ей об этом.

Как глупо он все испортил и на сорок восемь часов стал самым несчастным человеком.

Затем Кристина появилась вновь.

Η επανεμφάνισή της ήταν θριαμβευτική. Επιτέλους, γνώρισε ξανά την επιτυχία της βραδιάς του γκαλά.

Μετά την περιπέτεια με το «βάτραχο» η Καρλότα δεν ξανανέβηκε στη σκηνή. Ο φόβος για το ενδεχόμενο ενός καινούργιου κουάξ φώλιαζε στην καρδιά της στερώνοντας της όλες της τις δυνάμεις. Οι χώροι όπου συνέβη το φοβερό γεγονός, μάρτυρες της ακατανόητης ήττας της, της είχαν γίνει μισητοί. Βρήκε τρόπο να σπάσει το συμβόλαιό της. Αυτόματα, κάλεσαν την Ντααέ να την αντικαταστήσει.

Την εμφάνισή της στην Εβραία υποδέχτηκε ένα πραγματικό ντελίριο.

Ο υποκόμης, που κι αυτός είχε παρακολουθήσει την παράσταση, ήταν φυσικά ο μόνος που υπόφερε μ' αυτόν το νέο θρίαμβο: είχε δει πως η Κριστίν εξακολουθούσε να φορά τη χρυσή της βέρα. Μια μακρινή φωνή μουρμούριζε στ' αφτιά του νέου άντρα:

«Απόψε φοράει τη χρυσή βέρα που αυτός της έδωσε· κι όχι μόνο: Απόψε η Κριστίν έδωσε ξανά την ψυχή της... σ' αυτόν... γι' αυτόν κι όχι για σένα».

Η φωνή τον καταδίωκε: «Αν αυτή δε θέλει να σου πει πού ήταν και τι έκανε τούτες τις δυο μέρες... αν αυτή θέλει να σου κρύψει την “κρυψώνα” της, τότε πρέπει να πας να ρωτήσεις τον Ερίκ!»

Έτρεξε στο πλατό. Στάθηκε μπροστά της. Τον είδε αμέσως, γιατί το βλέμμα της ήδη τον αναζητούσε.

Του είπε: «Γρήγορα! Ελάτε γρήγορα!» και μ' αυτά τα λόγια τον παράσυρε στο καμαρίни της δίχως να νοιάζεται για όλους τους θαυμαστές της νεανικής της δόξας, που μουρμούριζαν προς στην κλειστή της πόρτα: «Μα, πρόκειται για σκάνδαλο!»

Ο Ραούλ έπεσε αμέσως στα γόνατα, μπροστά της. Της ορκίστηκε πως θα φύγει και την ικέτευσε να μην αφαιρέσει από δω και προς ούτε μια ώρα από την ευτυχία που του είχε υποσχεθεί.

Она вернулась с триумфом. Она наконец повторила свой необычайный успех на гала-представлении.

После несчастного случая с «жабой» Карлотта не смогла больше петь. Страх, что кваканье может повториться, заполнил сердце примадонны, сцена ее непостижимой катастрофы стала отвратительной для нее. Карлотта нашла способ расторгнуть контракт, и Кристину попросили временно заменить ее.

Ее выступление в «Иудейке» было встречено с восторгом.

Рауль, конечно, присутствовал в Опере в тот вечер и был единственным, кто страдал, слыша бесчисленное эхо оваций, потому что видел, что Кристина все еще носит золотое кольцо. Внутренний голос шептал ему:

«Она все еще носит золотое кольцо, и ты не тот человек, который дал ей его. Сегодня она опять отдала душу, но не тебе».

Голос продолжал: «Если она не скажет тебе, что она делала в эти последние два дня или где она была, ты должен пойти и спросить Эрика».

Виконт поспешил за кулисы и стал ждать Кристину. Она сразу увидела его.

— Пойдемте, быстро! — проговорила она и повела его в артистическую комнату, не очень заботясь о том, что почитатели ее таланта, видя закрытую дверь, ворчали: «Это неприлично!»

Едва оказавшись в артистической комнате, Рауль упал на колени. Он клялся, что уедет с полярной экспедицией, и просил ее не отнимать ни одного часа от идеального счастья, которое она обещала ему.

Εκείνη άφησε τα δάκρυα να κυλήσουν απ' τα μάτια της. Αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν σαν δυο απελπισμένα αδέρφια που είχαν χάσει ένα αγαπημένο τους πρόσωπο και που ξαναβρέθηκαν, για να κλάψουν μαζί τον αγαπημένο νεκρό.

Ξάφνου, τραβήχτηκε από το γλυκό και ντροπαλό αγκάλιασμα του νεαρού άντρα· φάνηκε κάτι ν' αφουγκράστηκε... και με μια γρήγορη κίνηση έδειξε στον Ραούλ την πόρτα. Όταν αυτός βρέθηκε στο κατώφλι του είπε κάτι με τόσο σιγανή φωνή, που ο υποκόμης, μάλλον μάντεψε παρά άκουσε τα λόγια της:

«Αύριο, αγαπημένε μου αρραβωνιαστικέ! Ραούλ, πρέπει να είστε ευτυχισμένος απόψε, γιατί το τραγούδι μου ήταν για σας!...»

Γύρισε λοιπόν. Επιτέλους!

Όμως, αλίμονο! Αυτή η διήμερη απουσία είχε καταστρέψει όλη τη γοητεία της αγαπημένης ψευδαίσθησης.

Στέκονταν στο καμαρίνι όρθιοι, κοιτώντας ο ένας τον άλλον, δίχως να λένε τίποτα πια: μοναχά κοιτιόντουσαν με τα θλιμμένα τους μάτια. Ο Ραούλ, με το ζόρι συγκρατιόταν για να μην ουρλιάξει: «Ζηλεύω! Ζηλεύω! Ζηλεύω ανυπόφορα!» Παρ' όλες τις προσπάθειές του εκείνη τον άκουγε.

Τότε του έλεγε:

«Πάμε να κάνουμε μια βόλτα, φίλε μου. Ο αέρας θα μας κάνει καλό».

Ο Ραούλ νόμιζε πως θα του πρότεινε να πάνε κάπου στην εξοχή, μακριά απ' αυτό το μνημείο που το μισούσε σαν μια φυλακή, μια φυλακή που στ' οργισμένο του μυαλό βούιζε από τους ήχους του δεσμοφύλακα που περιπλανιόταν στους τοίχους... του φριχτού δεσμοφύλακα Ερίκ...

Εκείνη όμως τον οδηγούσε πάνω στη σκηνή και τον έβαζε να καθήσει στο ξύλινο πεζούλι μιας πηγής, μέσα στην ηρεμία και την αμφίβολη φρεσκάδα ενός νέου σκηνικού που μόλις είχε στηθεί για την επόμενη παράσταση.

Άλλοτε, κρατώντας τον απ' το χέρι

Κристиνα не сдерживала своих слез. Они обнимались, как опечаленные брат и сестра, которые только что пережили общую потерю и пришли, чтобы оплакать ее.

Вдруг она освободилась из его нежного, робкого объятия и, казалось, прислушалась к чему-то, чего он не мог слышать. Затем быстро указала на дверь. Когда Рауль был уже на пороге, она сказала ему так тихо, что он скорее угадал, чем услышал ее слова:

— До завтра, мой дорогой жених. И будьте счастливы — я пела сегодня для вас.

Назавтра Рауль пришел опять, но, к сожалению, два дня ее отсутствия нарушили очарование их игры.

В ее артистической комнате они смотрели друг на друга печальными глазами и не говорили ничего. Он удержался от того, чтобы не крикнуть: «Я ревную! Я ревную! Я ревную!» Но тем не менее она услышала его.

Наконец Кристина сказала:

— Пойдемте отсюда, Рауль. Свежий воздух пойдет нам на пользу.

Он думал, что они отправятся на прогулку за город, куда-нибудь подальше от этого здания, которое он ненавидел, словно это была тюрьма; он чувствовал, что тюремщик передвигается в этих стенах, тюремщик по имени Эрик...

Но Кристина привела его на сцену, они сидели на деревянном кольце фонтана, в сомнительной свежести декораций, подготовленных для следующего представления.

В другой раз они бродили по безлюдным

περιπλανιόταν μαζί του στις έρημες αλέες κάποιου κήπου, όπου τα φυλλώματα των δέντρων ήταν με τόσο μεράκι κλαδεμένα από κάποιον διακοσμητή που 'μοιαζαν αληθινά. Η αληθινή γη ήταν απαγορευμένη πια γι' αυτόν, λες κι η Κριστίν ήταν καταδικασμένη να μην αναπνεύσει ποτέ ξανά άλλον αέρα από τον αέρα του θεάτρου.

Δεν τολμούσε να τη ρωτήσει πια το παραμικρό, γιατί, καθώς καταλάβαινε αμέσως πως δεν επρόκειτο να του απαντήσει, αποφάσιζε να μη ρωτήσει τίποτα, για να μην την κάνει να υποφέρει άδικα. Κάθε τόσο, περνούσε κάποιος, που έβλεπε από μακριά το μελαγχολικό τους ειδύλλιο.

Μερικές φορές, προσπαθούσε θαρραλέα να ξεγελάσει τον εαυτό της και τον Ραούλ, πάνω στην πλαστή ομορφιά αυτού του σκηνικού που επινοήθηκε ακριβώς για να ξεγελάει τους ανθρώπους.

Η ζωηρή της φαντασία του μιλούσε για τα λαμπρά του χρώματα που όμοιά τους δε βρίσκονται στη φύση. Η Κριστίν απογειωνόταν ενώ ο Ραούλ έσφιγγε απαλά το χέρι της που 'καίγε σαν από πυρετό.

Έλεγε: «Κοιτάξτε Ραούλ, αυτούς τους τοίχους, αυτά τα δάση, αυτές τις φυλλωσιές... όλες αυτές τις εικόνες πάνω στο ζωγραφισμένο μουσαμά... όλα τριγύρω μας υπήρξαν θεατές των μεγαλύτερων ερώτων, ερώτων που δημιουργήθηκαν από μεγάλους ποιητές, ερώτων που ξεπερνούν τ' ανθρώπινα μέτρα.

Πείτε μου λοιπόν, Ραούλ, πως κι ο δικός μας έρωτας ανήκει εδώ, σ' αυτόν το χώρο... γιατί κι ο δικός μας έρωτας είναι μια επινόηση, κι αυτός, αλίμονο, είναι μια ψευδαίσθηση!»

Απογοητευμένος, δεν έλεγε τίποτα. Τότε εκείνη συνέχιζε: «Ο έρωτας μας πάνω στη γη μελαγχολεί' ας τον πάρουμε λοιπόν να πάμε στον ουρανό!... Κοιτάξτε πόσο εύκολα μπορούμε να το κάνουμε αυτό εδώ!»

και τον έπαιρνε και τον πήγαινε ακόμη πιο ψηλά, στην υπέροχη ακαταστασία των σκαλωσιών. Διασκέδαζε με το να τον φοβίζει, κάνοντάς τον να ζαλίζεται, τρέχοντας μπροστά

дорожкам сада, в котором вьющиеся растения были подстрижены умелыми руками бутафорного мастера, как будто настоящее небо, настоящие цветы и настоящая земля были навсегда запрещены ей и она была обречена не дышать другим воздухом, кроме как воздухом театра.

Ему стало ясно, что Кристина не может ответить на большинство его вопросов, и, чтобы не заставлять ее страдать понапрасну, Рауль старался не спрашивать ее вообще ни о чем. Время от времени появлялся пожарный, издалека наблюдая за их меланхоличной идиллией.

Иногда она отчаянно пыталась обмануть его и себя поддельной красотой этих декораций, для того и сделанных, чтобы создавать иллюзии.

Ее живое воображение наделяло их такими красками, которые, как она говорила, не соответствовали природным. Она все более оживлялась, в то время как он лихорадочно сжимал ее руку.

— Посмотрите, Рауль, — сказала она ему однажды, — на эти стены, леса, деревья, эти образы, написанные на полотне, — все они были свидетелями любовных сцен, более возвышенных, чем настоящие, потому что они созданы поэтами, возвышающимися высоко над обыкновенными людьми.

Так скажите мне, Рауль, что наша любовь здесь, как дома, поскольку она тоже создана и тоже, как ни печально, иллюзия. —

Неутешный, он не отвечал. — Наша любовь слишком печальна здесь, на земле, — продолжала она, — давайте возьмем ее в небо! Увидите, как легко это сделать!

И Кристина повела его выше облаков, в изумительный беспорядок верхних колосников, где наслаждалась тем, что вызывала у него головокружение, бегая по

του, πάνω στα εύθραυστα δοκάρια, ανάμεσα σε χιλιάδες σκοινιά, τροχαλίες και ταμπουρά, καταμεσής σ' ένα πραγματικό ιπτάμενο δάσος από σύρματα και κατάρτια.

Αν αυτός δίσταζε να την ακολουθήσει, του 'λεγε ναζιάρικα: «Μα πώς; Εσείς, ένας ναύτης!»

Μετά, ξανακατέβαιναν στη σιγουριά της γης, δηλαδή σε κάποιον διάδρομο, που τους οδηγούσε σε γέλια, σε χορούς, στα νιάτα που κάποια αυστηρή φωνή μάλωνε:

«Χαλαρώστε δεσποινίδες μου!... Προσέξτε τις πουέντες σας!...» Αυτή είναι η τάξη των μικρών που δεν είναι πια έξι χρονών και που δε θ' αργήσουν να γίνουν εννιά ή δέκα... και φορούν ήδη τα ντεκολτέ κορσάζ, τις ελαφριές φουστίτσες, το άσπρο καλσόν και τις ροζ κάλτσες και δουλεύουν, δουλεύουν συνέχεια με τα μικρούλκα πονεμένα τους πόδια, με την ελπίδα να γίνουν μαθήτριες, κορυφαίες, πρώτες χορεύτριες, τριγυρισμένες από διαμάντια... Στο μεταξύ... η Κριστίν τους μοιράζει καραμέλες.

Άλλοτε τον οδηγούσε σε μια μεγάλη αίθουσα του παλατιού της που ήταν γεμάτη φανταχτερά ρούχα, απομεινάρια από στολές ιπποτών, λόγχες, θυρεούς και λοφία κι άρχιζε να επιθεωρεί τα φαντάσματα των ακίνητων και σκεπασμένων με σκόνη πολεμιστών. Τους μιλούσε και τους υποσχόταν πως θα ξαναζούσαν τις λαμπρές βραδιές με τα φώτα και τις παρελάσεις.

Έτσι, τον σεργάνισε σ' όλο της το βασίλειο που μπορεί μεν να ήταν πλαστό αλλά ήταν κι απέραντο. Απλωνόταν σε δεκαεφτά πατώματα, από το ισόγειο μέχρι τη στέγη και είχε μίαν ολόκληρη στρατιά από υπηκόους.

Αυτή, προχωρούσε ανάμεσά τους σαν κοσμαγάπητη βασίλισσα, ενθαρρύνοντας τις εργασίες, κουβεντιάζοντας στα μαγαζιά, δίνοντας σοφές συμβουλές στους εργάτες που δίσταζαν να κόψουν τα πλούσια υφάσματα που θα 'ντυναν τους ήρωες.

Οι κάτοικοι αυτής της χώρας έκαναν κάθε

хрупким мосткам чердака, среди тысяч канатов, прикрепленных к блокам и лебедкам в центре воздушного леса мачт и рей.

Если Рауль колебался, она говорила ему с милой, восхитительной гримасой: «Вы, моряк!»

Затем они спустились на твердую землю, то есть в широкий коридор, который вел их к смеху, танцам и юности!

«Поднимите юбки, девочки! Следите за шнурками!» Это был класс для девочек от семи до девяти лет, которые уже носили лифчики, легкие пачки, розовые чулки и работали, работали своими маленькими утомленными ножками в надежде стать балеринами или даже прима-балеринами и быть увенчанными бриллиантами. Пока же Кристина дала им конфет.

В еще один день она привела Рауля в громадную комнату своего дворца, полную ярких, пышных нарядов, рыцарских костюмов, пик, щитов и перьев, и внимательно рассматривала эти неподвижные, пыльные привидения воинов. Она говорила с ними доброжелательно, обещая, что они опять увидят блестяще иллюминированные вечера и парады с музыкой при ослепительных огнях рампы.

И так она водила его по всей империи, которая была искусственной, но необъятной, занимая семнадцать этажей от цокольного этажа до крыши, и населенной армией различных людей.

Она ходила среди них, как любимая королева, поощряя работу, сидя в кладовых, давая добрые советы швеям, руки которых не решались резать богатые ткани, превращавшиеся в костюмы героев.

Обитатели этой страны занимались всякими

<p>λογής δουλειά. Υπήρχαν μπαλωματήδες και χρυσοχόοι. Όλοι τη γνώριζαν και την αγαπούσαν, γιατί κι αυτή πάντα νοιαζόταν για τα βάσανα και τις παραξενιές τους.</p> <p>Γνώριζε απόκρυφες γωνιές, κατοικίες παλιών νοικοκυραίων. Χτυπούσε την πόρτα τους και τους παρουσίαζε τον Ραούλ σαν τον γαλάζιο πρίγκιπα που είχε θελήσει να την κάνει γυναίκα του.</p> <p>Μετά, καθισμένοι κι οι δυο τους σε κάποιο σκουληκοφαγωμένο έπιπλο άκουγαν σιωπηλοί τους θρύλους της Όπερας, όπως παλιότερα, όταν ήσαν παιδιά, άκουγαν τις παμπάλαιες ιστορίες της Βρετάνης. Όλες οι αναμνήσεις αυτών των γερόντων είχαν να κάνουν με την Όπερα. Λες κι έμεναν εκεί από πάντα. Οι διάφορες διοικήσεις τους είχαν ξεχάσει. Οι επαναστάσεις του παλατιού τους είχαν αγνοήσει. Έξω, η ιστορία της Γαλλίας είχε κυλήσει δίχως αυτοί να το καταλάβουν και κανένας δεν ήξερε την ύπαρξή τους.</p> <p>Έτσι κυλούσαν αυτές οι πολύτιμες μέρες. Ο Ραούλ κι η Κριστίν, δείχνοντας ένα υπερβολικό ενδιαφέρον για τα εξωτερικά πράγματα, προσπαθούσαν αδέξια να κρύψουν ο ένας απ' τον άλλον τη μοναδική σκέψη της καρδιάς τους.</p> <p>Ένα ήταν σίγουρο: πως η Κριστίν, που μέχρι τότε έμοιαζε να 'ναι η πιο δυνατή, άρχισε ξαφνικά να γίνεται νευρική, υπερβολικά νευρική.</p> <p>Στις εξερευνήσεις τους, πολλές φορές, άρχιζε ξαφνικά να τρέχει χωρίς λόγο ή αντίθετα σταματούσε απότομα και με το παγωμένο χέρι της κρατούσε το νέον άντρα.</p> <p>Άλλοτε, τα μάτια της έμοιαζαν ν' ακολουθούν φανταστικές σκιές. Φώναζε: «Από δω», μετά «από δω», μετά «από δω», γελώντας, γελώντας μ' ένα γέλιο λαχανιασμένο, γεμάτο αγωνία που συχνά κατάληγε σε κλάμα.</p> <p>Τότε, ο Ραούλ ένιωθε την επιθυμία να της μιλήσει, να την ρωτήσει, καταπατώντας τις υποσχέσεις που 'χαν δώσει ο ένας στον άλλον. Όμως, πριν προλάβει ν' αρθρώσει την πρώτη</p>	<p>ремеслами. Среди них были и сапожники, и золотых дел мастера. Со временем эти люди полюбили ее, потому что она интересовалась их жизнью и прощала их маленькие причуды.</p> <p>Кристина знала самые удаленные части здания, где тайно жили престарелые супружеские пары. Она стучала в их двери и представляла им Рауля как прекрасного принца, который попросил ее руки.</p> <p>Она и Рауль сидели на полуразвалившемся реквизите и слушали оперные легенды, так же как в детстве слушали театральные сказки. Эти старые люди не помнили ничего, кроме Оперы. Они прожили здесь многие годы. О них просто забыли. За пределами Оперы делалась французская история, но они не сознавали этого, и о них никто не вспоминал.</p> <p>Так уходили в прошлое драгоценные дни. Кажущимся интересом к внешнему миру Рауль и Кристина пытались скрыть друг от друга то единственное, что тревожило их сердца.</p> <p>Одно было ясно: Кристина, которая до этого доказала, что из них двоих она сильнее, вдруг стала нервничать.</p> <p>Во время их экспедиций она без всякой причины начинала вдруг бегать или внезапно останавливалась, и Рауль чувствовал, как холодна ее рука.</p> <p>Иногда казалось, что ее глаза следят за воображаемыми тенями. Она выкрикивала: «Сюда», а затем: «Сюда» и опять: «Сюда» с нервным смехом, который часто заканчивался слезами.</p> <p>Рауль пытался узнать, что с ней, спросить, несмотря на обещания, но, прежде чем он успевал спросить, она лихорадочно отвечала:</p>
--	--

<p>ερώτηση εκείνη απαντούσε με ένταση:</p> <p>«Τίποτα!... σας ορκίζομαι πως δε συμβαίνει τίποτα».</p> <p>Μια φορά, που περπατώντας πάνω στη σκηνή, προσπέρασαν μια μισάνοιχτη καταπακτή, ο Ραούλ έσκυψε πάνω απ' τη σκοτεινή τρύπα και είπε:</p> <p>«Μου δείξατε το πάνω μέρος του βασιλείου σας, Κριστίν... όμως διηγούνται ένα σωρό παράξενες ιστορίες για το κάτω μέρος... θέλετε να κατεβούμε;»</p> <p>Μόλις άκουσε αυτά τα λόγια η Κριστίν τον πήρε στην αγκαλιά, της, λες και φοβόταν πως αυτή η μαύρη τρύπα μπορούσε να τον καταπιεί από στιγμή σε στιγμή. Του είπε, σιγανά, τρέμοντας ολόκληρη:</p> <p>«Ποτέ!... Σας απαγορεύω να πάτε εκεί!... Κι άλλωστε, αυτό το μέρος δεν είναι δικό μου!... Ό,τι βρίσκεται κάτω από τη γη του ανήκει!»</p> <p>Ο Ραούλ βύθισε τα μάτια του στα δικά της και της είπε με τραχιά φωνή:</p> <p>«Εκεί είναι λοιπόν η κατοικία του;»</p> <p>«Δε σας είπα κάτι τέτοιο!... Ποιος σας το 'πε αυτό; Ελάτε, πάμε!...»</p> <p>Μερικές φορές, Ραούλ, αναρωτιέμαι αν είσατε τρελός... Ακούτε περίεργα πράγματα!... Ελάτε. Πάμε!»</p> <p>Κυριολεκτικά τον έσερνε, γιατί αυτός, πεισματωμένος, ήθελε να μείνει κοντά στην καταπακτή· αυτή η τρύπα τον έλκυε.</p> <p>Ξάφνου, η καταπακτή έκλεισε, δίχως να προλάβουν να δουν το χέρι που τον έκλεισε. Έμειναν κατάπληκτοι.</p> <p>«Μήπως ήταν αυτός;» είπε τελικά ο Ραούλ. Εκείνη ανασήκωσε τους ώμους αβέβαια.</p> <p>«Όχι, όχι! Θα 'ταν κάποιος από τους εργάτες που κλείνουν τις καταπακτές. Πρέπει κι αυτοί</p>	<p>«Ничего! Клянусь, ничего нет!»</p> <p>Однажды, когда они были на сцене и подошли к слегка приоткрытому люку, он наклонился над темной пропастью и сказала</p> <p>— Вы показали мне верхнюю часть вашей империи, Кристина, но странные истории рассказывают о нижней части... Мы пойдем туда, вниз?</p> <p>Услышав это, она схватила его, будто испугавшись, что он исчезнет в этой черной дыре, и произнесла дрожащим голосом:</p> <p>— Никогда! Вы не должны идти туда! Это не принадлежит мне. Все под землей принадлежит ему!</p> <p>Рауль посмотрел ей прямо в глаза и грубо спросил:</p> <p>— Так он живет там, внизу?</p> <p>— Я этого не сказала! Кто мог сказать вам такую вещь? Пойдемте, пойдемте отсюда.</p> <p>Бывает время, Рауль, когда я думаю, не безумный ли вы, — вы всегда слышите какие-то невозможные вещи! Пойдемте отсюда! Пойдемте!</p> <p>Кристина пыталась оттащить его, но он упрямо не хотел отходить от люка; эта дыра, казалось, влекла его к себе.</p> <p>Вдруг люк закрылся так неожиданно, что они не успели даже увидеть руку, которая сделала это, и оба были ошеломлены.</p> <p>— Возможно, он был там, — сказал наконец Рауль. Кристина пожала плечами, но вовсе не показалась успокоенной.</p> <p>— Нет-нет, это был рабочий, закрывающий люки. Должны же они что-то делать,</p>
---	---

<p>να κάνουν κάτι. Ανοιγοκλείνουν λοιπόν τις καταπακτές, δίχως λόγο κι αφορμή... Είναι σαν κι αυτούς που δουλειά τους είναι να κλείνουν πόρτες. Πρέπει κάτι να κάνουν για να περάσουν την ώρα τους».</p> <p>«Κι αν ήταν αυτός, Κριστίν;»</p> <p>«Μα όχι! Όχι! αυτός είναι κλεισμένος μέσα! Δουλεύει!»</p> <p>«Αλήθεια; Όστε, λοιπόν, δουλεύει;»</p> <p>«Ναι, δεν μπορεί ν' ανοιγοκλείνει τις καταπακτές και ταυτόχρονα να δουλεύει. Μπορούμε να 'μαστε ήσυχοι». Λέγοντας τα αυτά είχε ανατριχιάσει ολόκληρη.</p> <p>«Τι δουλειά κάνει;»</p> <p>«Α! κάτι τρομερό!... Γι' αυτό και μπορούμε να 'μαστε ήσυχοι. Όταν ασχολείται μ' αυτό δε βλέπει τίποτα. Δεν τρώει, δεν πίνει, δεν αναπνέει... για μερόνυχτα... είναι σαν ζωντανός-νεκρός και δεν έχει καιρό ν' ασχολείται με καταπακτές!»</p> <p>Ανατρίχιασε ξανά, έσκυψε προς την καταπακτή για ν' ακούσει... Ο Ραούλ την άφησε να λέει και να κάνει ό,τι θέλει. Έμεινε σιωπηλός. Φοβόταν μήπως ο ήχος της φωνής του την κάνει να το ξανασκεφτεί και να σταματήσει τις εξομολογήσεις της.</p> <p>Η Κριστίν, εξακολουθώντας να τον κρατά στην αγκαλιά της... αναστέναξε κι είπε:</p> <p>«Αν ήταν χυτός!»</p> <p>Ο Ραούλ ρώτησε ντροπαλά: «Τον φοβάστε;»</p> <p>«Μα, όχι, βέβαια! Όχι!»</p> <p>Άθελά του, πήρε ένα ύφος σαν να τη λυπόταν. Ήταν σαν να 'λέγε: «Γιατί, να το ξέρετε, είμαι και γω εδώ!»</p>	<p>поэтому открывают и закрывают люки без какой-либо причины. Они, как швейцары: им тоже надо убить время.</p> <p>— А если он в самом деле был там, Кристина?</p> <p>— Нет, этого не может быть. Он закрылся... Он работает.</p> <p>— О, действительно? Он работает?</p> <p>— Да. Он не может работать и открывать и закрывать люки в одно и то же время. Нам нет повода беспокоиться. Она вздрогнула, когда сказала это.</p> <p>— Над чем же он работает? — спросил Рауль.</p> <p>— Над чем-то ужасным! Вот почему я говорю, что нет повода беспокоиться. Когда он работает, он ничего не видит, не ест и не пьет, он едва дышит. И так продолжается целыми днями и ночами. Он живой мертвец, и у него нет времени заниматься люками.</p> <p>Кристина опять вздрогнула и склонилась над люком, прислушиваясь. Рауль ничего не сказал. Он боялся теперь, что звук его голоса может остановить ее и заставит думать, положив конец ее все еще временному желанию доверять ему.</p> <p>Она не покинула его. Все еще держа его за руку, она вздохнула и на этот раз сказала:</p> <p>— А что если это действительно был он?</p> <p>— Вы боитесь его? — спросил Рауль робко.</p> <p>— Нет, конечно, нет!</p> <p>Непреднамеренно Рауль занял позицию сочувствия к ней, он отнесся к ней, как относятся к впечатлительным личностям, все еще находящимся в тисках кошмара. Кажется, он говорил: «Не бойтесь! Я здесь!»</p>
---	---

<p>Με τη σκέψη αυτή έκανε ασυνείδητα μια απειλητική κίνηση· τότε η Κριστίν τον κοίταξε έκπληκτη· κοίταξε έκπληκτη αυτό το φαινόμενο θάρρους και αρετής και φάνηκε πως προσπαθούσε να εκτιμήσει τις πραγματικές διαστάσεις αυτής της περιττής και τολμηρής, ιπποτικής στάσης.</p> <p>Αγκάλιασε και φίλησε τον καημένο τον Ραούλ σαν μια αδελφή που συμπονεί. Κοίταζε τρυφερά τη σφιγμένη του αδελφική γροθιά, πούταν έτοιμη να την υπερασπιστεί ενάντια σε κάθε κίνδυνο.</p> <p>Ο Ραούλ κατάλαβε και κοκκίνισε από ντροπή. Ένωθε το ίδιο αδύναμος μ' αυτήν. Σκεφτόταν:</p> <p>«Κάνει πως δε φοβάται, ενώ τρέμει και θέλει ν' απομακρυνθούμε απ' την καταπακτή». Αυτή ήταν η αλήθεια.</p> <p>Την επομένη, όπως και όλες τις άλλες μέρες, πήγαν να ζήσουν τον περίεργο κι αγνό έρωτά τους μέσα στον κόσμο, πολύ μακριά απ' τις καταπακτές.</p> <p>Καθώς περνούσε ο καιρός, η ταραχή κι ο εκνευρισμός της Κριστίν όλο και μεγάλωναν. Τελικά, ένα απόγευμα ήρθε καθυστερημένη, με πρόσωπο τόσο χλομό και μάτια τόσο κόκκινα από απελπισία κι αγωνία, που ο Ραούλ πήρε ακραίες αποφάσεις.</p> <p>Έτσι, τόλμησε να της πει πως «αν δεν του εμπιστευόταν το μυστικό της αντρικής φωνής· δε θα 'φευγε για το Βόρειο Πόλο».</p> <p>«Για όνομα του Θεού πάψτε! Αν σας άκουγε... δυστυχισμένε μου Ραούλ!»</p> <p>Τ' αγριεμένα μάτια της κοίταξαν ανήσυχα ολόγυρά τους.</p> <p>«Θα σας ελευθερώσω απ' αυτόν Κριστίν, σας τ' ορκίζομαι! Θα πάψετε πια να τον σκέφτεστε, πρέπει... είναι αναγκαίο...»</p> <p>«Είναι δυνατόν;».</p> <p>Επέτρεψε στον εαυτό της να εκφράσει αυτή</p>	<p>Почти непроизвольно Рауль сделал угрожающий жест какому-то невидимому врагу. Кристина взглянула на него с удивлением, будто он был чудом смелости и добродетели и она оценивала достоинства его смелого и тщетного рыцарства.</p> <p>Она поцеловала его, как сестра, вознаградившая любимого брата этим проявлением привязанности, за то, что тот сжал свой маленький братский кулачок, чтобы защитить ее от опасности.</p> <p>Рауль все понял и покраснел от стыда. Он почувствовал себя таким же слабым, как и она.</p> <p>«Она утверждает, что не боится, — подумал он, — но она трепещет и хочет, чтобы мы отошли от люка». Это была правда.</p> <p>Все последующие дни они проводили почти на вершине здания, далеко от люков.</p> <p>Волнение Кристины росло по мере того как шло время. Однажды она пришла на встречу с опозданием, ее лицо было таким бледным, а глаза покраснели от слез, что Рауль решил на крайние меры.</p> <p>Едва увидев ее, он сказал, что не поедет в экспедицию на Северный полюс, пока она не раскроет ему секрет мужского голоса.</p> <p>— Тихо, — прошептала она. — Вы не должны говорить это. А если он услышит вас, бедный Рауль! —</p> <p>И она посмотрела вокруг дикими глазами.</p> <p>— Я освобожу вас от его власти, клянусь! И вы перестанете думать о нем. Вы должны.</p> <p>— Это возможно?</p> <p>Κριστινα выразила это сомнение, в котором</p>
---	---

την αμφιβολία, που ήταν ταυτόχρονα και μια ενθάρρυνση. Μετά, πήρε τον Ραούλ απ' το χέρι και τον οδήγησε «στα ύψη», μακριά, πολύ μακριά από καταπακτές.

«Θα σας κρύψω σε μιαν άγνωστη, απόκρυφη γωνιά, όπου ποτέ δε θα μπορέσει να σας βρει. Έτσι, θα σωθείτε και γω τότε θα φύγω, αφού πρώτα μου ορκιστείτε πως δε θα παντρευτείτε ποτέ».

Η Κριστίν ρίχτηκε στην αγκαλιά του και τον έσφιξε με απίστευτη δύναμη. Όμως, μετά από λίγο, ανήσυχη ξανά, γύρισε και τον κοίταξε:

«Πιο ψηλά! ας πάμε πιο ψηλά», είπε και τον παράσυρε στις κορυφές.

Δυσκολευόταν να την ακολουθήσει. Δεν άργησαν να βρεθούν κάτω απ' τις στέγες, μέσα στο λαβύρινθο των ξύλινων κατασκευών.

Γλιστρούσαν ανάμεσα στις αντηρίδες... έτρεχαν από δοκάρια σε δοκάρια σαν νάταν μέσα σε δάσος, σαν να πηδούσαν από δέντρο σε δέντρο...

Παρόλο που η Κριστίν έπαιρνε όλες της τις προφυλάξεις και κάθε τόσο έριχνε πίσω της μια ματιά, δεν είδε μια σκιά που την ακολουθούσε σαν νάταν η σκιά της, που σταματούσε μαζί της, που ξαναξεκινούσε όποτε ξαναξεκινούσε κι αυτή και που σαν πραγματική σκιά, δεν έκανε τον παραμικρό θόρυβο. Όσο για τον Ραούλ, κι αυτός δεν πρόσεξε τίποτα, γιατί όταν έβλεπε την Κριστίν δεν ήταν σε θέση να δει τίποτα άλλο.

13. Η ΛΥΡΑ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ΕΤΣΙ, έφτασαν στις στέγες. Αυτή γλιστρούσε πάνω τους ελαφριά κι άνετη, σαν χελιδόνι. Το βλέμμα τους διέσχισε τον έρημο χώρο ανάμεσα στους τρεις τρούλους και το τριγωνικό αέτωμα. Η Κριστίν ανάπνευσε δυνατά, εκεί, πάνω απ' το Παρίσι, που απλωνόταν δουλεύοντας. Κοίταξε τον Ραούλ μ' εμπιστοσύνη. Τον φώναξε κοντά της κι έτσι, ο ένας πλάι στον άλλον, περπάτησαν, ψηλά στους τσίγκινους δρόμους και τις μεταλλικές

он почувствовал ободрение, когда вела его на верхние этажи здания, где они были вдалеке от люков.

— Я спрячу вас в неизвестной части мира, — продолжал Рауль, — где он не сможет разыскать вас. Вы будете спасены, и тогда я уеду, поскольку вы поклялись никогда не выходить замуж.

Кристина взяла его руки и сжала их в сильном душевном волнении. Тревожное состояние вновь вернулось к ней. Отвернувшись от него и со словами

«Выше, еще выше!», Кристина повлекла его за собой.

Он с трудом поспевал за ней. Вскоре они были уже под крышей в лабиринте деревянных стоек.

Они пролезали между стойками, стропилами и распорками, бегали от балки к балке, как будто были в лесу.

Каждые несколько секунд Кристина оглядывалась назад, но она не замечала тени, — следовавшей за Ней, как будто это была ее собственная тень, останавливаясь вместе с ней, возобновляя движение и не создавая никакого шума, как и подобает тени. Рауль тоже ничего не видел, так как рядом с Кристиной его вообще не интересовало ничего.

Глава 13 Ли́ра Аполло́на

Итак, они достигли крыши. Кристина порхала по ней, легкая, словно ласточка. Она взволнованно дышала, глядя на панораму Парижа, которая простиралась перед ними. Кристина позвала Рауля к себе, и они прогуливались рядом, высоко над землей, по цинковым улицам и железным проспектам. Их сдвоенное очертание отражалось в больших открытых баках неподвижной воды, в которых в летние

λεωφόρους. Κοίταζαν την αντανάκλαση της δίδυμης φιγούρας τους μέσα στο ακίνητο νερό των μεγάλων δεξαμενών, εκεί όπου τα καλοκαίρια, τα πιτσιρίκια του χορού, καμιά εικοσαριά αγόρια, βουτούσαν και μάθαιναν να κολυμπούν.

Η σκιά πρόβαλε ακολουθώντας πιστά τα βήματά τους. Απλωνόταν πάνω στις στέγες, κουνώντας μαλακά τις μεγάλες μαύρες της φτερούγες, περιπλανώμενη στα σταυροδρόμια των σιδερένιων μονοπατιών, στριφογυρνώντας γύρω απ' τις δεξαμενές, περικυκλώνοντας σιωπηλή τους τρούλους. Τα δυστυχημένα παιδιά, που ούτε καν υποψιάζονταν την παρουσία της, πήγαν και κάθισαν ήσυχα, μ' εμπιστοσύνη, κάτω απ' τον προστατευτικό Απόλλωνα, που με την μπρούτζινη κίνηση του βύθιζε την υπέροχη λύρα του στην καρδιά ενός τυρπολούμενου ουρανού.

Το φλογισμένο ανοιξιάτικο σούρουπο τους αγκάλιαζε. Τα σύννεφα περνούσαν αργά, απλώνοντας τα χρυσαφένια και πορφυρά, παρμένα απ' το ηλιοβασίλεμα, χρώματά τους πάνω στους δυο νέους.

Τότε η Κριστίν είπε στον Ραούλ: «Δε θ' αργήσουμε να πάμε πιο μακριά και πιο γρήγορα από τα σύννεφα, στην άκρη του κόσμου, και τότε θα μ' εγκαταλείψετε, Ραούλ. Ναι, ήρθε η στιγμή να με απαγάγετε, εγώ δε θα δεχτώ να σας ακολουθήσω· όμως, Ραούλ, εσείς θα με πάρετε!»

Του μίλησε με μιαν απίστευτη ένταση, με μια δύναμη που έμοιαζε να στρέφεται ενάντια της, ενώ σφιγγόταν νευρικά πάνω του. Ο νέος άντρας αιφνιδιάστηκε.

«Φοβάστε, λοιπόν, Κριστίν πώς θ' αλλάξετε γνώμη;»

«Δεν ξέρω, είπε κουνώντας παράξενα το κεφάλι της. Είναι ένας δαίμονας!»

Ανατρίχιασε. Αναστενάζοντας έγινε τόση δα στην αγκαλιά του.

«Τώρα, φοβάμαι να πάω ξανά να μείνω μαζί του, μέσ' τη γη!»

месяцы мальчишки из балета ныряли и учились плавать.

Тень появилась сзади и продолжала следовать за ними, распластавшись на крыше, вытягиваясь вместе с движениями черных крыльев на перекрестках металлических улиц, безмолвно передвигаясь между баков и куполов, но двое несчастных не подозревали о ее присутствии. Наконец они сели, беззаботные, под покровительством Аполлона, который бронзовым жестом простирал свою волшебную лиру в сердце ярко горящего неба.

Их окружал лучезарный вечер. Медленно плыли облака, волоча за собой золотые и малиновые мантии — дар заходящего солнца.

— Скоро мы пойдем дальше и быстрее этих облаков к концу мира, — сказала Кристина, — а затем вы оставите меня, Рауль. Но если я откажусь поехать с вами, когда вы захотите забрать меня, вы должны будете заставить меня уехать.

Тесно прижимаясь к нему, она произнесла эти слова так, словно пыталась сама себя убедить в чем-то. Его поразил тон любимой.

— Вы боитесь, что можете изменить свое решение, Кристина?

— Не знаю, — ответила она, покачав головой. — Он демон! —

Кристина вся дрожала и трепетала в объятиях Рауля.

— Я боюсь возвращаться и жить с ним под землей.

«Μα, ποιος σας υποχρεώνει να ξαναγυρίσετε εκεί Κριστίν;»

«Αν δε γυρίσω κοντά του, μπορεί να συμβούν φοβερά πράγματα!... Μα δεν μπορώ πια! Δεν μπορώ άλλο!... Ξέρω πως πρέπει να συμπονούμε αυτούς που μένουν “κάτω απ' τη γη...” Αυτός όμως είναι φοβερός!»

Κι ωστόσο, η ώρα πλησιάζει... μόνο μια μέρα μου απομένει... έτσι δεν είναι; Κι αν δεν πάω εγώ θα 'ρθει αυτός να με αναζητήσει, με τη φωνή του. Θα με σύρει μαζί του, σ' αυτόν, στο σπίτι του κάτω απ' τη γη· θα γονατίσει μπρος μου με το νεκρικό του κεφάλι!... και θα μου πει πως μ' αγαπά... και θα κλάψει! Α... Ραούλ, τα δάκρυα του... τα δάκρυα του που κυλούν μέσα απ' αυτές τις δυο μαύρες τρύπες του νεκρικού του κεφαλιού. Δεν μπορώ να δω ξανά τα δάκρυα του να κυλάνε!»

Έστριψε τα χέρια της μ' ένα φριχτό τρόπο, ενώ ο Ραούλ, παρασυρμένος κι αυτός από τούτη την κολλητική απελπισία, την έσφιξε πάνω στην καρδιά του:

«Όχι! Όχι! Δε θα τον ξανακούσετε να σας λέει πως σας αγαπά! Δε θα ξαναδείτε τα δάκρυά του να κυλάνε! Ας φύγουμε!... Αμέσως, τώρα, Κριστίν... σας ικετεύω ας φύγουμε!...»

Είχε κιόλας αρχίσει να την τραβά. Εκείνη όμως τον σταμάτησε.

«Όχι. Όχι», είπε γνέφοντας αρνητικά με το κεφάλι της. «Όχι τώρα!... Θα 'ταν πολύ σκληρό... Αφήστε τον να μ' ακούσει να τραγουδά για μια ακόμη φορά, αύριο το βράδυ... για τελευταία φορά... και μετά θα φύγουμε.

Θα έρθετε τα μεσάνυχτα στο καμαρίνι μου. Ακριβώς τα μεσάνυχτα. Εκείνη την ώρα αυτός θα με περιμένει στην τραπεζαρία της λίμνης...

Θα 'μαστε ελεύθεροι και θα με πάρετε!... Θα με πάρετε ακόμη κι αν αρνηθώ... πρέπει να μου το ορκιστείτε, Ραούλ... γιατί νιώθω πως αν γυρίσω ξανά εκεί, αυτή τη φορά ίσως δε θα επιστρέψω ποτέ πια!...»

— Почему вы должны возвращаться?

— Если я не вернусь, может произойти ужасное. Но я не могу больше выносить этого. Знаю: мы должны сочувствовать людям, живущим под землей, но он ужасен.

У меня остается всего один день, и, если я не приду к нему, он сам придет ко мне со своим голосом. Я должна буду спуститься в его подземный дом. Он встанет передо мной на колени со своей головой мертвеца. И он скажет, что любит меня! И будет плакать! О, эти слезы, Рауль! Эти слезы в двух черных отверстиях головы мертвеца! Я не могу видеть, как льются эти слезы!

Κριστινα в муках заломила руки, а Рауль, поддавшись ее отчаянию, прижимал возлюбленную к своему сердцу.

— Нет, нет, вы никогда больше не услышите, как он говорит вам о любви! Никогда больше не увидите его слезы! Мы убежим, Κριστινα! Сейчас же! Пойдемте!

Рауль пытался увести Κριστιну, но она остановила его.

— Нет. — Она печально покачала головой.
— Не сейчас. Это слишком жестоко... Пусть он услышит меня завтра вечером в последний раз, и затем мы уйдем.

В полночь вы придете за мной в артистическую комнату — ровно в полночь. Он будет ждать меня в это время в доме у озера.

Мы будем свободны, и вы заберете меня, даже если я откажусь. Обещайте мне это, Рауль, я чувствую, что если вернусь к нему на этот раз, то уже никогда не смогу уйти.

<p>Πρόσθεσε: «Δεν μπορείτε να με καταλάβετε!...»</p> <p>Αναστέναξε μ' ένα τέτοιο τρόπο που του φάνηκε πως κι ένας άλλος αναστεναγμός ακούστηκε πίσω της, σαν απάντηση.</p> <p>«Δεν ακούσατε τίποτα;» Τα δόντια της χτυπούσαν.</p> <p>«Όχι», διαβεβαίωσε το Ραούλ, «δεν άκουσα τίποτα...»</p> <p>«Παραείναι φριχτό», παραδέχτηκε, «να τρέμω έτσι όλη την ώρα... Κι ωστόσο, εδώ δεν κινδυνεύουμε. Είμαστε σπίτι μας, σπίτι μου, στον ουρανό, στον αέρα, στη μέρα.</p> <p>Ο ήλιος λάμπει και στα πουλιά της νύχτας δεν αρέσει να κοιτάζουν τον ήλιο! Ποτέ δεν τον έχω δει με το φως της μέρας...</p> <p>Θα πρέπει νάναι κάτι το φριχτό!...» μουρμούρισε κοιτώντας τον Ραούλ με χαμένο βλέμμα.</p> <p>«Την πρώτη φορά που τον είδα νόμιζα πως θα πέθαινα απ' το φόβο μου!»</p> <p>«Γιατί», ρώτησε ο Ραούλ, πραγματικά φοβισμένος με την τροπή που έπαιρνε αυτή η παράξενη και καταπληκτική εξομολόγηση... «γιατί φοβηθήκατε πώς θα πεθάνετε;»</p> <p>«Μα, γιατί τον είδα!!!»</p> <p>Αυτή τη φορά, η Κριστίν κι ο Ραούλ κοίταζαν ταυτόχρονα πίσω τους.</p> <p>«Υπάρχει κάποιος εδώ, κάποιος που υποφέρει!» είπε ο Ραούλ... «Κάποιος πληγωμένος, ίσως... Ακούσατε;»</p> <p>«Εγώ δε θα μπορούσα να σας πω», παραδέχτηκε η Κριστίν, «γιατί ακόμη κι όταν δεν είναι δω, στ' αφτιά μου αντηχούν πάντα οι αναστεναγμοί του... Όμως, αν ακούσατε κάτι...»</p> <p>Σηκώθηκαν και κοίταζαν γύρω τους... Ήταν ολομόναχοι πάνω στη μολυβένια στέγη. Ξανακάθησαν. Ο Ραούλ ρώτησε:</p>	<p>— И она добавила: — Вы можете понять?</p> <p>Кристина вздохнула, и ей показалось, что в ответ на ее вздох последовал другой вздох — за ее спиной.</p> <p>— Вы слышали что-нибудь? — спросила она. Ее зубы стучали.</p> <p>— Нет, ничего, — заверил ее Рауль.</p> <p>— Это ужасно, — сказала она, — всегда дрожать, вот так, как сейчас. Но здесь мы вне опасности. Здесь мы дома, у меня дома, в небе, на воздухе, при дневном свете.</p> <p>Солнце пылает, а ночные птицы не любят смотреть на солнце. Я никогда не видела его при дневном свете.</p> <p>Это.. это, должно быть, отвратительно. — Она запнулась, обращая обезумевший взор к Раулю.</p> <p>— О, первый раз, когда я увидела его... Я думала, он умрет!</p> <p>— Но почему? — спросил Рауль, по-настоящему напуганный тоном ее странного и тревожного признания. — Почему вы думали, что он умрет?</p> <p>— Почему? Потому что я увидела его!</p> <p>Мгновение спустя она и Рауль одновременно обернулись.</p> <p>— Здесь кто-то стонет от боли! — воскликнул он. — Может быть, кто-то ранен. Вы слышали?</p> <p>— Не могу сказать, потому что, когда я не с ним, в моих ушах постоянно стоят его стоны... Но если вы слышали...</p> <p>Они поднялись и осмотрелись вокруг. На огромной металлической крыше никого не было. Они опять сели.</p>
---	---

«Πώς τον είδατε για πρώτη φορά;»

«Ήταν τρεις μήνες που τον άκουγα δίχως να τον βλέπω. Την πρώτη φορά που τον “άκουσα”, νόμισα, όπως και σεις, πως αυτή η εξάισια φωνή που ξάφνου είχε αρχίσει να τραγουδά δίπλα, μου, ερχόταν από κάποιο διπλανό καμαρίνι.

Βγήκα κι έψαξα παντού. Όμως, όπως ξέρετε Ραούλ, το καμαρίνι μου είναι απομονωμένο. Πάντως, όσο ήμουνα έξω απ' το καμαρίνι μου ήταν αδύνατον ν' ακούσω τη φωνή, ενώ εκείνη εξακολουθούσε ν' ακούγεται μέσα στο καμαρίνι μου.

Δεν τραγουδούσε μόνο, μου μιλούσε, απαντούσε στις ερωτήσεις μου σαν μια αληθινή, πραγματική, ανθρώπινη φωνή, με μια μόνο διαφορά: πως ήταν όμορφη σαν φωνή αγγέλου.

Πώς να εξηγήσω ένα τόσο ανεξήγητο φαινόμενο; Ποτέ μου δεν είχα πάψει να σκέφτομαι τον “Άγγελο της μουσικής”, που ο καημένος ο πατέρας μου είχε υποσχεθεί πως θα μου 'στελνε μετά το θάνατό του.

Τολμώ να σας μιλήσω γι' αυτήν την τόσο απίστευτα αφελή μου σκέψη, γιατί κι εσείς γνωρίζατε τον πατέρα μου, τον πατέρα μου που σας αγαπούσε. Γιατί και σεις όταν είσαстан μικρός είχατε πιστέψει, όπως και γω, στον “Άγγελο της μουσικής” και γιατί είμαι σίγουρη πως δε θα χαμογελάσετε και δε θα με κοροϊδέσετε.

Φίλε μου, είχα ακόμη την τρυφερή κι εύπιστη ψυχή της μικρής Λότε και σίγουρα δεν ήταν η συντροφιά της μαμά-Βαλέριους που θα μ' έκανε ν' αλλάξω...

Είχα αυτή τη μικρή, κατάλευκη ψυχή, μέσα στα αφελή μου χέρια και με αφέλεια την έτεινα, την πρόσφερα στη φωνή αυτού του ανθρώπου πιστεύοντας πως την προσφέρω στον άγγελο.

Το λάθος, σ' ένα βαθμό, ήταν και της θετής μου μητέρας. Δεν της είχα κρύψει τίποτα απ'

— Когда вы впервые увидели его? — спросил Рауль.

— Три месяца я слышала его, так ни разу и не увидев. Впервые я услышала его прекрасный голос, когда он вдруг запел где-то рядом. Я подумала, так же как и вы, что он находится в другой комнате.

Я вышла и посмотрела везде, но моя артистическая комната, как вы знаете, изолирована. Голос продолжал петь внутри.

Затем он не только пел, но и говорил со мной, отвечал на мои вопросы. У него был настоящий мужской голос, но такой красивый, как голос ангела.

Как я должна была объяснить все это? Я никогда не забывала об Ангеле музыки, которого мой бедный отец обещал послать ко мне после своей смерти.

Я не боюсь говорить с вами о таком ребячестве, Рауль, потому что вы знали моего отца и он любил вас. Вы ведь тоже верили в Ангела музыки, когда были маленьким мальчиком, и потому, я уверена, не будете смеяться надо мной.

У меня по-прежнему такая же любящая, доверчивая душа, как у маленькой Лотты, и то, что я жила с мадам Валериус, нисколько не изменило ее.

Я держала эту маленькую, наивную душу в моих наивных руках и наивно предложила ее Голосу, думая, что предлагаю ее Ангелу.

Отчасти виновата в этом и мадам Валериус. Я рассказала ей о необъяснимом инциденте,

αυτό το ανεξήγητο φαινόμενο. Αυτή ήταν που πρώτη μου είπε:

“Θα πρέπει να 'ναι ο άγγελος. Εν πάση περιπτώσει, μπορείς να τον ρωτήσεις”.

Αυτό και έκανα και η φωνή μου απάντησε, πως πραγματικά ήταν η φωνή του Αγγέλου που περίμενα, αυτή που μου είχε υποσχεθεί ο πατέρας μου πεθαίνοντας.

Από κείνη τη στιγμή άρχισε μια πολύ στενή σχέση ανάμεσά μας· της είχα απόλυτη εμπιστοσύνη. Μου είπε πως είχε κατέβει στη γη για να με κάνει να νιώσω τις ύψιστες χαρές της αιώνιας τέχνης και μου ζήτησε να της επιτρέψω να μου κάνει μαθήματα μουσικής κάθε μέρα.

Συμφώνησα με μεγάλο ενθουσιασμό και δεν έλειψα σε κανένα από τα ραντεβού που μου έδινε στο καμαρίνι μου. Πάντα “συναντιόμασταν” στο καμαρίνι μου, μιας κι αυτή η γωνιά της Όπερας είναι έρημη. Δεν μπορείτε να φαντασθείτε τι ήταν αυτά τα μαθήματα! Ίσως όμως, εσείς που ακούσατε αυτή τη φωνή κάτι μπορείτε να καταλάβετε».

«Καθόλου! Δεν έχω την παραμικρή ιδέα!...» είπε ο Ραούλ. «Με τι σας συνόδευε;»

«Με μια μουσική που αγνώω, που ήταν πίσω απ' τον τοίχο, μια μουσική που είχε μια ασύγκριτη ακρίβεια. Άλλωστε, είπαμε φίλε μου, πως η Φωνή ήξερε ακριβώς πώς και πόσο με είχε επηρεάσει ο θάνατος του πατέρα μου και ποια απλή μέθοδο χρησιμοποιούσε όταν ζούσε.

Έτσι, θυμίζοντάς μου, ή μάλλον θυμίζοντας στη φωνή μου, όλα τα περασμένα μαθήματα και κάνοντάς μου καινούργια, προχωρώντας με παραπέρα, έκανα φοβερές προόδους, προόδους που κανονικά απαιτούσαν χρόνια ολόκληρα.

Θυμηθείτε, φίλε μου, πως είμαι αρκετά ευαίσθητη και πως η φωνή μου δεν είχε βρει ακόμη το χαρακτήρα της, το στυλ της. Οι χαμηλές νότες δεν είχαν δουλευτεί. Οι ψηλές ήταν μάλλον σκληρές και οι μεσαίες ήταν

и она воскликнула:

«Это Ангел! Во всяком случае, ты всегда можешь спросить его».

Я спросила, и Голос ответил, что он действительно тот, кого я ждала, тот, кого отец обещал прислать после смерти.

С тех пор Голос и я стали часто встречаться, я доверяла ему полностью. Он сказал, что сошел на землю, чтобы помочь мне постигнуть высшую радость вечного искусства, и попросил разрешения давать мне каждый день уроки пения.

Я с радостью согласилась, наши встречи проходили в моей артистической комнате в то время, когда эта часть Оперы была безлюдной. Как описать вам эти уроки? Вы не можете себе представить, какими они были, хотя и слышали сам Голос.

— Конечно, мне трудно представить, какими они были, — согласился Рауль. — А аккомпанемент?

— Какая-то музыка, незнакомая мне. Она проникала с другой стороны стены и была чудесной. Голос, оказалось, точно знал, в каком месте мой отец приостановил обучение, когда умер, и каким методом он пользовался.

— Я — или, скорее, мой голос — помнила все мои прошлые уроки. Извлекая пользу из них, а также из уроков, которые я теперь брала, я достигла удивительного прогресса, на который при других условиях потребовались бы годы!

Вы знаете, я довольно деликатна, и сначала моему голосу не хватало характера: его нижний регистр был не развит, верхний регистр — слегка резковат, а среднему регистру, недоставало чистоты.

<p>ασταθείς, συγκεχυμένες.</p> <p>Ο πατέρας μου είχε αγωνιστεί ενάντια σ' όλα αυτά τα ελαττώματα και, για μια στιγμή, φάνηκε να θριαμβεύει. Αυτά τα ελαττώματα η Φωνή τα νίκησε οριστικά.</p> <p>Σιγά σιγά, αύξησα την γκάμα των ήχων μου, σε βαθμό που ποτέ δε θα μπορούσα να φανταστώ.</p> <p>Έμαθα να χρησιμοποιώ την αναπνοή μου. Πάνω απ' όλα όμως, η Φωνή μου αποκάλυψε το μυστικό του πώς ν' αναπτύσσω τους ήχους του στήθους σε μια φωνή σοπράνο. Τέλος, όλ' αυτά συνοδεύονταν από την ιερή φλόγα της έμπνευσης. Μου αποκάλυψε μια ζωή έντονη, αδηφάγα, θεία.</p> <p>Η Φωνή είχε την αρετή να με ανυψώνει ως εκείνη, όποτε την άκουγα. Μ' έκανε ικανή να την ακολουθώ στο δικό της υπέροχο πέταγμα...</p> <p>Η ψυχή της Φωνής κατοικούσε στο στόμα μου... μου εμφυσούσε την αρμονία!</p> <p>»Μετά από μερικές βδομάδες, δεν αναγνώριζαν την ίδια μου τη φωνή... Ήμουν κατάπληκτη... φοβήθηκα πως μου είχαν κάνει μάγια. Όμως, η μαμά-Βαλέριους με καθησύχασε. Ήμουν πολύ καλό κορίτσι, είπε, για να μπορέσω να κινήσω το ενδιαφέρον του διαβόλου.</p> <p>Η πρόοδος μου είχε μείνει μυστική. Μόνο η μαμά-Βαλέριους, η Φωνή κι εγώ τη γνωρίζαμε. Αυτή, άλλωστε, ήταν η επιθυμία και η διαταγή της Φωνής.</p> <p>Πράγμα περίεργο, έξω απ' το καμαρίνι μου τραγουδούσα με τη συνηθισμένη μου φωνή και κανείς δεν είχε αντιληφθεί τίποτα. Έκανα ό,τι ήθελε η Φωνή.</p> <p>Μου έλεγε: πρέπει να περιμένουμε... Θα δείτε, θα καταπλήξουμε το Παρίσι!... Και γω περίμενα. Ζούσα βυθισμένη σε μια έκσταση όπου γινόταν ό,τι ήθελε η Φωνή.</p> <p>Ενώ συνέβαιναν όλ' αυτά, ένα βράδυ σας είδα</p>	<p>Мой отец боролся с этими недостатками и за короткое время достиг успеха. Голос помог мне преодолеть их навсегда.</p> <p>Я постепенно увеличивала силу своего голоса до такой степени, на которую раньше даже не позволяла себе надеяться.</p> <p>Я научилась давать дыханию самую большую из всех возможных амплитуд. Но самое главное — Голос раскрыл мне секрет грудных звуков сопрано. И он окутал наши уроки святым огнем вдохновения, пробудил во мне страстную, жадную, возвышенную жизнь.</p> <p>Он обладал способностью поднимать меня до своего уровня, поставил меня в унисон со своими великолепными, парящими звуками.</p> <p>Его душа жила в моем голосе и дышала гармонией.</p> <p>Через несколько недель я уже не узнавала себя, когда пела! Это даже пугало меня: не скрывается ли за этим какое-то колдовство? Но мадам Валериус успокоила меня, сказав, что такой чистой девушкой как я, дьявол завладеть не в состоянии.</p> <p>По приказу Голоса мои успехи были секретом, известным только мне и мадам Валериус.</p> <p>По какой-то причине за пределами своей артистической комнаты я пела своим обычным голосом, и никто не замечал каких-то изменений. Я все делала так, как хотел Голос.</p> <p>Он сказал мне: «Вы должны подождать. Увидите, мы поразим Париж!» И я ждала, живя в каком-то восторженном сне, где главенствовал Голос.</p> <p>Затем однажды я увидела в зале вас, Рауль.</p>
---	--

στην αίθουσα. Η χαρά μου ήταν τόσο μεγάλη που ούτε καν μου πέρασε απ' το νου να την κρύψω όταν επέστρεψα στο καμαρίνι μου.

Για κακή μας τύχη η Φωνή ήταν κιόλας εκεί και δε δυσκολεύτηκε να καταλάβει, απ' το ύφος μου, πως κάτι είχε συμβεί. Με ρώτησε “τι είχα” και δε θεώρησα κακό να της διηγηθώ την τρυφερή μας ιστορία και ούτε βέβαια προσπάθησα να της κρύψω τη θέση που είχατε στην καρδιά μου.

Τότε η Φωνή σιώπησε. Της μιλούσα κι εκείνη δεν μου απαντούσε. Την ικέτευσα αλλά μάταια. Ένωσα τρομοκρατημένη με τη σκέψη πως μπορεί να 'χε φύγει για πάντα! Ήταν φοβερό το πώς αισθάνθηκα φίλε μου!...

Γύρισα σπίτι μου απελπισμένη. Ρίχτηκα στην αγκαλιά της μαμά-Βαλέριους λέγοντάς της:

Ξέρεις, η Φωνή έφυγε! Ίσως δε ξανάρθει ποτέ πια! Τρόμαξε και κείνη όπως και εγώ και μου ζήτησε εξηγήσεις.

Της τα διηγήθηκα όλα. Τότε μου είπε: “Διάβολε! η Φωνή ζηλεύει!” Αυτό, φίλε μου, μ' έκανε να καταλάβω πως σας αγαπούσα...»

Σ' αυτό το σημείο η Κριστίν σταμάτησε για λίγο. Έσκυψε το κεφάλι της πάνω στο στήθος του Ραούλ και έμειναν έτσι για λίγο, σιωπηλοί, κρατώντας ο ένας το χέρι του άλλου.

Η συγκίνηση που τους είχε συνεπάρει ήταν τέτοια που δεν είδαν ούτε ένιωσαν, δυο βήματα πιο κει, τη σκιά που με τις δυο μεγάλες μαύρες της φτερούγες σύρθηκε κοντά τους, στην άκρη της στέγης. Τους πλησίασε τόσο πολύ, που κλείνοντας τις φτερούγες της θα μπορούσε να τους πνίξει...

«Την επομένη», συνέχισε η Κριστίν, μ' ένα βαθύ αναστεναγμό, «επέστρεψα στο καμαρίνι μου πολύ σκεφτική.

Η Φωνή ήταν εκεί. Ω, φίλε μου! Μου μίλησε με τόση θλίψη! Μου δήλωσε ξεκάθαρα πως αν επρόκειτο να δώσω την καρδιά μου στη γη αυτή, δεν της έμενε τίποτ' άλλο να κάνει από

Я была вне себя от радости и не пыталась скрывать ее, вернувшись в свою артистическую комнату.

К сожалению для нас обоих, Голос был уже там и сразу понял по моему лицу, что случилось что-то новое. Когда он спросил меня об этом, я не видела причины не сказать ему о вас и месте, которое вы все еще занимали в моем сердце.

Когда я закончила, Голос, казалось, не отреагировал. Я позвала его — он не ответил. Я просила его — напрасно. Мне пришла в голову мысль, что он, возможно ушел навсегда. Я молила Бога, чтобы Голос ушел, Рауль...

В тот вечер я вернулась домой в отчаянном состоянии. Я обняла мадам Валериус и сказала:

«Голос ушел! Наверное, он не вернется никогда!» Она испугалась так же, как я, и попросила меня объяснить, что произошло.

После моего рассказа она констатировала: «Конечно, Голос ревнив!» И это, Рауль, заставило меня понять, что я люблю вас...

Кристина замолчала, склонив голову на грудь Рауля, и они сидели так несколько секунд, держась за руки.

Поглощенные своими чувствами, молодые люди не видели, не чувствовали, что всего в нескольких шагах от них, поперек крыши, двигалась тень от двух больших черных крыльев, приближаясь так близко, что могла накрыть их.

— На следующий день, — продолжала Кристина с глубоким вздохом, — когда я пришла в свою артистическую,

Голос был там. О Рауль, он говорил со мной так печально. Он прямо сказал мне, что, если я отдам свое сердце кому-то на земле, он. Голос, вернется на небеса. Он сказал это

το να ξανανέβει στον ουρανό. Αυτό μου το 'πε με τόσο ανθρώπινο πόνο, που από τότε έπρεπε να 'χα αρχίσει ν' αμφιβάλλω και να συνειδητοποιώ πως μ' έναν παράξενο κι ανεξήγητο ακόμη τρόπο, υπήρξα θύμα των απατηλών μου αισθήσεων.

Όμως, η πίστη μου στη Φωνή ήταν απόλυτη. Βλέπετε, είχα συνδέσει την παρουσία της με τον πατέρα μου. Τίποτα δε με φόβιζε περισσότερο από το ενδεχόμενο της εξαφάνισης της. Από την άλλη, είχα αρχίσει ν' αναρωτιέμαι τι αισθανόμουν για σας. Σκέφτηκα πως δεν άξιζε τον κόπο να διακινδυνέσω άδικα. Αλλωστε, δεν ήξερα καν αν με θυμόσαστε.

Ό,τι κι αν συνέβαινε, η κοινωνική σας θέση μου απαγόρευε οποιαδήποτε σκέψη για μια έντιμη ένωση μας.

Ορκίστηκα, λοιπόν, πως δεν είσασταν τίποτα για μένα και πως σας έβλεπα μόνο σαν αδελφό κι ακόμη πως η καρδιά μου ήταν άδεια από κάθε επίγεια αγάπη...

Να λοιπόν, φίλε μου, ο λόγος που απέφευγα το βλέμμα σας όταν στη σκηνή ή στους διαδρόμους προσπαθούσατε να μου τραβήξετε την προσοχή. Να, γιατί δε σας αναγνώριζα... να, γιατί δε σας έβλεπα!...

Όλον αυτόν τον καιρό, οι ώρες των μαθημάτων που έκανα με τη Φωνή ήταν γεμάτες από θεία μέθη. Ποτέ μέχρι τότε η ομορφιά των ήχων δε με είχε συνεπάρει σε τέτοιο βαθμό.

Μια μέρα, η Φωνή μου είπε: «Πήγαινε, τώρα, Κριστίν Ντααέ, μπορείς να χαρίσεις στους ανθρώπους λίγη απ' τη μουσική των ουρανών!»»

»Τι έγινε και κείνο το βράδυ του γκαλά η Καρλότα δεν ήρθε στο θέατρο; Πώς έγινε και με κάλεσαν να την αντικαταστήσω; Δεν ξέρω. Όμως τραγούδησα. Τραγούδησα με μια πρωτόγνωρη δύναμη.

Ήμουν ελαφριά λες κι είχα φτερά στους ώμους μου. Για μια στιγμή, νόμισα πως η ψυχή μου είχε εγκαταλείψει το σώμα μου!»

таким горестным тоном, что мне в душу вкралось подозрение: я начала понимать, что мой разум ввел меня в заблуждение.

Но я все еще верила этому видению. Голосу, который так тесно соединился с мыслью о моем отце. Больше всего на свете я боялась, что не услышу его никогда. К тому же, думая о своих чувствах к вам, я стала понимать их возможную тщетность; я даже не знала, помнили ли вы еще меня.

Кроме того, ваше социальное положение делало наш брак невозможным.

Я поклялась Голосу, что вы были для меня только братом и никогда не будете кем-либо еще и что мое сердце не откликнется на земную любовь.

Это было тогда, Рауль, когда я отворачивалась от вас, когда вы пытались привлечь мое внимание на сцене или в коридорах. Вот почему я делала вид, что не узнавала вас.

Тем временем мои уроки с Голосом приводили меня в божественный восторг. Никогда раньше я не была так одержима красотой звука.

И однажды Голос сказал мне: «Теперь идите, Кристина Доз: вы можете дать человеческим существам немного небесной музыки!»

В тот вечер состоялось гала-представление. Почему Карлотта не пришла тогда в Оперу, не знаю. Как бы то ни было, я пела, пела в таком приподнятом настроении, какого не знала раньше.

Я чувствовала в себе такую легкость, как будто мне дали крылья. Моя душа была словно в огне, и в какой-то момент я даже

«Ω, Κριστίν!» είπε ο Ραούλ που τα μάτια του βούρκωσαν σ' αυτή τη θύμηση, «εκείνη τη βραδιά η καρδιά μου πάλλονταν με κάθε ήχο της φωνής σας.

Είδα τα δάκρυσ σας να κυλούν πάνω στα χλομά σας μάγουλα κι έκλαψα κι εγώ μαζί σας. Μα, πώς μπορέσατε να τραγουδήσετε κλαίγοντας;»

«Ένιωθα τις δυνάμεις μου να μ' εγκαταλείπουν», είπε η Κριστίν, «έκλεισα τα μάτια...

Όταν τα ξανάνοιξα είσαстан πλάι μου! Όμως, πλάι μου, Ραούλ, βρισκόταν κι η Φωνή!...

Φοβήθηκα για σας κι έτσι, για μια ακόμη φορά, δε θέλησα, να δείξω πώς σας αναγνωρίζω κι έβαλα τα γέλια όταν μου θυμήσατε το περιστατικό με την εσάρπα!...

«Αλίμονο! Δεν μπορεί κανείς να ξεγελάσει τη Φωνή!... Εκείνη σας είχε αναγνωρίσει!... Και η Φωνή ζήλεψε!... Τις δυο επόμενες μέρες μου έκανε φριχτές σκηνές...

Μου έλεγε: “Τον αγαπάτε! Αν δεν τον αγαπούσατε δε θα τον αποφεύγατε! Θα ήταν απλά ένας παλιός φίλος που θα μπορούσατε να τον χαιρετήσετε όπως και όλους τους άλλους... Αν δεν τον αγαπούσατε δε θα φοβόσασταν να μείνετε μόνη στο καμαρίνι μαζί του και μαζί μου!... Αν δεν τον αγαπούσατε δε θα τον διώχνατε!...”

«Αρκετά, είπα θυμωμένη στη Φωνή! Αύριο πρέπει να πάω στο Περός στον τάφο του πατέρα μου και θα παρακαλέσω τον κύριο Ραούλ ντε Σανιύ να με συνοδεύσει.

»«Κάντε όπως νομίζετε», απάντησε η Φωνή. “Πρέπει να ξέρετε όμως πως κι εγώ θα βρίσκομαι στο Περός, γιατί βρίσκομαι παντού όπου βρίσκεστε και σεις Κριστίν κι αν εξακολουθείτε να είστε άξια της εμπιστοσύνης μου, αν δεν μου έχετε πει ψέματα, ακριβώς τα μεσάνυχτα, πάνω απ' τον τάφο του πατέρα σας θα σας παίξω την Ανάσταση του Λαζάρου, με το βιολί του νεκρού”.

думала, что она покинула тело.

— Ο Κριстина, мое сердце трепетало с каждой нотой, которую вы пропели в тот вечер! — воскликнул Рауль, и его глаза стали влажными при этом воспоминании.

— Я видел, как слезы текли по вашим бледным щекам, и плакал вместе с вами. Как вы могли петь в таком состоянии?

— Я почувствовала слабость, — сказала Кристина, — и закрыла глаза...

Когда я их открыла, вы были рядом со мной. Но Голос был там же, Рауль!

Я испугалась за вас и потому засмеялась, когда вы напомнили мне о нашем детстве.

Но, к сожалению, никто не может ввести в заблуждение Голос. Он узнал вас и стал страшно ревновать. В течение следующих двух дней он устраивал мне ужасные сцены.

«Довольно, — сказала тогда я. — Завтра я еду в Перрос на могилу моего отца и попрошу мсье Рауля де Шаньи поехать со мной».

— «Делайте, как хотите, — ответил Голос, — но я тоже буду в Перросе. И знайте, Кристина, что где бы вы ни были, я всегда буду там же. Если вы еще достойны меня, если не лгали мне, ровно в полночь я сыграв „Воскрешение Лазаря“ на скрипке вашего отца на его могиле».

«Έτσι, φίλε μου, αποφάσισα να σας γράψω το γράμμα που σας έφερε στο Περός. Πώς μπόρεσα να ξεγελαστώ τόσο πολύ; Πώς μπόρεσα βλέποντας τις τόσο προσωπικές ανησυχίες της Φωνής να μη σκεφτώ πως κάποια απάτη υπήρχε στη μέση;

Κι όμως! Είχα πάψει ν' ανήκω στον εαυτό μου: ήμουν το αντικείμενο του!... Τα μέσα που είχε στη διάθεση της η Φωνή μπορούσαν εύκολα να ξεγελάσουν ένα παιδί σαν και μένα!»

«Μα, επιτέλους», φώναξε ο Ραούλ σ' αυτό το σημείο της διήγησης της Κριστίν, που έμοιαζε να οικτρίζει τον εαυτό της για την απόλυτη αθωότητα της ψυχής της, «επιτέλους... δεν αργήσατε λοιπόν ν' ανακαλύψετε την αλήθεια... έτσι δεν είναι; Γιατί λοιπόν, δε φύγατε απ' αυτόν το φριχτό εφιάλτη;»

«Όταν έμαθα την αλήθεια!... Ραούλ!... Να βγω απ' αυτόν τον εφιάλτη!... Μα, μόνον όταν έμαθα την αλήθεια άρχισα να ζω τον εφιάλτη!...

Σωπάστε! Σωπάστε! Δεν ξέρετε τίποτα ακόμη... Δε σας είπα τίποτα... και τώρα που θα κατέβουμε από τον ουρανό στη γη, κατηγορήστε με, Ραούλ, κατηγορήστε με!...

Ένα βράδυ, ένα μοιραίο βράδυ... μου φαίνεται πως ήταν το βράδυ με τις τόσες συμφορές... Το βράδυ που η Καρλότα νόμισε πως μεταμορφώθηκε πάνω στη σκηνή σε φριχτό βατράχι, τότε που άρχισε να κράζει λες κι είχε περάσει όλη της τη ζωή στους βάλτους... το βράδυ που η αίθουσα βυθίστηκε στο σκοτάδι όταν ο τεράστιος πολυέλαιος γκρεμίστηκε στο πάτωμα... Εκείνο το βράδυ είχαμε πληγωμένους και νεκρούς και σ' όλο το θέατρο αντηχούσαν θλιμμένες κραυγές.

»Η πρώτη μου σκέψη, Ραούλ, όταν ξέσπασε το κακό, ήταν ταυτόχρονα, για σας και για τη Φωνή, γιατί εκείνη την εποχή κι οι δυο είχατε την ίδια θέση στην καρδιά μου. Εσάς, σας είδα στο θεωρείο του αδελφού σας κι έτσι σιγουρεύτηκα πως δε διατρέξατε κανέναν κίνδυνο.

Όσο για τη Φωνή, μου είχε αναγγείλει πως

И вот почему я написала то письмо, которое привело вас в Перрос, Рауль. Как я могла позволить, чтобы меня полностью обманули? Поняв, насколько личными были заботы Голоса, я стала подозревать какой-то обман.

Но я уже была неспособна думать о себе: Голос полностью контролировал меня. Ведь у него было все, чтобы легко обмануть невинную душу, подобную мне!

— Но вы же вскоре узнали правду! — воскликнул Рауль. — Почему вы немедленно не ушли от этого отвратительного кошмара?

— Почему, Рауль? Уйти от этого кошмара? Вы не понимаете! Кошмар не начался для меня, пока я не узнала правду!

Тише! Тише! Я вам ничего не говорила... И теперь, когда мы покидаем небеса и возвращаемся на землю, пожалейте меня, Рауль, пожалейте.

Помните тот вечер, роковой вечер, когда Карлотта, вероятно, чувствовала, что ее превратили на сцене в отвратительную жабу, и начала квакать, будто провела всю свою жизнь в болоте, вечер, когда разбилась люстра и Опера погрузилась в темноту? Тогда погибли и были ранены люди...

Моя первая мысль, когда произошла катастрофа, Рауль, была о вас обоих, о вас и о Голосе, потому что в то время вы оба были равными половинами моего сердца. Я немедленно успокоилась относительно вас, поскольку увидела вас в ложе брата и знала, что вы вне опасности.

Что касается Голоса, то он сказал мне, что

επρόκειτο να παρακολουθήσει την παράσταση κι έτσι φοβήθηκα μήπως της συνέβη τίποτα. Πραγματικά, φοβήθηκα γι' αυτήν, λες κι ήταν ένας κανονικός άνθρωπος που ζούσε και που, επομένως, μπορούσε και να πεθάνει.

Σκεφτόμουν: Θέε μου! Ο πολυέλαιος μπορεί να 'πεσε πάνω στη Φωνή. Εκείνη την ώρα βρισκόμουν πάνω στη σκηνή, αλλά φοβήθηκα τόσο πολύ που άρχισα να τρέχω μέσα στην αίθουσα για να δω μήπως η Φωνή ήταν ανάμεσα στους πληγωμένους ή τους νεκρούς.

Τότε σκέφτηκα πως, αν δεν της είχε συμβεί κάτι κακό, θα βρισκόταν σίγουρα στο καμαρίνι μου, ακριβώς για να με καθησυχάσει. Έφτασα στο καμαρίνι μου. Η Φωνή δεν ήταν εκεί. Κλείστηκε μέσα και με δάκρυα στα μάτια την παρακαλούσα, αν ήταν ακόμη ζωντανή, να μου φανερωθεί.

Η Φωνή δεν μου απάντησε. Ξαφνικά όμως, άκουσα ένα μακρόσυρτο, αλλόκοτο λυγμό, ένα λυγμό που γνώριζα πολύ καλά. Ήταν ο οδυρμός του Λαζάρου όταν, μετά το κάλεσμα του Ιησού, αρχίζει να σηκώνεται, ανοίγει τα μάτια κι αντικρύζει ξανά το φως του ήλιου.

Ήταν ο θρήνος απ' το βιολί του πατέρα μου. Αναγνώρισα τον ήχο απ' το δοξάρι του Ντααέ. Αυτόν τον ίδιο ήχο, Ραούλ, που ακούγαμε όταν είμασταν μικροί και μας έκανε να μένουμε ακίνητοι στους δρόμους του Περός, τον ήχο που μας είχε μαγέψει τη νύχτα του νεκροταφείου.

Μετά, από το ίδιο αόρατο θριαμβευτικό όργανο, ακούστηκε η χαρούμενη κραυγή της Ζωής κι η ίδια Φωνή που άρχισε να τραγουδά την κυρίαρχη φράση: «Έλα και πίστεψε σε μένα! Αυτοί που πιστεύουν σε μένα θα ξαναζήσουν! Περπατά! Αυτοί που πίστεψαν σε μένα δε θα πεθάνουν!»

Δεν μπορώ να σας περιγράψω την εντύπωση που μου έκανε αυτή η μουσική που υμνούσε την αιώνια ζωή, τη στιγμή που πλάι μας κείτονταν νεκροί οι δυστυχισμένοι που είχαν πολτοποιηθεί από το μοιραίο πολυέλαιο...

Ένιωθα σαν να μου 'λεγε να πάω σ' αυτή, να την ακολουθήσω. Απομακρύνθηκε και γω την

будет на представлении, и я испугалась за него; да, испугалась, как будто это был обычный человек, способный умереть. Я подумала: «Боже мой!

Люстра могла раздавить Голос!» Меня охватила паника. Я готова была бежать в зрительный зал и искать Голос среди убитых и раненых.

Но затем мне пришла в голову мысль, что, если с Голосом ничего не случилось, он должен уже быть в моей артистической комнате. Я поспешила туда и умоляла Голос дать мне знать о своем присутствии.

Ответа не было, но вдруг я услышала протяжный, душераздирающий стон, который так хорошо знала. Это был стон Лазаря, когда при звуке голоса Иисуса он открывает глаза и опять видит свет.

Я слышала жалобное пение скрипки моего отца. Я узнала его стиль, который когда-то зачаровывал вас в Перросе, Рауль, и пленил в ту ночь на кладбище.

Затем раздался радостный, победный крик жизни, исходивший от невидимой скрипки, и Голос наконец сделался слышимым, он пел: «Приди и верь в меня! Те, кто верит в меня, будут опять жить. Иди! Те, кто верит в меня, не могут умереть».

Я не могу сказать вам о впечатлении, которое эта музыка произвела на меня, когда он пел о вечной жизни, в то время как под той же крышей умирали люди, раздавленные упавшей люстрой.

Я чувствовала, что он приказывает мне встать, идти к нему. Он удалялся, и я

<p>ακολούθησα. «Έλα και πίστεψε σε μένα!» Πίστευα σ' αυτήν και προχωρούσα, προχωρούσα και, πράγμα παράξενο, το καμαρίνι μου έμοιαζε να μεγαλώνει, ολοένα να μεγαλώνει...</p> <p>Προφανώς, θα πρέπει να 'κανε κάποιο τρικ με τους καθρέφτες... θυμάμαι πως βρισκόμουν μπροστά στον καθρέφτη... και ξαφνικά, χωρίς να το καταλάβω, βρέθηκα έξω από το καμαρίνι μου».</p> <p>Σ' αυτό το σημείο, ο Ραούλ διέκοψε απότομα την Κριστίν:</p> <p>«Τι θα πει χωρίς να το καταλάβετε; Τι πα να πει αυτό; Κριστίν! Κριστίν! Πρέπει να προσπαθήσετε να πάψετε πια να ονειρεύεστε!»</p> <p>«Κι όμως, αγαπημένε μου φίλε, δεν ονειρευόμουν! Πραγματικά βρέθηκα έξω από το καμαρίνι μου, δίχως να το καταλάβω! Εσείς που με είδατε να εξαφανίζομαι απ' το καμαρίνι μου, μήπως, λοιπόν, εσείς μπορείτε να μου εξηγήσετε πώς συνέβη αυτό; Εγώ πάντως δεν μπορώ!...</p> <p>Το μόνο που μπορώ να σας πω είναι πως ενώ βρισκόμουν μπροστά στον καθρέφτη, ξαφνικά έπαυσα να τον βλέπω μπροστά μου και μετά γύρισα πίσω μου για να δω πού είναι, όμως πουθενά... δεν υπήρχε πια καθρέφτης μέσα στο καμαρίνι... Βρισκόμουν σ' ένα σκοτεινό διάδρομο... φοβήθηκα και έβαλα τις φωνές!...</p> <p>»Γύρω μου ήταν θεοσκότεινα. Από μακριά φαινόταν μια μικρή κόκκινη λάμψη, που φώτιζε μια γωνιά του τοίχου, μια γωνιά όπου ενώνονταν δυο διάδρομοι. Φώναξα.</p> <p>Μόνο η φωνή μου ακουγόταν γιατί το τραγούδι και τα βιολιά είχαν σταματήσει.</p> <p>Και να πού, ξαφνικά, μέσα στο σκοτάδι, ένα χέρι ακούμπησε πάνω στο δικό μου... ή μάλλον κάτι τι που 'μοιαζε με κόκαλο κι ήταν παγωμένο, μου φυλάκισε το χέρι και δεν τ' άφηνε.</p> <p>Φώναξα ξανά. Ένα μπράτσο μ' άρπαξε απ' τη μέση και με σήκωσε... Τρομοκρατημένη προσπάθησα ν' αντισταθώ. Τα δάχτυλά μου</p>	<p>следовала за ним:» «Приди и верь в меня!» Я верила в него, я шла... К моему изумлению, артистическая комната становилась все длиннее и длиннее, пока я шла.</p> <p>Это, вероятно, был эффект зеркала, конечно, передо мной было зеркало. Затем вдруг я обнаружила, что нахожусь вне комнаты, не зная, как оказалась там и»</p> <p>— Что? — резко остановил ее Рауль.</p> <p>— Не зная как? Кристина! Кристина! Вы должны были попытаться прервать ваше сновидение!</p> <p>— Это был не сон. Я действительно не знаю, как все произошло. Поскольку вы однажды были свидетелем моего исчезновения из артистической, может быть, вы объясните это, но я не могу.</p> <p>Помню только, что стояла перед зеркалом, потом вдруг перестала его видеть. И зеркало, и моя комната исчезли. Я оказалась в каком-то коридоре. Испугавшись, я пронзительно закричала.</p> <p>Вокруг меня была темнота. Лишь вдали тусклый красный свет освещал угол стены, где пересекались два коридора. Я опять закричала.</p> <p>Мой собственный голос был единственным звуком, который я слышала, потому что пение и игра на скрипке прекратились.</p> <p>Вдруг в темноте рука, или, скорее, что-то холодное и костлявое, крепко схватила мое запястье.</p> <p>Я закричала еще раз. Рука обвила мою талию, и меня приподняли над землей. Несколько мгновений я в панике</p>
--	--

γλιστρούσαν πάνω στις υγρές πέτρες... Δεν μπορούσα να κρατηθώ από πουθενά. Μετά έπαυσα να κινούμαι, νόμισα πως θα πέθαινα από το φόβο μου.

Με πήγαιναν προς το μέρος που ήταν η μικρή κόκκινη λάμψη. Φτάσαμε σ' αυτήν τη λάμψη και τότε είδα πως βρισκόμουν στα χέρια ενός άντρα που ήταν τυλιγμένος με μια μεγάλη μαύρη κάπα και φορούσε μια μάσκα που έκρυβε όλο του το πρόσωπο...

Έκανα μια τελευταία προσπάθεια. Τα μέλη μου σκλήρυναν, το στόμα μου άνοιξε ξανά για να ουρλιάξει αλλά ένα χέρι πρόλαβε και μου το 'κλεισε βίαια... Ένα χέρι που ένιωσα πάνω στα χείλια μου, πάνω στη σάρκα μου... ένα χέρι που μύριζε θάνατο! Λιποθύμησα.

»Πόσην ώρα έμεινα έτσι αναίσθητη; Δεν ξέρω... Όταν ξανάνοιξα τα μάτια μου, είμασταν ακόμη, ο μαύρος άντρας και γω, μέσ' στο σκοτάδι. Ένα φανάρι πάνω στο έδαφος φώτιζε την άκρη μιας πηγής.

Το νερό έτρεχε παφλάζοντας από τους τοίχους και σχεδόν αμέσως εξαφανιζόταν κάτω από το έδαφος όπου βρισκόμουν ξαπλωμένη.

Το κεφάλι μου ήταν ακουμπισμένο πάνω στα γόνατα του άντρα με το μαύρο μανδύα και τη μαύρη μάσκα. Ο σιωπηλός μου συνοδός μου δρόσιζε τους κροτάφους με μια φροντίδα, προσοχή και λεπτότητα που μου ήταν αδύνατον να υποφέρω. Αυτή του η υπερβολική φροντίδα ήταν για μένα περισσότερο ανυπόφορη από την προηγούμενη βιαιότητά του.

Τα χέρια του ήταν πανάλαφρα και εξακολουθούσαν να αναδίδουν τη μυρουδιά του θανάτου. Τα έσπρωξα μακριά μ' όλη μου τη δύναμη. Πήρα βαθιά ανάσα και τον ρώτησα: «Ποιος είστε; Πού είναι η Φωνή;» Μου απάντησε μ' ένα βαθύ αναστεναγμό.

Ξάφνου, ένιωσα ένα ρεύμα ζεστού αέρα στο πρόσωπό μου και κάπως συγκεχυμένα μπόρεσα να διακρίνω μέσ' στο σκοτάδι, δίπλα στη μαύρη μορφή του άντρα, μια λευκή φιγούρα. Τότε άκουσα ένα χαρούμενο χλιμίντρισμα και κατάπληκτη μουρμούρισα:

сопротивлялась. Мои пальцы скользили по сырым камням, но не могли ухватиться задних. Затем я замерла, чувствуя, что умираю от ужаса.

Μεγα έнесли в сторону красного света. Когда мы приблизились к нему, я увидела, что меня держит мужчина, одетый в большой черный плащ и маску, которая скрывала его лицо.

Я предприняла последнее усилие: мои руки и ноги стали ватными, мой рот вновь открылся, чтобы закричать, но рука закрыла его, рука, которую я чувствовала на губах, на моем теле, — она пахла смертью! Я потеряла сознание.

Не знаю, как долго продолжался мой обморок. Когда я очнулась, мужчина в черном и я все еще были в темноте, но тусклый фонарь на полу теперь светил на бьющий фонтан, вделанный в стену.

Вода стекала вниз по стене и исчезала под полом, на котором я лежала.

Моя голова покоилась на колене мужчины в черном плаще и маске. Он протирает холодной водой мои виски заботливо и нежно, что показалось мне еще более ужасным, чем жестокость, которую он продемонстрировал, унеся меня из артистической комнаты.

Его руки легко касались меня, но от них все еще исходил запах смерти. Я сделала слабую попытку оттолкнуть их и спросила: «Кто вы? Где Голос?» Его единственным ответом был вздох.

Вдруг я почувствовала теплое дыхание на лице и в темноте смутно различила белые очертания. Я была удивлена, услышав веселое ржание, и прошептала: «Цезарь!» Мужчина поднял меня в седло. Я узнала Цезаря, белую лошадь из «Пророка». Я

“Σεζάρ!” Το ζώο ανασηκώθηκε. Λοιπόν, φίλε μου, ήμουν μισοκοιμισμένη πάνω σε μια σέλα κι αναγνώρισα το λευκό άλογο του Προφήτη που τόσο συχνά παραχάιδευα, δίνοντάς του διάφορες λιχουδιές.

Θυμήθηκα πως ένα βράδυ απλώθηκε στην Όπερα η φήμη ότι το ζώο είχε εξαφανιστεί και πως το είχε κλέψει το φάντασμα της Όπερας.

Εγώ πίστευα στη Φωνή· δεν πίστευα ποτέ στο φάντασμα και να που τώρα με τη σκέψη πως ίσως ήμουν αιχμάλωτη του φαντάσματος ανατρίχιαζα. Από τα τρίςβαθα της ψυχής μου καλούσα τη Φωνή να με βοηθήσει, γιατί βέβαια ποτέ δε θα μπορούσα να φανταστώ πως η Φωνή και το φάντασμα ήταν ένα και το αυτό! Ακούσατε ποτέ, Ραούλ, να γίνεται λόγος για το φάντασμα της Όπερας;»

«Ναι», απάντησε ο νέος άντρας... «Πείτε μου όμως, Κριστίν, τι συνέβη όταν βρεθήκατε πάνω στο λευκό άλογο του Προφήτη;»

«Δεν έκανα καμιά κίνηση και αφέθηκα να με οδηγήσουν... Σιγά σιγά, ένας περίεργος λήθαργος έπαιρνε τη θέση της αγωνίας και του φόβου που είχα αισθανθεί στην αρχή αυτής της σατανικής περιπέτειας. Η μαύρη μορφή με βαστούσε και γω δεν έκανα πια καμιά προσπάθεια για να ξεφύγω.

Μια απίστευτη γαλήνη είχε απλωθεί μέσα μου και σκέφτηκα πως βρίσκoυμoν κάτω από την ευεργετική επίδραση κάποιου ελιξήριου. Είχα πλήρη έλεγχο των αισθήσεών μου.

Τα μάτια μου συνήθιζαν σιγά σιγά στο σκοτάδι που άλλωστε φωτιζόταν κάθε τόσο από σύντομες λάμψεις... Είχα την εντύπωση πως βρίσκoυμoσταν σε κάποια στενή κυκλική στοά και συμπέρανα πως αυτή η στοά θα 'κανε το γύρο της Όπερας που κάτω απ' τη γη είναι τεράστια.

Μια φορά μόνο είχα κατέβει σ' αυτά τα φανταστικά υπόγεια, όμως, ποτέ πιο πέρα απ' το τρίτο υπόγειο. Κι ωστόσο, δυο πατώματα πιο κάτω απλωνόταν μια ολόκληρη πόλη. Εκεί κάτω, είδα μορφές που μ' έκαναν να το βάλω στα πόδια. Εκεί κάτω υπάρχουν δαίμονες που στέκονται μπρος σε τεράστια καζάνια

обычно баловала ее, подкармливая.

Однажды за кулисами прошел слух, что Цезарь исчез, якобы был украден призраком Оперы.

Я верила в Голос, но никогда не верила в призрак и теперь вздрогнула, подумав, не стала ли я его узницей. Про себя я умоляла Голос помочь мне, потому что не могла даже представить себе, что Голос и призрак — одно и то же! Вы же слышали о призраке Оперы, не правда ли?

— Да, — ответил Рауль. — Но расскажите мне, что произошло дальше, когда вы сели на белую лошадь из «Пророка»?

— Я позволила посадить себя на лошадь. Странное оцепенение постепенно сменило тревогу и ужас, которые вызвало во мне это адское приключение. Человек в черном удерживал меня, и я уже не пыталась бежать от него.

Внутренний покой, который охватил меня, заставлял думать, что я нахожусь под влиянием какого-то зелья, хотя я полностью владела своими чувствами.

Мои глаза привыкли к темноте, и она прерывалась то тут то там короткими проблесками света. Я считала, что мы находимся в узкой, круглой галерее, и представила себе, что она проходит вокруг здания, подземная часть которого огромна.

Один раз, только один раз я спускалась в эти громадные подвалы и останавливалась на третьем уровне, боясь идти дальше. Я видела еще два уровня ниже, достаточно большие, чтобы разместить там небольшой городок, но появившиеся фигуры заставили меня убежать. Это были черные демоны.

κραδαίνοντας φτυάρια και τσουγκράνες, που ανάβουν τις υψικάμινους με τεράστιες φλόγες και που, αν τολμήσετε να τους πλησιάσετε, σας απειλούν, ανοίγοντας μπροστά σας, ξαφνικά, τα πυρωμένα στόματα των φούρνων!...

Έτσι κι εκείνη την εφιαλτική νύχτα, ενώ ο Σεζάρ ήσυχα ήσυχα με κουβαλούσε στην πλάτη του, είδα ξάφνου, από μακριά, από πολύ μακριά, σαν μέσα από αντεστραμμένο φακό μικροσκοπικούς μαύρους δαίμονες μπρος στις κόκκινες υψικάμινους των καλοριφέρ τους... Μια εμφανίζονταν... μια εξαφανίζονταν... εξακολούθησαν να εμφανίζονται κατά διαστήματα σ' όλη τη διάρκεια της παράξενης πορείας μας... Στο τέλος, εξαφανίστηκαν τελείως.

Η αντρική μορφή εξακολουθούσε να με κρατά πάντα κι ο Σεζάρ προχωρούσε χωρίς οδηγό και με σίγουρο βήμα...

Δεν ξέρω καθόλου πόσο διάρκεσε αυτό το ταξίδι μέσ' στη νύχτα. Είχα όμως την αίσθηση πως γυρνούσαμε γύρω γύρω... πως κατεβαίναμε ολοένα και πιο βαθιά στη γη. Ακολουθούσαμε μια άκαμπτη σπείρα που μας οδηγούσε στα έγκατα της γης... Μήπως όμως ήμουν ζαλισμένη;... Όχι, δεν το νομίζω... Είχα μιαν απίστευτη πνευματική διαύγεια.

Σ' ένα σημείο, ο Σεζάρ τέντωσε τα ρουθούνια του, οσφρίστηκε την ατμόσφαιρα και άρχισε να προχωρά κάπως γρηγορότερα. Ένωσα τον αέρα να υγραίνεται και μετά από λίγο ο Σεζάρ σταμάτησε. Η νύχτα φωτίστηκε. Μια γαλαζωπή ανταύγεια απλώθηκε γύρω. Προσπάθησα να καταλάβω πού βρισκόμασταν.

Βρισκόμασταν στις όχθες μιας λίμνης που τα βαθιά μολυβένια της νερά χάνονταν μακριά, μέσα στο σκοτάδι... όμως η όχθη φωτιζόταν από το γαλαζωπό φως κι έτσι μπόρεσα να δω μια μικρή βάρκα δεμένη στην αποβάθρα.

«Βέβαια, ήξερα πως όλ' αυτά υπήρχαν πραγματικά και πως το θέαμα αυτής της λίμνης κι αυτής της βάρκας κάτω απ' τη γη δεν είχαν τίποτα το υπερφυσικό. Όμως, πρέπει να πάρετε υπόψη σας τις εξαιρετικές συνθήκες κάτω απ' τις οποίες έφτασα σ' αυτήν την όχθη.

Они работали лопатами, разжигая и поддерживая огонь, и, если ты подходил близко к ним, угрожали внезапно открыть красные пасти своих топок.

Пока Цезарь спокойно нес меня на своей спине через кромешную тьму, далеко впереди я увидела черных демонов перед красными огнями их печей. Они появлялись, исчезали и опять появлялись в зависимости от изгибов и поворотов маршрута, которым мы следовали. Наконец они исчезли совсем.

Мужчина все еще поддерживал меня, и Цезарь продолжал идти, неуправляемый и спокойный.

Я не могу даже приблизительно рассказать вам, как долго продолжалось это путешествие в темноту. Моей единственной мыслью было, что мы движемся по кругу, спускаясь по несгибаемой спирали в глубь земли. Возможно, я думала так, потому что моя голова кружилась, но я не верю этому. Нет, мысли мои были невероятно ясными.

Цезарь вдруг фыркнул и немного ускорил шаг. Воздух стал влажным. Ночь прояснялась. Мы были в окружении голубоватого зарева.

Я увидела, что мы оказались на берегу озера. Его серая вода сливалась вдали с темнотой, но зарево освещало берег, и я заметила маленькую лодку, привязанную к железному кольцу на пристани.

Не было ничего сверхъестественного в этом подземном озере с плавающей на нем лодкой, но подумайте о той фантастической ситуации, в которой я оказалась! Души мертвых, подходя к реке Лете, не могли чувствовать большей тревоги, чем я, и

Φαντάζομαι πως κάπως έτσι θα αισθανόντουσαν και οι ψυχές των νεκρών που έφταναν στα νερά της Στυγός. Είμαι σίγουρη πως ο Χάροντας δε θα ήταν πιο πένθιμος ούτε περισσότερο σιωπηλός από την ανθρώπινη μορφή που με μετέφερε στη βάρκα.

Μήπως είχε τελειώσει η επίδραση του ελιξήριου; Το κρύο αυτού του τόπου ήταν αρκετό για να με συνεφέρει. Ο λήθαργος έφευγε κι έκανα μερικές κινήσεις που φανέρωναν πως ο τρόμος άρχιζε ξανά να με συνεπαίρνει.

Ο αλλόκοτος συνοδός μου πρέπει να το κατάλαβε γιατί, με μια απότομη κίνηση, έδιωξε τον Σεζάρ που χάθηκε μέσ' στα σκοτάδια της στοάς... Άκουσα τον ήχο που έκαναν τα πέταλά του ανεβαίνοντας μια σκάλα·

μετά, ο άντρας μπήκε στη βάρκα, αφού προηγουμένα την έλυσε. Πήρε τα κουπιά κι άρχισε να κωπηλατεί δυνατά και γρήγορα. Κάτω απ' τη μάσκα τα μάτια του με παρακολουθούσαν συνέχεια. Ένιωθα πάνω μου την ακινησία του βλέμματός του να με βαραίνει.

Ολόγυρά μας το νερό δεν έκανε κανένα θόρυβο. Γλιστρούσαμε μέσα σ' αυτή τη γαλαζωπή ανταύγεια· μετά, βρεθήκαμε ξανά μέσ' στο απόλυτο σκοτάδι και αράξαμε. Η βάρκα ακούμπησε πάνω σε κάτι σκληρό.

Για μια ακόμη φορά με σήκωσαν ψηλά για να με μεταφέρουν. Ξαναβρήκα τη δύναμη να ουρλιάξω. Ούρλιαξα. Ξάφνου, αιφνιδιασμένη απ' το φως, σώπασα. Με άφησε μέσα σ' ένα εκτυφλωτικό φως.

Μ' ένα πήδημα σηκώθηκα όρθια. Είχα επανακτήσει όλες μου τις δυνάμεις. Βρισκόμουν στη μέση ενός σαλονιού που ήταν διακοσμημένο και στολισμένο μόνο με λουλούδια, με λουλούδια που ήσαν υπέροχα αλλά και ηλίθια, γιατί ήταν όλα τους τοποθετημένα σε καλάθια με μεταξωτές κορδέλες, έτσι όπως τα πουλάνε τα ανθοπωλεία του δρόμου, λουλούδια πολύ «πολιτισμένα» σαν κι αυτά που συνήθως

Харон не мог быть более угрюмым или более молчаливым, чем мужчина, который посадил меня в лодку.

Μοжет быть, эффе́кт зелья исчез или прохлада этого места позволила мне прийти в себя — в любом случае мое оцепенение почти спало. Я сделала несколько движений, которые показали, что мой страх возвращается.

Μой мрачный компаньон, вероятно, заметил это, потому что показал быстрым жестом, чтобы убрали Цезаря. Я видела, как Цезарь исчез в темноте галереи, и слышала, как он громко бил копытами на ступеньках лестницы.

Μужчина прыгнул в лодку, отвязал ее от кольца, взял весла и стал быстро и сильно грести. Его глаза через отверстия в маске неотрывно следили за мной, и я чувствовала на себе тяжесть его неподвижных зрачков.

Было очень тихо. Мы скользили по голубоватому свету, о котором я говорила вам, но вскоре опять оказались в полной темноте. Наконец лодка ударилась о что-то твердое и остановилась.

Μужчина поднял меня. К этому времени я в достаточной степени восстановила свои силы, чтобы закричать, и я сделала это. Но затем я замолчала, ослепленная светом, — да, мужчина опустил меня вниз, в ослепительно яркий свет.

Я вскочила на ноги. Силы вернулись ко мне. Я увидела, что нахожусь в центре гостиной. Она была вся заставлена великолепными цветами, которые выглядели нелепо из-за шелковых лент, привязанных к корзинам, какие продаются в магазинах на бульварах; это были оранжерейные цветы, подобные тем, что я всегда находила в своей артистической комнате после спектакля. Среди этих

στέλνουν στο καμαρίни μου μετά από κάθε πρεμιέρα. Στο κέντρο αυτής της πολύ παριζιάνικης ταρίχευσης στεκόταν όρθια, με σταυρωμένα χέρια, η μαύρη φιγούρα του άντρα... και... μίλησε:

»- Ησυχάστε Κριστίν, είπε. Δε διατρέχετε κανέναν κίνδυνο.

» Ήταν η Φωνή!

»Ο θυμός μου ήταν το ίδιο μεγάλος με την έκπληξή μου. Όρμησα πάνω στη μάσκα για να του τη βγάλω... ήθελα επιτέλους να γνωρίσω το πρόσωπο της Φωνής. Η αντρική μορφή μου είπε:

»- Δε διατρέχετε κανέναν κίνδυνο, φτάνει να μην αγγίζετε αυτή τη μάσκα!

«Φυλακίζοντάς μου απαλά τις παλάμες μ' έβαλε να κάτσω.

»Μετά, γονάτισε μπροστά μου και δεν είπε πια τίποτε!

»Η ταπεινοσύνη αυτής της στάσης μου ξανάδωσε κάποιο κουράγιο. Το φως που συγκεκριμενοποιούσε τα πάντα γύρω μου μ' επανέφερε στην πραγματικότητα της ζωής. Όσο εξωπραγματική κι αν ήταν η περιπέτειά μου, τώρα περιστοιχιζόταν από πράγματα συγκεκριμένα και θνητά, που μπορούσα να δω και ν' αγγίζω.

Η ταπετσαρία αυτών των τοίχων, αυτά τα έπιπλα, αυτό το κηροπήγιο... αυτά τα βάζα τα γεμάτα λουλούδια, που μπορούσα να πω με ακρίβεια από πού αγοράστηκαν και πόσο κόστισαν, με τα χρυσά τους καλαθάκια, όλα όσα βρισκόντουσαν εκεί, μοιραία, περιορίζαν τη φαντασία μου στα στενά και συγκεκριμένα όρια ενός συνηθισμένου σαλονιού, ενός σαλονιού όμοιου με χιλιάδες άλλα που, όμως, έχουν τουλάχιστον το προτέρημα να μη βρίσκονται στα υπόγεια της Όπερας του Παρισιού.

Σίγουρα, είχα να κάνω με έναν τρομερό τύπο που με κάποιο μυστηριώδη τρόπο είχε εγκατασταθεί εδώ. Όπως άλλοι από ανάγκη και με τη σιωπηλή συγκατάθεση της διεύθυνσης, έτσι κι αυτός είχε βρει ένα σίγουρο καταφύγιο μέσα στα υπόγεια αυτού του σύγχρονου πύργου της Βαβέλ όπου

типично парижских цветов стоял, скрестив руки, человек в маске и черном плаще. И он сказал:

«Не бойтесь, Кристина, вы вне опасности».

Это был Голос.

Я была ошеломлена и вне себя от бешенства. Протянув руку к маске, я попыталась сорвать ее, чтобы увидеть лицо Голоса. Однако он мягко схватил меня за запястье, толкнул в кресло и продолжил:

«Вы вне опасности, если не будете трогать мою маску». Затем встал передо мной на колени, больше ничего не говоря.

Его покорность вернула мне смелость. Свет, ясно освещавший вещи вокруг меня, вернул мне сознание реальности жизни. Мое путешествие, каким бы необычайным оно ни казалось, было окружено земными вещами, которые я могла видеть и к которым могла прикоснуться.

Обои на стенах, мебель, подсвечники, вазы и даже цветы — я могла почти сказать, откуда они появились в этих позолоченных корзинах и сколько они стоили, — неизбежно ограничили мое воображение пределами гостиной как обычного места, которое, по крайней мере, находилось в подвалах Оперы.

Я решила, что, вероятно, имею дело с чужаком-чужестранцем, который жил в подвалах, так же как другие, из-за нужды, с молчаливого согласия администрации, нашел постоянное убежище в мансардах этой современной Вавилонской башни, где люди интриговали, пели на всех языках и

<p>δολοπλοκούσαν, τραγουδούσαν κι αγαπούσαν σ' όλες τις γλώσσες και τις διαλέκτους του κόσμου.</p> <p>»Έτσι η Φωνή, η Φωνή που είχα αναγνωρίσει κάτω απ' τη μάσκα, απ' αυτή τη μάσκα που μπορούσε να μου κρύψει το πρόσωπο, αλλά όχι τη φωνή, ήταν αυτό που εκείνη τη στιγμή βρισκόταν γονατισμένο μπροστά μου: ένας άντρας!</p> <p>«Εκείνη την ώρα δε σκεφτόμουν πια τη φριχτή κατάσταση όπου βρισκόμουν, είχα πάψει ν' αναρωτιέμαι τι θ' απογίνω και ποιο ήταν το σκοτεινό και ψυχρά τυραννικό σχέδιο που με είχε οδηγήσει σ' αυτό το σαλόνι, όπως οδηγούν ένα φυλακισμένο στο κελί του ή μια σκλάβο στο χαρέμι.</p> <p>Όχι! Το μόνο που σκεφτόμουν ήταν πως η Φωνή τελικά δεν ήταν άλλο απ' αυτό: η Φωνή ήταν ένας άντρας! Μπρος σ' αυτή την αποκάλυψη έβαλα τα κλάματα.</p> <p>»Ο άντρας, που εξακολουθούσε να 'ναι γονατισμένος μπροστά μου, πρέπει να κατάλαβε τι ήταν αυτό που μ' έκανε να κλαίω, γιατί μου είπε:</p> <p>»- Είναι αλήθεια, Κριστίν!... Δεν είμαι ούτε άγγελος, ούτε πνεύμα, ούτε φάντασμα... Είμαι ο Ερίκ!»</p> <p>Για μια ακόμη φορά η διήγηση της Κριστίν διακόπηκε. Στους δυο νέους φάνηκε πως η ηχώ είχε επαναλάβει πίσω τους:</p> <p>Ερίκ!... Ποια ηχώ;... Κοίταξαν γύρω τους και είδαν πως είχε πέσει η νύχτα. Ο Ραούλ πήγε να σηκωθεί αλλά η Κριστίν τον κράτησε κοντά της:</p> <p>«Καθίστε, Ραούλ! Πρέπει να τα μάθετε όλα τώρα, εδώ!»</p> <p>«Γιατί εδώ, Κριστίν; Φοβάμαι μήπως κρυώσετε τώρα που έπεσε η νύχτα...»</p> <p>«Το μόνο που πρέπει να φοβόμαστε, φίλε μου, είναι οι καταπακτές κι εδώ βρισκόμαστε μακριά απ' τον κόσμο των καταπακτών... δεν</p>	<p>любили друг друга.</p> <p>Я не думала о той ужасной ситуации, в которой оказалась, я не хотела знать, что случится со мной, какая темная сила привела меня сюда, чтобы быть запертой в этой гостиной, как заключенная в камере или рабыня в гареме.</p> <p>Нет, сказала я себе. Голос — мужчина! Я стала плакать.</p> <p>Мужчина, все еще стоявший на коленях, очевидно, понял причину моих слез, потому что он произнес:</p> <p>«Это правда, Кристина. Я не ангел, дух или привидение. Я — Эрик».</p> <p>В этом месте история Кристины была опять прервана. Ей и Раулю показалось, что эхо за их спиной повторило:</p> <p>«Эрик». Какое эхо? Они увидели, что настала ночь. Рауль сделал движение, как будто хотел встать, но Кристина удержала его.</p> <p>— Оставайтесь, — сказала она, — я хочу закончить свой рассказ здесь.</p> <p>— Почему здесь? Я боюсь, что ночью здесь слишком холодно.</p> <p>— Нам нечего бояться, кроме люков. Мне не разрешено видаться с вами вне Оперы. Сейчас не время раздражать его. Мы не</p>
--	---

<p>έχω το δικαίωμα, δεν μπορώ να σας δω έξω απ' το θέατρο... Δεν πρέπει να του φέρουμε αντιρρήσεις τώρα... Δεν πρέπει να τον κάνουμε να υποψιαστεί τίποτα...»</p> <p>«Κριστίν! Κριστίν! Κάτι μου λέει πως θάναι λάθος μας να περιμένουμε μέχρι κύριο βράδυ και πως πρέπει να φύγουμε τώρα αμέσως!»</p> <p>«Μα, σας είπα πως αν δεν μ' ακούσει αύριο το βράδυ να τραγουδώ θα λυπηθεί αφάνταστα...»</p> <p>«Μα, έτσι κι αλλιώς, δεν μπορείτε ν' αποφύγετε να λυπήσετε τον Ερίκ, αφού θα τον εγαταλείψετε για πάντα...»</p> <p>«Έχετε δίκιο, Ραούλ... γιατί πραγματικά... αν το εγκαταλείψω... θα πεθάνει...» Η νέα κοπέλα πρόσθεσε με υπόκωφη φωνή: «Όμως, είμαστε επί ίσοις όροις... γιατί κι εμείς κινδυνεύουμε να μας σκοτώσει...»</p> <p>«Σας αγαπά λοιπόν τόσο πολύ;»</p> <p>«Ναι, ο έρωτάς του μπορεί να φτάσει ως το έγκλημα».</p> <p>«Μα, μπορούμε ν' ανακαλύψουμε το κρυφύγγο του... μπορούμε να πάμε να τον βρούμε. Αφού ο Ερίκ δεν είναι φάντασμα, μπορούμε να τον βρούμε, να του μιλήσουμε και να τον υποχρεώσουμε να μας απαντήσει!»</p> <p>Η Κριστίν κούνησε το κεφάλι:</p> <p>«Όχι! Όχι! Ραούλ! Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα στον Ερίκ!... Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να φύγουμε!»</p> <p>«Και γιατί, αφού μπορούσαμε να φύγουμε, ξαναγυρίσατε κοντά του;»</p> <p>«Γιατί έπρεπε... Θα καταλάβετε όταν σας πω το πώς έφυγα από κει...»</p> <p>«Α! Πόσο τον μισώ!...» φώναξε ο Ραούλ... «και σεις Κριστίν, πείτε μου πως κι εσείς τον μισείτε... έχω ανάγκη να σας ακούσω να το λέτε για να μπορέσω να παρακολουθήσω πιο ήρεμα τη συνέχεια αυτής της απίστευτης ερωτικής ιστορίας... πείτε μου λοιπόν, τον</p>	<p>должны возбуждать у него подозрений.</p> <p>— Кристина! Кристина! Что-то говорит мне, что мы делаем ошибку, дожидаясь завтрашней ночи, мы должны бежать сейчас же.</p> <p>— Если Эрик не услышит меня завтра, это причинит ему сильную боль.,</p> <p>— Будет трудно уйти от него навсегда, не причинив ему боли.</p> <p>— Вы правы, Рауль, я уверена, мое бегство убьет его. — Помолчав, она добавила приглушенным голосом: — Но, по крайней мере, это равная игра: есть шанс, что он убьет нас.</p> <p>— Тогда он действительно любит вас?</p> <p>— Да, достаточно, чтобы не остановиться ни перед чем, даже перед убийством.</p> <p>— А возможно ли найти место, где он живет, и пойти туда. Поскольку он не призрак, ведь можно с ним поговорить и даже заставить его ответить.</p> <p>Κριστινα ποκαчала головой:</p> <p>— Нет, против Эрика ничего нельзя сделать. От него можно только убежать!</p> <p>— Тогда почему, если вы могли убежать от него, вы вернулись обратно?</p> <p>— Потому что должна была сделать это. Вы поймете это, узнав, как я покинула его дом.</p> <p>— О, я ненавижу его! — закричал Рауль. — А вы, Кристина? Скажите мне... Скажите мне это, чтобы я смог дослушать конец этой невероятной истории. Вы его тоже ненавидите?</p>
--	--

μισείτε;».

«Όχι!» είπε η Κριστίν πολύ απλά.

«Προς τι, λοιπόν, όλες αυτές οι ιστορίες και τα μεγάλα λόγια; Τον αγαπάτε λοιπόν! Ο φόβος σας, ο τρόμος σας, όλ' αυτά δεν είναι άλλο από έρωτας, ένας έρωτας από τους πιο ηδονικούς. Είναι απ' αυτούς τους έρωτες που δύσκολα παραδέχεται κανείς», εξήγησε ο Ραούλ με πικρία.

«Τον ερωτευθήκατε, ακριβώς γιατί και η σκέψη του ακόμα σας κάνει ν' ανατριχιάζετε! Είσαστε ερωτευμένη μ' έναν άντρα που κατοικεί σ' ένα υπόγειο παλάτι!» Γέλασε σαρκαστικά.

«Θέλετε λοιπόν να ξαναγυρίσω σ' αυτόν», τον διέκοψε απότομα η Κριστίν...

«Προσέξτε Ραούλ, σας το είπα: αν ξαναπάω δε θα επιστρέψω ποτέ πια!»

Μια τρομαχτική σιωπή απλώθηκε ανάμεσά τους... ανάμεσα στους τρεις τους... τους δυο που μιλούσαν και τη σκιά που άκουγε...

«Πριν σας απαντήσω», είπε τελικά ο Ραούλ, με μια μακρόσυρτη φωνή, «θα ήθελα να ξέρω τι νιώθετε γι' αυτόν...»

«Φρίκη!» είπε αυτή... Τούτη η λέξη, που η Κριστίν πρόφερε με μια απίστευτη ένταση, σκέπασε όλους τους στεναγμούς της νύχτας.

«Αυτό είναι το χειρότερο», συνέχισε η Κριστίν με ολοένα μεγαλύτερη ταραχή... «Αισθάνομαι φρίκη γι' αυτόν, αλλά δεν τον σιχαίνομαι ούτε τον μισώ. Μα, πώς μπορώ να τον μισήσω, Ραούλ;

Σκεφτείτε τον στα πόδια μου, εκεί στη λίμνη, κάτω απ' τη γη. Κατηγορεί και καταριέται τον εαυτό του, εκλιπαρεί τη συγγνώμη μου!...

»Παραδέχεται την απάτη του. Μ' αγαπά! προσφέρει στα πόδια μου έναν τεράστιο, τραγικό έρωτα!...

Ο έρωτας που ένιωθε για μένα τον έκανε να με

— Нет, — ответила она просто.

— Тогда почему вы говорите все это? Вы, очевидно, любите его, и ваш страх, ваш ужас — все это любовь особого рода. Рода, которого вы не допускаете, — с горечью произнес Рауль.

— Любовь, которая вызывает нервную дрожь, когда вы думаете о ней. Можно представить — мужчина, который живет в подземном дворце. — И он засмеялся презрительно.

— Вы хотите, чтобы я вернулась? — спросила она резко.

— Будьте осторожны, Рауль. Я уже сказала, что если опять окажусь там, то обратно не вернусь никогда.

Воцарилась напряженная тишина.

— Прежде чем я отвечу, — сказал наконец Рауль медленно, — я хотел бы знать, какие чувства вы испытываете к нему, поскольку вы не ненавидите его.

— Ужас! — воскликнула Кристина и произнесла это слово так громко, что оно утонуло в воздухе ночи.

— Это самое худшее, — продолжала она с растущей напряженностью, — он страшит меня, но я не ненавижу его. Да и как я могу ненавидеть его, Рауль?

Представьте, каким он был, на коленях, в своем подземном доме у озера. Он обвинял, проклинал себя, просил меня простить его. Он признался в обмане. Сказал, что любит меня. Он положил к моим ногам свою огромную, трагическую любовь.

Он похитил меня из-за любви, но он уважал

κλέψει! Μ' έκλεισε μαζί του μέσα στη γη... από έρωτα... Όμως, με σέβεται, όμως σέρνεται στα πόδια μου, όμως αναστενάζει, όμως κλαίει!...

Κι όταν σηκώνομαι, Ραούλ, όταν του λέω πως αν δεν μου ξαναδώσει αμέσως την ελευθερία που μου στέρησε, το μόνο που μπορώ να νιώσω γι' αυτόν είναι περιφρόνηση... πράγμα απίστευτο, μου την προσφέρει... είμαι ελεύθερη να φύγω...

Είναι έτοιμος να μου δείξει το μυστηριώδη δρόμο... μόνο που... μόνο που σηκώνεται κι αυτός και γω δεν μπορώ να ξεχάσω πως μπορεί να μην είναι ούτε φάντασμα, ούτε άγγελος, ούτε πνεύμα. Εξακολουθεί όμως πάντα να είναι η Φωνή... γιατί... γιατί όταν σηκώνεται τραγουδά!... Και γω τον ακούω... και μένω!

Εκείνο το βράδυ, δεν είπαμε τίποτ' άλλο... Είχε πάρει μια άρπα κι άρχισε να μου τραγουδά, αυτός, η φωνή ενός άντρα, η φωνή ενός αγγέλου, φωνή ανθρώπινη, φωνή αγγελική, το ρομάτζο της Δεισδαιμόνας.

Θυμήθηκα πως κι εγώ είχα τραγουδήσει το ίδιο κομμάτι και ντράπηκα. Φίλε μου, η μουσική μπορεί να εξαφανίσει οτιδήποτε έχει σχέση με τον εξωτερικό κόσμο, οτιδήποτε πέρα από αυτούς τους ήχους που έρχονται κι αγγίζουν την καρδιά σου.

Η αλλόκοτη περιπέτειά μου, ξεχάστηκε τελείως. Το μόνο που υπήρχε ήταν η φωνή και γω, θαμπωμένη και μεθυσμένη, την ακολουθούσα στο αρμονικό της ταξίδι... Όμοια με τα μαγεμένα απ' τον μυθικό Ορφέα ζωάκια...

Με σεργιανούσε στον πόνο και στη χαρά, στο μαρτύριο, στην απελπισία και στην ανεμελιά, στο θάνατο και στους θριαμβευτικούς υμεναίους...

Άκουγα... Τραγουδούσε... Τραγούδησε άγνωστες μουσικές... μ' έκανε ν' ακούσω μια καινούργια μουσική που μου προξενούσε μια περίεργη αίσθηση γλυκύτητας, χάνωσης, ανάπαυσης... μια μουσική που αφού πήρε ψηλά την ψυχή μου, σιγά σιγά την καθισούχαζε

меня, раболепствовал передо мной, он жаловался, плакал.

И когда я встала и сказала ему, что могу лишь презирать его, если он немедленно не вернет мне свободу, я была удивлена, услышав от него предложение: я могу уйти, когда мне захочется.

Он хотел уже показать мне таинственную тропинку. Но он тоже встал, и тогда я поняла, что, хотя он не ангел, дух или привидение, он все же Голос, потому что он запел! И я стала слушать, и осталась.

Мы ничего не сказали больше друг другу в тот вечер. Он взял арфу и начал петь мне любовную песню Дездемоны.

Моя память, напомнившая мне, как пела ее я сама, заставила меня устыдиться. Музыка обладает магической силой устранять все во внешнем мире, за исключением звуков, которые проникают прямо в сердце.

Мое странное приключение было забыто. Голос опять пробудил меня к жизни, и я следовала за ним, восхищенная, в его гармоническое путешествие. Я принадлежала к семье Орфея!

Я прошла через горе-радость, мученичество, отчаяние, блаженство, смерть, триумфальные свадьбы.

Я слушала. Голос пел. Он пел какие-то незнакомые мелодии, и эта музыка создавала странное впечатление нежности, томления и покоя, волновала душу, постепенно успокаивая ее, вела на порог мечты. Я заснула.

οδηγώντας την στο κατώφλι του ονείρου. Με πήρε ο ύπνος.

Όταν ξύπνησα ήμουν μόνη σε μια σεζλόγκ, μέσα σ' ένα μικρό, πολύ απλό δωμάτιο. Είχε ένα συνηθισμένο κρεβάτι από ακαζού και φωτιζόταν μόνο από μια λάμπα που βρισκόταν πάνω σ' ένα παλιό μαρμάρινο κομοδίνο “Λουί Φιλίπ”. Τι ήταν αυτό το καινούργιο σκηνικό;...

Έπιασα το μέτωπό μου σαν για να διώξω ένα κακό όνειρο!... Αλίμονο! Δεν άργησα να καταλάβω πως δεν ονειρευόμουν! Ήμουν φυλακισμένη και δεν μπορούσα να βγω από το δωμάτιο μου παρά μόνο για να πάω στο μπάνιο, σ' ένα πραγματικά πολύ άνετο μπάνιο. Με άφθονο ζεστό και κρύο νερό.

Όταν γύρισα στο δωμάτιό μου είδα πάνω στο κομοδίνο ένα σημείωμα, γραμμένο με κόκκινο μελάνι, που με πληροφορούσε σε ποια θλιβερή κατάσταση βρισκόμουν και μ' έκανε να μην έχω πια την παραμικρή αμφιβολία πάνω στην πραγματικότητα των γεγονότων.

“Αγαπητή μου Κριστίν”, έλεγε το χαρτί, “δε χρειάζεται ν' ανησυχείτε για την τύχη σας. Δεν υπάρχει στον κόσμο άλλος κανείς που να σας σέβεται περισσότερο από μένα· είμαι ο καλύτερός σας φίλος. Αυτή τη στιγμή είσαστε μόνη, σ' αυτό το σπίτι που σας ανήκει. Έχω βγει για να πάω στα μαγαζιά και να σας φέρω ό,τι μπορεί να χρειαστείτε”.

»- Μα την αλήθεια! φώναξα, έπεσα στα χέρια ενός τρελού. Τι θ' απογίνω; Για πόσο καιρό σκέφτεται άραγε αυτός ο άθλιος να με κρατά κλειδωμένη μέσα στην υπόγεια φυλακή του;

«Άρχισα να τρέχω μέσα στο μικρό μου διαμέρισμα σαν τρελή, ψάχνοντας απεγνωσμένα να βρω μια έξοδο. Κατηγορούσα με σκληρότητα τον εαυτό μου για τις προλήψεις μου κι ένιωθα μια φριχτή ευχαρίστηση στο να χλευάζω την απίστευτη αθωότητά μου που μ' έκανε να πιστέψω στη Φωνή, που μ' έκανε να πιστέψω στη φωνή του πνεύματος της μουσικής...

Проснулась я в кресле в простой маленькой спальне с обычной кроватью из красного дерева. Комната была освещена лампой, стоявшей на мраморной вершине старого, времен Луи-Филиппа, комода. Где я теперь?

Я провела рукой по лбу, будто хотела отогнать дурной сон. К сожалению, не потребовалось много времени, чтобы понять: я не сплю. Я была заключенной и из спальни могла выйти только в очень уютную ванную с горячей и холодной водой.

Вернувшись в спальню, я увидела на комодe записку, написанную красными чернилами. Если у меня и были какие-либо сомнения относительно реальности того, что произошло, эта записка полностью их развеяла.

«Моя дорогая Кристина, — говорилось в ней, — вы не должны беспокоиться о вашей судьбе. В мире у вас нет лучшего или более уважающего вас друга, чем я. В настоящее время вы в этом доме одни, в доме, который принадлежит вам. Я ушел сделать кое-какие покупки и, вернувшись, принесу простыни и другие личные вещи, которые вам, возможно, понадобятся».

«Совершенно ясно, я попала в руки сумасшедшего! — сказала я себе. — Что станет со мной? Как долго этот негодяй намеревается держать меня в этой подземной тюрьме?»

Я бегала по комнате в поисках выхода, но не нашла его. Я горько упрекала себя за глупое суеверие и невинность, с которой я приняла Голос за Ангела музыки, когда слышала его через стены моей артистической комнаты.

Όταν κανείς είναι τόσο ηλίθιος θα πρέπει να περιμένει να του συμβούν οι μεγαλύτερες συμφορές και θάνατι άξιος της τύχης του! Μου 'ρχόταν να χτυπήσω τον εαυτό μου κι άρχισα να γελάω και να κλαίω ταυτόχρονα για τα χάλια μου. Σ' αυτήν την κατάσταση με βρήκε ο Ερίκ.

«Αφού χτύπησε τρεις φορές ελαφριά τον τοίχο, μπήκε ήσυχα ήσυχα από μια πόρτα, που εγώ δεν είχα ανακαλύψει, και που άφησε ανοιχτή.

Ήταν φορτωμένος πακέτα τα οποία ακούμπησε, χωρίς να βιάζεται, πάνω στο κρεβάτι μου, ενώ εγώ τον έβριζα και τον προκαλούσα να βγάλει τη μάσκα του... αν ήταν έντιμος θα 'πρεπε να φανερώσει το πρόσωπό του...

»Μου απάντησε με μια μεγάλη γαλήνη:

»- Το πρόσωπο του Ερίκ δε θα το δείτε ποτέ.

»Μετά, με μάλωσε γιατί δεν είχα ακόμη πλυθεί. Με πληροφόρησε πως η ώρα ήταν δύο το μεσημέρι. Μου άφησε μισή ώρα για την τουαλέτα μου και πήρε το ρολόι μου για να το βάλει στη σωστή ώρα. Μετά απ' αυτό, με κάλεσε στην τραπεζαρία όπου, καθώς μου ανάγγειλε, μας περίμενε ένα θαυμάσιο γεύμα.

Πεινούσα τρομαχτικά, του 'κλεισα την πόρτα στα μούτρα και μπήκα στην τουαλέτα. Μπήκα στη μπανιέρα, αφού πήρα δίπλα μου ένα θαυμάσιο ψαλίδι, με το οποίο ήμουν αποφασισμένη να σκοτώσω τον Ερίκ αν, αφού συμπεριφέρθηκε σαν τρελός, έπαυε να συμπεριφέρεται σαν έντιμος άντρας.

Το δροσερό νερό μου 'κανε πολύ καλό κι όταν εμφανίστηκα ξανά μπροστά στον Ερίκ είχα πάρει τη συνετή απόφαση να μην τον προκαλέσω και να μην αναφερθώ στα προηγούμενα. Ήμουν αποφασισμένη ακόμα και να τον κολακέψω, αν ήταν ανάγκη, για ν' αποκτήσω όσο το δυνατόν γρηγορότερα την ελευθερία μου.

Τελικά, αυτός πρώτος μου μίλησε για τα σχέδια που είχε για μένα, με σκοπό να με καθησυχάσει, καθώς είπε. Μου είπε, λοιπόν,

Любой, позволивший себе подобную глупость, мог ожидать ужасных катастроф и знать, что полностью заслужил их. Я чувствовала себя так, словно исхлестала сама себя. Я смеялась и плакала одновременно. Именно в таком состоянии нашел меня Эрик, когда вернулся.

Постучав три раза о стену, он спокойно вошел через дверь, которую я не смогла обнаружить.

В руках у него был ворох коробок и пакетов. Он не спеша положил их на кровать, пока я ругала его и требовала, чтобы он снял свою маску, если по-прежнему утверждает, что она скрывает лицо благородного человека.

Он ответил с большим самообладанием:

«Вы никогда не увидите лица Эрика».

Затем Эрик сделал мне выговор за то, что я до сих пор еще не умылась и не причесалась, и соизволил проинформировать меня, что уже два часа пополудни. Он дает мне полчаса, сказал он, заводя часы, и затем мы пойдем в столовую, где нас ждет отличный завтрак.

Я была голодна. Хлопнув дверью, я пошла в ванную комнату, приняла ванну, предусмотрительно положив рядом с собой ножницы: я решила убить себя, если он вдруг перестанет вести себя как благородный человек.

Холодная вода в ванне улучшила мое состояние. Я благоразумно решила больше не оскорблять Эрика, даже польстить ему, если необходимо, в надежде, что он, возможно, скоро освободит меня.

Эрик сказал, что хочет успокоить меня, рассказав о своих планах в отношении меня. Он слишком наслаждался моим

πως η συντροφιά μου του έδινε τόση μεγάλη χαρά που του ήταν αδύνατον να με αποχωριστεί αμέσως, όπως είχε σκεφτεί να κάνει την προηγούμενη, όταν είδε το τρομοκρατημένο μου πρόσωπο.

Έπρεπε, συνέχισε, να καταλάβω πως δεν υπήρχε κανένας λόγος να με τρομάζει η παρουσία του δίπλα μου. Μου 'πε πως μ' αγαπούσε μα πως δε θα μου το ξανάλεγε παρά μόνο όταν, και αν, θα του το επέτρεπα κι ότι όλον τον υπόλοιπο καιρό θα τον περνούσαμε με μουσική.

»- Τι θέλετε να πείτε: «όλον τον υπόλοιπο καιρό;» τον ρώτησα.

»Η απάντηση του ήταν συγκεκριμένη:

»- Πέντε μέρες.

»- Και μετά θα είμαι ελεύθερη;

»- Θα είστε ελεύθερη, Κριστίν, γιατί μετά από αυτές τις πέντε μέρες θα έχετε καταλάβει και δε θα με φοβάστε πια. Τότε θα 'ρχεστε μόνη σας πότε πότε να βλέπετε τον καημένο τον Ερίκ!...

»Το ύφος που είχε όταν πρόφερε αυτά τα τελευταία λόγια, με τάραξε πάρα πολύ. Έκφραζε μια τόσο βαθιά, αληθινά αξιολύπητη απελπισία που μ' έκανε να φαντάζομαι πίσω απ' τη μάσκα ένα πρόσωπο γεμάτο τρυφερότητα.

Δεν μπορούσα να δω τα μάτια του κι αυτό μ' έκανε να νιώθω ακόμη μεγαλύτερη αμηχανία κοιτάζοντας αυτό το μυστηριώδες τετράγωνο κομμάτι από μεταξωτό μαύρο ύφασμα. Όμως, στην άκρη της μάσκας φάνηκαν ένα, δύο, τρία, τέσσερα δάκρυα.

»Μου έδειξε σιωπηλά ένα μέρος απέναντι του για να κάτσω, ένα μικρό σκαμνάκι στη μέση του δωματίου, εκεί όπου την προηγούμενη είχε καθήσει και είχε παίζει άρπα.

Κάθησα πολύ ταραγμένη. Παρ' όλ' αυτά, έφαγε με μεγάλη όρεξη μερικές караβίδες, ένα φτερό ψητού κοτόπουλου μαγειρεμένου με λίγο κρασί από το Τοκάι, που είχε πάει να φέρει ο ίδιος από τις κάβες του Κιένιζγκμπεργκ, στις ίδιες κάβες που άλλοτε πήγαινε ο Φάλσταφ.

обществом, чтобы лишить себя его немедленно, как сделал это накануне, увидев на моем лице выражение страха и возмущения.

Я должна понять, сказал он, что нет никаких оснований бояться его. Он любит меня, но будет говорить об этом только тогда, когда я разрешу это. Остальное время мы будем уделять музыке.

«Что вы имеете в виду под остальным временем?» — спросила я.

— «Пять дней», — ответил Эрик.

— И после этого я буду свободна?»

— «Вы будете свободны, Кристина, потому что за эти дни вы научитесь не бояться меня, и тогда вы вернетесь, чтобы увидеть вновь бедного Эрика».

Он сказал эти последние слова тоном, который глубоко тронул меня. Мне послышалось в нем такое отчаяние, что я посмотрела на прикрытое маской лицо своего похитителя с состраданием.

Я не могла видеть за маской его глаза, и это усиливало странное чувство тревоги, возникшее у меня, особенно когда я заметила одну, две, три, четыре слезы, сбегавшие вниз на край его плаща из черного шелка.

Эрик жестом пригласил меня к столику в центре комнаты, где прошлой ночью играл для меня на арфе.

Я села, чувствуя себя сильно обеспокоенной, но с аппетитом съела несколько раков и куриное крылышко, запивая все это токайским вином, которое он лично привез из подвалов Кенигсберга, которые часто посещал Фальстаф.

<p>Όσο γι' αυτόν, ούτε έτρωγε, ούτε έπινε. Τον ρώτησα από πού είναι κι αν το όνομά του, Ερίκ, φανερώνει πως κατάγεται από τη Σκανδιναβία.</p> <p>Μου απάντησε πως δεν έχει ούτε όνομα ούτε πατρίδα και πως τυχαία διάλεξε το όνομα Ερίκ. Τον ρώτησα, γιατί, αφού μ' αγαπούσε, δεν προσπάθησε να βρει έναν άλλον τρόπο να μου το πει, αντί να με πάρει με τη βία και να με φυλακίσει στα έγκατα της γης!</p> <p>»- Είναι πολύ δύσκολο, είπα, ν' αγαπηθεί κάποιος μέσα σ' έναν τάφο.</p> <p>»- Υπάρχουν, είπε, μ' ένα ιδιαίτερο ύφος, περιπτώσεις που μπορεί να συμβεί κάτι τέτοιο.</p> <p>»Μετά, σηκώθηκε και μου έτεινε το χέρι για να με καλωσορίσει, όπως είπε, στο διαμέρισμά· εγώ όμως, τράβηξα απότομα το χέρι μου αφήνοντας μια κραυγή. Αυτό που είχα αγγίξει ήταν κάτι υγρό και κοκαλιάρικο” θυμήθηκα πως τα χέρια του μύριζαν θάνατο.</p> <p>»- Ω! συνγνώμη! αναστέναξε, και άνοιξε μπροστά μου μια πόρτα.</p> <p>»- Να το δωμάτιό μου, είπε. Αξίζει τον κόπο νομίζω να το δείτε... Έρχεστε;</p> <p>»Δε δίστασα. Οι τρόποι του, τα λόγια του, όλο του το ύφος μου 'λεγαν να του 'χω εμπιστοσύνη... εν πάσει περιπτώσει, ένιωθα πως δεν υπήρχε λόγος να τον φοβάμαι.</p> <p>»Μπήκα μέσα. Μου φάνηκε πως έμπαινα σε νεκροθάλαμο. Οι τοίχοι ήταν μαύροι, στη θέση όμως του λευκού, που συνήθως χρησιμοποιείται στις πένθιμες διακοσμήσεις, υπήρχαν τεράστιες νότες μουσικής... Στη μέση αυτού του δωματίου υπήρχε ένας τεράστιος ουρανός απ' όπου κρέμονταν κόκκινες κουρτίνες και κάτω απ' αυτόν τον ουρανό υπήρχε ένα ανοιχτό φέρετρο.</p> <p>»Μπρος σ' αυτό το θέαμα τραβήχτηκα προς τα πίσω.</p> <p>»- Εκεί μέσα κοιμάμαι, είπε ο Ερίκ. Πρέλπει</p>	<p>Однако сам Эрик не ел и не пил. Я спросила, какой он национальности и означает ли имя Эрик, что он скандинавского происхождения.</p> <p>Он ответил, что у него нет ни имени, ни родины и что он взял это имя случайно. Я поинтересовалась, почему, если он любит меня, он не нашел другого способа сообщить мне это, кроме как забрав в подземелье и заключив в тюрьму.</p> <p>— «Очень трудно заставить любить себя в могиле», — сказала я.</p> <p>«Приходится довольствоваться тем, что можешь получить», — ответил он странным тоном.</p> <p>Затем он встал и взял меня за руку, потому что хотел, сказал он, показать мне свое жилище. Но я с криком отдернула свою руку: то, к чему я прикоснулась, было влажным и костистым, и я вспомнила, что он его рук веяло смертью.</p> <p>«О, простите меня», — простонал Эрик. Он открыл передо мной дверь:</p> <p>«Это моя спальня. Здесь довольно любопытно» Хотите посмотреть?»</p> <p>Я не колебалась. Его манеры, слова — все говорило мне, что ему можно доверять. Я чувствовала: мне нечего бояться.</p> <p>Я вошла. Мне показалось, что я вступила в похоронную комнату. Стены были завешены черным, но вместо белых прорезей, которые обычны для похоронных портьер, на них было огромное количество музыкальных фраз и нот из Dies Irae. В центре комнаты под балдахин из красной парчи стоял открытый гроб.</p> <p>При виде его я отпрянула.</p> <p>«Я сплю в нем, — сказал Эрик. — Мы</p>
--	--

κανείς να συνηθίζει σ' όλα στη ζωή, ακόμη και στην αιωνιότητα.

«Έστρεψα αλλού το βλέμμα μου. Δεν μπορούσα ν' αντικρύζω αυτό το αλλόκοτο θέαμα. Τότε είδα τα πλήκτρα ενός αρμόνιου που καταλάμβανε τον έναν τοίχο του δωματίου... Πάνω στο αρμόνιο ήταν ένα τετράδιο γεμάτο κόκκινες νότες. Τον ρώτησα αν μπορώ να το δω και διάβασα την πρώτη σελίδα: Ο Δον Ζουάν θριαμβεύων.

»- Ναι, μου είπε, καμιά φορά συνθέτω. Αυτό το έργο το 'χω αρχίσει εδώ και είκοσι χρόνια. Όταν θα τελειώσει θα το πάρω μαζί μου στο φέρετρο και δε θα ξαναζυπνήσω ποτέ πια.

»- Τότε πρέπει να δουλεύετε πολύ σπάνια, όσο το δυνατόν πιο σπάνια είπα.

»- Μερικές φορές δουλεύω δεκαπέντε μέρες και δεκαπέντε νύχτες συνέχεια και τότε ζω μόνο με τη μουσική, τίποτ' άλλο δεν υπάρχει για μένα. Μετά ξεκουράζομαι για χρόνια.

»- Θέλετε να μου παίξετε κάτι από τον Θριαμβεύοντα Δον Ζουάν σας; τον ρώτησα, νομίζοντας πως αυτό θα τον ευχαριστούσε, κατανικώντας την απώθηση που μου δημιουργούσε αυτό το δωμάτιο του θανάτου.

»- Μη μου ζητάτε κάτι τέτοιο, απάντησε με βαριά φωνή. Αυτός ο Δον Ζουάν δε γράφτηκε πάνω στα λόγια ενός Λορέντζο ντ' Απόντε, εμπνευσμένου χπό το κρασί, τους περιστασιακούς έρωτες και το βίτσιο και τιμωρημένου τελικά απ' το Θεό.

Αν θέλετε, μπορώ να σας παίξω Μότσαρτ που θα 'κανε τα όμορφα μάτια σας να δακρύνουν και θα σας εμπνεύσει όμορφες σκέψεις. Ο δικός μου Δον Ζουάν, Κριστίν, καίει, δίχως ωστόσο να 'χει καμιά σχέση με κάποια θεϊκή φλόγα!...

«Επιστρέψαμε στο σαλόνι. Πρόσεξα πως πουθενά σ' αυτό το διαμέρισμα δεν υπήρχε καθρέφτης. Ο νους μου γύριζε σ' αυτό αλλά εκείνη την ώρα ο Ερίκ κάθησε στο πιάνο. Μου είπε:

должны привыкать ко всему в жизни, даже к вечности». Гроб произвел на меня зловещее впечатление.

Отвернувшись, я заметила клавиатуру органа, который занимал целую стену. На подставке стояли ноты с красными пометками. Я попросила разрешения взглянуть и прочитала заглавие на первой странице: «Торжествующий Дон Жуан».

«Да, я иногда сочиняю, — пояснил Эрик. — Я начал эту работу двадцать лет назад. Когда закончу, я возьму ее с собой в этот гроб и не проснусь».

«Тогда вы должны работать над этим как можно медленнее», — сказала я.

«Иногда я работаю две недели подряд, днем и ночью, и в это время живу только музыкой. Затем несколько лет отдыхаю».

«Не сыграете ли вы мне что-нибудь из „Торжествующего Дон Жуана?“ — попросила я, думая, что доставлю ему удовольствие.

«Никогда не просите меня об этом, — отозвался он зловеще. — Этот „Дон Жуан“ написан не на слова Лоренцо Да Понте, на которые писал Моцарт, вдохновленный вином, любовными приключениями и другими пороками и наконец наказанный Богом.

Я сыграю вам Моцарта, если хотите, он вызовет у вас слезы и поучительные мысли. Но мой „Дон Жуан“ горит, Кристина, и все же он не поражает огнем небес!»

Мы вернулись в гостиную, из которой только что вышли. Я заметила, что в квартире нигде не видно зеркал. Я уже собиралась сделать замечание по этому поводу, когда Эрик сел за фортепьяно и сказал:

»- Βλέπετε, Κριστίν, υπάρχει μια μουσική τόσο τρομερή που αφανίζει όσους την πλησιάζουν. Εσείς, ευτυχώς, δεν έχετε αγγίξει αυτή τη μουσική, γιατί τότε θα χάνατε τα δροσερά σας χρώματα και κανείς δε θα σας αναγνώριζε πια σαν θα γυρνούσατε στο Παρίσι.

Ας τραγουδήσουμε όπερα, Κριστίν Ντααέ.

»Μου είπε:

»- Ας τραγουδήσουμε όπερα, Κριστίν Ντααέ, σαν να μου 'λεγε κάτι κακό.

»Όμως, δεν πρόλαβα να στενοχωρηθώ.

Αρχίσαμε αμέσως να τραγουδάμε το ντούο από τον Οθέλλο κι η καταστροφή άρχισε να πλανιέται γύρω μας. Αυτή τη φορά έδωσε σε μένα το ρόλο της Δεισδαιμόνας που τραγούδησα νιώθοντας αληθινή απελπισία και τρόμο, έτσι όπως ποτέ 'δεν είχα νιώσει μέχρι τότε.

Η παρουσία ενός τέτοιου παρτενέρ αντί να μ' εκμηδενίζει μου ενέπνεε έναν υπέροχο τρόπο. Όλ' αυτά που μου είχαν συμβεί μ' έκαναν να πλησιάζω ουσιαστικά τη σκέψη του ποιητή, ένιωθα όλες αυτές τις συναισθηματικές αποχρώσεις που θα 'πρεπε να είχαν εμπνεύσει το μουσικό.

Όσο γι' αυτόν, η φωνή του ήταν βροντερή, η εκδικητική ψυχή του εκφραζόταν σε κάθε ήχο μ' έναν τρόπο που έδινε στη μουσική τρομαχτική δύναμη.

Ο έρωτας, η ζήλεια, το μίσος ξεσπούσαν γύρω μας με σπαραχτικές φωνές. Η μαύρη μάσκα του Ερίκ μου 'φερνε στο νου τη φυσική μάσκα του Μαύρου της Βενετίας. Ήταν ο ίδιος ο Οθέλλος.

Νόμισα πως θα με χτυπούσε, πως θα 'πεφτα κάτω απ' τα χτυπήματα του... κι όμως δεν έκανα την παραμικρή κίνηση για να του ξεφύγω, για ν' αποφύγω την οργή του, όπως η ντροπαλή Δεισδαιμόνα.

Αντίθετα, εγώ τον πλησιάζα, σαγηνευμένη, γοητευμένη, ανακαλύπτοντας μέσα σ' ένα τέτοιο πάθος την ομορφιά του θανάτου. Όμως,

«Видите ли, Кристина, некоторая музыка настолько трудна, что поглощает каждого, кто соприкасается с ней. Но вы еще не пришли к такой музыке, к счастью, потому что утратили бы ваши свежие краски и вас никто не узнал бы, когда вы вернетесь в Париж.

Давайте споем что-нибудь из оперной музыки, Кристина Доэ».

Он сказал «оперная музыка» так, будто хотел нанести мне оскорбление. Но у меня не было времени подумать, что он подразумевал под этими словами.

Мы сразу же начали петь дуэт из «Отелло» и уже шли навстречу несчастью. Я пела Дездемону с подлинным отчаянием и страхом, какого никогда не испытывала раньше.

Вместо того чтобы впасть в уныние от такого партнера, я была переполнена величественным ужасом. Мои недавние переживания приблизили меня к мыслям поэта, и я пела так, что, наверное, поразила бы самого композитора.

Что же касается Эрика, его голос был оглушительным, его мстительная душа придавала вес каждому звуку и устрашающе усиливала его мощь.

Любовь, ревность и ненависть вспыхивали вокруг нас. Черная маска Эрика заставляла меня думать о лице венецианского мавра. Он был сам Отелло.

Мне казалось, что он намеревается ударить меня, бить, пока я не упаду, и все же я не делала ни единого движения, чтобы уйти от него, избежать его бешенства, как кроткая Дездемона.

Напротив, я подошла ближе к нему, плененная и очарованная, соблазненная идеей умереть от такой отрасти. Но прежде

<p>πρωτού πεθάνω θέλησα να γνωρίσω τα άγνωστα χαρακτηριστικά αυτού που έκφραζε τη φλόγα της αιώνιας τέχνης, για να κρατήσω με το τελευταίο μου βλέμμα την υπέροχη εικόνα.</p> <p>Θέλησα να δω το πρόσωπο της Φωνής και ενστικτώδικα, με μια αυθόρμητη κίνηση που δε συνειδητοποίησα, γιατί ήμουν εκτός εαυτού, τα δάχτυλά μου τράβηξαν τη μάσκα...</p> <p>»Ω! Φρίκη!... Φρίκη!... ανείπωτη φρίκη!...»</p> <p>Η Κριστίν σταμάτησε μπρος στη θύμηση αυτής της εικόνας κι έμοιαζε να προσπαθεί ακόμη να τη διώξει με τα τρεμάμενα χέρια της, ενώ η ηχώ της νύχτας, που πριν είχε επαναλάβει τρεις φορές το όνομα του Ερίκ, τώρα επαναλάμβανε τρεις φορές την κραυγή: «Φρίκη! Φρίκη! Φρίκη!»</p> <p>Η Κριστίν κι ο Ραούλ, που η τρομαχτική διήγηση τους είχε φέρει ακόμη πιο κοντά, σήκωσαν τα μάτια προς τ' άστρα που έλαμπαν σ' ένα γαλήνιο και καθαρό ουρανό. Ο Ραούλ είπε:</p> <p>«Περίεργο, Κριστίν, αλλά, αυτή η νύχτα η τόσο γλυκιά και τόσο ήρεμη, είναι γεμάτη αναστεναγμούς. Θα 'λεγε κανείς πως θρηνεί μαζί μας!»</p> <p>Εκείνη του απάντησε: «Τώρα που θα μάθετε το μυστικό, θ' ακούτε και σεις, όπως και γω, συνέχεια θρήνους».</p> <p>Έπιασε σφιχτά τα προστατευτικά χέρια του Ραούλ και καθώς το κορμί της ρίγησε από τη φριχτή σκέψη, συνέχισε:</p> <p>«Ακόμα κι αν ζήσω εκατό χρόνια, πάντα θ' ακούω αυτήν την υπεράνθρωπη κραυγή του, την κραυγή του καταχθόνιου πόνου του και της δαιμονικής οργής του. Το πράγμα αποκαλύφτηκε μπρος στα μάτια μου που 'χαν γίνει τεράστια από τον τρόμο και το στόμα μου έχασκε ορθάνοιχτο, ανίκανο ν' αρθρώσει τον παραμικρότερο ήχο.</p> <p>»Ω, Ραούλ! το πράγμα! πώς να πάψω να βλέπω αυτό το πράγμα! Όπως στ' αφτιά μου θ' αντηχούν πάντα οι κραυγές του, έτσι και τα</p>	<p>чем умереть, я хотела увидеть его лицо, лицо, которое, как я думала, должно быть видоизменено огнем вечного искусства, и взять этот величественный образ с собой в могилу.</p> <p>Я хотела видеть лицо Голоса. Не контролируя себя, быстрым движением я сорвала его маску...</p> <p>О ужас, ужас, ужас!</p> <p>Кристина замолкла, вспомнив это видение, которое, казалось, она все еще отодвигала от себя дрожащими руками, пока эхо ночи, точно так же, как оно повторило имя Эрика, повторило ее восклицание: «Ужас, ужас, ужас!»</p> <p>Соединенные еще большим страхом, Рауль и Кристина посмотрели вверх, на звезды, сиявшие в ясном мирном небе.</p> <p>— Странно, — сказал он — эта мягкая, спокойная ночь полна стонов. Она, кажется, оплакивает нас!</p> <p>— Теперь, когда вы узнаете секрет, — ответила Кристина, — и ваш слух будет полон горестных жалоб, так же как и мой.</p> <p>— Она взяла его руки в свои и ощутила их дрожь.</p> <p>— О, если даже я доживу до ста лет, то и тогда буду слышать почти нечеловеческий крик, который издал Эрик, крик боли и дьявольского гнева, когда я увидела его лицо. Мои глаза широко раскрылись от ужаса, как и мой рот, хотя я не издала ни одного звука.</p> <p>О Рауль, это был ужасный вид! Что мне сделать, чтобы забыть его? Мой слух будет всегда наполнен его криками, а перед</p>
---	---

μάτια μου θα 'ναι για πάντα στοιχειωμένα από το πρόσωπό του!

Τι εικόνα! Πώς να πάψω να την βλέπω, πώς να σας κάνω να την δείτε;... Ραούλ, έχετε δει πώς γίνονται οι νεκροκεφαλές όταν στεγνώνουν εντελώς από το πέρασμα των αιώνων; Ίσως όμως, αν δεν είσασταν θύμα κάποιου εφιάλτη, να ήταν αυτός η νεκροκεφαλή που είδατε μέσα στη νύχτα του Περός. Άλλωστε, είδατε στο τελευταίο μπαλ μασκέ τον “κόκκινο Θάνατο”.

Όμως όλες αυτές οι νεκροκεφαλές ήταν ακίνητες και ο βουβός τρόμος δεν ήταν ζωντανός! Φαντασθείτε ωστόσο, αν μπορείτε, τη μάσκα του θανάτου να ζωντανεύει ξαφνικά για να εκφράσει με τις τέσσερις μαύρες τρύπες που έχει στη θέση των ματιών της μύτης και του στόματος, ένα φοβερό θυμό, την οργή ενός δαίμονα δίχως βλέμμα, στις τρύπες των ματιών γιατί, όπως έμαθα αργότερα, τα μαύρα σαν κάρβουνο μάτια του δεν μπορεί να τα δει κανείς παρά μόνο μέσα στη βαθιά νύχτα...

Κολλημένη καθώς ήμουν πάνω στον τοίχο, θα πρέπει να ήμουν η προσωποποίηση του φόβου όπως αυτός ήταν η προσωποποίηση του Αποτρόπαιου.

»Τότε πλησίασε τρίζοντας απαίσια τα ξέσκεπα, δίχως χείλια, δόντια του κι ενώ έπεφτα στα γόνατα, μου σφύριζε στ' αφτιά με μίσος πράγματα παράλογα, δίχως νόημα, λέξεις δίχως ειρμό, κατάρεις, ντελίριο... Μήπως ξέρω και γω τι ακριβώς έλεγε...μήπως ξέρω;...

«Σκουμμένος πάνω μου μού 'λεγε: — Κοίτα! Ήθελες να δεις! Δες λοιπόν! Φύλαξε μέσ' στα μάτια σου, χόρτασε την ψυχή σου με την καταραμένη μου ασχήμια! Κοίτα λοιπόν το πρόσωπο του Ερίκ!

Τώρα ξέρεις το πρόσωπο της Φωνής! Δε σου αρκούσε το να μ' ακούς; Ήθελες να μάθεις πώς είμαι. Είσαστε τόσο περίεργες όλες εσείς οι γυναίκες!

«Επειτα άρχισε να γελάει επαναλαμβάνοντας: Είσαστε τόσο περίεργες όλες εσείς οι γυναίκες!... Το γέλιο του ήταν βροντερό, βραχνό, μανιασμένο, καταπληκτικό... Έλεγε ακόμα:

глазами будет стоять его лицо.

Какой образ Как я могу остановить это видение? Как мне описать его вам, чтобы вы представили себе? Вы видели черепа, которые высохли от времени, видели, если не были жертвой ужасного кошмара, голову мертвеца в ту ночь в Перросе, видели Красную смерть на маскараде.

Но все те черепа были неподвижны, и их безмолвный ужас не был живым. Представьте, если можете, маску смерти, неожиданно оживающую, с ее четырьмя темными дырами — для глаз, носа и рта, — выражающую гнев, доведенный до последней степени, высшую ярость демона, и никаких глаз в глазницах, потому что, как я узнала позже, его горящие глаза можно видеть только в темноте...

Я стояла, прижавшись спиной к стене, и, вероятно, выглядела олицетворенным ужасом, тогда как он был воплощением отвращения.

Затем он подошел ко мне, скрежеща зубами рта, у которого не было губ. Я упала на колени. Тоном лютой ненависти он говорил мне безумные вещи, бессвязные слова, проклятия, какой-то бешеный бред.

Наконец он склонился ко мне и закричал: «Смотрите! Вы хотели видеть это! Теперь смотрите! Любуйтесь, насыщайте свою душу моим проклятым уродством! Смотрите на лицо Эрика!

Теперь вы знаете лицо Голоса. Вам было недостаточно слышать меня, не так ли? Вы хотели знать, как я выгляжу. Вы, женщины, так любопытны!»

Он залился неприятным, грохочущим смехом и повторил: «Вы, женщины, так любопытны!» Он говорил такие вещи, например:

<p>»- Είσαι ικανοποιημένη τώρα; Είμαι όμορφος ε;... Όταν μια γυναίκα με δει γίνεται δική μου, δική μου για πάντα... μ' αγαπά παντοτινά! Είμαι κλασικός τύπος Δον Ζουάν εγώ!...</p> <p>»...και όρθιος, με το χέρι στους γοφούς, κουνώντας πάνω στους ώμους του το αποτρόπαιο πράγμα έλεγε:</p> <p>»- Κοίτα με λοιπόν! Είμαι ο Δον Ζουάν θριαμβεύων!</p> <p>»Και, καθώς γυρνούσα αλλού το κεφάλι, παρακαλώντας τον να με λυπηθεί, μ' άρπαξε απ' τα μαλλιά με τα νεκρικά του δάχτυλα αναγκάζοντάς με να τον κοιτάξω.</p> <p>«Φτάνει! Φτάνει», τη διέκοψε ο Ραουλ!</p> <p>«Θα τον σκοτώσω. Θα τον σκοτώσω! Για όνομα του Θεού, Κριστίν, πες μου πού βρίσκεται αυτή η τραπεζαρία της λίμνης! Πρέπει να τον σκοτώσω!»</p> <p>«Ω, αγαπημένε μου Ραούλ! άκουσε με λοιπόν!</p> <p>Αφού θες να τα μάθεις όλα, άκου! Μ' έσερνε απ' τα μαλλιά και τότε... τότε... Ω! αυτό ήταν ακόμη πιο φριχτό!»</p> <p>«Έλα, λοιπόν, πες μου!...» ξέσπασε αγριεμένος ο Ραούλ. «Πες μου γρήγορα.</p> <p>«Τότε μου ψιθύρισε; Τι συμβαίνει λοιπόν; Σε τρομάζω; Δεν αποκλείεται!... Μήπως νομίζεις πως φοράω άκομη μάσκα; και πως αυτό εδώ... αυτό το κεφάλι μου, είναι μια μάσκα; Κι όμως! άρχισε να ουρλιάζει. Τράβα το λοιπόν κι αυτό όπως τράβηξες τη μάσκα! Έλα λοιπόν, έλα! Άκομη μια φορά! άκομη... το θέλω! Τα χέρια σου! Τα χέρια σου!... Δώσε μου τα χέρια σου... αν δεν σου φτάνουν θα σου δανείσω τα δικά μου... κι οι δυο μαζί θα προσπαθήσουμε να τραβήξουμε τη μάσκα.</p> <p>«Κυλιόμουν στα πόδια του, όμως αυτός μου</p>	<p>«Вы удовлетворены? Вы должны признать: я красив. Женщина, увидевшая меня, обычно принадлежит мне. Она любит меня вечно! Я человек такого же типа, как Дон Жуан».</p> <p>Эрик вытянулся во весь рос, положил руку на бедро, наклонил то отвратительное, что было его головой, и прогремел:</p> <p>«Смотрите на меня! Я — торжествующий Дон Жуан!»</p> <p>И когда я отвернулась, умоляя пощадить, он схватил меня за волосы своими мертвыми пальцами и грубо повернул мою голову к себе.</p> <p>— Довольно, довольно! — прервал Рауль.</p> <p>— Я убью его! Во имя неба, Кристина, скажите мне, где это «место у озера». Я должен убить Эрика!</p> <p>— Тише, Рауль, если вы хотите узнать!</p> <p>— Да, я хочу знать, как и почему вы вернулись туда! Пусть это секрет! Но в любом случае я убью его!</p> <p>— Послушайте меня, Рауль! Послушайте! Он тащил меня за волосы, а затем..., затем... О, это было еще более ужасно!</p> <p>— Говорите сейчас же, — воскликнул Рауль неистово. — Быстро!</p> <p>— Затем он сказал мне: «Что? Вы боитесь меня? Возможно, вы думаете, что я все еще в маске? Хорошо, тогда, — заорал он, — снимите ее, так же как вы сняли первую! Давайте, снимите! Я хочу, чтобы вы сделали это вашими руками, давайте мне ваши руки! Если они сами не могут сделать этого, мы сорвем маску вместе».</p> <p>Я пыталась отстраниться от него, но он</p>
--	--

πήρε τα χέρια, Ραούλ... και τα βύθισε μέσα στη φρίκη του προσώπου του... Με τα νύχια μου ξέσκισε τις σάρκες του, αυτές τις απαίσιες νεκρές σάρκες!

»- Μάθε! μάθε με λοιπόν! φώναζε πινητά, μέσα απ' το λαρύγγι του που σφύριζε σαν φουσερό... μάθε πως είμαι φτιαγμένος ολόκληρος από θάνατο!... από την κορφή ως τα νύχια!... και πως αυτός που σ' αγαπά είναι ένα πτώμα, ένα κουφάρι που σε λατρεύει και που δε θ' αφήσεις ποτέ πια! Ποτέ!...

Θα μεγαλώσω το φέρετρο Κριστίν, γι' αργότερα, όταν θα 'μαστε στην αρχή των ερώτων μας!...

Κοίτα! Δε γελώ πια, βλέπεις;... κλαίω... κλαίω πάνω σου, κλαίω για σένα Κριστίν που μου άρπαξες τη μάσκα και που ακριβώς γι' αυτό δε θα μπορέσεις ποτέ να μ' αφήσεις!...

Όσο νόμιζες πως μπορεί να ήμουν όμορφος μπορεί να επέστρεφες... το ξέρω πως θα επέστρεφες... τώρα όμως που γνωρίζεις τη δυσμορφία μου, την ασχήμια μου, θα φύγεις για πάντα...

Σε κρατώ!!! Γιατί θέλησες να δεις το πρόσωπο μου; Παράλογη! Τρελή Κριστίν που θέλησες να με δεις!... θέλησες να με δεις εσύ τη στιγμή που ο ίδιος μου ο πατέρας δε μ' έχει δει ποτέ και η μητέρα μου, για να μη με βλέπει, μου 'κανε κλαίγοντας ως πρώτο δώρο μια μάσκα!

«Επιτέλους με άφησε και τώρα σερνόταν κάτω στο πάτωμα με φριχτούς σπασμούς. Μετά, λες κι ήταν ερπετό, γλίστρησε, σύρθηκε έξω απ' το δωμάτιο, χώθηκε στο δωμάτιό του και έκλεισε την πόρτα.

Έμεινα μόνη, απαλλαγμένη από το θέαμα του πράγματος, παραδομένη στον τρόπο και τις σκέψεις μου. Μια βαριά σιωπή, η σιωπή του τάφου, διαδέχθηκε αυτή τη θύελλα και άρχισα ν' αναλογίζομαι τις φοβερές συνέπειες της κίνησής μου. Τα τελευταία λόγια του Τέρατος δεν μου είχαν αφήσει περιθώρια ν' αμφιβάλλω. Εγώ μόνη μου είχα φυλακιστεί και η περιέργειά μου θα γινόταν τώρα η αιτία όλων μου των δεινών. Εκείνος με είχε προειδοποιήσει... Μου είχε πει πολλές φορές

схватил мои руки и погрузил их в свое ужасное лицо. Моими ногтями он разрывал свое тело, свое бледное, мертвое тело!

«Вы должны знать, — кричал Эрик гортанным голосом, грохоча, как топка, — что я полностью соткан из смерти, от головы до ног, и этот труп любит вас, обожает и никогда не покинет вас, никогда!

Я хочу сделать гроб больше, Кристина, но позже, когда мы придем к концу нашей любви.

Посмотрите, я больше не смеюсь. Я плачу Я плачу о вас, вы сняли мою маску и поэтому никогда не сможете покинуть меня.

Пока вы думали, что я красив, вы могли вернуться. Уверен, вы вернулись бы. Но теперь, когда вы знаете, как я ужасен, вы убежите навсегда.

Я задержу вас! Зачем вы захотели увидеть меня? Это было безрассудно глупо с вашей стороны желать видеть меня, когда даже отец никогда не видел меня и моя плачущая мать дала мне первую маску, чтобы больше не видеть моего лица».

Наконец он позволил мне отойти и с рыданиями корчился на полу. Затем уполз из комнаты, как змея, закрыв за собой дверь.

Я осталась наедине со своими мыслями. Невероятная тишина, тишина могилы последовала за этой бурей, и я смогла подумать об ужасных последствиях происшедшего. Монстр обрисовал, что ждет меня. Я была заключена навечно, и причиной всех моих несчастий стало любопытство. Он честно предупредил меня, он сказал, что я вне опасности, пока не прикоснусь к его маске, а я к ней прикоснулась.

πως δε διέτρεχα κανέναν απολύτως κίνδυνο...
όσο δεν άγγιζα τη μάσκα του... και γω την
άγγιζα.

Καταριόμουν την επιπολαιότητά μου, ενώ,
ταυτόχρονα διαπίστωνα ανατριχιάζοντας πως ο
συλλογισμός του τέρατος ήταν λογικός.

Ναι, θα ξαναρχόμουν, θα επέστρεφα αν δεν
είχα δει το πρόσωπό του... Με είχε κιάλας
συγκινήσει, μου είχε κινήσει τον ενδιαφέρον,
με είχε κάνει να τον λυπηθώ με τα δάκρυά του
που κυλούσαν πίσω απ' τη μάσκα πραγματικά
δε θα μπορούσα ν' αντισταθώ στα παρακάλια
του.

Άλλωστε, δεν ήμουν αχάριστη και η αδυναμία
του, η αναπηρία του, δεν μπορούσε να με
κάνει να ξεχάσω πως ήταν η Φωνή και πως μ'
είχε ζεστάνει με το πνεύμα του. Θα
επέστρεφα! Τώρα όμως, αν θα ξανάβγαينا απ'
αυτές τις κατακόμβες, σίγουρα, δε θα
επέστρεφα ποτέ πια! Δεν επιστρέφει κανείς για
να κλειστεί σ' έναν τάφο παρέα μ' ένα πτώμα
που τον αγαπά!

»Από τον τρόπο που με κοιτούσε στη διάρκεια
της σκηνής, ή μάλλον από τον τρόπο που με
πλησίαζαν οι δυο μαύρες τρύπες του αόρατου
βλέμματός του, είχα νιώσει την αγριότητα του
πάθους του. Σκεφτόμουν πως για να μπορέσει
να συγκρατηθεί και να μην με πάρει στην
αγκαλιά του την ώρα που ήμουν εντελώς
ανίκανη να προβάλλω την παραμικρότερη
αντίσταση, θα 'πρεπε αυτό το τέρας να 'χει μια
αγγελική αδελφή ψυχή κι ίσως, τελικά, ήταν
κατά κάποιον ο Άγγελος της μουσικής κι ίσως
θα ήταν ο Άγγελος της μουσικής αν ο Θεός
του είχε χαρίσει ομορφιά αντί για σκουπίδια!

» Ήμουν βυθισμένη στις σκέψεις μου και
φοβόμουν μήπως ξανανοίξει η πόρτα του
δωματίου με το φέρετρο και ξαναδώ τη μορφή
του τέρατος δίχως μάσκα. Έτσι, πήγα στο
δωμάτιό μου και πήρα κοντά το ψαλίδι που θα
μπορούσε να βάλει τέλος στην παράξενη μοίρα
μου... Τότε ακούστηκαν οι ήχοι του
αρμόνιου...

» Τότε, φίλε μου, άρχισα να καταλαβαίνω τα
λόγια του Ερίκ πάνω σ' αυτό που, με μια
περιφρόνηση που μ' εντυπωσίασε, ονόμαζε

Я проклинала свою стремительность, но
вместе в тем поняла с содроганием, что
рассуждения чудовища были логичными.

Да, я вернулась бы, если бы не видела его
лица. Он уже в достаточной степени
заинтересовал меня, вызвав жалость своими
слезами, и сделал невозможным для меня
сопротивление его просьбе.

И наконец, мне чужда неблагодарность: его
отталкивающая внешность не могла
заставить меня забыть, что это был Голос и
что он окрылил меня своим гением. Я
пришла бы обратно! Но теперь, если я
когда-либо выберусь из этих катакомб, я,
конечно же, не вернусь. Вы же не вернетесь
в могилу с трупом, который любит вас!

Во время последней сцены я имела
возможность оценить жестокость его
страсти по тому бешеному взгляду, каким
он смотрел на меня, или, скорее, по
бешеному движению двух черных
отверстий в невидимых глазах. Поскольку
монстр не обнял меня, воспользовавшись
моим состоянием, может быть, он был
также ангелом; может быть, в какой-то
степени, он действительно был Ангелом
музыки и стал бы им в полной мере, если
бы Бог одел его душу в красоту, а не в
вызывающее отвращение гниение.

Безумная от мыслей о будущем, напуганная
тем, что в любой момент дверь спальни с
гробом может открыться и появится лицо
монстра без маски, я схватила ножницы,
которые могли положить конец моей
ужасной судьбе.., и вдруг я услышала звуки
органа.

Вот тогда-то я начала понимать, что
чувствовал Эрик, говоря об «оперной
музыке» с презрением, которое удивило

μουσική όπερας. Αυτό που άκουγα εκείνη τη στιγμή δεν είχε καμιά σχέση με ό,τι με είχε γοητεύσει μέχρι τότε.

Ο Θριαμβεύων Δον Ζουάν του (ήμουν σίγουρη πως είχε καταφύγει στο αριστούργημά του για να ξεχάσει την προηγούμενη φρίκη), ο Θριαμβεύων Δον Ζουάν του, στην αρχή μου φάνηκε ένας μακρόσυρτος φριχτός και θαυμάσιος λυγμός, όπου ο καημένος ο Ερίκ έκφραζε όλη του την καταραμένη δυστυχία.

»Κοιτούσα ξανά το τετράδιο με τις κόκκινες νότες και τώρα πια μπορούσα να φανταστώ πως αυτή η μουσική είχε γραφεί με αίμα. Με σεργιάνιζε σε όλες τις λεπτομέρειες του μαρτυρίου. Με οδηγούσε σε κάθε γωνιά της αβύσσου, της αβύσσου που βρισκόταν ο άσχημος άντρας. Μου έδειχνε τον Ερίκ να χτυπά φριχτά το καημένο, το βδελυρό του κεφάλι στους πένθιμους τοίχους αυτής της κόλασης, όπου είχε καταφύγει ακριβώς για να μην τρομάζει το ανθρώπινο βλέμμα.

Έστεκα εκεί, εξουθενωμένη, με κομμένη την ανάσα, αξιολύπητη και νικημένη, να παρακολουθώ την έκρηξη αυτών των γιγαντιαίων ακόρντων που θεοποιούσαν τον πόνο.

Μετά, οι ήχοι που υψώνονταν από την άβυσσο συγκεντρώνονταν αναπάντεχα σ' ένα εξάισιο απειλητικό πέταγμα. Το περιστρεφόμενο κοπάδι τους έμοιαζε να υψώνεται για να κυριεύσει τους ουρανούς, όπως ο αετός υψώνεται προς τον ήλιο. Τέλος, μια θριαμβική συμφωνία αγκάλιασε τον κόσμο όλον... Κατάλαβα πως το έργο είχε επιτέλους ολοκληρωθεί και πως η Ασχήμια, πάνω στα φτερά του Έρωτα, είχε τολμήσει να κοιτάξει κατά πρόσωπο την Ομορφιά!

Ήμουν σαν μεθυσμένη. Η πόρτα που με χώριζε από τον Ερίκ άνοιξε κάτω απ' τις προσπάθειές μου. Ακούγοντάς με σηκώθηκε όρθιος αλλά δεν τόλμησε να γυρίσει προς το μέρος μου.

»- Ερίκ, φώναξα, δείξτε μου το πρόσωπό σας χωρίς να φοβάστε. Σας ορκίζομαι πως είστε ο πιο πονεμένος και πιο θείος από τους ανθρώπους και αν η Κριστίν Νταάέ ανατριχιάσει ξανά κοιτάζοντας σας θα 'ναι

меня. Музыка, которую я слышала сейчас, не имела ничего общего с той, что приводила меня в восхищение раньше.

Его «Торжествующий Дон Жуан» — я была уверена, что он погрузился в свой шедевр, чтобы забыть ужас настоящего момента, — показался мне вначале только ужасным и одновременно изумительным рыданием, в которое бедный Эрик вложил все свое страдание.

Я вспомнила ноты с красными пометками на них и легко представила, что эта музыка написана кровью. Я поняла всю глубину его мученичества и бездны, в которую попал этот отталкивающий человек; я словно увидела Эрика, ударявшегося своей бедной отвратительной головой о мрачные стены ада и избегавшего людских взглядов из боязни напугать их.

Задыхаясь, подавленная и полная сострадания, я слушала усиливающиеся звуки грандиозных аккордов, в которых скорбь становилась божественной.

Затем все звуки из бездны слились воедино в невероятном, угрожающем полете (кружащаяся в водовороте толпа, которая, казалось, поднималась в небо, как орел, взмывший к солнцу) и переросли в триумфальную симфонию, и я поняла, что произведение заканчивается и что уродство, поднятое на крыльях любви, осмелилось смотреть в лицо красоте.

Я чувствовала себя как будто была пьяна. Я открыла дверь, которая отделяла меня от Эрика. Он встал, услышав меня, но боялся повернуться.

«Эрик, — сказала я, — покажите мне ваше лицо без страха. Клянусь, что вы самый великий человек в мире, и, если я когда-либо вздрогну, посмотрев на вас, то только потому, что подумаю о блеске вашего

<p>μόνο γιατί θα φέρει στο νου της τη λαμπρότητα του πνεύματος σας!</p> <p>»Τότε ο Ερίκ, με πίστεψε και γύρισε και εγώ... αλίμονο!... ενώ είχα εμπιστοσύνη στον εαυτό μου... Ύψωσε παράφορα τα χέρια του προς τη Μοίρα και σωριάστηκε στα γόνατά μου προφέροντας λόγια αγάπης και έρωτα...</p> <p>»...Λόγια αγάπης από το νεκρικό του στόμα... κι η μουσική είχε σταματήσει... «Φιλούσε το κάτω μέρος του φορέματός μου· δεν πρόσεξε πως είχα κλείσει τα μάτια μου.</p> <p>»Τι άλλο μένει να σας πω, φίλε μου; Τώρα γνωρίζετε το δράμα... Για δεκαπέντε μέρες ήταν σαν να 'χε ξαναγεννηθεί... δεκαπέντε μέρες που εγώ έλεγα ψέματα.</p> <p>Το ψέμα μου ήταν κι αυτό φριχτό, όπως και το τέρας που μου το ενέπνευσε... αυτό ήταν το τίμημα της ελευθερίας μου. Έκαψα τη μάσκα του. Ήμουν τόσο καλή, που ακόμη κι όταν δεν τραγουδούσε τολμούσε ν' αναζητήσει ένα μου βλέμμα, όμοια με φοβισμένο σκυλί που στριφογυρνά γύρω απ' τον αφέντη του. Έτσι κι αυτός στριφογυρνούσε γύρω μου· σαν ένας πιστός σκλάβος μου έκανε χίλιες δυο περιποιήσεις.</p> <p>Σιγά σιγά του ενέπνευσα τόση εμπιστοσύνη που τόλμησε να με πάει περίπατο στις όχθες της Λίμνης Αβέρν και να με κάνει βαρκάδα στα μολυβένια της νερά. Τις τελευταίες μέρες της αιχμαλωσίας μου, όταν νύχτωνε, περνούσαμε μαζί από τα κάγκελα που κλείνουν τα υπόγεια της οδού Σκριμπ. Εκεί μας περίμενε μια άμαξα που μας πήγαινε στη μοναξιά του Δάσους.</p> <p>»Η νύχτα που σας συναντήσαμε παρά λίγο να ήταν τραγική για μένα, γιατί σας ζηλεύει τρομερά... Καθησύχασε μόνο όταν τον διαβεβαίωσα πως πρόκειται να φύγετε...</p> <p>Επιτέλους, μετά από δεκαπέντε μέρες φριχτής αιχμαλωσίας, ανείπωτης λύπης κι ενθουσιασμού, απελπισίας και φρίκης, με πίστεψε όταν του 'πα: Θα ξανάρθω!»</p> <p>«Και ξαναπήγατε», αναστέναξε ο Ραούλ.</p>	<p>ταλанта».</p> <p>Он повернулся, потому что верил мне, и я тоже, к несчастью, верила в себя. Он поднял свои бестелесные руки навстречу судьбе и упал на колени со словами любви.</p> <p>Со словами любви из своего мертвого рта, и музыка прекратилась... Он поцеловал кромку моего платья и не видел, что я закрыла глаза.</p> <p>Что еще я могу добавить, Рауль? Теперь вы знаете о трагедии. Она продолжалась две недели, две недели, во время которых я, лгала ему.</p> <p>Моя ложь была такой же отвратительной, как монстр, который вдохновлял ее. Такой ценой я вернула себе свободу. Я сожгла его маску и вела себя настолько убедительно, что, даже когда он не пел, он осмеливался заставлять меня смотреть на него, как кроткая собака, стоящая рядом со своим хозяином. Он вел себя, как преданный раб, окружая меня всяческой заботой.</p> <p>Постепенно он стал доверять мне до такой степени, что брал меня на прогулки вдоль берега озера Аверне и в поездки в лодке через его серые воды. К концу моего пленения он повел меня ночью через ворота, которые закрывают подземный проход на улицу Скриба. Там нас ждал экипаж, и мы поехали в уединенную часть Булонского леса.</p> <p>Ночь, когда мы встретили вас, была для меня почти катастрофой, потому что Эрик очень ревнив. Я смогла успокоить его, сказав, что вы скоро покинете страну.</p> <p>В конце концов после двух недель этого отвратительного пленения, в котором я испытывала то сострадание и энтузиазм, то отчаяние и ужас, он уже верил мне, когда я говорила ему, что вернусь.</p> <p>— И вы вернулись, — произнес Рауль</p>
---	---

«Είναι αλήθεια, φίλε μου, και πρέπει να σας πω πως δεν ήταν οι φοβερές του απειλές που μ' έκαναν να επιστρέψω... ήταν ο σπαραχτικός του λυγμός στο κατώφλι του τάφου του! Ναι αυτός ο λυγμός», επανέλαβε, η Κριστίν κουνώντας λυπημένα το κεφάλι, «αυτός ο λυγμός την ώρα του αποχαιρετισμού μ' έδεσε με τον δυστυχισμένο πολύ περισσότερο απ' όσο θα μπορούσα να φανταστώ. Καημένε Ερίκ! Δυστυχισμένε Ερίκ!»

«Κριστίν!» είπε ο Ραούλ καθώς σηκωνόταν, «λέτε πως μ' αγαπάτε, μα δεν πέρασαν πολλές ώρες από την ελευθέρωσή σας και να που επιστρέψατε σ' αυτόν!... Θυμηθείτε το μπαλ μασκέ!»

«Έτσι ήταν κανονισμένο να γίνει Ραούλ... Θυμηθείτε όμως, πως αυτές τις λίγες ώρες ήμουν μαζί σας... παρ' όλους τους κίνδυνους...»

«Αυτές τις λίγες ώρες αμφέβαλλα για την αγάπη σας».

«Αμφιβάλλετε ακόμη, Ραούλ;... Μάθετε λοιπόν πως κάθε μου ταξίδι στον Ερίκ μεγάλωνε τη φρίκη μου γι' αυτόν, γιατί κάθε μου ταξίδι αντί να τον ανακουφίζει τον έκανε τρελό από έρωτα! και γω φοβάμαι!... Φοβάμαι! φοβάμαι!...»

«Φοβάστε, όμως μ' αγαπάτε;... Αν ο Ερίκ ήταν... όμορφος, θα μ' αγαπούσατε Κριστίν;»

«Δυστυχισμένε! Γιατί να προκαλείτε τη μοίρα;... Γιατί να με ρωτάτε για πράγματα που προσπαθώ να κρύψω στα βάθη της συνείδησής μου, όπως άλλοι κρύβουν την αμαρτία;»

Σηκώθηκε κι αυτή· αγκάλιασε με τα δυο της χέρια που έτρεμαν το κεφάλι του νέου άντρα και του είπε:

«Ω, αγαπημένε μου αρραβωνιαστικέ της μιας μέρας... αν δε σας αγαπούσα δε θα σας έδινα τα χείλη μου. Για πρώτη και τελευταία φορά: πάρτε τα».

удрученно.

— Да, я вернулась, но не угрозы помогли мне сдержать слово, а его рыдания на пороге своей могилы. — Кристина печально покачала головой. — Эти рыдания расположили меня к нему больше, чем я думала, когда сказала ему: «До свидания». Бедный Эрик!

— Кристина, — сказал Рауль, вставая, — вы говорите, что любите меня, и все же ушли обратно к Эрику через несколько часов после того, как он освободил вас! Помните маскарад!

— Таково было наше соглашение. Но вы, Рауль, помните, что эти несколько часов я провела с вами — и подвергла нас обоих большой опасности.

— Все это время я сомневался, любите ли вы меня.

— А сейчас вы по-прежнему сомневаетесь в этом? Если так, то позвольте сказать вам, что каждый мой визит к Эрику усиливал ужас, каждый визит вместо того, чтобы успокоить его, как я надеялась, еще больше усиливал его любовь ко мне. И я боюсь! Боюсь!

— Вы боитесь, но любите ли вы меня? Если бы Эрик был красив, любили бы вы меня?

— Зачем искушать судьбу, Рауль? Зачем спрашивать о вещах, которые я скрываю в глубине моего разума, как грех? —

Кристина тоже встала и обвила своими красивыми дрожащими руками его шею. —

О мой жених, если бы я не любила вас, я не позволила бы вам поцеловать меня в первый и последний раз. Я разрешаю вам это.

<p>Τα πήρε. Όμως στη νύχτα που τους τύλιγε απλώθηκε μια τέτοια οδύνη που το 'βαλαν στα πόδια λες και φοβόντουσαν τον ερχομό μιας θύελλας. Πριν όμως προλάβουν να χαθούν μέσα στο δάσος με τις στέγες, το στοιχειωμένο απ' τον τρομερό Ερίκ βλέμμα τους στράφηκε ψηλά. Πάνω τους, ένα τεράστιο πουλί της νύχτας, γαντζωμένο στις χορδές της λύρας του Απόλλωνα, τους κοιτούσε με τα πυρακτωμένα, μαύρα σαν κάρβουνα, μάτια του.</p>	<p>Рауль прильнул к ее губам, но окружавшая их ночь вдруг была разорвана на части так страшно, что он и Кристина бросились бежать, как от приближающейся грозы, и, прежде чем они исчезли в лесу бревенчатых балок на крыше, их глаза, полные страха, увидели высоко над собой огромную ночную птицу, пристально смотревшую на них светящимися глазами и которая, казалось, трогала струны лиры Аполлона.</p>
--	---

Το φαντάσμα της Όπερας

Γκαστον Λερου

Призрак оперы

Λερου Γαστον

продолжение

14. ΕΝΑ ΚΑΙΡΙΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΤΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΠΑΚΤΩΝ

Ο ΡΑΟΥΛ και η Κριστίν έτρεξαν μ' όλη τους τη δύναμη. Τώρα, ήθελαν να φύγουν μακριά από τη στέγη όπου βρίσκονταν τα πυρακτωμένα, μαύρα σαν κάρβουνα μάτια, που φαίνονται μόνο στη βαθιά νύχτα. Σταμάτησαν μόνο όταν έφτασαν στο όγδοο πάτωμα, κατεβαίνοντας προς το έδαφος.

Εκείνο το βράδυ δεν είχε παράσταση και οι διάδρομοι της Όπερας ήταν έρημοι. Ξαφνικά, μια παράξενη φιγούρα πετάχτηκε μπρος στους δυο νέους κλείνοντάς τους το δρόμο:

«Όχι! Δεν μπορείτε να περάσετε από δω!»
Η φιγούρα τους έδειξε έναν άλλο διάδρομο, απ' όπου θα μπορούσαν να πάνε στα παρασκήνια.

Ο Ραούλ ήθελε να σταματήσει και να ζητήσει εξηγήσεις.

«Πηγαίνετε! Πηγαίνετε γρήγορα!...» διέταξε αυτή η συγκεχυμένη μορφή πούταν καλυμμένη από κάτι σαν ρόμπα, ενώ στο κεφάλι της φορούσε ένα μυτερό σκούφο.

Η Κριστίν τραβούσε ήδη τον Ραούλ για να φύγουν, τον πίεζε μάλιστα να τρέξουν:

«Μα, ποιος είναι; Ποιος είναι αυτός εδώ;»

Глава 14 Ловкий ход любителя люков

Рауль и Кристина бежали прочь от крыши, от этих светящихся глаз, которые видны были в темноте, бежали не останавливаясь, пока не достигли наконец восьмого этажа.

В тот вечер спектакля не было, и коридоры были пустынные. Неожиданно перед ними появилась странная фигура, загораживая проход.

— Нет, не сюда! — И она указала на коридор, который вел к боковому крылу здания.

Рауль хотел остановиться и потребовать объяснения.

— Идите! Торопитесь! — услышали они голос из-под остроконечной шляпы.

Кристина тянула Рауля за собой, заставляя его бежать.

— Кто это? — спросил Рауль. — Кто этот

<p>ρωτούσε ο νέος άντρας και η Κριστίν απάντησε: «Είναι ο Πέρσης!...»</p> <p>«Και τι κάνει εδώ...»</p> <p>«Κανείς δεν ξέρει!... Αυτός βρίσκεται πάντα στην Όπερα!»</p> <p>«Τούτο που με αναγκάζετε να κάνω είναι δειλία, Κριστίν», είπε ο Ραούλ που ήταν πολύ ταραγμένος.</p> <p>«Με αναγκάζετε να το βάλω στα πόδια, κι είναι η πρώτη φορά στη ζωή μου που κάνω κάτι τέτοιο».</p> <p>«Μπα!» απάντησε η Κριστίν που είχε αρχίσει να ηρεμεί, «νομίζετε πως ξεφύγαμε από τη σκιά της φαντασίας μας;»</p> <p>«Αν, πραγματικά, αυτό που είδαμε εκεί πάνω ήταν ο Ερίκ, θα 'πρεπε να τον καρφώσω πάνω στη λύρα του Απόλλωνα, όπως καρφώνουν τις κουκουβάγιες στους τοίχους των κτημάτων μας, στη Βρετάνη και το ζήτημα θα είχε λήξει».</p> <p>«Καλέ μου Ραούλ, θα 'πρεπε πρώτα ν' ανεβείτε μέχρι τη λύρα του Απόλλωνα. Δε θάταν και πολύ εύκολη ανάβαση...»</p> <p>«Κι όμως, τα πυρακτωμένα, μαύρα σαν κάρβουνο μάτια έμοιαζαν νάναι μια χαρά εκεί πάνω».</p> <p>«Ε! Να τώρα, που και σεις, σαν και μένα, αρχίσατε να τον βλέπετε παντού... όμως μετά πρέπει να σκεφτεί κανείς και να πει: αυτό που νόμισα πως ήταν πυρακτωμένα, μαύρα σαν κάρβουνα μάτια, σίγουρα, στην πραγματικότητα δεν ήταν άλλο από τις χρυσαφένιες λάμπες δυο αστεριών που κοιτούσαν την πόλη πίσω απ' τις χορδές της λύρας».</p> <p>Η Κριστίν κατέβηκε ακόμη ένα πάτωμα. Ο Ραούλ την ακολούθησε. Είπε:</p> <p>«Αφού είσατε αποφασισμένη να φύγετε, σας διαβεβαιώνω πως το καλύτερο που 'χετε να κάνετε είναι να φύγετε τώρα αμέσως. Γιατί να</p>	<p>человек?</p> <p>— Перс.</p> <p>— Что он здесь делает?</p> <p>— Никто не знает. Он всегда в Опере.</p> <p>— Вы заставляете меня быть трусом, Кристина, — сказал Рауль с дрожью в голосе.</p> <p>— Заставляете меня убегать, впервые в моей жизни.</p> <p>— Я думаю, мы убегали от тени, созданной нашим воображением, — ответила Кристина, немного успокаиваясь.</p> <p>— Если мы действительно видели Эрика, я должен был пригвоздить его к лире Аполлона, как прибывают сов к стенам ферм в Бретани, и тогда мы покончили бы с ним.</p> <p>— Сначала вам нужно было взобраться на лиру Аполлона, а это нелегко.</p> <p>— Но я видел светящиеся глаза.</p> <p>— Вы становитесь похожим на меня: готовы видеть его повсюду! Позже, вспоминая это, вы, может быть, скажете самому себе: «То, что я посчитал светящимися глазами, было, вероятно, золотыми точками двух звезд, смотревших вниз на город через струны лиры».</p> <p>Кристина спустилась вниз еще на один этаж, Рауль следовал за ней.</p> <p>— Раз уж вы приняли решение бежать, — сказал он, — лучше сделать это сейчас, поверьте мне. Зачем ждать до завтра? Эрик,</p>
--	---

περιμένετε μέχρι αύριο; Σκεφτείτε πως μπορεί να μας άκουσε απόψε!...»

«Μα όχι!... Δεν είναι δυνατόν!... Σας είπα πως δουλεύει τον Θριαμβεύοντα Δον Ζουάν του και δεν έχει καιρό ν' ασχοληθεί με μας».

«Είσαστε τόσο λίγο σίγουρη, που δε σταματάτε ούτε στιγμή να κοιτάτε πίσω σας».

«Πάμε στο καμαρίνι μου».

«Καλύτερα να συναντηθούμε έξω απ' την Όπερα».

«Ποτέ πριν φύγουμε!... Θα μας φέρει κακοτυχία να μην κρατήσουμε το λόγο μας. Του έχω υποσχεθεί πως δεν πρόκειται να συναντηθούμε αλλού εκτός από δω».

«Πρέπει, λοιπόν, να του είμαι ευγνώμων που σας επέτρεψε έστω αυτό!... Ξέρετε, Κριστίν», είπε πικρόχολα ο Ραούλ, «πως ήταν πολύ θρασύ εκ μέρους σας να παίζετε μαζί μου αυτό το παιχνίδι των αρραβώνων».

«Μα, αγαπητέ μου, το 'κανα εν γνώσει του. Μου είπε: Σας έχω εμπιστοσύνη, Κριστίν. Ο κύριος Ραούλ ντε Σανιύ είναι ερωτευμένος μαζί σας και πρέπει να φύγει. Ας γίνει κι αυτός λοιπόν το ίδιο δυστυχισμένος με μένα!...»

«Και τι σημαίνει αυτό, σας παρακαλώ;»

«Μάλλον εγώ θα 'πρεπε να ρωτήσω εσάς, αγαπητέ μου φίλε. Είναι λοιπόν δυστυχισμένος όποιος αγαπά;»

«Ναι, Κριστίν, είναι δυστυχισμένος κανείς όταν αγαπά και δεν είναι σίγουρος πως αγαπιέται».

«Για τον Ερίκ το λέτε αυτό;»

«Το λέω και για τον Ερίκ και για μένα», είπε ο νέος άντρας κουνώντας το κεφάλι μ' ένα σκεφτικό κι απογοητευμένο ύφος. Φτάσανε στο καμαρίνι της Κριστίν.

возможно, слышал наш разговор.

— Нет, не слышал. Я уже сказала вам, что сейчас он работает над «Торжествующим Дон Жуаном». Он неинтересуется нами.

— Если бы вы были так уверены в этом, то не оглядывались бы постоянно назад.

— Пойдемте в мою артистическую комнату.

— Давайте встретимся где-нибудь вне здания Оперы.

— Нет, до тех пор, пока мы действительно не уедем. Если я не сдержу своего слова, это не принесет нам счастья. Ведь я обещала, что буду видеться с вами только здесь.

— Я рад, что он разрешил вам хотя бы это. Теперь я понимаю, — с горечью сказал Рауль, — что с вашей стороны было опрометчивостью позволить нам играть в помолвку.

— Но Эрик знает об этом, Рауль. Он сказал мне: «Я доверяю вам. Виконт Рауль де Шаньи влюблен в вас, и он скоро покинет страну. Но, прежде чем он уедет, я хочу, чтобы он стал таким же несчастным, как я».

— Объясните мне, пожалуйста, что это означает?

— Это вы должны объяснить мне. Разве люди несчастны, когда любят?

— Да, когда они любят и не уверены в том, что любимы.

— Вы имеете в виду Эрика?

— И Эрика, и самого себя, — ответил Рауль грустно. Они пришли наконец в артистическую комнату Кристины.

«Γιατί πιστεύετε πως είσαστε περισσότερο ασφαλής σ' αυτό το καμαρίνι απ' όσο στο θέατρο;» ρώτησε ο Ραούλ. «Αφού εσείς μπορείτε να τον ακούτε μέσα απ' τους τοίχους, προφανώς κι αυτός μπορεί ν' ακούει εμάς».

«Όχι! Μου έδωσε το λόγο του πως δε θα βρίσκεται πίσω απ' τους τοίχους του καμαρινιού μου και του έχω εμπιστοσύνη. Το καμαρίνι μου και το δωμάτιό μου στο διαμέρισμα της Λίμνης είναι δικά μου, απόλυτα δικά μου και τόποι ιεροί, απαραβίαστοι γι' αυτόν».

«Κριστίν, πώς μπορέσατε και βγήκατε απ' αυτό εδώ το καμαρίνι και βρεθήκατε στο σκοτεινό διάδρομο; Θέλετε να δοκιμάσουμε να επαναλάβουμε τις ίδιες κινήσεις;»

«Είναι επικίνδυνο φίλε μου, γιατί ίσως ο καθρέφτης με πάρει ξανά και αντί να φύγουμε, θα βρεθώ αναγκασμένη ν' ακολουθήσω ως το τέλος το μυστικό πέρασμα που οδηγεί στις όχθες της λίμνης και να φωνάξω τον Ερίκ».

«Μα θα σας ακούσει;»

«Ο Ερίκ θα μ' ακούσει απ' όπου κι αν τον φωνάξω... Μου το 'χει πει ο ίδιος. Είναι ένα πολύ περίεργο πνεύμα. Δεν πρέπει να πιστεύετε Ραούλ πως πρόκειται για ένα συνηθισμένο άνθρωπο που διασκεδάζει με το να μένει κάτω απ' τη γη. Κάνει πράγματα που κανείς άλλος δεν μπορεί να κάνει. Γνωρίζει πράγματα που οι ζωντανοί αγνοούν».

«Προσέξτε, Κριστίν... είσαστε έτοιμη να επινοήσετε ένα φάντασμα».

«Όχι, δεν είναι φάντασμα. Είναι ένας άνθρωπος τ' ουρανού και της γης, αυτό είν' όλο».

«Πώς μιλάτε γι' αυτόν... Είσαστε πάντα αποφασισμένη να τον εγκαταλείψετε;»

«Ναι. Αύριο».

«Θέλετε να σας πω γιατί θα 'θελα να σας δω να φεύγετε απόψε το βράδυ;»

— Почему вы думаете, что здесь вы в большей безопасности, чем где-либо в этом здании? — спросил Рауль. — Если вы слышите голос Эрика через стены, он тоже может слышать нас.

— Нет, он дал мне слово, что не появится здесь больше, и я верю ему. Моя артистическая и моя спальня в доме у озера принадлежат исключительно мне, и он уважает мое уединение, когда я нахожусь там.

— Как вы покинули эту комнату и оказались в темном коридоре? Давайте восстановим, как это могло произойти.

— Это опасно, зеркало может опять захватить меня. И тогда, вместо того чтобы бежать с вами, я должна буду идти в конец потайного хода, ведущего к озеру, и позвать Эрика.

— И он услышит вас?

— Он услышит меня отовсюду. Он сам сказал мне это. Он гений. Не думайте, что он просто человек, находящийся удовольствие в том, чтобы жить под землей. Он делает то, чего не может сделать другой, и знает вещи, которые неизвестны миру живущих.

— Будьте осторожны, или превратите его опять в призрак.

— Нет, он не призрак. Он человек неба и земли.

— Человек неба и земли! Как вы говорите о нем! Вы все еще не изменили своего решения уехать со мной?

— Нет, мы уедем завтра.

— Сказать вам, почему я хотел бы, чтобы мы уехали сегодня ночью?

<p>«Πείτε μου, φίλε μου».</p> <p>«Γιατί αύριο δε θάστε πια αποφασισμένη για τίποτα!»</p> <p>«Τότε λοιπόν, θα με πάρετε παρά τη θέληση μου!... Έτσι δεν έχουμε συμφωνήσει;»</p> <p>«Εδώ λοιπόν, αύριο το βράδυ! Τα μεσάνυχτα θα βρίσκομαι στο καμαρίνι σας», είπε ο νέος άντρας σκυθρωπός.</p> <p>«Ό,τι κι αν γίνει θα κρατήσω την υπόσχεση μου. Λέτε πως, αφού παρακολουθήσει την παράσταση, θα πάει να σας περιμένει στην τραπεζαρία της Λίμνης;»</p> <p>«Ναι, αυτό το ραντεβού δώσαμε».</p> <p>«Και πώς θα πηγαίνατε εκεί, Κριστίν, αφού λέτε πως δεν ξέρετε να βγείτε από το καμαρίνι σας “μέσ’ απ’ τον καθρέφτη”;»</p> <p>«Μα, πηγαίνοντας κατευθείαν στη λίμνη».</p> <p>«Μέσα απ’ τα υπόγεια; Από τις σκάλες και τους διαδρόμους που χρησιμοποιούν οι τεχνικοί και οι άλλοι εργάτες; Τότε, όλοι θα γνώριζαν το μυστικό σας. Όλος ο κόσμος θα ακολουθούσε την Κριστίν Νταά που θα ‘φτάνε τελικά στις όχθες της λίμνης με συνοδεία».</p> <p>Η Κριστίν έβγαλε από ένα μπαούλο ένα τεράστιο κλειδί και το έδειξε στον Ραούλ. «Τι είναι αυτό;» τη ρώτησε.</p> <p>«Είναι το κλειδί του υπόγειου κιγκλιδώματος της οδού Σκριμπ».</p> <p>«Καταλαβαίνω, Κριστίν. Οδηγεί κατευθείαν στη λίμνη. Θέλετε να μου δώσετε αυτό το κλειδί;»</p> <p>«Ποτέ!» απάντησε έντονα. «Αυτό θα ήταν προδοσία!»</p> <p>Ξαφνικά, ο Ραούλ είδε την Κριστίν ν’ αλλάζει χρώμα. Μια νεκρική γλομάδα απλώθηκε στο πρόσωπό της.</p> <p>«Ω, Θεέ μου!» φώναξε... «Ερίκ, Ερίκ!</p>	<p>— Скажите, Рауль.</p> <p>— Потому что завтра вы не решитесь на этот шаг!</p> <p>— Тогда вы должны будете заставить меня, вопреки моему желанию! Согласны?</p> <p>— Да! Я буду здесь, в вашей артистической, завтра ночью, в полночь, — сказал Рауль, и его лицо помрачнело.</p> <p>— Что бы ни случилось, я сдержу свое обещание. Вы говорили, что после спектакля он должен уйти и ждать вас в своем доме?</p> <p>— Да, он сказал, что мы встретимся там.</p> <p>— И как же вы предполагаете попасть туда, если не знаете, как покинуть вашу артистическую комнату через зеркало?</p> <p>— Я пойду прямо к озеру.</p> <p>— Через все подвалы? Вниз по лестницам и по коридорам, где ходят рабочие? Как вы попадете туда незаметно? Каждый сможет проследить за Кристиной Доэ, и она придет к озеру с толпой людей.</p> <p>Кристина достала из ящика большой ключ и показала его Раулю.</p> <p>— Это ключ к подземному ходу на улице Скриба.</p> <p>— Понимаю. Ход ведет прямо к озеру. Дайте мне этот ключ.</p> <p>— Никогда, — ответила она твердо. — Это будет предательством!</p> <p>И вдруг Рауль увидел, как она изменилась. Смертельная бледность разлилась по ее лицу.</p> <p>— Боже мой! — воскликнула она. — Эрик!</p>
---	---

<p>λυπηθείτε με!...»</p> <p>«Πάψτε!» τη διέταξε ο νέος άντρας... «Δεν είπατε πως δεν μπορεί να μας ακούσει;»</p> <p>Όμως η συμπεριφορά της τραγουδίστριας γινόταν ολοένα και πιο ακατανόητη. Έτριβε νευρικά τα δάχτυλά της και συνέχιζε να επαναλαμβάνει μ' ένα χαμένο ύφος:</p> <p>«Ω, Θεέ μου! Ω, Θεέ μου!»</p> <p>«Μα τι συμβαίνει; Τι συμβαίνει;» ρώτησε ο Ραούλ.</p> <p>«Το δαχτυλίδι».</p> <p>«Τι έγινε με το δαχτυλίδι; Σας παρακαλώ, Κριστίν, ελάτε στα συγκαλά σας!»</p> <p>«Το χρυσό δαχτυλίδι που μου είχε δώσει».</p> <p>«Α! Ωστε ο Ερίκ σας έδωσε αυτό το χρυσό δαχτυλίδι;»</p> <p>«Μα, το ξέρετε ήδη Ραούλ! Αυτό όμως που δεν ξέρετε είναι το τι μου είπε όταν μου το έδωσε: “Σας δίνω την ελευθερία σας Κριστίν, υπό έναν όρο όμως: πως θα φοράτε αυτό το δαχτυλίδι.</p> <p>Όσο το φοράτε δε θα κινδυνεύετε από τίποτα και ο Ερίκ θα είναι πάντα φίλος σας. Αν όμως κάποτε το βγάλετε, τότε αλίμονο σε σας Κριστίν... Γιατί ο Ερίκ θα σας εκδικηθεί!...” Φίλε μου, φίλε μου! Το δαχτυλίδι δεν το φοράω πια!... Αλίμονο μας!...»</p> <p>Μάταια ψάξαν παντού να βρουν το δαχτυλίδι. Δε βρήκαν τίποτα! Η Κριστίν δεν μπορούσε να ησυχάσει.</p> <p>«Πρέπει να το 'χασα εκεί ψηλά, την ώρα που σας φίλησα, κάτω απ' τη λύρα του Απόλλωνα», σκέφτηκε τρέμοντας ολόκληρη.</p> <p>«Το δαχτυλίδι πρέπει να γλίστρησε απ' το δάχτυλο μου και να 'πεσε στην πόλη! Πώς είναι δυνατόν να το ξαναβρούμε τώρα; Πόσοι κίνδυνοι μας απειλούν, Ραούλ! Α! Πρέπει να φύγουμε! Να φύγουμε!»</p>	<p>Эрик! Пощадите меня!</p> <p>— Тише! — приказал Рауль. — Вы же сами сказали, что он может услышать.</p> <p>Но поведение Кристины становилось все более необъяснимым. Она сложила руки вместе и повторяла с безумным выражением:</p> <p>«О Боже мой! Боже мой!»</p> <p>— Что случилось? Прошу вас, скажите мне, — умолял виконт.</p> <p>— Кольцо.</p> <p>— Что вы имеете в виду? Возьмите себя в руки, Кристина!</p> <p>— Золотое кольцо, которое он дал мне...</p> <p>— А, так это Эрик дал вам это золотое кольцо!</p> <p>— Вы знали это, Рауль! Но вы не знали, что, давая его мне, Эрик сказал: «Я освобождаю вас, но при условии, что это кольцо будет всегда на вашем пальце.</p> <p>Пока вы носите его, вы будете защищены от всех опасностей и Эрик будет вашим другом. Но если вы расстанетесь с ним, то пожалеете об этом, потому что Эрик возьмет реванш». О Рауль, кольцо исчезло. Это ужасно для нас обоих.</p> <p>Они искали кольцо повсюду, но тщетно.</p> <p>— Это, должно быть, случилось, когда я поцеловала вас на крыше под лирой Аполлона, — не могла успокоиться Кристина.</p> <p>— Кольцо, наверное, соскользнуло с пальца и упало на улицу. Как мы можем найти его теперь? С нами случится что-то ужасное! О, если бы мы только могли спастись!</p>
---	--

«Ναι, πρέπει να φύγουμε τώρα αμέσως», επέμεινε ακόμη μια φορά ο Ραούλ.

Εκείνη δίστασε. Για μια στιγμή, ο Ραούλ νόμισε πως θα συμφωνούσε... Όμως, τα μάτια της ανοιγόκλεισαν και είπε:

«Όχι, αύριο!»

Μ' αυτά τα λόγια έφυγε εγκαταλείποντάς τον σε πλήρη σύγχυση, συνεχίζοντας να τρίβει τα δάχτυλά της, ελπίζοντας προφανώς πως το δαχτυλίδι θα εμφανιζόταν ξαφνικά.

Όσο για τον Ραούλ, γύρισε σπίτι του, πολύ ανήσυχος μετά απ' όλα αυτά που άκουσε.

«Αν δεν καταφέρω να τη σώσω απ' τα χέρια αυτού του τσαρλατάνου», μονολόγησε φωναχτά, «είναι χαμένη. Πρέπει να τη σώσω!»

Έσβυσε τη λάμπα και μέσα στο σκοτάδι ένιωσε την επιθυμία να καταραστεί τον Ερίκ. Φώναξε τρεις φορές δυνατά: «Τσαρλατάνε!... Τσαρλατάνε!... Τσαρλατάνε!...»

Όμως, ξαφνικά ανασηκώθηκε, λες και κάποιος τον έσπρωξε. Κρύος ιδρώτας άρχισε να τρέχει στους κροτάφους του. Δυο μάτια σαν πυρακτωμένα κάρβουνα έλαμψαν στην άκρη του κρεβατιού του. Τον κοιτούσαν επίμονα, τρομερά μέσα στη μαύρη νύχτα.

Ο Ραούλ ήταν γενναίος, ωστόσο έτρεμε. Άπλωσε το χέρι του ψηλαφώντας αβέβαια προς το κομοδίνο. Βρήκε το κουτί με τα σπέρτα κι άναψε το κερί. Τα μάτια εξαφανίστηκαν. Χωρίς καμιά σιγουριά σκέφτηκε:

«Η Κριστίν μου είπε πως τα μάτια του φαίνονται μόνο στο σκοτάδι. Τα μάτια του εξαφανίστηκαν με το φως, αυτός όμως μπορεί να ναι ακόμη εδώ».

Σηκώθηκε, έφαξε. Κοίταξε προσεχτικά γύρω του, κάτω απ' το κρεβάτι του λες κι ήταν μικρό παιδί. Αισθάνθηκε γελοίος. Είπε φωναχτά:

«Τι να πιστέψει και τι να μην πιστέψει κανείς

— Давайте убежим сейчас же, — снова стал настаивать Рауль.

Кристина колебалась. Ему уже показалось, что она согласится. Но затем, видимо, страх пересилил и она сказала:

— Нет! Завтра!

Она в отчаянии поспешно вышла из комнаты, все еще потирая пальцы в надежде, что это поможет вернуть кольцо.

Что же касается Рауля, то он отправился домой, озабоченный всем, что услышал.

— Если я не спасу ее от этого обмана, — сказал он громко в своей спальне, ложась в постель, — она погибла. Но я спасу ее!

Рауль погасил лампу и, лежа в темноте, почувствовал необходимость оскорблять Эрика. Он прокричал три раза: «Обман! Обман! Обман!»

Он приподнялся на одном локте, и холодный пот потек по его вискам. Два глаза, светящиеся, как горящие угли, появились в ногах кровати. Они угрожающе мерцали в темноте.

Хотя Рауль не был пуглив, он задрожал. Протянув руку к столику у кровати, он нашел коробку спичек и зажег лампу. Глаза исчезли.

«Кристина сказала мне, — подумал Рауль в тревоге, — что его глаза видны только в темноте. Глаза исчезли, когда я зажег свет, но сам он, возможно, все еще здесь».

Молодой человек встал и тщательно обыскал комнату. Он, как ребенок, посмотрел даже под кровать. Затем, почувствовав себя смешным, громко сказал:

— Чему я должен верить? Где кончается

<p>μ' ένα τέτοιο παραμύθι; Πού τελειώνει η πραγματικότητα και πού αρχίζει η φαντασία;</p> <p>Τι να είδε; Τι νόμισε ότι είδε;» Πρόσθεσε ανατριχιάζοντας:</p> <p>«Και εγώ; Τι να είδα άραγε; Είδα πραγματικά τα πυρακτωμένα μαύρα μάτια του; Έλαμψαν στ' αλήθεια ή μόνο στη φαντασία μου;</p> <p>Να, που δεν είμαι πια βέβαιος για τίποτα! Σίγουρα, δεν μπορώ να πάρω όρκο τι ήταν αυτό που είδα!»</p> <p>Ξάπλωσε. Το σκοτάδι απλώθηκε ξανά.</p> <p>Τα μάτια εμφανίστηκαν πάλι.</p> <p>«Ω!» αναστέναξε ο Ραούλ. Ξαπλωμένος στο κρεβάτι του τα κοίταξε κι αυτός με τη σειρά του όσο πιο θαρραλέα μπορούσε. Αφού έμεινε σιωπηλός, προσπαθώντας να επιστρατεύσει όλο του το κουράγιο, φώναξε:</p> <p>«Είσαι εσύ, ο Ερίκ; Άνθρωπος, πνεύμα ή φάντασμα! Εσύ είσαι;»</p> <p>Σκέφτηκε λίγο. «Αν είναι αυτός... θα πρέπει να βρίσκεται στο μπαλκόνι!»</p> <p>Τότε σηκώθηκε κι έτσι όπως ήταν, με τα νυχτικά, έτρεξε σ' ένα μικρό έπιπλο και ψηλαφώντας, βρήκε και πήρε το πιστόλι του. Ωπλισμένος τώρα, άνοιξε την μπαλκονόπορτα.</p> <p>Έκανε πολύ κρύο. Ο Ραούλ έριξε μια γρήγορη ματιά στο έρημο μπαλκόνι και γύρισε μέσα κλείνοντας την πόρτα. Ξάπλωσε ξανά κρυώνοντας, ακούμπησε το πιστόλι πάνω στο κομοδίνο ώστε να μπορεί εύκολα να το πάρει αν χρειαστεί.</p> <p>Για μια φορά ακόμη έσβυσε το κερί. Τα μάτια ήταν πάντα εκεί, στην άκρη του κρεβατιού ή μήπως πίσω απ' το τζάμι της μπαλκονόπορτας, δηλαδή στο μπαλκόνι;</p> <p>Να τι ήθελε να μάθει ο Ραούλ. Ήθελε ακόμη να μάθει αν αυτά τα μάτια ανήκαν σε μια ανθρώπινη ύπαρξη... ήθελε να τα μάθει όλα...</p>	<p>реальность и начинается фантастика?</p> <p>Что она видела? Что она думала, что видела?</p> <p>И что видел я? Действительно ли я видел два светящихся глаза? Или они светились только в моем воображении?</p> <p>Теперь я не уверен ни в чем! Я бы не мог поклясться, что видел эти глаза.</p> <p>Рауль лег опять в постель и погасил лампу.</p> <p>И тут глаза появились вновь.</p> <p>— Ох! — Рауль с трудом дышал. Он сел на кровати, неотрывно глядя на светящиеся точки. Потом, собрав все свое мужество, закричал:</p> <p>— Это вы, Эрик? Человек, дух или призрак, это вы? —</p> <p>И подумал: «Если это Эрик, то он на балконе».</p> <p>В ночной рубашке виконт подбежал к маленькому комоду и в темноте нащупал там пистолет, С пистолетом в руке он открыл застекленную дверь на балкон.</p> <p>Ночь была прохладной. Взглянув на пустой балкон, Рауль вернулся в комнату и закрыл дверь. Потом, дрожа, опять лег в постель и положил пистолет на столик в пределах досягаемости руки.</p> <p>Глаза по-прежнему были здесь, в ногах кровати. А может быть, между кроватью и дверным стеклом или на балконе?</p> <p>Рауль хотел знать. Он хотел также знать, принадлежали ли эти глаза человеческому существу. Он хотел знать все...</p>
---	---

Τότε, υπομονετικά, ψύχραιμα, δίχως να ταραξεί τη νύχτα, που τον έζωνε, ο νέος άντρας πήρε το πιστόλι του και σημάδεψε. Είδε δυο χρυσαφένια αστέρια που εξακολουθούσαν να τον κοιτάζουν με μια παράξενη, ακίνητη λάμψη.

Σημάδεψε λίγο πιο κάτω απ' τ' άστρα. Μα, βέβαια! Αν αυτά τα δυο αστέρια ήταν τα μάτια του και αν κάτω απ' αυτά τα μάτια υπήρχε ένα μέτωπο, κι αν ο Ραούλ δεν ήταν αδέξιος...

Ο πυροβολισμός αντήχησε τρομερός μέσα στην ησυχία του σπιτιού... Ενώ απ' τους διαδρόμους ακούγονταν βήματα που πλησίαζαν, ο Ραούλ, ξαπλωμένος στο κρεβάτι του, με το χέρι τεντωμένο, έτοιμος να πυροβολήσει ξανά, σημάδεψε...

Αυτή τη φορά, τα δυο άστρα είχαν εξαφανιστεί.

Φως, κόσμος, ο κόμης Φιλίπ φοβερά ανήσυχος...

«Τι συνέβη Ραούλ;»

«Συνέβη, πως μάλλον ονειρεύτηκα», απάντησε ο νεαρός. «Πυροβόλησα δυο άστρα που δε μ' άφηναν να κοιμηθώ».

«Παραλογίζεσαι;... Υποφέρεις!... Σε παρακαλώ Ραούλ... πες μας τι έγινε;...» είπε ο κόμης και πήρε το πιστόλι.

«Όχι! Όχι! δεν παραλογίζομαι!... άλλωστε δε θ' αργήσουμε να μάθουμε την αλήθεια...»

Σηκώθηκε, φόρεσε μια ρόμπα, έβαλε τις παντούφλες του, πήρε ένα κερί από έναν υπηρέτη, άνοιξε την μπαλκονόπορτα και βγήκε στο μπαλκόνι.

Ο κόμης διαπίστωσε πως το τζάμι είχε διαπεραστεί από μια σφαίρα στο ύψος του ανθρώπου. Ο Ραούλ είχε σκύψει απ' το μπαλκόνι φέγγοντας με το κερί...

«Ω, Ω!» έκανε... «αίμα... αίμα... Εδώ... εκεί... κι άλλο αίμα! Τόσο το καλύτερο... Ένα φάντασμα που αιμορραγεί... είναι λιγότερο επικίνδυνο!» γέλασε σαρκαστικά...

Τερπεливо, хладнокровно, не нарушая тишины ночи, он взял пистолет и направил его на две золотые звезды, которые все еще смотрели на него со странным, неподвижным сиянием.

Он целился долго. Если эти звезды были глазами, и если над ними был лоб, и если он не будет таким неловким...

Выстрел нарушил покой спящего дома. И пока люди спешили по коридорам, Рауль сидел в темноте, держа в руке пистолет, готовый выстрелить еще раз.

Но две звезды исчезли.

Свет, люди, ужасно встревоженный граф Филипп.

— Что случилось, Рауль?

— Вероятно, мне это приснилось. Я выстрелил в две звезды, которые мешали мне спать.

— Ты в бреду! Ты болен! Пожалуйста, скажи мне, что произошло? — И Филипп взял пистолет.

— Нет, я не в бреду, — возразил Рауль. — И мы скоро узнаем...

Он встал, надел халат и башмаки, взял у слуги свечу, открыл застекленную дверь и вышел на балкон.

Филипп видел, что пуля прошла через стекло на высоте головы человека. Рауль со свечой склонился над полом балкона.

— О! — воскликнул он. — Кровь! Кровь..., здесь..., там. Еще кровь. Хорошо! Призрак, который истекает кровью, менее опасен! — добавил он с мрачной усмешкой.

«Ραούλ! Ραούλ! Ραούλ!»

Ο κόμης τον τράνταξε λες και τράνταζε έναν υπνοβάτη για να ξυπνήσει από τον επικίνδυνο ύπνο του.

«Μα, αδελφέ μου, δεν κοιμάμαι!»
διαμαρτυρήθηκε ο Ραούλ χάνοντας την υπομονή του.

«Κι εσείς βλέπετε το αίμα. Νόμιζα πως ονειρευόμουν και πως είχα πυροβολήσει δυο αστέρια. Να όμως που δεν ήταν δυο αστέρια, αλλά τα μάτια του Ερίκ! Να το αίμα του!...»
Ξαφνικά, ανήσυχος, πρόσθεσε:

«Όμως ίσως, τελικά, δεν έκανα καλά που πυροβόλησα και η Κριστίν είναι ικανή να μη μου το συγχωρέσει ποτέ!... Τίποτα απ' όλ' αυτά δε θα 'χε συμβεί αν είχα φροντίσει να κλείσω τις κουρτίνες πριν κοιμηθώ».

«Ραούλ, μήπως τρελάθηκες ξαφνικά; Ξύπνα επιτέλους!»

«Πάλι τα ίδια! Καλά θα κάνετε αδελφέ μου, αντί να μου λέτε να ξυπνήσω, να με βοηθήσετε να βρω τον Ερίκ... γιατί, τελικά, ένα φάντασμα που αιμορραγεί είναι οπωσδήποτε κάτι που μπορεί να βρεθεί!...»

Ο καμαριέρης του κόμη είπε:

«Είναι αλήθεια, κύριε, υπάρχει αίμα στο μπαλκόνι».

Ένας υπηρέτης έφερε μια λάμπα και με τη βοήθειά της μπόρεσαν να εξετάσουν τα πάντα. Το αιμάτινο χνάρι ακολουθούσε τη ράμπα του μπαλκονιού, προχωρούσε μέχρι το λούκι και σκαρφάλωνε πάνω του.

«Φίλε μου», είπε ο κόμης Φιλίπ,
«πυροβόλησες μια γάτα».

«Ατυχία!» είπε ο Ραούλ μ' ένα σαρκαστικό γέλιο που αντήχησε πολύ δυσάρεστα στ' αφτιά του κόμη· «δεν είναι διόλου απίθανο. Με τον Ερίκ, δεν ξέρεις ποτέ τι γίνεται».

Ο Ραούλ είχε αρχίσει να μονολογεί.

— Ραούλ! Ραούλ! — Φίλιππ встряхнул его, как будто пытался разбудить лунатика от его опасного сна.

— Я не сплю, мой дорогой брат, — запротестовал Рауль нетерпеливо.

— Ты же видишь кровь, каждый может видеть это. Я думал, мне это снится, и выстрелил в две звезды. Это были глаза Эрика, и это его кровь! — сказал он с внезапной тревогой.

— Но, может быть, я поступил неправильно, стреляя, и Кристина не простит мне этого. Этого могло не произойти, если бы я принял меры предосторожности и закрыл шторы балкона, прежде чем лег в постель.

— Рауль! Ты потерял рассудок? Проснись!

— Опять! Ты лучше бы помог мне разыскать Эрика. В конце концов, возможно же найти истекающее кровью привидение.

— Это правда, мсье, — сказал слуга Филиппа, — на балконе кровь.

Слуга принес лампу, и они смогли рассмотреть все при свете. След крови остался на перилах балкона, затем тянулся к водосточной трубе.

— Ты стрелял в кошку, мой мальчик, — улыбнулся Филипп.

— К сожалению, — сказал Рауль со смехом, — это вполне возможно. С Эриком никогда не знаешь наверняка. Был ли это Эрик? Была ли это кошка? Или привидение? Живая плоть или тень? Нет, нет, с Эриком никогда не знаешь!

Рауль продолжал в таком же духе, делая

<p>Ο Φιλίπ απλώνει στον αδελφό του μια εφημερίδα: την «Επόκ». Του δείχνει τον ακόλουθο τίτλο: Ο υποκόμης, με φωνή που μόλις ακούγεται, διαβάζει:</p> <p>«Ένα μεγάλο γεγονός στη συνοικία μας. Αρραβωνιάστηκαν η δεσποινίς Κριστίν Ντααέ, λυρική καλλιτέχνης, και ο υποκόμης Ραούλ ντε Σανιύ.</p> <p>Αν πιστέψουμε τα κουτσομπολιά των παρασκηνίων, λέγεται πως ο κόμης Φιλίπ δήλωσε πως για πρώτη φορά ένας Σανιύ δεν επρόκειτο να κρατήσει την υπόσχεση του.</p> <p>Όμως, καθώς ο έρωτας είναι παντοδύναμος, και στην Όπερα αυτό ισχύει περισσότερο απ' οπουδήποτε αλλού, αναρωτιέται κανείς με ποιον τρόπο είναι δυνατόν ο κόμης Φιλίπ να εμποδίσει τον υποκόμη, τον αδελφό του, να οδηγήσει στην εκκλησία τη νέα Μαργαρίτα.</p> <p>Λένε πως τα δυο αδέλφια λατρεύονται, όμως ο κόμης μπορεί να κάνει λάθος αν ελπίζει ότι η αδελφική αγάπη μπορεί να υπερνικήσει τον Έρωτα!»</p> <p>Ο κόμης (Θλιμμένος): Βλέπεις Ραούλ, μας έχεις γελοιοποιήσει!... Αυτή η μικρή σου 'χει πάρει τα μυαλά με τις ιστορίες της για το φάντασμα.</p> <p>(Επομένως, καταλαβαίνουμε πως ο υποκόμης είχε διηγηθεί στον αδελφό του τα όσα του είχε πει η Κριστίν).</p> <p>Ο υποκόμης: Αδελφέ μου, αντίο!</p> <p>Ο κόμης: Μα, είναι γεγονός; Φεύγεις απόψε; (Ο υποκόμης δεν απαντά)... μαζί της;... Μα, δεν είναι δυνατόν να κάνεις μια τέτοια ανοησία!...</p> <p>(Ο υποκόμης μένει σιωπηλός). Θα σ' εμποδίσω!</p> <p>Ο υποκόμης: Αντίο, αδελφέ μου!</p> <p>(Φεύγει).</p> <p>Αυτή τη σκηνή τη διηγήθηκε στον ανακριτή ο ίδιος ο κόμης, που δεν ξανάδε τον αδελφό του</p>	<p>Протянув Раулю газету «Эпок», он указал на сообщение в колонке слухов. Рауль, читая громко, в напыщенной манере:</p> <p>«Большая новость в аристократических кругах — помолвка мадемуазель Кристины Доз, оперной певицы, с виконтом Раулем де Шаньи.</p> <p>Если верить закулисным слухам, граф Филипп де Шаньи поклялся, что впервые член его семьи не сдержит своего обещания.</p> <p>Поскольку любовь, особенно в Опере, всемогуща, можно только гадать, какие средства граф Филипп может употребить, чтобы помешать своему брату повести „новую Маргариту“ к алтарю.</p> <p>Оба брата, говорят, обожают друг друга, но граф сильно ошибается, если ожидает, что братская любовь победит любовь романтическую».</p> <p>Φιλίππ (πечально): Βιδιшь, Ραυλ, τυ делаешь из нас посмешище. Эта девица полностью заморочила тебе голову своими сказками о привидениях.</p> <p>(Έτο говорит ο τoμ, что Ραυλ пересказал историю Κριστιны своему брату.)</p> <p>Ραυль: Προщай, Φιλίππ.</p> <p>Φιλίππ: Τυ принял решение? Τυ уезжаешь сегодня ночью? — Никакого ответа. — Τυ уезжаешь..., с ней? Но ты не сделаешь какой-нибудь глупости, не правда ли? —</p> <p>Οπιατ никакого ответа. — Нет, не сделаешь! Я остановлю тебя.</p> <p>Ραυль: Προщай, Φιλίππ.</p> <p>Он уходит.</p> <p>Έта сцена была описана мировому судье самим Φιλίππoм, который больше не видел</p>
---	---

<p>Ραούλ, παρά μόνο το ίδιο βράδυ στην Όπερα, λίγα λεπτά πριν την εξαφάνιση της Κριστίν Ντααέ.</p> <p>Πραγματικά, όλη την ημέρα ο Ραούλ την αφιέρωσε στις προετοιμασίες της απαγωγής.</p> <p>Τα άλογα, το αμάξι, ο αμαξάς, οι προμήθειες, οι αποσκευές, τα απαραίτητα χρήματα, η διαδρομή — δεν έπρεπε να πάρουν το σιδηρόδρομο για να καταφέρουν να ξεφύγουν απ' το φάντασμα — όλ' αυτά τον κράτησαν απασχολημένο μέχρι τις εννιά το βράδυ.</p> <p>Στις εννιά, ένα είδος ταξιδιωτικής άμαξας, με τις κουρτίνες τραβηγμένες πάνω στα ερμητικά κλειστά παράθυρα, ήρθε κοντά στη Ροτόντα.</p> <p>Είχε δυο γερά άλογα και έναν αμαξά που δεν μπορούσες εύκολα να ξεχωρίσεις το πρόσωγό του, έτσι τυλιγμένο όπως ήταν στο κασκόλ του.</p> <p>Μπροσ απ' αυτήν την άμαξα υπήρχαν τρία μικρότερα αμάξια. Αργότερα, από την ανάκριση, διαπιστώθηκε πως ανήκαν στην Καρλότα, που είχε έρθει ξαφνικά στο Παρίσι, στη Σορέλι και στον κόμη Φιλίπ ντε Σανιύ.</p> <p>Από την ταξιδιωτική άμαξα δεν κατέβηκε κανείς. Ο αμαξάς έμεινε στη θέση του. Το ίδιο έκαναν και οι τρεις άλλοι αμαξάδες.</p> <p>Μια σκιά, τυλιγμένη σ' ένα μεγάλο μαύρο παλτό και με το κεφάλι καλυμμένο από ένα μαύρο μαλακό καπέλο πέρασε απ' το πεζοδρόμιο ανάμεσα στη Ροτόντα και τ' αμάξια. Φάνηκε να κοιτάζει προσεχτικά την ταξιδιωτική άμαξα. Πλησίασε τ' άλογα, μετά τον αμαξά... μετά απομακρύνθηκε χωρίς να πει τίποτα.</p> <p>Αργότερα, η ανάκριση κατάληξε πως επρόκειτο για τον υποκόμη Ραούλ ντε Σανιύ. Όσο για μένα, δε συμφωνώ, δεδομένου ότι εκείνο το βράδυ, όπως και όλα τ' άλλα βράδια, ο υποκόμης ντε Σανιύ φορούσε ένα μάλλον ψηλό καπέλο, το οποίο και βρήκαν αργότερα.</p> <p>Η γνώμη μου είναι πως επρόκειτο για το</p>	<p>Рауля до того вечера в Опере, когда исчезла Кристина.</p> <p>Рауль провел весь день в приготовлениях к бегству. Лошади, экипаж, кучер, провизия, багаж, необходимые деньги, маршрут (чтобы сбить призрак со следа, они не поедут поездом) — все это заняло его до девяти часов вечера.</p> <p>В девять часов дорожная карета с занавесками, задернутыми на плотно закрытых окнах, присоединилась к очереди экипажей на стороне ротонды.</p> <p>Карета была запряжена двумя сильными лошадьми, управлял ею кучер, большая часть лица которого была скрыта длинным шарфом.</p> <p>Перед этой каретой было три других экипажа: двухместная карета, принадлежавшая, как было позже установлено, Карлотте, которая внезапно вернулась в Париж; карета Ла Сорелли и во главе очереди стоял экипаж графа Филиппа де Шаньи.</p> <p>Никто из кареты не вышел. Кучер оставался на своем месте, как, впрочем, и три других кучера.</p> <p>Фигура в широком черном плаще и черной фетровой шляпе прошла по тротуару между ротондой и экипажами. Казалось, дорожная карета привлекла особое внимание этой странной личности. Человек приблизился к лошадям, затем к кучеру и удалился, не сказав ни слова.</p> <p>Расследование установило, что этим человеком был виконт Рауль де Шаньи. Я, однако, не верю этому, поскольку Рауль в тот вечер был в цилиндре, как и в другие вечера, и этот цилиндр позже нашли.</p> <p>Думаю, что скорее всего это был призрак</p>
---	---

<p>φάντασμα μάλλον, που γνώριζε τα πάντα, όπως θα δούμε παρακάτω.</p> <p>Λες κι ήταν σημαδιακό, έπαιζαν τον Φάουστ. Η αίθουσα ήταν από τις πιο λαμπρές. Η συνοικία έδινε τον καλύτερό της εαυτό. Εκείνη την εποχή τα μέλη της Όπερας δε νοίκιαζαν και δεν επινοικιάζανε τις θέσεις τους ούτε στους χρηματιστές, ούτε στους εμπόρους, ούτε στους ξένους! Αντίθετα, σήμερα μπορεί να δει κανείς στο κατ' όνομα και μόνο θεωρείο του μαρκήσιου κάποιον έμπορο παστού χοιρινού, πράγμα που ο έμπορος παστού χοιρινού δικαιούται απολύτως εφόσον πληρώνει το θεωρείο του μαρκήσιου.</p> <p>Παλιότερα, κάτι τέτοιο δε γινόταν σχεδόν ποτέ. Τα θεωρεία της Όπερας ήταν σαλόνια όπου κανείς μπορούσε να συναντήσει κοσμικούς ανθρώπους που, μερικές φορές, αγαπούσαν τη μουσική.</p> <p>Όλοι αυτοί οι ωραίοι άνθρωποι γνωριζόντουσαν μεταξύ τους, χωρίς τούτο να σημαίνει πως συναναστρέφονταν ο ένας τον άλλον. Πάντως, το κάθε πρόσωπο εκεί είχε ένα όνομα και οπωσδήποτε το όνομα του κόμη ντε Σανιύ ήταν γνωστό σε όλους.</p> <p>Το πρωινό δημοσίευμα της Επόκ πρέπει να είχε τη σχετική του απήχηση, γιατί όλα τα μάτια ήταν στραμμένα στο θεωρείο όπου ο κόμης ντε Σανιύ, φαινομενικά ήρεμος κι αδιάφορος, καθόταν ολομόναχος.</p> <p>Το γυναικείο στοιχείο αυτής της λαμπρής σύναξης ήταν φοβερά περίεργο και η απουσία του υποκόμη έδινε λαβή σε ψιθύρους πίσω απ' τις βεντάλιες.</p> <p>Το κοινό υποδέχτηκε την Κριστίν Ντααέ μάλλον ψυχρά. Αυτό, το τόσο ειδικό κοινό, δεν ήταν δυνατόν να της συγχωρέσει το ότι κοίταζε τόσο ψηλά.</p> <p>Η ντίβα, κατάλαβε την κακή διάθεση ενός μέρους του κοινού και ταράχτηκε.</p>	<p>Οπεры, который, как вскоре станет очевидным, знал обо всем.</p> <p>В этот вечер давали «Фауста». Публика была чрезвычайно изысканной, аристократической. В те дни подписчики не одалживали и не сдавали в аренду свои ложи и не делили их с финансистами, бизнесменами или иностранцами. Это сейчас в ложе маркиза такого-то, которая до сих пор называется так, потому что у маркиза был контракт, отдававший ему ложу во владение, мы можем видеть торговца свининой, непринужденно сидящего там со своей семьей. И он имеет на это полное право, поскольку заплатил за ложу маркиза.</p> <p>В прошлом же такая практика была невозможна. Ложи в Опере были своего рода гостиными, где можно было встретить или увидеть членов высшего общества, которые любили музыку.</p> <p>Эти люди, хотя и не обязательно часто общались, но знали каждого по имени и в лицо, и лицо графа де Шаньи было им всем знакомо.</p> <p>Сообщение, опубликованное утром в колонке слухов «Эпок», очевидно, произвело должный эффект, потому что все глаза были устремлены к ложе, где граф Филипп сидел один, судя по всему, беззаботный и спокойный.</p> <p>Женщины в этом блестящем собрании были, кажется, сильно заинтригованы, и отсутствие брата графа вызывало бесконечный шепот за веерами.</p> <p>Когда Кристина появилась на сцене, ей оказали довольно прохладный прием. Высший свет, видимо, не мог простить певице того, что она хотела выйти замуж за человека, стоящего на социальной лестнице намного выше ее самой.</p> <p>Кристина почувствовала эту враждебность и расстроилась.</p>
---	--

Οι θαμώνες, που παρίσταναν τους γνώστες των ερώτων του υποκόμη, δεν παράλειψαν να χαμογελάσουν με νόημα σε ορισμένα μέρη του ρόλου της Μαργαρίτας. Ακριβώς μ' αυτό το πνεύμα γύρισαν και κοίταξαν θρασύτατα προς το θεωρείο του Φιλίπ ντε Σανιύ, όταν η Κριστίν τραγούδησε τη φράση:

«Θα 'θελα πολύ να μάθω
ποιος είναι αυτός ο νέος,
αν είναι κάποιος μεγάλος άρχοντας
και ποιο είναι τ' όνομά του».

Με το σαγόνι του ακουμπισμένο στη παλάμη του ο κόμης δε φαινόταν να δίνει σημασία σ' αυτές τις εκδηλώσεις του κόσμου. Το βλέμμα του ήταν καρφωμένο στη σκηνή· όμως την έβλεπε; Έμοιαζε τόσο απόμακρος...

Όσο πέρναγε η ώρα η Κριστίν ένιωθε όλο και πιο ανασφαλής. Έτρεμε. Βάδιζε στην καταστροφή... Ο Κάρολος Φόντα αναρωτήθηκε μήπως ήταν άρρωστη, κι αν θα μπορούσε ν' αντέξει ως το τέλος της σκηνής του κήπου.

Στην αίθουσα, ο κόσμος θυμήθηκε το τραγικό συμβάν της Καρλότα και το ιστορικό πια «κουάξ» που, προς το παρόν τουλάχιστον, είχε διακόψει την καριέρα της στο Παρίσι.

Ακριβώς εκείνη τη στιγμή, έκανε την εμφάνισή της η Καρλότα, σ' ένα από τα μπροστινά θεωρεία. Ήταν μια εμφάνιση που δημιούργησε ταραχή.

Η καμμένη η Κριστίν σήκωσε τα μάτια προς αυτόν τον καινούργιο πόλο συγκινήσεων. Αναγνώρισε την αντίζηλό της. Της φάνηκε πως την είδε να γελά σαρκαστικά. Αυτό την έσωσε. Τα ξέχασε όλα. Για μια ακόμη φορά θριάμβευσε.

Από κείνη τη στιγμή και μετά, τραγούδησε μ' όλη της την ψυχή. Προσπάθησε να ξεπεράσει τον ίδιο της τον εαυτό και τα κατάφερε. Στην τελευταία πράξη, όταν άρχισε να καλεί τους αγγέλους και ν' ανυψώνεται, παράσυρε μαζί της όλον τον κόσμο που ριγούσε κι ένιωθε σαν ν' απόκτησε φτερά...

Завсегдатаи Оперы, которые утверждали, что знают о любовной связи виконта, открыто улыбались при некоторых пассажах в партии Маргариты. И они, не скрываясь, повернулись к ложе Филиппа де Шаньи, когда Кристина запела:

Я хотела бы знать,
Кто он, обратившийся ко мне?
Благороден ли, он
Или хотя бы как его зовут?

Подперев подбородок рукой, Филипп, казалось, не замечал внимания, оказываемого ему залом. Его глаза были устремлены на сцену. Но смотрел ли он на нее? Его мысли витали где-то далеко.

Кристина быстро теряла уверенность, дрожала. Она шла навстречу катастрофе... Каролас Фонта думал, не больна ли она и сможет ли продержаться до конца акта.

Публика помнила, что произошло на последнем представлении с Карлоттой: историческое кваканье, которое на время приостановило ее карьеру в Париже.

И как раз в это время в одну из лож вошла Карлотта. Это было сенсационное появление.

Бедная Кристина посмотрела вверх на новую причину движения в зале и узнала свою соперницу. Ей показалось, что Карлотта насмешливо улыбается. Именно это спасло Кристину. Она забыла обо всем, думая только об одном: добиться нового триумфа.

С этого момента все изменилось. Кристина пыталась превзойти все, что сделала до этого, и преуспела. В последнем акте, когда она начала призывать ангелов подняться в небо, ее пение увлекло за собой трепещущую публику, казалось, ощутившую, что и у нее есть крылья.

Σ' αυτό το υπεράνθρωπο κάλεσμα, στο κέντρο του αμφιθέατρου, ένας άντρας σηκώθηκε και στάθηκε όρθιος μπρος την ηθοποιό λες και μ' αυτήν την κίνηση εγκατέλειπε τη γη... Ήταν ο Ραούλ.

Άγγελοι αγνοί! Άγγελοι ακτινοβόλοι Άγγελοι αγνοί! Άγγελοι αντινοβόλοι.

Η Κριστίν, με τα χέρια απλωμένα, το λαιμό της αγκαλιασμένο, τυλιγμένο στη δόξα των μαλλιών της πούχαν λυθεί κι έπεφταν πάνω στους γυμνούς της ώμους, άφηνε τη θεία κραυγή:

Οδηγήστε την ψυχή μου στους ουρανούς!

Εκείνη τη στιγμή, η αίθουσα ξαφνικά σκοτείνιασε. Αυτό κράτησε τόσο λίγο που οι θεατές μόλις που πρόφτασαν να φωνάξουν τρομαγμένοι. Αμέσως, η αίθουσα ξανά φωτίστηκε.

...Όμως, η Κριστίν Νταάε δεν ήταν πια εκεί!... Τι είχε απογίνει;... Τι θαύμα ήταν αυτό;... Όλοι κοιτάζονταν μεταξύ τους δίχως να καταλαβαίνουν. Η συγκίνηση ήταν στο αποκορύφωμά της, το ίδιο μεγάλη τόσο στη σκηνή όσο και στην αίθουσα. Από τα παρασκήνια οι άνθρωποι κατευθύνονταν στο μέρος όπου μόλις πριν λίγο τραγουδούσε η Κριστίν. Η παράσταση διακόπηκε μέσα σε πλήρη σύγχυση.

Τι έγινε; Πού μπορεί να πήγε η Κριστίν; Πώς εξαφανίστηκε; Ποια μάγια την εξαφάνισαν μπρος σε χιλιάδες θεατές και μέσα απ' την αγκαλιά του Κάρολους Φόντα;

Τελικά, θα μπορούσε κανείς ν' αναρωτηθεί μήπως εισακούστηκε η φλογερή προσευχή της και ήρθαν οι άγγελοι στ' αλήθεια να την πάρουν και να οδηγήσουν στους ουρανούς το σώμα και ψυχή της...

Ο Ραούλ, που εξακολουθούσε νάναι όρθιος στο αμφιθέατρο άφησε μια κραυγή. Ο κόμης Φιλίπ χώθηκε στο θεωρείο του. Ο κόσμος κοιτούσε τη σκηνή, κοιτούσε τον κόμη, κοιτούσε τον Ραούλ κι αναρωτιόταν μήπως αυτό το αλλόκοτο γεγονός είχε κάποια σχέση

При этом сверхчеловеческом зове в центре амфитеатра встал мужчина с лицом, обращенным к Кристине, как будто он покидал землю вместе с ней. Это был Рауль.

Ангел, благословенный небом...

И с простертыми руками, поднятой грудью, окутанная волосами, свободно падающими на ее оголенные плечи, Кристина издала божественный возглас:

Мой дух стремится к тебе на покой!

И в этот момент сцена неожиданно погрузилась в темноту. Это длилось одно мгновение, у зрителей едва хватило времени воскликнуть в удивлении.

Но когда сцена опять осветилась, Кристины там не оказалось. Что стало с ней? Какое чудо произошло? Зрители обменивались недоуменными взглядами. Волнение быстро достигло своего пика как на сцене, так и в зале. Люди спешили из-за кулис к тому месту, где несколько секунд назад стояла певица.

Куда исчезла Кристина? Какое колдовство вырвало ее из рук Кароласа Фонты на глазах у восторженных зрителей?

Оставалось только предположить, что ангел ответил на ее пылкую мольбу, забрав ее тело и душу на небо.

Рауль, все еще стоя в амфитеатре, горько рыдал. Граф Филипп поднялся с места в своей ложе. Люди смотрели на сцену, на графа и его брата, гадая, имеет ли это странное происшествие какую-то связь со слухами, о которых сообщила утренняя

<p>με το πρωινό δημοσίευμα της Επόχ.</p> <p>Όμως, ο Ραούλ εγκατέλειψε βιαστικά τη θέση του, ο κόμης εξαφανίστηκε από το θεωρείο του και την ώρα που κατέβαζαν τις κουρτίνες τα μέλη έτρεξαν προς τα παρασκήνια. Το κοινό περίμενε μιαν ανακοίνωση μέσα σε απερίγραπτη αγωνία. Μιλούσαν όλοι μαζί. Όλοι παρίσταναν πως ήξεραν τι έγινε. Μερικοί έλεγαν:</p> <p>«Έπεσε μέσα σε μια καταπακτή».</p> <p>Άλλοι: «Τη σήκωσαν ψηλά με σχοινιά. Η δυστυχισμένη, ίσως είναι θύμα κάποιου καινούργιου τρικ της νέας διοίκησης».</p> <p>Άλλοι ακόμα: «Πρόκειται για απαγωγή. Η σύπτωση της εξαφάνισης και της συσκοτίσης αυτό δείχνουν».</p> <p>Τελικά, οι κουρτίνες σηκώθηκαν αργά και ο Κάρολος Φόντα προχώρησε μέχρι το πόντιουμ του διευθυντή ορχήστρας και ανήγγειλε με μια σοβαρή και θλιμμένη φωνή:</p> <p>«Κυρίες και κύριοι, μόλις συνέβη ένα παράδοξο γεγονός, που μας έχει βυθίσει στην πιο βαθιά ανησυχία. Η συνάδελφός μας Κριστίν Ντααέ, εξαφανίστηκε μπρος στα μάτια μας, δίχως να μπορούμε να καταλάβουμε πότε, πώς και γιατί!»</p> <p>15. ΠΑΡΑΔΟΞΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΜΑΝΑΣ</p> <p>Η ΟΧΛΑΓΩΓΙΑ στη σκηνή είναι απερίγραπτη. Καλλιτέχνες, τεχνικοί, χορεύτριες, κομπάρσοι, χορωδοί, μέλη, όλοι τριγυρνούν και ρωτούν, φωνάζουν, σπρώχνονται.</p> <p>«Τι έγινε;» «Πού πήγε;»</p> <p>«Την απήγαγαν!»</p> <p>«Την απήγαγε ο υποκόμης ντε Σανιό!»</p> <p>«Όχι ο κόμης!»</p> <p>«Α! Να η Καρλότα! Αυτή θα τα 'κανε όλα!»</p>	<p>газета.</p> <p>Рауль быстро оставил свое место, Филипп исчез из ложи, и пока занавес закрывали, публика поспешила к входу за кулисы. Зрители ждали объявления. Шум стоял неописуемый. Все говорили сразу, и у каждого было свое объяснение случившегося.</p> <p>— Она упала в люк.</p> <p>— Ее подняли на канатах на чердак. Бедная девушка стала, возможно, жертвой какого-то сценического эффекта, который новая администрация испытала впервые.</p> <p>— Это было заранее запланированное похищение. Это подтверждает тот факт, что на сцене стало темно, когда она исчезла.</p> <p>Наконец занавес медленно поднялся. Каролас Фонта взошел на подиум дирижера оркестра и печально объявил:</p> <p>— Дамы и господа, случилось что-то невероятное и глубоко тревожное. Наша несравненная Кристина Доэ исчезла, и никто не знает, каким образом!</p> <p>Глава 15 Странное поведение английской булавки</p> <p>Возбужденная толпа вторглась на сцену. Певцы, рабочие сцены, танцовщики, статисты, хористы, завсегдатаи — все они что-то спрашивали, кричали, толкались.</p> <p>— Что случилось?</p> <p>— Ее похитили!</p> <p>— Это сделал виконт де Шаньи!</p> <p>— Нет, это его брат!</p> <p>— Ах, вот и Карлотта. Это ее козни.</p>
---	--

«Όχι! είναι το φάντασμα!»

Μερικοί γελούν, ειδικά μετά την προσεκτική έρευνα που έγινε στις παγίδες και στα σανίδια και που απέκλεισε το ενδεχόμενο του ατυχήματος.

Μέσα σ' αυτό το θορυβώδες πλήθος ξεχωρίζει μια παρέα τριών προσώπων που μιλούν μεταξύ τους χαμηλόφωνα, κάνοντας απελπισμένες κινήσεις.

Είναι ο Γκαμπριέλ, ο δάσκαλος του τραγουδιού, ο Μερσιέ, ο· διαχειριστής και ο Ρεμί, ο γραμματέας. Έχουν αποτραβηχτεί σε μια γωνιά, στο σημείο όπου η σκηνή επικοινωνεί με το φαρδύ διάδρομο του φουαγιέ του χορού. Εκεί, πίσω από τα τεράστια σκηνικά, συζητούν:

«Χτύπησα, αλλά δεν απάντησε κανείς! Μάλλον έχουν φύγει απ' το γραφείο τους. Εν πάση περιπτώσει, δεν ξέρουμε γιατί πήραν μαζί τους τα κλειδιά».

Αυτά τα είπε ο Ρεμί, ο γραμματέας και δεν υπάρχει αμφιβολία πως αναφερόταν στους διευθυντές, οι οποίοι μετά το τελευταίο διάλειμμα είχαν δώσει εντολή να μην τους ενοχλήσει κανείς, για κανένα λόγο. «Δεν είμαστε εδώ για κανέναν».

«Παρ' όλ' αυτά», καταλήγει ο Γκαμπριέλ... «δεν απαγάγει κανείς μια τραγουδίστρια επί σκηνής κάθε μέρα!...»

«Τους το είπατε αυτό;»

«Επιστρέφω αμέσως», είπε ο Ρεμί και εξαφανίστηκε τρέχοντας. Σ' αυτό το σημείο φτάνει ο διευθυντής σκηνής.

«Λοιπόν, κύριε Μερσιέ, θα 'ρθείτε; Τι κάνετε εδώ εσείς οι δυο; Κύριε διαχειριστά, σας χρειάζονται».

«Δε θέλω να δω τίποτα, ούτε θέλω να ξέρω τίποτε πριν τον ερχομό του ανακριτή», δηλώνει ο Μερσιέ.

— Нет, это был призрак!

Некоторые смеялись, особенно после того, как осмотр пола и люков исключил возможность несчастного случая.

В этой пестрой толпе трое мужчин о чем-то спорили низкими голосами, отчаянно жестикулируя:

Габриэль, хормейстер, Мерсье, администратор, и Реми, секретарь. Они уединились в углу прохода между сценой и широким коридором, ведущим в комнату отдыха балерин, за скоплением какой-то бутафории.

— Я постучал, но они не ответили. Может быть, их нет в кабинете. Но этого никак нельзя узнать, потому что они взяли ключи.

Так говорил Реми и, несомненно, имел в виду двух директоров Оперы. Во время последнего антракта они приказали, чтобы их не беспокоили ни по какому поводу.

— Но исчезновение певицы со сцены случается не каждый день! — горячился Габриэль.

— Вы сообщили им об этом хотя бы через дверь? — спросил Мерсье секретаря.

— Я сейчас же пойду туда, — сказал Реми и убежал. Затем пришел режиссер.

— Месье Мерсье, пойдете! Что вы оба делаете здесь? Вы нужны внизу, мсье.

— Я не собираюсь ничего слышать и тем более делать, пока не придет комиссар Мифруа! — заявил Мерсье.

<p>«Εστείλα να φωνάζουν τον Μιφρούά! Να δούμε τώρα πότε θα 'ρθει!»</p> <p>«Και γω σας λέω πως πρέπει να κατεβείτε αμέσως στο μηχανοστάσιο.»</p> <p>«Όχι πριν έρθει ο αστυνόμος...»</p> <p>«Εγώ πήγα ήδη στο μηχανοστάσιο...»</p> <p>«Α! και τι είδατε;»</p> <p>«Ε, δεν είδα κανέναν. Ακούτε; Κανέναν!»</p> <p>«Και τι θέλετε να κάνω;»</p> <p>«Μα, είναι φανερό, διάβολε!» απαντά ο διευθυντής που δεν έχει σταματήσει να πασπατεύει με φρενίτιδα ένα κομμάτι γούνα.</p> <p>«Αν υπήρχε κάποιος στο μηχανοστάσιο θα μπορούσε να μας πει πώς έγινε η συσκότιση. Όμως, ο Μοκλέρ δε βρίσκεται πουθενά! Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό;»</p> <p>Ο Μοκλέρ ήταν ο διευθυντής φωτισμού, που βρισκόταν στην Όπερα συνέχεια, μέρα και νύχτα.</p> <p>«Ο Μοκλέρ δε βρίσκεται πουθενά;» επαναλαμβάνει ξαφνιασμένος ο Μερσιέ. «Καλά κι οι βοηθοί του;»</p> <p>«Δε βρίσκονται πουθενά! Ούτε ο Μοκλέρ ούτε οι βοηθοί του! Κανένας ηλεκτρολόγος δεν υπάρχει, πουθενά! Για φανταστείτε», ουρλιάζει ο διευθυντής σκηνης, «όλ' αυτά να είναι δουλειά της μικρής! Και τι σημαίνει πάλι αυτή η απουσία των διευθυντών;... Απαγόρευσα να πλησιάσουν τα φώτα, έβαλα ένα πυροσβέστη να φυλάει το μηχανοστάσιο! Δεν έκανα καλά;»</p> <p>«Ναι, ναι, καλά κάνατε... και τώρα ας περιμένουμε τον αστυνόμο.»</p> <p>Ο διευθυντής απομακρύνεται ανασηκώνοντας τους ώμους του, θυμωμένος, βρίζοντας αυτές</p>	<p>— Я послал за ним. Когда он будет здесь, мы посмотрим.</p> <p>— А я говорю, что вы немедленно должны пойти вниз к трубе органа.</p> <p>— Нет, пока здесь не появится Мифруа.</p> <p>— Сам я уже был там.</p> <p>— Ну и что же вы видели?</p> <p>— Я никого не видел. Понимаете? Никого!</p> <p>— Но я ничего не могу поделать с этим, не правда ли?</p> <p>— Конечно нет, — ответил режиссер, бешено ероша свои буйные волосы.</p> <p>— Но если кто-то в тот момент был у трубы органа, он, вероятно, сможет рассказать нам, каким образом вся сцена сразу погрузилась в темноту. Но мы нигде не можем найти Моклера, понимаете?</p> <p>Моклер был шефом группы осветителей, который менял день и ночь на сцене Оперы.</p> <p>— Не можете нигде найти Моклера? — повторил потрясенный Мерсье. — А его помощники?</p> <p>— Ни Моклера, ни его помощников! Никого из группы осветителей, я вам говорю, — закричал режиссер.</p> <p>— Вы же понимаете: эта девушка не могла исчезнуть сама по себе! Все было кем-то спланировано, организовано, и мы должны узнать, кем. А администраторов нет... Я приказал, чтобы никто не ходил вниз, к контрольным щитам освещения, и поставил пожарного у трубы органа. Разве я сделал что-то неправильно?</p> <p>— Нет-нет, вы совершенно правы. А теперь давайте подождем комиссара.</p> <p>Режиссер ушел, недовольно пожимая плечами и что-то бормоча относительно</p>
---	--

τις «βρεγμένες γάτες» που μένουν ήσυχες σε μια γωνιά, τη στιγμή που όλο το θέατρο έχει γίνει άνω κάτω.

Ωστόσο, ο Γκαμπριέλ και ο Μερσιέ δεν ήταν καθόλου ήσυχoi. Μόνο που... μόνο που να, μόλις είχαν λάβει μια εντολή που τους ακινητοποιούσε. Δεν έπρεπε να ενοχλήσουν τους διευθυντές για κανέναν απολύτως λόγο. Ο Ρεμί παρέβη αυτή την εντολή, αλλά δεν κατάφερε τίποτα.

Νάτον που επιστρέφει από τη νέα του εκστρατεία με το πρόσωπο κατατρομαγμένο.

«Τι έγινε λοιπόν; Καταφέρατε να τους μιλήσετε;» ρωτάει ο Μερσιέ.

Ο Ρεμί απαντά:

«Τελικά, ο Μονσαρμέν μου άνοιξε την πόρτα. Τα μάτια του είχαν βγει απ' τις κόγχες τους. Για μια στιγμή, φοβήθηκα πως θα με χτυπούσε.

Δεν μπόρεσα ν' αρθρώσω ούτε λέξη και ξέρετε τι μου είπε;... ή μάλλον τι μου φώναξε; “Μήπως έχετε καμιά παραμάνα;”

“Όχι”, του είπα. “Ε, τότε αδειάστε μας τη γωνιά”. Πρόλαβα να του πω πως στο θέατρο συνέβη κάτι το τρομερό...

Φωνάζει: “Θέλω μια παραμάνα. Μπορείτε να μου δώσετε μια παραμάνα; Δώστε μου αμέσως μια παραμάνα!” Ένας μικρός του γραφείου που τον άκουσε — άλλωστε φώναζε σαν τρελός — ήρθε με μια παραμάνα, του την έδωσε και ο κύριος Μονσαρμέν μόλις την πήρε μου 'κλείσε την πόρτα κατάμουτρα! Αυτό είν' όλο!»

«Καλά, και δεν προλάβετε να του πείτε πως η Κριστίν Ντααέ...»

«Θα 'θελα να δω εσάς τι θα κάνατε στη θέση μου!... Ο άνθρωπος άφριζε απ' το κακό του... Δε σκεφτόταν τίποτα άλλο εκτός από την παραμάνα του...»

Νομίζω πως αν δεν του τη φέρνανε θα 'πέφτε

«μολοκососов», которые спокойно слоняются по коридорам в то время как вся Опера «перевернута вверх дном».

Γαμπριэля и Мерсье вряд ли можно было обвинить в спокойствии. Но они получили приказ, который парализовал их: директоров нельзя было беспокоить ни под каким предлогом. Реми пытался нарушить этот приказ, но безуспешно.

И сейчас он вернулся после очередной попытки. На его лице было написано замешательство.

— Ну, вы говорили с ними? — спросил Мерсье.

— Мушармен в конце концов открыл дверь, — ответил Реми. — Когда он увидел меня, его глаза чуть не вылезли из орбит. Я думал, он меня ударит.

Я не смог промолвить ни слова, и знаете, что он заорал: «У вас есть английская булавка?»

— «Нет», — ответил я. «Тогда оставьте меня в покое!» — опять закричал он. Я пытался ему объяснить, что случилось на сцене, но он только повторял:

«Английскую булавку! Достаньте мне английскую булавку, сейчас же!» Рассыльный, который услышал это, — он смеялся во всю мощь своих легких, — прибежал с английской булавкой, и, получив ее, Мушармен захлопнул дверь перед моим носом. Вот и все!

— Почему вы не сказали ему о Кристине Доэ...

— Хотел бы я видеть, как вы бы это сделали! У него шла пена изо рта. Он ни о чем не думал, кроме как о булавке.

Было такое впечатление, что если бы ему не

<p>κάτω ξερός!... Πάντως, σίγουρα όλ' αυτά δεν είναι διόλου φυσιολογικά και μου φαίνεται πως οι διευθυντές μας έχουν τρελαθεί!...»</p> <p>Ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας, δεν είναι διόλου ευχαριστημένος.</p> <p>«Μα, αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να συνεχιστεί! Δεν έχω συνηθίσει να μου συμπεριφέρονται μ' αυτόν τον τρόπο!»</p> <p>Ξάφνου, ο Γκαμπριέλ λέει:</p> <p>«Νομίζω πως πρόκειται για ένα ακόμη χτύπημα του Φ. τ. Ο.»</p> <p>Ο Ρεμί γελά σαρκαστικά.</p> <p>Ο Μερσιέ αναστενάζει, μοιάζει έτοιμος ν' αρχίσει μιαν εξομολόγηση... μα, αφού κοίταξε τον Γκαμπριέλ που του έκανε νόημα να σωπάσει, παράμεινε σιωπηλός.</p> <p>Στο μεταξύ, ο Μερσιέ, που νιώθει πως έχει κάποια αυξημένη ευθύνη, στο βαθμό που η ώρα περνά και οι διευθυντές δεν εμφανίζονται, δεν κρατιέται και λέει:</p> <p>«Ε, λοιπόν, θα πάω εγώ ο ίδιος να τους φωνάξω».</p> <p>Ο Γκαμπριέλ όμως πολύ σκυθρωπός και σοβαρός τον σταματά.</p> <p>«Σκεφτείτε τι πάτε να κάνετε, Μερσιέ! Ίσως μένουν στο γραφείο τους γιατί έτσι πρέπει να κάνουν! Το Φ. τ. Ο. παίζει σε πολλά ταμπλό!»</p> <p>Όμως, ο Μερσιέ δεν τον ακούει και κουνάει το κεφάλι του.</p> <p>«Τόσο το χειρότερο! Εγώ θα πάω! Αν με είχατε ακούσει απ' την αρχή, τώρα θα τα 'χαμε ήδη πει όλα στην αστυνομία!» λέει και φεύγει.</p> <p>«Όλα, ποια όλα;» ρωτάει ο Ρεμί. «Τι θα λέγαμε στην αστυνομία; Α! Δε μιλάτε, Γκαμπριέλ!... Συμμετέχετε και σεις στο μυστικό! Ε, λοιπόν, καλά θα κάνετε να μ' ενημερώσετε και μένα, αν δε θέλετε να βάλω τις φωνές και να σας πάρω για τρελούς!</p>	<p>дали ее сразу, он умер бы от апоплексического удара. Все это противоестественно. Наши директора сошли с ума. —</p> <p>И Реми, недовольный, добавил:</p> <p>— Так продолжаться дальше не может! Я не привык, чтобы со мной обращались подобным образом.</p> <p>Вдруг Габриэль прошептал:</p> <p>— Это еще один трюк призрака Оперы!</p> <p>Реми пренебрежительно засмеялся.</p> <p>Мерсье вздохнул и, казалось, хотел что-то сказать, но, увидев, что Габриэль подает ему знаки, чтобы он молчал, промолчал.</p> <p>Он чувствовал, что вся ответственность ложится на него, пока Ришар и Мушармен все еще не появились. В конце концов Мерсье не смог больше сдерживать себя.</p> <p>— Я сам пойду за ними, — решил он.</p> <p>Габриэль, ставший вдруг серьезным, остановил его:</p> <p>— Подумайте, что вы делаете, Мерсье! Может быть, они остаются в кабинете, потому что это необходимо! Неизвестно, что на уме у призрака!</p> <p>Но Мерсье покачал головой:</p> <p>— Я все равно пойду. Если бы меня послушали, полиции давно уже было бы все известно. — И он ушел.</p> <p>— Что он имеет в виду? — удивленно спросил Реми. — О чем это нужно было рассказать полиции? Вы не отвечаете, Габриэль, значит, вы тоже с ним заодно. Вам лучше рассказать мне обо всем, если не хотите, чтобы я объявил, что вы все</p>
--	---

<p>Τελείως τρελούς!»</p> <p>Ο Γκαμπριέλ γουρλώνει τα μάτια του σαν χαζός και μοιάζει να μην καταλαβαίνει τίποτα απ' αυτό το ξέσπασμα του κυρίου γραμματέα.</p> <p>«Για ποιο μυστικό μιλάτε; Δεν καταλαβαίνω τι θέλετε να πείτε», μουρμουρίζει.</p> <p>Ο Ρεμί απελπίζεται. «Σήμερα το βράδυ ο Ρισάρ κι ο Μονσαρμέν συμπεριφερόντουσαν παράξενα».</p> <p>«Δεν το πρόσεξα», λέει ο Γκαμπριέλ ενοχλημένος.</p> <p>«Είσαστε ο μόνος!... Νομίζετε μήπως πως δεν τους είδα;... και πως και ο κύριος Παραμπίζ, ο διευθυντής της Τράπεζας Πίστεως, δεν είδε κι αυτός τίποτα; Και πως ο πρεσβευτής της Μπορντερί, για στολίδια τα 'χει τα μάτια του;... Μα, κύριε δάσκαλε της μουσικής, απόψε όλα τα μέλη έδειχναν με το δάχτυλο τους διευθυντές μας!»</p> <p>«Τι έκαναν λοιπόν οι διευθυντές μας απόψε;» ρωτάει αφελέστατα ο Γκαμπριέλ.</p> <p>«Τι έκαναν; Μα εσείς ξέρετε καλύτερα απ' τον καθένα τι έκαναν! Είσαстан εκεί!... και τους παρατηρούσατε, μαζί με τον Μερσιέ!... κι είσαстан οι μόνοι που δε γελούσατε...»</p> <p>«Δεν καταλαβαίνω!» Ο Γκαμπριέλ, ψυχρός κι απόμακρος απλώνει τα χέρια και τ' αφήνει να ξαναπέσουν, κίνηση που προφανώς σημαίνει πως δεν ενδιαφέρεται για την υπόθεση...</p> <p>Ο Ρεμί συνεχίζει.</p> <p>«Τι είναι αυτή η καινούργια μανία;... Τώρα δε θέλουν ούτε να τους πλησιάζουμε;»</p> <p>«Πώς; Δε θέλουν να τους πλησιάζουμε;»</p> <p>«Δε θέλουν να τους αγγίζουμε;»</p> <p>«Πραγματικά, παρατηρήσατε πως δε θέλουν</p>	<p>ποσходили с ума! Да, с ума!</p> <p>Габриэль недоуменно взглянул на Реми, притворившись, что озадачен его непристойным возмущением.</p> <p>— Сказать о чем? Я не понимаю, что вы имеете в виду.</p> <p>— Во время антракта сегодня, здесь, — продолжал Реми раздраженно, — Ришар и Мушармен вели себя как помешанные!</p> <p>— Я не заметил, — с досадой отозвался Габриэль.</p> <p>— Тогда вы единственный, кто не заметил этого? Вы думаете, я их не видел? И что мсье Парабис, управляющий «Кредит Сентраль», ничего не видел? И что у посла де ла Бордери глаза были закрыты?</p> <p>— А что случилось с нашими директорами? — просто г душно спросил Габриэль.</p> <p>— Что случилось с ними? Вы лучше чем кто-либо другой знаете, что они сделали! Вы и Мерьсье присутствовали там! Вы были единственными, кто не смеялся!</p> <p>— Я не понимаю. — С бесстрастным лицом Габриэль поднял руки и опустил их — жест, который, очевидно, должен был дать понять, что он не заинтересован в этом деле.</p> <p>Реми продолжал:</p> <p>— Что это за новая мания у них? Теперь они не позволяют, чтобы кто-нибудь близко подходил к ним,</p> <p>— Что? Они не позволяют приближаться к ним?</p> <p>— Да, они не позволяют никому ни приближаться, ни прикасаться к ним.</p> <p>— В самом деле? Вы заметили, что они не</p>
---	---

<p>να τους αγγίζουμε; Να, κάτι πολύ παράξενο, μα την αλήθεια!»</p> <p>«Συμφωνείτε λοιπόν! Καιρός ήταν! Και περπατάνε προς τα πίσω!»</p> <p>«Προς τα πίσω! Προσέξατε πως οι διευθυντές μας περπατάνε προς τα πίσω! Μα, νόμιζα πως μόνο τα καβούρια προχωρούν έτσι!»</p> <p>«Μη γελάτε Γκαμπριέλ! Μη γελάτε!»</p> <p>«Δε γελάω», διαμαρτυρήθηκε ο Γκαμπριέλ που έχει πάρει πολύ σοβαρό ύφος.</p> <p>«Μπορείτε να μου εξηγήσετε σας παρακαλώ Γκαμπριέλ, εσείς που είσατε φίλος των διευθυντών, γιατί στο διάλειμμα του “κήπου”, μπροστά στο φουαγιέ, ενώ προχωρούσα απλώνοντας το χέρι μου προς τον κύριο Ρισάρ, ο κύριος Μονσαρμέν με πλησίασε και μου ψιθύρισε σιγά στ' αφτί:</p> <p>“Απομακρυνθήτε! Απομακρυνθήτε! Κυρίως μην αγγίζετε τον κύριο διευθυντή!...”</p> <p>Μήπως έχει καμιά κολλητική αρρώστια και δεν το ξέρω;»</p> <p>«Απίστευτο!»</p> <p>«Και δεν είναι μόνο αυτό. Λίγα λεπτά αργότερα, όταν ο πρεσβευτής της Μπορντερι πήγε κι αυτός να πλησιάσει τον κύριο Ρισάρ, δεν πρόσεξε τον κύριο Μονσαρμέν που πετάχτηκε ανάμεσά τους και δεν τον ακούσατε που φώναξε:</p> <p>“Κύριε πρεσβευτά, σας εξορκίζω μην αγγίζετε τον κύριο διευθυντή!”»</p> <p>«Καταπληκτικό!... Και τι έκανε ο Ρισάρ εκείνη την ώρα;»</p> <p>«Τι έκανε; Μα, είδατε πολύ καλά τι έκανε! Έκανε μισή στροφή γύρω απ' τον εαυτό του. Χαιρετούσε μπροστά του, τη στιγμή που δε βρισκόταν κανείς μπροστά του! και μετά απομακρυνόταν προχωρώντας προς τα πίσω».</p> <p>«Προς τα πίσω;»</p> <p>«Κι ο Μονσαρμέν πίσω απ' τον Ρισάρ έκανε κι αυτός μισή στροφή γύρω απ' τον εαυτό του,</p>	<p>позволяют никому прикасаться к ним? Это, несомненно, странно!</p> <p>— Я рад, что вы признаете это. Пора бы. Они ходят задом!</p> <p>— Задом? Вы заметили, что наши импресарио ходят задом наперед? Я думал, только раки передвигаются таким образом.</p> <p>— Не шутите, Габриэль!</p> <p>— Я не шучу, — запротестовал Габриэль, глядя серьезно, как судья.</p> <p>— Вы их близкий друг, Габриэль, может быть, вы сможете объяснить это мне: во время антракта после сцены в саду, когда я подошел к Ришару, чтобы пожать ему руку, Мушармен быстро прошептал мне:</p> <p>«Уходите! Уходите! Что бы то ни было, не прикасайтесь к нему!» Они, что же, думают, у меня чума?</p> <p>— Невероятно!</p> <p>— И немного позже, когда посол де ла Бордери тоже подошел к Ришару, вы, вероятно, видели, как Мушармен встал между ними и громко сказал:</p> <p>«Пожалуйста, мсье, не прикасайтесь к мсье Ришару!»</p> <p>— Поразительно! И что же сделал Ришар?</p> <p>— Что он сделал? Вы же сами видели! Он обернулся, поклонился, хотя перед ним никого не было, и пошел задом наперед!</p> <p>— Задом наперед?</p> <p>— И Мушармен тоже обернулся и тоже пошел задом! И они оба попятились к</p>
---	--

<p>δηλαδή περπάτησε πίσω απ' τον Ρισάρ, έκανε γρήγορα έναν μισό κύκλο κι αποχώρησε κι αυτός περπατώντας ανάποδα! Μ' αυτόν τον τρόπο, έφτασαν μέχρι τη σκάλα της διοίκησης, ανάποδα... περπατώντας ανάποδα!... Τέλος πάντων! Αν δεν είναι τρελοί, μπορείτε να μου πείτε τι σημαίνουν όλ' αυτά;»</p> <p>«Μήπως δοκίμαζαν κάποια φιγούρα του μπαλέτου;» λέει, χωρίς μεγάλη σιγουριά, ο Γκαμπριέλ.</p> <p>Ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας, αισθάνεται προσβλημένος απ' αυτό το τόσο χυδαίο αστείο, σε μια τόσο κρίσιμη στιγμή. Τα μάτια του στενεύουν, τα χείλια του σουφρώνουν. Σκύβει στ' αφτί του Γκαμπριέλ και του λέει:</p> <p>«Μην κάνετε τον έξυπνο, Γκαμπριέλ. Εδώ συμβαίνουν πράγματα και θάματα και κανονικά θα 'πρεπε, εσείς κι ο Μερσιέ, ν' αναλάβετε τις ευθύνες σας».</p> <p>«Τι θέλετε να πείτε; Τι συμβαίνει;»</p> <p>«Η Κριστίν Ντααέ δεν είναι η μόνη που εξαφανίστηκε ξαφνικά απόψε το βράδυ».</p> <p>«Α! μπα!»</p> <p>«Δεν υπάρχει “Α! μπα!” Μπορείτε να μου πείτε γιατί όταν η κυρά — Ζιρί κατέβηκε μόλις πριν λίγο στο φουαγιέ, ο Μερσιέ την άρπαξε απ' το χέρι και την πήρε βιαστικά μαζί του;»</p> <p>«Για δεξ!» λέει ο Γκαμπριέλ, «δεν το 'χα προσέξει».</p> <p>«Δεν είν' αλήθεια. Το προσέξατε Γκαμπριέλ και μάλιστα τόσο καλά ώστε ακολουθήσατε τον Μερσιέ και την κυρά — Ζιρί μέχρι το γραφείο του Μερσιέ. Από κείνη τη στιγμή και μετά, είδαμε ξανά εσάς και τον Μερσιέ, δεν ξαναείδαμε όμως την κυρά — Ζιρί...»</p> <p>«Πιστεύετε λοιπόν πως τη φάγαμε;»</p> <p>«Όχι! Πιστεύω όμως πως την κλειδαμπαρώσατε στο γραφείο, κι όταν κανείς πλησιάζει σ' αυτό το γραφείο ξέρετε τι ακούει;</p> <p>Ακούει κάποιον να λέει: “Α! τους λωποδύτες!</p>	<p>лестнице таким образом. Если они не сумасшедшие, то скажите мне тогда, что все это значит?</p> <p>— Может быть, они репетируют балетное па, предположил Габриэль без особой убежденности.</p> <p>Реми, возмущенный столь глупой шуткой в такой серьезный момент, нахмурился, сжал губы и склонился к уху Габриэля:</p> <p>— Не пытайтесь острить, Габриэль. Здесь происходят вещи, за которые вы и Мерсье тоже несете ответственность.</p> <p>— Какие вещи?</p> <p>— Кристина Доэ не единственная, кто исчез сегодня вечером.</p> <p>— В самом деле?</p> <p>— Да, это так. Можете вы сказать мне, почему, когда мадам Жири зашла в комнату отдыха некоторое время назад, Мерсье взял ее под руку и поспешно увел?</p> <p>— Я этого не заметил, — сказал Габриэль.</p> <p>— Вы заметили это так хорошо, что последовали за Мерсье и мадам Жири в кабинет Мерсье. И с тех пор никто не видел мадам Жири.</p> <p>— Вы думаете, мы ее съели?</p> <p>— Нет, но вы заперли ее в кабинете. И знаете, что слышат люди, проходя мимо его дверей.</p> <p>Они слышат крики: «Негодяи! Негодяи!»</p>
--	---

<p>Α! τους άθλιους!”»</p> <p>Σ' αυτήν τη στιγμή αυτής της ιδίομορφης συζήτησης, φτάνει ο Μερσιέ λαχανιασμένος.</p> <p>« Να λοιπόν!» λέει με βαριά φωνή... «Αυτό τα ξεπερνάει όλα... Τους φώναξα: “Πρόκειται για κάτι πολύ σοβαρό! Ανοίξτε, είμαι ο Μερσιέ”.</p> <p>Άκουσα βήματα. Η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε ο Μονσαρμέν. Ήταν πολύ χλομός.</p> <p>Με ρώτησε: “Τι θέλετε;”</p> <p>Του απάντησα: “Απήγαγαν την Κριστίν Νταά”. Ξέρετε τι μου είπε τότε; “Τόσο το καλύτερο γι' αυτήν!” και ξανάκλεισε την πόρτα δίνοντάς μου αυτό εδώ».</p> <p>Ο Μερσιέ ανοίγει το χέρι του. Ο Ρεμί κι ο Γκαμπριέλ κοιτούν.</p> <p>«Η παραμάνα!» φωνάζει ο Ρεμί.</p> <p>«Περίεργο! Πολύ περίεργο!» λέει με χαμηλή φωνή ο Γκαμπριέλ που δεν μπορεί να μην ανατριχιάσει.</p> <p>Ξάφνου, μια φωνή τους κάνει και τους τρεις να γυρίσουν.</p> <p>«Με συγχωρείτε, κύριοι, μήπως μπορείτε να μου πείτε πού βρίσκεται η Κριστίν Νταά;»</p> <p>Παρά τη σοβαρότητα της κατάστασης, μια τέτοια ερώτηση, σε μια τέτοια στιγμή, θα τους έκανε σίγουρα να σκάσουν στα γέλια... αν δεν αντίκρυζαν αυτήν την τόσο πονεμένη μορφή που έκανε τις καρδιές τους να ραγίσουν. Εκείνος που τους ρωτούσε δεν ήταν άλλος από τον υποκόμη Ραούλ ντε Σανιύ.</p> <p>16. «ΚΡΙΣΤΙΝ! ΚΡΙΣΤΙΝ!»</p> <p>Η ΠΡΩΤΗ σκέψη του Ραούλ, μετά τη φανταστική εξαφάνιση της Κριστίν Νταά, ήρθε να κατηγορήσει τον Ερίκ.</p> <p>Δεν αμφέβαλλε πια για τις σχεδόν</p>	<p>В этот момент к ним подошел запыхавшийся Мерсье.</p> <p>— Теперь все еще хуже, чем когда бы то ни было, — произнес он угрюмо. — Я стал кричать им: «Это очень серьезно! Откройте дверь! Это я, Мерсье!»</p> <p>Я услышал шаги, потом дверь открылась, и я увидел Мушармена. Он был очень бледен.</p> <p>«Чего вы хотите?» — спросил он.</p> <p>Я сказал: «Кристина Доэ похищена!» И знаете, что он ответил мне: «Тем лучше для нее!» Затем он положил мне в руку вот это и закрыл дверь.</p> <p>Мерсье разжал ладонь. Реми и Габриэль посмотрели на то, что он держал.</p> <p>— Английская булавка! — вскричал Реми.</p> <p>— Странно! Странно! — пробормотал Габриэль, который не мог сдержать дрожь.</p> <p>Вдруг голос заставил всех троих повернуть головы.</p> <p>— Извините меня, мсье, может быть, вы скажете мне, где Кристина Доэ?</p> <p>Несмотря на серьезность ситуации, этот вопрос, вероятно, заставил бы их засмеяться, если бы они не увидели молодого человека со скорбным лицом, способным вызвать только жалость. Это был виконт Рауль де Шаньи.</p> <p>Глава 16 Кристина! Кристина!</p> <p>После фантастического исчезновения Кристины первой мыслью Рауля было обвинить в этом Эрика.</p> <p>У него больше не оставалось никаких</p>
--	---

υπερφυσικές δυνάμεις του Αγγέλου της μουσικής, τουλάχιστον όσον αφορά το χώρο της Όπερας, που, κατά κάποιο διαβολικό τρόπο, αποτελούσε την αυτοκρατορία του.

Ο Ραούλ, κατευθύνθηκε προς τη σκηνή, ξετρελαμένος από απελπισία κι έρωτα.

«Κριστίν! Κριστίν!» φώναζε χαμένος. Φώναζε όπως θα φώναζε κι αυτή χαμένη στο σκοτεινό βάραθρο όπου την είχε μεταφέρει το τέρας σαν νάταν λεία του. Θα 'τρεμε βυθισμένη ακόμη στη θεία της έκσταση, τυλιγμένη στο λευκό σεντόνι, έτσι όπως ήταν έτοιμη να προσφερθεί στους αγγέλους του παραδείσου!

«Κριστίν! Κριστίν!» συνέχιζε να φωνάζει απεγνωσμένα ο Ραούλ... και νόμιζε πως άκουγε τις κραυγές του κοριτσιού μέσα απ' τις εύθραυστες σανίδες που τον κρατούσαν μακριά της!

Έσκυψε για ν' ακούσει... την άκουγε!... Πηγαينوερχόταν στη σκηνή σαν τρελός. Α! Πρέπει να κατέβει! Να κατέβει! Να κατέβει... μέσα στα βάραθρα του σκότους που όλα τους τα περάσματα είναι αποκλεισμένα!

Α! τούτο το εύθραυστο εμπόδιο, που κανονικά μπορεί να υποχωρήσει τόσο εύκολα και ν' αφήσει να φανεί το βάραθρο που τον έλκει, αυτές οι σανίδες που τρίζουν κάτω απ' τα βήματά του και που κάτω απ' το βάρος του αντηχούν το θαυμάσιο ήχο του κενού των υπογείων... αυτές οι σανίδες, είναι κάτι παραπάνω από ακίνητες απόψε: μοιάζουν αναλλοίωτες... Μοιάζουν σίγουρες, σταθερές, αμετακίνητες... και να που τώρα, ως και τα σκαλοπάτια που οδηγούν κάτω απ' τη σκηνή είναι απαγορευμένα σ' όλον τον κόσμο!...

«Κριστίν! Κριστίν!...»

Τον σπρώχνουν γελώντας... Τον κοροϊδεύουν νομίζοντας πως τα λογικά του σαλέψανε, του καημένου του εγκαταλειμμένου αρραβωνιαστικού, σαλέψανε το λογικά του!...

Άραγε, σε τι ξέφρενο αγώνα δρόμου, ανάμεσα στους διαδρόμους της νύχτας και του μυστηρίου που μόνο αυτός γνωρίζει, ο Ερίκ

сомнений в почти сверхъестественной силе Ангела музыки в этом королевстве Оперы, где он установил свою дьявольскую власть.

И Рауль поспешил на сцену в безумии отчаяния и любви.

— Кристина! Кристина! — стонал он, словно потеряв рассудок, призывая ее, так же как она, все еще дрожащая от божественной экзальтации, одетая в белый саван, должно быть, взывала к нему из темной пропасти, в которую, словно дикое животное свою добычу, унесло ее чудовище.

— Кристина! Кристина! — повторял Рауль. И ему казалось, что он слышит ее крики через хрупкие стены, которые отделяли его от мира.

Он чутко прислушивался. А потом опять блуждал по сцене как безумный. Если бы только он мог сойти туда, вниз, вниз, вниз, в это царство тьмы, все входы в которое были закрыты для него.

Хрупкое препятствие, подмостки, обычно отходившие так легко, что Рауль мог видеть пропасть, которая привлекала все его помыслы, подмостки, скрипевшие под его шагами и распространявшие их звуки, словно эхо в жуткой пустоте подвалов, — эти подмостки были теперь неподвижны. Более того, казалось, они вообще никогда не сдвигались. И теперь лестницы, которые вели под сцену, были закрыты для всех.

— Кристина! Кристина!

Люди отталкивали несчастного, смеялись, подшучивали над ним, думая, вероятно, что рассудок бедного жениха помутился.

В дикой гонке вдоль темных, таинственных проходов, известных только ему, Эрик, должно быть, волочил бедную невинную

έσερνε το αθώο παιδί, μέχρι να φτάσουν σ' αυτό το φριχτό καταγώγιο, σ' αυτό το δωμάτιο στυλ «Λουί Φιλίπ» που η πόρτα του ανοίγει στη λίμνη της κόλασης;...

«Κριστίν! Κριστίν! Δεν απαντάς! Αχ! νάσαι ακόμη ζωντανή Κριστίν; Μήπως άφησες κιόλας την τελευταία σου πνοή σε μια στιγμή παράφορης φρίκης κάτω απ' τη φλογερή ανάσα του τέρατος;»

Φριχτές σκέψεις διαπερνούν σαν κεραυνοβόλες αστραπές το ταραγμένο μυαλό του Ραούλ.

Ήταν φανερό πως ο Ερίκ είχε καταφέρει να μάθει το μυστικό τους, είχε μάθει πως η Κριστίν τον είχε προδώσει! Τι φοβερή που θάταν η εκδίκηση του!

Τι θάταν αυτό που ο Άγγελος της μουσικής δε θα τολμούσε να εξολοθρεύσει από το ύψος της υπεροψίας του; Η Κριστίν, μέσα στα χέρια αυτού του παντοδύναμου τέρατος, είναι χαμένη!

Ο Ραούλ σκέφτεται τα χρυσαφένια άστρα που την προηγούμενη νύχτα είχαν έρθει στο μπαλκόνι του. Σκέφτηκε πως μάλλον δεν κατάφερε τίποτα με το ανίσχυρο όπλο του!

Σίγουρα, έχει μάτια με υπεράνθρωπες δυνατότητες, που διαστέλλονται στο σκοτάδι και λάμπουν όμοια με τ' άστρα ή με τα μάτια της γάτας.

(Όλοι άλλωστε ξέρουν πως υπάρχουν μερικοί άνθρωποι, όπως οι αλμπίνο, που τη μέρα τα μάτια τους μοιάζουν με κουνελιού και τη νύχτα με της γάτας!)

Σίγουρα, ήταν ο Ερίκ αυτός που ο Ραούλ είχε πυροβολήσει την προηγούμενη νύχτα! Μα, πώς μπορούσε νάναι βέβαιος πως δεν τον είχε σκοτώσει; Το τέρας είχε καταφέρει να ξεφύγει από το λούκι σαν τις γάτες και τους σεσημασμένους που — όπως πάλι είναι γνωστό σε όλους! — θα μπορούσαν να σκαρφαλώσουν κάθετα στον ουρανό, ακουμπώντας σ' ένα λούκι.

Δεν υπήρχε αμφιβολία, ότι ο Ερίκ είχε

Κριστίνу в свое отвратительное логово, в спальню в стиле Луи-Филиппа, выходящую на адское подземное озеро.

— Кристина! Кристина! Вы не отвечаете! Не умерли ли вы в момент всеохватывающего ужаса от горячего дыхания монстра?

Ужасные мысли вспыхивали, словно молнии, в отяжелевшей голове Рауля.

Эрик, очевидно, раскрыл их секрет и узнал, что Кристина предала его. И теперь мстит ей!

После такого удара по самолюбию этот злой гений не остановится ни перед чем. В его могучих руках Кристина обречена!

Рауль опять подумал о золотых звездах, которые видел в своей комнате. Если бы только пистолет был способен уничтожить их!

Существуют, конечно, необычные человеческие глаза, которые расширяются в темноте и светятся, как звезды или как глаза кошки.

(Кроме того, всем известно, у некоторых альбиносов кроличьи глаза при дневном свете и кошачьи — ночью.)

Да, он действительно выстрелил в Эрика! Если бы только он убил его! Монстр сбежал по водосточной трубе, как кошка или преступник, которые (опять же, как всем известно) могут карабкаться по водосточным трубам хоть до самого неба.

Эрик, вероятно, замыслил что-то против

<p>ξεκινήσει να εκδικηθεί τον νέον άντρα, όμως πληγώθηκε και έφυγε για να στραφεί ενάντια στην καημένη την Κριστίν.</p> <p>Αυτά σκέφτεται, βασανίζοντας φριχτά τον εαυτό του ο δύστυχος ο Ραούλ, καθώς τρέχει προς το καμαρίνι της τραγουδίστριας...</p> <p>«Κριστίν!... Κριστίν!...»</p> <p>Πικρά δάκρυα καίνε τα βλέφαρά του μόλις βλέπει, σκόρπια πάνω στα έπιπλα τα ρούχα που θα 'παιρνε μαζί της η όμορφη αρραβωνιαστικιά του!...</p> <p>Α! γιατί δεν ήθελε να φύγουν νωρίτερα! Γιατί άργησε τόσο;... Γιατί έπαιξε με την καταστροφή που τους απειλούσε;... με την καρδιά του τέρατος;... Γιατί, ποιο ανώτερο αίσθημα την ώθησε να ρίξει τελική βορά σε τούτη τη δαιμονική ψυχή, εκείνο το ουράνιο τραγούδι;...</p> <p>Άγγελοι αγνοί, άγγελοι ακτινοβόλοι! Οδηγήστε την ψυχή μου στους ουρανούς!...</p> <p>Ο Ραούλ, πνιγμένος στ' αναφυλλητά, ξεστομίζοντας κατάρες και βρισιές ψηλαφίζει με αδέξιες παλάμες το μεγάλο καθρέφτη που εκείνο το βράδυ άνοιξε μπροστά του για να μπορέσει η Κριστίν να κατέβει στη σκοτεινή κατοικία της. Ακουμπά, πιέζει, ψηλαφίζει... όμως ο καθρέφτης φαίνεται πως υπακούει μόνο στον Ερίκ...</p> <p>Μήπως οι κινήσεις είναι περιττές μ' έναν τέτοιο καθρέφτη;... Μήπως θα αρκούσε το να προφέρει κάποιες λέξεις;... Όταν ήταν μικρό παιδί του έλεγαν πως υπήρχαν αντικείμενα που υπάκουαν σε ορισμένες λέξεις!</p> <p>Ξάφνου, ο Ραούλ θυμάται... «ένα κιγκλίδωμα που βγαίνει στην οδό Σκριμπ... Ένας υπόνομος που ξεκινά απ' τη λίμνη και καταλήγει κατευθείαν στην οδό Σκριμπ...» Ναι, η Κριστίν του είχε μιλήσει για όλ' αυτά!... Κι αφού, αλίμονο, ανακάλυψε πως το βαρύ κλειδί δεν ήταν πια στο σεντούκι ξεκίνησε για την οδό Σκριμπ.</p> <p>Νάτον έξω, να γυροφέρνει τα τρεμάμενα χέρια του πάνω στις κυκλώπειες πέτρες' ψάχνει</p>	<p>Рауля, но, раненный, убежал и обратил свой гнев против своей возлюбленной.</p> <p>Такие жестокие мысли роились в голове бедного Рауля, когда он бросился в артистическую комнату Кристины.</p> <p>— Кристина! Кристина!</p> <p>Горькие слезы обожгли веки несчастного, когда он увидел разбросанную повсюду одежду, которую его невеста намеревалась взять с собой, готовясь к побегу.</p> <p>Если бы она согласилась уехать раньше! Почему она медлила? Почему играла с судьбой и с сердцем монстра? Почему в конечном акте милосердия она дала этой демонической душе пищу своей божественной песней:</p> <p>Ангел, благословенный небом, Мой дух стремится к тебе на покой!</p> <p>Рыдая, произнося клятвы и оскорбления, Рауль неуклюже ощупывал руками большое зеркало, которое открылось однажды ночью и впустило Кристину во владения Эрика, Но все напрасно: очевидно, зеркало повиновалось только Эрику.</p> <p>А может быть, любые действия вообще бесполезны в обращении с такими зеркалами, может быть, нужны какие-то особые слова, заклинания. В детстве ему рассказывали такие истории.</p> <p>Вдруг виконт вспомнил о воротах, открывающихся на улицу Скриба, подземном ходе, ведущем от озера к улице. Да, Кристина говорила ему об этом! К своему ужасу, он обнаружил, что большого ключа в ящике нет, но решил пойти на улицу Скриба в любом случае.</p> <p>Он вышел из здания Оперы и стал ощупывать дрожащими руками огромные</p>
--	---

<p>να βρει κάποιο άνοιγμα... Συναντά κάγκελα... Είναι αυτά που ψάχνει;</p> <p>Είναι αυτά εδώ ή τ' άλλα; Αναστενάζει... Βυθίζει το αδύναμο απογοητευμένο του βλέμμα ανάμεσα στα κάγκελα... Τι βαθιά πούναι η νύχτα εκεί μέσα!... Ακούει!... Τι σιωπή... Γυρνάει γύρω απ' το μνημείο!... Α, να εδώ, κάτι τεράστια κάγκελα! Ένα τεράστιο κικλίδωμα!... Είναι η πόρτα της αυλής της διοίκησης!</p> <p>...Ο Ραούλ τρέχει προς τη θυρωρό:</p> <p>«Συγγνώμη, κυρία μου, μήπως μπορείτε να μου πείτε πού βρίσκεται μια πόρτα με κάγκελα, ναι, μια πόρτα φτιαγμένη από κάγκελα, από σιδερένια κάγκελα... που βγάζει στην οδό Σκριμπ... και που οδηγεί στη λίμνη; Ξέρετε, τη λίμνη; Μα σας μιλάω για τη λίμνη! Την υπόγεια λίμνη... τη λίμνη που βρίσκεται κάτω απ' τη γη, κάτω απ' την Όπερα».</p> <p>«Κύριε, ξέρω καλά πως υπάρχει μια λίμνη κάτω απ' την Όπερα, όμως δεν ξέρω ποια πόρτα οδηγεί εκεί... δεν έχω πάει ποτέ στη λίμνη!...»</p> <p>«Και η οδός Σκριμπ, κυρία; Η οδός Σκριμπ; Έχετε πάει ποτέ στην οδό Σκριμπ;»</p> <p>Γελάει! Σκάει στα γέλια! Ο Ραούλ το βάζει στα πόδια μουγκρίζοντας, πηδάει, σκαρφαλώνει τα σκαλιά, κατεβαίνει άλλα, διασχίζει όλη τη διοίκηση, ξαναβρίσκεται στα φώτα του «πλατό».</p> <p>Σταματά, η καρδιά του χτυπά, η καρδιά του πάει να σπάσει μέσ' στο λαχανιασμένο στήθος του; Μήπως βρήκαν την Κριστίν Ντααέ; Να μερικοί: τους ρωτάει:</p> <p>«Συγγνώμη κύριοι, μήπως είδατε την Κριστίν Ντααέ;»</p> <p>Αυτοί γελούν.</p> <p>Την ίδια στιγμή, στη σκηνή ακούγεται ένας περίεργος, πρωτόγνωρος θόρυβος και μέσα σ' ένα πλήθος μαύρων κουστουμιών που τον περιτριγυρίζουν σπρώχνοντας βίαια ο ένας τον</p>	<p>камни в поисках отверстий. Наткнулся на железную решетку.</p> <p>Та ли это решетка, которая была нужна ему? Или это другая? Рауль беспомощно взглянул сквозь решетки. Как темно там внутри! Он прислушался. Какое безмолвие! Он обошел вокруг здания. Вот мощные решетки и большие ворота! Но, увы, это были только ворота во двор администрации...</p> <p>Рауль пошел к консьержке.</p> <p>— Извините меня, мадам, можете вы сказать, как найти ворота, ворота, сделанные из решеток, железных решеток, которые выходят на улицу Скриба и ведут к озеру? Вы знаете озеро, подземное озеро под Оперой!</p> <p>— Я знаю, что под Оперой есть озеро, но какие ворота ведут к нему — нет, этого я не знаю.</p> <p>— А как насчет улицы Скриба, мадам? Улица Скриба! Были когда-нибудь на улице Скриба?</p> <p>Она только засмеялась. Рауль поспешил прочь вне себя от ярости. Он бегал вверх и вниз по лестницам, прошел через всю административную часть здания и оказался на ярко освещенной сцене.</p> <p>Здесь он остановился, тяжело дыша и с сильно бьющимся сердцем. Может быть, Кристина нашлась. Он подошел к группе мужчин.</p> <p>— Извините, мсье, вы не видели Кристину Доз? — спросил он.</p> <p>Они рассмеялись.</p> <p>Услышав новый гул голосов на сцене, Рауль повернулся и увидел человека, который проявлял все признаки спокойствия, несмотря на возбужденную</p>
--	--

<p>άλλον, κάνει την εμφάνισή του ένας πολύ συμπαθητικός άντρας που φαίνεται ιδιαίτερα ήρεμος.</p> <p>Έχει ροδαλό πρόσωπο, με' φουσκωτά μάγουλα, πλαισιωμένο με κατσαρά μαλλιά, και φωτισμένο από δυο απίστευτα ειρηνικά, γαλανά μάτια.</p> <p>Ο κύριος Μερσιέ, ο διαχειριστής, συστήνει το νεοφερμένο στον υποκόμη ντε Σανύ, λέγοντάς του:</p> <p>«Ορίστε, κύριε, ο άνθρωπος στον οποίο πρέπει από δω και μπρος ν' απευθύνεστε. Κύριε, σας παρουσιάζω τον αστυνόμο Μιφρουά».</p> <p>«Α! κύριε υποκόμη ντε Σανύ! Χαίρομαι πολύ που σας βλέπω κύριε», είπε ο αστυνόμος. «Αν θέλετε να κάνετε τον κόπο να με ακολουθήσετε... Να δούμε τώρα... πού είναι οι διευθυντές;... πού είναι οι διευθυντές;...»</p> <p>Καθώς ο διαχειριστής σωπαίνει, ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας, αναλαμβάνει αυτός να πληροφορήσει τον κύριο αστυνόμο πως οι κύριοι διευθυντές βρίσκονται κλεισμένοι στο γραφείο τους και πως ακόμη δεν ξέρουν τίποτα για την απαγωγή.</p> <p>«Μα, πώς είναι δυνατόν;... Πάμε αμέσως στο γραφείο τους!»</p> <p>Ο κύριος Μιφρουά, με ολοένα αυξανόμενη συνοδεία, προχωρεί προς τα γραφεία της διοίκησης. Ο Μερσιέ επωφελείται από τη φασαρία για να δώσει ένα κλειδί στον Γκαμπριέλ:</p> <p>«Όλ' αυτά δε θα βγουν σε καλό», μουρμούρισε... «Πήγαινε λοιπόν να πεις τα νέα στη μαντάμ Ζιρί...»</p> <p>Ο Γκαμπριέλ απομακρύνεται.</p> <p>Δεν αργούν να φτάσουν μπρος στην πόρτα των διευθυντών. Μάταια ο Μερσιέ φωνάζει και τους επιπλήττει, η πόρτα δεν ανοίγει.</p>	<p>жестикουляцию толпы мужчин в черных фраках, окруживших его.</p> <p>У него было розовое, краснощекое, дружеское лицо, обрамленное кудрявыми волосами и освещенное двумя ясными голубыми глазами.</p> <p>Мерсье указал в сторону незнакомца и кивнул Раулю:</p> <p>— Вот человек, к которому вы должны адресовать свой вопрос, виконт. — И он представил Рауля полицейскому комиссару Мифруа.</p> <p>— А, виконт де Шаньи, — сказал Мифруа. — Рад видеть вас, мсье. Не будете ли вы так добры пройти со мной... И теперь, где директора? Где они?</p> <p>Поскольку Мерсье хранил молчание, Реми взялся сообщить Мифруа, что мсье Ришар и Мушармен заперлись в своем кабинете и все еще ничего не знают об исчезновении Кристины Доэ.</p> <p>— Странно! Пойдемте к ним.</p> <p>И Мифруа, за которым следовала толпа, продолжавшая расти, направился к кабинету. Мерсье, воспользовавшись ситуацией, незаметно передал Габриэлю ключ.</p> <p>— Дела идут плохо, — сказал он вполголоса. — Пойдите и дайте мадам Жири возможность подышать свежим воздухом.</p> <p>Габриэль ушел.</p> <p>Толпа скоро подошла к двери директорского кабинета. Мерсье стучал напрасно — за дверью не реагировали.</p>
--	---

«Έν ονόματι του νόμου, ανοίξτε!» διατάζει η καθαρή και λίγο ανήσυχη φωνή του κυρίου Μιφρούα.

Τελικά η πόρτα ανοίγει. Όλοι τρέχουν μέσ' στο γραφείο ακολουθώντας τον αστυνόμο.

Ο Ραούλ μπαίνει τελευταίος. Καθώς ετοιμάζεται ν' ακολουθήσει κι αυτός την ομάδα και να μπει στο γραφείο, ένα χέρι ακουμπά στον ώμο του κι ακούει αυτά τα λόγια:

«Τα μυστικά του Ερίκ δεν αφορούν κανέναν!»

Γυρνά πνίγοντας μια κραυγή. Το χέρι που μόλις είχε αγγίξει τον ώμο του, βρίσκεται τώρα στα χείλια κάποιου με χρώμα εβένου, μάτια νεφρίτη, που φορά ένα σκουφί από αστρακάν... Είναι ο Πέρσης!

Ο άγνωστος, παρατείνει αυτήν τη χειρονομία που συστήνει σιωπή και διακριτικότητα και όταν ο υποκόμης, κατάπληκτος πάει να τον ρωτήσει τους λόγους της μυστηριώδους του παρέμβασης, χαιρετά κι εξαφανίζεται.

17. ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΝΤΑΜ ΖΙΡΙ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ

ΠΡΙΝ ακολουθήσουμε τον αστυνόμο, κύριο Μιφρούα, στα γραφεία των κυρίων διευθυντών, ας μου επιτρέψει ο αναγνώστης να τον ενημερώσω για κάποια εξαιρετικά γεγονότα που συνέβησαν μέσα σ' αυτό το γραφείο, όπου μάταια ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας, και ο διαχειριστής Μερσιέ προσπάθησαν να μπουν και όπου οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμέν είχαν ερμητικά κλειστεί, για κάποιο λόγο που ο αναγνώστης, προς το παρόν, αγνοεί και που επομένως θεωρώ ιστορικό μου καθήκον — θέλω να πω καθήκον μου ως ιστορικού — να του γνωστοποιήσω.

Είχα και νωρίτερα την ευκαιρία να σας πω το πόσο η διάθεση των κυρίων διευθυντών είχε

— Откройте, именем закона! — приказал наконец Мифруа громко, с тревогой в голосе.

И тут дверь открылась. Люди поспешили в кабинет вслед за комиссаром.

Рауль должен был войти последним. Когда он уже намеревался это сделать, на его плечо опустилась рука и он услышал слова, сказанные почти на ухо:

«Секреты Эрика не касаются никого, кроме него».

Молодой человек обернулся и подавил восклицание. Позади него стоял смуглый мужчина с зелеными глазами, на голове которого красовалась остроконечная каракулевая шапка. Перс!

Он поднес руку к губам, призывая к благородумию, и затем, не дав изумленному Раулю спросить его о причине столь загадочного вмешательства, поклонился, отошел и исчез.

Глава 17 Удивительные откровения мадам Жири, касающиеся ее личных отношений с призраком Оперы

Прежде чем мы последуем за полицейским комиссаром Мифруа в кабинет директоров Оперы, в который Мерсье и Реми тщетно пытались войти раньше, читатель должен позволить мне рассказать о некоторых весьма необычных событиях, имевших место в последние часы. Ришар и Мушармен заперлись в кабинете по причине, которая все еще неизвестна читателю. Мой долг, долг историка, раскрыть эту причину без дальнейшего отлагательства.

Я уже говорил о неприятной перемене, которая произошла недавно в настроении

<p>αλλάξει, προς το χειρότερο, τον τελευταίο καιρό και νομίζω πως άφησα να εννοηθεί ότι αυτή η αλλαγή δεν οφειλόταν μόνο στην πτώση του πολυελαίου.</p> <p>Ας πληροφορήσουμε λοιπόν τον αναγνώστη — παρά την επιθυμία των κυρίων διευθυντών που θα προτιμούσαν ένα τέτοιο γεγονός να μη μαθευτεί ποτέ — πως το Φάντασμα είχε καταφέρει ήσυχα ήσυχα να πάρει τις πρώτες είκοσι χιλιάδες φράγκα!</p> <p>Α! πόσα κλάματα και πόσα τριξίματα δοντιών προκάλεσε αυτό το γεγονός! Πάντως, το πράγμα συνέβη πάρα πολύ απλά:</p> <p>Ένα πρωί, οι κύριοι διευθυντές βρήκαν πάνω στο γραφείο τους ένα φάκελο. Αυτός ο φάκελος έγραφε: Για τον κύριο Φ. τ. Ο. (προσωπικό) και συνοδεύοταν από ένα μικρό σημείωμα του ίδιου του φαντάσματος:</p> <p>«Έφτασε η στιγμή να εκτελεστεί η συμφωνία που αναγράφεται στο καταστατικό: Θα βάλετε είκοσι χιλιάδες φράγκα μέσα σ' αυτόν το φάκελο που θα σφραγίσετε με την προσωπική σας σφραγίδα και θα τον δώσετε στη μαντάμ Ζιρί, η οποία θα ασχοληθεί με τα περαιτέρω».</p> <p>Οι κύριοι διευθυντές δεν περίμεναν να τους το πει δεύτερη φορά. Χωρίς να χάσουν καιρό, και χωρίς ν' αναρωτηθούν ξανά πάνω στο πώς ήταν δυνατόν να συμβαίνουν αυτά τα περίεργα πράγματα μέσα σε τούτο το γραφείο που πάντα φρόντιζαν να κλειδώνουν, βρήκαν την ευκαιρία να βάλουν χέρι στο μυστηριώδη δάσκαλο του τραγουδιού.</p> <p>Αφού τα είπαν όλα στον Γκαμπριέλ και τον Μερσιέ, ξορκίζοντάς τους να μην πουν τίποτα, πουθενά, έβαλαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα στο φάκελο και χωρίς να ζητήσουν εξηγήσεις, τον παράδωσαν στη μαντάμ Ζιρί, η οποία, εν τω μεταξύ, είχε επαναπροσληφθεί.</p> <p>Η ταξιθέτρια δεν έδειξε την παραμικρή έκπληξη. Δε χρειάζεται βέβαια να σας πω πως βρισκόταν υπό συνεχή παρακολούθηση!</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί πήγε αμέσως στο θεωρείο του</p>	<p>директоров Оперы, и дал читателю понять, что эта перемена не была вызвана лишь падением люстры при обстоятельствах, с которыми мы знакомы.</p> <p>И хотя Ришар и Мушармен предпочли бы, чтобы этот факт так и остался неизвестным, я все же расскажу теперь читателю, что призрак получил первую выплату в двадцать тысяч франков.</p> <p>Были слезы и скрежетание зубами, но дело было сделано очень просто.</p> <p>Однажды утром директора нашли на своем столе конверт. В нем была записка от призрака Оперы:</p> <p>«Настало время выполнить обязательство, обусловленное в книге инструкций. Положите двадцать тысяч франков в этот конверт, запечатайте его, скрепите собственной печатью и отдайте конверт мадам Жири, которая сделает все, что необходимо».</p> <p>Директора не стали ждать, чтобы им дважды повторяли это требование. Не теряя времени и все еще гадая, как эти дьявольские записки попадают в запертый кабинет, они решили, что наконец-то им предоставляется очень хороший шанс схватить загадочного шантажиста.</p> <p>Они рассказали о требовании Габриэлю и Мерсье, взяв с них обещание хранить все в секрете, затем положили двадцать тысяч франков в конверт и, не спрашивая объяснений, отдали его мадам Жири, которая была восстановлена в своей прежней должности билетерши.</p> <p>Она не выразила удивления. Разумеется, за ней установили тщательное наблюдение.</p> <p>Мадам Жири пошла прямо в ложу призрака</p>
--	---

φαντάσματος και άφησε τον πολύτιμο φάκελο πάνω στο τραπεζάκι. Οι δυο διευθυντές, μαζί με τον Γκαμπριέλ και τον Μερσιέ, είχαν κρυφτεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να βλέπουν τι γίνεται με το φάκελο, σε όλη τη διάρκεια της παράστασης, ακόμη και μετά την παράσταση. Ωστόσο, ούτε ο φάκελος κουνήθηκε απ' τη θέση του και επομένως ούτε αυτοί που τον παρακολουθούσαν.

Το θέατρο άδειασε και η μαντάμ Ζιρί έφυγε, ενώ οι διευθυντές, ο Γκαμπριέλ και ο Μερσιέ εξακολουθούσαν νάναί κει. Τελικά, πήγαν και άνοιξαν το φάκελο, αφού πρώτα βεβαιώθηκαν πως οι σφραγίδες δεν είχαν πειραχτεί.

Με μια πρώτη ματιά, οι Ρισάρ και Μονσαρμέν διαπίστωσαν πως οι είκοσι χιλιάδες βρισκόντουσαν πάντα μέσα στο φάκελο· μετά όμως από μια προσεχτικότερη ματιά, είδαν πως δεν ήταν πια τα ίδια. Τα είκοσι χιλιάδες φράγκα είχαν εξαφανιστεί και στη θέση τους υπήρχαν είκοσι χιλιάδες φράγκα της «Αγίας Φάρσας»! Η πρώτη τους αντίδραση ήταν η οργή, μετά ο τρόμος!

«Αυτό ξεπερνάει και τον Ρομπέρ Χουντέν!» φώναξε ο Γκαμπριέλ.

«Ναι, και κοστίζει πολύ πιο ακριβά!» είπε ο Ρισάρ.

Ο Μονσαρμέν ήθελε να πάνε να φωνάξουν την αστυνομία. Ο Ρισάρ διαφώνησε. Είχε το σχέδιο του.

Είπε: «Μη γινόμαστε γελοίοι! Όλο το Παρίσι θα γελούσε μαζί μας. Το Φ. τ. Ο. κέρδισε τον πρώτο γύρο, θα τα πούμε τη δεύτερη φορά». Προφανώς σκεφτόταν το δεύτερο μισθό.

Πάντως, το φάντασμα τους την είχε «φέρει» τόσο ωραία, που για εβδομάδες ολόκληρες δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν την κατάθλιψή τους.

Μα την πίστη μου, τους καταλαβαίνω απόλυτα. Για να μπορέσουμε να καταλάβουμε γιατί δεν κάλεσαν την αστυνομία, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως οι κύριοι διευθυντές εξακολουθούσαν βαθιά μέσα τους να πιστεύουν ότι αυτή η τόσο παράξενη

положила ценный пакет на перила. Габриэль, Мерсье и оба директора спрятались таким образом, что конверт не выходил из их поля зрения ни во время представления в тот вечер, ни после него, потому что, видя конверт на месте, они сами никуда не уходили.

Зрительный зал уже опустел, и мадам Жири ушла домой, когда в конце концов, устав ждать, они открыли конверт, естественно, убедившись, что печать на нем не сорвана.

Сначала Ришар и Мушармен решили, что деньги все еще в конверте, но затем поняли, что содержимое подменила двадцать настоящих банкнот были заменены на «игральные деньги». Оба директора были в бешенстве — и напуганы тоже.

— Роберт Худен не мог бы сделать лучше, — заметил Габриэль.

— Да, — кивнул Ришар, — и стоит это намного больше.

Мушармен хотел немедленно послать за полицейским комиссаром. Ришар был против этого — у него был собственный план.

— Давайте не будем делать из себя посмешище, — сказал он. — Весь Париж будет смеяться над нами. Призрак выиграл первый раунд, но мы выиграем второй.

Очевидно, Ришар думал о следующей месячной выплате.

Их так ловко перехитрили, что и недели спустя они чувствовали себя удрученными. И это было вполне понятно. Они не вызывали полицию, потому что в глубине души все еще надеялись, что странный инцидент — всего лишь дурная шутка,

<p>περιπέτεια δεν μπορούσε παρά να είναι μια αισχρή φάρσα, στημένη από τους προκατόχους τους και επομένως, καλύτερα θάταν να μην πουν τίποτα, σε κανέναν, προτού σιγουρευτούν για το τι ακριβώς συμβαίνει.</p> <p>Από την άλλη, αυτή η σκέψη κατέρρευε μερικές φορές, από μια υποψία του Μονσαρμέν σχετικά με τον Ρισάρ τον ίδιο, ο οποίος, μερικές φορές, είχε κάτι τρελές ιδέες.</p> <p>Έτσι, έτοιμοι για κάθε ενδεχόμενο, περίμεναν τα συμβάντα, παρακολουθώντας οι ίδιοι, αλλά και βάζοντας κι άλλους να παρακολουθούν, τη μαντάμ Ζιρί, στην οποία ο Ρισάρ δεν ήθελε να πουν τίποτα.</p> <p>«Αν είναι συνένοχη», έλεγε, «το 'χουμε χάσει το παιχνίδι. Κατά τη γνώμη μου όμως, δεν είναι παρά μια ανόητη!»</p> <p>«Έχουν μπλεχτεί πολλοί ανόητοι σ' αυτήν την ιστορία!» σχολίασε ο Μονσαρμέν μ' ύφος απόμακρο.</p> <p>«Ποιος θα μπορούσε ν' αμφιβάλλει γι' αυτό;...» αναστέναξε ο Ρισάρ... «όμως μη φοβάσαι... την επόμενη φορά θα 'χω πάρει τα μέτρα μου...»</p> <p>Έτσι έφτασε και η επόμενη φορά... η επόμενη φορά που συνέπιπτε με την ημέρα της εξαφάνισης της Κριστίν Ντααέ.</p> <p>Το πρωί κατάφτασε μια επιστολή του Φαντάσματος, που τους υπενθύμιζε τη λήξη της προθεσμίας. «Κάντε ότι κάνετε και την προηγούμενη φορά», συμβούλευε στοργικά το Φ.τ.Ο.</p> <p>«Την προηγούμενη φορά, όλα πήγαν πολύ χαλά. Δώστε ξανά το φάκελο με τις είκοσι χιλιάδες φράγκα σ' αυτήν την υπέροχη μαντάμ Ζιρί».</p> <p>Το σημείωμα συνόδευε τον καθιερωμένο πια φάκελο. Δεν έμενε άλλο από το να γεμίσουν το φάκελο.</p> <p>Αυτή η δουλειά έπρεπε να γίνει το ίδιο βράδυ,</p>	<p>возможно, разыгранная их предшественниками, и что следует молчать, пока они не доберутся до сути происшедшего.</p> <p>Однако иногда Мушармен начинал подозревать даже Ришара, чье воображение порой приобретало смехотворные формы.</p> <p>Итак, готовые ко всяким непредвиденным обстоятельствам, они ждали дальнейшего развития событий, наблюдали за мадам Жири, буквально не спуская с нее глаз. Ришар был против, чтобы ей говорили что-нибудь.</p> <p>— Если она соучастница, — доказывал он, — то деньги были изъяты уже давно. Но я думаю, что она просто идиотка.</p> <p>— В этом деле есть несколько идиотов, — ответил Мушармен глубокомысленно.</p> <p>— Откуда мы могли знать? — тяжело вздохнул Ришар. — Не беспокойтесь, в следующий раз мы примем все меры предосторожности.</p> <p>И этот следующий раз настал — в день, когда исчезла Кристина.</p> <p>Утром любезная записка от призрака напомнила им, что приближается очередная выплата:</p> <p>«Сделайте так же, как в последний раз. Все прошло очень хорошо. Положите двадцать тысяч франков в конверт и отдайте его нашей замечательной мадам Жири».</p> <p>Записка была вложена в конверт, подписанный: «Призраку Оперы (лично)». Его оставалось только заполнить банкнотами.</p> <p>Операцию планировалось провести за</p>
--	--

<p>μισή ώρα πριν αρχίσει η παράσταση. Έτσι λοιπόν, μισή ώρα πριν σηκωθούν οι κουρτίνες για ν' αρχίσει αυτή η διαβόητη πλέον παράσταση του Φάουστ, εμείς θα εισχωρήσουμε στο διευθυντικό άντρο.</p> <p>Ο Ρισάρ δείχνει το φάκελο στον Μονσαρμέν, μετά μετράει μπροστά του τις είκοσι χιλιάδες φράγκα και τα βάζει μέσα στο φάκελο, χωρίς όμως να τον κλείσει.</p> <p>«Και τώρα», λέει, «φωνάξτε μου την κυρά Ζιρί».</p> <p>Πήγαν να φωνάξουν τη γριά. Μπήκε, κάνοντας μια ωραία υπόκλιση. Η καλή κυρία φορούσε πάντα το φόρεμα της από μαύρο ταφτά, που το χρώμα του είχε αρχίσει να παίρνει τις αποχρώσεις της σκουριάς και του λιλά, και το καπέλο της με τα φτερά που 'χε το χρώμα της στάχτης. Έμοιαζε νάναι σε καλή διάθεση. Μόλις μπήκε τους είπε:</p> <p>«Καλησπέρα σας, κύριοι! Σίγουρα με φωνάξατε για το φάκελο, έτσι δεν είναι;»</p> <p>«Μάλιστα, μαντάμ Ζιρί», είπε ο Ρισάρ με πολύ φιλικό ύφος... «Σας καλέσαμε για το φάκελο... αλλά και για κάτι άλλο».</p> <p>«Στη διάθεση σας, κύριε διευθυντά, στη διάθεσή σας!... Και, για τι άλλο πρόκειται, παρακαλώ;»</p> <p>«Πρώτα απ' όλα, μαντάμ Ζιρί, θα 'θελα να σας κάνω μια μικρή ερώτηση».</p> <p>«Ευχαρίστως, κύριε διευθυντά, σας ακούω... η κυρά Ζιρί είναι εδώ για να σας απαντήσει».</p> <p>«Έχετε πάντα καλές σχέσεις με το φάντασμα;»</p> <p>«Δε θα μπορούσαν να είναι καλύτερες, κύριε διευθυντά!»</p> <p>«Α! μας ευχαριστεί πολύ αυτό... Πέστε μας λοιπόν, μαντάμ Ζιρί», είπε ο Ρισάρ παίρνοντας εξομολογητικό ύφος...</p> <p>«Τελικά, μεταξύ μας, μπορούμε να σας το</p>	<p>полчаса до начала того памятного представления. А теперь заглянем в берлогу директоров за полчаса до подъема занавеса в этом ставшем слишком знаменитом представлении «Фауста».</p> <p>Ришар показал Мушармену конверт, затем отсчитал двадцать банкнотов по тысяче франков и положил их в конверт, но не запечатал его.</p> <p>— А теперь, — сказал он, — давайте поговорим с мадам Жири.</p> <p>Послали за старой женщиной. Она вскоре вошла, сделав грациозный реверанс. Одета она была в то же когда-то черное, а теперь ржаво-сиреневое платье из тафты, на голове ее красовалась выцветшая шляпа с перьями. Мадам Жири, казалось, пребывала в хорошем настроении.</p> <p>— Добрый вечер, мсье, — поздоровалась она. — Полагаю, вы хотели, чтобы я пришла за конвертом?</p> <p>— Правильно, мадам Жири, за конвертом, — сказал Ришар дружелюбно. — И за чем-то еще!</p> <p>— Я к вашим услугам, мсье, к вашим услугам! И что же это «что-то еще»?</p> <p>— Прежде всего, мадам Жири, я хотел задать вам маленький вопрос.</p> <p>— Спрашивайте, мсье, я здесь, чтобы ответить вам.</p> <p>— Вы все еще в хороших отношениях с призраком?</p> <p>— В очень хороших, мсье. Они не могли бы быть лучше.</p> <p>— Мы счастливы слышать это. Теперь, только между нами, — сказал Ришар тоном, каким обычно открывают важный секрет,</p> <p>— нет никакой причины, чтобы нам не</p>
---	---

<p>πούμε... δεν είσαστε καμιά ανόητη».</p> <p>«Μα, κύριε διευθυντά!...» φώναξε η ταξιθέτρια σταματώντας το χαριτωμένο κούνημα των δύο μαύρων φτερών του καπέλου της που 'χε το χρώμα της στάχτης, «μπορείτε να είσαστε βέβαιοι πως ποτέ κανείς δεν αμφέβαλλε γι' αυτό!»</p> <p>«Συμφωνούμε και γι' αυτό πιστεύουμε πως μπορούμε να συνεννοηθούμε.</p> <p>Αυτή η ιστορία με το φάντασμα... πρόκειται για φάρσα, έτσι δεν είναι;... Ε... γι' αυτό... μεταξύ μας τώρα... δε νομίζετε πως κράτησε αρκετά;»</p> <p>Η κυρία Ζιρί κοίταξε τους διευθυντές λες και της είχαν μιλήσει κινέζικα. Πλησίασε το γραφείο του Ρισάρ και πολύ ανήσυχη του είπε:</p> <p>«Τι θέλετε να πείτε;... Δε σας καταλαβαίνω!»</p> <p>«Α! μα νομίζω πως με καταλαβαίνετε πάρα πολύ καλά. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να μας καταλάβετε... Και πρώτ' απ' όλα πρέπει να μας πείτε τ' όνομά του».</p> <p>«Ποιανού το όνομα;»</p> <p>«Του συνενόχου σας, μαντάμ Ζιρί».</p> <p>«Εγώ; Νομίζετε πως εγώ είμαι συνένοχη του φαντάσματος;... Συνένοχη σε τι;»</p> <p>«Κάνετε ό,τι θέλει αυτός».</p> <p>«Ω!... Δε ζητάει και πολλά ξέρετε».</p> <p>«Και πάντα σας δίνει φιλοδώρημα!»</p> <p>«Δεν έχω κανένα παράπονο, είν' η αλήθεια!»</p> <p>«Πόσα σας δίνει για να του πάτε το φάκελο;»</p> <p>«Δέκα φράγκα».</p>	<p>сказать это... В конце концов, вы же не глупая...</p> <p>— Конечно, нет, мсье! — воскликнула она, прекратив легкое покачивание двух черных перьев на своей выцветшей шляпе. — Ни у кого не возникало сомнений на этот счет, поверьте мне.</p> <p>— Я верю вам и думаю, что мы хорошо пойдем друг друга.</p> <p>Эта история с привидением только шутка, не правда ли? И опять только между нами, это продолжается уже довольно долго, так?</p> <p>Мадам Жири смотрела на директоров так, как будто они говорили с ней по-китайски. Она подошла к столу Ришара и спросила с тревогой в голосе:</p> <p>— Что вы имеете в виду? Я не понимаю.</p> <p>— Вы прекрасно понимаете. В любом случае вы должны понимать. Во-первых, скажите нам его имя.</p> <p>— Чье имя?</p> <p>— Человека, сообщником которого вы являетесь, мадам Жири.</p> <p>— Я — сообщница призрака? Вы думаете, я сообщница в чем?</p> <p>— Вы делаете все, что бы он ни захотел.</p> <p>— О! Он не очень надоедлив, вам это известно.</p> <p>— И он всегда дает вам чаевые!</p> <p>— У меня нет жалоб на этот счет.</p> <p>— Сколько он дает вам за то, что вы приносите ему этот конверт?</p> <p>— Десять франков.</p>
---	---

<p>«Μμ... δεν είναι και πολλά!»</p> <p>«Πολλά για τι πράγμα;»</p> <p>«Θα σας πω αμέσως, μαντάμ Ζιρί. Τούτη τη στιγμή, αυτό που θέλουμε να μάθουμε είναι για ποιον λόγο... για ποιον... εξαιρετικό λόγο... έχετε τεθεί ψυχή τε και σώματι στην υπηρεσία αυτού του φαντάσματος και όχι κάποιου άλλου... Φαντάζομαι πως η αφοσίωση σας δεν οφείλεται στα δύο ή δέκα φράγκα...»</p> <p>«Αυτό είναι αλήθεια!... και, μα την πίστη μου, μπορώ να σας πω το λόγο, κύριε διευθυντά! Δεν υπάρχει τίποτα το κακό ή το αναξιοπρεπές... το αντίθετο μάλιστα!»</p> <p>«Δεν αμφιβάλουμε, μαντάμ Ζιρί».</p> <p>«Ε, λοιπόν, να... το φάντασμα δε θέλει να μιλάω για ό,τι το αφορά...»</p> <p>«Α, χα!» χαχάνισε ο Ρισάρ.</p> <p>«Όμως, αυτό που θα σας πω αφορά μόνον εμένα!...» συνέχισε η γριά... «λοιπόν, ήταν στο θεωρείο Νο 5...»</p> <p>Ένα βράδυ, βρίσκω εκεί ένα γράμμα για μένα... ένα είδος σημειώματος γραμμένου με κόκκινο μελάνι... Αυτό το σημείωμα κύριε διευθυντά... δε χρειάζεται να σας το διαβάσω... το ξέρω απ' έξω... και δε θα το ξεχάσω ποτέ... ακόμη κι αν ζήσω εκατό χρόνια!...»</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί, όρθια και στητή, απαγγέλει το γράμμα με συγκινητική ευφράδεια:</p> <p>«Κυρία μου. — 1825, η δεσποινίς Μενετριέ, κορυφαία, έγινε μαρκησία του Κισί.</p> <p>— 1832, η δεσποινίς Μαρί Ταλιόνι, χορεύτρια, έγινε κόμισσα Ζιλμπέρ ντε Βουαζέν.</p> <p>— 1846, η Λα Σότα, χορεύτρια, παντρεύεται έναν αδελφό του βασιλιά της Ισπανίας.</p> <p>— 1847, η Λόλα Μοντέζ, χορεύτρια,</p>	<p>— И все? Немного!</p> <p>— Но почему вы спрашиваете?</p> <p>— Я скажу вам немного позже. Сейчас же мы хотели бы узнать, по какой необычайной причине вы отдали тело и душу этому призраку, а не другому. За пять или десять франков нельзя купить дружбу и преданность, мадам Жири.</p> <p>— Это верно! И я могу сказать вам о причине, мсье. В этом нет ничего бесчестного, поверьте, совсем ничего.</p> <p>— Мы не сомневаемся, мадам Жири.</p> <p>— Все в порядке, тогда... Призрак не любит, когда я говорю о Нем.</p> <p>— Ох! — воскликнул Ришар с саркастическим смехом.</p> <p>— Но это касается только меня, — продолжала старая женщина.</p> <p>— Однажды в пятой ложе я нашла письмо ко мне или, скорее, записку, написанную красными чернилами. Я не стану вам читать эту записку, мсье, потому что знаю ее на память и никогда не забуду ее содержание, если даже доживу до ста лет.</p> <p>И, сидя прямо, она с трогательным пафосом начала повторять по памяти:</p> <p>«Мадам, в 1825 году мадемуазель Менетрие, балерина, стала маркизой де Кусси.</p> <p>В 1832 году Мари Таглиони, танцовщица, вышла замуж за графа Жильбера де Войсин.</p> <p>В 1840 году Ла Сора, танцовщица, вышла замуж за брата короля Испании.</p> <p>В 1847 году Лола Монтез, танцовщица,</p>
--	---

<p>παντρεύεται, σε ανάρμοστο γάμο, το βασιλιά Λουί ντε Μπαβιέρ και έγινε κόμισσα του Λάντσφελντ.</p> <p>— 1848, η δεσποινίς Μαρία, χορεύτρια, γίνεται βαρόνη ντ' Ερμενβίλ.</p> <p>— 1870, η Τερέζ Χεσλέρ, χορεύτρια, παντρεύεται τον Δον Φερνάντο, αδελφό του βασιλιά της Πορτογαλίας...»</p> <p>Ο Ρισάρ και ο Μονσαρμέν ακούνε τη γριά, που καθώς προχωρά σ' αυτήν την περίεργη απαρίθμηση αυτών των ένδοξων γάμων, εμψυχώνεται, ορθώνεται, αποθρασύνεται και τελικά, εκστασιασμένη, σαν άλλη Σίβυλλα στο τρίποδό της, εξαπολύει, με μια φωνή που πάλλεται από περηφάνεια, την τελευταία φράση αυτού του προφητικού γράμματος:</p> <p>«1885, η Μεγκ Ζιρί αυτοκράτειρα!»</p> <p>Εξαντλημένη απ' αυτήν την υπεράνθρωπη προσπάθεια, η ταξιθέτρια σωριάζεται στην καρέκλα της λέγοντας:</p> <p>«Κύριοι, το γράμμα αυτό είχε την υπογραφή: Το Φάντασμα της Όπερας! Είχα ακούσει να μιλούν για το φάντασμα, όμως δεν πίστευα ούτε τα μισά απ' όσα λέγανε.</p> <p>Από τη μέρα όμως που μου ανάγγειλε πως η μικρούλα μου η Μεγκ, η σάρκα από τη σάρκα μου, ο καρπός των σπλάχνων μου θα γινόταν αυτοκράτειρα, πίστεψα τα πάντα για το φάντασμα».</p> <p>Στην πραγματικότητα, στην πραγματικότητα δε χρειαζόταν να κοιτάξει κανείς για πολύ την ενθουσιασμένη φυσιογνωμία της μαντάμ Ζιρί για να καταλάβει το τι μπορεί ν' αποσπάσει κανείς απ' αυτή τη «διάνοια», μ' αυτές τις δυο λέξεις: «Φάντασμα και αυτοκράτειρα».</p> <p>Μα, ποιος λοιπόν κινούσε τους σπάγγους αυτής της εκκεντρικής μαριονέτας;...</p> <p>Ποιος;</p> <p>«Δεν τον έχετε δει ποτέ; Σας μιλά και σεις πιστεύετε σε ό,τι σας λέει;» ρώτησε ο</p>	<p>вступила в морганатический брак с королем Луи Баварским и стала графиней Лансфелд.</p> <p>В 1848 году мадемуазель Мария, танцовщица, стала баронессой д'Хермвиль.</p> <p>В 1870 году Тереза Хесслер, танцовщица, вышла замуж за Дона Фернандо, брата короля Португалии...»</p> <p>Ришар и Мушармен слушали это перечисление великолепных замужеств с любопытством. Мадам Жири встала. Чем дольше она говорила, тем оживленнее становилась. Наконец, вдохновленная, как предсказательница на своем треножнике, голосом, разрывающимся от гордости, она произнесла последнее предложение пророческой записки:</p> <p>«...в 1885 году Мег Жири — императрица!»</p> <p>Обессиленная, мадам Жири упала обратно в кресло и сказала:</p> <p>— Мсье, записка была подписана: «Призрак Оперы». Я слышала о нем раньше, но только наполовину верила в него.</p> <p>С этого момента, после того как призрак сообщил мне, что моя маленькая Мег, плоть от плоти моей, плод моего чрева, станет императрицей, я поверила в него полностью.</p> <p>Не нужно долго изучать возбужденное лицо мадам Жири, чтобы понять, что было возможно получить от этого прекрасного воспоминания с двумя словами «призрак» и «императрица».</p> <p>Но кто руководил этой глупой марионеткой?</p> <p>Кто?</p> <p>— Вы никогда не видели призрак, но он говорит с вами, и вы верите всему, что он</p>
---	--

<p>Μονσαρμέν.</p> <p>«Ναι. Πρώτ' απ' όλα, σ' αυτόν χρωστώ το ότι η μικρή μου Μεγκ έγινε κορυφαία. Είχα πει στο φάντασμα:</p> <p>«‘Αν είναι να γίνει αυτοκράτειρα το 1885, τότε δεν έχετε καιρό για χάσιμο, πρέπει να γίνει κορυφαία αμέσως τώρα’».</p> <p>Μου απάντησε: “Εντάξει”. Μια λέξη του στον κύριο Πολινιύ άρκεσε για να τακτοποιηθούν όλα...»</p> <p>«Να, λοιπόν, που ο κύριος Πολινιύ τον είδε!»</p> <p>«Όχι περισσότερο από μένα... όμως τον άκουσε! Το φάντασμα του ψιθύρισε μια λέξη στ' αφτί... το ξέρετε καλά... ήταν το βράδυ που βγήκε κάτωχρος από το θεωρείο Νο 5».</p> <p>Ο Μονσαρμέν αναστενάζει: «Τι ιστορία!»</p> <p>«Α!» απαντά η μαντάμ Ζιρί, «πάντα πίστευα πως υπήρχαν μυστικά ανάμεσα στο φάντασμα και τον κύριο Πολινιύ.</p> <p>Ό,τι κι αν ζητούσε το φάντασμα απ' τον κύριο Πολινιύ, ο κύριος Πολινιύ το έκανε... Ο κύριος Πολινιύ δεν αρνιόταν τίποτα στο φάντασμα».</p> <p>«Τ' ακούς Ρισάρ, ο Πολινιύ δεν αρνιόταν τίποτα στο φάντασμα».</p> <p>«Ναι, ναι, τ' ακούω!» δήλωσε ο Ρισάρ. «Ο κύριος Πολινιύ είναι ένας φίλος του φαντάσματος!... και όπως η κυρία Ζιρί είναι φίλη του κυρίου Πολινιύ, να 'μαστέ όλοι μπλεγμένοι για τα καλά», πρόσθεσε μ' ένα πολύ απότομο ύφος.</p> <p>«Όμως, εμένα αυτό που με απασχολεί δεν είναι ο κύριος Πολινιύ... Το μόνο πρόσωπο που μ' ενδιαφέρει, δεν το κρύβω πως είναι η μαντάμ Ζιρί!... Κυρία Ζιρί, ξέρετε τι υπάρχει μέσα σ' αυτόν το φάκελο;»</p> <p>«Θεέ μου, όχι, δεν ξέρω!»</p> <p>«Κοιτάξτε λοιπόν!»</p>	<p>говорит? — спросил Мушармен.</p> <p>— Да. Прежде всего именно благодаря ему моя маленькая Мег стала балериной. Я сказала ему;</p> <p>«Если она будет императрицей в 1885 году, вы не должны терять время: она должна стать балериной уже сейчас».</p> <p>Он ответил: «Я позабочусь об этом». Он переговорил с мсье Полиньи, и дело было сделано.</p> <p>— Так мсье Полиньи видел его?</p> <p>— Нет, не видел, так же как и я, но он слышал его! Призрак сказал ему что-то на ухо — вы знаете, в ту ночь, когда он вышел бледный из ложи номер пять.</p> <p>— Невероятно! — произнес Мушармен со вздохом.</p> <p>— Я всегда думала, что между призраком и мсье Полиньи были секреты, — продолжала мадам Жири.</p> <p>— Мсье Полиньи делал все, о чем просил его призрак, не мог отказать ему ни в чем.</p> <p>— Вы слышали, Ришар? Полиньи не мог отказать призраку ни в чем.</p> <p>— Да-да, я слышал! — заявил Ришар. — Полиньи — друг призрака, а мадам Жири — друг Полиньи, и вот вам! — И он добавил грубо:</p> <p>— Но меня не интересует Полиньи. Я могу сказать, что единственное лицо, чья судьба меня действительно интересует, это мадам Жири. Мадам Жири, вы знаете, что в этом конверте?</p> <p>— Нет, конечно, нет, — ответила она.</p> <p>— Хорошо, тогда посмотрите!</p>
---	--

Η κυρία Ζιρί ρίχνει μια ανήσυχη ματιά στο φάκελο, αλλά γρήγορα ξαναβρίσκει τη λάμψη της.

«Χαρτονομίσματα των χιλίων φράγκων!» αναφωνεί.

«Μάλιστα, κυρία Ζιρί! Μάλιστα, χαρτονομίσματα των χιλίων φράγκων!... και σεις το γνωρίζετε!...»

«Εγώ... εγώ κύριε διευθυντά... σας ορκίζομαι...»

«Μην ορκίζεστε, μαντάμ Ζιρί!... Και τώρα θα σας πω αυτό το άλλο που γι' αυτό άλλωστε και σας φωνάξαμε... Κυρία Ζιρί, θα ζητήσω να σας συλλάβουν».

Τα δυο μαύρα φτερά του καπέλου που 'χε το χρώμα της στάχτης, ενώ συνήθως έμοιαζαν με δυο ερωτηματικά, ξάφνου έγιναν δυο θαυμαστικά. Όσο για το ίδιο το καπέλο, ταλαντεύτηκε απειλητικά, πάνω στο τρικυμισμένο σινιόν.

Η έκπληξη, η αγανάκτηση, η διαμαρτυρία και ο τρόμος εκφράστηκαν από τη μητέρα της μικρής Μεγκ, μ' ένα είδος εκκεντρικής πιρουέτας συνοδευόμενης από ένα «ζετέ — γκλισάντ» της προσβεβλημένης της αρετής, που την έκανε να βρεθεί ξαφνικά κάτω απ' τη μύτη του κυρίου διευθυντή, ο οποίος δεν μπόρεσε να συγκρατηθεί και οπισθοχώρησε μαζί με την πολυθρόνα του.

«Να με συλλάβουν;!»

Το στόμα που ξεστόμισε αυτά τα λόγια, έμοιαζε έτοιμο να φτύσει στο πρόσωπο του κυρίου Ρισάρ τα τρία δόντια που του είχαν απομείνει.

Ο κύριος Ρισάρ φάνηκε ηρωικός. Δεν οπισθοχώρησε ξανά.

Ο απειλητικός του δείκτης έδειχνε ήδη στους απόντες αστυνομικούς την ταξιδέτρια του θεωρείου Νο 5.

Она посмотрела в конверт беспокойными глазами, которые быстро прояснились.

— Тысячефранковые банкноты! — воскликнула она.

— Да, мадам Жири, тысячефранковые банкноты. И вы знали об этом очень хорошо!

— Нет, мсье! Я клянусь

— Не надо клятв, мадам Жири. А теперь я скажу вам, почему я послал за вами. Я хочу, чтобы вас арестовали.

Два черных пера на выцветшей шляпе, которые обычно имели форму двух вопросительных знаков, тотчас превратились в восклицательные знаки; что же касается самой шляпы, то она угрожающе взметнулась над взбитым пучком волос мадам Жири.

Удивление, возмущение, протест, тревога, оскорбленная добродетель — все это отразилось в скользком движении, приведшем нос билетерши к носу Ришара, который не мог не отпрянуть в своем кресле.

— Арестовать меня?

Рот, который произнес это, казалось, был готов выплюнуть три оставшихся в нем зуба в лицо Ришара.

Но тот вел себя героически. Он не отступил.

Его угрожающе вытянутый указательный палец уже показывал билетершу логи номер пять воображаемому судье.

«Θα πω να σας συλλάβουν, μαντάμ Ζιρί, σας καταγγέλω ως κλέφτρα!»

«Για ξαναπέστο!»

Είπε η κυρία Ζιρί και χαστούκισε μ' όλη της τη δύναμη το διευθυντή κύριο Ρισάρ, προτού ο διευθυντής κύριος Μονσαρμέν προλάβει να παρέμβει. Εκδικητική αντίδραση!

Δεν ήταν μόνο το ξερό χέρι της χολερικής γριάς που χτύπησε το διευθυντικό μάγουλο, αλλά κι ο ίδιος ο φάκελος, η αιτία όλου του σκανδάλου, ο μαγικός φάκελος που άνοιξε κι άφησε να φύγουν από μέσα χαρτονομίσματα, τα οποία άρχισαν να στροβιλίζονται τρελά, σαν γιγάντιες πεταλούδες.

Οι δυο διευθυντές άφησαν μια κραυγή και η ίδια σκέψη έκανε και τους δυο να πέσουν στα γόνατα μαζεύοντας πυρετωδώς τα πολύτιμα χαρτιά.

«Εξακολουθούν να είναι γνήσια; Μονσαρμέν».

«Εξακολουθούν να είναι γνήσια; Ρισάρ».

«Εξακολουθούν να είναι γνήσια!!»

Πάνω απ' τα κεφάλια τους τα τρία δόντια της μαντάμ Ζιρί κροτάλιζαν, εξαπολύοντας ένα ηχηρό κατηγορώ γεμάτο αποτρόπαιες εκφράσεις. Δεν ήταν σε θέση να καταλάβουν όλα όσα έλεγε. Ωστόσο, άκουγαν καθαρά το λάιτ μοτίβ:

«Κλέφτρα εγώ;... Εγώ κλέφτρα;»

Πνίγεται. Φωνάζει:

«Καταστράφηκα!»

Ξάφνου, μ' ένα πήδο, ξαναβρίσκεται κάτω απ' τη μύτη του Ρισάρ.

«Εν πάση περιπτώσει», στριγγλίζει, «εσείς κύριε Ρισάρ πρέπει να ξέρετε καλύτερα από μένα που πήγαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!»

«Εγώ;» ρωτάει ο Ρισάρ έκπληκτος. «Και πώς

— Я хочу, чтобы вас арестовали, мадам Жири, за воровство!

— Повторите это еще раз! —

И, прежде чем Мушармен смог вмешаться, она нанесла Ришару мощный ответный удар.

Но не костистая рука вспыльчивой старой женщины ударила директора по щеке: это был конверт, волшебный конверт, причина всех неприятностей. От удара конверт открылся, и банкноты разлетелись в разные стороны, кружась и порхая, как гигантские бабочки.

Оба импресарио издали крик, затем одна и та же мысль заставила их упасть на колени и начать лихорадочно собирать и торопливо рассматривать ценные листки бумаги.

— Они настоящие, Мушармен?

— Они настоящие, Ришар?

— Они все настоящие!

В этой шумной свалке, наполненной ужасными восклицаниями, лейтмотивом звучали слова мадам Жири.

— Воровство? Я воровка!

Вдруг она закричала сдавленным голосом:

— Это больше, чем я могу вынести! —

И опять встала вплотную к Ришару.

— Во всяком случае, мсье Ришар, — сказала она, — вы лучше, чем я, должны знать, куда подевались двадцать тысяч франков!

— Я должен знать? — спросил он,

<p>γίνεται αυτό;»</p> <p>Αμέσως ο Μονσαρμέν, σοβαρός κι ανήσυχος, απαιτεί εξηγήσεις.</p> <p>«Τι σημαίνει αυτό;» την ρωτάει. «Γιατί, κυρία Ζιρί, υποστηρίζετε πώς ο κύριος Ρισάρ πρέπει να ξέρει καλύτερα από σας που πήγαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα;»</p> <p>Όσο για τον Ρισάρ, που αισθάνθηκε να κοκκινίζει κάτω από το βλέμμα του Μονσαρμέν, έπιασε το χέρι της μαντάμ Ζιρί και την тαρακούνησε βίαια. Η φωνή του μιμείται τον κεραυνό. Επιπλήττει, τουφεκίζει... κατακεραυνώνει...</p> <p>«Γιατί θα 'πρεπε να ξέρω καλύτερα από σας που πήγαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα; Γιατί;»</p> <p>«Γιατί απλούστατα, πέρασαν απ' την τσέπη σας!...» σφυρίζει η γριά γυναίκα κοιτώντας τον σαν να κοιτούσε τον ίδιο τον διάβολο.</p> <p>Τώρα, είναι η σειρά του κυρίου Ρισάρ να νιώσει κεραυνοβολημένος, πρώτα απ' αυτήν την αναπάντεχη απάντηση, μετά από το ολοένα και πιο καχύποπτο βλέμμα του Μονσαρμέν. Νιώθει να χάνει το κουράγιο του, τώρα. ακριβώς που το χρειαζόταν για ν' αντικρούσει μια τόσο εξευτελιστική κατηγορία.</p> <p>«Έτσι συμβαίνει πολλές φορές, κι οι πιο αθώοι, αιφνιδιασμένοι στην ειρήνη της ψυχής τους, συμπεριφέρονται σαν ένοχοι. Το ξαφνικό χτύπημα που δέχονται τους κάνει είτε να χλομιάζουν, είτε να κοκκινίζουν, να κλονίζονται, να αντιστέκονται, να καταρρέουν ή να διαμαρτύρονται. Μιλούν, όταν θα 'πρεπε να σωπάσουν, και σωπαίνουν, όταν θα 'πρεπε να μιλήσουν. Μένουν στεγνοί όταν θα 'πρεπε να ιδρώσουν και ιδρώνουν όταν θα 'πρεπε να μείνουν στεγνοί.</p> <p>Ο Μονσαρμέν, αναχαίτισε την εκδικητική ορμή του αθώου Ρισάρ ενάντια στη μαντάμ Ζιρί και προσπαθεί να την ανακρίνει με... μαλακό τρόπο.</p> <p>«Μα, πως μπορέσατε να υποψιασθείτε ότι ο</p>	<p>οшеломленный. — Откуда?</p> <p>Глядя строго и озабоченно, Мушармен попросил старую женщину объясниться:</p> <p>— Что вы имеете в виду? Почему вы утверждаете, что мсье Ришар должен знать лучше, чем вы, куда делись двадцать тысяч франков?</p> <p>Ришар чувствовал, что краснеет под взглядом Мушармена. Он схватил руку мадам Жири и стал бешено трясти ее. Голос его был подобен грому. Он гремел, грохотал, ревел:</p> <p>— Почему я должен знать лучше, чем вы, куда делись двадцать тысяч франков? Почему?</p> <p>— Потому что они в вашем кармане! — крикнула билетерша, задыхаясь и глядя на него так, будто он был самым дьяволом.</p> <p>Ришар замер как громом пораженный этим неожиданным ответом и все более подозрительным взглядом Мушармена. Он лишился сил, которые были ему необходимы в столь трудный момент, чтобы опровергнуть это презренное обвинение.</p> <p>И так часто случается, что люди, подвергшиеся внезапному нападению, люди с чистой совестью, начинают вдруг казаться виноватыми — удар, нанесенный им, заставляет их бледнеть, краснеть от стыда, шататься, ошестиниваться, резко падать, протестовать, молчать, когда надо говорить, или говорить, когда надо молчать, или оставаться сухими, когда надо потеть, или потеть, когда надо оставаться сухими.</p> <p>Видя, что Ришар готов напасть на мадам Жири, Мушармен поспешил спросить ее мягко и обнадеживающе:</p> <p>— Как можете вы подозревать моего</p>
--	---

συνεργάτης μου έβαλε τα είκοσι χιλιάδες φράγκα στην τσέπη του;»

«Δεν είπα ποτέ κάτι τέτοιο!» δηλώνει η μαντάμ Ζιρί, «δεδομένου πως εγώ η ίδια έβαλα τα είκοσι χιλιάδες φράγκα στην τσέπη του κυρίου Ρισάρ».

Πρόσθεσε με μισή φωνή:

«Ας είναι... πάει... Ελπίζω, το Φάντασμα να με συγχωρέσει!»

Καθώς ο Ρισάρ ξαναρχίζει να ουρλιάζει, ο Μονσαρμέν, αυταρχικά, τον διατάζει να σιωπάσει:

«Συγνώμη! Συγνώμη! Αφήστε επιτέλους τη γυναίκα να μας εξηγήσει! Αφήστε με να τη ρωτήσω μερικά πράγματα».

Και προσθέτει: «Είναι πραγματικά παράξενος ο εκνευρισμός σου! Πλησιάζουμε στη λύση του μυστηρίου! Κι εσύ είσαι έξω φρενών! Δεν έχεις δίκιο!... Εγώ διασκεδάζω αφάνταστα».

Η κυρία Ζιρί, ως μάρτυρας, σηκώνει το κεφάλι, δείχνοντας το πρόσωπο της που λαμποκοπά από την πίστη της στην αθωότητα της.

«Μου λέτε πως μέσα στο φάκελο που έβαζα στην τσέπη του κυρίου Ρισάρ υπήρχαν είκοσι χιλιάδες φράγκα, όμως εγώ, σας το επαναλαμβάνω, δεν ήξερα τίποτα... Εξάλλου, ούτε ο κύριος Ρισάρ ήξερε τίποτα!»

«Α, χα!» είπε ο Ρισάρ, αποκτώντας ξαφνικά ένα ηρωικό ύφος που καθόλου δεν άρεσε στον Μονσαρμέν.

«Ωστε, λοιπόν, ούτε και γω ήξερα τίποτα! Βάζατε είκοσι χιλιάδες φράγκα στην τσέπη μου και δεν ήξερα τίποτα! Χαίρομαι πολύ που το λέτε αυτό, μαντάμ Ζιρί».

«Ναι», συμφώνησε, η τρομερή κυρία... «είναι αλήθεια!... Δεν ξέραμε τίποτα, ούτε γω, ούτε εσείς!... Όμως εσείς, δεν μπορεί... τελικά, θα 'πρεπε κάτι να καταλάβετε».

Δεν υπήρχε αμφιβολία πως αν δεν ήταν εκεί ο Μονσαρμέν, ο Ρισάρ θα κατασπάραζε τη

κοллегу мсье Ришара в том, что он положил двадцать тысяч франков в свой карман?

— Я никогда не говорила этого, — заявила она, — поскольку это я положила двадцать тысяч франков в его карман. —

И она добавила вполголоса; — Там, я же сказала вам. Я надеюсь, призрак простит меня.

Ришар начал опять кричать, но Мушармен твердо приказал ему остановиться:

— Тише! Тише! Пусть она объяснится. Дайте мне спросить ее.

Я не понимаю, почему вы ведете себя подобным образом, когда мы намереемся прояснить это дело. Вы взбешены, но нельзя же вести себя так.

Лицо мадам Жири приняло мученическое выражение, но оно сияло верой в собственную невиновность.

— Вы говорите, что в конверте, который я положила в карман мсье Ришара, было двадцать тысяч франков, но я по-прежнему утверждаю, что не знала этого. И мсье Ришар не знал.

— Ага, — сказал Ришар, внезапно начав ходить из угла в угол, что пришлось не по вкусу Мушармену.

— Так я тоже не знал! Вы положили двадцать тысяч франков в мой карман и ничего не знали об этом! Очень рад слышать это, мадам Жири.

— Да, это правда, — согласилась непримиримая старая женщина, — никто из нас не знал. Но вы должны были в конце концов узнать.

Ришар, определенно, уничтожил бы ее, если бы в комнате не было Мушармена. Но

<p>μαντάμ Ζιρί! Όμως, ο Μονσαρμέν την προστατεύει. Επιταχύνει τις ερωτήσεις.</p> <p>«Μα, ποιον φάκελο βάλατε στην τσέπη του κυρίου Ρισάρ; Δεν μπορεί να 'ταν αυτός που σας δώσαμε, αφού αυτόν, μπροστά στα μάτια μας, τον αφήσατε στο τραπεζάκι του θεωρείου Νο 5. Εκεί όμως, βρισκόντουσαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα».</p> <p>«Με συγχωρείτε! Το φάκελο που μου έδινε ο κύριος διευθυντής έβαζα στην τσέπη του κυρίου διευθυντή!» εξηγεί η μαντάμ Ζιρί.</p> <p>«Όσο γι' αυτόν που άφηνα στο τραπεζάκι του θεωρείου του φαντάσματος, ήταν ένας άλλος φάκελος, ακριβώς ίδιος με τον άλλον, που τον είχα φέρει εγώ και που σε μένα τον είχε δώσει το φάντασμα!»</p> <p>Μ' αυτά τα λόγια η μαντάμ Ζιρί βγάζει απ' το μανίκι της ένα φάκελο ολόιδιο μ' αυτόν που περιείχε τα είκοσι χιλιάδες φράγκα. Οι κύριοι διευθυντές τον αρπάζουν. Τον εξετάζουν και διαπιστώνουν πως είναι σφραγισμένος με τις σφραγίδες τους. Τον ανοίγουν...</p> <p>Έχει μέσα τα είκοσι χιλιάδες φράγκα της Αγίας Φάρσας, όμοια μ' αυτά που είχαν βρει τον περασμένο μήνα».</p> <p>«Πόσο απλό είναι!» λέει ο Ρισάρ.</p> <p>«Πόσο απλό είναι!» επαναλαμβάνει, πιο ήρεμος παρά ποτέ, ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Τα εντυπωσιακότερα κόλλα είναι πάντα τα απλούστερα», απαντά ο Ρισάρ. «Αρκεί ένας συνεργάτης...»</p> <p>«Η μια ελαφρόμυαλη γυναίκα!» προσθέτει με τη στριγγή φωνή του ο Μονσαρμέν και συνεχίζει με τα μάτια καρφωμένα στη μαντάμ Ζιρί, σαν να 'θελε να την υπνωτίσει.</p> <p>«Λοιπόν, αν κατάλαβα καλά, ήταν το φάντασμα αυτός που σας έδωσε τούτο το φάκελο και ήταν το φάντασμα αυτός που σας</p>	<p>Μουшармен сдерживал его. Он вернулся к своему допросу.</p> <p>— Какой конверт вы положили в карман мсье Ришара? Это был не тот конверт, который мы дали вам и за которым следили, когда вы его взяли в пятую ложу. Ведь только в этом конверте находились двадцать тысяч франков.</p> <p>— Извините меня, но это был именно тот конверт, который мне дали вы, его я и положила в карман мсье Ришара.</p> <p>В ложу призрака я отнесла другой конверт, точно такой же, как первый. Я держала его незаметно наготове, и его мне дал призрак.</p> <p>Сказав это, мадам Жири вытащила из рукава конверт, точно такой же, как тот, в котором содержались двадцать тысяч франков, и подписанный таким же образом. Директора вырвали у нее конверт, рассмотрели и увидели, что он запечатан воском и проштемпелеван сверху их собственной печатью.</p> <p>Открыв конверт, они нашли двадцать тысяч франков «игральными деньгами», подобными тем, что так поразили их месяц назад.</p> <p>— Это так просто! — воскликнул Ришар.</p> <p>— Да, так просто! — повторил Мушармен торжественно.</p> <p>— Самые лучшие трюки всегда самые простые! Все, что для этого нужно, хороший сообщник.</p> <p>— Подобный тому, который сидит перед нами, — сказал Мушармен невыразительным голосом. И продолжил, глядя на мадам Жири так, как будто пытался загипнотизировать ее:</p> <p>— Значит, призрак дал вам этот конверт, сказав, чтобы вы заменили его на тот, который мы дали вам, и положили его в</p>
--	---

είπε να το βάλετε στη θέση του φακέλου που σας δίναμε. Το φάντασμα και πάλι ήταν αυτός που σας έλεγε να βάλετε το «γνήσιο» φάκελο στην τσέπη του κυρίου Ρισάρ;»

«Ω! ναι! Το φάντασμα!»

«Λοιπόν, κυρία μου, μήπως μπορείτε να μας κάνετε μια μικρή επίδειξη των ικανοτήτων σας;... Να ο φάκελος. Κάντε σαν να μην ξέραμε τίποτα».

«Στη διάθεση σας, κύριου!»

Η μαντάμ Ζιρί ξαναπαίρνει το φάκελο με τα είκοσι χιλιάδες φράγκα και προχωρά προς την πόρτα. Ετοιμάζεται να βγει έξω. Οι δυο διευθυντές έχουν κιόλας πέσει πάνω της.

«Α όχι! Όχι! δε θα μας “τη φέρουν” ξανά! Αρκετά ανεχτήκαμε αυτήν την ιστορία! Δε θα ξαναρχίσουμε τα ίδια!»

«Με συγχωρείτε κύριου», λέει η γριά.
«Συγνώμη. Εσείς μου είπατε να κάνω σαν να μην ήξερα τίποτα!... Ε, λοιπόν, αν δεν ήξερα τίποτα, θα 'φευγα με το φάκελο σας!»

«Καλά, μα τότε, πώς θα το βάζατε στην τσέπη μου;» την αντικρούει ο Ρισάρ ενώ ο Μονσαρμέν δε σταματά λεπτό να τον παρακολουθεί με την άκρη του αριστερού του ματιού, ενώ το δεξί του είναι υπεραπασχολημένο με τη μαντάμ Ζιρί — κατάσταση δύσκολη για το ανθρώπινο βλέμμα· όμως, ο Μονσαρμέν είναι αποφασισμένος για όλα φτάνει ν' ανακαλύψει την αλήθεια.

«Πρέπει να σας βάλω το φάκελο στην τσέπη τη στιγμή που δε θα το περιμένετε καθόλου, κύριε διευθυντά. Ξέρετε πως πάντα, κατά τη διάρκεια της παράστασης, έρχομαι και κάνω ένα γύρο στα παρασκήνια και συχνά συνοδεύω, όπως άλλωστε μου το επιβάλλει το μητρικό μου καθήκον, την κόρη μου, στο φουαγιέ του χορού.

Της φέρνω τις κάλτσες και καμιά φορά το μικρό της ποτιστήρι... Μ' άλλα λόγια μπορώ και πηγαиноέρχομαι άνετα... Το ίδιο και τα

карман мсье Ришара?

— Да, это был призрак.

— Тогда не продемонстрируете ли вы нам свое искусство? Вот конверт. Действуйте так, как будто мы ничего не знаем.

— Я буду рада, мсье.

Она взяла конверт с двадцатью тысячами франков и направилась к двери. Когда она собиралась уже покинуть кабинет, оба директора поспешно бросились к ней.

— О нет! Нет! Вы хотите повторить тот же трюк опять! С нас довольно! Больше не надо!

— Извините, мсье, — сказала она примирительно, — но вы же сами просили, чтобы я действовала так, как будто вы ничего не знаете, а если бы вы ничего не знали, я бы ушла с вашим конвертом.

— Но как вы опустили его в мой карман? — спросил Ришар. Мушармен не спускал левого глаза с него, в то время как правый глаз наблюдал за мадам Жири; это был визуальный подвиг, но Мушармен был готов на все, чтобы узнать правду.

— Я предполагала опустить его в ваш карман, когда вы меньше всего ожидали этого, — стала объяснять мадам Жири. — Как вы знаете, на протяжении вечера я часто бываю за кулисами и часто захожу в комнату отдыха танцовщиц к моей дочери, на что, как мать, имею право.

Я приношу ей балетные туфли для дивертисмента. Словом, прихожу и ухожу, когда мне заблагорассудится. Поклонники

μέλη... Το ίδιο και σεις, κύριε διευθυντά...
Υπάρχει πολύς κόσμος...

Περνώ πίσω σας και χωρίς να με πάρετε
είδηση βάζω το φάκελο στην πίσω τσέπη
σας!... Είναι απλό!... δεν πρόκειται για
μάγια!»

«Δεν πρόκειται για μάγια!» μουρμουρίζει ο
Ρισάρ γουρλώνοντας κάτι μάτια
κεραυνοκρατούντος Διός...

δεν πρόκειται για μάγια! Μα, σας συλλαμβάνω
να ψεύδεστε ασύστολα, γριά μάγισσα!»

Η αξιότιμη κυρία θίγεται όχι τόσο από τα
προσβλητικά λόγια αλλά από το ότι
αμφισβητούν την ειλικρίνεια της και την καλή
της πίστη. Ορθώνεται, αγριεύει, τα τρία της
δόντια προβάλλουν απειλητικά.

«Γιατί;»

«Γιατί εκείνο το βράδυ, το πέρασα ολόκληρο
μέσα στην αίθουσα, παρακολουθώντας το
θεωρείο Νο 5 και τον ψεύτικο φάκελο που
είχατε αφήσει εκεί. Δεν κατέβηκα στο φουαγιέ
του χορού ούτε για μισό λεπτό...»

«Κύριε διευθυντά, δεν έβαλα το φάκελο στην
τσέπη σας εκείνο το βράδυ!... αλλά το βράδυ
της επόμενης παράστασης... Σταθείτε... ήταν
το βράδυ που ο κύριος υπογραμματέας του
Κράτους στη Σχολή Καλών Τεχνών...»

Ακούγοντας αυτά τα λόγια, ο κύριος Ρισάρ
σταματά απότομα τη μαντάμ Ζιρί...

«Μα, ναι... είναι αλήθεια», λέει αναπολώντας,
«θυμάμαι... , τώρα θυμάμαι! Ο κύριος
δεύτερος γραμματέας του Κράτους είχε έρθει
στα παρασκήνια. Με ζήτησε. Κατέβηκα για
μια στιγμή στο φουαγιέ του χορού.
Βρισκόμουν στα σκαλιά του φουαγιέ... Ο
κύριος δεύτερος γραμματέας του Κράτους και
ο σύμβουλος του ήταν στο φουαγιέ... Ξάφνου,
γύρισα πίσω... και σας είδα που περνούσατε
πίσω μου... μαντάμ Ζιρί... Μάλιστα, μου
φάνηκε πως μ' αγγίζατε... Δεν υπήρχε κανείς
άλλος πίσω μου... μόνο εσείς... Α! είναι σαν

также приходят за кулисы. Да и вы тоже,
мсье Ришар. Вокруг собирается много
людей.

Я шла позади вас и опустила конверт в
карман вашего фрака. Ничего волшебного!

— Верно, ничего волшебного! — проворчал
Ришар, глядя на нее с суровостью
громовержца Юпитера.

— Но я уличил вас во лжи, старая ведьма.

Этот эпитет ужалил мадам Жири не
меньше, чем обвинение в нечестности. Она
ощетинилась и выпрямилась, обнажив свои
три зуба.

— На каком основании вы утверждаете, что
я лгала?

— Потому что я провел тот вечер в
зрительном зале, наблюдая за пятой ложей
и фальшивым конвертом, который вы
оставили там. Я не был в комнате отдыха
танцовщиц ни одной секунды.

— А это, был не тот вечер, я положила
конверт в ваш карман на следующий вечер,
когда заместитель главы администрации
изящных искусств. При этих словах Ришар
резко остановил ее.

— Правильно, — сказал он задумчиво. —
Вспомнил».

Теперь я вспомнил. Заместитель главы
администрации пришел за кулисы и позвал
меня. Я пошел за ним в комнату отдыха
танцовщиц. Я был уже на пороге комнаты,
как вдруг обернулся. Вы прошли мимо,
мадам Жири, и, как мне показалось, слегка
задели меня. Позади меня никого больше не
было. Да, я помню.

να σας βλέπω...»

«Λοιπόν, μάλιστα... αυτό είναι, κύριε διευθυντά! Αυτό είναι! Μόλις είχα ολοκληρώσει την αποστολή που είχε σχέση με την τσέπη σας! Μα την αλήθεια, κύριε διευθυντά... η τσέπη σας είναι πολύ βολική!»

Για μια ακόμη φορά, η κυρία Ζιρί συνοδεύει τα λόγια της με κίνηση... Περνά πίσω απ' τον κύριο Ρισάρ, τόσο γρήγορα, που ακόμη κι ο Μονσαρμεν, που τώρα την παρακολουθεί και με τα δυο του μάτια, αιφνιδιάζεται, κι αφήνει το φάκελο μέσα στην τσέπη του κυρίου διευθυντή.

«Πράγματι!» αναφωνεί ο Ρισάρ λίγο χλομός... «Ήταν πολύ έξυπνο αυτό εκ μέρους του Φ.τ.Ο.

Το πρόβλημα γι' αυτόν είχε ως εξής: έπρεπε ν' αποφύγει κάθε επικίνδυνο ενδιάμεσο ανάμεσα σ' εκείνον που δίνει τα είκοσι χιλιάδες φράγκα και σ' εκείνον που τα παίρνει!

Δεν μπορούσε να βρει καλύτερη λύση από το να 'ρχεται ο ίδιος να τα παίρνει απ' την τσέπη μου δίχως να τον παίρνω είδηση, πράγμα εύκολο σχετικά, από τη στιγμή που δεν ήξερα καν πως τα λεφτά βρίσκονται στην τσέπη μου... δεν είναι αξιοθαύμαστο;»

«Πραγματικά αξιοθαύμαστο! Δεν υπάρχει αμφιβολία», υπερθεμάτισε ο Μονσαρμεν... «μόνο που ξεχνάς Ρισάρ, πως είχα δώσει κι εγώ δέκα χιλιάδες φράγκα και πως στη δική μου τσέπη δεν έβαλαν τίποτα!»

18 Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΜΑΝΑΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ φράση του Μονσαρμέν έκφραζε μ' έναν τρόπο πολύ ξεκάθαρο τις υποψίες του για τον Ρισάρ. Μετά από θυελλώδεις εξηγήσεις, ο Ρισάρ κατάληξε πως από δω και στο εξής θα υπόκυπτε σε όλες τις επιθυμίες του Μονσαρμέν, με στόχο ν' ανακαλύψουν αυτόν τον άθλιο που τους κορόιδευε.

Έτσι, φτάνουμε στη στιγμή του «διαλείμματος

— Все правильно, мсье. Тогда я как раз закончила маленькое дельце с вашим карманом. Очень удобный карман.

И она показала, как именно сделала свое «маленькое дельце»: подошла сзади к Ришару и положила конверт в один из карманов его фрака так быстро и ловко, что на Мушармена, который внимательно следил за ней, ее проворство произвело большое впечатление.

— Конечно, — воскликнул Ришар, побледнев, — Это очень умно со стороны призрака!

Проблема для него была в том, чтобы исключить посредника между лицом, которое дало двадцать тысяч франков, и лицом, которое их взяло.

Он нашел наилучший выход: взять деньги из моего кармана, уверенный, что я этого не замечу, потому что не знаю, что они были там. Восхитительно!

— Это, может быть, и восхитительно, — сказал Мушармен, — но вы забываете, что десять тысяч франков дал я, но в мой карман никто ничего не положил.

Глава 18 Продолжение главы «Странное поведение английской булавки»

Слова Мушармена ясно свидетельствовали о подозрении, которое появилось у него в отношении своего коллеги. Само же высказывание вызвало бурный спор, в конце которого Ришар согласился делать все, что бы Мушармен ни попросил его, чтобы помочь обнаружить негодяя, занимающегося вымогательством.

Это приводит нас наконец к «антракту

<p>του κήπου», στη στιγμή που ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας, που τίποτα δεν του ξεφεύγει, παρατήρησε την παράξενη συμπεριφορά των διευθυντών του. Από δω και προς, τίποτα δε θα 'ναι ευκολότερο από να εξηγήσουμε τις τόσο παράξενες και κυρίως τόσο αταίριαστες με τη διευθυντική αξιοπρέπεια συμπεριφορές των κυρίων Ρισάρ και Μονσαρμέν.</p> <p>Η συμπεριφορά τους είχε σφραγιστεί από την αποκάλυψη που τους έγινε.</p> <p>1ο) Εκείνο το βράδυ, ο Ρισάρ έπρεπε να επαναλάβει ακριβώς τις κινήσεις που είχε κάνει την πρώτη φορά που εξαφανίστηκαν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα.</p> <p>2ο) Ο Μονσαρμέν δεν έπρεπε να χάσει λεπτό από τα μάτια του την πίσω τσέπη του Ρισάρ όπου η μαντάμ Ζιρί επρόκειτο να βάλει τα δεύτερα είκοσι χιλιάδες φράγκα.</p> <p>Έτσι, ο κύριος Ρισάρ πάει και κάθεται στην ίδια ακριβώς θέση που βρέθηκε όταν χαιρέτησε το δεύτερο γραμματέα του Κράτους στη Σχολή Καλών Τεχνών, έχοντας δυο βήματα πίσω του τον κύριο Μονσαρμέν.</p> <p>Η μαντάμ Ζιρί περνά, ακουμπά τον κύριο Ρισάρ, αφήνει τα είκοσι χιλιάδες φράγκα στην πίσω τσέπη του διευθυντή της κι εξαφανίζεται...</p> <p>Ή μάλλον, την εξαφανίζουν. Εκτελώντας τη διαταγή του Μονσαρμέν, ο Μερσιέ κλειδώνει την καλή αυτή γυναίκα στα γραφεία της διοίκησης.</p> <p>Έτσι, η γριά δε θα μπορέσει να επικοινωνήσει με το φάντασμα της. Η καημένη η γυναίκα άφησε να την κάνουν ό,τι θέλουν... γιατί, η μαντάμ Ζιρί είναι πια μια ξεπουπουλιασμένη μορφή, που τα 'χει χαμένα απ' το φόβο της, με τα κοτίσια μάτια της ορθάνοιχτα κάτω από ένα αναστατωμένο λοφίο, με τ' αφτιά της τεντωμένα για ν' ακούσει τα βήματα του αστυνομικού που την απείλησαν πως θα έρθει να τη συλλάβει, μια γυναίκα που οι αναστεναγμοί της μπορούν να ραγίσουν ακόμη και τις κολόνες της μεγάλης σκάλας.</p>	<p>после сцены в саду», во время которого Реми, никогда не позволявший, чтобы что-то ускользало из его поля зрения, внимательно наблюдал за странным поведением обоих директоров, и теперь нам будет довольно легко найти причину их исключительно странных действий, несовместимых с общепринятыми нормами поведения,</p> <p>Поведение Ришара и Мушармена определялось следующим.</p> <p>Во-первых, в этот вечер Ришар совершенно точно повторил то, что он делал, когда исчезли первые двадцать тысяч франков;</p> <p>во-вторых, Мушармен ни на секунду не терял из виду карман фрака Ришара, в который мадам Жири должна была положить вторые двадцать тысяч.</p> <p>Ришар, с Мушарменом в нескольких шагах позади него, стоял на том же месте, на котором он находился, когда приветствовал заместителя главы администрации изящных искусств.</p> <p>Мадам Жири прошла мимо, слегка задела Ришара, положила деньги в карман его фрака и исчезла.</p> <p>Или, скорее, ее заставили исчезнуть. Выполняя приказ, который Мушармен отдал ему за несколько секунд до воспроизведения всей сцены, Мерсье запер мадам Жири в комнате администрации.</p> <p>Таким образом она не могла бы общаться с призраком. Она не оказала никакого сопротивления, потому что была теперь только бедной, потрепанной, напуганной личностью с глазами смущенного цыпленка, широко открытыми под всклокоченным хохолком, личностью, которая уже слышит в гулких коридорах шаги полицейского комиссара и которая вздыхает так тяжело, так жалобно, что ее вздохи могли бы разорвать опоры большой лестницы.</p>
---	--

Στο μεταξύ, όλη αυτή την ώρα, ο κύριος Ρισάρ σκύβει, υποκλίνεται, χαιρετά, περπατά οπισθοχωρώντας, λες κι έχει συνέχεια μπροστά του αυτόν τον παντοδύναμο υπάλληλο, το δεύτερο γραμματέα του Κράτους της Σχολής Καλών Τεχνών...

Όμως, ενώ όλες αυτές οι υπερβολικές ευγένειες δε θα προκαλούσαν καμιά εντύπωση στην περίπτωση που όντως βρισκόταν μπροστά στον κύριο Ρισάρ ο κύριος δεύτερος γραμματέας κ.λπ... προκάλεσαν τεράστια εντύπωση και πάμπολλα σχόλια, αφού μπροστά στον κύριο Ρισάρ δεν υπήρχε απολύτως κανένας.

Ο κύριος Ρισάρ, χαιρετούσε στα τυφλά... υποκλινόταν στο κενό... και οπισθοχωρούσε μπρος στο τίποτα...

...Μερικά βήματα πιο κει, ο Μονσαρμέν έκανε τα ίδια... και χειρότερα,...σπρώχνοντας τον κύριο Ρεμί, παρακαλώντας τον πρεσβευτή της Μπορντερί και τον κύριο διευθυντή της Τράπεζας Πίστεως να «μην αγγίζουν τον κύριο διευθυντή».

Ο Μονσαρμέν, που είχε την άποψή του, δεν έδωσε καμιά σημασία σ' αυτό που πριν λίγο του είπε ο Ρισάρ:

«Ίσως είναι ο πρεσβευτής, ή ο διευθυντής της Τράπεζας ή ακόμη ο κύριος Ρεμί, ο γραμματέας».

Πολύ περισσότερο που την πρώτη φορά που έγινε η ιστορία με τα είκοσι χιλιάδες φράγκα, ο Ρισάρ, όπως άλλωστε παραδέχτηκε κι ο ίδιος, δεν είχε βρεθεί κοντά σε κανέναν άλλον εκτός από τη μαντάμ Ζιρί.

Γιατί λοιπόν, αφού έπρεπε να επαναληφθούν ακριβώς οι ίδιες κινήσεις, να πλησίαζε κάποιον σήμερα;

Αφού πρώτα χαιρέτησε οπισθοχωρώντας, ο Ρισάρ εξακολούθησε να περπατά μ' αυτόν τον τρόπο, προληπτικά... μέχρι το διάδρομο της διοίκησης...

Между тем Ришар поклонился и попятился задом, как будто высокое и могущественное официальное лицо, заместитель главы администрации, все еще было перед ним.

Эта демонстрация вежливости никого бы не удивила, если бы тот был действительно перед ним, но поскольку перед Ришаром его не было, свидетелей эта естественная, но непонятная сцена, конечно, ошарашила.

Ришар кланялся пустому месту, сгибался в пояс ни перед кем и шел задом, не видя перед собой ничего.

Недалеко от него Мушармен тоже кланялся и шел задом. Пятясь, он сказал Реми, чтобы тот покинул их, и попросил посла де ла Бордери и управляющего «Кредит Сентраль» не прикасаться к Ришару.

Мушармен не хотел, чтобы Ришар пришел к нему позже, когда двадцать тысяч франков уже исчезли бы, и сказал:

«Μοжет быть, это сделал посол или управляющий „Кредит Сентраль“, а может быть, даже Реми.

Тем более, по собственным словам Ришара, во время этой оригинальной сцены он никого не встретил в этой части Оперы, после того как мадам Жири слегка задела его.

Почему же тогда, я спрашиваю вас, он должен повстречаться с кем-либо на этот раз, если предполагал делать то же самое, что делал раньше?

Вначале Ришар пятился, чтобы поклониться, затем продолжал ходить так из предосторожности, пока не оказался в коридоре администрации.

<p>Έτσι, ο Μονσαρμέν μπορούσε να τον παρακολουθεί συνέχεια από πίσω, ενώ ο ίδιος να παρακολουθεί συνέχεια αυτούς που τον πλησίαζαν από μπροστά.</p> <p>Όπως ήταν φυσικό, αυτός ο νέος τρόπος βαδίσματος που είχαν υιοθετήσει οι διευθυντές της εθνικής Ακαδημίας της μουσικής, δεν πέρασε απαρατήρητος. Σχολιάστηκε.</p> <p>Ευτυχώς για τους κυρίους Ρισάρ και Μονσαρμέν, που τη στιγμή αυτή της τόσο περίεργης σκηνης σχεδόν όλες οι «μικρές» μπαλαρίνες απουσίαζαν. Σίγουρα, η περίεργη συμπεριφορά τους, θα είχε βρει μεγάλη απήχηση στις μικρές... όμως, αυτοί δε σκέφτονταν άλλο πέρα από τα είκοσι χιλιάδες φράγκα τους.</p> <p>Όταν έφτασαν στο μισοσκότεινο διάδρομο της διοίκησης, ο Ρισάρ είπε με σιγανή φωνή στον Μονσαρμέν:</p> <p>«Είμαι σίγουρος πως δε μ' άγγιξε κανείς... τώρα, καλύτερα να πας να σταθείς μακριά μου και να με παρακολουθείς κρυμμένος μέχρι να φτάσω στο γραφείο μου... δεν πρέπει να μας πάρει είδηση κανείς και μεις θα δούμε τι θα γίνει».</p> <p>Αλλά, ο Μονσαρμέν διαφωνεί:</p> <p>«Όχι Ρισάρ, όχι!... Προχώρα μπροστά... και γω θα περπατήσω ακριβώς πίσω σου! Δεν πρόκειται να σ' αφήσω ούτε βήμα!»</p> <p>«Έτσι όμως, δε θα μπορέσουν ποτέ να μας κλέψουν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!»</p> <p>«Το ελπίζω!» δηλώνει ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Μα τότε, αυτά που κάνουμε δεν έχουν κανένα νόημα!»</p> <p>«Κάνουμε ακριβώς ό,τι κάναμε και την προηγούμενη φορά... Την προηγούμενη φορά σε συνάντησα καθώς έβγαινες απ' το πλατό, στη γωνία του διαδρόμου... και σε ακολούθησα από κοντά».</p> <p>«Πραγματικά, έτσι είναι!» αναστενάζει ο Ρισάρ κουνώντας το κεφάλι και υπακούοντας</p>	<p>Это позволило Мушармену наблюдать за ним со спины, сам же он мог видеть любого, кто приближался к я ему спереди.</p> <p>Этот новый способ передвижения за кулисами, который освоили директора Национальной академии музыки, не остался незамеченным. Он привлек внимание.</p> <p>К счастью для Ришара и Мушармена, почти все танцовщицы во время этой любопытной сцены были в мансарде, потому что она вызвала бы сенсацию среди девиц. Но оба директора думали только о своих двадцати тысячах франков.</p> <p>В полутемном коридоре администрации Ришар тихо сказал Мушармену:</p> <p>— Я уверен, никто ко мне не прикасался. Теперь я хочу, чтобы ты встал подальше от меня и понаблюдай из тени, пока я не дойду до двери кабинета. Мы не должны кого-то подозревать и посмотрим, что произойдет.</p> <p>Но Мушармен возразил:</p> <p>— Нет, иди вперед, я останусь возле тебя.</p> <p>— Но в этом случае невозможно будет украсть наши двадцать тысяч франков.</p> <p>— Как раз на это я и надеюсь.</p> <p>— Тогда то, что мы делаем, нелепо.</p> <p>— Мы делаем все то, что делали в последний раз: я присоединился к тебе на углу этого коридора, как раз после того, как ты покинул сцену, и я следовал очень близко за тобой.</p> <p>— Это правда, — согласился Ришар со вздохом, покачивая головой.</p>
--	--

<p>παθητικά στον Μονσαρμέν.</p> <p>Δυο λεπτά αργότερα, οι δυο διευθυντές κλειδώθηκαν στο γραφείο. Κλείδωσε ο ίδιος ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Έτσι έγινε και την προηγούμενη φορά, μείναμε κλεισμένοι στο γραφείο μέχρις ότου έφυγες από την Όπερα για να γυρίσεις σπίτι σου».</p> <p>«Έτσι είναι! Καλά, και δε μας ενόχλησε κανείς;».</p> <p>«Κανείς».</p> <p>«Τότε», αναρωτήθηκε ο Ρισάρ που προσπαθούσε να θυμηθεί τι ακριβώς είχε γίνει, «τότε σίγουρα θα πρέπει να με κλέψανε στη διαδρομή από την Όπερα ως στο σπίτι μου...»</p> <p>«Όχι!» είπε μ' ένα αυστηρό ύφος ο Μονσαρμέν. «Αυτό αποκλείεται., γιατί απλούστατα εγώ σε πήγα σπίτι σου με την άμαξα μου. Τα είκοσι χιλιάδες φράγκα εξαφανίστηκαν στο σπίτι σου ... τώρα πια είμαι σίγουρος γι' αυτό».</p> <p>Αυτή ήταν η άποψη που είχε διαμορφώσει ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Μα, αυτό είναι απίστευτο!» διαμαρτυρήθηκε ο Ρισάρ... «είμαι σίγουρος για τους υπηρέτες μου!... και τέλος πάντων, αν κάποιος τα 'χε πάρει θα είχε εξαφανιστεί...»</p> <p>Ο Μονσαρμέν ανασήκωσε τους ώμους, πράγμα που σήμαινε πως δεν τον απασχολούσαν οι λεπτομέρειες. Σ' αυτό το σημείο όμως, ο Ρισάρ βρίσκει πως ο Μονσαρμέν έχει αρχίσει να το παρατραβά.</p> <p>«Μονσαρμέν, αρκετά!»</p> <p>«Ρισάρ, καθόλου αρκετά!»</p> <p>«Τολμάς να με υποψιάζεσαι;»</p> <p>«Ναι, σε υποψιάζομαι ως αυτουργό ενός ελεεινού αστείου!»</p> <p>«Δεν αστειεύεται κανείς με είκοσι χιλιάδες</p>	<p>Он сделал так, как хотел Мушармен.</p> <p>Через две минуты они вошли в кабинет и закрыли за собой дверь. Мушармен сам положил ключ к себе в карман.</p> <p>— Мы оба оставались тогда в кабинете, — сказал он, — пока ты не ушел домой.</p> <p>— Да, это так. И никто нас не беспокоил?</p> <p>— Никто.</p> <p>— Тогда, — сказал Ришар, пытаюсь собраться с мыслями, — меня, должно быть, обокрали по пути домой.</p> <p>— Нет, это невозможно, — резко сказал Мушармен. — Я довез тебя домой в своей карете. Двадцать тысяч франков исчезли у тебя дома. У меня нет ни малейшего сомнения.</p> <p>К такому выводу Мушармен пришел только теперь.</p> <p>— Это невероятно! — запротестовал Ришар. — Я уверен в своей прислуге.</p> <p>Мушармен пожал плечами, как бы говоря, что не желает входить в такие детали. Ришар почувствовал, что Мушармен занимает в отношении него невыносимую позицию.</p> <p>— Мушармен, с меня достаточно!</p> <p>— Ришар, я и так вынес много!</p> <p>— Ты смеешь подозревать меня?</p> <p>— Да, я подозреваю тебя в нелепой шутке.</p> <p>— С двадцатью тысячами франков не</p>
---	---

<p>φράγκα!»</p> <p>«Αυτό νομίζω και γω!» δηλώνει ο Μονσαρμέν ξεδιπλώνοντας μια εφημερίδα και βυθιζόμενος πεισματάρικα στο διάβασμα.</p> <p>«Μα τι κάνεις; Τώρα βρήκες την ώρα να διαβάσεις εφημερίδα;»</p> <p>«Ναι, Ρισάρ, θα διαβάσω την εφημερίδα μου μέχρι να 'ρθει η ώρα να σε πάω σπίτι σου».</p> <p>«Όπως την προηγούμενη φορά;»</p> <p>«Όπως την προηγούμενη φορά».</p> <p>Ο Ρισάρ αρπάζει την εφημερίδα από τα χέρια του Μονσαρμέν. Ο Μονσαρμέν σηκώνεται έξω φρενών.</p> <p>Αντικρύζει έναν απελπισμένο Ρισάρ, που του λέει, σταυρώνοντας τα χέρια στο στήθος (στάση αλαζονικής πρόκλησης, από καταβολής κόσμου):</p> <p>«Ε, να λοιπόν», λέει ο Ρισάρ, «να, τι σκέφτομαι. Σκέφτομαι αυτό που θα μπορούσα να σκεφτώ· μια που την προηγούμενη φορά, αφού πέρασα τη βραδιά τετ α τετ μαζί σου, και μια που εσύ με πήγες σπίτι μου, ίσως σήμερα, όταν μ' αφήσεις στην πόρτα του σπιτιού μου, διαπιστώνω πως τα είκοσι χιλιάδες φράγκα έχουν κάνει φτερά... όπως την προηγούμενη φορά».</p> <p>«Και τι λοιπόν θα μπορούσες να σκεφτείς;», ρώτησε ο Μονσαρμέν κατακόκκινος.</p> <p>«Θα μπορούσα να σκεφτώ πως, αφού δεν έφυγες λεπτό από δίπλα μου και πως αφού, σύμφωνα με την επιθυμία σου, ήσουν ο μόνος που με πλησίασες, όπως άλλωστε συνέβη και την προηγούμενη φορά, θα μπορούσα να σκεφτώ πως, αν τα είκοσι χιλιάδες φράγκα κάνουν φτερά από την τσέπη μου, δεν είναι διόλου απίθανο να βρεθούν στη δική σου!»</p> <p>Ο Μονσαρμέν, στο άκουσμα αυτού του συλλογισμού, τινάχτηκε απάνω.</p>	<p>шутят!</p> <p>— Я полностью согласен, — сказал Мушармен. Он развернул газету и подчеркнуто сделал вид, что читает.</p> <p>— Что ты делаешь? — возмутился Ришар.</p> <p>— Ты действительно собираешься сейчас читать газету?</p> <p>— Да, пока не придет время отвезти тебя домой.</p> <p>— Как в последний раз?</p> <p>— Именно, как в последний раз.</p> <p>Ришар выхватил газету из рук Мушармена. Тот, рассерженный, вскочил.</p> <p>Раздраженный Ришар сложил руки на груди — дерзкий жест вызова — и сказал довольно несвязно:</p> <p>— Вот что я думаю: я думаю, что бы я подумал, если бы, как в прошлый раз, мы провели вечер вместе и ты отвез меня домой и если, когда мы намеревались расстаться, я увидел бы, что из моего кармана исчезли двадцать тысяч франков, как в прошлый раз.</p> <p>— И что же ты бы подумал? — спросил Мушармен, лицо которого покраснело.</p> <p>— Я, возможно, подумал бы, что поскольку ты был со мной каждую секунду и поскольку, согласно твоему желанию, ты был единственным, кто находился возле меня, как в прошлый раз, — я, возможно, подумал бы, что, если двадцати тысяч франков нет в моем кармане, есть вероятность, что они находятся в твоём кармане!</p> <p>Мушармен пришел в бешенство от такого предположения.</p>
---	--

<p>«Ω!», φώναξε, «μια παραμάνα!».</p> <p>«Τι τη θέλεις την παραμάνα;»</p> <p>«Θα κλείσω την τσέπη σου με μια παραμάνα!... Μια παραμάνα!... Θέλω μια παραμάνα!».</p> <p>«Θέλεις να κλείσεις την τσέπη μου με μια παραμάνα;»</p> <p>«Ναι, να κλείσω τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!... Έτσι, είτε βρισκόμαστε εδώ είτε στη διαδρομή ως στο σπίτι σου, δεν μπορεί παρά να το καταλάβεις αν κάποιος πάει να σου πάρει κάτι απ' την τσέπη σου... και θα δεις αν είμαι εγώ... Α! ώστε λοιπόν, τώρα είσαι εσύ που με υποψιάζεσαι...θέλω αμέσως μια παραμάνα!»</p> <p>Τότε είναι που Μονσαρμέν άνοιξε την πόρτα φωνάζοντας:</p> <p>«Μια παραμάνα! ποιος θα μου δώσει μια παραμάνα;»</p> <p>Εμείς ξέρουμε πώς ο κύριος Μονσαρμέν υποδέχτηκε τον κύριο Ρεμί, το γραμματέα, που δεν είχε παραμάνα και πως εκείνη τη στιγμή ένα παιδί του γραφείου έφερε την πολυπόθητη παραμάνα.</p> <p>Να, τι έγινε μετά:</p> <p>Ο Μονσαρμέν, αφού έκλεισε την πόρτα, γονάτισε πίσω από τον Ρισάρ.</p> <p>«Ελπίζω», είπε, «πως τα είκοσι χιλιάδες φράγκα βρίσκονται πάντα εδώ...»</p> <p>«Και γω το ίδιο», είπε ο Ρισάρ.</p> <p>«Τ' αληθινά;» ρώτησε ο Μονσαρμέν, που αυτή τη φορά ήταν αποφασισμένος να μην επιτρέψει να του τη φέρουν.</p> <p>«Κοίτα! Εγώ πάντως, δε θέλω να τ' αγγίξω», δήλωσε ο Ρισάρ.</p> <p>Ο Μονσαρμέν πήρε το φάκελο από την τσέπη του Ρισάρ και τρέμοντας, τράβηξε τα</p>	<p>— Ο, мне нужна английская булавка! — закричал он.</p> <p>— Что ты хочешь делать с английской булавкой?</p> <p>— Прикрепить! Английскую булавку! Английскую булавку!</p> <p>— Ты хочешь прикрепить меня английской булавкой?</p> <p>— Да, прикрепить к тебе двадцать тысяч франков. Затем здесь ли, по пути к дому или дома ты почувствуешь руку, которая попытается взять деньги из твоего кармана, — и ты увидишь, моя ли это рука! О, ты подозреваешь теперь меня! Булавку!</p> <p>И в этот момент Мушармен открыл дверь кабинета и закричал в коридор:</p> <p>— Английскую булавку! Кто может дать мне английскую булавку?</p> <p>Мы уже знаем, как он принял Реми, у которого не было английской булавки, и что рассылный дал эту столь необходимую ему вещь.</p> <p>А вот что случилось дальше.</p> <p>Закрыв дверь, Мушармен встал на колени позади Ришара.</p> <p>— Надеюсь, что двадцать тысяч франков все еще здесь, — проговорил он.</p> <p>— Я тоже, — сказал Ришар.</p> <p>— Это настоящие банкноты? — Мушармен был полон решимости не позволить на этот раз провести себя.</p> <p>— Посмотри сам. Я не хочу прикасаться к ним.</p> <p>Мушармен взял из кармана Ришара конверт и дрожащими руками вытащил из него</p>
---	--

<p>χαρτονομίσματα, γιατί αυτή τη φορά, για να μπορεί να ελέγξει τα χρήματα ανά πάσα στιγμή, δεν είχε σφραγίσει το φάκελο, ούτε καν τον είχε κολλήσει.</p> <p>Βεβαιώθηκε πως ήταν όλα εκεί, τ' αυθεντικά. Τα ξανάβαλε στην τσέπη του Ρισάρ και έβαλε την παραμάνα με μεγάλη προσοχή.</p> <p>Μετά απ' αυτό, στάθηκε πίσω από την τσέπη και δεν την άφηνε λεπτό από τα μάτια του, ενώ ο Ρισάρ, καθισμένος στο γραφείο του, δεν έκανε την παραμικρή κίνηση.</p> <p>«Λίγη υπομονή, Ρισάρ», συμβούλεψε ο Μονσαρμέν, «λίγα λεπτά ακόμα... το ρολόι δε θ' αργήσει να χτυπήσει μεσάνυχτα. Την προηγούμενη φορά είχαμε φύγει τα μεσάνυχτα».</p> <p>«Ω! έχω όση υπομονή χρειάζεται!»</p> <p>Η ώρα περνούσε, αργή, βαριά, μυστηριώδης, αποπνικτική. Ο Ρισάρ προσπάθησε να γελάσει.</p> <p>«Θα καταλήξω να πιστέψω», είπε, «στην παντοδυναμία του φαντάσματος. Δε νομίζεις, πως αυτή τη στιγμή υπάρχει στο δωμάτιο μια περίεργη ατμόσφαιρα, μια ατμόσφαιρα που προκαλεί ανησυχία, αμηχανία και φόβο;»</p> <p>«Ναι, είναι αλήθεια», παραδέχτηκε ο Μονσαρμέν, που πραγματικά αισθανόταν παράξενα.</p> <p>«Το φάντασμα», συνέχισε ο Ρισάρ με χαμηλή φωνή λες και φοβόταν πως αόρατα αφτιά θα μπορούσαν να, τον ακούσουν... «το φάντασμα!»</p> <p>Για σκέψου, τελικά να υπάρχει πραγματικά ένα φάντασμα, που να χτύπησε πριν από λίγο τρεις φορές πάνω στο τραπέζι... που αφήνει μαγικούς φακέλους... που μιλά στο θεωρείο Νο 5... που σκοτώνει τον Ζοζέφ Μπικέ... που γκρεμίζει τον πολυέλαιο... και που μας κλέβει!</p> <p>Γιατί διάολε! Διάολε... τελικά, εδώ μέσα δεν υπάρχουν άλλοι πέρα από σένα κι από μένα!... κι αν, τελικά, τα χαρτονομίσματα εξαφανίζονται, χωρίς να φταίμε ούτε γω ούτε</p>	<p>деньги. На этот раз, чтобы чаще проверять наличие банкнот, он не запечатал конверт и даже не заклеил его.</p> <p>Увидев, что все банкноты на месте и подлинные, Мушармен успокоился, положил конверт в карман фрака Ришара и осторожно прикрепил булавкой.</p> <p>Затем сел сзади и не спускал глаз с Ришара, пока тот неподвижно сидел за столом.</p> <p>— Потерпи, Ришар, нам осталось ждать всего несколько минут. Часы скоро пробьют полночь, в прошлый раз мы ушли именно в это время.</p> <p>— Терпения у меня достаточно.</p> <p>Время шло медленно и тягостно. Ришар пытался даже шутить.</p> <p>— Я, возможно, закончу тем, что поверю в могущество призрака, — сказал он. — Ты не чувствуешь, как что-то тревожное, беспокойное и пугающее появилось в атмосфере этой комнаты?</p> <p>— Да, чувствую, — признался Мушармен, который действительно начал ощущать это.</p> <p>— Призрак! — сказал Ришар шепотом, как будто боялся быть услышанным невидимыми ушами.</p> <p>— Предположим, это действительно он трижды постучал об этот стол, как мы ясно слышали, и он положил этот волшебный конверт, и говорил в ложе, и убил Жозефа Бюке, и разбил люстру — и ограбил нас!</p> <p>Потому что, в конце концов, здесь никого нет, кроме тебя и меня, и, если деньги исчезнут и ни один из нас не имеет ничего общего с этим, мы должны будем поверить</p>
--	---

<p>συ... δεν μπορούμε παρά να πιστέψουμε στο φάντασμα... στο φάντασμα...»</p> <p>Εκείνη τη στιγμή, το ρολόι που ήταν πάνω στο τζάκι άρχισε να σημαίνει δώδεκα... ακούστηκε ο πρώτος χτύπος.</p> <p>Οι δυο διευθυντές ανατρίχιασαν. Μια ανεξήγητη αγωνία τους πλημμύρισε... μια αγωνία που μάταια προσπαθούσαν να καταπολεμήσουν... Ίδρώτας έτρεχε στα μέτωπά τους. Ο δωδέκατος χτύπος ακούστηκε αλλόκοτα στ' αφτιά τους.</p> <p>Όταν το ρολόι σταμάτησε, αναστέναξαν μ' ανακούφιση και σηκώθηκαν.</p> <p>«Νομίζω πως τώρα μπορούμε να φύγουμε», είπε ο Μονσαρμέν.</p> <p>«Συμφωνώ», είπε ο Ρισάρ.</p> <p>«Πριν φύγουμε, μου επιτρέπεις να ρίξω μια ματιά στην τσέπη σου;».</p> <p>«Μα, βέβαια Μονσαρμέν... πρέπει να κοιτάξεις!»</p> <p>«Λοιπόν;» ρώτησε ο Ρισάρ τον Μονσαρμέν που ψαχούλευε.</p> <p>«Ε, να... νιώθω την παραμάνα».</p> <p>«Προφανώς, όπως είπες, κι είχες δίκιο, δεν μπορούν πια να μας κλέψουν χωρίς να το αντιληφθώ».</p> <p>Εκείνη τη στιγμή όμως, ο Μονσαρμέν, που εξακολουθούσε ν' ασχολείται με την τσέπη, ούρλιαξε:</p> <p>«Νιώθω πάντα την παραμάνα, δε βρίσκω όμως τα χαρτονομίσματα».</p> <p>«Όχι! Δεν είναι δυνατόν! Δεν είν' ώρα γι' αστεία Μονσαρμέν!...».</p> <p>«Μα δεξ και μόνος σου».</p> <p>Με μια κίνηση, ο Ρισάρ βγάζει το σακάκι του. Οι δυο διευθυντές αρπάζουν την τσέπη!... Η τσέπη είναι άδεια.</p>	<p>в призрак, в привидение..</p> <p>Как раз в это время стали бить часы на камине.</p> <p>Оба директора вздрогнули. Беспокойство охватило их, но они не понимали его причины. Пот струился по их лбам. И двенадцатый удар странно отозвался в их ооао.</p> <p>Еогда бой часов смолк, они вздохнули и встали.</p> <p>— Думаю, теперь мы можем идти, — сказал Мушармен.</p> <p>— Я тоже так думаю, — согласился Ришар.</p> <p>— Прежде чем мы пойдем, позволь мне заглянуть в твой карман?</p> <p>— Конечно! Ты должен сделать это! — сказал Ришар.</p> <p>— Ну как? — спросил он Мушармена, производящего инспекцию.</p> <p>— Я чувствую булавку.</p> <p>— Естественно. Я уверен, что заметил бы, если кто-то попытался обворовать нас.</p> <p>Но Мушармен, чьи руки все еще были в кармане, вдруг закричал:</p> <p>— Я чувствую булавку, но не деньги.</p> <p>— Не шути, Мушармен. Сейчас не время для этого.</p> <p>— Посмотри сам!</p> <p>Ришар быстро снял фрак. Теперь они оба схватились за карман. Он был пуст.</p>
---	---

Το πιο περίεργο είναι πως η παραμάνα είχε μείνει στη θέση της.

Ο Ρισάρ και ο Μονσαρμέν χλόμισαν. Δεν μπορούσαν πια ν' αμφιβάλουν... επρόκειτο για μάγια.

«Το φάντασμα», μουρμουρίζει ο Μονσαρμέν.

Όμως, ξάφνου, ο Ρισάρ όρμησε στο συνεργάτη του.

«Μόνο εσύ άγγιξες την τσέπη μου!... Δώσε μου πίσω τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!... Δώσε μου πίσω τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!...»

«Στη ζωή μου», αναστενάζει ο Μονσαρμέν, που μοιάζει έτοιμος να λιποθυμήσει... «σου ορκίζομαι στη ζωή μου πως δεν τα έχω...»

Και, καθώς χτυπούσαν ξανά την πόρτα, πήγε ν' ανοίξει περπατώντας σαν αυτόματο. Έμοιαζε να μην αναγνωρίζει το διαχειριστή κύριο Μερσιέ και να μην καταλαβαίνει τι του λέει... έχοντας τα εντελώς χαμένα, με μια ασυνείδητη κίνηση άφησε στα χέρια τούτου του πιστού υπηρέτη την παραμάνα που δεν του χρησίμευε σε τίποτα πια...

19 Ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ, Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΣΗΣ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ λόγια του αστυνόμου, καθώς έμπαινε στο γραφείο των διευθυντών, ήταν για την τραγουδίστρια.

«Μήπως η Κριστίν Ντααέ βρίσκεται εδώ;»

Όπως ανάφερα και προηγούμενα, τον ακολουθούσε πλήθος κόσμου.

«Η Κριστίν Ντααέ; Όχι», απάντησε ο Ρισάρ. «Γιατί;»

Όσο για τον Μονσαρμέν δεν ήταν σε θέση να πει απολύτως τίποτα... Η κατάσταση του είναι πολύ χειρότερη από του Ρισάρ, γιατί ο Ρισάρ μπορεί να υποπτευεται τον Μονσαρμέν, ο Μονσαρμέν όμως... βρίσκεται πια αντιμέτωπος μ' ένα μεγάλο μυστήριο... μ' αυτό

И самое странное состояло в том, что английская булавка была прикреплена в том же самом месте.

Оба директора побледнели. Они имели дело с чем-то сверхъестественным, в этом больше не было никакого сомнения.

— Призрак... — пробормотал Мушармен.

Но Ришар внезапно бросился на него.

— Ты единственный, кто прикасался к карману. Отдай сейчас же двадцать тысяч франков! Отдай их мне!

— Клянусь своей душой, у меня нет их, — пробормотал Мушармен, слабея и находясь очевидно на грани обморока.

Раздался стук в дверь. Мушармен пошел открывать, шагая почти как автомат, и обменялся несколькими словами с Мерсье, явно не узнавая его и едва понимая, что тот говорит. Затем бессознательным движением он вручил полностью сбитому с толку Мерсье английскую булавку, которая ему больше была не нужна.

Глава 19 Полицейский, виконт и перс

Когда полицейский комиссар Мифруа вошел в кабинет директоров Оперы, он немедленно справился о певице.

— Кристины Доэ нет здесь?

Его окружала толпа, как я уже сказал ранее.

— Кристины Доэ? Нет, — ответил Ришар. — А что?

Что же касается Мушармена, то у него не было сил говорить. Он был в худшем состоянии, чем Ришар, потому что Ришар мог еще подозревать Мушармена, но Мушармен стоял перед лицом великого тайнства, того, которое заставляет

<p>που πάντα έκανε την ανθρωπότητα ν' ανατριχιάζει: με το Άγνωστο.</p> <p>Ο Ρισάρ συνέχισε, αφού το πλήθος γύρω από τους διευθυντές και τον αστυνόμο παράμενε εντυπωσιακά σιωπηλό: «Γιατί, κύριε αστυνόμε, με ρωτάτε αν η Κριστίβ Ντααέ βρίσκεται εδώ;»</p> <p>«Γιατί πρέπει να τη βούμε, κύριοι διευθυντές της εθνικής Ακαδημίας της μουσικής», δηλώνει ήρεμα ο κύριος αστυνόμος.</p> <p>«Πώς; Πρέπει να τη βρούμε; Τι συνέβη λοιπόν; Εξαφανίστηκε;»</p> <p>«Στη διάρκεια της παράστασης... Επί σκηνής!»</p> <p>«Επί σκηνής! Είναι απίστευτο!»</p> <p>«Ακριβώς. Και κάτι που είναι εξίσου απίστευτο μ' αυτήν την εξαφάνιση, είναι ότι εγώ πληροφορώ εσάς για το τι συνέβη!»</p> <p>«Πράγματι», συμφωνεί ο Ρισάρ που πιάνει το κεφάλι του με τα δυο του χέρια και μουρμουρίζει:</p> <p>«Μα τι ιστορία είν' αυτή πάλι; Ω! μα την αλήθεια, εδώ αρχίζουν και υπάρχουν σοβαροί λόγοι παραίτησης!...»</p> <p>Και, δίχως καν να το καταλάβει, ξεριζώνει μερικές τρίχες απ' το μουστάκι του:</p> <p>«Λοιπόν», λέει σαν να ονειρεύεται... «εξαφανίστηκε επί σκηνής...»</p> <p>«Ναι, την απήγαγαν κατά τη διάρκεια της πράξης της φυλακής, τη στιγμή που καλούσε τους αγγέλους να την πάρουν στους ουρανούς· όμως, πολύ αμφιβάλλω αν ήταν οι άγγελοι αυτοί που την απήγαγαν».</p> <p>«Εγώ είμαι σίγουρος!» Όλος ο κόσμος γυρνά προς αυτόν που μίλησε. Ένας χλομός νέος άντρας που τρέμει από συγκίνηση, επαναλαμβάνει:</p>	<p>человеческий род дрожать со дня сотворения мира, — неизвестность.</p> <p>— Почему вы спрашиваете, здесь ли Кристина Доэ? — продолжал Ришар при впечатляющем молчании, которое сохраняли все присутствующие.</p> <p>— Потому что ее надо найти, — важно ответил Мифруа.</p> <p>— Что вы имеете в виду? Разве она исчезла?</p> <p>— Да. В середине представления.</p> <p>— В середине представления? Это невероятно!</p> <p>— Да, но это так. И что в равной степени невероятно, так это то, что вы впервые услышали об этом от меня.</p> <p>— Да, — согласился Ришар. Он взялся руками за голову и проворчал:</p> <p>— Еще одна проблема! Вполне достаточно, чтобы заставить меня уйти в отставку. — Он выдернул несколько волосков из усов, не сознавая этого.</p> <p>— Так она исчезла в середине представления? — спросил он как бы во сне.</p> <p>— Да, она была похищена во время сцены в тюрьме, как раз когда призывала небо помочь ей, но я сомневаюсь, что ее похитили ангелы.</p> <p>— А я уверен в этом. — Молодой человек, бледный и дрожащий от волнения, повторил:</p>
---	--

<p>«Είμαι σίγουρος!»</p> <p>«Είσαστε σίγουρος για τι πράγμα;» ρωτά ο Μιφρουά.</p> <p>«Είμαι σίγουρος πως την Κριστίν Ντααέ την απήγαγε ένας άγγελος, κύριε αστυνόμε, και μπορώ να σας πω και τ' όνομα του...»</p> <p>«Αχά! κύριε υποκόμη ντε Σανιό, υποστηρίζετε πως την Κριστίν Ντααέ απήγαγε ένας άγγελος, ένας άγγελος της Όπερας χωρίς αμφιβολία».</p> <p>Ο Ραούλ κοιτάζει γύρω του. Προφανώς κάποιον ψάχνει. Αυτή τη στιγμή που χρειάζεται τόσο πολύ τη βοήθεια της αστυνομίας για να βρεθεί η μνηστή του, δε θα του κακοφαινόταν να ξαναδεί τον μυστηριώδη άγνωστο, που μόλις πριν λίγο τον συμβούλεψε νάναι διακριτικός. Όμως, δεν τον βλέπει πουθενά. Τέλος πάντων... δεν πειράζει... πρέπει να μιλήσει!... Ωστόσο, δε θα μπορούσε να μιλήσει μπρος σ' αυτό το πλήθος που τον κοιτάζει με τόσο αδιάκριτη περιέργεια.</p> <p>«Μάλιστα, κύριε, ένας άγγελος της Όπερας», απάντησε στον κύριο Μιφρουά «και μπορώ να σας πω πού μένει, όταν μείνουμε μόνοι...» «Έχετε δίκιο, κύριε».</p> <p>Ο αστυνόμος, αφού βάζει τον Ραούλ να κάτσει δίπλα του, διώχνει όλον τον κόσμο, εκτός φυσικά από τους διευθυντές, που, στο μεταξύ, δεν έβγαλαν άχνα· τόσο πολύ τα 'χαν χάσει απ' ό,τι συνέβαινε γύρω τους.</p> <p>Τότε, ο Ραούλ αποφασίζει να μιλήσει:</p> <p>«Κύριε αστυνόμε, αυτός ο άγγελος ονομάζεται Ερίκ, κατοικεί στην Όπερα και είναι ο Άγγελος της μουσικής!»</p> <p>«Ο Άγγελος της μουσικής! Σοβαρά!! Να, κάτι πολύ περίεργο!... Ο Άγγελος της μουσικής!»</p> <p>Και γυρνώντας προς τους διευθυντές ο αστυνόμος, κύριος Μιφρουά, ρωτά: «Κύριοι, γνωρίζετε την ύπαρξη αυτού του αγγέλου στο ίδρυμά σας;»</p> <p>Οι κύριοι Ρισάρ και Μονσαρμέν κούνησαν το</p>	<p>— Да, я уверен в этом.</p> <p>— Что вы хотите этим сказать? — спросил Мифруа.</p> <p>— Кристина Доэ похищена ангелом, и я могу назвать его имя.</p> <p>— Итак, виконт де Шаньи, вы утверждаете, что Кристина Доэ похищена ангелом, несомненно, ангелом Оперы?</p> <p>Рауль посмотрел вокруг, очевидно, надеясь увидеть кого-то. В этот момент, когда ему, казалось, была так необходима помощь полиции, чтобы найти его невесту, виконт был бы рад опять увидеть таинственного незнакомца, который только несколько минут назад призывал его быть благоразумным.</p> <p>— Да, ангелом, — ответил он Мифруа, — и я скажу вам, где он живет, когда мы останемся одни.</p> <p>— Вы можете подождать, — сказал комиссар. Он попросил Рауля сесть, затем заставил всех оставить комнату, за исключением, разумеется, обоих директоров, хотя они витали где-то далеко и, вероятно, не протестовали бы, даже, если бы им предложили покинуть собственный кабинет.</p> <p>Рауль принял решение.</p> <p>— Имя ангела Эрик, — сказал он, — живет он в Опере, и он же Ангел музыки.</p> <p>— Ангел музыки! Что вы говорите! Как странно... Ангел музыки! —</p> <p>Мифруа повернулся к директорам:</p> <p>— Мсье, у вас есть здесь такой ангел?</p> <p>Ришар и Мушармен покачали головами,</p>
---	---

<p>κεφάλι δίχως καν να χαμογελάσουν.</p> <p>«Ω!», είπε ο υποκόμης, «σίγουρα αυτοί οι κύριοι έχουν ακούσει να μιλούν για το Φάντασμα της Όπερας. Μπορώ λοιπόν να σας διαβεβαιώσω πως το Φάντασμα της Όπερας και ο Άγγελος της μουσικής είναι ένα και το αυτό· και πως το αληθινό του όνομα είναι Ερίκ!»</p> <p>Ο κύριος Μιφρουά σηκώθηκε και κοίταξε τον Ραούλ με προσοχή.</p> <p>«Με συγχωρείτε, κύριε, μήπως θέλετε να κοροϊδέσετε τη δικαιοσύνη;»</p> <p>«Εγώ;» διαμαρτυρήθηκε ο Ραούλ, που σκέφτηκε στενοχωρημένος: «Ακόμα ένας που δε θα θελήσει να μ' ακούσει».</p> <p>«Ε, τότε τι είναι όλα αυτά που μου λέτε για το Φάντασμα της Όπερας;»</p> <p>«Λέω, πως οι κύριοι έχουν ακούσει για το Φάντασμα».</p> <p>«Κύριοι, γνωρίζετε λοιπόν το Φάντασμα της Όπερας;»</p> <p>Ο Ρισάρ σηκώθηκε, κρατώντας τις τελευταίες τρίχες του μουστακιού του.</p> <p>«Όχι, κύριε αστυνόμε, όχι δεν το γνωρίζουμε! Όμως, θα θέλαμε πολύ να το γνωρίσουμε γιατί, δεν έχει περάσει πολύ ώρα, που μας έκλεψε είκοσι χιλιάδες φράγκα!...»</p> <p>Και ο Ρισάρ έριξε στον Μονσαρμέν ένα τρομερό βλέμμα που έλεγε:</p> <p>«Δώσε μου αμέσως τα είκοσι χιλιάδες φράγκα, αλλιώς τα λέω όλα».</p> <p>Ο Μονσαρμέν έλαβε το μήνυμα και με μια απελπισμένη κίνηση είπε:</p> <p>«Α! πες τα όλα! Πες τα όλα!...»</p> <p>Όσο για τον Μιφρουά, κοιτούσε γύρω γύρω, μια τους διευθυντές, μια τον Ραούλ και αναρωτήθηκε μήπως, χωρίς να το καταλάβει, είχε βρεθεί σε κάποιο άσυλο ανιάτων. Πέρασε</p>	<p>даже не улыбнувшись.</p> <p>— Эти господа, конечно, слышали о призраке Оперы, — сказал Рауль, — и я могу заверить вас, что этот призрак и Ангел музыки — одно и то же. И настоящее его имя Эрик.</p> <p>Μιφρουά встал и пристально посмотрел на Рауля:</p> <p>— Извините, мсье, но вы пытаетесь надсмехаться над законом?</p> <p>— Вовсе нет! — запротестовал Рауль и подумал печально: «Вот еще одно лицо, которое не хочет слушать меня».</p> <p>— Тогда чего же вы пытаетесь добиться, говоря о призраке Оперы?</p> <p>— Эти господа слышали о нем, как я уже сказал.</p> <p>— Мсье, это правда, что вы знаете призрака Оперы?</p> <p>Ришар встал, держа в руке последние волоски из своих усов.</p> <p>— Нет, мы не знаем его, но очень хотели бы узнать, потому что только сегодня вечером он украл у нас двадцать тысяч франков.</p> <p>Ришар повернулся к Мушармену с суровым взглядом, который, казалось, говорил:</p> <p>«Отдайте мне двадцать тысяч франков, или я расскажу все».</p> <p>Мушармен понял его настолько хорошо, что сделал жест отчаяния и произнес:</p> <p>— Давайте, рассказывайте все!</p> <p>Μιφρουά взглянул сначала на Ришара, затем на Мушармена, потом на Рауля и подумал, не попал ли он каким-то образом в психиатрическую больницу.</p>
---	---

το χέρι του μέσα απ' τα μαλλιά του:

«Ένα φάντασμα», είπε, «που μέσα στο ίδιο βράδυ απαγάγει μια τραγουδίστρια και κλέβει είκοσι χιλιάδες φράγκα, είναι σίγουρα ένα πολυάσχολο φάντασμα!

Αν συμφωνείτε, θα ήθελα να προσπαθήσουμε να βάλουμε τα πράγματα σε μια σειρά. Πρώτα η τραγουδίστρια, μετά τα είκοσι χιλιάδες φράγκα!

Λοιπόν, κύριε ντε Σανιύ, ας μιλήσουμε σοβαρά. Νομίζετε πως κάποιος που ονομάζεται Ερίκ απήγαγε την Κριστίν Ντααέ. Το γνωρίζετε αυτό το άτομο; Το έχετε δει;»

«Μάλιστα, κύριε αστυνόμω».

«Πού;»

«Σ' ένα νεκροταφείο».

Ο κύριος Μιφρουά αναπήδησε, αλλά συνέχισε να παρατηρεί με προσοχή τον Ραούλ, και είπε:

«Φυσικά!... συνήθως στα νεκροταφεία συναντά κανείς τα φαντάσματα. Και τι κάνατε εσείς στο νεκροταφείο;»

«Κύριε», είπε ο Ραούλ, «έχω πλήρη γνώση του ανορθόδοξου χαρακτήρα των λόγων μου και της εντύπωσης που σας προκαλούν».

Σας ικετεύω όμως να πιστέψετε ότι είμαι πολύ καλά στα λογικά μου. Πρόκειται για τη σωτηρία του ανθρώπου που αγαπώ περισσότερο στον κόσμο, εκτός από τον αγαπημένο μου αδελφό Φιλίπ.

Θα 'θελα να μπορούσα να σας πείσω με λίγα λόγια, γιατί ο χρόνος πιέζει, γιατί το κάθε δευτερόλεπτο είναι σημαντικό. Δυστυχώς, αν σας διηγηθώ την πιο περίεργη ιστορία που έχετε ακούσει ποτέ, πολύ φοβάμαι πως δε θα με πιστέψετε, ωστόσο, κύριε αστυνόμω, θα σας πω όλα όσα ξέρω πάνω στο Φάντασμα της Όπερας και, αλίμονο, κύριε αστυνόμω, δεν ξέρω και πολλά πράγματα...»

«Δεν πειράζει, πείτε μας ό,τι ξέρετε!»

— Призрак, — сказал он, приглаживая рукой волосы, — который похищает певицу и крадет двадцать тысяч франков в один вечер — это очень занятный призрак.

Если не возражаете, мы займемся этими делами по порядку. Вначале певицей, затем деньгами.

Давайте, мсье де Шаньи, попытаемся говорить серьезно. Вы верите, что Кристину Доэ похитил некто по имени Эрик. Вы его знаете? Вы его видели?

— Да.

— Где?

— На кладбище.

Мифруа вздрогнул, еще раз пристально взглянул на Рауля и сказал:

— Конечно, обычно привидения встречаются на кладбище. А что вы делали на кладбище?

— Я понимаю, какими странными покажутся вам мои ответы, — ответил Рауль, — и какой эффект они произведут на вас.

Но, пожалуйста, поверьте мне, когда я говорю вам, что я в своем уме. На карту поставлена жизнь самого дорогого для меня человека в мире, такого же, как мой любимый брат Филипп.

Я хотел бы убедить вас несколькими словами, потому что время торопит и дорога каждая минута, однако, если я не расскажу вам всю эту странную историю с самого начала, вы мне не поверите. Я расскажу вам все, что знаю о призраке Оперы, но, боюсь, это не так много.

— Расскажите в любом случае! —

<p>φώναξαν ο Ρισάρ και ο Μονσαρμέν, που ξαφνικά, άρχισαν να ενδιαφέρονται υπερβολικά για τα λεγόμενα του Ραούλ.</p> <p>Όμως, δυστυχώς, οι ελπίδες που γεννήθηκαν μέσα τους, πως θα μάθαιναν πράγματα που θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν να ανακαλύψουν τον απατεώνα, γρήγορα διαψεύτηκαν κι αναγκάστηκαν να παραδεχτούν πως ο κύριος Ραούλ ντε Σανιύ τα 'χε κυριολεκτικά χαμένα.</p> <p>Όλη αυτή η ιστορία του Περός Γκιρέκ με τις νεκροκεφαλές, το μαγεμένο βιολί, είναι φανερό πως δεν μπορούσε να 'χει συμβεί αλλού παρά μόνο στο ταραγμένο μυαλό ενός ερωτευμένου.</p> <p>Ήταν φανερό άλλωστε, πως και ο κύριος Μιφρουά, ο αστυνόμος, είχε την ίδια γνώμη και σίγουρα θα είχε διακόψει αυτές τις ασυνάρτητες διηγήσεις του υποκόμη, τις οποίες εμείς γνωρίσαμε στο πρώτο μέρος τούτου του αφηγήματος, αν δεν είχε συμβεί κάτι που ανάγκασε τον υποκόμη να σταματήσει.</p> <p>Άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα κάποιος πολύ παράξενα ντυμένος, με μια μαύρη ρεντικότα και ένα τριμμένο και γυαλιστερό ψηλό καπέλο, που του κατέβαινε μέχρι τ' αφτιά. Έτρεξε προς τον αστυνόμο και κάτι του είπε χαμηλόφωνα. Χωρίς αμφιβολία, θα ήταν κάποιος πράκτορας της αστυνομίας, που είχε έρθει να δώσει αναφορά.</p> <p>Κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης ο κύριος Μιφρουά δεν άφησε λεπτό απ' τα μάτια του τον Ραούλ. Τελικά του είπε:</p> <p>«Κύριε, αρκετά μιλήσαμε για το φάντασμα. Ας μιλήσουμε τώρα λίγο και για σας, αν συμφωνείτε φυσικά. Επρόκειτο να απαγάγετε σήμερα το βράδυ την Κριστίν Ντααέ;»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε αστυνόμε».</p> <p>«Είχατε κάνει όλες τις σχετικές προετοιμασίες;»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε αστυνόμε».</p>	<p>воскликнули одновременно Ришар и Мушармен, неожиданно заинтересовавшись.</p> <p>К сожалению, их надежды узнать некоторые детали, которые навели бы их на след мошенника, рухнули: вскоре они должны были признать печальный и очевидный факт, что виконт Рауль де Шаньи полностью потерял рассудок.</p> <p>Эта вся история — Перрос, черепа, зачарованная скрипка — могла родиться только в помутившемся разуме влюбленного.</p> <p>Было ясно, что и полицейский комиссар Мифруа склонялся к тому, чтобы разделить это мнение. Он, несомненно, положил бы конец хаотическому повествованию Рауля, некоторые идеи которого я изложил в начале этого отчета, если бы обстоятельства не сложились таким образом, что его прервали.</p> <p>Дверь открылась, и вошел мужчина, одетый необычно — в просторный черный сюртук и лоснящийся поношенный цилиндр, надвинутый до ушей. Мужчина поспешно подошел к Мифруа и сказал ему что-то вполголоса. Несомненно, это был сыщик.</p> <p>Во время разговора Мифруа не спускал глаз с Рауля. Наконец он сказал ему.</p> <p>— Мы достаточно поговорили о привидениях. Давайте поговорим о вас, если не возражаете. Вы планировали бежать с Кристиной Доэ сегодня ночью, не правда ли?</p> <p>— Да.</p> <p>— Вы сделали все приготовления?</p> <p>— Да.</p>
---	---

<p>«Το αμάξι που σας έφερε, μετά θα σας έπαιρνε και τους δυο. Ο αμαξιάς είχε προειδοποιηθεί... Η διαδρομή είχε κανονιστεί από τα πριν... Κι επιπλέον, είχαν κανονιστεί και τα μέρη που θα σταματούσατε για ν' αλλάξετε άλογα...»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε αστυνόμε».</p> <p>«Πάντως, το αμάξι σας εξακολουθεί να βρίσκεται έξω από την Όπερα, κοντά στη Ροτόντα και να περιμένει διαταγές σας, έτσι δεν είναι;»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε αστυνόμε».</p> <p>«Ξέρετε ότι δίπλα στο δικό σας υπήρχαν κι άλλα τρία αμάξια;»</p> <p>«Όχι, δεν πρόσεξα καθόλου...»</p> <p>«Ήταν τ' αμάξια της δεσποινίδας Σορέλι, η οποία δεν μπόρεσε να βρει θέση στην αυλή της διοίκησης, της Καρλότας και του αδελφού σας, του κόμη ντε Σανιού...»</p> <p>«Είναι πιθανό...»</p> <p>«Αυτό πάντως που είναι σίγουρο, είναι πως το δικό σας αμάξι, της Καρλότας και της Σορέλι βρίσκονται πάντα εκεί, ενώ το αμάξι του αδελφού σας έχει εξαφανιστεί...»</p> <p>«Τι σχέση έχει αυτό, κύριε αστυνόμε;»</p> <p>«Μα, συγγνώμη! Ο αδελφός σας δεν ήταν αντίθετος στο γάμο σας με την Κριστίν Ντααέ;»</p> <p>«Αυτό είναι κάτι που αφορά μόνο την οικογένεια».</p> <p>«Μου απαντήσατε... ήταν αντίθετος λοιπόν σ' αυτόν τον γάμο... γι' αυτό και σεις θέλατε να απαγάγετε την Κριστίν Ντααέ, έτσι ώστε να μην μπορεί να παρέμβει ο αδελφός σας... Λοιπόν, κύριε ντε Σανιού, επιτρέψτε μου να σας πληροφορήσω πως ο αδελφός σας υπήρξε περισσότερο δραστήριος από σας!... Απήγαγε αυτός τελικά την Κριστίν Ντααέ!»</p> <p>«Ω!» αναστέναξε ο Ραούλ, ακουμπώντας το χέρι του στην καρδιά του, «δεν είναι</p>	<p>— Экипаж, который привез вас, должен был забрать вас обоих. Кучер знал о вашем плане. Маршрут был определен заранее, и, даже лучше, кучер должен был менять лошадей на каждой станции.</p> <p>— Это правда.</p> <p>— И ваш экипаж все еще здесь, около ротонды, ожидает вашего приказа?</p> <p>— Да.</p> <p>— Вы знали, что там было еще три экипажа?</p> <p>— Я не обратил на это внимания.</p> <p>— Они принадлежали Ла Сорелли, которая не нашла места во дворе администрации, Карлотте и вашему брату, графу де Шаньи.</p> <p>— Возможно.</p> <p>— Несомненно и то, что, если ваш экипаж, экипажи Ла Сорелли и Карлотты все еще стоят у ротонды, экипажа графа там больше нет.</p> <p>— Это не имеет никакого отношения к...</p> <p>— Извините, граф был против вашей женитьбы на мадемуазель Доэ?</p> <p>— Это касается только моей семьи.</p> <p>— Вы ответили на мой вопрос: он был против. И поэтому вы намеревались бежать с Кристиной Доэ или увезти ее за пределы досягаемости вашего брата. Хорошо, мсье де Шаньи, разрешите мне сообщить вам, что ваш брат действовал быстрее, чем вы: это он увез Кристину Доэ.</p> <p>— О! — застонал Рауль, положив руку на сердце. — Этого не может быть..</p>
--	--

<p>δυνατόν... Είσαστε σίγουρος;»</p> <p>«Αμέσως μετά την απαγωγή της καλλιτέχνης, η οποία οργανώθηκε με τη συμμετοχή άλλων, που προς το παρόν αγνοούμε, μπήκε μέσα στο αμάξι του, το οποίο άρχισε να τρέχει σαν τρελό προς το Παρίσι, να διασχίζει σαν τρελό το Παρίσι».</p> <p>«Διέσχισε το Παρίσι; Τι θέλετε να πείτε;»</p> <p>«Θέλω να πω, πως μετά βγήκε έξω απ' το Παρίσι...»</p> <p>«Έξω απ' το Παρίσι; Από ποιο δρόμο;»</p> <p>«Το δρόμο προς τις Βρυξέλλες».</p> <p>Μια βραχνή κραυγή ξεφεύγει απ' το στόμα του δυστυχισμένου νεαρού.</p> <p>«Ω!», φωνάζει, «ορκίζομαι πως θα τους πιάσω».</p> <p>Και με δυο δρασκειλές βρέθηκε έξω από το γραφείο.</p> <p>«Μην ξεχάσετε να μας τη φέρετε πίσω», φωνάζει χαρωπά ο αστυνόμος... «Εντάξει; Να, κάτι που αξίζει περισσότερο από τον Άγγελο της μουσικής!».</p> <p>Σ' αυτό το σημείο ο κύριος Μιφρουά γυρνά προς το έκπληκτο ακροατήριο του και του ομολογεί αυτό το μικρό, ακίνδυνο κόλπο της έντιμης αστυνομίας.</p> <p>«Δεν είμαι καθόλου σίγουρος αν πράγματι ο κόμης ντε Σανιύ απήγαγε την Κριστίν Ντασέ... όμως πρέπει να το ανακαλύψω και νομίζω πως ο καλύτερος τρόπος είναι μέσω του υποκόμη...»</p> <p>Αυτή τη στιγμή, σίγουρα θα τρέχει να τους βρει...θα 'χει βάλει στα πόδια του φτερά! Είναι ο σημαντικότερος βοηθός μου! Αυτή, κύριοι, είναι η τέχνη της αστυνομίας, που πολλοί θεωρούν πολύπλοκη, αλλά που στην πραγματικότητα είναι απλούστατη, από τη στιγμή που θα γίνει κατανοητό πως πρέπει να χρησιμοποιούμε για την επιτυχία του έργου της αστυνομίας ανθρώπους που δεν ανήκουν σ'</p>	<p>Выдворены?</p> <p>— Сразу после исчезновения мадемуазель Доэ, которое было организовано при соучастии людей, имена которых мы еще должны установить, граф вскочил в свой экипаж и с бешеной скоростью помчался по Парижу.</p> <p>— По Парижу? — спросил бедный Рауль. — Что вы подразумеваете под этим?</p> <p>— Он не только пересек город, он покинул его.</p> <p>— Он покинул Париж? По какой дороге?</p> <p>— По дороге на Брюссель.</p> <p>Рауль издал хриплый звук:</p> <p>— О, клянусь, я схвачу их! —</p> <p>И он выбежал из кабинета.</p> <p>— И привезите ее обратно нам, — весело крикнул ему вслед Мифруа. — Эти сведения стоят по меньшей мере столько же, сколько и разговоры об Ангел музыки.</p> <p>Затем он повернулся к присутствующим в Комнате и прочел им эту честную и вовсе не наивную маленькую лекцию о полицейской работе:</p> <p>— Я не знаю, действительно ли граф де Шаньи похитил Кристину Доэ. Но мне необходимо знать это, и не думаю, что кто-либо более заинтересован докопаться до истины, чем его брат, виконт.</p> <p>Теперь он бежит, летит. Он — мой главный помощник! В этом заключается искусство сыска, мсье. Считается, что оно сложно, но его простота становится очевидной, как только вы поймете, что полицейская работа зачастую делается людьми, не имеющими отношения к нашему делу,</p>
---	--

αυτήν!»

Όμως, ο αστυνόμος κύριος Μιφρούα δε θα 'ταν τόσο ευχαριστημένος με τον εαυτό του, αν ήξερε πως η πορεία του απεσταλμένου του είχε διακοπεί, από τη στιγμή κιόλας που μπήκε στον πρώτο διάδρομο, που ωστόσο ήταν άδειος πια από κόσμο.

Ο διάδρομος έμοιαζε έρημος. Ωστόσο, μια μεγάλη σκιά έκλεισε το δρόμο του Ραούλ.

«Πού πάτε τρέχοντας, κύριε ντε Σανιύ;» ρώτησε η σκιά.

Ο Ραούλ ανυπομονώντας σήκωσε τα μάτια κι αναγνώρισε το σκουφί από αστρακάν που είχε δει μόλις πριν λίγο. Σταμάτησε.

«Πάλι εσείς!» φώναζε με φωνή γεμάτη ταραχή, «εσείς που γνωρίζετε τα μυστικά του Ερίκ και που δε θέλετε να μιλάω γι' αυτά. Ποιος είστε λοιπόν;»

«Το ξέρετε καλά!... Είμαι ο Πέρσης!» είπε η σκιά.

20 Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΣΗΣ

Ο ΡΑΟΥΛ τότε θυμήθηκε πως, ένα βράδυ, ο αδελφός του του είχε δείξει αυτό το περίεργο πρόσωπο για το οποίο κανείς δε γνώριζε τίποτα. Του είχε πει πως ήταν Πέρσης και πως έμενε σ' ένα μικρό παλιό διαμέρισμα της οδού Ριβολί.

Ο άνθρωπος με το εβένινο χρώμα, τα μάτια σε χρώμα νεφρίτη και το σκουφί από αστρακάν, έσκυψε πάνω απ' τον Ραούλ.

«Ελπίζω, κύριε ντε Σανιύ, πως δεν προδώσατε το μυστικό του Ερίκ...»

«Και γιατί, κύριε, θα 'πρεπε να μην προδώσω αυτό το τέρας;» είπε ο Ραούλ με ύφος, προσπαθώντας ν' απαλλαγεί από τον ενοχλητικό αυτόν τύπο. Είναι λοιπόν φίλος σας;»

«Κύριε, ελπίζω να μην είπατε τίποτε, γιατί το

Но Мифруа, возможно, не был бы так удовлетворен собой, если бы знал, что его «главный помощник» был остановлен в первом же коридоре, и не толпой любопытных зевак — тех уже разогнали.

Коридор казался безлюдным, но высокий мужчина неожиданно появился перед Раулем, загромождавая ему дорогу.

— Куда вы так спешите, мсье де Шаньи? — спросил мужчина.

Рауль нетерпеливо взглянул вверх и узнал каракулеву шапку, которую видел совсем недавно.

— Это опять вы! — вскричал он возбужденно. — Вы? Человек, который знает секреты Эрика и не хочет, чтобы я говорил о них!? Кто вы?

— Вам это хорошо известно. Я перс.

Глава 20 Виконт и перс

Рауль вспомнил, что однажды во время представления в Опере Филипп показал ему этого загадочного человека, о котором ничего не было известно, кроме того, что он перс и живет в маленькой старой квартире на улице Риволи.

Смуглый мужчина с зелеными глазами и в каракулевой шапке склонился к Раулю:

— Надеюсь, мсье де Шаньи, вы не выдали секрета Эрика?

— А почему я должен колебаться и не выдавать этого монстра? — отпарировал Рауль высокомерно, безуспешно пытаясь протолкнуться мимо раздражающего его препятствия. — Он ваш друг?

— Надеюсь, вы не сказали ничего об Эрике,

<p>μυστικό του Ερίκ είναι και το μυστικό της Κριστίν Ντααέ! Γιατί, αν μιλήσετε για τον έναν, είναι σαν να μιλάτε και για την άλλη!»</p> <p>«Ω! κύριε!» είπε ο Ραούλ όλο και πιο ανυπόμονος, «μοιάζει να ξέρετε πολλά πράγματα που μ' ενδιαφέρουν, ωστόσο δεν έχω τώρα καιρό να σας ακούσω!»</p> <p>«Σας ρωτώ τότε ξανά, κύριε ντε Σανιύ, πού πάτε τόσο βιαστικός;»</p> <p>«Δεν το μαντεύετε; Πάω να σώσω την Κριστίν Ντααε...»</p> <p>«Τότε, κύριε, καλύτερα θα 'ναι να μείνετε εδώ... γιατί η Κριστίν Ντααέ είναι εδώ!...»</p> <p>«Με τον Ερίκ;»</p> <p>«Με τον Ερίκ!»</p> <p>«Και πώς το ξέρετε εσείς;»</p> <p>«Ημουν στην παράσταση και δεν υπάρχει άλλος κανείς που να μπορεί να διοργανώσει μια τέτοια απαγωγή!... Ω!...» είπε αναστενάζοντας βαθιά, «αναγνώρισα το χέρι του τέρατος!...»</p> <p>«Τον ξέρετε λοιπόν;»</p> <p>Ο Πέρσης δεν απάντησε, ο Ραούλ όμως άκουσε ξανά έναν αναστεναγμό.</p> <p>«Κύριε!» είπε ο Ραούλ, «αγνοώ τις προθέσεις σας... μήπως όμως μπορείτε να κάνετε κάτι για μένα;... Θέλω να πω για την Κριστίν Ντααέ;»</p> <p>«Έτσι νομίζω, κύριε ντε Σανιύ... γι' αυτό και βρίσκομαι εδώ».</p> <p>«Τι μπορείτε να κάνετε;»</p> <p>«Μπορώ να προσπαθήσω να σας οδηγήσω κοντά της... και κοντά του!»</p> <p>«Κύριε, αυτό προσπάθησα και να κάνω αλλά δίχως να τα καταφέρω! Αν με βοηθήσετε, τότε σας χρωστάω τη ζωή μου!... Κύριε... ακόμη μια λέξη: ο αστυνόμος, μόλις μου είπε ότι την Κριστίν Ντααέ την απήγαγε ο αδελφός μου, ο</p>	<p>потому что его секрет — это секрет Кристины Доэ. Говорить об одном — значит говорить и о другом.</p> <p>— Вы, кажется, знаете о многих вещах, касающихся меня, — сказал Рауль, становясь все более нетерпеливым, — но у меня нет времени слушать вас.</p> <p>— Еще раз спрашиваю, мсье де Шаньи, куда вы так спешите?</p> <p>— Не можете догадаться? Я спешу на помощь Кристине Доэ.</p> <p>— Тогда вам никуда не нужно ехать, потому что она здесь!</p> <p>— С Эриком?</p> <p>— С Эриком.</p> <p>— Откуда вы это знаете?</p> <p>— Я был на представлении, — сказал перс. — Никто, кроме Эрика, не мог спланировать и осуществить похищение, подобное этому. — Он глубоко вздохнул: — Я узнал стиль монстра.</p> <p>— Вы знаете его?!</p> <p>Перс опять вздохнул, не отвечая.</p> <p>— Мне неизвестны ваши намерения, — сказал Рауль, — но можете вы сделать что-то для меня? Я имею в виду Кристину?</p> <p>— Думаю, что смогу, мсье де Шаньи. Вот почему я остановил вас.</p> <p>— Что же вы можете сделать?</p> <p>— Попытаться отвести вас к ней и к нему.</p> <p>— Я уже пытался сегодня искать ее, но безуспешно. Если вы сможете отвести меня к ней, моя жизнь будет принадлежать вам! И еще одно: полицейский комиссар сказал, что Кристину похитил мой брат граф</p>
--	--

<p>κόμης Φιλίπ...»</p> <p>«Ω! κύριε ντε Σανύ, εγώ δεν πιστεύω λέξη απ' όλ' αυτά...»</p> <p>«Δεν είναι δυνατόν να συνέβη κάτι τέτοιο, έτσι δεν είναι;»</p> <p>«Δεν ξέρω αν είναι δυνατόν ή όχι, όμως η απαγωγή αυτή έγινε μ' έναν ορισμένο τρόπο κι απ' ό,τι ξέρω ο κόμης Φιλίπ δεν έχει ποτέ ασχοληθεί με μαγεία».</p> <p>«Τα επιχειρήματά σας, κύριε, είναι εντυπωσιακά και γω είμαι τρελός από αγωνία!... Ω! κύριε! ας πάμε γρήγορα! Ας τρέξουμε! Ας τρέξουμε! Αφήνομαι στα χέρια σας!...</p> <p>Πώς είναι δυνατόν να μην σας πιστέψω όταν μόνο εσείς με πιστεύετε; Όταν είσαστε ο μόνος που δε χαμογελά ειρωνικά μόλις αναφέρω το όνομα του Ερίκ;!»</p> <p>Μ' αυτά τα λόγια, ο νέος άντρας, που τα χέρια του έκαιγαν απ' τον πυρετό, έπιασε με μια αυθόρμητη κίνηση τα χέρια του Πέρση. Ήταν παγωμένα.</p> <p>«Ησυχία!» είπε ο Πέρσης προσπαθώντας ν' αφουγκραστεί τους μακρινούς θορύβους απ' το θέατρο και τον παραμικρότερο θόρυβο απ' τους τοίχους και τους γειτονικούς διαδρόμους. Ας μην αναφέρουμε πια το όνομά του... ας λέμε απλά αυτός...έτσι θα έχουμε περισσότερες πιθανότητες να μην τραβήξουμε την προσοχή του...»</p> <p>«Νομίζετε, λοιπόν, πως βρίσκεται τόσο κοντά μας;»</p> <p>«Όλα είναι πιθανά, κύριε... αν δε βρίσκεται αυτή τη στιγμή, μαζί με το θύμα του, στο σπίτι της Λίμνης».</p> <p>«Α! και σεις λοιπόν γνωρίζετε αυτό το μέρος;»</p> <p>«...Αν δεν βρίσκεται εκεί, μπορεί να είναι μέσα σ' αυτόν τον τοίχο, μέσα σ' αυτό το πάτωμα, μέσα σ' αυτό το ταβάνι! Πού να ξέρω!... Το μάτι του μπορεί να 'ναι πίσω από τούτη την κλειδαριά!... και τ' αφτί του πίσω</p>	<p>Φιλίππ.</p> <p>— Я не верю этому, мсье де Шаньи.</p> <p>— Это невозможно, не правда ли?</p> <p>— Не знаю, возможно ли это, но есть различные пути похищения, и, насколько мне известно, у вашего брата нет опыта постановки ярких сценических эффектов.</p> <p>— Ваши аргументы убедительны, мсье. Я был глупцом. Пойдемте! Я доверяю вам полностью!</p> <p>Почему я не должен верить вам, если никто, кроме вас, не верит мне, если вы единственный человек, который не улыбается, когда я называю имя Эрика?</p> <p>Рауль непроизвольно взял руки перса в свои. Его руки были горячи от нервного возбуждения, руки перса — ледяные.</p> <p>— Тихо! — сказал перс, останавливаясь, и прислушиваясь к отдаленным звукам театра. — Не произносите это имя здесь. Говорите только «он», у нас будет меньше шансов привлечь его внимание.</p> <p>— Вы думаете, он сейчас где-то здесь?</p> <p>— Все возможно. Предположим, что он со своей жертвой не в доме у озера...</p> <p>— О, вы тоже знаете этот дом?</p> <p>— Если его там нет, он может быть в этой стене, на этом полу, на потолке! Трудно сказать определенно» Его глаза могут быть в этом замке, а уши — в этой балке.</p>
--	--

<p>από τούτο το δοκάρη!...»</p> <p>και ο Πέρσης, παρακαλώντας τον να μην κάνει τον παραμικρότερο θόρυβο, οδήγησε τον Ραούλ μέσα σε διαδρόμους που εκείνος δεν είχε δει ποτέ, ούτε όταν η Κριστίν τον σεργιάνιζε σ' αυτόν το λαβύρινθο.</p> <p>«Φτάνει», είπε ο Πέρσης, «φτάνει να 'χει φτάσει ο Δαρείος!»</p> <p>«Ποιος είναι αυτός ο Δαρείος;» ρώτησε ο νέος τρέχοντας.</p> <p>«Ο Δαρείος είναι ο υπηρέτης μου...»</p> <p>Εκείνη τη στιγμή βρισκότουσαν στο κέντρο μιας πραγματικά έρημης πλατείας, σ' ένα τεράστιο χώρο που φωτιζόταν αμυδρά από ένα φανάρι. Ο Πέρσης σταμάτησε τον Ραούλ και πολύ σιγά, μα πάρα πολύ σιγά, τόσο σιγά που ο Ραούλ δυσκολευόταν να τον ακούσει, τον ρώτησε:</p> <p>«Τι είπατε στον αστυνόμο;»</p> <p>«Του είπα πως ο κλέφτης της Κριστίν Ντααέ είναι ο Άγγελος της μουσικής, δηλαδή το Φάντασμα της Όπερας που το πραγματικό του όνομα είναι...»</p> <p>«Σσσστ!... Και ο αστυνόμος σας πίστεψε;»</p> <p>«Όχι».</p> <p>«Δεν έδωσε καμιά σημασία σε όσα του είπατε;»</p> <p>«Καμία!»</p> <p>«Σας πέρασε για λίγο τρελό;»</p> <p>«Ναι».</p> <p>«Τόσο το καλύτερο!» αναστέναξε ο Πέρσης.</p> <p>Και η πορεία συνεχίστηκε.</p> <p>Αφού ανέβηκαν και κατέβηκαν ένα σωρό σκάλες, που ο Ραούλ έβλεπε για πρώτη φορά,</p>	<p>Перс попросил Рауля идти как можно тише и повел его по бесконечным коридорам, которые тот никогда раньше не видел, даже тогда, когда Кристина водила его по этому лабиринту.</p> <p>— Я только надеюсь, что Дариус уже пришел, — сказал перс.</p> <p>— Дариус? Кто это? — спросил Рауль, не останавливаясь.</p> <p>— Мой слуга.</p> <p>Они находились теперь, в огромной пустой комнате, почти такой же большой, как площадь, тускло освещенной маленькой лампой. Перс остановил Рауля и спросил тихо:</p> <p>— Что вы сказали полицейскому комиссару?</p> <p>— Я сказал, что Кристину похитил Ангел музыки, известный еще как призрак Оперы, и что его настоящее имя...</p> <p>— Ш-ш! И он поверил вам?</p> <p>— Нет.</p> <p>— И не придавал никакого значения тому, что вы сказали?</p> <p>— Никакого.</p> <p>— Наверное, подумал, что вы сумасшедший?</p> <p>— Да.</p> <p>— Хорошо, — сказал перс со вздохом.</p> <p>И они продолжили свой путь.</p> <p>После подъемов и спусков по лестницам, неизвестным Раулю, они оказались перед</p>
---	---

οι δυο άντρες βρέθηκαν μπρος σε μια πόρτα, που ο Πέρσης άνοιξε μ' ένα μικρό πασπαρτού που είχε σε μια τσέπη του γιλέκου του.

Ο Πέρσης, όπως και ο Ραούλ, φορούσε φυσικά φράκο. Μόνο που, ενώ ο Ραούλ φορούσε ένα ψηλό καπέλο, ο Πέρσης φορούσε ένα σκουφί από αστρακάν, το οποίο έχω ήδη αναφέρει.

Ήταν μια παραφωνία και αποτελούσε παράβαση του κώδικα κομψότητας που απαιτούσε ψηλό καπέλο· όμως, στη Γαλλία, στους ξένους επιτρέπεται κάθε εκκεντρικότητα: το ταξιδιωτικό κασκέτο στους Άγγλους, το σκουφί από αστρακάν στους Πέρσες.

«Κύριε», είπε ο Πέρσης, «το ψηλό σας καπέλο θα σταθεί εμπόδιο στις εξερευνήσεις μας... Καλά θα κάνατε να το αφήνατε στο καμαρίνι...».

«Ποιο καμαρίνι;» ρώτησε ο Ραούλ.

«Μα, το καμαρίνι της Κριστίν Ντααέ!...»

Κι ο Πέρσης, αφού πέρασε μαζί με τον Ραούλ την πόρτα που μόλις άνοιξε, του έδειξε, ακριβώς μπροστά τους, το καμαρίνι της ηθοποιού.

Ο Ραούλ αγνοούσε πως μπορούσε κανείς να έρθει στο καμαρίνι της Κριστίν από άλλο δρόμο. Βρισκόταν στην άκρη του διαδρόμου που συνήθως έπρεπε να διασχίσεις ολόκληρον για να φτάσεις στην πόρτα του καμαρινού.

«Ω! κύριε, γνωρίζετε την Όπερα πολύ καλά!»

«Ωστόσο πολύ λιγότερο απ' αυτόν!» είπε σεμνά ο Πέρσης κι έσπρωξε το νέον άντρα μέσα στο καμαρίνι της Κριστίν. Ήταν στην ίδια κατάσταση που το είχε αφήσει ο Ραούλ λίγο πριν.

Ο Πέρσης, αφού ξανάκλεισε την πόρτα, προχώρησε προς το λεπτό πανό που χώριζε το καμαρίνι από μια μεγάλη αποθήκη. Αφουγκράστηκε και μετά έβηξε δυνατά.

дверью. Перс отпер ее маленькой отмычкой, которую достал из кармана своего жилета.

Рауль и перс были одеты во фраки. Но в то время как у Рауля был цилиндр, перс был в каракулевой шапке, как я уже упоминал.

Это являлось нарушением закулисного кодекса элегантности, который требует цилиндра, но хорошо известно, что во Франции все прощают иностранцам: англичанам — дорожные кепки, персам — каракулевые шапки.

— Цилиндр, — произнес перс, — будет мешать вам в экспедиции, которую мы собираемся предпринять, поэтому предлагаю оставить его в артистической комнате.

— В какой артистической комнате? — удивился Рауль.

— Конечно, в комнате Кристины Доэ.

Пригласив Рауля войти через дверь, которую только что открыл, перс указал на находящуюся прямо перед ними артистическую комнату Кристины.

Рауль не знал, что сюда можно попасть другим путем, отличным от того, каким он всегда пользовался.

— Вы очень хорошо знаете здание Оперы!

— Не так хорошо, как он, — скромно отозвался перс и протолкнул Рауля в артистическую Кристины.

Закрыв дверь, перс подошел к тонкой перегородке, отделявшей артистическую комнату от соседней большой кладовой. Прислушался, затем громко закашлялся.

<p>Αμέσως, κάτι ακούστηκε απ' την αποθήκη και μερικά δευτερόλεπτα αργότερα κάποιος χτύπησε την πόρτα.</p> <p>«Πέρασε!» είπε ο Πέρσης.</p> <p>Ένας άντρας μπήκε μέσα· φορούσε κι αυτός ένα σκουφί από αστρακάν και μια μακριά κάπα.</p> <p>Χαιρέτησε και τράβηξε από την κάπα του ένα κουτί με πολλά σκαλίσματα. Το άφησε πάνω στο τραπέζι της τουαλέτας, χαιρέτησε ξανά και κατευθύνθηκε προς την πόρτα.</p> <p>«Μήπως σε είδε κανείς Δαρείε;»</p> <p>«Όχι δάσκαλε».</p> <p>«Πρόσεξε να μη σε δει κανείς τώρα που θα βγαίνεις».</p> <p>Ο υπηρέτης έριξε μια ματιά στο διάδρομο και εξαφανίστηκε.</p> <p>«Κύριε», είπε ο Ραούλ, «νομίζω πως εδώ κινδυνεύουμε να μας ανακαλύψουν ο αστυνόμος δε θ'αργήσει να έρθει για να εξετάσει το καμαρίνι».</p> <p>«Μπα! Δεν είναι ο αστυνόμος αυτός που πρέπει να φοβόμαστε».</p> <p>Ο Πέρσης άνοιξε το κουτί. Μέσα στο κουτί βρίσκονταν ένα ζευγάρι μακριά πιστόλια, θαυμάσια διακοσμημένα.</p> <p>«Αμέσως μετά την απαγωγή της Κριστίν Ντααέ, ειδοποίησα τον υπηρέτη μου να μου φέρει αυτά τα όπλα. Τα ξέρω εδώ και πάρα πολύ καιρό και είναι πολύ αποτελεσματικά».</p> <p>«Θέλετε να μονομαχήσετε;» ρώτησε ο νεαρός, ξαφνιασμένος από τη θέα αυτού του οπλοστασίου.</p> <p>«</p> <p>Πράγματι, κύριε, πηγαίνουμε να μονομαχήσουμε», απάντησε ο άλλος καθώς εξέταζε τα πιστόλια του.</p> <p>«Και τι μονομαχία!» Μ' αυτά τα λόγια έτεινε ένα πιστόλι στον Ραούλ και πρόσθεσε:</p>	<p>Из кладовой послышались какие-то звуки, и через несколько секунд в дверь артистической комнаты постучали.</p> <p>— Войдите, — проговорил перс.</p> <p>Вошел мужчина, одетый в длинный плащ и в такую же, как у перса, каракулевую шапку.</p> <p>Он поклонился, достал из-под полы ящик с богатой гравировкой, поставил его на туалетный стол, опять поклонился и встал у двери.</p> <p>— Ничего не видел тебя, Дариус?</p> <p>— Нет, господин.</p> <p>— Постарайся и выйти незаметно.</p> <p>Слуга бросил взгляд в коридор и быстро исчез.</p> <p>— Мне пришло в голову, что сюда в любую минуту могут войти. Полицейский комиссар собирался обыскать комнату, — сказал Рауль.</p> <p>— Это неважно. Он не тот человек, которого нам следует бояться.</p> <p>Перс открыл ящик. В нем оказалась пара длинных, отлично декорированных пистолетов.</p> <p>— Сразу же после похищения Кристины Доэ, — сказал перс, — я послал слуге записку, чтобы он принес эти пистолеты. Я знаю, что они совершенно надежны.</p> <p>— Вы намереваетесь драться на дуэли? — спросил Рауль, удивленный прибытием этого арсенала.</p> <p>— Драться на дуэли — как раз то, что мы собираемся делать, — ответил перс, рассматривая капсюли пистона пистолетов.</p> <p>— И какая дуэль! — Он вручил один из пистолетов Раулю. —</p>
---	---

«Σ' αυτήν τη μονομαχία θα είμαστε δύο εναντίον ενός: όμως, πρέπει να 'σαστε έτοιμος για όλα, κύριε, γιατί δε σας κρύβω πως θα έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε τον πιο επικίνδυνο αντίπαλο που μπορεί κανείς να φανταστεί. Αλλά... αγαπάτε πολύ την Κριστίν Νταάε, έτσι δεν είναι;».

«Αν την αγαπάω... κύριε! Ωστόσο, μπορείτε να μου πείτε πως εξηγείτε, εσείς, που δεν την αγαπάτε, να είσαστε έτοιμος να διακινδυνεύσετε τη ζωή σας γι' αυτήν;... Χωρίς αμφιβολία, θα πρέπει να μισείτε θανάσιμα τον Ερίκ!»

«Όχι, κύριε», είπε λυπημένα ο Πέρσης, «δεν τον μισώ. Αν τον μισούσα θα 'ταν καιρός που δε θα 'κανε πια κακό σε κανέναν».

«Σας έχει κάνει κακό;»

«Για το κακό που μου έκανε τον έχω κιόλας συγχωρέσει».

«Είναι απίστευτο», συνέχισε ο νέος άντρας, «το πώς μιλάτε γι' αυτόν τον άνθρωπο! Αναφέρεστε σ' αυτόν σαν νάταν τέρας, μιλάτε για τα εγκλήματά του, σας έχει κάνει κακό κι όμως βλέπω πως και εσείς τελικά τον λυπάστε, όπως και η Κριστίν!...»

Ο Πέρσης δεν απάντησε. Είχε πάει να φέρει ένα σκαμνάκι που το 'βαλε κόντρα στον τοίχο απέναντι απ' το μεγάλο καθρέφτη. Μετά, ανέβηκε πάνω στο σκαμνάκι και με τη μύτη κολλημένη στην ταπετσαρία του τοίχου έμοιαζε κάτι να ψάχνει.

«Λοιπόν κύριε!» είπε ο Ραούλ που έβραζε από ανυπομονησία. «Σας περιμένω. Πάμε!»

«Να πάμε πού;» ρώτησε ο άλλος δίχως να γυρίσει το κεφάλι.

«Μα, στο τέρας! Ας κατέβουμε, πάμε να τον βρούμε! Δεν είπατε πως ξέρετε τον τρόπο;»

«Ψάχνω». Και η μύτη του Πέρση συνέχισε τον περίπατό της στον τοίχο.

В этой дуэли нас будет двое против одного, но приготовьтесь ко всему: не хочу скрывать, что мы имеем дело с наиболее страшным противником, какого только можно себе представить. Но вы любите Кристину Доэ, не так ли?

— Да, всем сердцем! Однако я не понимаю, почему вы готовы рисковать своей жизнью ради нее. Вы, вероятно, ненавидите Эрика.

— Нет, — произнес перс печально. — Если бы я его ненавидел, он давно прекратил бы делать зло.

— Он причинил вам зло?

— Я простил его за то зло, что он причинил мне.

— Странно слышать, как вы говорите об этом человеке. Называете его монстром, рассказываете о его преступлениях, сказали, что он причинил вам зло, — и все же чувствуется, что вы испытываете к нему ту же невероятную жалость, которая довела меня до отчаяния, когда я обнаружил ее в Кристине.

Перс не ответил. Он взял стул и поставил его у стены, напротив большого зеркала, которое занимало вею другую стену. Затем встал на стул и приблизился почти вплотную к обоям.

— Я жду вас! — воскликнул Рауль, стгорая от нетерпения. — Пойдемте!

— Куда? — спросил перс, не поворачивая головы.

— К чудовищу! Пойдемте! Разве вы не сказали, что знаете дорогу...

— Я ее ищу... — И перс продолжал буквально ощупывать стену носом.

«Α!» είπε ξαφνικά ο άνθρωπος με το σκούφο, «εδώ είναι!» Το δάχτυλό του, πάνω απ' το κεφάλι του, ακούμπησε ένα σημείο της ταπετσαρίας. Μετά, γύρισε και κατέβηκε κάτω απ' το σκαμνί.

«Σε μισό λεπτό», είπε, «θα βρισκόμαστε πάνω στα ίχνη του!» και διασχίζοντας όλο το καμαρίни πήγε και ψηλάφισε το μεγάλο καθρέφτη.

«Όχι... δεν υποχωρεί ακόμη...» μουρμούρισε.

«Ω! Όστε θα βγούμε απ' τον καθρέφτη», είπε ο Ραούλ!... «Όπως και η Κριστίν!...»

«Ξέρετε, λοιπόν, πως η Κριστίν Ντααέ είχε βγει απ' αυτόν τον καθρέφτη;»

«Βγήκε μπρος στα μάτια μου, κύριε! Είχα κρυφτεί εκεί, πίσω απ' την κουρτίνα της τουαλέτας και την είδα να εξαφανίζεται, όχι απ' τον καθρέφτη αλλά μέσα στον καθρέφτη!»

«Και τι κάνατε;»

«Νόμισα, κύριε, πως επρόκειτο για παραίσθηση! για τρέλα! για όνειρο!»

«Για κάποια καινούργια φαντασίωση που προκάλεσε το φάντασμα! Α! κύριε ντε Σανιύ», συνέχισε έχοντας πάντα το χέρι του πάνω στον καθρέφτη...

«Μακάρι να 'χαμε να κάνουμε μ' ένα φάντασμα! Θα μπορούσαμε τότε ν' αφήσουμε στο κουτί τους τα πιστόλια μας!... Αφήστε το καπέλο σας, σας παρακαλώ... εκεί... και τώρα κλείστε το φράκο σας όσο καλύτερα μπορείτε... σαν και μένα... κατεβάστε τα ρεβέρ... ανασηκώστε το γιακά... πρέπει να γίνουμε αόρατοι...»

Αφού έμεινε για λίγο σιωπηλός, πρόσθεσε, καθώς έσκυβε πάνω στον καθρέφτη:

«Η απελευθέρωση του μοχλού, όταν πιέζεται το ελατήριο από το εσωτερικό του καμαρινιού,

— Ага! — наконец воскликнул он. — Вот она! — Он нажал рукой на угол рисунка обоев, затем обернулся и прыгнул со стула.

— Через полминуты мы пойдем по его следу! — Перс пересек комнату и прикоснулся к большому зеркалу.

— Нет, оно еще не поддается.

— О, мы выйдем через зеркало, как Кристина? — спросил Рауль.

— Так вы знали, что она ушла через зеркало?

— Да. Я спрятался там, за занавесом будуара, и видел ее: она не ушла через зеркало, она исчезла в нем!

— И что же вы сделали?

— Я думал, зрение обманывает меня, думал, что, должно быть, схожу с ума или мне это снится.

— А, может быть, вы подумали, что это новый каприз призрака Оперы? — спросил перс с ироническим смехом.

— Ах, мсье де Шаньи, — продолжал он, все еще держа руку на зеркале, — мы должны были благодарить Бога, если бы имели дело с привидением. Мы тогда оставили бы наши пистолеты в ящике... Пожалуйста, положите ваш цилиндр, там. А теперь наглухо застегните фрак, насколько можете, как это сделал я. Поднимите воротник и сложите его над отворотами. Мы должны сделаться по возможности невидимыми.

После короткого молчания он добавил, все еще нажимая на зеркало:

— Если вы нажмете на пружину внутри комнаты, для освобождения противовеса

αργεί να έχει αποτέλεσμα. Δε συμβαίνει το ίδιο όταν η πίεση ασκείται πίσω απ' τον τοίχο, γιατί τότε μπορεί κανείς να επέμβει άμεσα στο μοχλό.

Τότε ο καθρέφτης γυρνά αμέσως και με μεγάλη ταχύτητα...»

«Ποιο μοχλό;» ρώτησε ο Ραούλ.

«Μα, αυτόν που κάνει ν' ανασηκώνεται όλο το πανό του τοίχου σε μια βάση! Δεν νομίζω να φαντάζεστε πως μετακινείται μόνο του, ως δια μαγείας!»

Ο Πέρσης τραβά το ένα χέρι του Ραούλ πάνω του ενώ εξακολουθεί ν' ακουμπά με το άλλο (αυτό που κρατούσε το πιστόλι) κόντρα στον καθρέφτη.

«Τώρα θα τα καταλάβετε όλα, αν προσέξετε. Ο καθρέφτης θα ανασηκωθεί μερικά χιλιοστά και μετά θα μετακινηθεί μερικά χιλιοστά από τ' αριστερά προς τα δεξιά. Τότε θα έχει τοποθετηθεί πάνω σε μια βάση και θα γυρίσει εντελώς. Ο μοχλός είναι σπουδαίο πράγμα!

Μ' ένα μοχλό, ένα παιδί, μπορεί με το μικρό του δαχτυλάκι να μετακινήσει ένα ολόκληρο σπίτι... Όταν ένα πανό τοίχου, όσο βαρύ κι αν είναι, έχει μετακινηθεί με το μοχλό, σε μια περιστρεφόμενη βάση, είναι σαν να μη ζυγίζει παραπάνω από ένα πούπουλο».

«Δε γυρνά!» είπε ο Ραούλ ανυπόμονα.

«Ε! κάντε λίγη υπομονή! Έχετε καιρό για ν' ανυπομονείτε, κύριε! Η έχει μπλοκάρει ο μηχανισμός ή το ελατήριο δε λειτουργεί πια».

Ο Πέρσης, αρχίζει ν' ανησυχεί. «Όμως, μπορεί να συμβαίνει, κάτι άλλο».

«Τι άλλο λοιπόν μπορεί να συμβαίνει, κύριε;»

«Μπορεί απλούστατα να έκοψε το σκοινί του μοχλού κι έτσι να ακινητοποίησε το σύστημα...»

нужно некоторое время, но все обстоит иначе, если вы находитесь по другую сторону стены и можете воздействовать прямо на противовес.

Тогда зеркало начинает поворачиваться немедленно и движется с удивительной скоростью.

— Какой противовес? — спросил Рауль.

— Да тот, который поднимает целую секцию стены, — ответил перс. — Вы думаете, она передвигается сама по себе, по волшебству, не так ли? —

Он притянул к себе Рауля одной рукой и продолжал давить на зеркало другой, той, которая держала пистолет.

— При внимательном наблюдении вы сможете увидеть, как зеркало поднимется на несколько миллиметров, а затем сдвинется на несколько миллиметров вправо. Тогда оно будет на точке вращения и повернется. Кажется невероятным, но это можно сделать с помощью противовеса.

Ребенок способен повернуть целый дом, пошевелив лишь одним пальцем. Когда секция стены, неважно какой тяжести, балансируется противовесом на точке вращения, она весит не больше, чем волчок веретена.

— Она не поворачивается! — воскликнул Рауль нетерпеливо.

— Подождите! Очевидно, механизм заржавел или не работает пружина. —

Перс нахмурился. — А возможно, что-то еще.

— Что именно вы имеете в виду?

— Может быть, он просто перерезал канат противовеса и заблокировал всю систему.

<p>«Γιατί; Αφού δεν μπορεί να ξέρει πως θα ερχόμασταν...»</p> <p>«Ίσως το υποψιάστηκε, γιατί ξέρει πως εγώ γνωρίζω το σύστημα».</p> <p>«Αυτός σας το έδειξε;»</p> <p>«Όχι! Εγώ έψαξα, ακολουθώντας τον, παραξενεμένος από τις μυστηριώδεις εξαφανίσεις του, και το ανακάλυψα.</p> <p>Ω! Είναι το απλούστερο σύστημα για τα κρυφά ανοίγματα! Είναι ένας μηχανισμός παλιός όσο το ιερό παλάτι των Θηβών με τις εκατό πόρτες, παλιός όσο και ο τρίποδας των Δελφών».</p> <p>«Δε γυρνά κύριε! Σκεφτείτε την Κριστίν! την Κριστίν!...»</p> <p>Ο Πέρσης είπε ψυχρά: «Θα κάνουμε ό,τι είναι ανθρωπίνως δυνατόν!... όμως, να ξέρετε πως αυτός μπορεί να μας σταματήσει ανά πάσα στιγμή!»</p> <p>«Είναι λοιπόν ο άρχων των τοίχων;»</p> <p>«Κυριαρχεί στους τοίχους, στις πόρτες, στις καταπακτές. Εμείς, τον αποκαλούμε μ' ένα όνομα που σημαίνει: λάτρης των καταπακτών».</p> <p>«Έτσι μου μίλησε και η Κριστίν... με το ίδιο μυστήριο, αποδίδοντάς του την ίδια δύναμη... Μα όλα αυτά μου φαίνονται απίστευτα!... Γιατί τούτοι οι τοίχοι να υπακούουν μόνο σ' εκείνον; Μήπως τους έχτισε αυτός;»</p> <p>«Μάλιστα, κύριε!»</p> <p>Και καθώς ο Ραούλ τον κοίταζε ταραγμένος, ο Πέρσης του έκανε νόημα να σωπάσει και μετά του έδειξε τον καθρέφτη... Ήταν κάτι σαν μια τρεμάμενη αντανάκλαση. Η διπλή τους εικόνα τρεμούλιασε σαν σε ταραγμένο νερό και μετά ακινητοποιήθηκε ξανά.</p> <p>«Βλέπετε, κύριε, πως δε γυρνά, τελικά... Ας</p>	<p>— Но почему? Он же не знал, что мы попытаемся спуститься вниз этим путем, не так ли?</p> <p>— Он мог заподозрить это — ведь ему известно, что я знаком с системой.</p> <p>— Он вам сам показывал ее?</p> <p>— Нет. Я следил за ним и за его загадочными исчезновениями и наконец нашел то, что искал.</p> <p>Это самая простая система с секретной дверью, механизм такой же древний, как священные дворцы в Фивах, каждый с сотней дверей и дельфийской тройной комнатой.</p> <p>— Зеркало не поворачивается! И Кристина, мсье, Кристина.</p> <p>— Мы предпримем все возможное, — холодно сказал перс, — но он может остановить нас, едва мы начнем действовать.</p> <p>— Он что же, контролирует стены?</p> <p>— Да, контролирует стены, двери и люки. В моей стране его называли именем, которое означает «любитель люков».</p> <p>— Вот так же Кристина говорила мне о нем — с такой же таинственностью, приписывая ему такую же ужасную силу... Но я не понимаю всего этого: почему стены подчиняются только ему? Ведь не он же их строил, правда?</p> <p>— Именно он.</p> <p>И пока Рауль недоуменно смотрел на него, перс сделал жест, призывающий к молчанию, и указал на зеркало. Их отражение, казалось, покрылось мелкой дрожью и сделалось неясным, как будто на зыбкой поверхности пруда, затем стало опять спокойным.</p> <p>— Видите, оно не поворачивается!</p>
---	--

πάμε απ' αλλού!»

«Απόψε δεν υπάρχει άλλος τρόπος!» δήλωσε με μια ιδιαίτερα πένθιμη φωνή ο Πέρσης... «και τώρα προσοχή! κι ετοιμαστείτε να τραβήξετε!»

Έτεινε το πιστόλι του προς τον καθρέφτη. Ο Ραούλ τον μιμήθηκε. Ο Πέρσης, με το ελεύθερο χέρι, τράβηξε τον νέο άντρα πάνω στο στήθος του και ξαφνικά, ο καθρέφτης γύρισε μέσα σε μια εκτυφλωτική λάμψη. Γύρισε, σαν τις περιστρεφόμενες πόρτες που χρησιμοποιούν τώρα στα δημόσια κτίρια... γύρισε, παρασύροντας τον Ραούλ και τον Πέρση, μεταφέροντάς τους απότομα από το πιο εκτυφλωτικό φως στο πιο βαθύ σκοτάδι.

21. ΣΤΑ ΥΠΟΓΕΙΑ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ

«Το χέρι ψηλά, νάστε έτοιμος να πυροβολήσετε ανά πάσα στιγμή!» επαναλάμβανε ο σύντροφος του Ραούλ.

Πίσω τους, ο τοίχος συνέχισε να γυρνά, έκανε έναν ολόκληρο κύκλο και ξανάκλεισε. Οι δυο άντρες έμειναν για μερικά λεπτά ακίνητοι, κρατώντας και την αναπνοή τους ακόμα.

Μέσα στο σκοτάδι βασίλευε απόλυτη σιωπή. Τελικά, ο Πέρσης αποφάσισε να κινηθεί και ο Ραούλ τον άκουσε που έπεσε στα γόνατα, ψάχνοντας με τα χέρια του να βρει κάτι.

Ξάφνου, μπρος στο νέο άντρα, το σκοτάδι φωτίστηκε λίγο από ένα μικρό φανάρι και ο Ραούλ ενστιχτώδικα τραβήχτηκε προς τα πίσω, λες για ν' αποφύγει την ανάκριση ενός μυστικού εχθρού. Δεν άργησε να καταλάβει βέβαια πως το φως ανήκε στον Πέρση.

Ο μικρός κόκκινος δίσκος περιπλανιόταν δειλά στα τοιχώματα, ψηλά, χαμηλά, τριγύρω τους.

Ο Ραούλ σκεφτόταν πως από κει θα 'πρεπε να 'χε περάσει και η Κριστίν την ημέρα που ακολούθησε τον Άγγελο της μουσικής. Αυτός θα 'πρεπε νάναι ο συνηθισμένος δρόμος που 'κανε ο Ερίκ για να έρθει μέσα από τους τοίχους να αιφνιδιάσει την Κριστίν και να

Πойдемте вниз каким-нибудь другим путем.

— Сегодня другого пути нет, — произнес перс печально. — А теперь будьте осторожны и приготовьтесь стрелять!

Стоя перед зеркалом, он поднял пистолет. Рауль сделал то же самое. Свободной рукой перс крепко прижал Рауля к себе. Вдруг зеркало стало двигаться в ослепительном блеске пересекающихся лучей — оно повернулось, как вращающаяся дверь, которые теперь устанавливают в общественных зданиях, повернулось, увлекая обоих мужчин из яркого света в кромешную тьму.

Глава 21 В подвалах Оперы

Держите пистолет в готовности аеу стрельбы, — опять быстро сказал перс Раулю.

Стена за их спиной закрылась, завершая круговое движение на точке вращения. Двое мужчин стояли несколько секунд затаив дыхание.

Наконец перс решился сделать движение. Рауль слышал, как он опустился на колени, нащупывая что-то.

Вдруг темноту перед Раулем тускло осветил свет маленького фонаря. Он инстинктивно отступил назад, во тьму, чтобы скрыться от всевидящего ока невидимого врага, но быстро понял, что фонарь принадлежал персу.

Маленький красный круг скользил по стенам, потолку, полу. Стена справа была каменной, слева — деревянной.

Рауль сказал себе, что Кристина шла этим путем, следуя за голосом Ангела музыки. И, должно быть, отсюда обычно появлялся Эрик, когда проходил через стены, чтобы застать Кристину врасплох и заинтриговать ее.

εκμεταλλευτεί την αθωότητα και την καλή της πίστη.

Και ο Ραούλ, που θυμόταν τα λόγια του Πέρση, σκέφτηκε πως με κάποιο μυστηριώδη τρόπο, τούτον το δρόμο τον είχε φτιάξει το ίδιο το φάντασμα.

Αργότερα θα μάθαινε πως απλά, ο Ερίκ είχε ανακαλύψει τον κρυφό διάδρομο και πως για καιρό ήταν ο μόνος που γνώριζε την ύπαρξή του.

Ο διάδρομος είχε κατασκευαστεί την εποχή της Κομμούνας του Παρισιού, για να μπορούν οι δεσμοφύλακες να οδηγούν κατευθείαν τους φυλακισμένους τους στα κελιά που υπήρχαν στα υπόγεια. Οι ομοσπονδιακοί, είχαν καταλάβει το κτίριο αμέσως μετά τις 18 Μάρτη.

Το πάνω τμήμα του το χρησιμοποιούσαν ως ορμητήριο των προπαγανδιστών, που είχαν αναλάβει να μεταφέρουν σε όλα τα διαμερίσματα της πόλης του Παρισιού τις εμπρηστικές τους διακηρύξεις, και το κάτω μέρος του σαν κρατικές φυλακές.

Ο Πέρσης γονάτισε και ακούμπησε το φανάρι κάτω. Έμοιαζε πολύ απασχολημένος με κάτι που ήταν στο πάτωμα· ξαφνικά όμως, έκρυψε το φως.

Τότε ο Ραούλ άκουσε έναν ελαφρύ θόρυβο διακόπτη και είδε στο πάτωμα του διαδρόμου ένα λιγοστά φωτισμένο τετράγωνο. Ήταν σαν ν' άνοιγε ένα παράθυρο στα υπόγεια της Όπερας που ήταν ακόμη φωτισμένα. Ο Ραούλ, δεν έβλεπε πια τον Πέρση, αλλά ξαφνικά τον αισθάνθηκε δίπλα του και ένιωσε την αναπνοή του.

«Ακολουθήστε με και κάντε ό,τι θα κάνω».

Ο Ραούλ κατευθύνθηκε προς το φωτεινό φεγγίτη. Τότε, είδε τον Πέρση που γονάτιζε για μια ακόμη φορά και αφού κρεμάστηκε με τα χέρια του απ' το φεγγίτη αφέθηκε να γλιστρήσει στα υπόγεια. Ο Πέρσης, την ώρα που κατέβαινε, κρατούσε το πιστόλι του με τα δόντια.

Помня о словах перса, Рауль подумал, что этот маршрут был тайно проложен самим Эриком.

Позже он узнает, что Эрик нашел уже готовый секретный ход, о существовании которого долгое время никому, кроме него, не было известно.

Этот ход был проделан в дни Парижской коммуны для того, чтобы тюремщики могли отводить своих заключенных прямо в камеры, которые были сделаны в подвалах, поскольку повстанцы заняли здание Оперы сразу же после восстания 18 марта 1871 года.

Они превратили нижнюю часть здания в государственную тюрьму, а верхнюю — в место запуска воздушных шаров, наполненных горячим воздухом, которые должны были разносить их будоражащие прокламации за пределы города.

Перс встал на колени и поставил фонарь на пол. Некоторое время он, казалось, что-то поспешно делал на полу, затем неожиданно потушил фонарь.

Рауль услышал слабый щелчок и увидел квадрат очень тусклого света на полу коридора — как будто только что открыли окно в слабо освещенные подвалы Оперы. Он больше не видел перса, но чувствовал его рядом с собой, слышал его дыхание.

— Следуйте за мной и делайте все, что делаю я.

Рауля повели к квадрату света. Затем перс опять встал на колени, схватился за край отверстия и сполз вниз, в подвал, держа пистолет зубами.

Ήταν περίεργο, μα ο υποκόμης είχε απόλυτη εμπιστοσύνη στον Πέρση. Παρά το ότι δεν ήξερε τίποτα γι' αυτόν και τα λεγόμενά του δεν έκαναν άλλο από το να μεγαλώνουν το μυστήριο αυτής της περιπέτειας, δεν είχε καμιά απολύτως αμφιβολία πως σ' αυτήν την κρίσιμη στιγμή ο Πέρσης ήταν με το μέρος το δικό του και εναντίον του Ερίκ. Η ταραχή του, όταν του μίλησε για το «τέρας», του φάνηκε ειλικρινής και το ενδιαφέρον του αληθινό.

Άλλωστε, αν ο Πέρσης είχε κακό σκοπό για τον Ραούλ, δε θα τον είχε οπλίσει με τα ίδια του τα χέρια. Και τελικά, για να πούμε όλη την αλήθεια: έπρεπε πάση θυσία να βρει την Κριστίν! Ο Ραούλ δεν είχε άλλη δυνατότητα επιλογής. Αν είχε διστάσει, έστω και γιατί θα αμφισβητούσε τις καλές προθέσεις του Πέρση, ο νέος άντρας θα θεωρούσε τον εαυτό του δειλό και τιποτένιο

Τώρα, ήρθε η σειρά του Ραούλ να γονατίσει και να κρεμαστεί με τα δυο του χέρια από την καταπακτή.

«Αφήστε τα χέρια σας!» άκουσε κι αφέθηκε να πέσει στην αγκαλιά του Πέρση που του είπε να ριχτεί αμέσως μπρούμυτα και που ξανάκλεισε την καταπακτή δίχως ο Ραούλ να καταλάβει πώς· τέλος, ξάπλωσε κι αυτός πλάι στον υποκόμη.

Ο Ραούλ, θέλησε να τον ρωτήσει κάτι, όμως το χέρι του Πέρση του 'κλείσε το στόμα· αμέσως μετά άκουσε μια φωνή που αναγνώρισε: ήταν η φωνή του αστυνόμου που τον είχε ανακρίνει λίγο πριν.

Ο Ραούλ και ο Πέρσης, εκείνη την ώρα βρισκότουσαν πίσω από κάτι σαν φράχτη που τους έκρυβε εντελώς. Εκεί κοντά ήταν μια στενή σκάλα που οδηγούσε σ' ένα μικρό δωμάτιο. Εδώ έπρεπε να βρίσκεται ο αστυνόμος, που πήγαινε πέρα δώθε κάνοντας διάφορες ερωτήσεις· άκουγαν το θόρυβο των βημάτων του και τον ήχο της φωνής του.

Το φως ήταν αδύναμο, όμως, επειδή μόλις είχαν βγει από το απόλυτο σκοτάδι του μυστικού διαδρόμου, ο Ραούλ δε δυσκολεύτηκε καθόλου να διακρίνει τι

Странно, но Рауль полностью доверял этому человеку. Хотя он ничего не знал о нем и его слова придали еще большую таинственность приключению, виконт верил, что перс был с ним против Эрика в это решающее время. Его чувства казались неподдельными, когда он говорил о «монстре», и интерес, который он проявил к Раулю, не вызывал подозрений.

И наконец, если бы у него были какие-нибудь дурные намерения в отношении Рауля, он не дал бы ему пистолет. Кроме того, Рауль должен был разыскать Кристину любой ценой, и у него не оставалось выбора средств. Если бы он колебался или даже сомневался относительно намерений перса, он считал бы себя подлым трусом.

Рауль тоже встал на колени и ухватился обеими руками за край люка.

— Пошли, — услышал он и упал вниз. Перс поймал его, приказал лечь на пол, закрыл над ними люк чем-то, чего Рауль не мог видеть, и лег рядом.

Молодой человек хотел попросить объяснений, но рука перса зажала его рот, и он сразу же услышал голос, в котором узнал голос полицейского комиссара Мифруа.

Рауля и перса скрывала перегородка. Рядом узкая лестница вела наверх, в маленькую комнату, в которой Мифруа, видимо, ходил взад и вперед и задавал вопросы, потому что они слышали его шаги и голос.

Освещение было очень слабым, но после кромешной темноты коридора наверху Рауль без особых затруднений мог различать очертания вещей.

<p>βρισκόταν γύρω του.</p> <p>Δεν μπόρεσε να συγκρατήσει ένα υπόκωφο επιφώνημα, γιατί γύρω του βρισκόντουσαν τρία πτώματα.</p> <p>Το πρώτο κείτονταν πάνω στο στενό κεφαλόσκαλο της μικρής σκάλας που ανέβαινε ως απάνω, στην πόρτα που πίσω της βρισκόταν ο αστυνόμος. Τα άλλα δύο είχαν κυλίσει στο κάτω μέρος της σκάλας κι είχαν τα χέρια σταυρωμένα.</p> <p>Ο Ραούλ, περνώντας τα δάχτυλά του μέσα απ' το «φράχτη» που τους έκρυβε μπόρεσε ν' αγγίξει το χέρι του ενός απ' τους δυστυχημένους.</p> <p>«Σιωπή!» ψιθύρισε ο Πέρσης. Είχε δει κι αυτός τα πτώματα και με μια λέξη εξήγησε το γεγονός:</p> <p>«Αυτός!»</p> <p>Τώρα, η φωνή του αστυνόμου ακουγόταν πιο δυνατά. Ζητούσε από το διευθυντή σκηνης να του εξηγήσει πώς λειτουργεί το σύστημα του φωτισμού. Πρέπει λοιπόν, να βρίσκονταν μπρος στο «παιχνίδι του αρμόνιου» ή σε κάποιο από τα εξαρτήματά του.</p> <p>Αντίθετα απ' ό,τι θα πίστευε κανείς, ειδικά όταν μιλάμε για το θέατρο της Όπερας, το «παιχνίδι του αρμόνιου» δεν έχει καμιά σχέση με τη μουσική. Εκείνη την εποχή, χρησιμοποιούσαν τον ηλεκτρισμό μόνο για ορισμένα σκηνικά εφέ και για τα κουδούνια.</p> <p>Το τεράστιο κτίριο και η σκηνή φωτιζόντουσαν με γκάζι και συγκεκριμένα με υγραέριο το οποίο ρύθμιζαν ανάλογα με το φωτισμό που απαιτούσε το κάθε σκηνικό. Αυτό γινόταν με τη βοήθεια ενός ειδικού εργαλείου που ήταν κατασκευασμένο από πολλούς σωλήνες, γι' αυτό και το ονόμασαν «αρμόνιο».</p> <p>Κοντά στην τρύπα απ' όπου διοχέτευαν το αέριο, υπήρχε μια μικρή καμπίνα για το διευθυντή του φωτισμού. Απ' αυτήν την καμπίνα ο διευθυντής του φωτισμού έδινε οδηγίες στους υπαλλήλους και επέβλεπε το τι</p>	<p>И он не смог сдержать слабого восклицания, когда увидел три тела.</p> <p>Одно лежало на узкой площадке маленькой лестницы, ведущей наверх, к двери, за которой был слышен голос Мифруа; два других скатились вниз по лестнице и лежали с раскинутыми руками. Если бы</p> <p>Рауль протянул руку через перегородку, за которой стоял, он мог бы коснуться одного из них.</p> <p>— Тише, — прошептал перс. Он тоже увидел тела и сказал только одно слово, которое объяснило все:</p> <p>— Он!</p> <p>Голос Мифруа стал громче. Он требовал информацию о системе освещения, и режиссер что-то говорил ему. Следовательно, комиссар был у трубы органа или в одной из соседних комнат.</p> <p>Вопреки тому, что думают, особенно в связи с оперным театром, труба органа не играла. В то время электричество использовалось только для определенных, весьма ограниченных сценических эффектов и для электрических звонков.</p> <p>Громадное здание и даже сама сцена все еще освещались газом. Водород использовался для того, чтобы регулировать и менять освещение сцены посредством специального аппарата, который и называли трубой органа — в нем было много труб.</p> <p>Ниша рядом с будкой суфлера предназначалась для старшего группы осветителей Моклера. Оттуда он давал указания своим помощникам и следил, чтобы они выполнялись. Моклер находился</p>
--	---

<p>γινόταν. Σ' αυτήν την καμπίνα έπρεπε κανονικά να βρίσκεται ο Μοκλέρ.</p> <p>Μόνο που ο Μοκλέρ δε βρισκόταν στην καμπίνα του και οι υπάλληλοι δεν ήταν στις θέσεις τους.</p> <p>«Μοκλέρ! Μοκλέρ!»</p> <p>Η φωνή του διευθυντή σκηνης αντηχούσε τώρα στα υπόγεια πολύ δυνατά. Όμως ο Μοκλέρ δεν απαντούσε.</p> <p>Είπαμε πριν πως μια μικρή πόρτα άνοιγε κι έβγαине σε μια μικρή σκάλα που κατέβαινε στο δεύτερο υπόγειο. Ο αστυνόμος την έσπρωξε αλλά η πόρτα δεν άνοιξε: «</p> <p>Για κοιτάχτε! Κοιτάξτε, κύριε διευθυντά, δεν μπορώ ν' ανοίξω αυτήν την πόρτα... είναι πάντα έτσι δύσκολο ν' ανοίξει;»</p> <p>Ο διευθυντής σκηνης δίνοντας μια δυνατή σπρωξιά με τον ώμο του προσπάθησε ν' ανοίξει την πόρτα. Κατάλαβε πως έσπρωχνε ταυτόχρονα κι ένα ανθρώπινο σώμα που αναγνώρισε αμέσως· δεν μπόρεσε να μην φωνάξει:</p> <p>«Μοκλέρ!»</p> <p>Όλοι αυτοί που ακολουθούσαν τον αστυνόμο σε τούτη την επίσκεψή του στο «αρμόνιο», προχώρησαν ανήσυχοι.</p> <p>«Ο δύστηχος! Είναι νεκρός!» αναστέναξε ο διευθυντής σκηνης.</p> <p>Όμως ο κύριος Μιφρουά, ο αστυνόμος, που τίποτα δεν μπορεί να τον αιφνιδιάσει, είχε κιόλας σκύψει πάνω από το μεγάλο αυτό σώμα και είπε:</p> <p>«Όχι, απλά, είναι τύφλα στο μεθύσι!...»</p> <p>«Πρώτη φορά θα πρέπει να του συμβαίνει κάτι τέτοιο», δήλωσε ο διευθυντής σκηνης.</p> <p>«Τότε, ίσως του 'δωσαν κάποιο ναρκωτικό... Είναι πολύ πιθανό».</p>	<p>в этой нише во время каждого спектакля.</p> <p>Но теперь в нише не было ни его, ни его помощников.</p> <p>— Моклер! Моклер!</p> <p>Голос режиссера гремел в подвалах, как в барабане. Но Моклер не отвечал.</p> <p>Мы говорили, что дверь вела на маленькую лестницу, которая шла сверху, из второго подвала. Мифруа пытался открыть ее, но она не поддавалась.</p> <p>— В чем дело? — сказал он режиссеру. — Дверь, кажется, заблокирована. Она всегда открывается с таким трудом?</p> <p>Энергично надавив на дверь плечом, режиссер наконец открыл ее. Он не смог сдержать восклицания: он увидел человеческое тело.</p> <p>— Моклер!</p> <p>Все пришедшие вместе с Мифруа к трубе органа с тревогой бросились вперед.</p> <p>— Он мертв, бедняга! — простонал режиссер.</p> <p>Мифруа, которого, казалось, ничто уже не удивляло, наклонился над длинным телом.</p> <p>— Нет, — сказал он, — он мертвецки пьян. Поверьте, это не одно и то же.</p> <p>— Если это так, то подобное случилось с ним впервые, — заявил режиссер.</p> <p>— Тогда, может быть, ему дали наркотик. Это вполне возможно.</p>
---	--

<p>Ο Μιφρουά σηκώθηκε, κατέβηκε μερικά σκαλοπάτια ακόμα και φώναξε:</p> <p>«Κοιτάξτε!»</p> <p>Στη λάμψη ενός μικρού κόκκινου φαναριού είδε στη βάση της σκάλας δυο ακόμη σώματα. Ο διευθυντής σκηνής αναγνώρισε τους βοηθούς του Μοκλέρ... Ο Μιφρουά κατέβηκε, τους εξέτασε.</p> <p>«Κοιμούνται βαθιά», είπε. «Πολύ περίεργο! Δεν μπορούμε πλέον να αμφισβητούμε την παρέμβαση κάποιου άγνωστου στην καμπίνα του φωτισμού... και προφανώς, αυτός ο άγνωστος ήταν στην υπηρεσία του απαγωγέα!...</p> <p>Μα, τι τρελή ιδέα ν' αρπάξει μια καλλιτέχνίδα επί σκηνής!... Αυτό είναι σίγουρα ριψοκίνδυνο και πολύ δύσκολο... μια πρόκληση!...</p> <p>Φωνάξτε μου το γιατρό του θεάτρου».</p> <p>Και ο Μιφρουά επανέλαβε:</p> <p>«Περίεργη, πολύ περίεργη υπόθεση!»</p> <p>Μετά, γύρισε στο μικρό δωμάτιο και απευθυνόμενος στους άλλους, που ούτε ο Ραούλ ούτε ο Πέρσης μπορούσαν να δουν, ρώτησε:</p> <p>«Τι έχετε να πείτε για όλ' αυτά, κύριοι; Είσαστε οι μόνοι που δεν έχετε πει τη γνώμη σας. Ωστόσο, δεν μπορεί, θα πρέπει και σεις να 'χετε κάποια άποψη...»</p> <p>Τότε, ο Ραούλ κι ο Πέρσης είδαν από το κεφαλόσκαλο να εμφανίζονται οι δυο τρομαγμένες σκιές των κυρίων διευθυντών — από κει φαινόταν μόνο οι σκιές τους — και άκουσαν την ταραγμένη φωνή του Μονσαρμέν:</p> <p>«Κύριε αστυνόμε, εδώ συμβαίνουν πράγματα που δεν μπορούμε να εξηγήσουμε!» Οι σκιές τους εξαφανίστηκαν.</p> <p>«Ευχαριστώ για την πληροφορία, κύριοι», είπε ειρωνικά ο Μιφρουά.</p>	<p>— Μιφρουά выпрямился, сделал несколько шагов вниз и вдруг закричал:</p> <p>— Смотрите!</p> <p>Два тела лежали внизу на ступеньках, освещаемые тусклым светом маленького красного фонаря. Режиссер узнал помощников Моклера. Мифруа спустился и приложил ухо к груди каждого.</p> <p>— Они крепко спят, — сказал он. — Странное дело! Очевидно, кто-то вмешался в работу осветителей, — и это лицо заодно с похитителем.</p> <p>Но что за странная идея похищать певицу прямо со сцены! Это случай, когда идут самым «трудным путем», если таковой был!</p> <p>Пошлите за доктором. —</p> <p>И он повторил:</p> <p>— Странно! Очень странно! —</p> <p>Комиссар вернулся к маленькой комнате и заговорил с людьми, которых Рауль и перс не могли видеть с места, где они находились.</p> <p>— Что вы скажете на все это, господа? Вы единственные, кто не сказал, что думает на этот счет, но должно же у вас быть какое-то мнение относительно происходящего?</p> <p>Рауль и перс увидели унылые лица двух директоров, появившихся над площадкой и услышали, как Мушармен произнес голосом, полным волнения:</p> <p>— Здесь происходят вещи, которые мы не можем объяснить.</p> <p>— Спасибо за эту информацию, — сказал Мифруа саркастически.</p>
---	--

Ο διευθυντής σκηνης όμως, του οποίου το σαγόνι ξεκουραζόταν μέσα στη χούφτα του δεξιού του χεριού, στάση που είναι αναμφισβήτητο δείγμα βαθιάς περισυλλογής, είπε:

«Δεν είναι η πρώτη φορά που ο κύριος Μοκλέρ κοιμάται μέσ' στο θέατρο. Θυμάμαι πως ένα βράδυ τον είχα βρει να ροχαλίζει στην καμπίνα του, δίπλα στην καπνοθήκη του».

«Έχει περάσει πολύς καιρός από τότε;» ρώτησε ο κύριος Μιφρουά, ενώ σκούπιζε σχολαστικά τα κρύσταλλα του λορνιόν του, γιατί ο κύριος αστυνόμος ήταν μύωπας, κάτι που μπορεί να συμβεί και στα ωραιότερα μάτια του κόσμου.

«Θεέ μου!...» είπε ο διευθυντής σκηνης «...όχι, δεν έχει περάσει πολύς καιρός... Για σταθείτε!... Ήταν το βράδυ... Μα την πίστη μου... ναι... ήταν το βράδυ, ξέρετε, κύριε αστυνόμε, το βράδυ που ακούστηκε αυτό το διαβόητο κουάξ!...»

«Αλήθεια, ήταν εκείνο το βράδυ που η Καρλότα ξεστόμισε το κουάξ;» Ο κύριος Μιφρουά, αφού ξανάβαλε το ματογυάλι του, κοίταξε επίμονα το διευθυντή σκηνης λες κι ήθελε να διεισδύσει στη σκέψη του.

«Καπνίζει λοιπόν ο Μοκλέρ;...» ρώτησε μ' ένα ανέμελο ύφος.

«Και, βέβαια, κύριε αστυνόμε... Για σταθείτε!... να η καπνοθήκη του, εδώ σ' αυτό το πλακάκι. Α! είναι μεγάλος καπνιστής...»

«Και γω το ίδιο!» είπε ο κύριος Μιφρουά κι έβαλε την καπνοθήκη στην τσέπη του.

Ο Ραούλ και ο Πέρσης, δίχως κανείς ν' αντιληφθεί την παρουσία τους, παρακολούθησαν τη μεταφορά από τους τεχνικούς των τριών σωμάτων.

Ο αστυνόμος τους ακολούθησε και ανέβηκε, μαζί μ' όλον τον υπόλοιπο κόσμο πίσω του. Για μερικά λεπτά, εξακολούθησαν ν' ακούνε τα βήματά τους απ' το πλατό.

Режиссер, поддерживая подбородок ладонью правой руки, что было явным признаком глубокой задумчивости, сказал:

— Это не первый случай, когда Моклер заснул во время спектакля. Я вспоминаю, что нашел его однажды храпящим в нише, а рядом валялась его табакерка.

— Когда это было? — поинтересовался Мифруа, тщательно протирая стекла своего пенсне, ибо был близорук, что случается и с самыми красивыми глазами в мире.

— Не так давно. Давайте посмотрим... Это было вечером... Ага, это было в тот вечер, когда Карлотта издала свое знаменитое кваканье! Помните?

— В самом деле? — сказал Мифруа. — Вечер, когда Карлотта издала свое знаменитое кваканье? — Надев пенсне, он пристально посмотрел на режиссера, будто пытаюсь прочесть, что у того на уме.

— Так Моклер нюхает табак? — спросил он небрежно.

— Да. Посмотрите: вон на полке его табакерка. Да, он часто нюхает табак.

— Я тоже, — сказал Мифруа и положил табакерку в свой карман.

Рауль и перс, присутствие которых осталось незамеченным, наблюдали, как рабочие сцены унесли тела.

Мифруа стал подниматься, и все остальные последовали за ним по лестнице. Затем несколько минут их шаги были слышны наверху, на сцене.

Όταν έμειναν μόνοι, ο Πέρσης έκανε νόημα στον Ραούλ να σηκωθεί. Ο Ραούλ σηκώθηκε, δίχως ωστόσο να προσέχει τη στάση που του είχε συμβουλέψει ο Πέρσης. Ο Πέρσης του ζήτησε ξανά να είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμος να πυροβολήσει, ό,τι κι αν συμβεί.

«Μα, έτσι κουράζεται το χέρι μου αδίκως!» μουρμούρισε ο Ραούλ «κι όταν θα πυροβολήσω δε θάμαι καθόλου σίγουρος για το τι πυροβολώ!»

«Τότε, μην κρατάτε το όπλο συνέχεια με το ίδιο χέρι!» πρότεινε συμβιβαστικά ο Πέρσης.

«Δεν ξέρω να πυροβολώ με τ' αριστερό!»

Σ' αυτό ο Πέρσης απάντησε με την παρακάτω δήλωση που, οπωσδήποτε, δε στόχευε στο να ξεκαθαρίσει την κατάσταση μέσα στο αναστατωμένο μυαλό του νέου άντρα:

«Το θέμα δεν είναι να πυροβολήσετε με το δεξί η με τ' αριστερό. Το θέμα είναι να έχετε πάντα το ένα σας χέρι έτσι, σαν νάταν έτοιμο να τραβήξει τη σκανδάλη, το μπράτσο μισοτεντωμένο. Όσο για το ίδιο το πιστόλι, τελικά, θα μπορούσατε και να το βάλετε στην τσέπη σας».

Και πρόσθεσε:

«Αυτό πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητό, αλλιώς δεν εγγυούμαι πλέον για τίποτα! Είναι ζήτημα ζωής και θανάτου. Τώρα, σιωπή κι ακολουθήστε με!»

Βρισκόντουσαν στο δεύτερο υπόγειο. Ο Ραούλ, στο φως μερικών ακίνητων φαναριών που υπήρχαν εδώ και κει, έβλεπε ένα απειροελάχιστο μέρος αυτής της αλλόκοτης, εξαίσιας αβύσσου, που είναι ταυτόχρονα διασκεδαστική σαν παιδικό παιχνίδι και τρομαχτική σαν βάραθρο. Έβλεπε ένα απειροελάχιστο μέρος από τα υπόγεια της Όπερας.

Είναι καταπληκτικά και είναι πέντε.

Ανταποκρίνονται στις σκηνικές ανάγκες. Σ' αυτά τα υπόγεια υπάρχουν όλες οι καταπακτές και τα ανοίγματα που χρειάζονται για να εμφανιστούν ή να εξαφανιστούν τα σκηνικά. Σκαλωσιές που υποβαστάζουν τις διάφορες καταπακτές.

Κοгда все ушли, перс сделал Раулю знак, чтобы он встал. Рауль поднялся, свой пистолет он, естественно, опустил. Однако перс приказал ему держать оружие в прежнем положении, что бы ни случилось.

— Но рука устает от этого, — пытался возразить ему Рауль, — и если придется стрелять, я все равно не смогу сделать это точно.

— Тогда держите пистолет в другой руке, — уступил перс.

— Я не могу стрелять с левой руки.

Перс сказал странные слова, которые, очевидно, мало прояснили Раулю ситуацию:

— Дело не в том, чтобы стрелять с левой или правой руки: единственное, что вы должны делать, так это продолжать держать одну из рук так, будто намереваетесь стрелять из пистолета. Что же до самого пистолета, то можете положить его в карман, если хотите.

Но делайте, как я говорю, или я не отвечаю ни за что! Это дело жизни и смерти! А теперь — тихо! Следуйте за мной.

Они находились во втором подвале. При тусклом свете нескольких ламп (желтое пламя было неподвижно в их стеклянных тюрмах) Рауль только мельком видел подвалы Оперы, эту фантастическую, грандиозную бездну, забавную, как кукольный спектакль, и пугающую, как бездонная преисподняя.

Эти подвалы ужасны; их насчитывается пять. Они воспроизводят план сцены с люками и пазами для декораций, за исключением того, что разрезы на полу сцены заменены рельсами. Под люками и разрезами есть поперечные рамы.

Πάσσαλοι φτιαγμένοι από μέταλλο ή από πέτρα, και διάφορα καλούπια σχηματίζουν σειρές σαν φράχτες, που αφήνουν όμως ένα πέρασμα για τα διάφορα σκηνικά τρικ. Όλ' αυτά τα «μηχανήματα» και εργαλεία τα συγκρατούν με σιδερένιους γάντζους, ανάλογα με τις ανάγκες της στιγμής. Τα υπόγεια είναι γεμάτα από τροχαλίες, τάμπουρα και μοχλούς, που χρησιμεύουν για τη μεταφορά μεγάλων σκηνικών ή για τις αλλαγές των σκηνικών και, καμιά φορά, για τις διάφορες εξαφανίσεις των προσώπων της θεατρικής παράστασης.

Οι κύριοι Χ., Ψ. και Ω., που έκαναν μια πολύ ενδιαφέρουσα μελέτη του έργου του Γκαρνιέ, λένε πως χάρη σ' αυτά τα υπόγεια μπορούν να μεταμορφώνονται τα τέρατα σε ωραίους καβαλάρηδες, κι οι φρικαλέες μάγισσες σε γοητευτικές νεράιδες.

Ο Σατανάς έρχεται απ' αυτά τα υπόγεια όπου και χάνεται ξανά. Από δω ξεπετιούνται οι φλόγες της Κόλασης, από δω ακούγονται οι χορωδίες των δαιμόνων.

...Και τα φαντάσματα, εδώ κυκλοφορούν σαν στο σπίτι τους...

Ο Ραούλ ακολουθούσε τον Πέρση υπακούοντας κατά λέξη στις συμβουλές του, δίχως να προσπαθεί καν να καταλάβει το νόημά τους... αφού η μόνη του ελπίδα ήταν αυτός.

...Πραγματικά, τι θα έκανε μέσα σ' αυτό το χάος δίχως το σύντροφό του; Θα ήταν αναγκασμένος, κάθε λίγο και λιγάκι να σταματά μπρος στα δοκάρια και τα σκοινιά που θα 'βρίσκε μπροστά του. Θα χανόταν μέσα σ' αυτόν το γιγαντιαίο ιστό αράχνης.

Αλλά, ακόμη κι αν κατάφερνε να τα βγάλει πέρα μ' όλ' αυτά τα σκοινιά και τα εργαλεία, που αδιάκοπα πολλαπλασιαζόντουσαν μπροστά τους, θα κινδύνευε ανά πάσα στιγμή να καταποντιστεί σε κάποια απ' αυτές τις καταπακτές που κάθε τόσο άνοιγαν μπροστά του και που το βλέμμα του δεν μπορούσε καν να υπολογίσει το βάθος τους!

Столбы, крепящиеся на железных или каменных подпорках или балках, образуют серию жестких задников, которые могут использоваться для сценических эффектов; Им придают дополнительную устойчивость, когда это необходимо, соединяя железными крюками. Лебедок и противовесов в подвалах — в изобилии. Они применяются для перемещения больших кусков декораций, постановки сцен трансформации и осуществления неожиданных исчезновений исполнителей для большего эффекта.

Это в подвалах, пишут Х, Y и Z в своем занимательном исследовании творения Гарнье, больных старых людей превращают в красивых молодых любовников, а страшных ведьм — в блистательных фей.

Из подвалов является Сатана, а потом уходит обратно вниз. Пламя ада поднимается оттуда, там собираются хоры демонов.

А привидения бродят по подвалам, как будто они здесь хозяева.

Рауль шел за персом, строго следуя его наставлениям, даже не пытаясь понять их, говоря самому себе, что этот человек — его единственная надежда.

Что бы он делал один в этом лабиринте? Он останавливался бы на каждом шагу в удивительной путанице балок и канатов. Его бы схватили в этой гигантской паутине, поскольку он не знал, как выпутаться из нее.

И даже если бы он смог пройти через эту сеть канатов и противовесов, которые постоянно встречались на их пути, он подвергался бы риску упасть в одну из дыр, время от времени появлявшихся в полу, ведя в бездонную тьму.

...Κατέβαιναν... Κατέβαιναν κι άλλο...

Τώρα, βρισκόντουσαν στο τρίτο υπόγειο. Η πορεία τους εξακολουθούσε κάθε τόσο να φωτίζεται από κάποιο μακρινό φανάρι...

Όσο πιο πολύ κατέβαιναν τόσο περισσότερες προφυλάξεις έπαιρνε ο Πέρσης... Δε σταματούσε να γυρνά πίσω, προς τον Ραούλ και να του υπενθυμίζει να κρατά την κατάλληλη στάση, δείχνοντάς του πώς ο ίδιος είχε τοποθετημένο το χέρι του, που τώρα ήταν άοπλο, στο ύψος του ματιού, σαν νάταν έτοιμος να πυροβολήσει...

Ξάφνου, μια βροντερή φωνή τους έκανε ν' ακινητοποιηθούν. Κάποιος από πάνω τους ούρλιαζε:

«Να έρθουν αμέσως στο πλατό όλοι οι φύλακες πορτών. Τους ζητά ο κύριος αστυνόμος!»

Άκουσαν βήματα και είδαν σκιές να γλιστρούν μέσ' στη σκιά. Ο Πέρσης είχε τραβήξει τον Ραούλ πίσω από ένα τρίποδο. Είδαν να περνούν κοντά τους, από πάνω τους, γέροντες καμπουριασμένοι από τα χρόνια και τα παμπάλαια φορτία των σκηνικών της Όπερας.

Μερικοί, μόλις που μπορούσαν να περπατήσουν... άλλοι, από συνήθεια είχαν σκυμμένη την πλάτη και τα χέρια προτεταμένα, αναζητώντας κάποια πόρτα για να την κλείσουν.

Γιατί, αυτοί οι γέροντες δεν ήταν άλλοι από τους φύλακες των πορτών... Παλιοί εργάτες, ανίκανοι πια για δουλειά, που κάποια φιλότροφη διοίκηση τους λυπήθηκε. Έτσι, τους έκανε «θυρωρούς πορτών» των υπογείων και των ανωγείων... Πηγαينوερχόντουσαν ασταμάτητα πάνω κάτω, κλείνοντας τις πόρτες — γι' αυτό και εκείνη την εποχή τους ονόμαζαν και «κυνηγούς ρευμάτων».

Είναι γνωστό πως τα ρεύματα κάνουν πολύ κακό στη φωνή.

Ο Πέρσης κι ο Ραούλ ευχαριστήθηκαν πολύ μ' αυτό το συμβάν, γιατί έτσι γλύτωναν από ανεπιθύμητες συναντήσεις. Βλέπετε, μερικοί απ' αυτούς τους «θυρωρούς», είτε από τεμπελιά είτε από ανάγκη, έμεναν συνέχεια

Они достигли уже третьего подвала и шли дальше и дальше при свете нескольких отдаленных тусклых ламп.

Чем ниже спускаясь они, тем осторожней, казалось, становился перс. Он все чаще оборачивался к Раулю и напоминал, чтобы тот продолжал держать руку так, как будто в ней был пистолет, хотя на самом деле пистолета не было.

Вдруг громкий голос заставил их остановиться.

Кто-то над ними кричал: «Закрывающие двери — срочно на сцену! Полицейский комиссар хочет вас видеть».

Послышались шаги, тени заскользили в темноте. Перс потянул Рауля за декорации. Они видели, как фигуры двигались мимо них и над ними — старые люди, согнутые от бремени лет и оперных декораций.

Некоторые из них едва волочили ноги, другие по привычке наклонялись вперед с протянутыми руками, пытаясь найти дверь, чтобы закрыть ее.

Это были люди, закрывающие двери, одряхлевшие бывшие рабочие сцены, которым администрация, скорее, из благотворительности поручила закрывать двери в подвалах и других частях здания. Они постоянно находились над сценой и под ней, и в те дни (я думаю, что они все умерли с того времени) их также называли «борцами со сквозняками». Неважно, откуда появляются сквозняки, — они очень вредны для голоса.

Перс и Рауль даже обрадовались, потому что случай избавил их от свидетелей. Некоторые из закрывающих двери от нечего делать, а также потому, что многие из них были бездомными, оставались в

στην Όπερα, ακόμη και τη νύχτα. Δεν ήταν διόλου απίθανο, μέσ' στα σκοτάδια, να σκοντάψουν πάνω τους, να τους ξυπνήσουν κι έπειτα να 'χουν να δίνουν εξηγήσεις. Ευτυχώς, η ανάκριση του κυρίου Μιφρούα προφύλασσε προς το παρόν τους δυο συντρόφους από τέτοια κακά συναπαντήματα.

Όμως, δε χάρηκαν για πολύ τη μοναξιά τους...

Τώρα, άλλες σκιές κατέβαιναν τον ίδιο δρόμο που λίγο πριν είχαν ανέβει οι «θυρωροί των πορτών».

Η κάθε μια από αυτές τις σκιές κρατούσε κι από ένα φανάρι... που κουνούσε πέρα δώθε, πάνω, κάτω, εξετάζοντας το γύρω χώρο... Ήταν φανερό πως έψαχναν για κάτι ή για κάποιον.

«Διάβολε!» μουρμούρισε ο Πέρσης... «δεν ξέρω τι ψάχνουν, όμως μπορεί να μας δουν... ας φύγουμε από δω γρήγορα!... Κύριε, μην ξεχνάτε να είστε πάντα σ' επιφυλακή! Έτοιμος να πυροβολήσετε αν χρειαστεί! Λυγίστε λίγο περισσότερο το χέρι σας! Έτσι μπράβο...»

Το χέρι πρέπει να βρίσκεται στο ύψος του ματιού σαν να είσατε σε μονομαχία και περιμένετε από στιγμή σε στιγμή το σύνθημα για να πυροβολήσετε! Αφήστε λοιπόν το πιστόλι στην τσέπη σας... Γρήγορα, ας κατέβουμε.

(Τράβηξε τον Ραούλ μέχρι το τέταρτο υπόγειο)...στο ύψος του ματιού!... Είναι ζήτημα ζωής και θανάτου!... Ελάτε από δω, απ' αυτή τη σκάλα! (Έφτασαν στο πέμπτο υπόγειο)...Α! κύριε! Τι μονομαχία! Τι μονομαχία!...»

Ο Πέρσης, ανάσανε μόνο όταν έφτασε στο πέμπτο υπόγειο. Τώρα, έμοιαζε να νιώθει κάπως περισσότερο ασφαλής από πριν, τότε που είχαν σταματήσει στο τρίτο υπόγειο, ωστόσο, εξακολουθούσε νάναι πάντα σ' επιφυλακή!...

Ο Ραούλ εντυπωσιάστηκε — και πάλι — δίχως ωστόσο να κάνει κανένα απολύτως σχόλιο, αφού άλλωστε δεν ήταν η καταλληλότερη ώρα για κάτι τέτοιο. Εντυπωσιάστηκε λοιπόν σιωπηλά απ' αυτήν την εκπληκτική αίσθηση

Οπερε (из лени или по необходимости) и проводили там ночь. Двое мужчин могли случайно споткнуться о них, разбудить, вызвать расспросы. Расследование Мифруа спасло их на время от столь нежелательных встреч.

Но радость перса и Рауля была недолгой. Какие-то люди спускались теперь по тем лестницам, по которым закрывающиеся двери поднимались наверх.

Каждый из них нес маленький фонарь и, очевидно, искал что-то или кого-то.

— Я не знаю, что они ищут, — прошептал перс, — но они вполне могут найти нас, если мы останемся здесь. Пойдемте! Спешите! Держите руку вверх в готовности для стрельбы. Согните ее побольше.

Держите руку перед глазами, как будто вы готовитесь драться на дуэли и ждете приказа стрелять. Оставьте ваш пистолет в кармане. Пойдемте вниз, быстро! —

Он повлек Рауля в четвертый подвал. — Держите руку перед глазами, это дело жизни и смерти! Здесь, сюда, вниз по этим ступеням. — Они достигли пятого подвала. — Ах, какая дуэль, мсье, какая дуэль!

В пятом подвале перс затаил дыхание. Он, кажется, чувствовал себя в большей безопасности, чем когда они остановились в третьем подвале, но все еще держал руку в прежнем положении.

И хотя Рауль ничего не сказал об этом, понимая, что не время, он опять подивился столь необычному методу самозащиты — держать пистолет в кармане, а руку в готовности для выстрела, перед глазами, —

αυτοάμυνας που τον διακατείχε και που εκφραζόταν με το να 'χει το πιστόλι στην τσέπη του ενώ ταυτόχρονοι το χέρι του ήταν πάντα έτοιμο να πυροβολήσει λες και κρατούσε το πιστόλι, στο «ύψος του ματιού», θέση αναμονής για το σύνθημα «Πυρ!» στις μονομαχίες της εποχής.
Σχετικά μ' αυτό, ο Ραούλ θυμήθηκε τα λόγια του Πέρση: «Είναι πιστόλια για τα οποία είμαι σίγουρος!»
Του φάνηκε παραπάνω από λογικό ν' αναρωτηθεί: «Τι μπορεί να τον ενδιαφέρει η σιγουριά για ένα πιστόλι που δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσει;»

Όμως, ο Πέρσης σταμάτησε τους συλλογισμούς του. Κάνοντάς του νόημα να μείνει στη θέση του, ανέβηκε μερικά σκαλιά στη σκάλα που μόλις είχαν κατέβει. Μετά, πολύ γρήγορα, πήγε κοντά στον Ραούλ.

«Είμαστε ηλίθιοι», του σφύριξε στ' αφτί.
«Σύντομα θα ξεφορτωθούμε τις σκιές με τα φανάρια... Είναι οι πυροσβέστες, που κάνουν τη συνηθισμένη τους περιπολία[6]».

Οι δυο άντρες παράμειναν σε στάση αναμονής, τουλάχιστον για πέντε ατελείωτα λεπτά. Μετά, ο Πέρσης τράβηξε και πάλι τον Ραούλ προς τη σκάλα που μόλις είχαν κατέβει. Αλλά, ξαφνικά με μια του κίνηση, τον διέταξε να ξαναμείνει ακίνητος. Μπροστά τους κάτι έμοιαζε να ταραίζει το σκοτάδι.

«Πέστε μπρούμυτα», ψιθύρισε ο Πέρσης.

Οι δυο άντρες ξάπλωσαν στο δάπεδο. Μόλις που πρόλαβαν. Μια σκιά, που αυτή τη φορά δεν κρατούσε κανένα φανάρι,... απλά μια σκιά περνούσε μέσα στη σκιά.
Πέρασε από δίπλα τους, σχεδόν τους άγγιξε.

Ένωσαν στα πρόσωπα τους το ζεστό αέρα από το παλτό του... Γιατί, μπόρεσαν να διακρίνουν πως η σκιά φορούσε ένα παλτό που την τύλιγε από την κορφή μέχρι τα νύχια. Στο κεφάλι είχε ένα μαλακό μάλλινο καπέλο.

Απομακρύνθηκε περπατώντας ξυστά στους τοίχους, στους οποίους, που και που, έδινε καμιά μικρή κλοτσιά.

позиция в которой дуэлянты того времени ждали приказа открыть огонь. Рауль вспомнил слова перса о надежности этих пистолетов. Но что толку в том, что у него надежные пистолеты, если он чувствует, что бесполезно применять их?

Όднако перс прервал смутные размышления Рауля. Он жестом показал молодому человеку оставаться на месте, сделал несколько шагов вверх по лестнице, по которой они только что спустились, затем вернулся и сказал вполголоса:

— Как глупо, что мы не догадались раньше! Но мы скоро избавимся от этих людей с фонарями: это пожарные, которые совершают обход.

Двое мужчин стояли, настороженно ожидая, по крайней мере, пять долгих минут. Затем перс повел Рауля назад к лестнице. Но вдруг дал сигнал остановиться и стоять тихо. В темноте перед ними что-то двигалось.

— Ложитесь, — прошептал перс.

Они легли на пол как раз вовремя: смутная фигура с фонарем прошла мимо так близко, что почти коснулась их.

Они могли достаточно отчетливо видеть, что фигура одета в плащ, который закутывал ее с головы до ног, и мягкую войлочную шляпу.

Человек удалился, держась ближе к стенам и иногда ударяя по ним, когда подходил к углу.

<p>«Ουφ!» αναστέναξε ο Πέρσης... «τη γλυτώσαμε... Αυτή η σκιά με ξέρει και ήδη μ' έχει πάει δυο φορές στους διευθυντές».</p> <p>«Είναι κάποιος από την αστυνομία του θεάτρου;» ρώτησε ο Ραούλ.</p> <p>«Κάποιος πολύ χειρότερος!» απάντησε ο Πέρσης χωρίς να δώσει άλλες εξηγήσεις.</p> <p>«Δε φαντάζομαι νάταν αυτός;»</p> <p>«Αυτός;... Αν δεν έρθει από πίσω θα δούμε τα χρυσαφένια μάτια του!... Α, έχουμε αυτό το πλεονέκτημα της νύχτας. Όμως, μπορεί και να 'ρθει από πίσω μας... περπατώντας σαν αγρίμι... κι είμαστε χαμένοι αν δεν έχουμε τα χέρια μας έτοιμα πάντα να πυροβολήσουν, στο ύψος του ματιού, μπροστά!»</p> <p>Ο Πέρσης, δεν είχε προλάβει να ολοκληρώσει για μια ακόμη φορά τη «ντιρεχτίβα» του, όταν μπρος στα μάτια των δύο αντρών εμφανίστηκε μια φανταστική μορφή.</p> <p>Μια μορφή πούταν ολόκληρη... ένα πρόσωπο... όχι μόνο δυο χρυσαφένια μάτια... αλλά ένα φλογισμένο πρόσωπο... μια φλεγόμενη μορφή!</p> <p>Ναι, μια φλεγόμενη μορφή που προχωρούσε σε ανθρώπινο ύψος, αλλά δίχως σώμα! Αυτή η μορφή ήταν φωτιά. Έλαμπε, έμοιαζε μέσα στη νύχτα, σαν μια φλόγα με ανθρώπινη μορφή.</p> <p>«Ω!» έκανε ο Πέρσης μέσα απ' τα δόντια του, «είναι η πρώτη φορά που τη βλέπω!... Ο πυροσβέστης, λοιπόν, δεν ήταν τρελός! Στ' αλήθεια την είχε δει!... Μα τι είναι αυτή η φλόγα;</p> <p>Δεν είναι αυτός! Όμως δεν αποκλείεται να είναι αυτός που μας τη στέλνει!... Προσοχή!... Προσοχή!... Το χέρι σας πάντα στο ύψος του ματιού! Για όνομα του Θεού!... στο ύψος του ματιού!»</p> <p>Η φλεγόμενη μορφή, που λες κι έβγαине απ' την κόλαση, αυτή η δαιμονική φιγούρα,</p>	<p>Перс вздохнул с облегчением: — Он был на волосок от меня! Этот субъект знает меня и дважды отводил в кабинет директоров.</p> <p>— Это кто-нибудь из полиции? — спросил Рауль.</p> <p>— Намного хуже! — ответил перс без дальнейших объяснений.</p> <p>— Но это не он, так ведь?</p> <p>— Он? Если он появится впереди, мы увидим его золотые глаза! Это наше преимущество в темноте. Но он может молча подкрасться к нам сзади. В этом случае мы будем покойниками, если не станем держать вверх руку, как будто готовы стрелять из пистолета.</p> <p>Едва перс произнес последнее слово, как перед ними появилось фантастическое лицо.</p> <p>Полное лицо, а не пара золотых глаз. Но это было светящееся лицо, огненное лицо!</p> <p>Да, горящее лицо, которое приблизилось к ним на высоте человеческого роста, но без тела!</p> <p>— Ох! — воскликнул перс низким голосом. — Я впервые столкнулся с этим! Тот пожарный не был сумасшедшим! Он в самом деле видел! Что это за пламя?</p> <p>Это не он, но, возможно, он послал его к нам. Осторожно! Не забывайте! Держите руку перед собой! Ради Бога, держите руку!</p> <p>Горящее лицо, которое казалось посланцем ада, горящим демоном, все еще двигалось к</p>
---	---

<p>εξακολουθούσε πάντα να προχωρά σε ανθρώπινο ύψος, ασώματη, μπρος στα έκκληκτα μάτια των δυο αντρών...</p> <p>«Ίσως να μας στέλνει αυτή τη μορφή από μπροστά για να μας αιφνιδιάσει από πίσω... ή απ' τα πλάγια... ποτέ δεν μπορείς να ξέρεις!</p> <p>Γνωρίζω πολλά από τα κόλπα του... αυτό εδώ όμως! Αυτό εδώ!... Δεν το 'χω μάθει ακόμη!... Ας φύγουμε από δω!... Προληπτικά!... καλύτερα, για κάθε ενδεχόμενο, ας πάρουμε τα μέτρα μας! Το χέρι στο ύψος του ματιού!»</p> <p>Και μ' αυτά τα λόγια, το 'βαλαν στα πόδια προς το βάθος του μεγάλου υπόγειου διαδρόμου που απλωνόταν μπροστά τους.</p> <p>Μετά από μερικά δευτερόλεπτα τρεχαλητού, που τους φάνηκε πως κράτησε αιώνες, σταμάτησαν.</p> <p>«Ωστόσο», λέει ο Πέρσης, «σπάνια έρχεται από δω! Αυτή η πλευρά δεν τον αφορά!... Δεν οδηγεί ούτε στη λίμνη ούτε στην κατοικία της λίμνης!... Όμως, ίσως ξέρει πως βρισκόμαστε στο κατόπι του!... Αν και του έχω υποσχεθεί πως θα τον αφήσω ήσυχο και πως δε θα ασχοληθώ άλλο με τις υποθέσεις του».</p> <p>Καθώς μιλούσε, γύρισε το κεφάλι του και ο Ραούλ το ίδιο.</p> <p>Είδαν πως η πύρινη κεφαλή εξακολουθούσε να βρίσκεται πίσω τους. Τους ακολουθούσε... Πρέπει να 'τρεξε κι αυτή κι απ' ό,τι φαίνεται, πιο γρήγορα από κείνους, γιατί τώρα έμοιαζε να βρίσκεται πολύ πιο κοντά τους.</p> <p>Την ίδια στιγμή, άρχισαν ν' ακούν έναν ήχο, έναν ακαθόριστο ήχο που τους ήταν αδύνατον να καταλάβουν από πού προερχόταν. Απλά συνειδητοποιούσαν πως αυτός ο θόρυβος έμοιαζε να μετακινείται και να πλησιάζει μαζί με τη φλεγόμενη μορφή.</p> <p>Ήταν κάτι σαν τρίξιμο, λες και χιλιάδες νύχια γλιστρούσαν σ' ένα μαυροπίνακα. Ήταν ένας τρομακτικά ανυπόφορος ήχος, σαν κι αυτόν που δημιουργείται όταν η κιμωλία που πιέζεται πάνω στον πίνακα, περιέχει σκληρά</p>	<p>двум напуганным мужчинам.</p> <p>— Возможно, он послал это лицо нам навстречу, — продолжал перс, — чтобы застать нас врасплох сзади или со стороны: с ним никогда не знаешь наперед.</p> <p>Мне знакомы многие его трюки, но не этот. Этого я еще не знаю. Бежим отсюда — лучше быть в безопасности, чем потом сожалеть! Бежим, и держите руку перед глазами!</p> <p>И они кинулись вниз по подземному проходу.</p> <p>Через несколько секунд, которые показались им долгими, долгими минутами, они остановились.</p> <p>— Он редко ходит этим путем, — сказал перс. — Эта сторона не интересуется его. Она не ведет ни к озеру, ни к его дому. Но, может быть, он уже знает, что мы напали на его след, несмотря на то, что я обещал не вмешиваться в его дела.</p> <p>Перс осмотрелся, Рауль сделал то же самое.</p> <p>Горящее лицо было позади них! Оно следовало за ними. Должно быть, тоже бежало и, возможно, быстрее, чем они, потому что теперь казалось, что демон приближается к ним.</p> <p>Одновременно они слышали звук, природу которого не могли определить. Ясно было одно — звук приближался вместе с пламенем в форме человеческого лица.</p> <p>Им казалось, будто тысячи ногтей царапали по классной доске или в кусочке мела находится маленький камушек, царапающий эту доску. Мучительный, невыносимый звук!</p>
--	---

πετρόματα.

Υποχωρούσαν συνεχώς, όμως η πύρινη κεφαλή εξακολουθούσε να προχωρά πλησιάζοντάς τους ολοένα και περισσότερο. Τώρα, μπορούσαν να ξεχωρίσουν τα χαρακτηριστικά της. Τα μάτια ήταν ολοστρόγγυλα και ακίνητα, η μύτη κάπως λοξή και το στόμα μεγάλο, με το κάτω χείλι σε σχήμα ημικύκλιου να κρέμεται. Κάτι σαν τα μάτια, τη μύτη και το χείλι του φεγγαριού, τον καιρό που το φεγγάρι είναι κατακόκκινο σαν αίμα.

Πώς αυτή η κόκκινη σελήνη γλιστρούσε μέσ' στα σκοτάδια σε ανθρώπινο ύψος δίχως να στηρίζεται πουθενά, δίχως σώμα, που έστω να φαίνεται πως τη στηρίζει;

Και πώς πήγαινε τόσο γρήγορα, ολόισια, με τα μάτια της ακίνητα, λες καρφωμένα; Κι όλος αυτός ο θόρυβος, αυτό το τρίξιμο, αυτός ο στριγγός ήχος που έσερνε μαζί της, από πού ερχόταν;

Κάποια στιγμή, ο Πέρσης και ο Ραούλ σταμάτησαν να υποχωρούν, επειδή πλέον δεν είχαν πού και κόλλησαν, έγιναν ένα με τον τοίχο, μη ξέροντας τι έμελλε να τους συμβεί εξαιτίας αυτής της ακατανόητης πύρινης φιγούρας και πάνω απ' όλα, εξαιτίας του θορύβου που γινόταν τώρα πιο δυνατός, περισσότερο υπόκωφος, πιο ζωηρός, «πολυάριθμος», γιατί σίγουρα αυτός ο θόρυβος σχηματιζόταν από εκατοντάδες άλλους μικρούς ήχους που μετακινιόντουσαν στο σκοτάδι, κάτω από την πύρινη κεφαλή.

Προχωρά, η πύρινη κεφαλή... νάτην! μαζί με το θόρυβο της!... νάτην δίπλα τους!...

Οι δυο σύντροφοι, που 'χαν γίνει ένα με τον τοίχο, νιώθουν τις τρίχες της κεφαλής τους να σηκώνονται απ' τη φρίκη, επειδή, τώρα πια, ξέρουν από πού έρχονται οι χίλιοι θόρυβοι.

Έρχονται όλοι μαζί, κοπαδιαστά, τυλιγμένοι στο σκοτάδι, κατά αμέτρητα βιαστικά μικρά κύματα, πιο γοργά από τα κύματα που πηγαиноέρχονται στην άμμο, καθώς η παλίρροια ανεβαίνει, πιο γοργά από τα μικρά κύματα της νύχτας που. αφρίζουν κάτω απ' το φεγγάρι, κάτω από την πύρινη

Рауль и перс пытались оторваться от горящего лица, но оно продолжало двигаться к ним, приближаясь. Они могли теперь ясно видеть его. Глаза были круглые и широко раскрытые, нос — немного искривленный, рот — большой, с отвисшей полукруглой нижней губой. Лицо напоминало кроваво-красную луну.

Как могла эта красная луна скользить в темноте на высоте человеческого роста, без всякой поддержки, без тела — видимого, по крайней мере?

И как она передвигалась так быстро со своими неподвижными, широко раскрытыми глазами? И что вызывало царапанье, скрежетанье, визг — все эти звуки, которые приближались вместе с этим ужасным лицом.

Наконец перс и Рауль поняли, что дальше отступать некуда. Они прижались к стене, не зная, что несет им это непостижимое чудовище и особенно этот звук, который становился все громче, сильнее, все более «кишащим», более «ритмичным», поскольку явно состоял из сотен более мелких звуков, идущих в темноту ниже горящего лица.

Огненный диск продолжал приближаться, пока почти не достиг того места, где стояли перс и Рауль.

Все еще прижавшись к стене, они чувствовали, что их волосы стали дыбом от ужаса, — они знали теперь, откуда идут эти многократные звуки.

Звуки шли от массы, уносимой в темноту бесчисленными волнами, более быстрыми, чем волны, которые набегают на пляж, когда поднимается прибой: это были маленькие ночные волны, пенящиеся при луне, при луне с горящим лицом.

φεγγαροκεφαλή.

Τα χιλιάδες μικροσκοπικά κύματα περνούν ανάμεσα στα πόδια τους, ανεβαίνουν πάνω τους, ακάθεκτα. Τότε ο Ραούλ και ο Πέρσης δεν μπορούν πια άλλο να συγκρατήσουν τις κραυγές φρίκης, έκπληξης και πόνου. Δεν μπορούν πια να συνεχίσουν να βρίσκονται σ' επιφυλακή με τα χέρια τους στο ύψος των ματιών — στάση μονομαχίας την ώρα της αναμονής του «Πυρ!». —

Τα χέρια τους κατεβαίνουν προς τις γάμπες τους για να διώξουν αυτές τις μικρές φωτεινές νησίδες που κυκλοφορούν πάνω σε κάτι μυτερά πράγματα, κύματα γεμάτα ποδαράκια, δόντια και νύχια που γρατζουνάνε.

Μάλιστα. Ο Ραούλ και ο Πέρσης είναι έτοιμοι να λιποθυμήσουν, όπως ακριβώς συνέβη και με τον πυροσβέστη Παπέν. Όμως, εκείνη τη στιγμή η πύρινη κεφαλή, που άκουσε τα ουρλιαχτά τους, στράφηκε προς το μέρος τους και τους μίλησε:

«Ακίνητοι! Τελείως ακίνητοι!... Και, κυρίως, μη με ακολουθήσετε!... Είμαι εγώ! Ο εξολοθρευτής των ποντικιών!... Αφήστε με να περάσω με τα ποντίκια μου!...»

Και απότομα η πύρινη κεφαλή, ενώ φώτιζε μπροστά της το διάδρομο, εξαφανίστηκε μέσα στα σκοτάδια. Απλό αποτέλεσμα του τρόπου μεταχείρισης του φαναριού από τον εξολοθρευτή των ποντικιών, λοιπόν. Λίγο πριν, για να μην τρομάξει τα ποντίκια που βρίσκονταν μπροστά του, είχε στρέψει το φως του φαναριού προς το μέρος του, φωτίζοντας έτσι το κεφάλι του. Τώρα, για να μπορέσει να απομακρυνθεί γρηγορότερα φωτίζει το χώρο μπροστά του., Έτσι, απομακρύνεται παρασύροντας μαζί του όλα αυτά τα κύματα από ποντίκια που σκαρφαλώνουν, που στριγγλίζουν, που κάνουν χίλιους δυο ανατριχιαστικούς θορύβους.

Ο Πέρσης και ο Ραούλ, ελεύθεροι πια, τρέμοντας ακόμη, ανασαίνουν μ' ανακούφιση.

«Θα 'πρεπε να θυμηθώ. Ο Ερίκ μου είχε μιλήσει για τον εξολοθρευτή των ποντικιών»,

Μαленькие волны пробежали между их ног и стали непреодолимо карабкаться наверх. Рауль и перс не могли больше сдерживать криков ужаса и боли. Ни один из них уже был не в состоянии держать руку перед глазами, в положении, которое принимали, как я говорил, дуэлянты того времени, ожидая приказа стрелять.

Их руки стряхивали с себя эти светящиеся маленькие волны, волны, полные ног, острых коготков и зубов.

Да, Рауль и перс были на грани обморока, как лейтенант Папен, пожарный. Но вот огненное лицо повернулось, услышав их крик, и произнесло:

— Не двигайтесь! Не двигайтесь! И что бы вы ни делали, не идите за мной! Я убиваю крыс, дайте мне пройти с моими крысами.

Огненный диск неожиданно исчез в тени, коридор впереди стал светлее. Прежде, чтобы не пугать крыс впереди себя, крысолов держал фонарь повернутым к своему лицу, освещая его, теперь, чтобы идти быстрее, он светил в темноту перед собой. Он спешил, увлекая за собой эти карабкающиеся, пищание волны крыс, все эти бесчисленные шумы.

Освободившись от ужаса, Рауль и перс стали дышать свободнее, хотя все еще продолжали дрожать.

— Я должен был помнить, что Эрик рассказывал об этом убийце крыс, — сказал

είπε ο Πέρσης...

«όμως δεν μου είχε πει πως έχει αυτήν την όψη... και είναι και περίεργο πώς δεν τον έχω συναντήσει ποτέ μέχρι τώρα. Α! λίγο έλειψε να πιστέψω πως επρόκειτο ξανά για κάποιο κόλπο του τέρατος!...» αναστέναξε... «Όμως, όχι... Δεν έρχεται ποτέ απ' αυτή τη μεριά!»

«Βρισκόμαστε λοιπόν πολύ μακριά από τη λίμνη, έτσι δεν είναι; Μα, τότε επιτέλους, κύριε, θα φτάσουμε στη λίμνη;... Πάμε να φύγουμε! Πάμε στη λίμνη!... Πάμε γρήγορα στη λίμνη!

Κι όταν φτάσουμε εκεί, θα φωνάξουμε, θα βροντήξουμε τους τοίχους, θα ουρλιάζουμε!... Η Κριστίν θα μας ακούσει!... Και αυτός θα μας ακούσει!... Και αφού τον γνωρίζετε θα μιλήσετε μαζί του!»

«Παιδί!» έκανε ο Πέρσης... «Αποκλείεται να μπούμε στην κατοικία της Λίμνης από τη λίμνη».

«Γιατί;»

«Γιατί ακριβώς εκεί είναι που το τέρας έχει προετοιμάσει την άμυνά του... Ακόμη και γω ο ίδιος, ποτέ δεν μπόρεσα να φτάσω στην άλλη όχθη!... στην όχθη όπου βρίσκεται το σπίτι!...

Έπρεπε πρώτα να διασχίσω τη λίμνη και, πιστέψτε με, η λίμνη είναι καλά φυλαγμένη!... Φοβάμαι πως όλοι αυτοί που έχουν χαθεί στα υπόγεια της Όπερας, παλιοί τεχνικοί, παλιοί «θυρωροί πορτών» που δεν ξανάδαμε ποτέ, απλά, κάποια στιγμή αποπειράθηκαν να διασχίσουν τη λίμνη...

Είναι τρομερό... Παρά λίγο να χαθώ και γω... Αν το τέρας δε με είχε αναγνωρίσει εγκαίρως... Σας δίνω μια συμβουλή, κύριε, μην πλησιάσετε ποτέ στη λίμνη... Και πάνω απ' όλα: βουλώστε τ' αφτιά σας αν τύχει κι ακούσετε τη φωνή της σειρήνας να τραγουδά το Φωνή κάτω από τη λίμνη».

«Μα τότε», είπε ο Ραούλ μέσα σ' ένα παραλήρημα ανυπομονησίας και οργής, «τότε τι κάνουμε εδώ;... Αν εσείς δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα για την Κριστίν, αφήστε

перс. —

Но он не говорил, что тот выглядит подобным образом, а я никогда не встречал его раньше. — Перс вздохнул. — Я подумал, что это еще один трюк монстра. Но нет, он никогда не приходит в эту часть подвалов.

— Мы очень далеко от озера? — нетерпеливо спросил Рауль. — Когда мы попадем туда? Пойдемте к озеру! К озеру!

Там мы позовем Кристину, мы потрясем стены, закричим. Она услышит нас. И он тоже. И поскольку вы знакомы, мы поговорим с ним.

— Вы рассуждаете как ребенок! — сказал перс. — Если мы направимся прямо к озеру, мы никогда не попадем к его дому.

— Почему?

— Потому что там он собрал всю свою охрану. Мне самому никогда не удавалось добраться до другого берега, того, где расположен дом.

Во-первых, надо пересечь озеро, а оно хорошо охраняется. Боюсь, что некоторые люди, которые исчезли и которых никогда больше не видели — бывшие рабочие сцены, старики, закрывающие двери, — просто пытались пересечь озеро.

Это ужасно! Меня самого чуть не убили там. Если бы монстр не узнал меня вовремя... Послушайтесь моего совета: никогда не появляйтесь у озера. И будьте готовы закрыть себе уши, если услышите пение подводного голоса, голоса сирены.

— Тогда что же мы делаем здесь? — спросил Рауль, охваченный лихорадочным нетерпением и гневом. — Если вы не можете ничем помочь Кристине, дайте мне,

<p>τουλάχιστον εμένα να προσπαθήσω για χάρη της».</p> <p>Ο Πέρσης προσπάθησε να ηρεμήσει τον νέον άντρα.</p> <p>«Μόνο ένας τρόπος υπάρχει για να σώσουμε την Κριστίν... πιστέψτε με... δεν είναι άλλος από το να μπούμε σ' αυτό το σπίτι, σ' αυτό το μέρος, δίχως να μας αντιληφθεί το τέρας».</p> <p>«Μπορούμε να ελπίζουμε κάτι τέτοιο, κύριε;»</p> <p>«Ε... μα, αν δεν έλπιζα κάτι τέτοιο, δε θα είχα έρθει να σας βρω!»</p> <p>«Και πώς μπορούμε να μπούμε στην κατοικία της Λίμνης δίχως να περάσουμε από τη λίμνη;»</p> <p>«Περνώντας από το τρίτο υπόγειο, απ' όπου αναγκαστήκαμε να φύγουμε κακήν κακώς... και όπου θα πρέπει να επιστρέψουμε από αυτό το δρόμο...»</p> <p>Πρέπει να σας το πω, κύριε», είπε ο Πέρσης με φωνή αλλαγμένη ξαφνικά... «θα σας πω ποιο ακριβώς είναι το μέρος που πρέπει να πάμε... Είναι ένα μέρος που βρίσκεται ανάμεσα σε ένα τρίποδο και ένα εγκαταλειμμένο σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης, ακριβώς το μέρος που βρέθηκε νεκρός ο Ζοζέφ Μπικέ...»</p> <p>«Α! Λέτε γι' αυτόν τον επικεφαλής των τεχνικών που βρήκαν κρεμασμένο;»</p> <p>«Μάλιστα κύριε», πρόσθεσε μ' έναν εντελώς ιδιαίτερο ύφος ο Πέρσης, «μιλάω γι' αυτόν, γι' αυτήν την περίπτωση που δεν μπόρεσαν να βρουν το σχοινί με το οποίο κρεμάστηκε!...»</p> <p>Λοιπόν... κουράγιο!... πάμε!... και τοποθετείστε ξανά το χέρι σας στη σωστή θέση, κύριε... Μα, πού βρισκόμαστε;»</p> <p>Ο Πέρσης άναψε ξανά το φανάρι του. Κατεύθυνε τη φωτεινή δέσμη προς τους δυο διαδρόμους που διασταυρώνονταν στη δεξιά γωνιά και που οι άκρες τους χάνονταν στο άπειρο.</p> <p>«Πρέπει να βρισκόμαστε», είπε, «στο μέρος</p>	<p>по крайней мере, умереть за нее.</p> <p>Перс попытался успокоить его:</p> <p>— Есть только один путь спасти ее, поверьте мне, это попасть в дом, чтобы монстр не знал об этом.</p> <p>— И мы можем надеяться на это?</p> <p>— Если бы не было надежды, я не пришел бы к вам!</p> <p>— Как же мы сможем попасть в дом у озера, не пересекая озера?</p> <p>— Из третьего подвала, откуда нам, к сожалению, пришлось уйти. Теперь мы вернемся туда.</p> <p>Я объясню вам, где точно находится это место. — Голос перса задрожал. Это между задником и декорациями из «Короля Лахора», как раз там, где умер Жозеф Бюке.</p> <p>— Главный рабочий сцены, которого нашли повешенным?</p> <p>— Да, его повесили, но веревку не смогли найти, — сказал перс странным голосом. —</p> <p>Пойдемте! Мужайтесь! Пойдемте, и опять держите вашу руку перед глазами. Но где мы?</p> <p>Перс вынужден был вновь открыть свой затемненный фонарь, осветив два огромных коридора, которые пересекались под прямым углом. Их сводчатые потолки, казалось, тянулись в бесконечность.</p> <p>— Мы должны быть, — сказать он, — в той</p>
--	--

<p>που προορίζεται για την αποχέτευση. Δε βλέπω καμιά φωτιά απ' τα καλοριφέρ τριγύρω».</p> <p>Προχώρησε μπροστά απ' τον Ραούλ, προσπαθώντας να βρει το δρόμο, σταματώντας απότομα κάθε φορά που φοβόταν την εμφάνιση κάποιου υδραυλικού. Μετά, αναγκάστηκαν να σταματήσουν για λίγο, εξαιτίας των αναλαμπών ενός είδους υπόγειου φούρνου, που εκείνη την ώρα έσβυνε.</p> <p>Ο Ραούλ αναγνώρισε τους δαίμονες που η Κριστίν του είχε πει πως είχε δει στη διάρκεια του πρώτου της ταξιδιού, την πρώτη μέρα της αιχμαλωσίας της.</p> <p>Έτσι, σιγά σιγά, έφταναν στο βάθος της τεράστιας αποθήκης, που βρισκόταν στα έγκατα της γης φτάνει να σκεφτεί κανείς πως είχαν σκάψει τη γη δεκαπέντε μέτρα κάτω από τα στρώματα του νερού, που απλωνόταν παντού σ' αυτό το τμήμα της πρωτεύουσας, και πως θα πρέπει να αφάιρεσαν όλο το νερό. Για να πάρετε μια ιδέα για την ποσότητα του νερού που αντλήθηκε θα πρέπει να φανταστείτε την επιφάνεια του Λούβρου και μιάμιση φορά το ύψος της Παναγίας των Παρισίων. Όλο το νερό συγκεντρώθηκε στη λίμνη.</p> <p>Εκείνη τη στιγμή, ο Πέρσης άγγιξε έναν τοίχο και είπε:</p> <p>«Αν δεν κάνω λάθος, αυτός εδώ είναι ένας τοίχος που μπορεί ν' ανήκει στην κατοικία της Λίμνης!»</p> <p>Χτυπούσε κάποιον τοίχο της αποθήκης. Ίσως είναι χρήσιμο για τον αναγνώστη να γνωρίζει πώς είναι κατασκευασμένοι οι τοίχοι και ο πάτος της αποθήκης.</p> <p>Για ν' αποφύγουν να έρχονται τα νερά, που περιβάλλουν την κατασκευή, σε άμεση επαφή με τα τοιχώματα υποστήριξης του χώρου όπου φυλάσσονται τροχαλίες, διάφορα εργαλεία, η απαραίτητη ξυλεία, κλειδωνιές, βαμμένα σκηνικά και, γενικά, όλα σχεδόν τα απαραίτητα υλικά και εργαλεία για τις παραστάσεις, τα οποία πρέπει να προστατεύονται από την υγρασία, ο</p>	<p>части, где расположены водопроводные сооружения. Но я не вижу огня из печей.</p> <p>Перс шел впереди Рауля, прокладывая дорогу и время от времени останавливаясь, чтобы не столкнуться с кем-нибудь из водопроводчиков.. Они старались избегать света своего рода подземных кузниц, которые затухали. Рядом с кузницами</p> <p>Рауль узнавал «демонов», которых мельком видела Кристина во время их первого путешествия и ее первого пленения.</p> <p>Таким путем они вернулись в громадные подвалы под сценой. Они, вероятно, были на дне того, что называли «ванной» (и поэтому на большой глубине, учитывая, что строители копали пятнадцать метров ниже уровня воды). Чтобы иметь представление о количестве воды, которую откачали строители, надо представить себе водоем такой же площадью, как двор Лувра, и глубиной в полторы высоты башен Нотр-Дам. И тем не менее строители должны были сохранить озеро.</p> <p>Перс постучал по стене и сказал:</p> <p>— Если не ошибаюсь, эта стена является частью дома у озера.</p> <p>Может быть, читателю небезынтересно узнать, как сооружались дно и стены «ванной».</p> <p>Чтобы избежать прямого контакта воды со стенами, поддерживающими всю установку «театрального аппарата», чьи написанные холсты, деревянные и металлические сооружения требовали защиты от сырости, архитектор вынужден был спроектировать двойную окружающую раму. Работа по ее строительству заняла целый год.</p>
---	---

αρχιτέκτονας πρόβλεψε παντού διπλή κάλυψη.

Γι' αυτήν την εργασία απαιτήθηκε ένας ολόκληρος χρόνος. Ο Πέρσης, τώρα μόλις, είχε χτυπήσει το πρώτο τοίχωμα της εσωτερικής κάλυψης. Για κάποιον που γνωρίζει την αρχιτεκτονική του μνημείου, η κίνηση του Πέρση έμοιαζε να εξυπονοεί πως η μυστηριώδης κατοικία του Ερίκ είχε κατασκευαστεί ακριβώς ανάμεσα στα τοιχώματα της διπλής αυτής κάλυψης, που αποτελείτο από έναν χοντρό τοίχο, ενισχυμένο με πασσάλους, μετά, από έναν τοίχο τούβλινο, μια τεράστια στρώση τσιμέντου κι ακόμη έναν τοίχο, αρκετών μέτρων πάχους.

Στο άκουσμα των λόγων του Πέρση, ο Ραούλ πήγε και κόλλησε πάνω στο τοίχωμα αδημονώντας ν' ακούσει κάτι.

Όμως δεν άκουσε τίποτα... τίποτα εκτός από κάποια μακρινά βήματα που αντηχούσαν πάνω στο πάτωμα, στο πάνω μέρος του θεάτρου.

Ο Πέρσης έσβυσε το φανάρι του ξανά.

«Προσοχή!» είπε... «προσοχή στο χέρι σας! Και τώρα ησυχία! Θα προσπαθήσουμε να μπούμε στην κατοικία του».

Τον τράβηξε μέχρι τη μικρή σκάλα που μόλις πριν λίγο είχαν κατέβει.

Ξανανέβηκαν, σταματώντας σε κάθε σκαλοπάτι για ν' αφουγκραστούν μέσ' στη σιωπή και το σκοτάδι... Έτσι, βρέθηκαν στο τρίτο υπόγειο...

Τότε, ο Πέρσης έκανε νόημα στον Ραούλ να γονατίσει κι έτσι γονατισμένοι και στηριζόμενοι στο ένα τους χέρι — το άλλο ήταν πάντα σε θέση επιφυλακής — έφτασαν στο τοίχωμα που ήταν στο βάθος βάθος.

Πάνω σ' αυτό το τοίχωμα υπήρχε ένα τεράστιος καμβάς από το σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης. ...Και, δίπλα σ' αυτό το ντεκόρ, ένα τρίποδο... Ανάμεσα σ' αυτό το σκηνικό κι αυτό το τρίποδο υπήρχε ίσα ίσα χώρος για ένα ανθρώπινο σώμα. Ένα σώμα, που μια μέρα βρήκαν κρεμασμένο... το σώμα του Ζοζέφ

Это была стена первой внутренней рамы, по которой стучал перс, говоря Раулю о доме у озера. Тем, кто знаком с архитектурой здания, жест перса, казалось, указывал, что загадочный дом Эрика сооружен внутри двойной рамы, которая представляла собой толстую стену, построенную как кессон, затем кирпичную стену, огромный слой цемента и еще одну стену толщиной в несколько метров,

Рауль прильнул к стене и замер, прислушиваясь.

Но он ничего не услышал, ничего, за исключением отдаленных шагов в верхней части здания.

Перс вновь затемнил фонарь.

— Осторожно! — сказал он. — Не забываете о руке. А теперь — молчание, потому что мы попытаемся попасть в дом.

Он повел Рауля к маленькой лестнице, по которой они спускались ранее вниз.

Теперь они поднялись по ней, останавливаясь на каждой ступеньке, пристально всматриваясь в темноту и прислушиваясь, пока не достигли третьего подвала.

Перс жестом указал Раулю встать на колени, затем, переползая на коленях и опираясь на одну руку (другую руку они все еще держали в требуемом положении), они добрались до задней стены.

Здесь стоял большой заброшенный задник для спектакля «Король Лахора», за этим задником находились другие декорации, между ними было достаточно места. Места для тела, которое однажды нашли повешенным, — тела Жозефа Бюке.

<p>Μπικέ.</p> <p>Ο Πέρσης, πάντα γονατισμένος, σταμάτησε. Αφουγκραζόταν. Για μια στιγμή φάνηκε να διστάζει και κοίταξε τον Ραούλ' μετά, τα μάτια του στάφηκαν προς τα πάνω, προς το δεύτερο υπόγειο απ' όπου ερχόταν η αδύναμη ανταύγεια κάποιου φαναριού.</p> <p>Προφανώς, το φως αυτό ενοχλούσε τον Πέρση.</p> <p>Τέλος, κούνησε το κεφάλι και αποφάσισε. Γλίστρησε ανάμεσα στο τρίποδο και το σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης.</p> <p>Ο Ραούλ ήταν όρθιος. Το ελεύθερο χέρι του Πέρση ψηλάφιζε το τοίχωμα. Ο Ραούλ, για μια στιγμή, τον είδε να σπρώχνει το τοίχωμα όπως παλιότερα είχε σπρώξει τον τοίχο στο καμαρίνι της Κριστίν... Και μια πέτρα υποχώρησε... Τώρα, στο τοίχωμα υπήρχε μια τρύπα...</p> <p>Ο Πέρσης έβγαλε το πιστόλι απ' την τσέπη του κι έκανε νόημα στον Ραούλ να τον μιμηθεί. Οπλισε τη σκανδάλη.</p> <p>Αποφασιστικά, πάντα στα γόνατα, μπήκε στη τρύπα που σχημάτισε η πέτρα υποχωρώντας. Ο Ραούλ, που ήθελε να περάσει πρώτος, αναγκάστηκε ν' αρκεστεί στο να τον ακολουθήσει.</p> <p>Η τρύπα ήταν πάρα πολύ στενή. Ο Πέρσης σταμάτησε σχεδόν αμέσως. Ο Ραούλ τον άκουγε που ψηλάφιζε την πέτρα γύρω του. Μετά, έβγαλε ξανά το φανάρι του κι έσκυψε μπροστά, εξέτασε κάτι από κάτω του κι αμέσως έσβυσε το φανάρι.</p> <p>Ο Ραούλ τον άκουσε να του λέει: «Θα χρειαστεί ν' αφεθούμε να κυλήσουμε μερικά μέτρα, χωρίς θόρυβο. Βγάλτε τα μποτίνια σας».</p> <p>Ο Πέρσης ήδη έβγαλε τα δικά του. Έδωσε τα παπούτσια του στον Ραούλ.</p> <p>«Αφήστε τα από την άλλη μεριά του τοίχου... Θα τα πάρουμε στην επιστροφή».</p> <p>Προχώρησε λίγο. Μετά — πάντα</p>	<p>Все еще стоя на коленях, перс остановился и вновь прислушался. Какой-то момент он, казалось, колебался. Потом посмотрел вверх, в сторону второго подвала, откуда через трещину между двумя досками пробивался слабый свет.</p> <p>Этот свет, очевидно, беспокоил перса. Наконец он кивнул Раулю и решился.</p> <p>Он стал протискиваться между задником и комплектом декораций из «Короля Лахора»,</p> <p>Рауль последовал за ним. Перс прошупывал стену. Рауль видел, как он сильно нажал на какое-то место, так же как нажимал на стену в артистической комнате Кристины. И камень провалился. Теперь в стене образовалась дыра.</p> <p>Перс достал из кармана свой пистолет и дал сигнал Раулю сделать то же самое.</p> <p>Он взвел курок и решительно, по-прежнему на коленях, пополз в дыру. Рауль, который хотел пойти первым, должен был удовлетвориться тем, что последовал за ним.</p> <p>Дыра была очень узкой. Перс остановился почти сразу, едва пролез. Рауль слышал, как он прошупывает камни вокруг. Затем перс открыл фонарь, наклонился вперед, рассмотрел что-то и затемнил фонарь.</p> <p>— Нам надо прыгнуть вниз на несколько метров, не создавая шума, — сказал он. — Снимите ваши башмаки. —</p> <p>Он снял свои собственные и отдал их Раулю.</p> <p>— Поставьте их на другой стороне стены. Мы заберем их, когда будем уходить.</p> <p>Перс продвинулся немного вперед, затем</p>
---	---

γονατισμένος — γύρισε εντελώς και βρέθηκε φάτσα με φάτσα με τον Ραούλ.

Του είπε:

«Θα κρεμαστώ με τα χέρια μου από την άκρη της πέτρας και ύστερα θα αφεθώ να πέσω μέσα στο σπίτι του. Μετά, θα κάνετε κι εσείς ακριβώς το ίδιο. Μη φοβάστε: Θα σας πιάσω εγώ».

Ο Πέρσης έκανε όλ' αυτά που είχε πει. Από κάτω του ο Ραούλ άκουσε έναν υπόκωφο θόρυβο που προφανώς προκλήθηκε από το πέσιμο του Πέρση. Ο νέος άντρας φοβήθηκε μήπως αυτός ο θόρυβος προδώσει την παρουσία τους.

Πάντως, πολύ περισσότερο από το θόρυβο, η απουσία κάθε θορύβου ήταν αυτό που έκανε τον Ραούλ να νιώθει φριχτή αγωνία. Μα πώς ήταν δυνατόν! Σύμφωνα με τον Πέρση βρισκόντουσαν μέσα στους ίδιους τους τοίχους της κατοικίας της Λίμνης κι όμως, δεν άκουγαν τίποτα που να προδίδει την παρουσία της Κριστίν!... Ούτε μια φωνή! Ούτε ένα κάλεσμα σε βοήθεια!... Ούτε έναν αναστεναγμό!... Μεγαλοδύναμε Θεέ! Μήπως λοιπόν ήταν κιόλας πολύ αργά;...

Ακουμπώντας με τα γόνατά του στο τοίχωμα, αγκιστρωμένος με τα νευρικά του δάχτυλα στην πέτρα, ο Ραούλ, με τη σειρά του, αφέθηκε κι αυτός να πέσει. Μόλις έπεσε, άκουσε κάποιον να 'ρχεται προς το μέρος του.

«Εγώ είμαι!» είπε ο Πέρσης, «ήσυχα!»

Έμειναν ακίνητοι κι αφουγκράστηκαν... Ποτέ το σκοτάδι γύρω τους δεν ήταν τόσο βαθύ όσο τώρα... Ποτέ η σιωπή δεν ήταν τόσο βαθιά και τόσο απειλητική όσο τώρα...

Ο Ραούλ βύθιζε τα νύχια του στα χείλη του για να μην ουρλιάξει: «Κριστίν! Εγώ είμαι! Ήρθα... Απάντησε μου Κριστίν... για όνομα του Θεού... αν δεν είσαι νεκρή, Κριστίν, απάντησε μου!...»

Τελικά, ο Πέρσης ξανάναψε το φανάρι του. Φώτισε πάνω απ' τα κεφάλια τους, στο τοίχωμα, ψάχνοντας για την τρύπα απ' όπου είχαν περάσει και δεν μπορούσαν πια να

повернулся, все еще на коленях, лицом к Раулю.

— Я ухватюсь руками за край камня, — проговорил он, — и спрыгну в дом. Затем вы сделаете то же самое. Не бойтесь. Я поймаю вас.

Перс сделал так, как сказал. Рауль услышал внизу глухой звук от его падения и вздрогнул, опасаясь, что звук может выдать их присутствие.

Однако больше, чем этот звук, ужасную тревогу у него вызвало отсутствие других звуков. Если верить персу, они были теперь внутри дома у озера. Но где Кристина! Никакого крика! Никакого зова! Никакого стога! Боже мой! Неужели они пришли слишком поздно?

Рауль, стоя на коленях, ухватился за камень и прыгнул вниз. Через секунду его уже подхватили сильные руки.

— Это я, — сказал перс. — Тише!

Они стояли не дыша, прислушиваясь. Никогда темнота вокруг не казалась им более непроницаемой, а безмолвие — более тяжелым, пугающим.

Рауль зажал рот, чтобы удержаться от крика: «Кристина! Я здесь! Ответьте мне, если вы не мертвы, Кристина!»

Наконец перс опять поднял свой фонарь, пытаясь рассмотреть дыру, через которую они проникли, и не находя ее.

ξαναβγούν...

«Ω!» είπε... «φαίνεται πως η πέτρα ξανάκλεισε μόνη της». Η φωτεινή δέσμη του φαναριού κατέβηκε κατά μήκος του τοίχου, ως το δάπεδο.

Ο Πέρσης έσκυψε και μάζεψε κάτι, ένα είδος νήματος που εξέτασε για ένα δευτερόλεπτο και μετά πέταξε μακριά με φρίκη.

«Το νήμα του Πεντζάμπ!» μουρμούρισε.

«Τι είναι αυτό;» ρώτησε ο Ραούλ.

«Αυτό», απάντησε ο Πέρσης ανατριχιάζοντας, «αυτό εδώ μπορεί κάλλιστα να είναι το σκοινί του κρεμασμένου, που μάταια τόσον καιρό αναζητούσαν!...»

Η αγωνία τον κατέλαβε ξανά. Βιαστικά, κατεύθυνε το φως του φαναριού πάνω στους τοίχους... Έτσι, φώτισε, πράγμα πολύ παράξενο, έναν κορμό δέντρου, που έμοιαζε ακόμη ολοζώντανος, μ' όλα του τα φύλλα... Τα κλαδιά αυτού του δέντρου υψώνονταν κατά μήκος του τοιχώματος και έφταναν μέχρι το ταβάνι.

Επειδή το φως του φαναριού ήταν πολύ αδύναμο, τους ήταν πολύ δύσκολο να έχουν μια σωστή αίσθηση του χώρου... έβλεπαν ένα μέρος από τα κλαδιά... μετά μερικά φύλλα... μερικά άλλα... και δίπλα, δε διέκριναν απολύτως τίποτα... τίποτα εκτός από τη φωτεινή δέσμη που έμοιαζε να φωτίζει μόνο τον εαυτό της... Ο Ραούλ γλίστρησε το χέρι πάνω σ' αυτό το τίποτα, πάνω σ' αυτήν τη φωτεινή λουρίδα...

«Κοίτα!» είπε... «ο τοίχος... είναι ένας καθρέφτης!»

«Ναι! Ένας καθρέφτης!» είπε ο Πέρσης φανερά ταραγμένος και πρόσθεσε, περνώντας το χέρι που κρατούσε το πιστόλι πάνω στο ιδρωμένο μέτωπό του:

«Πέσαμε στο δωμάτιο των βασανιστηρίων».

— Ох, — сказал он. — Камень закрылся сам по себе. Свет от фонаря скользнул вниз по стене на пол.

Перс наклонился и взял что-то похожее на веревку. Он рассматривал ее одну секунду и в ужасе отшвырнул прочь.

— Пенджабское лассо! — воскликнул он.

— Что это? — спросил Рауль.

— Возможно, веревка повешенного, которую так долго искали, — ответил его спутник, содрогаясь.

Вдруг, охваченный беспокойством, перс направил маленький красный круг фонаря вверх, на стену, как ни странно, высветив ствол дерева, казалось, еще живого, с листьями. Его ветви поднимались вдоль стены и исчезали на потолке.

Диск света был очень маленьким, поэтому было трудно понять, что это перед ними. Они видели часть веток, затем лист и еще один, и больше ничего, ничего, за исключением пучка света, который, казалось, был отраженным. Рауль протянул руку к этому «ничего», этому отражению.

— Вот сюрприз! — воскликнул он. — Стена — это зеркало!

— Да, зеркало! — повторил перс взволнованно. Он провел рукой, которая держала пистолет, по своему влажному лбу.

— Мы попали в камеру пыток!

ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΕΝΟΣ ΠΕΡΣΗ ΣΤΑ ΥΠΟΓΕΙΑ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ

Ο ΠΕΡΣΗΣ, έχει γράψει ο ίδιος για το πόσο είχε προσπαθήσει, μάταια μέχρι εκείνη τη νύχτα, να μπει μέσα στην κατοικία της Λίμνης από τη λίμνη, καθώς και για το πώς ανακάλυψε την είσοδο του τρίτου υπογείου και το πώς τελικά ο υποκόμης ντε Σανιύ κι ο ίδιος βρέθηκαν φυλακισμένοι, μαζί με τη σατανική φαντασία του φαντάσματος, μέσα στο δωμάτιο των βασανιστηρίων.

Να, λοιπόν, η γραπτή αφήγηση που μας άφησε (κάτω από συνθήκες που θα προσδιορίσουμε αργότερα) και την οποία παραθέτω χωρίς ν' αλλάζω ούτε μια λέξη.

Την δίνω έτσι ακριβώς όπως γράφτηκε, γιατί θεώρησα πως δεν έπρεπε να αποσιωπήσω τις προσωπικές περιπέτειες που έζησε ο νταρόγκα γύρω από το σπίτι της Λίμνης, προτού συναντήσει τον Ραούλ.

Μπορεί στην αρχή να σας φανεί πως οι περιπέτειες του Πέρση μας απομακρύνουν από το δωμάτιο των βασανιστηρίων. Στην πραγματικότητα όμως, μας βοηθούν να εισχωρήσουμε σ' αυτό με τον καλύτερο τρόπο, γιατί μας ξεκαθαρίζουν πολύ σημαντικά πράγματα και μας εξηγούν μερικές επιφανειακά περίεργες συμπεριφορές του Πέρση, που μπορεί να μας φάνηκαν ακατανόητες.

Ήταν η πρώτη φορά που έμπαινα στο σπίτι της Λίμνης, γράφει ο Πέρσης. Μάταια είχα παρακαλέσει το λάτρη των καταπακτών - έτσι ονομάζαμε εμείς, στην Περσία, τον Ερίκ — να μου ανοίξει τις μυστηριώδεις πόρτες.

Η απάντηση του ήταν πάντα αρνητική. Εγώ, που είχα πληρωθεί για να μάθω τα μυστικά του και τα κόλπα του, μάταια είχα προσπαθήσει, με χίλιους δυο τρόπους ν' αποχτήσω τη συγκατάθεσή του.

Από τότε που ξαναβρήκα τον Ερίκ στην Όπερα, όπου έμοιαζε να κατοικεί, τον είχα παρακολουθήσει πολλές φορές. Άλλοτε στους διαδρόμους του πάνω μέρους του κτιρίου, άλλοτε στους διαδρόμους των υπογείων,

приключения перса в подвалах Оперы

Перс сам написал отчет о том, как до этой ночи он тщетно пытался проникнуть в дом у озера со стороны самого озера, как он обнаружил вход в третьем подвале театра и, наконец, как он и виконт де Шаньи оказались пленниками призрака Оперы в камере пыток.

Я пересказываю здесь историю, оставленную нам персом (при обстоятельствах, которые будут описаны позже), не изменив в ней ни одного слова.

Я передаю ее такой, какая она есть, ибо чувствую, что не должен оставлять без внимания приключения дароги, связанные с домом у озера, прежде чем тот попал туда с Раулем.

Если это интересное начало на короткое время и отвлечет нас от камеры пыток, то только для того, чтобы вскоре вернуть нас обратно, вернуть после объяснения важных вещей, некоторых позиций перса и способов действия, которые, возможно, покажутся кому-то довольно необычными.

История перса

Я впервые попал в дом у озера. Напрасно я просил любителя люков — так называли в моей стране Эрика — открыть мне таинственные двери.

Он всегда отказывался. Я, которому платили за то, чтобы я выведал его секреты и трюки, безуспешно пытался проникнуть в дом посредством хитрости.

Найдя Эрика в Опере, где он, кажется, поселился, я часто следил за ним, иногда в надземных коридорах, иногда в подземных, а иногда на берегу озера, когда он, думая, что один, сажился в маленькую лодку и греб

άλλοτε στην όχθη της λίμνης, ενώ αυτός νόμιζε πως ήταν μόνος κι ανέβαινε στη μικρή του βάρκα και κατευθυνόταν στον απέναντι τοίχο. Όμως, η σκιά που τον περιέβαλλε ήταν πάντα πολύ βαθιά κι έτσι δεν μπόρεσα ποτέ να δω το ακριβές σημείο απ' όπου έμπαινε στην κατοικία του.

Η περιέργεια, καθώς κι οι υποψίες που μου είχαν προκαλέσει οι συζητήσεις μου μαζί του, μ' έκαναν μια μέρα, που και γω με τη σειρά μου νόμιζα πως ήμουν μόνος, να πάρω τη μικρή βάρκα και να κατευθυνθώ προς το μέρος του τοίχου όπου έβλεπα πάντα να κατευθύνεται ο Ερίκ.

Τότε ήταν που ήρθα αντιμέτωπος με τη Σειρήνα η οποία φύλαγε τις όχθες αυτού του τόπου και που παρ' ολίγο η γοητεία της ν' αποβεί μοιραία για μένα.

Να πώς έγινε: Δεν είχα προλάβει ν' απομακρυνθώ από την όχθη, όταν η σιωπή που με περιέβαλλε μέχρι τότε ταραχτήκε ανεπαίσθητα από κάτι σαν φύσημα, κάτι σαν μελωδικό φύσημα που απλώθηκε τριγύρω μου. Ήταν ταυτόχρονα μια ανάσα και μια μουσική. Αυτός ο ήχος, λες κι αναδύονταν γλυκά από τα νερά της λίμνης και ήταν λες και βρισκόμουν κάτω από την επήρεια κάπου άγνωστου ναρκωτικού.

Αυτός ο ήχος μ' ακολουθούσε, άλλαζε θέση κι αυτός μαζί με μένα και ήταν τόσο όμορφος που δεν μου προξενούσε καμιά ανησυχία. Αντίθετα, ένιωθα μια μεγάλη επιθυμία να πλησιάσω την πηγή αυτής της γλυκιάς και μαγευτικής αρμονίας κι έσκυβα πάνω απ' τη μικρή μου βάρκα, προς τα νερά, γιατί δεν υπήρχε κανείς άλλος πέρα από μένα.

Η φωνή, γιατί τώρα πια ξεχώριζα καθαρά μια φωνή, ήταν δίπλα μου, στην επιφάνεια των νερών. Έσκυβα, όλο έσκυβα, ολοένα και περισσότερο...

Η λίμνη ήταν εντελώς ήρεμη και οι αχτίδες του φεγγαριού, που αφού πέρασαν από το κιγκλίδωμα της οδού Σκριμπ ήρθαν να φωτίσουν τη λίμνη, δε με βοηθούσαν να διακρίνω απολύτως τίποτα πάνω στη λεία και μαύρη σαν μελάني επιφάνεια της λίμνης.

к стене на противоположном берегу. Но всегда темнота не позволяла мне разглядеть, где он открывал дверь в стене.

Однажды, когда я тоже думал, что один, любопытство и ужасная мысль, пришедшая мне в голову, пока я размышлял над некоторыми вещами, о которых говорил мне монстр, побудили меня сесть в маленькую лодку и грести к той части стены, где обычно исчезал Эрик.

Вот тогда-то я и обнаружил сирену, которая охраняла подходы к этому месту и чье очарование чуть не стало роковым для меня.

Едва я отчалил от берега, тишину вокруг нарушило какое-то странное пение. Оно казалось одновременно музыкой и звуком дыхания, нежно несло из вод озера и окутывало меня каким-то непонятным образом.

Звуки следовали за мной и были такими сладостными, что не пугали меня. Напротив, желая приблизиться к источнику этой мягкой, пленительной гармонии, я наклонился за борт лодки к воде, поскольку не сомневался, что пение шло оттуда. Я был уже на середине озера.

Голос — теперь я это отчетливо слышал — был рядом со мной, в воде. Я склонился еще ниже...

Озеро было совершенно спокойным. Луна, которая освещала его через вентиляционное отверстие на улице Скриба, абсолютно ничего не высвечивала на гладкой черной поверхности озера.

Τίναξα κάπως τ' αφτιά μου σε μια προσπάθεια ν' απελευθερωθώ από κάποιον πιθανό βόμβο, όμως αναγκάστηκα να διαπιστώσω πως δεν επρόκειτο για κάποιο βόμβο των αφτιών μου. Κανένας βόμβος δεν μπορούσε να είναι τόσο αρμονικός όσο αυτή η μελωδική ανάσα που με ακολουθούσε και που τώρα πια με έλκυε.

Αν ήμουν προληπτικός ή εύκολος στο παραμύθιασμα, θα είχα σίγουρα σκεφτεί πως έμπλεξα με κάποια σειρήνα που αποστολή της ήταν να ταραξεί τον επιπόλαιο ταξιδιώτη που τόλμησε να διασχίσει τα νερά της κατοικίας της Λίμνης.

Όμως, δόξα το Θεώ! Έρχομαι από μια χώρα όπου αγαπούν πολύ το φανταστικό κι έτσι γνωρίζω όλα του τα μυστικά. Άλλωστε, εγώ ο ίδιος το είχα μελετήσει ιδιαίτερα: με πολύ απλούς αλλά κατάλληλους χειρισμούς είναι πολύ εύκολο, σε κάποιον που ξέρει, να εξάψει την καημένη την ανθρώπινη φαντασία.

Δεν είχα λοιπόν καμιά αμφιβολία πως επρόκειτο για καινούργια εφεύρεση του Ερίκ. Όμως, γι' ακόμη μια φορά, αυτή η εφεύρεση ήταν τόσο τέλεια που, καθώς έσκυβα πάνω απ' τη μικρή μου βάρκα, μ' ενδιέφερε περισσότερο ν' απολαύσω τη γοητεία αυτής της απάτης παρά να την αποκαλύψω.

Έτσι έσκυβα... Ολοένα έσκυβα... έτοιμος ν' ανατραπώ...

Ξαφνικά, μέσα απ' τα νερά πρόβαλαν δυο τερατώδη μπράτσα που μ' άρπαξαν απ' το λαιμό, παρασύροντάς με στο βυθό με ακατανίκητη δύναμη. Ήμουν σίγουρα χαμένος, αν δεν προλάβαινα να ουρλιάξω κι έτσι να μ' αναγνωρίσει ο Ερίκ.

Γιατί βέβαια, αυτός που μ' είχε αρπάξει ήταν ο Ερίκ και αντί να με πνίξει, όπως σίγουρα είχε κατά νου, με μετέφερε κολυμπώντας στις όχθες της λίμνης.

«Είδες πόσο επιπόλαιο είσαι», μου είπε στέκοντας όρθιος μπροστά μου, στάζοντας

Я покрутил головой, чтобы отделаться от возможного звона в ушах, но мне пришлось признать очевидный факт, что никакой звон в ушах не может быть таким гармоничным, как шелестящее пение, которое следовало за мной и притягивало меня.

Если бы я был суеверным или восприимчивым к фантастическим выдумкам, то определенно бы подумал, что имею дело с сиреной, посаженной в воду, чтобы запугать любого путешественника, достаточно смелого, чтобы пуститься в плавание к дому у озера.

Но, слава Богу, я вырос в стране, где люди слишком любят фантастическое и знают его основательно, и я сам изучал его достаточно глубоко. С помощью самого простого трюка любой фокусник, который знает свое ремесло, может заставить лихорадочно работать бедное человеческое воображение.

Итак, я не сомневался, что столкнулся с каким-то новым изобретением Эрика, но это изобретение было таким совершенным, что, когда я склонялся за борт лодки, мною меньше двигало желание обнаружить искусную проделку, чем насладиться ее очарованием.

Я перегибался через борт все больше и больше, пока наконец не оказался на грани того, что чуть не перевернул лодку.

Неожиданно две чудовищные руки появились из воды, схватили меня за шею и потащила вниз с непреодолимой силой. Я наверняка проиграл бы эту схватку, если бы не успел издать крик, по которому Эрик узнал меня.

Ибо это был Эрик и, вместо того чтобы утопить меня, как он, несомненно, намеревался сделать, он подплыл и вытащил меня на берег.

— Это было опрометчиво с вашей стороны, — сказал он, стоя передо мной, в то время

<p>ολόκληρος αυτό το κολασμένο νερό.</p> <p>«Γιατί προσπάθησες να μπεις στο σπίτι μου; Δε σε κάλεσα!</p> <p>Δε θέλω ούτε εσένα ούτε κανέναν άλλον! Μα, τελικά, μου έσωσες τη ζωή για να μου την κάνεις ανυπόφορη; Όσο κι αν ήταν σπουδαίο αυτό που έκανες για μένα, ίσως, τελικά, ο Ερίκ καταλήξει να το ξεχάσει και ξέρεις πως τίποτε δεν μπορεί να συγκρατήσει τον Ερίκ... ούτε ο ίδιος ο Ερίκ».</p> <p>Μιλούσε, αλλά εγώ δεν είχα άλλο στο νου μου, από το να μάθω τι ήταν αυτό που ήδη είχα ονομάσει το κόλπο της Σειρήνας.</p> <p>Θέλησε να ικανοποιήσει την περιέργεια μου, γιατί ο Ερίκ που — είναι ένα πραγματικό τέρας — για μένα εξακολουθεί να είναι ένα αλαζονικό και υπεροπτικό παιδί που δεν αγαπά τίποτα περισσότερο από το να επιδεικνύει την πραγματικά θαυμαστή ιδιοφυία του πνεύματός του.</p> <p>Έβαλε τα γέλια και μου έδειξε ένα καλάμι.</p> <p>«Είναι σχεδόν απλοϊκό!» μου είπε, «όμως και πολύ βολικό για ν' αναπνέεις και να τραγουδάς μέσα στο νερό! Είναι ένα κόλπο που έμαθα στους πειρατές του Τονκίν, οι οποίοι μ' αυτόν τον τρόπο μπορούν να μένουν ώρες ολόκληρες κρυμμένοι στα βάθη των ποταμών[10]».</p> <p>Του μίλησα αυστηρά. «Είναι ένα κόλπο που παραλίγο να με σκοτώσει!» είπα... «και ίσως για άλλους να υπήρξε μοιραίο!»</p> <p>Δεν μου απάντησε, αλλά σηκώθηκε και στάθηκε μπρος μου παίρνοντας αυτό το παιδιάστικο, απειλητικό ύφος που ήξερα τόσο καλά.</p> <p>Δεν άφησα να με «ρίξει» και του είπα αυστηρά:</p>	<p>как адская вода стекала с его тела.</p> <p>— Зачем вы пытаетесь попасть в мой дом? Я не приглашал вас.</p> <p>Я не хочу видеть в своем доме ни вас, ни кого-либо еще в мире. Неужели вы спасли мою жизнь только для того, чтобы сделать ее невыносимой? Неважно, какую услугу вы оказали Эрику, Эрик может забыть ее в конце концов, и вы знаете, что тогда ничто не удержит его, даже он сам.</p> <p>Эрик продолжал говорить, но теперь моим единственным желанием было узнать суть трюка, который я назвал «трюком сирены».</p> <p>Он был готов удовлетворить мое любопытство, ведь, хотя он и настоящий монстр (так я оцениваю его после того, как имел, к сожалению, возможность наблюдать за ним в Персии), в некоторых отношениях он дерзкий, тщеславный ребенок, — изумляя людей, он ничего не любит больше, чем продемонстрировать удивительную изобретательность своего ума.</p> <p>Эрик засмеялся и показал мне длинный тростник.</p> <p>— Это смехотворно простая штука, — сказал он, — но очень полезная для того, чтобы дышать и петь под водой. Этому трюку я научился у тонкинских пиратов. С помощью тростниковых палочек они скрываются на дне реки, иногда просиживая там часами.</p> <p>— Этот трюк чуть не убил меня, — проговорил я сурово, — и он может стать роковым для других.</p> <p>Эрик подошел ко мне с выражением детской угрозы, которое я часто видел на его лице.</p> <p>Не позволяя ему запугать себя, я говорил с ним резко.</p>
--	--

<p>«Ξέρεις τι μου υποσχέθηκες, Ερίκ! Όχι πια άλλα εγκλήματα!»</p> <p>«Μα, είσαι σίγουρος πως έχω διαπράξει εγκλήματα;»</p> <p>«Δυστυχισμένε!...» φώναξα... «Ξέχασες λοιπόν τις Ρόδινες Ώρες του Μαζεντεράν;»</p> <p>«Ναι», απάντησε θλιμμένα... «προτιμώ να τις ξεχάσω... ωστόσο δεν μπορείς ν' αρνηθείς πως κατάφερα να κάνω τη μικρή σουλτάνα να γελάσει».</p> <p>«Όλ' αυτά», δήλωσα, «είναι πια περασμένα... Όμως υπάρχει το παρόν... και κάτι μου χρωστάς απ' αυτό το παρόν, γιατί αν το ήθελα δε θα υπήρχε για σένα!... Μην το ξεχνάς ποτέ, Ερίκ: σου έχω σώσει τη ζωή!»</p> <p>Εκμεταλλεύτηκα την τροπή που πήρε η συζήτηση για να του μιλήσω για κάτι που εδώ και αρκετό καιρό στριφογύριζε στο μυαλό μου.</p> <p>«Ερίκ», του είπα... «Ερίκ ορκίσου μου...»</p> <p>«Τι να ορκιστώ;...» είπε... «ξέρεις πολύ καλά πως δεν κρατώ τους όρκους μου. Οι όρκοι είναι φτιαγμένοι για να παγιδεύονται οι ηλίθιοι».</p> <p>«Πες μου... Μπορείς τουλάχιστον να μου πεις αυτό, Ερίκ...»</p> <p>«Τι;»</p> <p>«Ο πολυέλαιος, Ερίκ; Ο πολυέλαιος;»</p> <p>«Ξέρεις πολύ καλά τι θέλω να πω...»</p> <p>«Α! χα!» γέλασε σαρκαστικά... «ο πολυέλαιος... Θα σου πω λοιπόν... Δεν έφταιγα εγώ για τον πολυέλαιο... Αυτός ο πολυέλαιος είχε κιάλας φθαρεί...»</p> <p>Όταν γελούσε, ο Ερίκ γινόταν ακόμα πιο φρικιαστικός... Πήδηξε στη βάρκα, γελώντας τόσο αλλόκοτα που μ' έπιασε τρεμούλα.</p> <p>«Ήταν φθαρμένος, αγαπητέ μου νταρόγκα,</p>	<p>— Вы помните, что обещали мне, Эрик, — больше никаких убийств!</p> <p>— Разве я когда-нибудь убивал? — спросил он добродушно.</p> <p>— Негодяй! — воскликнул я. — Вы забыли «розовые часы» в Мазендеране?</p> <p>— Да, — ответил он, внезапно опечалившись. — Я предпочел забыть их, хотя тогда, помнится, я заставлял смеяться маленькую султаншу.</p> <p>— Все это в прошлом, — сказал я. — Но есть настоящее. И вы отвечаете передо мной за настоящее, поскольку его не существовало бы для вас, если бы я не захотел этого. Помните, Эрик, я спас вам жизнь! —</p> <p>И я воспользовался поворотом в разговоре, чтобы поговорить с ним о том, что уже некоторое мучило меня.</p> <p>— Эрик, — начал я, — поклянитесь мне...</p> <p>— Зачем? — прервал он. — Вы же знаете, я никогда не выполняю своих клятв. Клятвы существуют для дураков!</p> <p>— Скажите мне... Вы можете сказать...</p> <p>— Сказать что?</p> <p>— Хорошо, люстра...</p> <p>— Вы знаете, что я имею в виду.</p> <p>— Ах да, люстра, — засмеялся он. — Я могу сказать вам. Я не делал ничего для того, чтобы она упала. Просто крепления изнасились.</p> <p>Смеясь, Эрик выглядел еще более устрашающе, чем обычно. Он прыгнул в лодку с таким зловещим смехом, что я не мог сдержать дрожи.</p> <p>— Крепления изнасились, мой дорогой</p>
--	--

<p>πολύ φθαρμένος...</p> <p>Ο πολυέλαιος έπεσε από μόνος του... Έκανε μπουμ!</p> <p>Και τώρα, νταρόγκα, μια συμβουλή. Πήγαινε να στεγνώσεις αν δε θες ν' αρπάξεις κανένα συνάχι!... και μην ξανανέβεις στη βάρκα μου... και, κυρίως, ποτέ, μα ποτέ, μην προσπαθήσεις να μπεις στο σπίτι μου... δεν είμαι πάντα εκεί, νταρόγκα, και πίστεψέ με θα με λυπούσε αφάντοιστα ν' αναγκαστώ να σου αφιερώσω τη νεκρώσιμη ακολουθία μου!»</p> <p>Έτσι χαχανίζοντας, στεκόταν όρθιος στο πίσω μέρος της βάρκας και τραβούσε κουπί ισορροπώντας σαν αίλουρος. Έμοιαζε σαν μοιραίος βράχος, με τα χρυσαφένια του μάτια να λάμπουν. Μετά από λίγο, δεν έβλεπα άλλο από τα μάτια του, ώσπου τελικά εξαφανίστηκε εντελώς στη νύχτα της λίμνης.</p> <p>Απ' αυτή τη μέρα και μετά παραιτήθηκα απ' την ιδέα να μπω στο σπίτι του από τη λίμνη! Ήταν φανερό πως αυτή η μεριά ήταν πολύ καλά φυλαγμένη, ιδιαίτερα από τότε που έμαθε πως τη γνώριζα.</p> <p>Ήμουν όμως σίγουρος πως θα 'πρεπε να υπάρχει και κάποιο άλλο πέρασμα, γιατί είχα δει, πάνω από μια φορά, τον Ερίκ να εξαφανίζεται από το τρίτο υπόγειο μπροστά στα μάτια μου.</p> <p>Από τότε που κατάλαβα πως ο Ερίκ μένει στην Όπερα, ζούσα μέσα σε διαρκή τρόμο για το τι θα μπορούσε να σκαρώσει με τη νοσηρή του φαντασία· ανησυχούσα όχι τόσο για τον εαυτό μου όσο για το τι θα μπορούσε να συμβεί σε άλλους.</p> <p>Όποτε συνέβαινε κάποιο ατύχημα, κάποιο μοιραίο γεγονός, δεν μπορούσα να μη σκεφτώ: «Ίσως να είναι δουλειά του Ερίκ!...» έτσι όπως οι άλλοι γύρω μου έλεγαν: «Είναι δουλειά του φαντάσματος!...»</p> <p>Πόσες φορές αλήθεια δεν άκουσα να προφέρουν αυτή τη φράση χαμογελώντας!</p> <p>Οι δύστυχοι! Αν ήξεραν πως το φάντασμα</p>	<p>дарога, — продолжал он. — Крепления люстры совершенно износились.</p> <p>Она упала сама по себе и разбилась.</p> <p>А теперь позвольте дать вам совет: пойдите и обсохните, если не хотите простудиться. Никогда больше не садитесь в мою лодку, но в особенности запомните вот что: не пытайтесь попасть в мой дом. Я не всегда бываю там, дарога, и глубоко опечалюсь, если мне придется посвятить вам свой реквием.</p> <p>Эрик опять зловеще засмеялся, стоя на корме лодки и раскачиваясь взад и вперед, как обезьяна. Если бы не золотые глаза, его можно было принять за скромного перевозчика на Лете. Скоро я уже не видел ничего, кроме его глаз, и в конце концов он полностью растворился в темноте.</p> <p>С этого дня я оставил все надежды попасть в его дом через озеро. Этот вход, совершенно очевидно, хорошо охранялся, особенно теперь, когда Эрик знал, что мне известно о нем.</p> <p>Но я не сомневался, что есть еще один вход, поскольку не один раз видел, как Эрик исчезал в третьем подвале. Я следил за ним и не мог понять, как он это делал.</p> <p>Я не буду слишком часто повторять, что с того времени, как я нашел Эрика в Опере, я постоянно испытывал ужас от его страшных проделок. Я не боялся за себя, но чувствовал, что он способен на что угодно в отношении других.</p> <p>Когда происходил какой-то несчастный случай, какие-либо пагубные события любого рода, я говорил себе: «Может быть, это Эрик», так же, как другие вокруг меня говорили: «Это был призрак!»</p> <p>Как часто я слышал, что эти слова произносились с улыбкой.</p> <p>Если бы эти бедные люди знали, что</p>
--	---

υπήρχε στ' αλήθεια με σάρκα και οστά και πως ήταν εξίσου τρομερό με τη σκιά που ανάφεραν, σίγουρα δε θα ήταν σε θέση να χαμογελάσουν!... Αν μόνο ήξεραν για το τι ήταν ικανός ο Ερίκ και κυρίως σ' έναν χώρο σαν αυτόν της Όπερας!... Αν ήξεραν τι περνούσε απ' το μυαλό μου!...

Ήταν σαν να 'χα σταματήσει να ζω!... Παρόλο που ο Ερίκ, μου δήλωσε με κάθε σοβαρότητα πως είχε αλλάξει και πως είχε γίνει ο καλύτερος των ανθρώπων από τότε που κάποιος τον αγάπησε έτσι όπως είναι, φράση που εξάλλου με προβλημάτισε ιδιαίτερα, δεν μπορούσα να μην τρέμω στη σκέψη του τέρατος.

Η φριχτή, μοναδική, απωθητική του ασχήμια τον τοποθετούσε στο περιθώριο της ανθρωπότητας και μου φαίνεται πως αυτό ακριβώς τον έκανε να μη νιώθει καμιά απολύτως υποχρέωση απέναντι στην ανθρώπινη φυλή.

Ο τρόπος που μου είχε μιλήσει για τον έρωτά του μεγάλωσε την ανησυχία μου, γιατί διέβλεπα πως αυτό το γεγονός, που μου είχε αναφέρει με τη γνωστή του υπερβολή και έπαρση, ήταν προάγγελος καινούργιων δραμάτων, φριχτότερων από τα προηγούμενα.

Ήξερα μέχρι ποιο σημείο υπέρτατης καταστροφικής απελπισίας μπορούσε να φτάσει ο πόνος του Ερίκ κι αυτά που μου 'χε πει (που αμυδρά προανέγγειλαν την τρομερότερη καταστροφή) δεν έπαυαν να βασανίζουν τη σκέψη μου.

Από την άλλη, είχα ανακαλύψει το παράξενο εμπόριο που διεξαγόταν ανάμεσα στο τέρας και την Κριστίν Ντααέ.

Κρυμμένος στην αποθήκη που βρίσκεται δίπλα στο καμαρίνι της νεαρής ντίβας, άκουσα την θαυμάσια μουσική — που όπως ήταν φυσικό βύθιζε την Κριστίν σε μια θεία έκσταση. Παρ' όλ' αυτά όμως, ποτέ δε σκέφτηκα πως η φωνή του Ερίκ (που ανάλογα με τη διάθεση του ήταν βροντερή όπως ο κεραυνός ή γλυκιά σαν των αγγέλων) μπορούσε να την κάνει να ξεχάσει

призрак существует во плоти и крови и его надо бояться намного больше, чем воображаемую тень, о которой они говорили, могу уверить, что они перестали бы шутить по этому поводу. Если бы они знали, на что способен Эрик, особенно в таком месте, как Опера! И если бы они знали о моих ужасных мыслях...

Что же касается меня, я был преисполнен тревоги. Хотя Эрик торжественно проинформировал меня, что изменился и превратился в самого добродетельнейшего из мужчин, особенно теперь, когда стал нравиться самому себе, — эти слова привели меня в недоумение, — я не мог не вздрагивать, когда думал о нем.

Ужасное, уникальное, отталкивающее уродство поставило Эрика за пределы общества, и я полагал, что именно по этой причине он больше не чувствует никаких обязательств перед родом человеческим.

То, как он говорил со мной о своих любовных делах, — в хвастливом тоне, который мне был хорошо знаком, — заставило меня взглянуть на это, как на причину новых трагедий, худших, чем все остальные, и еще больше усиливало мой страх.

Я знал, как его горе может обернуться грандиозным, разрушительным отчаянием, и вещи, которые он рассказывал мне, туманно намекая на некую ужасную катастрофу, были частью пугающих меня мыслей.

Кроме того, я узнал о странных отношениях, которые установились между монстром и Кристиной Доз.

Прячась в кладовой, расположенной рядом с ее артистической комнатой, я слушал превосходные музыкальные представления, которые, очевидно, захватили ее, но не мог поверить, что голос Эрика, то оглушительный, как гром, то мягкий, как голос ангела, способен был заставить девушку забыть о его уродстве.

<p>την ασχήμια του.</p> <p>Τα κατάλαβα όλα όταν ανακάλυψα πως η Κριστίν δεν τον είχε ακόμη δει!</p> <p>Μπόρεσα να μπω κρυφά στο καμαρίни και φέρνοντας στον νου μου τα μαθήματα που μου 'χε δώσει παλιότερα, δε δυσκολεύτηκα ν' ανακαλύψω το τρικ που έκανε τον τοίχο με τον καθρέφτη να μετακινείται και να διαπιστώσω με ποιο κόλπο, χρησιμοποιώντας τρύπια τούβλα, κατάφερνε ν' ακούει η Κριστίν τη φωνή του σαν νάταν δίπλα της.</p> <p>Ανακάλυψα επίσης το δρόμο που οδηγούσε στην πηγή και στην κρύπτη (την κρύπτη των κομμουνάρων), καθώς και την καταπακτή που επέτρεπε στον Ερίκ να μπαίνει κατευθείαν στα υπόγεια της σκηνής.</p> <p>Φαντάζεστε ποια ήταν η έκπληξή μου όταν, μερικές μέρες αργότερα, τα ίδια μου τα μάτια και τ' αφτιά με πληροφόρησαν πως ο Ερίκ και η Κριστίν Ντααέ βλεπόντουσαν και όταν είδα το τέρας, σκυμμένο πάνω από τη μικρή πηγή, στο δρόμο των κομμουνάρων, να δροσίζει το μέτωπο της λιπόθυμης Κριστίν Ντααέ.</p> <p>Ένα λευκό άλογο, το άλογο του Προφήτη, που είχε εξαφανιστεί από τους σταύλους της Όπερας, στεκόταν ήσυχα πλάι τους.</p> <p>Παρουσιάστηκα. Ήταν τρομερό. Είδα αστραπές να πετιούνται από δυο χρυσαφένια μάτια και πριν προλάβω ν' αρθρώσω λέξη ένιωσα ένα τρομερό χτύπημα στο μέτωπο κι έχασα τις αισθήσεις μου.</p> <p>Όταν συνήλθα, ο Ερίκ, η Κριστίν και το λευκό άλογο είχαν εξαφανιστεί. Δεν είχα καμιά αμφιβολία πως η δυστυχισμένη βρισκόταν φυλακισμένη στην κατοικία της Λίμνης.</p> <p>Χωρίς να διστάσω, αποφάσισα να πάω ξανά στην όχθη, παρ' όλον τον κίνδυνο που παρουσίαζε μια τέτοια απόπειρα. Για είκοσι τέσσερις ώρες караδοκούσα. Κρυμμένος κοντά στη μαύρη όχθη, περίμενα το τέρας να</p>	<p>Я все понял, когда узнал, что она никогда не видела монстра!</p> <p>У меня был шанс попасть в артистическую комнату Кристины. Помня об уроках, которые Эрик преподавал мне в прошлом, я без труда нашел устройство, с помощью которого стена, поддерживающая зеркало, могла стать точкой вращения; я видел устройство из полых кирпичей, которые функционировали как говорящие трубки — с их помощью Эрик делал так, что Кристина слышала его, как будто он стоял рядом с ней.</p> <p>Я также обнаружил проход, ведущий к подземной тюрьме коммунаров, и фонтан, а также люк, который, вероятно, давал Эрику возможность уходить прямо в подвалы под сценой.</p> <p>Несколькими днями позже я был поражен, увидев своими собственными глазами Эрика с Кристиной. Я видел, как он склонился над маленьким фонтаном в проходе коммунаров (в самом конце, под землей) и смачивал холодной водой лоб девушки, которая была без сознания, очевидно, после обморока.</p> <p>Белая лошадь, лошадь из «Пророка», которая исчезла из подземной конюшни Оперы, спокойно стояла рядом с ними.</p> <p>Я нечаянно выдал себя. Это было ужасно. Я видел, как искры летели из его золотых глаз, и, прежде чем успел сказать слово, меня оглушили ударом по голове.</p> <p>Когда я пришел в себя, Эрика, Кристины и белой лошади уже не было. У меня не оставалось сомнений, что бедная девушка стала затворницей в доме у озера.</p> <p>Без колебаний я решил идти к озеру, несмотря на опасность, связанную с этим. Двадцать четыре часа, прячась на темном берегу, я ждал, когда появится монстр, надеясь, что Эрик должен отправиться за</p>
---	---

εμφανιστεί, γιατί ήμουν σίγουρος πως θα βγαίне για να κάνει προμήθειες.

Επί τη ευκαιρία, πρέπει να σας πω, πως όταν έβγαине και πήγαιне στο Παρίσι ή όποτε τέλος πάντων τολμούσε να εμφανιστεί δημόσια, έβαζε, στη θέση της φριχτής τρύπας που είχε για μύτη, μια ψεύτικη μύτη που συνοδευόταν από ένα μουστάκι, πράγμα που δεν αφαιρούσε διόλου το μακάβριο ύφος του, αφού απ' όπου περνούσε έλεγαν: «Κοίτα, ο Χάρος βγήκε παγανιά...» Μόλις και μετά βίας κατόρθωναν να υποφέρουν τη θέα του.

Περίμενα λοιπόν στην όχθη της λίμνης — της Αχερουσίας του λίμνης, όπως την είχε αποκαλέσει πολλές φορές, γελώντας σαρκαστικά, της δικής του λίμνης. Κουρασμένος αναλογιζόμουν: «Σίγουρα θα βγήκε από το άλλο πέρασμα, το πέρασμα του τρίτου υπογείου», όταν άκουσα ένα θόρυβο στο σκοτάδι. Είδα δυο χρυσαφένια μάτια να λάμπουν σαν φανάρια. Η βάρκα δεν άργησε να φτάσει στην όχθη. Ο Ερίк πήδηξε και προχώρησε προς το μέρος μου.

«Κλείνουν είκοσι τέσσερις ώρες που περιμένεις εδώ», μου είπε.

«Μ' ενοχλείς! Σου δηλώνω πως αυτή η ιστορία θα έχει πολύ κακό τέλος! Και θάναι εξαιτίας σου! Η υπομονή μου σε σώζει...»

Νομίζεις πως με παρακολουθείς, απερίγραπτο χαζοπούλι... (κατά λέξη). Εγώ σε παρακολουθώ και ξέρω ακριβώς τι ξέρεις για μένα. Χτες, στο δρόμο των κομμουνάρων σε άφησα ήσυχο. Όμως, σου δηλώνω πως ήταν η τελευταία φορά! Μα την πίστη μου, όλ' αυτά που κάνεις είναι πολύ επιπόλαια και, μα την αλήθεια, αναρωτιέμαι αν καταλαβαίνεις τι σου λέω!»

Ήταν τόσο θυμωμένος που δεν τόλμησα να τον διακόψω. Αφού πήρε μια βαθιά αναπνοή σαν φώκια, συγκεκριμενοποίησε τις φριχτές του σκέψεις, που αντιστοιχούσαν πλήρως στις ανησυχίες μου.

προдуктами.

Должен сказать, что выходя в город или осмеливаясь показаться на публике в театре, Эрик надевал нос из папье-маше с приделанными к нему усами, чтобы скрыть отвратительную дыру вместо собственного носа. Хотя это полностью не меняло его ужасного облика, поскольку люди, видя Эрика, называли его живой смертью, но, по крайней мере, делало его наружность почти — я подчеркиваю слово «почти» — сносной.

Ожидая его на берегу озера Аверне, как Эрик называл его несколько раз с безрадостным смехом в разговоре со мной, — я наконец стал уставать от своего долготерпения и сказал себе, что он, очевидно, ушел через какую-то другую дверь, ту, что в третьем подвале. Затем я услышал в темноте слабый всплеск и увидел два золотых глаза, светящихся, подобно бакену, и вскоре его лодка причалила к берегу. Выпрыгнув из нее, — Эрик подошел ко мне.

— Вы находились здесь двадцать четыре часа, — сказал он.

— Вы беспокоите меня, и предупреждаю: это закончится плохо. Вы сами навлекаете на себя беду, хотя я невероятно терпелив по отношению к вам.

Вы думаете, что следите за мной, безмерный простак, но я сам следил за вами и знаю все, что знаете вы обо мне. Я пощадил вас вчера в проходе коммунаров, но слушайте меня внимательно. Не давайте мне возможности опять встретить вас там! Вы ведете себя очень опрометчиво, и мне интересно, можете ли вы понимать намек с полуслова!

Эрик был так зол, что я не рискнул прервать его. Громко фыркнув, он выразил свои страшные мысли, которые совпадали с самыми ужасными моими мыслями:

«Ναι. Πρέπει να μάθεις μια για πάντα — μια για πάντα, είπε — τι σημαίνουν τα λόγια μου! Σου ξαναλέω πως με τις επιπολαιότητες σου — γιατί ήδη, η σκιά με το μάλλινο καπέλο σε σταμάτησε κιόλας δυο φορές και, δίχως να ξέρει τι γυρεύεις στα υπόγεια, σε οδήγησε στους διευθυντές, που σε πήραν για φαντασιόπληκτο Πέρση, λάτρη των θεατρικών τρικ και των θεατρικών παρασκηνίων. (Ημουν και γω εκεί, ναι ήμουν εκεί μέσα στο γραφείο. Ξέρεις πολύ καλά πως βρίσκομαι παντού).

Σου λέω λοιπόν, πως με τις επιπολαιότητές σου θα καταλήξουν να υποψιάζονται πως εδώ κάτι συμβαίνει... και τελικά, θ' ανακαλύψουν πως ψάχνεις για τον Ερίκ... και θα θελήσουν κι αυτοί, όπως κι εσύ, να βρουν τον Ερίκ... και θ' ανακαλύψουν το σπίτι της Λίμνης... Και τότε... τόσο το χειρότερο φίλε μου!... Δε θα ευθύνομαι πια για τίποτα!»

Ξεφύσηξε ξανά σαν φώκια.

«Για τίποτα!... Αν τα μυστικά του Ερίκ δεν παραμείνουν μυστικά του Ερίκ, τόσο το χειρότερο για πολλά από τα μέλη της ανθρώπινης φυλής! Αυτά είχα να σου πω χαζοπούλι — κατά λέξη — και θα 'πρεπε να είναι αρκετά. Εκτός κι αν δεν καταλαβαίνεις πια τι σου λέει ο άλλος!...»

Είχε κάτσει στο πίσω μέρος της βάρκας του και χτυπούσε το δάπεδό της με τα τακούνια των παπουτσιών του περιμένοντας την απάντησή μου. Εγώ, πολύ απλά του είπα:

«Δεν είναι για τον Ερίκ που έρχομαι εδώ!...»

«Για ποιον έρχεσαι τότε;»

«Ξέρεις πολύ καλά. Για την Κριστίν Ντασά!»

Μου απάντησε:

«Έχω κάθε δικαίωμα να συναντιέμαι μαζί της στο σπίτι μου. Μ' αγαπά γι' αυτό που είμαι».

«Δεν είναι αλήθεια», είπα. «Την απήγαγες και την κρατάς αιχμάλωτη!»

«Άκουσε με», μου είπε. «Μου υπόσχεσαι να

— Вы должны научиться раз и навсегда — да, раз и навсегда! — понимать намек с полуслова. Из-за вашего безрассудства вас уже дважды останавливал мужчина в войлочной шляпе. Он не знал, что вы делаете в подвалах, и отвел к директорам. К счастью, они подумали, что вы только эксцентричный перс, интересующийся сценическими эффектами, и любите бывать за кулисами (я был там, да, был в кабинете, вы знаете, я повсюду).

Из-за вашего безрассудства люди в конце концов заинтересуются, что вы ищите здесь, узнают, что вы ищите Эрика, и тоже начнут искать Эрика и обнаружат дом у озера. Затем может произойти нечто ужасное, мой друг! И я тогда не буду ни за что отвечать! —

Он фыркнул опять.

— Нет, ни за что! Если секреты Эрика не останутся секретами Эрика, это может очень плохо кончиться для многих представителей рода человеческого. Это все, что я хочу сказать вам, и этого должно быть достаточно, если вы, безмерный простак, и не научились понимать намек с полуслова.

Он сел на корму лодки и стал бить по ней каблуками, ожидая моего ответа. Я же просто сказал:

— Эрик, вы не единственный, кого я разыскиваю здесь.

— Кто же это тогда?

— Вы хорошо знаете: это Кристина Доэ.

— Я имею право встречаться с ней в моем доме. Я любим таким, какой есть.

— Это неправда, — возразил я. — Вы похитили ее, и теперь она ваша пленница.

— Послушайте. Обещайте никогда не

μην ασχοληθείς ποτέ ξανά με τη ζωή μου αν σου αποδείξω πως μ' αγαπά γι' αυτό που είμαι;»

«Ναι, στο υπόσχομαι», του απάντησα χωρίς να διστάσω, γιατί ήμουν σίγουρος πως ήταν αδύνατον να συμβαίνει κάτι τέτοιο, πως ήταν αδύνατον ν' αγαπά κανείς ένα τέτοιο τέρας.

«Ε, να λοιπόν! Είναι πάρα πολύ απλό!... Η Κριστίν Ντααέ θα βγει από δω όπως και όποτε θέλει και θα ξαναγυρίσει!... Ναι, θα ξαναγυρίσει, γιατί έτσι θα θελήσει, γιατί αυτή θα είναι η επιθυμία της... Θα ξαναγυρίσει μόνη της, γιατί μ' αγαπά γι' αυτό που είμαι!...»

«Α! πολύ αμφιβάλλω αν θα ξανάρθει!... Ωστόσο, έχεις καθήκον να την αφήσεις να φύγει».

«Καθήκον! Απερίγραπτο χαζοπούλι! (κατά λέξη). Δεν είναι καθήκον μου, είναι η θέλησή μου... Θέλω να την αφήσω να φύγει και αυτή θέλει να ξανάρθει... γιατί μ' αγαπά!... Όλ' αυτά, στο λέω... θα τελειώσουν μ' ένα γάμο... ένα γάμο στη Μαντλέν... απίθανο χαζοπούλι! (κατά λέξη).

Με πιστεύεις επιτέλους; Αφού σου λέω πως έχω ήδη γράψει τη λειτουργία μου για το γάμο... θα δεις αυτό το Κύριε...»

Χτύπησε ξανά τα τακούνια των παπουτσιών του στο ξύλο της βάρκας, δημιουργώντας ένα ρυθμικό ήχο που τον συνόδεψε με μια σιγανή φωνή τραγουδώντας: «Κύριε!... Κύριε!... Κύριε Ελέησον!... Θα τη δεις... θα τη δεις αυτήν τη λειτουργία!»

«Άκουσε», κατάληξα, «θα σε πιστέψω όταν δω την Κριστίν Ντααέ να βγαίνει από το σπίτι της Λίμνης και να επιστρέφει από μόνη της!»

«Και δε θ' ανακατευτείς ξανά στη ζωή μου; Εντάξει; Καλά λοιπόν... θα τη δεις απόψε το βράδυ... Έλα στο χορό των μεταμφιεσμένων. Η Κριστίν και γω θα πάμε... Μετά, θα πας να κρυφτείς στην αποθήκη και θα δεις πως η Κριστίν, που στο μεταξύ θα 'χει γυρίσει στο καμαρίνι της, δε θα επιθυμεί τίποτα περισσότερο από το να ξαναπάρει το δρόμο

вмешиваться в мои дела, если я докажу, что любим.

— Обещаю, — ответил я без колебаний, потому что был уверен, что подобное доказательство невозможно для такого монстра.

— Хорошо, это совсем просто. Кристина покинет дом, когда сама захочет, и вернется обратно! Да, она вернется обратно по собственной воле! Вернется, потому что любит меня таким, какой я есть.

— О, я сомневаюсь, что она вернется... Но ваш долг — отпустить ее.

— Мой долг, вы, безмерный простак, это моя воля. Моя воля — позволить ей уйти, но она вернется обратно, потому что любит меня. Все закончится свадьбой, свадьбой в церкви Мадлен, вы, безмерный простак!

Вы мне поверите, если я скажу, что моя свадебная месса уже написана? Когда услышите «Кирие». —

Он опять стукнул каблуками по лодке, на этот раз ритмично, и пропел мягко: «Кирие, кирие. Подождите, скоро вы услышите мессу!» —

Послушайте, — сказал я. — Я поверю вам, лишь увидев, как Кристина Доэ покидает дом у озера и возвращается в него по своей собственной, свободной воле.

— И вы никогда больше не станете вмешиваться в мои дела? Очень хорошо, вы увидите это сегодня ночью. Приходите на маскарад. Кристина и я будем там некоторое время. Затем вы можете спрятаться в кладовой и убедиться, что Кристина опять готова пойти за мной проходом коммунаров.

των κομμουνάρων». «Σύμφωνοι!»

Πραγματικά, αν παραβρισκόμουν σε κάτι τέτοιο δε θα 'χα παρά να υποκλιθώ, γιατί ένας πολύ όμορφος άνθρωπος έχει πάντα το δικαίωμα ν' αγαπήσει το φριχτότερο τέρας, ιδιαίτερα όταν, όπως συμβαίνει εδώ, το τέρας αυτό έχει όλη τη γοητεία της μουσικής και ο πολύ όμορφος άνθρωπος είναι μια τραγουδίστρια.

«Και τώρα φύγε! πρέπει να πάω να κάνω τα ψώνια μου!...»

Έφυγα λοιπόν όμως, εξακολουθούσα να σκέφτομαι και ν' ανησυχώ.

Σκεφτόμουν: «Πώς θα τελειώσουν όλ' αυτά; Κι ενώ από φύση μου είμαι αρκετά μοιρολάτρης, δεν μπορούσα να μη νιώθω αγωνία στη σκέψη πως ανάλαβα μια τεράστια ευθύνη την ημέρα που έσωσα τη ζωή αυτού του τέρατος, που σήμερα απειλεί πολλά, από τα μέλη της ανθρώπινης φυλής.

Προς μεγάλη μου έκπληξη, τα πράγματα έγιναν όπως ακριβώς μου τα 'χε πει. Η Κριστίν Νταε βγήκε από το σπίτι της Λίμνης και ξαναγύρισε σ' αυτό πολλές φορές δίχως, απ' ό,τι φαινόταν τουλάχιστον, να την υποχρεώνει κανείς.

Αποφάσισα να μην απασχολώ άλλο το μυαλό μου μ' αυτό το ερωτικό μυστήριο αλλά, δεν τα κατάφερα να μη σκέφτομαι οτιδήποτε είχε σχέση με τον Ερίκ.

Εν πάση περιπτώσει, τελικά, παίρνοντας απόφαση να μη φερθώ επιπόλαια δεν επιχείρησα ξανά να πάω στις όχθες της λίμνης, ούτε να πάρω το δρόμο των κομμουνάρων.

Όμως, η ιδέα ενός άλλου περάσματος από το τρίτο υπόγειο με καταδίωκε κι έτσι πήγα πολλές φορές σ' αυτό το μέρος που τις πιο πολλές ώρες της μέρας είναι έρημο.

Περνούσα ατέλειωτες ώρες εκεί στριφογυρνώντας τα δάχτυλά μου, κρυμμένος

— Я буду там. Если я увижу это, то вынужден буду признать правоту Эрика, потому что красивая женщина имеет право любить самого уродливого монстра, особенно если монстр умеет очаровывать музыкой так, как этот, а красивая женщина оказывается выдающейся певицей.

— А теперь уходите, — сказал Эрик — Мне нужно сделать кое-какие покупки.

И я ушел. Я все еще беспокоился о Кристине Доэ, но теперь был поглощен ужасными мыслями и о себе, особенно после того, что Эрик сказал о моем безрассудстве.

«Чем все это закончится?» — спрашивал я себя. И хотя я фаталист, я не мог отделаться от преследующей меня тревоги, громадной ответственности, которую однажды принял на себя, после того как спас жизнь монстра, угрожающего теперь «многим представителям рода человеческого».

К моему изумлению, все произошло так, как предсказал Эрик. Несколько раз я видел, как Кристина Доэ покидала дом у озера и возвращалась обратно в него без каких-либо признаков того, что ее заставляли делать это.

Я попытался выбросить из головы эту любовную тайну, но мне было очень трудно (особенно из-за, моих ужасных мыслей) не думать об Эрике.

Однако, соблюдая осторожность, я больше не сделал ошибки и не приходил к озеру или в проход коммунаров.

Но поскольку меня все еще преследовала мысль о секретном входе в третьем подвале, я неоднократно спускался туда, зная, что днем там обычно никого не бывает.

Я провел там бесконечное количество часов, прощупывая стены большим

πίσω από ένα σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης, που και γω δεν ξέρω για ποιο λόγο βρισκόταν εκεί, αφού το Βασιλιά της Λαχόρης τον έπαιζαν εξαιρετικά σπάνια.

Τόση υπομονή δεν μπορούσε παρά ν' ανταμειφθεί. Μια μέρα, είδα να 'ρχεται προς το μέρος μου, γονατιστό το τέρας. Ήμουν σίγουρος πως δεν μπορούσε να με δει.

Πέρασε ανάμεσα στο σκηνικό που βρισκόταν εκεί και ένα τρίποδο, προχώρησε ως το τοίχωμα, κάτι έκανε, σ' ένα σημείο που μπόρεσα να εντοπίσω, και μια πέτρα μετακινήθηκε ανοίγοντας ένα πέρασμα. Το τέρας εξαφανίστηκε μέσα σ' αυτό το πέρασμα και η πέτρα ξανάκλεισε πίσω του. Τώρα, ήξερα το μυστικό του τέρατος· ένα μυστικό που όποτε το θελήσω θα με οδηγήσει στην κατοικία της Λίμνης.

Για να σιγουρευτώ, περίμενα στην ίδια θέση τουλάχιστον για μισή ώρα ακόμη. Έπειτα, πήγα και γω με τη σειρά μου να «πειράξω» εκείνο το μέρος του τοίχου. Όλα συνέβησαν όπως και με τον Ερίκ.

Ωστόσο, δεν τόλμησα να μπω στην τρύπα, όσο ήξερα πως ο Ερίκ ήταν σπίτι του. Από την άλλη, η ιδέα πως από στιγμή σε στιγμή ο Ερίκ θα μπορούσε να με βρει εκεί, μου 'φερε ξαφνικά στο νου το θάνατο του Ζοζέφ Μπικέ και καθώς δεν ήθελα με κανέναν τρόπο να βάλω σε κίνδυνο μια τέτοια ανακάλυψη που θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη σε πολλά μέλη της ανθρώπινης φυλής, εγκατάλειψα τα υπόγεια της Όπερας, αφού ξανάβαλα πολύ προσεχτικά την πέτρα στη θέση της, ακολουθώντας ένα σύστημα που είναι τόσο παλιό όσο και η Περσία.

Καταλαβαίνετε βέβαια, πως το ενδιαφέρον μου για την ιστορία του Ερίκ και της Κριστίν Ντααέ εξακολουθούσε να είναι μεγάλο, κι αυτό, όχι γιατί με διακατείχε κάποια νοσηρή περιέργεια, αλλά γιατί ανησυχούσα.

Σκεφτόμουν πως αν ποτέ ο Ερίκ ανακαλύψει ότι η Κριστίν δεν τον αγαπά γι' αυτό που είναι, τότε μπορούμε να περιμένουμε τα πάντα.

пальцем, прячась за комплектом декораций из «Короля Лахора», оставленных там не знаю почему, поскольку «Короля Лахора» представляли нечасто.

И мое терпение было вознаграждено. Однажды я наконец увидел монстра. Он направлялся ко мне. Он полз на четвереньках! Я был уверен, что он не заметил меня.

Он прополз между декорациями и задниками, подошел к стене и в месте, которое я запомнил, нажал на пружину. Пружина отодвинула камень назад, открывая проход. Эрик исчез в нем, и камень опять сдвинулся за ним. Теперь я знал секрет монстра и мог попасть в дом у озера, когда захочу!

Чтобы убедиться в этом, я подождал примерно час и затем нажал на пружину. Механизм сработал.

Но, зная, что Эрик дома, я не полез в проход. Более того, мысль о том, что он может застать меня там врасплох, неожиданно напомнила мне о смерти Жозефа Бюке, и, не желая утратить преимущества открытия, которое может быть полезным для многих людей, для «многих представителей рода человеческого», я покинул на этот раз подвалы Оперы.

Как вы можете себе представить, меня все еще интересовали отношения Эрика и Кристины Доэ, но не из-за нездорового любопытства, а из-за ужасных мыслей, которые, как я уже говорил, никогда не покидали меня.

«Если Эрик обнаружит, что он нелюбим, — говорил я себе, — от него можно ожидать всего».

Στη διάρκεια των προσεχτικών μου περιπλανήσεων στην Όπερα, δεν άργησα να μάθω την αλήθεια για το θλιβερό έρωτα του τέρατος. Κυριαρχούσε στο πνεύμα της Κριστίν μέσα απ' τον τρόμο. Κυριαρχούσε στο πνεύμα της Κριστίν, η καρδιά όμως αυτού του τρυφερού παιδιού ανήκε ολοκληρωτικά στον υποκόμη Ραούλ ντε Σανιύ.

Ενώ οι δυο τους έπαιζαν αθώα τους αρραβωνιασμένους, στους πάνω ορόφους της Όπερας — ακριβώς για ν' αποφύγουν το τέρας — δεν έπαυαν ν' ανησυχούν πως κάποιος τους παρακολουθούσε. Ήμουν αποφασισμένος να σκοτώσω το τέρας, αν χρειαζόταν, και στη συνέχεια να πάω να παραδοθώ στην αστυνομία και να τα πω όλα. Όμως, ο Ερίκ δεν έδινε σημεία ζωής — πράγμα που δε σήμαινε πως εγώ είχα πάψει ν' ανησυχώ.

Πρέπει να σας εκθέσω όλον το συλλογισμό μου. Νόμισα πως το τέρας, εξαιτίας της ζήλειας του, είχε εγκαταλείψει την κατοικία του κι έτσι θεώρησα πως χωρίς κίνδυνο μπορούσα να μπω στο σπίτι της Λίμνης από το πέραςμα του τρίτου υπογείου. Πραγματικά, υπήρχαν πολλοί και σημαντικοί λόγοι για να με κάνουν να πάω να μάθω τι ακριβώς συνέβαινε εκεί μέσα!

Μια μέρα, κουρασμένος πια να περιμένω την κατάλληλη ευκαιρία, πήγα και πασπάτευσα την πέτρα. Αμέσως άκουσα μια υπέροχη μουσική. Ήταν το τέρας που δούλευε, μ' όλες τις πόρτες ανοιχτές, τον Θριαμβεύοντα Δον Ζουάν του.

Ήξερα πως αυτό ήταν το έργο της ζωής του. Δεν τολμούσα να κάνω την παραμικρή κίνηση· καθόμουν ακίνητος στη σκοτεινή μου τρύπα...

Σε μια στιγμή, σταμάτησε να παίζει κι άρχισε να περπατά σαν τρελός πέρα δώθε μέσ' στο σπίτι του. Έλεγε μονολογώντας με δυνατή φωνή: «Πρέπει όλ' αυτά να τελειώσουν πριν! Να τελειώσουν για τα καλά! μια και καλή!».

Αυτά τα λόγια, κάθε άλλο παρά με καθησύχασαν και καθώς η μουσική ξανάρχιζε έκλεισα σιγά σιγά την πέτρα. Όμως, παρόλο που η πέτρα ήταν κλειστή εξακολουθούσα ν' ακούω συγκεχυμένα ένα τραγούδι, πολύ

Я продолжал осторожно бродить по зданию Оперы и вскоре узнал правду о печальной любовной истории монстра. Эрик завладел умом Кристины насильно, но сердце ее целиком принадлежало Раулю де Шаньи.

Играя в верхней части здания Оперы роль невинной помолвленной пары, они не сознавали, что кто-то наблюдал за ними. Я решил не останавливаться ни перед чем: я бы убил монстра, если бы потребовалось, и после этого сдался полиции. Эрик не показывался, но меня не успокоило его отсутствие.

Я должен рассказать вам о своем плане. Я верил, что монстр, возможно, будет изгнан из своего дома ревностью, и тогда я смогу войти туда, не опасаясь, через проход в третьем подвале. Мне было важно в общих интересах точно знать, что находится в этом доме.

Однажды, устав от ожиданий, я отодвинул камень и тут же услышал мощную музыку — монстр работал над «Торжествующим Дон Жуаном».

Я знал: это труд его жизни. Я предусмотрительно остался в темной дыре и не двигался.

Эрик на некоторое время перестал играть и расхаживал по дому взад и вперед как сумасшедший, говоря гремящим повсюду голосом: «Юн должен быть закончен до этого! Полностью закончен!»

Эти слова меня тоже не успокоили. Едва он опять начал играть, я осторожно закрыл камнем отверстие. И даже когда оно было закрыто, я все еще мог слышать отдаленное, неясное пение, идущее из глубины земли,

μακρινό, λες κι ανέβαινε από τα έγκατα της γης, που μου 'φέρνε στο νου το τραγούδι της σειρήνας που αναδυόταν από τα βάθη των νερών της λίμνης.

Θυμήθηκα τότε αυτά που είχαν πει μερικοί εργάτες μετά το θάνατο του Ζοζέφ Μπικέ και που είχαν προκαλέσει ειρωνικά χαμόγελα; «Γύρω από το σώμα του κρεμασμένου ακουγόταν ένας ήχος που έμοιαζε με το τραγούδι των νεκρών».

Την ημέρα της απαγωγής της Κριστίν Ντααέ έφτασα στην Όπερα, πολύ αργά το βράδυ τρέμοντας, έμαθα τα νέα. Είχα περάσει μια φριχτή μέρα, γιατί από την ώρα που διάβασα σε μια πρωινή εφημερίδα την αναγγελία του γάμου της Κριστίν Ντααέ με τον υποκόμη ντε Σανιύ, δεν έπαυσα λεπτό ν' αναρωτιέμαι μήπως τελικά, το καλύτερο που είχα να κάνω ήταν να καταγγείλλω το τέρας.

Όμως, τελικά επικράτησε η λογική· ήμουν σίγουρος, πως κάτι ανάλογο, το μόνο που θα πετύχαινε ήταν η επιτάχυνση της ενδεχόμενης καταστροφής.

Όταν η άμαξά μου με άφησε μπροστά στην Όπερα κοίταξα αυτό το μνημείο λες και μου φαινόταν απίστευτο που βρισκόταν ακόμη στη θέση του!

Όμως, όπως κάθε καλός Ανατολίτης, είμαι λίγο μοιρολάτρης κι έτσι μπήκα μέσα έτοιμος για όλα!

Η απαγωγή της Κριστίν Ντααέ στη διάρκεια της πράξης της φυλακής, που όπως ήταν φυσικό αφνιδίασε όλον τον κόσμο, με βρήκε προετοιμασμένο. Ήταν βέβαιο πως ο Ερίκ κρυβόταν πίσω απ' αυτό το ανεξήγητο γεγονός, σαν τέλειος «ταχυδακτυλουργός» που ήταν. Σκέφτηκα στα σοβαρά πως αυτό ήταν το τέλος της Κριστίν και ίσως το τέλος όλου του κόσμου.

Για μια στιγμή, αναρωτήθηκα μήπως θα 'πρεπε να συμβουλευτώ όλον αυτόν τον κόσμο που χασομερούσε στο θέατρο, να φύγει το γρηγορότερο για να σωθεί. Αλλά, απόρριψα κι αυτήν την ιδέα, γιατί ήμουν σίγουρος πως θα μ' έπαιρναν για τρελό.

так же как я слышал песню сирены, поднимающуюся из глубины озера.

Я вспомнил, что говорили рабочие сцены, которые нашли тело Жозефа Бюке, и над чем люди скептически посмеивались: рабочие утверждали, будто слышали около тела «звук, похожий на пение мертвых».

В тот вечер, когда была похищена Кристина Доз, я прибыл в Оперу довольно поздно, боясь услышать плохие новости. Я провел ужасный день, ибо прочитал в утренней газете, что Кристина и виконт де Шаньи собираются пожениться, постоянно думал над тем, не надо ли мне в конце концов сообщить в полицию о существовании монстра.

Но благоразумие наконец вернулось ко мне, и я понял, что это может только ускорить катастрофу.

Выйдя из кэба перед Оперой, я посмотрел на здание так, будто был удивлен тем, что оно еще стоит.

Но, как у всех восточных людей, во мне есть что до от фаталиста, и я вошел внутрь, готовый ко всему.

Похищение Кристины во время сцены в тюрьме, естественно, потрясло всех, но не меня. Я ни на минуту не усомнился в том, что ее исчезновение организовал Эрик — подлинный король фокусников. И я думал, что на этот раз это был конец для нее и, возможно, для всех нас.

Я даже хотел попытаться убедить всех этих людей, задержавшихся в Опере, уйти. Но меня остановило то, что они наверняка сочли бы меня ненормальным.

Άλλωστε, ήξερα πολύ καλά πως αν, για παράδειγμα, άρχιζα να φωνάζω «φωτιά», για να κάνω όλον αυτόν τον κόσμο να φύγει από κει μέσα, πιθανά να γινόμουν η αιτία, λόγω του πανικού που θα προκαλούσα, μιας καταστροφής πολύ μεγαλύτερης απ' αυτήν που φοβόμουν.

Εν πάση περιπτώσει, αποφάσισα, δίχως άλλη καθυστέρηση, να δράσω μόνος μου. Η στιγμή μου φάνηκε κατάλληλη. Είχα πολλές πιθανότητες, αυτήν την ώρα, ο Ερίκ να μη σκέφτεται τίποτ' άλλο από την αιχμάλωτή του. Έπρεπε λοιπόν να το εκμεταλλευτώ αυτό για να μπω στο σπίτι του από το πέραςμα του τρίτου υπογείου, και σκέφτηκα πως καλό θα ήταν να ενώσω τις δυνάμεις μου μ' αυτόν τον καημένο τον υποκόμη ντε Σανιύ, ο οποίος, αμέσως μόλις του μίλησα, μου έδειξε μια τόσο απόλυτη εμπιστοσύνη που με συγκίνησε βαθιά.

Έστειλα τον υπηρέτη μου, τον Δαρείο, να μου φέρει το κουτί με τα πιστόλια στο καμαρίνι της Κριστίν. Έδωσα ένα πιστόλι στον υποκόμη και τον συμβούλεψα νάναι πάντα έτοιμος να πυροβολήσει γιατί, τελικά, δεν ήταν διόλου απίθανο ο Ερίκ να μας περιμένει πίσω από τον τοίχο. Έπρεπε να περάσουμε από το δρόμο των κομμουνάρων κι από την καταπακτή.

Ο νεαρός υποκόμης, όταν είδε τα πιστόλια, με ρώτησε αν επρόκειτο να μονομαχήσουμε. Και βέβαια, είπα. Και τι μονομαχία! Όμως, φυσικά, δεν είχα καιρό για να του δώσω περισσότερες εξηγήσεις. Ο νεαρός υποκόμης είναι γενναίος, όμως αγνοούσε σχεδόν τα πάντα για τον αντίπαλό του! Και, τελικά, τόσο το καλύτερο!

Τι είναι μια μονομαχία με τον τρομερότερο των μονομάχων σε σύγκριση με έναν αγώνα με τον ιδιοφυέστερο των ταχυδακτυλουργών; Κι εγώ ακόμη δεν μπορούσα εύκολα να παραδεχτώ πως επρόκειτο ν' αντιμετωπίσω έναν άνθρωπο που, από τη μια, μπορεί να γίνει αόρατος όποτε το θελήσει, κι από την άλλη, μπορεί να βλέπει όλ' αυτά που για τους άλλους παραμένουν αόρατα!...

Έναν άνθρωπο που η παράξενη τέχνη του, η ευαισθησία του, η φαντασία και η επιδεξιότητα

Κ тому же я знал, что попытаюсь я заставить их покинуть зал, закричав, например: «Пожар!», я мог бы вызвать катастрофу — люди душили бы, топтали друг друга до смерти в давке, дикой драке, даже худшей, чем та, которой я страшился.

Однако я решил, что действовать надо без задержки. Вероятно, Эрик теперь думал только о своей пленнице, и я должен воспользоваться этим, чтобы войти в его дом через проход в третьем подвале. Я попросил отчаявшегося виконта Рауля де Шаньи помочь мне, и он немедленно согласился, с доверием, которое меня глубоко тронуло.

Я послал Дариуса за пистолетами. Он принес их нам в артистическую комнату Кристины. Я дал один Раулю и посоветовал ему быть готовым стрелять, как был готов я, поскольку Эрик мог ожидать нас по другую сторону стены. Мы должны были идти проходом коммунаров и через люк.

Увидев пистолеты, Рауль спросил меня, собираемся ли мы драться на дуэли. Мы, определенно, собирались. «И какая дуэль!» — сказал я, но, конечно, у меня не было времени объяснить все ему. Он смел, однако почти ничего не знает о своем противнике.

Что значит дуэль с самым горячим бойцом по сравнению с единоборством с самым блестящим фокусником? Мне самому казалась сомнительной перспектива поединка с человеком, которого можно видеть только тогда, когда он этого хочет, и который сам видит все, когда другие — ничего,

человеком, чьи странные познания, хитрость, воображение позволяют ему

του του επιτρέπουν να έχει στη διάθεσή του όλες τις φυσικές δυνάμεις και που μπορεί να τις χειριστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να προκαλεί καταστροφικές για τους άλλους παραισθήσεις! Κι όλ' αυτά, στα υπόγεια της Όπερας, που σημαίνει, στον ίδιο τον τόπο της φαντασμαγορίας!

Μπορούμε στ' αλήθεια να τ' αναλογιστούμε όλ' αυτά δίχως ν' ανατριχιάσουμε; Μπορούμε άραγε στ' αλήθεια να φανταστούμε το τι μπορεί να συμβεί μέσα στην Όπερα -μέσα στα πέντε της υπόγεια και τα είκοσι πέντε της ανώγεια- μαζί μ' ένα Ρομπέρ Χουντέν, έναν άγριο και «αστείο» Ρομπέρ Χουντέν, που άλλοτε κοροϊδεύει και άλλοτε μισεί! Που άλλοτε αδειάζει τις τσέπες κι άλλοτε σκοτώνει!... Σκεφτείτε: Έχετε ν' αντιμετωπίσετε το «λάτρη των καταπακτών!» Θεέ μου! Να παλέψει κανείς με το λάτρη των καταπακτών στη χώρα των καταπακτών!...

Ενώ από τη μια έλπιζα να μην είχε αφήσει την Κριστίν Νταάε στην κατοικία της Λίμνης, όπου θα 'πρεπε να την είχε μεταφέρει, λιπόθυμη για μια ακόμη φορά, από την άλλη, με τρομοκρατούσε η ιδέα πως μπορεί να βρισκόταν κάπου τριγύρω μας, ετοιμάζοντας τη θηλειά του Πεντζάμπ.

Κανείς δεν ξέρει καλύτερα απ' αυτόν να ρίχνει το λάσο του Πεντζάμπ και είναι ο πρίγκιπας των στραγγαλιστών, όπως είναι ο βασιλιάς των θαυματοποιών. Όταν τέλειωσε με το να κάνει τη μικρή σουλτάνα να γελάσει, τον καιρό των Ρόδιων Ωρών του Μαζεντεράν, αυτή επέμενε να διασκεδάξει με κόλπα που τη φόβιζαν.

Αυτός τότε, δε βρήκε τίποτα καλύτερο από το παιχνίδι με το λάσο του Πεντζάμπ. Ο Ερίκ, που είχε μείνει για καιρό στην Ινδία, είχε αποκτήσει εκεί εκπληκτικές ικανότητες στραγγαλιστή. Κλεινόταν σε μίαν αυλή όπου έφερναν έναν πολεμιστή — τις περισσότερες φορές επρόκειτο για κάποιον καταδικασμένο σε θάνατο — που ήταν οπλισμένος με μια μακριά λόγχη κι ένα μεγάλο σπαθί.

Ο Ερίκ δεν είχε τίποτ' άλλο πέρα απ' το λάσο του και πάντα συνέβαινε το ίδιο: τη στιγμή ακριβώς που, μετά από κάποιο τρομερό

использовать все естественные силы и соединить их, чтобы создать иллюзию вида и звука, способную привести его оппонентов к мысли об обреченности. И теперь он действует в подвалах Оперы — то есть в стране фантасмаγοрии!

Μοжет ли кто-нибудь подумать об этом без содрогания?! Μοжет ли кто-нибудь представить себе, что, возможно, случится в Οπεре, если в ее пяти подвалах и двадцати пяти помещениях верхних уровней властвует жестокий и игριβый Ροβερτ Худен, который иногда шутит, а иногда ненавидит, иногда опустошает карманы, а иногда убивает? Подумайте только о схватке с любителем люков, который в моей стране сделал так много люков, лучших в своем роде, подумайте о борьбе с любителем люков в стране люков!

Μне оставалось надеяться только на то, что Врик все еще был с Κριστιной, которая, без сомнения, опять упала в обморок в доме у озера, куда монстр должен был привести ее, но я боялся, что он находится где-то рядом, готовый применить пенджабское лассο.

Никто не мог бросать пенджабское лассο лучше Эрика — он являлся принцем душителее, также как и королем фокусников. Однажды, когда он закончил развлекать маленькую султаншу во время «розовых часов» Μαζεντερана, она попросила его придумать что-то такое, что заставит ее вздрогнуть.

И монстр не нашел лучшего способа, чем применить пенджабское лассο. Он научился невероятному искусству удушения в Ινδии и часто дрался с бойцами, обычно со смертниками, вооруженными длинным копьем и палашом.

У Эрика было только лассο, и как раз тогда, когда противник думал, что убьет его мощным ударом, лассο взвивалось в воздух.

χτύπημα, ο μονομάχος νόμιζε πως είχε πια νικήσει τον Ερίκ, ακούγαμε το λάσο να σφυρίζει. Με μια επιδέξια κίνηση, ο Ερίκ είχε σφίξει το λεπτό σκοινί γύρω απ' το λαιμό του εχθρού του και τον έσερνε μπροστά στη μικρή σουλτάνα και τις γυναίκες της συνοδείας της, που παρακολουθούσαν το Θέαμα πίσω από ένα παράθυρο και χειροκροτούσαν.

Η μικρή σουλτάνα, έμαθε κι αυτή να χρησιμοποιεί το λάσο, κατά τον ίδιο τρόπο. Έμαθε το παιχνίδι με το λάσο του Πεντζάμπ και μ' αυτό σκότωσε πολλές από κείνες τις γυναίκες, ακόμα και κάμποσες από τις φίλες της που είχαν έρθει να την επισκεφτούν.

Όμως, τώρα προτιμώ να τελειώνω με τούτο το τρομερό θέμα των Ρόδινων Ωρών του Μαζεντεράν. Αν μίλησα γι' αυτό, το έκανα μόνο και μόνο για να καταλάβετε το γιατί έπρεπε να επιμείνω ιδιαίτερα στο να βρίσκεται ο νεαρός υποκόμης συνέχεια σε στάση επιφυλακής. Από τη στιγμή που μπήκαμε στα υπόγεια της Όπερας, τα πιστόλια μου δεν μπορούσαν να μας προσφέρουν και πολλά πράγματα· στην πραγματικότητα, ήταν άχρηστα, γιατί ήμουν βέβαιος πως, εφόσον ο Ερίκ δε μας επιτέθηκε στην αρχή, όταν μπήκαμε μέσα και προχωρήσαμε στο δρόμο των κομμουνάρων, δεν επρόκειτο να εμφανιστεί μπροστά μας.

Μπορούσε όμως πάντα να μας στραγγαλίσει. Δε βρήκα ποτέ τον καιρό να τα εξηγήσω όλ' αυτά στον υποκόμη. Όμως, πιστεύω πως ακόμη κι αν είχα τον καιρό δε θα του έλεγα πως εκεί, κάπου στα σκοτάδια, μας παραμόνευε ένα λάσο του Πεντζάμπ.

Δε χρειαζόταν να περιπλέξω την κατάσταση και περιορίστηκα στο να συμβουλέψω τον κύριο ντε Σανιύ να έχει πάντα το χέρι του τοποθετημένο στο ύψος του ματιού του, με το μπράτσο του λυγισμένο, να είναι δηλαδή ανά πάσα στιγμή έτοιμος, στη θέση του μονομάχου που περιμένει ν' ακούσει το «Πυρ!».

Σ' αυτήν τη στάση είναι αδύνατον, ακόμη και για τον ικανότερο στραγγαλιστή, να ρίξει μ' επιτυχία το λάσο του Πεντζάμπ, γιατί, ταυτόχρονα με το λαιμό, θα πιάσει και το χέρι

Ловким Движением запястья Эрик затягивал его вокруг шеи несчастного и затем тасил того к маленькой султанше и ее приближенным, наблюдавшим за поединком из окна.

Маленькая султанша тоже научилась бросать пенджабское лассо и даже задушила им несколько человек.

Но я предпочитаю оставить ужасную тему «розовых часов» Мазендерана. Я говорил о них только потому, что, спустившись в подвалы Оперы с виконтом Раулем де Шаньи, я должен был предостеречь его от постоянной угрозы быть задушенным. Конечно, в подвалах мои пистолеты не могли нам пригодиться, поскольку я был уверен: Эрик, ничего не сделавший, чтобы помешать нам войти в проход коммунаров, сам не появится.

Но он, возможно, попытается задушить нас. У меня не было времени объяснить все это Раулю, но даже если бы оно и было, не знаю, использовал бы я его, чтобы рассказать, что где-то в темноте в любой момент к нему может полететь пенджабское лассо.

Было бы бесполезно осложнять ситуацию. Я только попросил Рауля держать руку на уровне глаз и согнуть руку в положении дуэлянта, ждущего приказа стрелять.

Это положение исключает возможность быть задушенным с помощью пенджабского лассо, даже если оно искусно брошено. Лассо обвивает вашу руку и тем

ή το μπράτσο κι έτσι η θηλειά γίνεται ακίνδυνη.

Αφού καταφέραμε ν' αποφύγουμε τον αστυνόμο, μερικούς θυρωρούς και μετά τους πυροσβέστες, αφού συναντήσαμε τον εξολοθρευτή των ποντικών (τον οποίον έβλεπα για πρώτη φορά) και περάσαμε απαρατήρητοι προς από τον άνθρωπο με το μαλακό καπέλο, ο υποκόμης και γω προχωρήσαμε χωρίς να συναντήσουμε άλλα εμπόδια μέχρι το τρίτο υπόγειο, ως εκεί που βρίσκονταν το τρίποδο και το σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης.

Πασπάτευσα την πέτρα και πηδήξαμε μέσα στο σπίτι που ο Ερίκ είχε χτίσει ανάμεσα στους τοίχους της διπλής επένδυσης των θεμελίων της Όπερας. (Αυτό το είχε κάνει με όλη του την άνεση, γιατί ο Ερίκ ήταν ένας από τους πρώτους εργολήπτες του Φίλιπ Γκαρνιέ, του αρχιτέκτονα της Όπερας και κατά ένα μυστηριώδη τρόπο είχε καταφέρει να συνεχίσει να δουλεύει και μετά την επίσημη παύση των εργασιών, σε όλη τη διάρκεια της πολιορκίας του Παρισιού και της Κομμούνας).

Ήξερα αρκετά καλά τον Ερίκ μου κι έτσι μπορούσα να επιτρέψω στον εαυτό μου να έχει το θράσος να ελπίζει πως θα κατάφερνε ν' ανακαλύψει όλα τα κόλπα, που όλον αυτόν τον καιρό ο Ερίκ θα 'χε σκαρώσει εκεί μέσα.

Ωστόσο, τούτο διόλου δε σήμαινε πως μπαίνοντας στο σπίτι του ένιωθα ασφαλής. Ήξερα τι είχε κάνει σε κάποιο παλάτι του Μαζεντεράν. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, κατάφερε να μετατρέψει την πιο απλή κι αθώα κατασκευή του κόσμου σ' έναν διαβολικό τόπο, όπου δεν μπορούσε κανείς να πει ούτε μια λέξη δίχως να τη μεταφέρει η ηχώ και να την ακούσει κάποιος άλλος.

Πόσα οικογενειακά δράματα ξετυλίχτηκαν εκεί μέσα! Πόσες αιματηρές τραγωδίες δεν προκάλεσε το τέρας με τις καταπακτές και τις παγίδες του! Δίχως να υπολογίσουμε πως στα παλάτια που είχε βάλει το χέρι του, κανείς ποτέ δεν μπορούσε να ξέρει με ακρίβεια πού βρίσκεται.

Οι εφευρέσεις του ήταν τρομερές. Σίγουρα όμως, η τρομερότερη, η πιο παράξενη και η

самым становится безвредным, потому что вы легко можете избавиться от него.

После того как нам удалось избежать встречи с полицейским комиссаром, несколькими стариками, закрывающими двери, и пожарными, а также после встречи с убийцей крыс и человеком в войлочной шляпе, который не заметил нас, Рауль и я без труда попали в третий подвал. Там между задником и комплектом декораций из «Короля Лахора»

я отодвинул камень, и мы спрыгнули вниз, в дом, который Эрик построил в «двойном конверте» фундаментальных стен Оперы (что он сделал без затруднений, поскольку был одним из самых выдающихся строителей-подрядчиков Шарля Гарнье, архитектора театра, и продолжал работать тайно и в одиночку, когда строительные работы официально были прекращены во время войны, осады Парижа и коммуны).

Я знал Эрика достаточно хорошо и полагал, что смогу раскрыть все его трюки.

Однако мне стало не по себе, когда я попал в его дом, ибо был в курсе того, что он сделал с мазендеранским дворцом: он превратил его в дом дьявола, где никто не мог сказать слова без того, чтобы его не подслушали и эхо его не повторило.

Сколько бурных семейных сцен и кровавых трагедий оставил монстр после себя со своими люками. Во дворце, который Эрик «перестроил», вы никогда не знали точно, где находитесь.

У него были поистине страшные изобретения, но наиболее ужасным из всех

<p>πιο επικίνδυνη ήταν η αίθουσα των βασανιστηρίων.</p> <p>Εκτός από τις σπάνιες φορές που η μικρή σουλτάνα διασκεδάζε με το να κάνει να υποφέρουν απλοί, αθώοι υπήκοοι της, σ' αυτήν την αίθουσα έμπαιναν μόνο οι καταδικασμένοι σε θάνατο.</p> <p>Κατά τη γνώμη μου, επρόκειτο για το νοσηρότερο κατασκεύασμα των Ρόδινων Ωρών του Μαζεντεράν. Όταν ο «επισκέπτης» της αίθουσας των βασανιστηρίων δεν άντεχε άλλο, είχε πάντα τη δυνατότητα να «τελειώσει» μ' ένα σκοινί του Πεντζάμπ, που υπήρχε πάντα στη διάθεση του κάτω από το σιδερένιο δέντρο!</p> <p>Φαντάζεστε λοιπόν την ταραχή μου όταν, μπαίνοντας μέσα στο σπίτι του τέρατος, είδα πως η αίθουσα όπου πηδήξαμε, ο υποκόμης κι εγώ, ήταν το ακριβές αντίγραφο της αίθουσας των βασανιστηρίων των Ρόδινων Ωρών του Μαζεντεράν.</p> <p>Στα πόδια μας είδα το λάσο του Πεντζάμπ που τόσο πολύ φοβόμουν. Ήμουν σίγουρος, πως αυτό το σκοινί είχε ήδη χρησιμοποιηθεί για τον Ζοζέφ Μπικέ.</p> <p>Ο γέρο-αρχιεργάτης θα 'πρεπε κι αυτός, όπως και γω, να είχε δει κάποιο βράδυ τον Ερίκ να «πασπατεύει» την πέτρα του τρίτου υπογείου. Θα 'ταν περίεργος, κι έτσι κι αυτός, με τη σειρά του, θα προσπαθούσε να περάσει από την τρύπα πέφτοντας έτσι στην αίθουσα των βασανιστηρίων απ' όπου και δεν ξαναβγήκε παρά απαγχονισμένος.</p> <p>Δε μου ήταν καθόλου δύσκολο να φανταστώ τον Ερίκ να σέρνει το πτώμα που ήθελε να ξεφορτωθεί μέχρι το σκηνικό του Βασιλιά της Λαχόρης και να το κρεμά εκεί, για παραδειγματισμό ή για να μεγαλώσει την τρομοκρατία της δεισιδαιμονίας, που τον βοηθούσε να φυλάει το σπίτι του!</p> <p>Όμως, φαίνεται πως μετά από κάποια σκέψη, ο Ερίκ ξαναγύρισε για να πάρει πίσω το σκοινί του Πεντζάμπ, που είναι ειδικά φτιαγμένο από έντερα γάτας και που θα μπορούσε να</p>	<p>являлась камера пыток.</p> <p>За редким исключением, когда маленькая султанша развлекалась, заставляя страдать некоторых представителей среднего класса — своих подданных, в камеру помещали только заключенных, осужденных на смерть.</p> <p>По моему мнению, это была наиболее жестоко задуманная часть «розовых часов» Мазендерана. Правда, когда кто-либо в камере пыток «получал достаточно», ему всегда разрешали прекратить свои страдания пенджабским лассо.</p> <p>Представьте мое состояние, когда я увидел, что эта комната в доме монстра, в которую мы с Раулем попали, была точной копией камеры пыток «розовых часов» Мазендерана.</p> <p>У наших ног я нашел пенджабское лассо, которого так опасался весь вечер. Я был убежден, что его уже использовали для Жозефа Бюке, главного рабочего сцены.</p> <p>Он, вероятно, подобно мне, однажды заметил, как Эрик передвигал камень в третьем подвале. Из любопытства Жозеф Бюке тоже исследовал проход, но попал в камеру пыток и уже не вышел оттуда, удушенный монстром.</p> <p>Я могу легко представить, как Эрик, желая отделаться от тела, перетащил его в декорации из «Короля Лахора» и повесил на лассо как пример или для устрашения.</p> <p>Но, подумав, он вернулся, чтобы забрать обратно свое пенджабское лассо, которое сделано из струн и могло вызвать любопытство мирового судьи.</p>
--	--

προκαλέσει την περιέργεια κάποιου ανακριτή. Έτσι εξηγείται και η εξαφάνιση του σκοινιού του κρεμασμένου.

Και να τώρα που το ανακαλύπτω στα πόδια μας, στην αίθουσα των βασανιστηρίων!... Δε νομίζω πως είμαι μικρόψυχος· ωστόσο, κρύος ιδρώτας γέμισε το πρόσωπο μου.

Το φανάρι, που μ' αυτό φώτιζα την περιβόητη αίθουσα, έτρεμε στα χέρια μου.

Ο κύριος ντε Σανιύ κάτι κατάλαβε και μου είπε:

«Μα τι συμβαίνει λοιπόν, κύριε;».

Του έκανα απότομα νόημα να σωπάσει, γιατί μπορούσα ακόμη να ελπίζω πως ίσως βρισκόμασταν στην αίθουσα των βασανιστηρίων εν αγνοία του τέρατος!

Πάντως, κι αυτή η ελπίδα δε σήμαινε τη σωτηρία μας, γιατί μπορούσα κάλλιστα να φανταστώ πως η αίθουσα των βασανιστηρίων που είχε προορισμό να φυλάει την κατοικία της Λίμνης, ίσως έμπαινε αυτόματα σε λειτουργία.

Ναι, ίσως τα βασανιστήρια ν' άρχιζαν αυτόματα. Ποιος μπορούσε να ξέρει ποιες κινήσεις μας αρκούσαν για να μπει σε λειτουργία;

Συμβούλεψα στο σύντροφό μου απόλυτη ακινησία. Μια αβάσταχτη σιωπή βάραινε πάνω μας. Το κόκκινο φανάρι μου εξακολουθούσε να κάνει το γύρο της αίθουσας των βασανιστηρίων... Την αναγνώριζα... την αναγνώριζα...

23 ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

(Συνέχεια της διήγησης του Πέρση)

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΑΝ στο κέντρο μιας μικρής αίθουσας σε σχήμα τέλειου εξαγώνου... που οι έξι πλευρές του ήταν επενδυμένες με καθρέφτες... από πάνω μέχρι κάτω...

И вот теперь я видел лассо в камере пыток! Я не труслив, но холодный пот выступил на моем лице.

Фонарь дрожал в моей руке, когда я освещал им стены этой пакостной камеры.

Рауль заметил это и спросил:

— В чем дело?

Я энергично показал ему, чтобы он молчал. Я все еще надеялся, что монстр не знает, что мы находимся в камере пыток.

Однако, даже если он и не знал, это еще не гарантировало нам безопасность. Мне казалось вполне вероятным, что камера пыток предназначалась для охраны дома монстра со стороны третьего подвала, и возможно, это делалось автоматически.

Да, пытки, скорее всего, начинались автоматически. Но кто мог сказать, какие движения с нашей стороны приведут механизмы пыток в действие?

Я настаивал, чтобы Рауль не двигался. Гнетущее безмолвие давило на нас. Красный свет моего фонаря продолжал скользить по стенам камеры пыток. Я узнал ее, узнал.

Глава 23 В камере пыток

(Продолжение истории перса)

Мы находились в середине маленькой шестиугольной комнаты. Все шесть ее стен от потолка до пола были покрыты зеркалами.

<p>Στις γωνίες μπορούσε κανείς να διακρίνει πολύ καλά τα «πρόσθετα»... τα μικρά κομμάτια καθρέφτη που είχαν ως λειτουργία να στρέφονται στις βάσεις τους... ναι, ναι, τα αναγνωρίζω... κι αναγνωρίζω και το σιδερένιο δέντρο, σε μια γωνιά... το δέντρο για τους κρεμασμένους.</p> <p>Είχα πιάσει το μπράτσο του συντρόφου μου. Ο υποκόμης ντε Σανιύ έτρεμε ολόκληρος, έτοιμος να φωνάζει την αρραβωνιαστικιά του, κάνοντάς της γνωστό πως ήρθε να τη βοηθήσει... Πολύ αμφέβαλλα για το αν θα μπορούσε, τελικά, να συγκρατηθεί.</p> <p>Ξαφνικά, στ' αριστερά μας ακούσαμε ένα θόρυβο. Στην αρχή ήταν κάτι σαν το ανοιγοκλείσιμο μιας πόρτας στο διπλανό δωμάτιο, μετά ακούστηκε ένας υπόκωφος αναστεναγμός. Έπιασα ακόμη πιο σφιχτά το χέρι του κυρίου ντε Σανιύ.</p> <p>Έπειτα, ακούσαμε ξεκάθαρα τα παρακάτω λόγια:</p> <p>«Διαλέξτε: Τη γαμήλια ή τη νεκρώσιμη ακολουθία».</p> <p>Αναγνώριζα τη φωνή του τέρατος. Ακούστηκε άλλος ένας στεναγμός. Μετά, μια μεγάλη σιωπή.</p> <p>Τώρα, ήμουν σίγουρος πως το τέρας αγνοούσε την παρουσία μας στο σπίτι του· διαφορετικά θα φρόντιζε να μην ακούγαμε τίποτα. Για να το πετύχει αυτό θα αρκούσε να κλείσει ερμητικά το μικρό αόρατο παράθυρο απ' όπου οι λάτρες των βασανιστηρίων κοιτούν μέσα στην αίθουσα.</p> <p>Άλλωστε, ήμουν σίγουρος πως εάν ήξερε ότι είμασταν εκεί, η διαδικασία των βασανιστηρίων θα είχε αρχίσει αμέσως.</p> <p>Είχαμε λοιπόν ένα τεράστιο πλεονέκτημα σε σχέση με τον Ερίκ: βρισκόμασταν δίπλα του κι αυτός το αγνοούσε.</p> <p>Το σημαντικό τώρα ήταν να φροντίσουμε να μη μάθει τίποτα για την παρουσία μας και τίποτα δε φοβόμουν περισσότερο από την επιθυμία του υποκόμη ντε Σανιύ που, θα 'θελε</p>	<p>По углам я отчетливо увидел сегменты зеркал, прикрепленные к барабанам, которые могли вращаться! Да, я узнал их, узнал и железное дерево в одном углу, железное дерево с железной веткой — виселицу!</p> <p>Я схватил руку Рауля. Он трясся мелкой дрожью, готовый закричать своей невесте, что пришел спасти ее. Я боялся, что он может не сдержаться.</p> <p>Вдруг мы услышали слева какой-то звук. Сначала он показался нам звуком открывающейся и закрывающейся двери в соседней комнате на фоне приглушенного стона. Я еще крепче схватил руку Рауля.</p> <p>В конце концов мы ясно услышали слова:</p> <p>«Возьмите это или уходите! Свадебный марш или похоронный марш».</p> <p>Я узнал голос монстра. Затем мы опять услышали стон, за которым последовало долгое молчание.</p> <p>Теперь я был убежден, что монстр не знал о нашем присутствии в его доме, ибо в противном случае принял бы меры, чтобы мы не слышали его. Ему надо было только закрыть невидимое маленькое окно, через которое любители пыток смотрели в камеру.</p> <p>И я не сомневался — знай он, что мы там, пытки начались бы немедленно.</p> <p>Поэтому у нас появилось большое преимущество перед ним — мы были рядом, но он не знал об этом.</p> <p>Сейчас самым важным для нас было не выдать себя, и я страшился импульсивности Рауля больше, чем чего-либо другого. Он был на грани того, чтобы прорваться через</p>
--	--

αν ήταν δυνατόν, να περάσει μέσα από τους τοίχους για να φτάσει στην αγαπημένη του Κριστίν Ντασέ, την οποία κάθε τόσο ακούγαμε ν' αναστενάζει.

«Ξέρετε, η νεκρώσιμη λειτουργία δεν είναι καθόλου διασκεδαστική», συνέχισε ο Ερίκ, «ενώ η γαμήλια λειτουργία είναι θαυμάσια!

Πρέπει κανείς κάποτε να αποφασίζει! Να ξέρει τι θέλει και να παίρνει μια απόφαση! Όσο για μένα, μου είναι αδύνατον να εξακολουθώ να ζω έτσι, στα έγκατα της γης, μέσα σε μια τρύπα σαν ποντίκι!

Ο θριαμβεύων Δον Ζουάν τέλειωσε· τώρα, θέλω να ζήσω όπως όλος ο κόσμος. Θέλω να 'χω μια γυναίκα όπως όλος ο κόσμος και να πηγαίνουμε μαζί βόλτα τις Κυριακές.

Έφτιαξα μια μάσκα που θα με κάνει να περνώ απαρατήρητος. Ούτε καν θα γυρίζει κανείς στο πέρασμα μου. Θα είσαι η πιο ευτυχισμένη γυναίκα του κόσμου. Θα τραγουδάμε για μας, μέχρι να πεθάνουμε.

Κλαις! Με φοβάσαι! Κι όμως, κατά βάθος δεν είμαι κακός! Αγάπησε με και θα δεις! Φτάνει να μ' αγαπήσει κάποιος για να γίνω καλός! Αν μ' αγαπάς, θα 'μαι ήσυχος σαν αρνάκι και θα με κάνεις ό,τι θέλεις».

Ο αναστεναγμός που συνόδευε αυτή την ερωτική λειτανία βάραινε, όλο και βάραινε.

Ποτέ στη ζωή μου δεν είχα ακούσει κάτι τόσο απελπισμένο... Ο κύριος ντε Σανιύ και εγώ καταλάβαμε πως τούτος ο τρομερός θρήνος ανήκε στον ίδιο τον Ερίκ.

Όσο για την Κριστίν, φαίνεται πως στεκόταν κάπου, ίσως από την απέναντι μεριά του τοίχου που βρισκόταν μπροστά μας, βουβή απ' τη φρίκη, δίχως να 'χει πια κουράγιο να φωνάζει, με το τέρας γονατισμένο μπροστά της.

Αυτός ο θρήνος ήταν μουσικός, βροντερός και μακρόσυρτος, σαν το μούγκρισμα του ωκεανού. Τρεις φορές ξεχειλίσε από το λαιμό

стены, отделявшие его от Кристины Доэ, чьи стоны, нам казалось, мы слышали.

— Похоронный марш недостаточно бодрый, — продолжал голос Эрика, — но свадебный... Он великолепен!

Вы должны принять решение, определиться, чего вы хотите! Что касается меня, то я не могу больше жить вот так, под землей, в дыре, как крот!

«Торжествующий Дон Жуан» завершен, и теперь я хочу жить, как все. Хочу, чтобы у меня была жена, как у всех, и чтобы я выходил с ней на прогулки по воскресеньям.

Я изобрел маску, которая позволяет мне выглядеть, как обычный человек. Станете самой счастливой женщиной. И мы будем петь для самих себя, одни, мы будем петь, пока не умрем от удовольствия...

Вы плачете! Вы боитесь меня! Но ведь я не плохой человек. Полюбите меня, и вы увидите! Чтобы быть добрым, все, что мне необходимо, это любовь. Если вы полюбите меня, я буду нежен, как ягненок, и вы сможете делать со мной все что хотите.

Стоны, которые сопровождали этот молебен любви, становились все громче.

Я никогда не слышал ничего подобного. Рауль и я поняли, что эти отчаянные стоны исходили от самого Эрика.

Что же касается Кристины, то она, вероятно, стояла с другой стороны, безмолвная от ужаса, не имевшая больше сил кричать, видя перед собой монстра.

Рыдания Эрика были такими же громкими, как рев, и такими же мрачными, как ропот океана. Наконец три раза вопль вырвался из

<p>του Ερίκ το παράπονο...</p> <p>«Δε μ' αγαπάς! Δε μ' αγαπάς! Δε μ' αγαπάς!» Μετά ημέρωνε: «Γιατί κλαις; Ξέρεις πόσο με κάνεις να πονώ όταν κλαις».</p> <p>Σιωπή.</p> <p>Για μας, κάθε σιωπή ήταν μια ελπίδα. Σκεφτόμασταν: «Ίσως έφυγε κι άφησε μόνη την Κριστίν πίσω απ' τον τοίχο».</p> <p>Το μόνο που σκεφτόμασταν ήταν το πώς θα κατορθώναμε να ειδοποιήσουμε την Κριστίν πως είμασταν εκεί, δίχως να το πάρει είδηση το τέρας.</p> <p>Τώρα, δεν μπορούσαμε να βγούμε από την αίθουσα των βασανιστηρίων παρά μόνο αν η Κριστίν μας άνοιγε την πόρτα. Μόνο τότε θα μπορούσαμε να τη βοηθήσουμε, γιατί εμείς δεν είχαμε την παραμικρή ιδέα για το πού θα μπορούσε να βρίσκεται η πόρτα.</p> <p>Ξαφνικά, η σιωπή του διπλανού δωματίου ταραχτήκε από ένα ηλεκτρικό κουδούνισμα. Από την άλλη μεριά του τοίχου ακούστηκε ένας γδούπος και η βροντερή φωνή του Ερίκ:</p> <p>«Χτυπάνε! κάντε τον κόπο και περάστε λοιπόν!» Μακάβριο χαχανητό. «Ποιος έρχεται πάλι να μας ενοχλήσει; Περίμενέ με εδώ... Πάω να πω στη σειρήνα ν' ανοίξει».</p> <p>Κάποια βήματα απομακρύνθηκαν, μια πόρτα έκλεισε. Δεν είχα τον καιρό να σκεφτώ την καινούργια φρίκη που ετοιμαζόταν. Ξέχασα πως το τέρας δεν έβγαине παρά για να διαπράξει ένα καινούργιο έγκλημα: Το μόνο που σκέφτηκα ήταν πως τώρα, πίσω απ' τον τοίχο, η Κριστίν ήταν μόνη της.</p> <p>Ο υποκόμης ντε Σανιύ είχε αρχίσει κιόλας να τη φωνάζει.</p> <p>«Κριστίν! Κριστίν!».</p> <p>Αφού εμείς ακούγαμε το τι λέγονταν στο διπλανό δωμάτιο, προφανώς κι εμείς θ' ακουγόμασταν εκεί. Ο υποκόμης αναγκάστηκε</p>	<p>его горла:</p> <p>— Вы не любите меня! Вы не любите меня! Вы не любите меня! — Затем его голос стал мягче, и он спросил: — Почему вы плачете? Вы знаете, что причиняете мне боль.</p> <p>Μολчание.</p> <p>Нам это молчание давало надежду.</p> <p>Мы думали только о том, как дать знать Кристине о нашем присутствии.</p> <p>Ведь теперь мы могли покинуть камеру пыток лишь в том случае, если она откроет нам дверь, и только при этом условии мы могли помочь ей.</p> <p>Вдруг тишину в соседней комнате нарушил звук электрического звонка. Мы услышали, как Эрик вскочил, а затем его громовой голос:</p> <p>«Кто-то звонит! Пожалуйста, входите!» — Зловещий смех. — «Кто это беспокоит нас? Подождите меня здесь, я пойду и прикажу сирене открыть дверь».</p> <p>Шаги удалились, дверь закрылась. У меня не было времени думать о новом ужасе, который вот-вот мог произойти, я забыл, что монстр, возможно, вышел, чтобы совершить новое преступление; я понял только одно: Кристина одна в соседней комнате.</p> <p>Рауль уже звал ее:</p> <p>— Кристина! Кристина!</p> <p>Раз мы слышали, что говорилось в другой комнате, то и нас, естественно, должны были услышать там. И все же Раулю</p>
--	---

να επαναλάβει πολλές φορές το κάλεσμά του.

Τελικά, μια αδύναμη φωνή έφτασε στ' αφτιά μας.

«Ονειρεύομαι», έλεγε η φωνή.

«Κριστίν! Κριστίν! είμαι γω, ο Ραούλ».

Σιωπή.

«Απαντήστε μου, Κριστίν!... Για όνομα του Θεού, αν είστε μόνη απαντήστε μου!».

Τότε, η φωνή της Κριστίν μουρμούρισε το όνομα του Ραούλ.

«Ναι, ναι, εγώ είμαι! Δεν ονειρεύεστε!... Κριστίν έχετε μου εμπιστοσύνη!... Είμαστε δω για να σας σώσουμε... όμως, προσέξτε... δεν επιτρέπεται καμιά απεισκευσία!... Όταν ακούσετε να 'ρχεται το τέρας ειδοποιείστε μας».

«Ραούλ!... Ραούλ!».

Χρειάστηκε να της επαναλάβουμε πολλές φορές πως δεν ονειρευόταν και πως ο Ραούλ ντε Σανιύ πραγματικά μπόρεσε να 'ρθει να τη βρει, συνοδευόμενος από έναν αφοσιωμένο σύντροφο που γνώριζε το μυστικό της κατοικίας του Ερίκ.

Όμως, αμέσως, τη μεγάλη χαρά που της δώσαμε τη διαδέχτηκε ένας μεγαλύτερος τρόμος. Αυτή ζητούσε να φύγει αμέσως ο Ραούλ από κει. Έτρεμε μήπως ο Ερίκ ανακαλύψει την κρυψώνα του και τον σκοτώσει.

Μας είπε βιαστικά πως ο Ερίκ είχε τρελαθεί εντελώς από τον έρωτα του και πως είχε αποφασίσει να σκοτώσει όλο τον κόσμο και τον εαυτό του μαζί, αν εκείνη δε δέχονταν να γίνει γυναίκα του, μπρος στο δήμαρχο και τον παπά, τον παπά της Μαντλέν.

Της είχε δώσει διορία μέχρι την επομένη το βράδυ, στις έντεκα η ώρα, για ν' αποφασίσει... Ήταν η τελευταία διορία. Τότε, όπως έλεγε, έπρεπε ν' αποφασίσει, να διαλέξει ανάμεσα στη γαμήλια και τη νεκρώσιμη ακολουθία.

Ο Ερίκ είχε προφέρει και μια φράση που η

пришлось повторить свой призыв несколько раз.

Наконец слабый голос достиг нас:

— Мне снится — Кристина! Кристина! Это я, Рауль! — Молчание.

— Ответьте мне, Кристина! Если вы одна, во имя неба, ответьте мне!

Затем голос Кристины прошептал имя Рауля.

— Да! Да! — закричал он. — Это я! Это не сон! Доверьтесь мне, Кристина! Мы здесь, чтобы спасти вас. Будьте осторожны! Как только вы услышите монстра, дайте нам знать.

— Рауль! Рауль!

Кристина заставила его несколько раз повторить ей, что это не сон и что он смог прийти к ней в сопровождении надежного человека, который знает секреты Эрика.

Но за радостью, которую мы принесли ей, вскоре последовал новый удар. Она хотела, чтобы Рауль немедленно ушел. Она боялась, что Эрик обнаружит его и убьет без колебаний.

Она сказала нам в нескольких поспешных словах, что Эрик совершенно сошел с ума от любви и решил убить любого и себя в том числе, если она не согласится стать его женой в глазах гражданских властей и перед священником церкви Мадлен.

Он дал ей время до одиннадцати часов следующей ночи все обдумать. Это последний срок. После этого она должна будет сделать выбор, как он сказал, между свадебным и похоронным маршем.

И Эрик сказал слова, которые Кристина не

<p>Κριστίν δεν κατάλαβε καλά το νόημα της: «Ναι ή όχι. Αν είναι όχι, τότε όλος ο κόσμος θα πεθάνει και θα θαφτεί!».</p> <p>Εγώ, όμως, καταλάβαινα πολύ καλά το νόημα αυτής της φράσης, γιατί «απαντούσε» μ' ένα φοβερό τρόπο στα ερωτήματα που με απασχολούσαν.</p> <p>«Μπορείτε μήπως να μου πείτε πού βρίσκεται ο Ερίκ;» ρώτησα.</p> <p>Απάντησε πως μάλλον θα 'πρεπε να 'χει βγει έξω από το σπίτι.</p> <p>«Μπορείτε να βεβαιωθείτε γι' αυτό;».</p> <p>«Όχι!... Μ' έχει δεμένη... δεν μπορώ να κάνω την παραμικρή κίνηση».</p> <p>Ακούγοντάς το αυτό ο κύριος ντε Σανιό και γω δεν μπορέσαμε να συγκρατήσουμε μια οργισμένη κραυγή. Η σωτηρία και των τριών μας εξαρτιόταν από την ελευθερία κινήσεων της νεαρής κοπέλας. «Ω! Πρέπει να την ελευθερώσουμε! Πρέπει να φτάσουμε ως αυτήν!»</p> <p>«Μα, πού είστε λοιπόν;» ρώτησε ξανά η Κριστίν... Στο δωμάτιό μου, γι' αυτό, σας έχω μιλήσει Ραούλ!... υπάρχουν μόνο δυο πόρτες. Μια πόρτα απ' όπου μπαίνει ο Ερίκ και μια άλλη που δεν έχει ανοίξει ποτέ μπροστά μου που μου έχει απαγορεύσει ν' ανοίξω, γιατί είναι, καθώς λέει, η πιο επικίνδυνη πόρτα του κόσμου... η πόρτα των βασανιστηρίων!...»</p> <p>«Κριστίν, βρισκόμαστε πίσω απ' αυτήν την πόρτα!...»</p> <p>«Βρίσκεστε στο δωμάτιο των βασανιστηρίων;»</p> <p>«Ναι, όμως εμείς δεν μπορούμε να δούμε την πόρτα».</p> <p>«Αχ! αν μπορούσα να συρθώ μέχρι εκεί!... Θα χτυπούσα πάνω στην πόρτα και τότε εσείς θα καταλαβαίνατε πού βρίσκεται».</p>	<p>полностью поняла: «Да или нет, если нет, все будут мертвы и похоронены».</p> <p>Но я понял эти слова очень хорошо, потому что они с устрашающей точностью соответствовали моим ужасным мыслям.</p> <p>— Можете вы сказать нам, где Эрик? — спросил я.</p> <p>Она ответила, что он, должно быть, покинул дом.</p> <p>— Вы можете это проверить?</p> <p>— Нет. Я связана и не в состоянии двигаться.</p> <p>Услышав это, Рауль и я не смогли сдержать крик гнева. Наша судьба, всех троих, зависела сейчас от Кристины. Нам надо было во что бы то ни стало спасти ее.</p> <p>— Но где же вы? — спросила она. — В моей спальне всего две двери, — это та спальня, обставленная мебелью в стиле Луи-Филиппа, о которой я вам говорила, Рауль, — Эрик пользуется только одной дверью, но никогда не открывает другую, которая сейчас передо мной. Он запретил, мне даже подходить к ней, потому что, по его словам, это самая опасная из всех дверей: дверь в камеру пыток.</p> <p>— Кристина, мы как раз и находимся по другую сторону этой двери.</p> <p>— Тогда вы в камере пыток?</p> <p>— Да, но мы не видим никакой двери.</p> <p>— О, если бы я могла дотянуться до нее. Но я постучу по ней, и тогда вы поймете, где эта дверь.</p>
---	--

<p>«Είναι μια πόρτα με κλειδαριά;» ρώτησα.</p> <p>«Ναι, με κλειδαριά».</p> <p>Σκέφτηκα: Από την άλλη μεριά ανοίγει με κλειδί, όπως όλες οι πόρτες, από τη δική μας μεριά όμως, πρέπει ν' ανοίγει με κάποιον μοχλό κι αυτό δε θα 'ναι κάτι εύκολο να τ' ανακαλύψουμε.</p> <p>«Δεσποινίς!» είπα, πρέπει οπωσδήποτε να μας ανοίξετε αυτήν την πόρτα.</p> <p>«Μα πώς;» απάντησε απεγνωσμένα...</p> <p>Ακούσαμε ένα σώμα να σέρνεται, να μετακινείται... Χωρίς αμφιβολία προσπαθούσε ν' απελευθερωθεί από τα δεσμά της...</p> <p>«Ο μόνος τρόπος να γλιτώσουμε είναι να χρησιμοποιήσουμε το μυαλό μας», είπα. «Πρέπει ν' αποκτήσουμε το κλειδί αυτής της πόρτας...»</p> <p>«Ξέρω πού βρίσκεται», απάντησε η Κριστίν που έμοιαζε εξαντλημένη από την προσπάθεια που είχε κάνει... «Όμως, είμαι δεμένη! Ο άθλιος!...» Ακούστηκε ένας λυγμός.</p> <p>«Πού βρίσκεται το κλειδί;» ρώτησα, προστάζοντας τον κύριο ντε Σανιό να πάψει και να αφήσει εμένα να χειριστώ το ζήτημα γιατί δεν είχαμε ούτε λεπτό για χάσιμο.</p> <p>«Μέσα στο δωμάτιο, δίπλα στο αρμόνιο, μαζί μ' ένα άλλο μικρό μπρούτζινο κλειδί, που κι αυτό μου είχε απαγορεύσει ν' αγγίξω. Και τα δυο κλειδιά βρίσκονται σ' ένα μικρό δερμάτινο σακούλι που το ονομάζει: «Το μικρό σακούλι της ζωής και του θανάτου!...»</p> <p>Ραούλ!... Ραούλ!... φύγετε!... όλα εδώ είναι τρομερά και μυστηριώδη... κι ο Ερίκ θα γίνει έξω φρενών... και σεις βρίσκεστε στην αίθουσα των βασανιστηρίων!... Φύγετε, από κει που ήρθατε! Δε θα πρέπει νάνα τυχαία η ονομασία αυτού του δωματίου!»</p> <p>«Κριστίν!» είπε ο νεαρός άντρας, «από δω μέσα ή θα βγούμε μαζί ή θα πεθάνουμε κι οι</p>	<p>— У нее есть замок? — спросил я.</p> <p>— Да.</p> <p>«Она открывается ключом с той стороны, как обычная дверь, но, чтобы открыть ее с нашей стороны, нужно, видимо, найти пружину и противовес, а сделать это нелегко», — подумал я.</p> <p>— Мадемуазель, — сказал я, — нам совершенно необходимо открыть эту дверь.</p> <p>— Но как? — спросил плачущий голос молодой женщины.</p> <p>Мы слышали, как она пытается освободиться от своих пут.</p> <p>— Нам надо действовать только хитростью, — сказал я. — Мы должны найти ключ к этой двери.</p> <p>— Я знаю, где он, — произнесла Кристина, которая, казалось, устала от предпринимаемых ею усилий. — Но я очень крепко привязана. О! Негодяй! — Она зарыдала.</p> <p>— Где же ключ? — спросил я после того, как попросил Рауля предоставить все дело мне — ведь мы не могли терять ни одной секунды.</p> <p>— В спальне, возле органа, вместе с другим бронзовым ключом, к которому он также приказал не прикасаться. Оба ключа находятся в маленьком кожаном мешочке, который он называет «маленьким мешком жизни и смерти». Рауль! Рауль!</p> <p>Вы должны уйти! Здесь все непонятно и ужасно, и Эрик на грани сумасшествия, а вы в камере пыток! Уходите тем же путем, каким пришли! Почему, почему эта комната так называется?</p> <p>— Кристина, — произнес Рауль, — мы или вместе уйдем, или умрем вместе.</p>
---	---

δυο!»

«Από μας εξαρτάται να βγούμε από δω μέσα σώοι και αβλαβείς», είπα, «όμως θα πρέπει να κρατήσουμε την ψυχραιμία μας. Γιατί σας έδεσε, δεσποινίς; Αφού έτσι κι αλλιώς δεν μπορείτε να φύγετε από το σπίτι του... το ξέρει καλά!»

«Θέλησα να σκοτωθώ! Απόψε το βράδυ, το τέρας, αφού με μετέφερε εδώ λιπόθυμη, (μου είχε δώσει χλωροφόρμιο) έφυγε. Απ' ό,τι φαίνεται — απ' ό,τι μου είπε — πήγε στον τραπεζίτη του!...

Όταν επέστρεψε με βρήκε με το πρόσωπο γεμάτο αίματα... προσπάθησα να σκοτωθώ χτυπώντας το κεφάλι μου στον τοίχο!»

«Κριστίν!» αναστέναξε ο Ραούλ κι άρχισε να κλαίει.

«Έτσι λοιπόν, μ' έδεσε... δεν έχω το δικαίωμα να σκοτωθώ πριν από αύριο, στις έντεκα η ώρα!...»

Όλη αυτή η συζήτηση μέσα απ' τον τοίχο ήταν πολύ πιο κομματιαστή και πολύ πιο προσεχτική απ' όσο μπόρεσα να τη μεταφέρω εδώ. Συχνά σταματούσαμε στη μέση μιας φράσης, είτε γιατί μας φάνηκε πως ακούσαμε ένα «ρίξιμο, είτε κάποια βήματα, είτε κάποιο παράξενο θόρυβο...

Εκείνη μας έλεγε: «Όχι! Όχι!» δεν είναι αυτός!... Έχει βγει έξω απ' το σπίτι! Είμαι σίγουρη! Αναγνώρισα το θόρυβο που κάνει όταν κλείνει ο τοίχος της λίμνης».

«Δεσποινίς!» της είπα, «το τέρας σας έδεσε κι αυτό θα σας λύσει... Όλο κι όλο που χρειάζεται γι' αυτό είναι να παίξετε καλά το σωστό ρόλο!... Μην ξεχνάτε πως σας αγαπά!»

«Τι δυστυχισμένη που είμαι!... Πώς θα μπορούσα ποτέ να το ξεχάσω;»

«Θυμηθείτε το λοιπόν, για να μπορέσετε να του χαμογελάσετε!... παρακαλέστε τον... πείτε του πως τα σκοινιά σας πονάνε».

— Это зависит от того, выберемся ли мы отсюда целыми и невредимыми, — сказал я. — Но нужно сохранять хладнокровие. Почему он связал вас, мадемуазель? Вы же не можете убежать из дома, и он знает это.

— Я пыталась покончить с собой. В тот вечер, принесся меня сюда без сознания, он ушел повидаться, как он сказал, со своим банкиром и оставил меня на время одну.

Вернувшись, он нашел меня в крови, — я хотела убить себя, разбив голову о стену.

— Кристина! — застонал Рауль и зарыдал.

— Потом он связал меня. Мне не разрешено умереть до одиннадцати часов завтрашней ночи.

Весь этот разговор через стену был более осторожным и прерывистым, чем я способен передать, воспроизводя его здесь. Мы часто замолкали, думая, что слышим скрип деревянных полов, шаги».

И Кристина пыталась успокоить нас, говоря: «Нет, это не Эрик. Он ушел. Он действительно ушел. Я слышала, как он открыл и закрыл проход через стену к озеру».

— Мадемуазель, — сказал я, — монстр связал вас, и он же вас развяжет. Вы сможете заставить его сделать это, если будете действовать правильно. Не забывайте, что он любит вас.

— О, если бы я только могла забыть это!

— Улыбайтесь ему. Просите его, скажите, что веревки причиняют вам боль.

Εκείνη τη στιγμή όμως η Κριστίν Ντασάε μας είτε:

«Σσστ! Κάτι ακούω στον τοίχο της λίμνης!... Αυτός είναι!... Φύγετε!... Φύγετε!... Φύγετε!...»

«Δε θα φύγουμε...ακόμα κι αν το θέλαμε δεν μπορούμε να φύγουμε!» της είπα μ' ένα βαρύγδουπο ύφος για να την εντυπωσιάσω. «Δεν μπορούμε πια να φύγουμε από δω! Και μην ξεχνάτε πως βρισκόμαστε στην αίθουσα των βασανιστηρίων!»

«Ησυχία», είπε ξανά η Κριστίν.

Σταματήσαμε κι οι τρεις.

Βαριά βήματα σύρθηκαν πίσω απ' τον τοίχο, μετά σταμάτησαν και μετά έκαναν ξανά το πάτωμα να τρίξει.

Ύστερα ακούστηκε ένας φοβερός στεναγμός, που τον ακολούθησε μια κραυγή τρόμου της Κριστίν κι ακούσαμε τη φωνή του Ερίκ.

«Σου ζητώ συγγνώμη που σου δείχνω ένα τέτοιο πρόσωπο! Σε ωραία κατάσταση βρίσκομαι, έτσι δεν είναι; Φταίει ο άλλος! Γιατί χτύπησε το κουδούνι; Εγώ ρωτώ ποτέ τους περαστικούς τι ώρα είναι; Τώρα πια δε θα ξαναρωτήσει ποτέ τι ώρα είναι. Φταίει η σειράνα...»

Ακούστηκε ακόμη ένας στεναγμός, πιο βαθύς, πιο τρομερός, που ερχόταν από την άβυσσο μιας ψυχής.

«Γιατί φώναξες, Κριστίν;»

«Γιατί υποφέρω, Ερίκ».

«Νόμισα πως σε τρόμαξα...»

«Ερίκ, χαλαρώστε τα δεσμά μου... μ' έχετε αιχμάλωτη;»

«Θα προσπαθήσεις ξανά να σκοτωθείς...»

«Μα, μου 'χετε δώσει διορία μέχρι αύριο το βράδυ στις έντεκα, Ερίκ...»

Но она прервала меня:

— Ш-ш, я слышу какие-то шаги! Это Эрик! Уходите! Уходите!

— Мы не можем уйти, даже если бы захотели, — сказал я с ударением, чтобы произвести на нее впечатление. — Мы не можем покинуть комнату! И мы в камере пыток!

— Тише!

Мы замолчали.

Тяжелые шаги медленно приблизились к стене, затем остановились, и пол опять заскрипел.

Затем раздался тяжелый вздох, за которым последовал ужасный крик Кристины, и мы услышали голос Эрика:

— Простите, что я показываю вам такое лицо... Я прекрасно чувствую себя, как видите! Этот человек сам виноват. Зачем он звонил? Иногда, когда люди проходят мимо, они спрашивают, который час. Но этот человек никогда не спросит больше, который час. Виновата сирена...

Всего лишь один вздох, глубокий, ужасный, идущий из бездны души...

Почему вы закричали, Кристина?

— Потому что мне больно, Эрик.

— Я думал, что напугал вас.

— Пожалуйста, развяжите меня. Я все равно останусь вашей пленницей.

— Но вы опять попытаетесь убить себя.

— Вы же мне дали время до одиннадцати часов ночи, Эрик.

Ακούστηκαν ξανά βήματα να σέρνονται στο πάτωμα.

«Εντάξει... άλλωστε, αφού πρέπει να πεθάνουμε μαζί... και εγώ βιάζομαι όπως και εσύ... ναι, κι εγώ δεν αντέχω άλλο αυτή τη ζωή, καταλαβαίνεις;...

Περίμενε, μην κουνιέσαι, θα 'ρθω να σε λύσω... Μόνο μια λέξη να πεις:

Όχι και θα 'ρθει το τέλος για όλον τον κόσμο... Έχεις δίκιο... έχεις δίκιο! Γιατί να περιμένουμε μέχρι αύριο στις έντεκα; Α, ναι! Γιατί θα είναι πιο όμορφο... πάντα είχα τη μανία για το σκηνικό... για το μεγαλοπρεπές... πρόκειται για παιδισμό!

Το μόνο που πρέπει να σκέφτεται κανείς σε όλη του τη ζωή είναι ο θάνατος του... όλα τ' άλλα είναι επιφανειακά... Βλέπεις πόσο βρεγμένος είμαι;

Α, γλυκιά μου, δεν έπρεπε να βγω έξω! έκανα λάθος που βγήκα έξω! Ο καιρός είναι φριχτός!... Πέρα απ' αυτό... Κριστίν νομίζω πως έχω παραισθήσεις, πως βλέπω οράματα... Ξέρεις, αυτός που μόλις πριν λίγο έκανε τη σειρήνα να χτυπήσει — πήγαινε τώρα να δεις αν χτυπά απ' το βάθος της λίμνης — λοιπόν, έμοιαζε...

Έτσι, γύρνα τώρα... Είσαι ευχαριστημένη; Νάσαι ελεύθερη... Ω, Θεέ μου, οι καρποί των χειρών σου, Κριστίν! Σε πόνεσα ε; Και μόνο γι' αυτό μου αξίζει να πεθάνω... Μια που μιλάμε για θάνατο, πρέπει να. τον λειτουργήσω!»

Ακούγοντας αυτά τα τρομερά πράγματα ένα φριχτό προαίσθημα με πλημμύρσε... Και γω κάποτε είχα χτυπήσει την πόρτα του τέρατος... και... δίχως να το ξέρω φυσικά... θα πρέπει να 'βαλα σε λειτουργία κάποιον μηχανισμό συναγερμού...

Θυμήθηκα τα δυο μπράτσα που πρόβαλαν από τα μαύρα σαν μελάνι νερά της λίμνης... Ποιος να 'ταν άραγε ο δυστυχισμένος που χάθηκε σ' αυτές τις όχθες;

Шаги опять медленно двинулись по полу.

— В конце концов, поскольку мы умрем вместе и поскольку я тоже спешу, как и вы Да, с меня достаточно этой жизни, вы понимаете?

Подождите, не двигайтесь, я развяжу вас... Вы только должны сказать одно слово:

«Нет» — и все закончится немедленно, для всех. Вы правы! Вы правы! Зачем ждать до завтра? Ах да, потому что так благороднее.. Я всегда был в плену у внешних приличий — какое ребячество!

Мы должны думать только о себе в этой жизни, о нашей собственной смерти. Все остальное — неважно. Вы смотрите на меня, потому что я мокрый?

Ах, дорогая, мне не надо было выходить. Идет проливной дождь. Вы знаете, Кристина, мне кажется, у меня галлюцинации. Человек, который только что звонил в дверь сирены, — я сомневаюсь, что он будет звонить на дне озера, — он выглядел, как так, повернитесь.

Вы удовлетворены? Вы развязаны... Боже мой! Ваши руки, Кристина! Я причинил вам боль? Этого одного достаточно, чтобы я заслужил смерть. Говоря о смерти, я должен пропеть реквием в память о Нем.

Когда я услышал эти слова, у меня появилось ужасное предчувствие. Я тоже однажды нечаянно позвонил в дверь монстра, конечно, — не зная этого. Вероятно, я привел тогда в действие какую-то систему предупреждения.

Мне вспомнились две руки, появившиеся из-под черной воды. Кто был тот бедняга, который смог пробиться к этому берегу?

Η σκέψη γι' αυτόν το δύστυχο, δε μ' άφηνε να χαρώ με το κόλπο της Κριστίν, όμως, ο υποκόμης ντε Σανιύ δίπλα στ' αφτί μου μουρμούριζε αυτήν τη μαγική λέξη: ελεύθερη!...

Μα ποιος λοιπόν; Ποιος ήταν ο άλλος; Για ποιον ακούγαμε τη νεκρώσιμη ακολουθία; Α!

Τι υπέροχο οργισμένο τραγούδι! Ολόκληρο το σπίτι της Λίμνης έτρεμε... τα βάθη της γης ανατρίχιαζαν... Είχαμε κολλήσει τ' αφτιά μας στον τοίχο με τον καθρέφτη για να παρακολουθήσουμε καλύτερα το παιχνίδι της Κριστίν Ντααέ, το παιχνίδι που έπαιζε για να σωθούμε, αλλά δεν μπορούσαμε ν' ακούσουμε τίποτ' άλλο από τη νεκρώσιμη ακολουθία. Επρόκειτο μάλλον για μια λειτουργία κολασμένων... Έτσι, καθώς πλημμύριζε τα έγκατα της γης, ήταν σαν ένα δαιμονικό ροντό.

Θυμάμαι πως η Οργή των Θεών, που τραγούδησε ο Ερίκ, μας τύλιξε σαν καταγίδα... Ναι, γύρω μας είχαμε βροντές κι αστραπές... Σίγουρα! Βέβαια, τον είχα ακούσει κι άλλες φορές να τραγουδά... Μπορούσε να κάνει και τα πέτρινα στόματα των ανδροκέφαλων ταύρων του παλατιού του Μαζεντεράν να τραγουδήσουν... Όμως, ένα τέτοιο τραγούδι... Ποτέ! Ποτέ! Τραγουδούσε σαν το Θεό των Κεραυνών!...

Ξάφνου, η φωνή και το αρμόνιο σταμάτησαν σταμάτησαν τόσο απότομα που ο κύριος ντε Σανιύ και γω οπισθοχωρήσαμε απ' τον τοίχο, τόσο πολύ ξαφνιαστήκαμε... Η φωνή, εντελώς αλλαγμένη, μεταμορφωμένη, άρθρωσε στριγκά, μια μια, τις παρακάτω μεταλλικές συλλαβές:

«Τι έκανες το σακούλι μου;»

24 ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΑΡΧΙΖΟΥΝ

(Συνέχεια της διήγησης του Πέρση)

Η ΦΩΝΗ επανέλαβε με οργή:

«Τι έκανες το σακούλι μου;»

Η Κριστίν Ντααέ δε θα 'πρεπε να τρέμει περισσότερο από μας.

Мысль о нем почти помешала мне порадоваться хитрости Кристины, даже когда Рауль прошептал мне на ухо эти волшебные слова; «Она развязана!»

Кто? Кто этот «другой мужчина», ради которого теперь исполнялся реквием?

Ах, какое величественное и неистовое пение! Оно сотрясало весь дом у озера и заставляло дрожать землю. Мы приложили ухо к стене-зеркалу, чтобы лучше слышать, удалась ли хитрость Кристины, хитрость, на которую она пошла ради нашего освобождения, но сейчас мы слышали только реквием. Это была, скорее, служба по осужденным. Там, глубоко под землей, эта музыка вызывала танцы демонов в кругах ада.

Я вспоминаю, что «Dies Irae», которое пел Эрик, обволакивало нас, как гроза. Да, мы слышали гром и видели молнии вокруг нас. Конечно, Я слышал его пение раньше. Он доходил даже до того, что заставлял петь каменных быков с человеческими головами во дворце Мазендерана. Но я никогда не слышал, чтобы он пел так, никогда! Он пел, как бог грома.

Затем орган и голос замолкли так внезапно, что Рауль и я отступили от стены. И голос, вдруг резко изменившийся, раздраженно проскрипел по слогам:

— Что вы сделали с моим мешком?

Глава 24 Пытки начинаются

(Продолжение истории перса)

— Что вы сделали с моим мешком? —

повторил голос взбешенно, и Кристина, должно быть, задрожала не меньше, чем мы сами.

«Γι' αυτό ήθελες να σ' ελευθερώσω; Για να πάρεις το σακούλι μου; Πες μου!...»

Ακούσαμε βιαστικά βήματα· ήταν η Κριστίν που έτρεχε προς το δωμάτιο «Λουί Φίλιπ» λες και γύρευε προστασία μπρος στον τοίχο μας.

«Γιατί το 'κανες αυτό;» έλεγε η φωνή λυσσασμένα...

«Δώσε μου πίσω το σακούλι μου! Δεν ξέρεις, λοιπόν, πως πρόκειται για το σακούλι της ζωής και του θανάτου;»

«Ακούστε με, Ερίκ», αναστέναξε η νεαρή γυναίκα... «Αφού θα ζήσουμε μαζί, τι σας πειράζει που το πήρα;... Ό,τι ανήκει σε σας ανήκει και σε μένα!...»

Αυτά τα λόγια τα είπε τόσο φοβισμένα κι αβέβαια που σε γέμιζαν λύπη. Η δυστυχισμένη, έπρεπε να χρησιμοποιήσει όσες δυνάμεις της απέμεναν για να ξεπεράσει τον τρόμο της...

Όμως, δεν ήταν βέβαια δυνατόν, με τέτοια παιδαριώδη κόλπα, ειπωμένα μάλιστα με δόντια που χτυπούσαν από το φόβο που την πλημμύριζε, να ξεγελάσει το τέρας.

«Ξέρετε πολύ καλά, πως εκεί μέσα το μόνο που υπάρχει είναι δυο κλειδιά... Τι θέλετε να κάνετε μ' αυτά τα κλειδιά;» τη ρώτησε.

«Θα 'θελα να επισκεφτώ αυτό το δωμάτιο που δεν έχω δει ποτέ, που πάντα το κρατούσατε κρυφό... Πρόκειται για γυναικεία περιέργεια!» πρόσθεσε, προσπαθώντας να διασκεδάσει την ανησυχία του Ερίκ, αλλά τελικά, το μόνο που κατάφερε, έτσι ψεύτικα που ακούστηκε, ήταν να υποψιάσει ακόμη περισσότερο το τέρας.

«Δε μ' αρέσουν οι περιέργες γυναίκες!» απάντησε ο Ερίκ «και θα 'πρεπε κάτι να 'χετε διδαχτεί από την ιστορία του Κυανοπόγωνα... Ελάτε λοιπόν, δώστε μου πίσω το σακούλι! Δώστε μου πίσω το σακούλι! Άσε λοιπόν το κλειδί, μικρή περιέργη!»

— Вот почему вы хотели, чтобы я развязал вас! Чтобы взять мой мешок!

Мы услышали быстрые шаги — Кристина поспешила обратно в спальню Луи-Филиппа, чтобы найти прибежище перед нашей стеной.

— Почему вы убегаете? — сказал зло голос Эрика, который следовал за ней.

— Верните мой мешок! Разве вы не знаете, что это мешок жизни и смерти?

— Послушайте меня, Эрик, — услышали мы печальный голос Кристины. — Поскольку мы собираемся жить вместе, что из того, если я возьму этот мешок? Ведь все ваше теперь принадлежит мне.

Она сказала это так трогательно, что мне стало жаль ее. Бедная девушка должна была собрать последние силы, чтобы преодолеть этот ужас.

Но на монстра такие детские, наивные слова не могли произвести впечатления.

— Вы хорошо знаете, что в этом мешке два ключа, — сказал он. — Что вы хотели сделать с ними?

— Я хотела посмотреть эту комнату, которую никогда не видела, — ответила она, — комнату, которую вы всегда скрывали от меня. Это женское любопытство! — добавила она, как ей казалось, игриво, но слова ее прозвучали так фальшиво, что, вероятно, лишь усилил подозрения Эрика.

— Мне не нравятся любопытные женщины, — резко возразил он. — Вы лучше вспомните сказку о Синей бороде и следите за своими шагами. Верните мне мой мешок. Верните его обратно! Оставьте этот ключ, моя любознательная девочка!

<p>Γέλασε σαρκαστικά, ενώ η Κριστίν φώναζε από πόνο... Ο Ερίκ της έπαιρνε πίσω το σακούλι.</p> <p>Εκείνη τη στιγμή ο υποκόμης, μην μπορώντας άλλο να συγκρατηθεί, έβγαλε μια οργισμένη κι απελπισμένη κραυγή που με πολλή μεγάλη δυσκολία κατάφερα να πνίξω κλείνοντάς του το στόμα με τα χέρια μου.</p> <p>«Α!» είπε το τέρας... «Τι ήταν αυτό; Άκουσες Κριστίν;»</p> <p>«Όχι! Όχι!» απάντησε η δύστυχη. «Δεν άκουσα τίποτα!»</p> <p>«Ακούστηκε κάτι σαν κραυγή!»</p> <p>«Μια κραυγή; Μήπως τρελαθήκατε εντελώς, Ερίκ;... Ποιος θα μπορούσε να κραυγάσει εδώ μέσα;... Εγώ μόνο φώναξα, γιατί με πονέσατε!... Εγώ δεν άκουσα τίποτα!...»</p> <p>«Πως το λες αυτό;... Τρέμεις ολόκληρη!... Είσαι πολύ ταραγμένη!... Λες ψέματα... Κάποιος φώναξε! Κάποιος φώναξε!... Κάποιος βρίσκεται στο δωμάτιο των βασανιστηρίων!... Α! Τώρα τα καταλαβαίνω όλα!...»</p> <p>«Δεν είναι κανείς, Ερίκ!...»</p> <p>«Τώρα καταλαβαίνω!...»</p> <p>«Κανείς!...»</p> <p>«Ο αρραβωνιαστικός σου ίσως!...»</p> <p>«Μα... δεν έχω κανέναν αρραβωνιαστικό! Το ξέρετε καλά!...»</p> <p>Ακούστηκε ξανά ένα γεμάτο κακία γέλιο.</p> <p>«Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι δύσκολο να το μάθουμε... Μικρή μου Κριστίν, αγάπη μου... δε χρειάζεται ν' ανοίξουμε την πόρτα για να δούμε τι συμβαίνει στην αίθουσα των βασανιστηρίων...</p> <p>Θέλεις να δεις; Θέλεις να δεις;... Έλα!... Αν υπάρχει κάποιος εκεί μέσα... αν πράγματι</p>	<p>— И он засмеялся, когда Кристина вскрикнула от боли.</p> <p>На ее крик бедный Рауль, не способный больше контролировать себя, ответил криком беспомощной ярости. Я попытался заставить его замолчать, закрыв ему рот рукой, но мне это не удалось.</p> <p>— Что это было? — спросил монстр. — Вы слышали, Кристина?</p> <p>— Нет, нет, я ничего не слышала.</p> <p>— Мне показалось, что кто-то закричал.</p> <p>— Закричал? Вы теряете рассудок, Эрик? Кто может кричать здесь, в этом доме? Я сама только что вскрикнула, потому что вы сделали мне больно, и больше ничего не слышала.</p> <p>— Вы говорите это таким... Вы дрожите, вы в ужасном состоянии. Вы лжете! Кто-то кричал. Я слышал это! Кто-то есть в камере пыток. А, теперь я понимаю!</p> <p>— Там никого нет, Эрик!</p> <p>— Я понимаю!</p> <p>— Никого!</p> <p>— Может быть, ваш жених?</p> <p>— У меня нет жениха! Вы знаете это!</p> <p>Мы опять услышали отвратительный смех.</p> <p>— Это легко узнать. Моя дорогая маленькая Кристина, моя любовь, нет никакой необходимости открывать дверь, чтобы увидеть, что происходит в камере пыток.</p> <p>Хотите посмотреть? Хотите? Послушайте, если кто-то действительно есть в камере, вы</p>
---	---

υπάρχει κάποιος, θα δεις εκεί πάνω να φωτίζεται το αόρατο παράθυρο... Αρκεί να τραβήξεις τη μαύρη κουρτίνα και μετά να σβύσεις το φως... Να, έτσι... Ας σβύσουμε το φως! Δε φαντάζομαι να φοβάσαι το σκοτάδι όταν έχεις κοντά σου τον αγαπημένο σου αντρούλη!...»

Τότε ακούσαμε τη γεμάτη αγωνία φωνή της Κριστίν.

«Οχι!... Φοβάμαι!... Σας λέω πως φοβάμαι το σκοτάδι!... Αυτό το δωμάτιο δε μ' ενδιαφέρει πια καθόλου!...»

Εσείς πάντα με φοβίζατε μ' αυτό το δωμάτιο των βασανιστηρίων, σαν νάμουν μικρό παιδί!... Έτσι λοιπόν, ήμουν περίεργη, είναι αλήθεια!... Όμως, τώρα πια δε μ' ενδιαφέρει καθόλου! Καθόλου!...»

Τότε, αυτό που φοβόμουν περισσότερο από κάθε τι άλλο, άρχισε αυτόματα! Ξάφνου πλημμυρίσαμε φως!... Ναι, πίσω από τον τοίχο μας άστραψε κάτι σαν πυροτέχνημα. Ο υποκόμης ντε Σανιύ, που δεν περίμενε κάτι παρόμοιο, αιφνιδιάστηκε σε τέτοιο βαθμό, που παραλίγο να πέσει κάτω.

Από δίπλα ακούστηκε η οργισμένη φωνή:

«Σου το 'λεγα πως κάποιος υπάρχει εκεί μέσα!... Το βλέπεις τώρα το παράθυρο;... το φωτεινό παράθυρο;!... Να το εκεί ψηλά!...»

Όποιος είναι πίσω απ' αυτόν τον τοίχο δεν μπορεί να το δει!... Εσύ όμως θ' ανεβείς αυτή τη διπλή σκάλα και θα το δεις! Άλλωστε, γι' αυτό το λόγο βρίσκεται εκεί... Πολλές φορές μ' έχεις ρωτήσει σε τι χρησιμεύει... Να, λοιπόν που τώρα το 'μαθες!... Χρησιμεύει για να κοιτά κανείς από το παράθυρο της αίθουσας των βασανιστηρίων... μικρή περίεργη!...»

«Ποια βασανιστήρια;... Τι βασανιστήρια υπάρχουν εκεί μέσα;... Ερίκ! Ερίκ! Πέστε μου πως μου τα λέτε όλ' αυτά για να με τρομάξετε!... Πέστε το μου, Ερίκ, αν μ' αγαπάτε!... Δεν υπάρχουν βασανιστήρια, έτσι δεν είναι; Όλ' αυτά είναι ιστορίες για μικρά παιδιά!...»

увидите свет от потайного окна, там наверху, около потолка. Все, что мне надо сделать, это отодвинуть черный занавес и убрать свет здесь... Так, занавес убран. Теперь уберем свет. Вы ведь не боитесь темноты, когда вы со своим возлюбленным, не так ли?

— Нет, я боюсь! — воскликнула Кристина так, будто она умирает. — Я боюсь темноты! Меня не интересует больше эта комната, совсем не интересует.

Вы всегда пугали меня, как будто я ребенок, этой камерой пыток. Я была любопытна, это правда, но теперь она не интересует меня больше,нисколько!

И то, чего я больше всего боялся, началось. Вдруг всю комнату залило светом. Казалось, будто все на нашей стороне стены охватило пламя. Рауль, который не ожидал этого, был ошеломлен.

Злой голос опять загредел в соседней комнате:

— Я же сказал вам, кто-то есть там! Видите окно, вон то освещенное окно? Там, наверху!

Человек за стеной не видит его, но вам надо вскарабкаться вверх по лестнице, и вы все увидите. Вы часто спрашивали меня, для чего она? Теперь вы знаете! Она используется для того, чтобы смотреть через окно в камеру пыток, моя любознательная девочка!

— Какие пытки.., какие пытки? Эрик! Эрик! Скажите, вы только пытаетесь напугать меня! Скажите мне это, если любите меня. Ведь это неправда, не так ли? Это только сказка для маленьких детей!

«Πηγαίνετε λοιπόν να δείτε μόνη σας, χρυσή μου, εκεί στο μικρό παράθυρο!...»

Δεν ξέρω αν ο υποκόμης δίπλα μου άκουγε τη σβυσμένη φωνή της νέας γυναίκας, τόσο πολύ ήταν απορροφημένος από το πρωτοφανές θέαμα που ξετυλιγόταν μπρος στα έκπληκτα μάτια του...

Όσο για μένα, που είχα δει πάρα πολλές φορές αυτό το θέαμα από το μικρό παράθυρο των Ρόδιων Ωρών του Μαζεντεράν, δε με απασχολούσε τίποτε άλλο πέρα από το να ακούω τι λεγόταν δίπλα, για να μπορέσω να σκεφτώ τι να κάνουμε.

«Πηγαίνετε λοιπόν να δείτε, πηγαίνετε να δείτε από το μικρό παράθυρο!... και θα μου πείτε!... Θα μου πείτε μετά τι μύτη έχει αυτός που είναι εκεί!»

Ακούσαμε τη σκάλα να κυλάει και ν' ακουμπάει στον τοίχο...

«Ανεβείτε λοιπόν!... Όχι, όχι... καλύτερα χρυσή μου ν' ανέβω εγώ!...»

«Καλά λοιπόν... θ' ανέβω να δω... αφήστε με!»

«Α! μικρή αγαπημένη!... μικρή μου αγαπημένη!... τι χαριτωμένη κι ευγενική που είστε... είναι πολύ ευγενικό εκ μέρους σας που θέλετε να μ' απαλλάξετε απ' αυτόν τον κόπο... στην ηλικία μου είναι λίγο δύσκολο, πράγματι... Θα μου πείτε λοιπόν πώς είναι η μύτη του!... Αν ήξερε ο κόσμος τι ευτυχία είναι να 'χει κανείς μια μύτη!... μια μύτη ολοδικιά του... τότε, κανείς ποτέ δε θα 'ρχόταν στην αίθουσα των βασανιστηρίων!...»

Εκείνη τη στιγμή ακούσαμε καθαρά πάνω απ' τα κεφάλια μας, τα παρακάτω λόγια:

«Φίλε μου, δεν υπάρχει κανείς!...»

«Κανείς! Είσαστε σίγουρη πως δεν υπάρχει κανείς!...»

«Μα την πίστη μου... ναι... Δεν υπάρχει κανείς!...»

— Поднимитесь к этому окну и посмотрите, моя дорогая.

Я не знаю, слышал ли Рауль, стоящий рядом со мной, дрожащий голос Кристины, поскольку он еще не пришел в себя от всего происходящего.

Что же касается меня, то я видел подобное слишком часто через маленькое окно во дворце Мазендерана и сейчас сосредоточил свое внимание на том, что говорилось в соседней комнате, я надеялся, что это даст мне повод действовать или поможет принять какое-то решение.

— Поднимитесь и посмотрите, посмотрите через это окно. Вы скажете мне... После этого вы скажете, как выглядит его нос.

Я слышал, как лестница приставляется к стене.

— Полезайте, — сказал Эрик. — Хотя нет, я сделаю это сам, моя дорогая.

— Нет, нет, позвольте мне!

— Ах, моя дорогая, вы такая милая. Это очень трогательно, что вы бережете меня в моем возрасте. Вы мне скажете, как выглядит его нос. Если люди понимают, как им повезло, что у них есть нос, собственный нос, они никогда не забредут в камеру пыток!

Секунду спустя мы ясно услышали слова, сказанные сверху:

— В камере никого нет, мой дорогой Эрик!

— Никого? Вы уверены?

— Да, вполне уверена. Никого.

«Καλά λοιπόν, τόσο το καλύτερο!... Μα τι έχετε, Κριστίν; Τι συμβαίνει;... Δε φαντάζομαι να νιώθετε άσχημα!... Αφού δεν υπάρχει κανείς!... Ελάτε λοιπόν... Κατεβείτε! Έτσι μπράβο!... Συνέλθετε... αφού δεν υπάρχει κανείς... Αλλά πέστε μου πώς σας φάνηκε το τοπίο;»

«Α! πολύ ωραίο!...»

«Ωραία... τώρα πάμε καλύτερα!... Έτσι δεν είναι;... Τόσο το χειρότερο... πάμε καλύτερα... Δίχως ταραχή και συγκίνηση... Τι περίεργο σπίτι... έτσι δεν είναι;... Τι περίεργο σπίτι, όπου μπορεί να δει κανείς τέτοια τοπία!»

«Ναι. Θα νόμιζε κανείς πως βρισκόμαστε στο μουσείο Γκραβέν!... Μα πέστε μου, Ερίκ... Εκεί μέσα δεν υπάρχουν όργανα βασανιστηρίων... Να ξέρατε πόσο με τρομάζατε!...»

«Μα, γιατί τρομάζατε, αφού δεν υπάρχει κανείς μέσα κει!...»

«Εσείς φτιάξατε αυτό το δωμάτιο, Ερίκ! Το ξέρετε πως είναι πολύ όμορφο! Πραγματικά, Ερίκ, είστε μεγάλος καλλιτέχνης...»

«Ναι, στο είδος μου είμαι ένας μεγάλος καλλιτέχνης».

«Μα, πέστε μου, Ερίκ, γιατί ονομάσατε αυτό το δωμάτιο δωμάτιο βασανιστηρίων;»

«Α! Είναι πολύ απλό. Αλλά, για πέστε μου πρώτα, τι είδατε;»

«Είδα ένα δάσος!...»

«Και τι υπάρχει μέσα σ' αυτό το δάσος;»

«Δέντρα!...»

«Και τι υπάρχει πάνω σ' ένα δέντρο;»

«Πουλιά...»

«Είδες πουλιά...»

«Όχι δεν είδα πουλιά».

— Хорошо, тем лучше... Что с вами, Кристина? Пойдемте, пойдемте, вы не упадете в обморок, не правда ли? Поскольку никого нет... Но как вам поправила пейзаж?

— О, мне он очень нравится!

— Прекрасно. Вы чувствуете себя лучше, не так ли? Это очень хорошо. Вы не должны слишком возбуждаться. Но не странный ли это дом, если в нем можно увидеть пейзаж, подобный этому?

— Да, это как восковые фигуры в музее Гревена. Но скажите мне, Эрик, там нет орудий пыток? Вы в самом деле напугали меня.

— Почему, если там нет никого?

— Это вы украсили эту комнату, Эрик? Она действительно очень красива! Вы великий художник!

— Да, я великий художник в своем роде.

— Но скажите, почему вы называете эту комнату камерой пыток?

— Все очень просто. Во-первых, что вы видели?

— Лес.

— И что в этом лесу?

— Деревья!

— И что на деревьях?

— Птицы.

— Вы разве видели каких-нибудь птиц?

— Нет, не видела.

«Τι είδες λοιπόν; Σκέψου!... Είδες κλαδιά!
Και τι υπάρχει πάνω σ' ένα κλαδί;» λέει η
τρομερή φωνή... «Υπάρχει μια κρεμάλα! Να
γιατί ονομάζω το δάσος μου δωμάτιο
βασανιστηρίων!... Βλέπεις, είναι ένας τρόπος
του λέγειν! Όλ' αυτά είναι για γέλια!...

Εγώ δεν εκφράζομαι ποτέ όπως οι άλλοι!...
Όμως κουράστηκα πια!... Κουράστηκα...
Βαρέθηκα πια να 'χω ένα δάσος και ένα
δωμάτιο βασανιστηρίων μέσα στο σπίτι
μου!...

Βαρέθηκα να μένω σαν τσαρλατάνος στο
βάθος ενός κουτιού με διπλό πάτο!...
Βαρέθηκα! Βαρέθηκα!... Θέλω να έχω ένα
ήσυχο διαμέρισμα με κανονικές πόρτες και
κανονικά παράθυρα και μέσα να 'χω μια τίμια
γυναίκα· όπως έχει όλος ο κόσμος!...

Θα 'πρεπε να το καταλαβαίνεις αυτό, Κριστίν
και δε θα 'πρεπε ν' αναγκάζομαι να στο
επαναλαμβάνω συνέχεια! Μια γυναίκα όπως
όλος ο κόσμος!...

Μια γυναίκα που θ' αγαπώ, που θα πηγαίνω
μαζί της περίπατο την Κυριακή και που όλη
την υπόλοιπη εβδομάδα θα την κάνω να γελά!

Α! Κριστίν δεν πρόκειται ποτέ να πλήξεις
κοντά μου! Έχω πολλά κόλλα στο σακούλι
μου, χωρίς να υπολογίσουμε και όλα τα κόλλα
με τα χαρτιά!...

Κοίτα! Θέλεις να σου κάνω μερικά κόλλα με
χαρτιά; Έλα! Έτσι θα περάσουν και πιο
εύκολα οι ώρες μέχρι αύριο το βράδυ στις
έντεκα!...

Μικρή μου Κριστίν!... Μικρή μου Κριστίν!...
Μ' ακούς;... Δε με διώχνεις πια από κοντά
σου!... Πες μου... μ' αγαπάς;... Όχι δε μ'
αγαπάς!...

Όμως αυτό δε σημαίνει τίποτα! Θα μ'
αγαπήσεις! Παλιότερα, δεν μπορούσες καν να
κοιτάξεις τη μάσκα μου, γιατί ήξερες τι
κρυβόταν από πίσω... Και να που τώρα θες να
την κοιτάς και ξεχνάς τι κρύβεται πίσω της,
και να που τώρα δε με διώχνεις πια!...

— Тогда что же вы видели? Подумайте! Вы
видели ветки. И что на одной из веток?
Виселицу. Вот почему я называю мой лес
камерой пыток. Вы поняли, это только
фигуральное выражение. Шутка.

Я никогда не выражаюсь так, как другие
люди. Я ничего не делаю, как другие. Но я
устал, очень устал... С меня довольно,
слышите? Довольно леса в моем доме и
камеры пыток!

Довольно быть шарлатаном с ящиком с
двойным дном! С меня довольно, довольно!
Я хочу иметь тихую квартиру с обычными
дверями и окнами и хорошую жену.

Вам следует понять это, Кристина. Почему
я должен повторять вам это? Жену, как у
всех.

Я буду любить ее, ходить с ней на прогулки
по воскресеньям и развлекать ее всю
неделю.

Ах, вам не будет скучно со мной. У меня
наготове множество разных трюков, не
считая карточных фокусов.

Хотите, я покажу вам некоторые карточные
фокусы? Это поможет нам убить время.

Моя маленькая Кристина, моя маленькая
Кристина... Вы слушаете меня? Вы не
будете больше отвергать меня? Вы любите
меня? Нет, вы не любите меня.

Но это не имеет значения: вы полюбите.
Раньше вы не могли смотреть на мою
маску, потому что знали, чего скрывается за
ней; теперь вы не возражаете смотреть на
нее и забываете, что за ней, и вы не будете
отвергать меня больше!

Σε όλα μπορεί να συνηθίσει κανείς... όταν το θέλει... όταν έχει την καλή θέληση!... Πόσοι άνθρωποι που παντρεύονται χωρίς ν' αγαπιούνται μετά λατρεύουν ο ένας τον άλλον!

Α! δεν ξέρω πια τι λέω... Πάντως, θα διασκεδάσεις καλά μαζί μου!... Δεν υπάρχει άλλος σαν και μένα, ναι, αυτό μπορώ να στο ορκιστώ στον καλό Θεό που θα μας παντρέψει, -αν φανείς λογική- να, για παράδειγμα, δεν υπάρχει άλλος στον κόσμο που να κάνει τον εγγαστρίμυθο σαν και μένα!

Είμαι ο καλύτερος εγγαστρίμυθος του κόσμου!... Γελάς!... Μήπως δε με πιστεύεις;... Άκου!»

Ο δύστυχος (που ήταν πράγματι ο καλύτερος εγγαστρίμυθος του κόσμου) έβαζε όλα του τα δυνατά (ήταν φανερό) για να κάνει τη μικρή να ξεχάσει την αίθουσα των βασανιστηρίων!... Άδικος κόπος... κουτός συλλογισμός... Η Κριστίν δεν είχε στο νου της άλλο από μας!...

Επανέλαβε πολλές φορές, με το γλυκύτερο ύφος του κόσμου την ίδια ικεσία:

«Σβύστε το μικρό παράθυρο!... Ερίκ! σας παρακαλώ σβύστε επιτέλους το μικρό παράθυρο!...»

Σκεφτόταν πως αυτό το φως, που εμφανίστηκε ξαφνικά στο μικρό παράθυρο και που γι' αυτό το τέρας είχε μιλήσει τόσο απειλητικά, θα είχε κάποιον τρομερό λόγο ύπαρξης... Φαντάζομαι πως το μόνο πράγμα που θα πρέπει να την καθησύχασε κάπως θάταν το ότι μας είδε και τους δυο πίσω απ' τον τοίχο, λουσμένους στο λαμπρό φως, όρθιους, γερούς και δυνατούς!... Όμως, θα ήταν πιο ήσυχη αν το τέρας έσβυνε το φως...

Ο άλλος είχε κιόλας αρχίσει να κάνει τον εγγαστρίμυθο. Έλεγε:

«Να κοίτα! Σηκώνω λίγο τη μάσκα μου! Μην ανησυχείς... πολύ λίγο... Βλέπεις τα χείλια μου; Αυτό που έχω για χείλια; Δεν κουνιούνται!...

Το στόμα μου μένει κλειστό... αυτό το είδος

Люди могут привыкнуть ко всему, когда сами хотят этого, когда готовы попытаться. Многие женятся не любя, но потом просто обожают друг друга.

Ο, я не знаю, что говорю... Но вам будет весело со мной! Другого такого человека, как я, больше нет, клянусь перед Богом, который соединит нас в браке, если вы разумны; мне нет равных, например, когда речь идет о чревовещании.

Я — самый великий чревовещатель в мире! Вы смеетесь? Не верите мне? Слушайте!

Я понял, что монстр (который действительно был самым великим чревовещателем в мире) потоков слов пытается отвлечь внимание Кристины от камеры пыток. Это было глупо, потому что Кристина думала только о нас.

Она повторила несколько раз самым нежным, самым умоляющим тоном, на который только была способна:

— Уберите свет в маленьком окне. Пожалуйста, Эрик, уберите свет.

Услышав, что монстр с угрозой говорит о свете, который неожиданно появился в окне, Кристина поняла, что для этого есть какая-то причина. Одно должно было успокоить ее: она видела нас живыми и здоровыми по другую сторону стены, стоящими в великолепном сиянии света. Но она чувствовала бы себя более уверенно, если бы свет был убран.

Эрик начал демонстрировать свое искусство чревовещания.

— Посмотрите, — сказал он. — Я приподниму немного маску — совсем немного. Вы видите мои губы — они не двигаются.

Мой рот, то, что сходит за рот, закрыт, и все

<p>στόματος... κι όμως βλέπεις... ακούς τη φωνή μου!...</p> <p>Μιλώ με την κοιλιά μου... είναι φυσικό... αυτό είναι ο εγγαστρίμυθος, αυτός που μπορεί να μιλά απ' την κοιλιά του!... Είναι γνωστό: άκου τη φωνή μου... πού θέλεις να πάει; Στο αριστερό σου αφτί; Στο δεξί σου αφτί;... στο τραπέζι;... στα μικρά εβένινα κουτιά πούναι στο τζάκι;...</p> <p>Α! Όλ' αυτά σε ξαφνιάζουν!... η φωνή μου μέσα στα μικρά κουτιά του τζακιού;... Τη θες μακρινή; Τη θες κοντινή;... Βροντερή;... Ψιλή;... Ένρινη;... Η φωνή μου μπορεί να πάει παντού!... Παντού!... Άκου, γλυκιά μου... στο μικρό δεξί κουτί πάνω στο τζάκι, άκουσε τη φωνή μου που λέει:</p> <p>“Πρέπει να γυρίσουμε τον σκορπιό;” Και τώρα, κρακ! άκου τι λέει αυτό το μικρό κουτί στ' αριστερά: “Πρέπει να γυρίσουμε την ακρίδα”;... Και τώρα, κρακ! Νάτην μέσα στο μικρό δερμάτινο σακούλι...</p> <p>Τι λέει; “Είμαι το μικρό σακούλι της ζωής και του θανάτου! Και τώρα, κρακ!... Νάτην μέσα στο λαιμό της Καρλότας, στο βάθος αυτού του χρυσού λαρυγγιού, μέσα σ' αυτό το χρυσό λαρύγγι, το κρυστάλλινο λαρύγγι της Καρλότας... και μα την πίστη μου!...</p> <p>Τι λέει; Λέει:</p> <p>“Είμαι εγώ, ο κύριος βάτραχος! Είμαι εγώ που τραγουδώ: Ακούω αυτή τη μοναχική φωνή... κουάξ... που τραγουδά στο... κουάξ...” Και τώρα, κρακ... Α! Α! Α! Πού είναι η φωνή του Ερίκ;...</p> <p>Άκου, γλυκιά μου Κριστίν!... Άκου... Είναι πίσω, πίσω από την πόρτα της αίθουσας των βασανιστηρίων!... Και τι λέω;</p> <p>Λέω: “Αλίμονο σ' αυτούς που έχουν την ευτυχία να έχουν μια μύτη, μιαν αληθινή μύτη και σ' αυτούς που μπαίνουν στην αίθουσα των βασανιστηρίων!... Αχ! Αχ! Αχ!”</p> <p>Καταραμένη φωνή αυτού του εκπληκτικού εγγαστρίμυθου! Βρισκόταν παντού!</p>	<p>же вы слышите мой голос.</p> <p>Я говорю животом, и это называется чревовещанием. Этот прием хорошо известен. Слушайте мой голос. Где вы хотите его слышать? В левом ухе? В правом? В столе? В маленьких ящиках из черного дерева на камине?</p> <p>Ах, это удивляет вас? Мой голос в маленьких ящиках на камине! Вы хотите, чтобы он был вдалеке? Близко? Звучал громко, пронзительно? Гнусаво? Мой голос движется повсюду, повсюду! Слушайте, моя дорогая, Он в маленьком ящике справа. Слушайте, что он говорит:</p> <p>«Повернуть скорпиона?» А теперь, быстро! Слушайте, что он говорит в маленьком ящике слева: «Повернуть кузнечика?» А теперь, быстро! Он в маленьком кожаном мешке.</p> <p>Что он говорит? «Я в маленьком мешке жизни и смерти». А теперь, быстро! Он в горле Карлотты, глубоко, в золотом, хрустальном горле Карлотты! Что он говорит?</p> <p>Он говорит:</p> <p>«Я — мсье жаба, и я пою, я чувствую без — ква — тревоги мелодию — ква! А теперь, быстро! Он в кресле в ложе призрака и говорит: „Так, как она поет сегодня, она свалит люстру!“ А теперь, быстро! Где же голос Эрика?</p> <p>Слушайте, Кристина, моя дорогая, слушайте. Он за дверью камеры пыток! И что я говорю?</p> <p>Я говорю: „Горе тому, кому повезло иметь нос, настоящий нос, и кто забрел в камеру пыток“. Ах,ах, ах!</p> <p>Ужасный, проклятый голос чревовещателя был повсюду, повсюду! Он проходил через</p>
--	---

<p>Παντού!... Περνούσε μέσα από το μικρό αόρατο παράθυρο... μέσα από τους τοίχους... περιπλανιόταν γύρω μας... ανάμεσα μας... Ο Ερίκ ήταν εδώ!... Μας μιλούσε...</p> <p>Ενστιχτώδικα κάναμε μια κίνηση, σαν για να ριχτούμε απάνω του... αλλά, κιόλας, πιο γρήγορη, περισσότερο άπιαστη κι απ' την ηχώ, η φωνή του Ερίκ γύρισε πίσω!...</p> <p>Σε λίγο, δεν μπορούσαμε πια ν' ακούσουμε τίποτ' άλλο γιατί, να τι έγινε:</p> <p>Η φωνή της Κριστίν:</p> <p>«Ερίκ! Ερίκ!... Με κουράζετε με τη φωνή σας...</p> <p>Πάψτε πια!... Δε νομίζετε πως κάνει πολύ ζέστη εδώ μέσα;...»</p> <p>«Ω! Ναι!» απάντησε η φωνή του Ερίκ, «η ζέστη αρχίζει να γίνεται ανυπόφορη!...»</p> <p>Ξανά η γεμάτη αγωνία φωνή της Κριστίν:</p> <p>«Μα τι γίνεται εδώ!... Ο τοίχος καίει!...»</p> <p>«Θα σας εξηγήσω, Κριστίν, γλυκιά μου, είναι από το δάσος δίπλα!...»</p> <p>«Καλά, τι εννοείτε;... το δάσος;...»</p> <p>«Μα, δεν προσέξατε, λοιπόν, πως ήταν ένα δάσος του Κογκό;»</p> <p>Και το γέλιο του τέρατος αντήχησε παντού τρομερό, τόσο δυνατά που δεν μπορούσαμε να ξεχωρίσουμε τις ικετευτικές κραυγές της Κριστίν!</p> <p>Ο υποκόμης ντε Σανιύ φώναζε και χτυπούσε τους τοίχους σαν τρελός... Δεν μπορούσα πια να τον συγκρατήσω...</p> <p>Όμως, τίποτ' άλλο δεν ακουγόταν εκτός από τη φωνή του τέρατος... και το τέρας το ίδιο δεν άκουγε τίποτ' άλλο εκτός από το ίδιο του το</p>	<p>маленькое невидимое окно и через стены. Он витал вокруг нас, между нами.</p> <p>Мы сделали произвольное движение, как будто хотели броситься на Эрика, но его голос, более подвижный и более неуловимый, уже отскочил к другой стороне стены.</p> <p>Однако вскоре мы уже не могли слышать ничего больше, потому что случилось следующее.</p> <p>Голос Кристины:</p> <p>— Эрик! Эрик! Вы утомили меня.</p> <p>Остановитесь! Не думаете ли вы, что здесь жарко?</p> <p>— О да, — ответил голос Эрика, — жара становится невыносимой.</p> <p>И опять голос Кристины, задыхающийся от тревоги:</p> <p>— Что это? Стена горячая! Стена горит!</p> <p>— Я скажу вам, Кристина, моя дорогая, это из-за леса в соседней комнате.</p> <p>— Что вы имеете в виду? Лес...</p> <p>— Разве вы не видели. Это лес в Конго. —</p> <p>И страшный смех монстра потопил мольбу Кристины.</p> <p>Рауль кричал и колотил по стенам как сумасшедший. Я не мог сдержать его.</p> <p>Но мы слышали только хохот монстра, и сам монстр, должно быть, слышал только себя.</p>
---	--

γέλιο...

Μετά, ακούστηκαν ήχοι μιας σύντομης πάλης, ο θόρυβος που κάνει ένα σώμα όταν πέφτει και που μετά το σέρνουν... και ύστερα ο θόρυβος μιας πόρτας που κλείνει δυνατά... και μετά, μετά τίποτα, τίποτα πέρα από τη σιωπή του μεσημεριού... στην καρδιά ενός αφρικάνικου δάσους!...

25 «ΒΑΡΕΛΙΑ! ΒΑΡΕΛΙΑ! ΕΧΕΤΕ ΒΑΡΕΛΙΑ ΓΙΑ ΠΟΥΛΗΜΑ;»

ΕΧΩ ήδη πει πως το δωμάτιο όπου βρισκόταν ο κύριος υποκόμης ντε Σανιύ και εγώ, είχε σχήμα εξαγώνου και όλοι οι τοίχοι του ήταν από πάνω μέχρι κάτω επενδυμένοι με καθρέφτη.

Από τότε, σε κάποιες εκθέσεις, έχουμε, κατά καιρούς, την ευκαιρία να δούμε παρόμοια δωμάτια που συνήθως ονομάζονται: «σπίτι των θαυμάτων» ή «παλάτι των παραισθήσεων».

Αυτός πάντως που πρώτος κατασκεύασε έναν τέτοιο χώρο ήταν ο Ερίκ, κατά τη διάρκεια των Ρόδιων Ωρών του Μαζεντεράν. Αρκούσε να τοποθετήσει κανείς στις γωνίες ενός τέτοιου δωματίου κάποιο διακοσμητικό στοιχείο, όπως μια κολόνα για παράδειγμα, κι αμέσως είχας την εντύπωση πως βρισκόσουν σ' ένα παλάτι με χίλιες κολόνες, γιατί οι καθρέφτες πολλαπλασίαζαν την πραγματική αίθουσα, μετατρέποντάς την σε έξι εξάγωνα αίθουσες, που η κάθε μια τους πολλαπλασιαζόταν με τη σειρά της ως το άπειρο.

Όταν ο Ερίκ κατασκεύασε αυτήν την αίθουσα, για να διασκεδάσει τη «μικρή σουλτάνα», είχε τοποθετήσει μέσα ένα ντεκόρ που τη μεταμόρφωνε σε «ατέλειωτο τέμενος». Όμως, η μικρή σουλτάνα γρήγορα κουράστηκε από μια τόσο παιδιάστικη ψευδαίσθηση, και τότε ο Ερίκ μετέτρεψε την εφεύρεση του σε αίθουσα βασανιστηρίων.

Στη θέση του αρχιτεκτονικού μοτίβου τοποθέτησε, στο πρώτο ταμπλό, ένα σιδερένιο δέντρο. Γιατί, αυτό το δέντρο που με τα

Затем стали слышны звуки борьбы, упавшего на пол тела, которое оттаскивали прочь, и звук захлопнувшейся двери. После этого не было ничего, ничего, кроме знойного молчания полудня в сердце африканских джунглей.

Глава 25 Бочки! Бочки! Есть бочки на продажу?

(Продолжение истории перса)

Как я уже говорил, комната, в которой находились Рауль и я, была правильной шестиугольной формы и ее стены полностью покрыты зеркалами.

С той поры на выставках часто демонстрировались такие же и назывались они «домами миражей» или «дворцами иллюзий».

Но изобретение принадлежит только Эрику, Он построил первую комнату такого типа на моих глазах во время «розовых часов» Мазендерана. Декоративный объект, такой, например, как колонна, размещался по углам, и это создавало иллюзию дворцов с бесчисленными колоннами, потому что эффектом зеркал реальная комната увеличивалась до шестиугольных комнат, каждая из которых множилась на неограниченное число раз.

Чтобы развлечь маленькую султаншу, Эрик вначале построил комнату, которая могла стать «бесчисленным храмом», но маленькой султанше скоро надоели такие детские фокусы, и тогда он преобразовал свое изобретение в камеру пыток.

Он заменил колонны по углам железным деревом, на котором красками были написаны листья, совершенно неотличимые

<p>ζωγραφισμένα φύλλα του ήταν η τέλεια απομίμηση της ζωής, ήταν σιδερένιο;</p> <p>Γιατί έπρεπε νάναι αρκετά γερό ώστε ν' αντέξει σε όλες τις επιθέσεις του έγκλειστου της αίθουσας των βασανιστηρίων.</p> <p>Παρακάτω, θα έχουμε την ευκαιρία, δυο φορές, να δούμε πώς ένα ντεκόρ τοποθετημένο κατ' αυτόν τον τρόπο μπορούσε, στιγμιαία, να μεταμορφωθεί διαδοχικά και σε δύο άλλα.</p> <p>Αυτό γινόταν χάρη στην αυτόματη περιστροφή των βάσεων που βρισκόντουσαν στις γωνίες και είχαν χωριστεί σε τρία μέρη, που στο καθένα τους υπήρχε κι από ένα διαφορετικό «ντεκόρ». Έτσι, τρία διαφορετικά «ντεκόρ» μπορούσαν να εμφανιστούν διαδοχικά, μ' άλλα λόγια, η αίθουσα «μπορούσε να μεταμορφωθεί» τρεις φορές.</p> <p>Οι τοίχοι αυτής της αλλόκοτης αίθουσας ήταν άτρωτοι γιατί εκτός από το στερεότατο διακοσμητικό στοιχείο, ήταν επενδυμένοι από πάνω μέχρι κάτω με καθρέφτες, καθρέφτες αρκετά παχείς ώστε να μην κινδυνεύουν από την οργή του δυστυχημένου που έριχναν εκεί μέσα και που για κάθε ενδεχόμενο, φρόντιζαν να μη φορά τίποτα στα χέρια και στα πόδια του.</p> <p>Δεν υπήρχε κανένα έπιπλο. Το ταβάνι ήταν φωτεινό. Ένα ιδιοφυές σύστημα ηλεκτρικής θέρμανσης που από τότε πολλοί μιμήθηκαν, επέτρεπε την αύξηση της θερμοκρασίας των τοίχων κατά βούληση, έτσι ώστε η αίθουσα να έχει την επιθυμητή ατμόσφαιρα...</p> <p>Αναφέρω όλες αυτές τις λεπτομέρειες μιας εντελώς φυσιολογικής εφεύρεσης, που δίνει ένα εντελώς υπερφυσικό αποτέλεσμα, (μερικά ζωγραφισμένα κλαδιά αρκούν για να προκαλέσουν την ψευδαίσθηση ενός τροπικού δάσους που καίγεται από τον ήλιο του Ισημερινού), για να μην μπορέσει κανένας να αμφισβητήσει την πνευματική μου υγεία, για να μην μπορέσει κανένας να πει:</p> <p>«Αυτός ο άνθρωπος τρελάθηκε» ή «αυτός ο άνθρωπος λέει ψέματα» ή «αυτός ο άνθρωπος μας περνά για ηλίθιους».</p>	<p>от живых. Почему дерево было сделано из железа?</p> <p>Потому что оно должно быть достаточно прочным, чтобы выдерживать все приступы жертвы, заключенной в камеру пыток.</p> <p>Мы увидим, как полученная таким образом сцена была дважды трансформирована в две другие последовательные сцены посредством автоматического вращения барабанов в углах. Эти барабаны были разделены на три части. Они соответствовали углам зеркал, и каждый из них отвечал определенному замыслу.</p> <p>Стены камеры пыток не давали жертве возможности ухватиться за что-либо, там не было точки опоры. Стены, не считая прочного материала декоративного объекта, были покрыты зеркалами, причем такими толстыми, что им нечего было бояться ярости бедняги, которого бросали в комнату босым и с пустыми руками.</p> <p>Никакой мебели. Потолок был светлый. Простая система электрического отопления, примененная впервые, позволяла регулировать температуру стен (и тем самым температуру воздуха) в комнате по своему желанию.</p> <p>Я так подробно описал конструктивные особенности этого необычного изобретения, которое создавало сверхъестественную иллюзию экваториального леса под палящим полуденным солнцем, чтобы никто не мог бросить тень сомнения на мое настоящее умственное состояние или сказать:</p> <p>«Этот человек сошел с ума», «Этот человек лжет» или «Этот человек принимает нас за дураков».</p>
---	---

<p>Αν είχα διηγηθεί το τι συνέβη, έτσι:</p> <p>«Όταν κατεβήκαμε στο βάθος ενός υπογείου βρεθήκαμε σ' ένα τροπικό δάσος που το 'καιγε ο ήλιος του Ισημερινού», θα είχα προκαλέσει ένα ωραίο εφέ αφηνιδιασμού του αναγνώστη, πράγμα όμως που δε μ' ενδιέφερε καθόλου. Δε μ' ενδιαφέρει η δημιουργία κάποιου εφέ αφού, γράφοντας αυτές τις γραμμές, έχω ως στόχο να μάθει ο κόσμος το τι ακριβώς συνέβη στον κύριο υποκόμη ντε Σανιύ και σε μένα στη διάρκεια μιας τρομερής περιπέτειας που αργότερα απασχόλησε τη γαλλική δικαιοσύνη.</p> <p>Συνεχίζω τώρα από το σημείο που είχα σταματήσει.</p> <p>Όταν φωτίστηκε το ταβάνι και φάνηκε γύρω μας το δάσος, η έκπληξη του υποκόμη ήταν αφάνταστη. Η εμφάνιση αυτού του αδιαπέραστου δάσους που τα δέντρα του, οι αμέτρητοι κορμοί και τα αμέτρητα κλαδιά του μας περιτριγύριζαν ως το άπειρο, τον είχε κυριολεκτικά συντρίψει.</p> <p>Πέρασε τα χέρια του πάνω απ' το μέτωπό του, λες για να διώξει ένα κακό όνειρο και τα μάτια του ανοιγόκλεισαν λες και μόλις είχε ξυπνήσει και δυσκολευόταν να συνειδητοποιήσει τι γίνεται γύρω του. Νομίζω πως για μια στιγμή δεν μπορούσε ν' ακούσει τίποτα!</p> <p>Έχω ήδη πει πως η εμφάνιση του δάσους δε μ' αφηνιδίασε καθόλου. Εξακολουθούσα ν' ακούω τι συνέβαινε στο διπλανό δωμάτιο.</p> <p>Η προσοχή μου ήταν στραμμένη λιγότερο στο ντεκόρ και περισσότερο στον καθρέφτη που το αναπαρήγαγε. Σε μερικά σημεία, αυτός ο καθρέφτης ήταν ραγισμένος.</p> <p>Πράγματι, είχε μερικά ραγίσματα. Είχαν κατορθώσει να τον ραγίσουν παρά τη γερή του κατασκευή κι αυτό μου αποδείκνυε πως η αίθουσα βασιανιστηρίων στην οποία βρισκόμασταν είχε ήδη χρησιμοποιηθεί!</p> <p>Κάποιος δυστυχισμένος, που τα χέρια και τα πόδια του δεν είχαν γυμνωθεί εντελώς, όπως συνέβαινε με τους καταδικασμένους των Ρόδιων Ωρών του Μαζεντεράν, είχε ζήσει</p>	<p>Если бы я просто написал:</p> <p>«Оказавшись в подвале, мы попали в экваториальный лес под палящее полуденное солнце», я добился бы глупого эффекта неожиданности, но я не стремлюсь к каким-либо эффектам: моя цель при написании этих строк состоит в том, чтобы точно передать, что случилось с виконтом Раулем де Шаньи и мной в ходе ужасного происшествия, которое некоторое время было в центре внимания французского правосудия.</p> <p>Теперь я возобновляю свое повествование там, где прервал его.</p> <p>Когда потолок и лес вокруг нас осветились, Рауль был ошеломлен. Появление этого непроницаемого леса, бесчисленные стволы и ветви которого, казалось, протянулись бесконечно во всех направлениях, погрузило его в ужасное оцепенение.</p> <p>Он обхватил руками лоб, словно пытаюсь прогнать кошмарное видение, вид у него был такой, будто он только что проснулся и с трудом возвращается к реальности. На мгновение он даже перестал слушать, что происходит за стеной.</p> <p>Меня, как я уже сказал, появление леса несколько не удивило, и я слушал за двоих.</p> <p>В конце концов мое внимание привлекла не картина леса, на которой мой разум не концентрировался, а зеркала, производившие этот эффект.</p> <p>Зеркала были поцарапаны в некоторых местах, имели трещины. Ведь кто-то смог сделать эти царапины, похожие на звездочки. Это доказывало, что камера пыток уже использовалась до того, как мы попали в нее.</p> <p>Какой-то бедняга, видимо, не босой и не с пустыми руками, как осужденные «розовых часов» Мазендерана, вероятно, в плену этой «смертельной иллюзии» в бешенстве</p>
--	--

αυτήν τη «θανάσιμη παραίσηση» και τρελός από θυμό είχε χτυπήσει τους καθρέφτες που, όμως, παρά τα ραγίσματα τους, εξακολουθούσαν να καθρεφτίζουν την αγωνία του!

Και το κλαδί του δέντρου όπου έδωσε τέλος στο μαρτύριό του ήταν τοποθετημένο έτσι ώστε όταν κρεμάστηκε θα πρέπει να 'βλέπε τριγύρω του χίλιους κρεμασμένους!

Ναι! Ναι! Ο Ζοζέφ Μπικέ είχε περάσει από δω!...

Άραγε θα πεθαίναμε κι εμείς όπως κι αυτός;

Δεν το πίστευα, γιατί ήξερα πως είχαμε ακόμη μερικές ώρες στη διάθεσή μας που θα μπορούσα να εκμεταλλευτώ, πράγμα που ο Ζοζέφ Μπικέ δεν ήταν σε θέση να κάνει.

Ήξερα πολύ καλά τα περισσότερα από τα κόλπα του Ερίκ. Τώρα είχε έρθει η ώρα να χρησιμοποιήσω τις γνώσεις μου.

Καταρχή, δε σκεφτόμουν πια καθόλου να γυρίσουμε πίσω από το πέραςμα που μας είχε οδηγήσει σ' αυτήν την καταραμένη αίθουσα. Δε σκεφτόμουν καθόλου να προσπαθήσω να ανοίξω την πέτρα από μέσα.

Ο λόγος ήταν απλός: Δεν μπορούσα να το κάνω!... Στην αίθουσα των βασανιστηρίων βρεθήκαμε αφού πηδήξαμε από πολύ ψηλά κι έτσι, τώρα πια, δεν υπήρχε τρόπος ν' ανεβούμε τόσο ψηλά, δεν υπήρχε κανένα αντικείμενο τόσο ψηλό· ούτε το κλαδί του δέντρου, ούτε οι ώμοι μας ήταν αρκετά ψηλοί για να τα καταφέρουμε.

Τώρα πια, μόνο μια πιθανή διέξοδος υπήρχε: το πέραςμα που οδηγούσε στο δωμάτιο «Λουί Φιλίπ» όπου βρισκόντουσαν ο Ερίκ και η Κριστίν Ντααέ.

Ενώ όμως αυτό το πέραςμα ήταν μια κανονική πόρτα, από την άλλη μεριά του τοίχου, από τη δική μας μεριά, ήταν αόρατο... Έπρεπε λοιπόν να προσπαθήσουμε ν' ανοίξουμε αυτήν την πόρτα δίχως να ξέρουμε πού βρίσκεται,

бросился на зеркала, которые продолжали отражать его нападение, несмотря на нанесенные им легкие «ранения».

И ветка дерева, на которой бедняга закончил свои мучения, была поставлена таким образом, что перед смертью он имел последнее утешение в том, что видел множество повешенных людей, конвульсивно дергающихся вместе с ним.

Да, Жозеф Бюке побывал там!

Умрем ли мы так же, как умер он? Я так не думал, потому что знал: у нас есть еще несколько часов, которые я мог провести с большей пользой, чем Жозеф Бюке.

Мне были досконально известны большинство трюков Эрика, и сейчас пришло самое подходящее время использовать это знание.

Мне пришлось отказаться от мысли возвращаться обратно через проход, который привел нас в эту проклятую комнату, или сдвинуть внутренний камень, который закрывал проход.

Причина проста: мы не могли сделать это. Мы спрыгнули в камеру пыток со слишком большой высоты: мебели здесь никакой не было, ветка железного дерева была бесполезна для нас, и мы ничего не добились бы, если бы один встал на плечи другого.

Оставался только один выход: дверь, которая открывалась в спальню, где находились Эрик и Кристина.

И хотя с той стороны это была самая обычная дверь, нам она была абсолютно невидима. Поэтому нам предстояло открыть ее, даже не зная, где она, что было необычной задачей.

πράγμα που δεν ήταν και πολύ εύκολο.

Όταν σιγουρεύτηκα πως δεν υπήρχε πλέον καμιά ελπίδα να μας ανοίξει η Κριστίν Ντααέ, όταν άκουσα το τέρας να τραβά ή μάλλον να σέρνει τη δυστυχισμένη νέα έξω από το δωμάτιο «Λουί Φιλίπ» ακριβώς για να μην παρεμποδίσει το βασανιστήρια μας, αποφάσισα να μη χάσω άλλο καιρό και ν' αρχίσω αμέσως να ψάχνω για το κόλπο της πόρτας.

Πρώτα όμως έπρεπε να ηρεμήσω τον κύριο ντε Σανιύ, που ήδη πηγαινοερχόταν σαν τρελός αφήνοντας ασυνάρτητες κραυγές. Τα κομμάτια της συζήτησης, που παρ' όλη την ταραχή του κατάφερε ν' ακούσει, τον τάραξαν ακόμη περισσότερο. Αν σ' αυτό προσθέσετε και το σοκ του μαγικού δάσους και την υπερβολική ζέστη, που άρχισε να κάνει τον ιδρώτα να τρέχει ποτάμι πάνω μας, δεν είναι δύσκολο να καταλάβετε σε τι κατάσταση βρισκόταν ο κύριος ντε Σανιύ.

Παρ' όλες τις συμβουλές μου, δεν έπαιρνε καμιά προφύλαξη.

Πήγαινε πέρα δώθε χωρίς λόγο, προχωρούσε προς μια ανύπαρκτη αλέα, νομίζοντας πως τον οδηγούσε έξω, και μετά από μερικά βήματα χτυπούσε πάνω στην αντανάκλαση του δάσους!

Όποτε γινόταν αυτό, φώναζε: Κριστίν! Κριστίν!... Κραδαίνοντας το πιστόλι του φώναζε μ' όλη του τη δύναμη το τέρας. Καλούσε τον Άγγελο της μουσικής σε μονομαχία, ενώ ταυτόχρονα βλαστημούσε το καταραμένο δάσος του.

Γι' αυτόν, που ήταν απροετοίμαστος, το βασανιστήριο είχε κιόλας αρχίσει.

Προσπάθησα, όσο ήταν δυνατόν, να τον βοηθήσω, εξηγώντας του με τη μεγαλύτερη δυνατή ηρεμία τι συνέβαινε: τον έβαζα ν' αγγίζει με τα δάχτυλά του τους καθρέφτες, το σιδερένιο δέντρο, τα κλαδιά πάνω στα τάμπουρα, εξηγώντας του τους νόμους της οπτικής που προκαλούσαν αυτό το φαινόμενο, αυτήν την ψευδαίσθηση που μας περιέβαλλε και λέγοντάς του πως δεν ήταν δυνατόν να πέσουμε θύματά της όπως οι ανίδεοι!

Πоняв, что надежды на помощь Кристины больше нет, я решил безотлагательно начать поиски способа открыть дверь. Но вначале я должен был успокоить Рауля, который метался по комнате в иллюзорном прояснении как сумасшедший, издавая нечленораздельные крики. Обрывки разговора между Кристиной и монстром, которые он подслушал, несмотря на волнение, вызвали у него сильное раздражение. Если добавить к этому волшебный лес в жару, от которой потоки пота стекали с висков молодого человека, вы легко представите, как он был возбужден.

Несмотря на мои требования, он отбросил всякие предосторожности.

Он бесцельно расхаживал взад и вперед, иногда спеша к несуществующему месту, думая, что вступает на линию, которая приведет его к горизонту, и затем, сделав несколько шагов, ударялся лбом об отражение иллюзорного леса. Затем он звал: «Кристина! Кристина!» размахивал своим пистолетом, во все легкие выкрикивал имя монстра, вызывая Ангела музыки на дуэль и отгораживая для этого барьеры в лесу.

Пытка начинала действовать на разум, не подготовленный к этому.

Я пытался бороться, насколько это было возможно. Я заставлял бедного Рауля прикасаться к зеркалам, железному дереву и веткам на барабанах, я объяснял ему происходящее в соответствии с законами оптики, сказал, что мы не станем жертвой светящихся частиц, которые окружали нас, как обычные несведущие люди.

«Βρισκόμαστε μέσα σ' ένα δωμάτιο, μέσα σ' ένα μικρό δωμάτιο, να, αυτό πρέπει να το επαναλαμβάνετε συνέχεια στον εαυτό σας... Θα βγούμε απ' αυτό το δωμάτιο μόλις βρούμε την πόρτα. Επομένως, το καλύτερο που 'χουμε να κάνουμε είναι ν' αρχίσουμε να την ψάχνουμε!»

Του υποσχέθηκα πως, αν μ' άφηνε να ψάξω ήσυχα, χωρίς να φωνάζει και να πηγαينوέρχεται πέρα δώθε σαν τρελός, θα είχα βρει την πόρτα πριν περάσει μια ώρα.

Τότε, ξάπλωσε στο δάπεδο, όπως ξαπλώνει κανείς στο δάσος, και δήλωσε πως θα περίμενε μέχρι να βρω την πόρτα του δάσους, αφού έτσι κι αλλιώς δεν είχε τίποτα καλύτερο να κάνει! Θεώρησε μάλιστα καλό να προσθέσει πως από το σημείο που βρισκόταν «η θέα ήταν υπέροχη!» (Παρ' όλες τις προσπάθειες μου βρισκόταν κιόλας κάτω από την επήρεια του βασανιστηρίου).

Όσο για μένα, ξεχνώντας το δάσος, πήγα σ' έναν τοίχο από καθρέφτη κι άρχισα να τον ψηλαφίζω πολύ προσεχτικά, αναζητώντας το ευαίσθητο σημείο, όπου αν το ακουμπούσα θα γύρναγε και θα 'νοιγε η πόρτα, σύμφωνα με το σύστημα περιστρεφόμενων τοίχων, πορτών και καταπακτών του Ερίκ. Μερικές φορές, αυτό το ευαίσθητο σημείο μπορεί να ήταν μια απλή κηλίδα πάνω στον καθρέφτη, όχι μεγαλύτερο από ένα μπιζέλι, όπου όμως πίσω της βρισκόταν ο κατάλληλος μοχλός.

Έψαχνα! Έψαχνα! Ψηλάφιζα όσο ψηλότερα μπορούσα. Ο Ερίκ είχε περίπου το ύψος μου και σκεφτόμουν πως δε θα 'χε τοποθετήσει το μοχλό ψηλότερα. Ήταν, βέβαια, μόνο μια υπόθεση, αλλά και η μόνη μου ελπίδα.

Είχα αποφασίσει να ψηλαφίζω κατά τον ίδιο τρόπο και τους έξι τοίχους και μετά να εξετάσω με την ίδια προσοχή το δάπεδο.

Προσπαθούσα να κάνω όσο πιο γρήγορα μπορούσα, γιατί η ζέστη μεγάλωνε ολοένα και περισσότερο και κυριολεκτικά ψηνόμασταν μέσα σ' αυτό το φλογισμένο δάσος.

Δούλευα έτσι για μισή ώρα περίπου και είχα ήδη τελειώσει με τρεις πλευρές του εξαγώνου

— Мы находимся в комнате, маленькой комнате вот что вы должны повторять. Мы выберемся из этой комнаты, когда найдем дверь, так давайте искать ее!

Я обещал ему, что, если он позволит мне действовать, не отвлекая своими выкриками и безумным хождением, я раскрою секрет двери в течение часа.

Наконец Рауль лег на пол и сказал, что будет ждать, пока я не найду дверь в лесу, поскольку ничего лучшего ему не оставалось делать. И добавил, что с того места, где он лежит, открывается «прекрасный вид». Пытка действовала на него, несмотря на все мои разъяснения.

Забывая о лесе, я начал ощупывать все зеркальные панели, пытаясь найти место, на которое нужно было надавить, чтобы дверь повернулась в соответствии с придуманной Эриком системой вращающихся дверей и люков. Я знал: в некоторых случаях это было место на зеркале размером с горошину, позади которого находилась пружина.

Я продолжал искать. Эрик был примерно такого же роста, как и я, поэтому я думал, что он не должен поместить пружину выше своего роста; это была только гипотеза, но в ней я видел свою единственную надежду.

Я решил тщательно исследовать все шесть зеркальных панелей и пол.

Я старался не потерять ни единой минуты, потому что жара все больше и больше действовала на меня — мы буквально пеклись в этом горячем лесу.

Я работал таким образом полчаса и уже закончил осматривать три панели, когда

όταν, για κακή μας τύχη, άκουσα τον υποκόμη να φωνάζει.

«Πνίγομαι!» έλεγε... «Όλοι αυτοί οι καθρέφτες προκαλούν μια κολασμένη ζέστη!... Θ' αργήσετε πολύ ακόμη ν' ανακαλύψετε το ελατήριο;... Αν αργήσετε πολύ ακόμα, θα ψηθούμε κι οι δυο μας ζωντανοί εδώ μέσα!»

Δε με δυσαρέστησαν τα λόγια του, γιατί δεν είπε τίποτα για δάσος και έτσι ήλπιζα πως η λογική του συντρόφου μου μπορούσε ν' αντισταθεί γι' αρκετή ώρα ακόμη στο βασανιστήριο. Όμως, δυστυχώς, πρόσθεσε:

«Αυτό που με παρηγορεί είναι πως το τέρας έδωσε διορία στην Κριστίν μέχρι αύριο το βράδυ στις έντεκα: αν δεν μπορέσουμε να βγούμε από δω και να τη βοηθήσουμε, τουλάχιστον θα 'χουμε πεθάνει πριν απ' αυτήν! Η νεκρώσιμη ακολουθία του Ερίκ θα χρησιμεύσει σε πολύ κόσμο!»

Πήρε μια βαθιά ανάσα καυτού αέρα που λίγο έλειψε να τον κάνει να λιποθυμήσει...

Καθώς δεν είχα τους ίδιους απελπισμένους λόγους με τον κύριο ντε Σανιύ να δεχτώ το τέλος, αφού του είπα μερικές ενθαρρυντικές κουβέντες, γύρισα ξανά στον τοίχο μου αλλά είχα κάνει το λάθος, καθώς μιλούσα, να κάνω χωρίς να το καταλάβω, μερικά βήματα, που όμως ήταν αρκετά για να μην μπορώ πια να ξεχωρίσω ποια ήταν η πλευρά που ψηλάφιζα! Να λοιπόν, που τώρα ήμουν αναγκασμένος να ξαναρχίσω απ' την αρχή...

Δεν μπόρεσα να κρύψω τη δυσαρέσκειά μου κι έτσι ο υποκόμης κατάλαβε πως θα ξανάρχιζα απ' την αρχή. Τούτο τον έκανε να χάσει και τις τελευταίες του ελπίδες.

«Δε θα βγούμε ποτέ απ' αυτό το δάσος!» αναστέναξε.

Η απελπισία του όλο και μεγάλωνε κι όσο μεγάλωνε η απελπισία του τόσο ξεχνούσε πως είχε να κάνει με καθρέφτες και άρχιζε πραγματικά να πιστεύει πως βρίσκεται αιχμάλωτος σ' ένα πραγματικό δάσος.

вдруг услышал голос Рауля.

— Я задыхаюсь! — вскрикнул он. — Все эти зеркала отражают адскую жару! Скоро вы найдете вашу пружину? Если вам понадобится больше времени, мы здесь зажаримся!

Я был рад, что услышал именно эти слова. Молодой человек не сказал ни одного слова о лесе, и я надеялся, что его разум выдержит пытку немного дольше. Но он добавил:

— Меня утешает только то, что монстр дал Кристине время до одиннадцати часов завтра ночью: если мы не сможем выбраться отсюда и спасти ее, то, по крайней мере, умрем ради нее. Реквием Эрика будет похоронной мессой для всех нас! —

И Рауль глубоко вдохнул горячий воздух, что чуть было не привело его к обмороку.

Поскольку у меня отсутствовали такие же отчаянные причины принять смерть, какие были у него, я опять повернулся к исследуемой мною панели, сказав несколько слов ободрения, но, к несчастью, пока я говорил, я сделал несколько шагов, в результате чего в путанице иллюзорного леса потерял уверенность в том, что вернулся к той же самой панели.

Я не смог не выказать своего уныния, и Рауль понял, что мне нужно начинать все сначала. Это нанесло ему еще один удар.

— Мы никогда не выберемся из этого леса, — простонал он.

Его отчаяние становилось сильнее, и чем быстрее оно росло, тем больше он забывал, что имеет дело с зеркалами, и все больше убеждал себя в том, что находится в настоящем лесу.

Εγώ ξανάρχισα να ψάχνω... να ψηλαφίζω...
Σιγά σιγά, άρχιζε να με καταλαμβάνει και μένα
ο πανικός... γιατί δεν έβρισκα τίποτα...
απολύτως τίποτα...

Στο διπλανό δωμάτιο δεν ακουγόταν τίποτα.
Είχαμε χαθεί για τα καλά μέσα σ' αυτό το
δάσος... χωρίς έξοδο... χωρίς μπούσουλα...
χωρίς οδηγό... χωρίς τίποτα.

Ω! ήξερα καλά τι μας περίμενε αν δεν ερχόταν
κάποιος να μας βοηθήσει... ή αν δεν
ανακάλυπτα το μοχλό... Όμως, έψαχνα
προσεχτικά, αλλά δεν έβρισκα τίποτα... παρά
μόνο κλαδιά... θαυμάσια, όμορφα κλαδιά που
ορθώνονταν μπροστά μου ή που έσκυβαν
προστατευτικά πάνω απ' το κεφάλι μου...
δίχως ωστόσο, να κάνουν σκιά! Ήταν φυσικό
άλλωστε, αφού βρισκόμασταν σ' ένα τροπικό
δάσος, με τον ήλιο να καίει κάθετα πάνω απ'
τα κεφάλια μας... σ' ένα δάσος του Κογκό...

Πολλές φορές, ο υποκόμης ντε Σανιύ και εγώ
βγάλαμε τα ρούχα μας και μετά τα
ξαναβάλαμε, βρίσκοντας άλλοτε πως μας
ζέσταιναν κι άλλοτε πως μας προστάτευαν
κάπως από τη ζέστη.

Εγώ δεν είχα χάσει ακόμη τελείως το ηθικό
μου, ο κύριος ντε Σανιύ όμως έμοιαζε εντελώς
«φευγάτος».

Έλεγε πως είχαν κιόλας περάσει τρεις μέρες
και τρεις νύχτες που περπατούσε μέσα σ' αυτό
το δάσος ψάχνοντας την Κριστίβ Ντααέ. Πότε
πότε, νόμιζε πως την έβλεπε πίσω από κάποιον
κορμό, ή ανάμεσα στα κλαδιά ενός δέντρου
και τότε άρχιζε να λέει λόγια που μου 'φερναν
δάκρυα στα μάτια:

«Κριστίβ!... Κριστίβ!» έλεγε, «γιατί μου
φεύγεις; Δε μ' αγαπάς;... Δεν είμαστε
αρραβωνιασμένοι;... Κριστίβ, σταμάτα!...
Βλέπεις πως είμαι εξαντλημένος!... Κριστίβ,
λυπήσου με!... Θα πεθάνω μέσ' στο δάσος...
μακριά σου!...»

«Ω! πόσο διψάω», είπε τελικά παραληρώντας.
Και εγώ διψούσα... Ο λαιμός μου έκαιγε...

Ωστόσο, αυτό δε μ' εμπόδιζε να συνεχίζω το

Что же касается меня, я возобновил свои
поиски. Меня тоже охватывала лихорадка,
потому что я ничего не находил, абсолютно
ничего.

В соседней комнате по-прежнему царило
молчание. Мы потерялись в лесу, не зная
выхода, без компаса и проводника, без
всего.

Я знал, что ждет нас, если никто не придет
нам на помощь или если я не найду
пружину. Но искал я напрасно. Вокруг меня
были только ветви, красивые ветви,
которые поднимались, грациозно изгибаясь,
над моей головой. Но они не давали тени!
Однако это было естественно, поскольку
мы находились в экваториальном лесу,
тропическом лесу в Конго.

Несколько раз Рауль и я снимали наши
фраки и надевали их вновь, чувствуя
иногда, что в них нам еще жарче, а иногда,
что они защищают нас от жары.

Мой разум все еще сопротивлялся, но
рассудок Рауля полностью «удалился».

Он утверждал, что уже три дня и три ночи
ходит без остановки в этом лесу в поисках
Кристины. Время от времени он думал, что
видел ее за стволом дерева или
проскользнувшей через ветви. Тогда он
взывал к ней умоляющим тоном, от
которого у меня наворачивались слезы:

— Кристина! Кристина! Почему вы
убегаете от меня? Вы не любите меня?
Разве мы не помолвлены? Кристина,
остановитесь! Вы видите, как я истощен?
Кристина, пожалейте меня! Я умру в этом
лесу, вдалеке от вас...

Наконец он сказал вне всякой связи: «О, я
хочу пить!» Я тоже хотел пить. Мое горло
пересохло.

Но, сидя на корточках на полу, я продолжал

ψάξιμο. Ήμουν τώρα ξαπλωμένος στο πάτωμα κι έψαχνα... έψαχνα... έψαχνα το μοχλό που θ' άνοιγε την άορατη πόρτα... έψαχνα πιο εντατικά τώρα γιατί ήξερα πως όσο πλησίαζε η νύχτα η παράνομη μας σ' αυτό το δάσος γινόταν περισσότερο επικίνδυνη... Ήδη το σκοτάδι της νύχτας άρχιζε να μας τυλίγει... Αυτό έγινε πολύ γρήγορα! Η νύχτα στα τροπικά μέρη έφττει... ξαφνικά... με ελάχιστο σούρουπο...

Η νύχτα στα τροπικά μέρη είναι πάντα πολύ επικίνδυνη, ιδιαίτερα όταν, όπως συνέβαινε με μας, δεν μπορούσε κανείς ν' ανάψει μια φωτιά για ν' απομακρύνει τ' άγρια θηρία.

Είχα προσπαθήσει, εγκαταλείποντας για μια στιγμή την αναζήτηση του μοχλού, να σπάσω μερικά κλαδιά για ν' ανάψω φωτιά, όμως και εγώ σκόνταψα στους περίφημους καθρέφτες κι αυτό μου θύμιζε πως είχαμε να κάνουμε με εικόνες κλαδιών και όχι με πραγματικά κλαδιά...

Η μέρα πέρασε, όχι όμως και η ζέστη... αντίθετα... Τώρα έκανε ακόμη περισσότερο ζέστη κάτω από το μπλε φως του φεγγαριού. Συμβούλεψα τον υποκόμη να κρατά τα όπλα μας, έτοιμος να πυροβολήσει και να μην απομακρυνθεί όσο εγώ θα ψάχνω για το μοχλό.

Ξάφνου, ακούστηκε ο βρυχηθμός ενός λιονταριού, μόλις μερικά βήματα από μας. Το ουρλιαχτό του ξέσκισε τ' αφτιά μας.

«Ω!» έκανε ο υποκόμης χαμηλόφωνα, «είναι κοντά!... Δεν το βλέπετε;... εκεί πίσω απ' τα δέντρα!... μεσ' στη θυμωσιά... Αν ακουστεί ξανά θα πυροβολήσω!...»

Ο βρυχηθμός ακούστηκε, τρομερότερος κι ο υποκόμης πυροβόλησε, όμως δεν πιστεύω πως πέτυχε το λιοντάρι. Το μόνο που κατάφερε ήταν να σπάσει έναν καθρέφτη· αυτό το διαπίστωσα την επομένη το πρωί.

Στη διάρκεια της νύχτας θα πρέπει να περπατήσαμε πολύ, γιατί ξάφνου βρεθήκαμε μπρος σε μια έρημο, μια τεράστια έρημο από άμμο, πέτρες και βράχια. Δεν άξιζε τον κόπο να βρούμε απ' το δάσος για να βρεθούμε στην

искать пружину невидимой двери, я спешил, поскольку наше пребывание в лесу становилось опасным по мере приближения вечера. Тени ночи уже начали окутывать нас. Это случилось очень быстро, так как темнота в тропиках наступает внезапно, почти без сумерек.

Ночь в экваториальном лесу всегда опасна, особенно когда, подобно нам, у вас нет огня, чтобы отогнать диких зверей.

На несколько мгновений я прервал свой поиск и попытался отломать пару веток, намереваясь осветить их своим затемненным фонарем, но я тоже ударился о зеркало, и это вовремя напомнило мне, что я видел только отражение ветвей.

Жара не спадала. Наоборот, теперь в голубом сиянии луны стало даже еще жарче. Я попросил Рауля держать пистолеты наготове и не отходить от нашего лагеря, пока я ищу пружину.

Вдруг всего в нескольких шагах от нас мы услышали рычание льва. Звук был почти оглушающим»

— Он недалеко, — сказал Рауль тихо. — Видите? Там, между деревьями, в этой чаще» Если он опять зарычит, я выстрелю!

Рычание повторилось опять, даже громче, чем раньше. Рауль выстрелил, но не думаю, что он попал во льва: он просто разбил зеркало, как я увидел на рассвете.

Мы, очевидно, прошли за ночь большое расстояние, потому что неожиданно оказались на краю пустыни, громадной пустыни из песка и камней. Конечно, не стоило переживаний, чтобы, выйдя из леса,

έρημο. Άλλωστε και εγώ, κουρασμένος, αποκαμωμένος πια από το να ψάχνω το μοχλό που δεν έβρισκα, είχα ξαπλώσει πλάι στον υποκόμη.

Με είχε ξαφνιάσει το γεγονός, και το είπα στον υποκόμη, πώς δεν είχαμε άλλες κακές συναντήσεις στη διάρκεια της νύχτας.

Κανονικά, μετά το λιοντάρι υπήρχε η λεοπάρδαλη και μετά, μερικές φορές, το βουητό της μύγας τσε-τσε. Ήταν πολύ εύκολο να δημιουργηθούν αυτά τα εφέ και εξήγησα στον κύριο ντε Σανιύ, ενώ ξεκουραζόμασταν πριν διασχίσουμε την έρημο, πως ο Ερίκ προκαλούσε το βρυχηθμό του λιονταριού μ' ένα μακρύ τύμπανο που μόνο η μια άκρη του καλυπτόταν από δέρμα γαϊδάρου.

Πάνω σ' αυτό το δέρμα, ένα σκοινί από έντερο, δεμένο στη μέση με ένα άλλο, ίδιο σκοινί, το οποίο περνά κατά μήκος του τύμπανου. Ο Ερίκ δεν έχει παρά να τρίψει αυτό το σκοινί μ' ένα ειδικό γάντι, αλειμμένο με κολοφώνιο και ανάλογα με τον τρόπο που θα το τρίψει θα ακουστεί είτε η φωνή του λιονταριού, είτε της λεοπάρδαλης, είτε ακόμη, το βουητό της μύγας τσε-τσε.

Η ιδέα ότι ο Ερίκ μπορεί να ήταν στο πλαϊνό δωμάτιο και να κάνει τα κόλπα του, μ' έκανε ξαφνικά ν' αποφασίσω ν' αρχίσω τις διαπραγματεύσεις μαζί του, γιατί απ' ό,τι φαινόταν έπρεπε να παραιτηθώ από την ιδέα να τον αιφνιδιάσω. Τώρα πια θα 'πρεπε να ξέρει πως κάποιοι βρισκόντουσαν στην αίθουσα των βασανιστηρίων. Τον φώναξα:

Ερίκ! Ερίκ!...

Φώναξα όσο πιο δυνατά μπορούσα μέσα σ' αυτήν την έρημο αλλά κανείς δεν απάντησε στο κάλεσμα μου... Παντού γύρω μας απλωνόταν η σιωπή και η γυμνή απεραντοσύνη της πέτρινης αραβικής ερήμου... Τι θ' απογίνουμε άραγε, χαμένοι μέσα σ' αυτήν τη φριχτή μοναξιά;...

Κυριολεκτικά, είχαμε κιόλας αρχίσει να πεθαίνουμε από τη ζέστη, την πείνα και τη δίψα... κυρίως τη δίψα... Τελικά, είδα τον κύριο ντε Σανιύ ν' ανασηκώνεται και να μου

οказаться & пустыне. Я сдался и лег рядом с Раулем, устав от тщетных поисков.

Я сказал ему, что очень удивлен отсутствием более неприятных столкновений.

После льва обычно следовал леопард, а иногда — муха цеце. Производить эти эффекты было легко. Пока мы отдыхали, перед тем как пересечь пустыню, я объяснил Раулю, что Эрик имитировал рычание льва посредством длинного, узкого барабана, одна сторона которого была открыта, а другую покрывал туго натянутый кусок кожи осла.

Над этой кожей находилась струна, приделанная в центре к другой струне такого же типа. Эрику надо было только потереть эту струну перчаткой, натертой канифолью, и в зависимости от того, как он тер, он мог совершенно точно имитировать голос льва, леопарда или жужжание мухи цеце.

Мысль, что Эрик, возможно, находится в соседней комнате со своими нехитрыми устройствами, заставила меня предпринять попытку провести с ним переговоры. Ведь теперь монстр точно знал, кто был в камере пыток, и нам придется отказаться от идеи застать его врасплох. Я позвал:

— Эрик! Эрик!

Я прокричал так громко, как мог в пустыне, но ответом было только молчание. Что станет с нами в этом страшном уединении?

Мы фактически начинали умирать от жары, голода и жажды, особенно жажды. Наконец я увидел, как Рауль поднялся на одном локте и указал на горизонт. Он обнаружил

<p>δείχνει ένα σημείο του ορίζοντα... ανακάλυψε μια όαση!...</p> <p>Ναι, πραγματικά, εκεί κάτω, εκεί κάτω η έρημος έδινε τη θέση της σε μιαν όαση... μιαν όαση με νερό... νερό λαμπερό σαν καθρέφτης... νερό που μέσα του καθρεφτιζόταν το σιδερένιο δέντρο!...</p> <p>Α!... αυτός ήταν ο πίνακας της οφθαλμαπάτης... τον αναγνώρισα αμέσως... ήταν το χειρότερο... κανείς δεν είχε μπορέσει να του αντισταθεί... κανείς...</p> <p>Έβαζα όλα μου τα δυνατά για να κρατηθώ στα λογικά μου... και να μην ελπίζω πως θα βρω νερό... γιατί ήξερα πως αν άρχιζα να ελπίζω πως θα βρω νερό, το νερό που μέσα του καθρεφτιζόταν το σιδερένιο δέντρο, και πως αν, αφού είχα ελπίσει, σκόνταφτα πάνω στον καθρέφτη, τότε το μόνο που θα μου 'μένε να κάνω ήταν να κρεμαστώ από το σιδερένιο δέντρο!...</p> <p>Γι' αυτό φώναξα στον κύριο ντε Σανιύ: «Είναι οφθαλμαπάτη!... είναι οφθαλμαπάτη!... μην πιστεύετε πως είναι πραγματικό νερό!... είναι ακόμη ένα κόλπο του καθρέφτη!...»</p> <p>Τότε, ο κύριος υποκόμης ντε Σανιύ μ' έστειλε στο διάολο, μαζί μ' όλα μου τα κόλπα και τους καθρέφτες, τους μοχλούς, τις περιστρεφόμενες πόρτες και το παλάτι με τις οφθαλμαπάτες!...</p> <p>Δήλωσε πως πρέπει νάμαι τρελός ή τυφλός για να φαντάζομαι πως όλο αυτό το νερό που κυλούσε ανάμεσα στα τόσο όμορφα, αμέτρητα, δέντρα δεν ήταν αληθινό νερό!... Και η έρημος ήταν αληθινή! Και το δάσος επίσης!... Δεν μπορούσα να τον κάνω ν' αλλάξει γνώμη... είχε ταξιδέψει αρκετά... σε όλες τις χώρες... και ήξερε...</p> <p>Σύρθηκε λέγοντας:</p> <p>«Νερό! Νερό!...»</p> <p>Είχε το στόμα του ανοιχτό λες κι έπινε... Και γω είχα ανοιχτό το στόμα μου λες κι έπινα... Γιατί, όχι μόνο το βλέπαμε το νερό, αλλά τ' ακούγαμε κιόλας!... Τ' ακούγαμε να κυλά... να παφλάζει!...</p>	<p>οазис.</p> <p>Да, пустыня уступала место оазису, оазису с водой, водой ясной, как зеркало; водой, в которой отражалось железное дерево.</p> <p>Это был мираж, я понял это сразу. Свершилось самое худшее. Никто не был в состоянии противостоять сцене миража, никто.</p> <p>Я пытался обращаться к разуму и не ждать воды, потому что знал: если жертва камеры пыток ждала воду, воду, в которой отражалось железное дерево, и если после этого она подходила к зеркалу, ей оставалось только одно — повеситься на железной ветке.</p> <p>— Это мираж, — сказал я Раулю. — Только мираж! Не думайте, что вода настоящая! Это еще один трюк с зеркалами!</p> <p>Он сердито попросил меня оставить его в покое с моими зеркальными трюками, пружинами, вращающимися деревьями и дворцом миражей.</p> <p>Я был бы либо слепым, либо помешанный, сказал он, если бы думал, что вода, которая льется там, между этими красивыми деревьями, не настоящая. И пустыня настоящая! И лес тоже! Нет никакой необходимости пытаться увести его оттуда; ведь он путешествует вокруг света.</p> <p>Виконт тянулся к источнику шепча:</p> <p>«Вода! Вода!»</p> <p>Его рот был открыт, как будто он пил. И я тоже непроизвольно сделал это, поскольку мы не только видели воду, но и слышали ее. Мы слышали, как она журчит и плещется.</p>
--	---

Καταλαβαίνετε, συνειδητοποιείτε αυτή τη λέξη: παφλάζει; Είναι μια λέξη που την ακούς με τη γλώσσα!... Η γλώσσα βγαίνει έξω απ' το στόμα για να την ακούσει καλύτερα!...

Τέλος, το φριχτότερο απ' όλα τα βασανιστήρια! Ακούγαμε τη βροχή αλλά δεν έβρεχε!

Ήταν μια διαβολική επινόηση... Ω! ξέρω πολύ καλά πώς το κατόρθωνε αυτό το Ερίκ! Γέμιζε ένα πολύ στενό και πολύ μακρύ κουτί με πετραδάκια, που το διαπερνούσαν ξύλινοι και μεταλλικοί μικροί σωλήνες. Τα πετραδάκια, πέφτοντας συναντούσαν αυτά τα σωληνάκια και πήγαιναν από το ένα στο άλλο προκαλώντας ήχους που θύμιζαν κατακλυσμιαία βροχή.

...Θα 'πρεπε να μας έβλεπε κανείς... τον κύριο ντε Σανιύ κι εμένα, πώς βγάσαμε τις γλώσσες μας έξω ενώ σερόμασταν προς το νερό που πάφλαζε... Τα μάτια μας και τ' αφτιά μας ήταν γεμάτα νερό, η γλώσσα μας όμως ήταν θεόστεγνη!...

Όταν φτάσαμε πια στον καθρέφτη... ο κύριος ντε Σανιύ τον έγλειψε... και γω το ίδιο... έγλειψα τον καθρέφτη... Ήταν καυτός!...

Τότε αρχίσαμε να κυλιόμαστε καταγής απελπισμένοι. Ο κύριος ντε Σανιύ πλησίασε στον κρόταφό του το τελευταίο πιστόλι που είχε μείνει γεμάτο και γω κοιτούσα στα πόδια μου το λάσο του Πεντζάμπ.

Τώρα ήξερα γιατί, σ' αυτό το τελευταίο σκηνικό, έκανε την επανεμφάνιση του το σιδερένιο δέντρο!...

Το σιδερένιο δέντρο με περίμενε!...

Καθώς όμως κοιτούσα τη θηλειά του Πεντζάμπ είδα κάτι που με τάραξε τόσο πολύ, που ο κύριος ντε Σανιύ, ενώ ήταν έτοιμος ν' αυτοκτονήσει, σταμάτησε. Είχε αρχίσει κιόλας να μουρμουρίζει: «Αντίο Κριστίν!...»

Του τράβηξα το χέρι. Μετά του πήρα το πιστόλι... και μετά σύρθηκα με τα γόνατα ως αυτό που είχα δει.

Вы понимаете слово «плещется»? Это слово, которое ощущается языком. Язык высовывается изо рта, чтобы лучше прочувствовать это слово.

Затем пришла очередь самой невыносимой пытки: мы слышали дождь, а дождя не было.

Дьявольское изобретение. Я знал, как Эрик добивался этого эффекта. Он заполнял маленькими камушками очень длинный и узкий ящик, частично закупоренный внутри плоскими кусочками дерева и металла, которые располагались через интервалы по его длине. Падая, камушки сталкивались с перегородками и отскакивали один от другого, и в результате этого звука создавалась иллюзия сильного дождя.

Вам надо было видеть нас, когда с вытянутыми языками мы ползли к воде, плещущейся у берега реки. Наши глаза и уши были полны воды, но языки были сухими, как пыль.

Достигнув зеркала, Рауль лизнул его, то же самое сделал я. Оно было горячим.

Мы катались по полу с хриплыми криками отчаяния. Рауль схватил единственный пистолет, который все еще был заряжен, и приставил его к своей головы. Я посмотрел на пенджабское лассо у моих ног.

Я знал, почему железное дерево опять появилось в этой третьей сцене.

Оно ждало меня!

Но когда я взглянул на пенджабское лассо, я увидел нечто, что заставило меня вздрогнуть так сильно, что Рауль, который уже шептал: «Прощайте, Кристина!», остановился в своем намерении убить себя.

Я схватил его за руку и забрал пистолет, потом подполз к тому, что увидел.

<p>Κοντά στο σκοινί του Πεντζάμπ, σε μια σχισμή του πατώματος είδα ένα καρφί με μαύρη κεφαλή που αγνοούσα σε τι χρησίμευε...</p> <p>Επιτέλους! Είχα βρει το μοχλό!... το μοχλό που θα άνοιγε την πόρτα!... που θα μας έδινε την ελευθερία μας!... που θα μας παρέδιδε τον Ερίκ.</p> <p>Πασπάτεψα το καρφί... Έδειξα στον κύριο ντε Σανιύ ένα πρόσωπο που ακτινοβολούσε!... Ο κύριος ντε Σανιύ είδε το πρόσωπο μου ν' ακτινοβολεί!... Το μαύρο καρφί υποχωρούσε κάτω απ' την πίεση του χεριού μου...</p> <p>Και τότε...</p> <p>...Και τότε δεν άνοιξε μια πόρτα αλλά μια καταλακτή στο πάτωμα.</p> <p>Αμέσως νιώσαμε φρέσκο, καθαρό αέρα, να 'ρχεται απ' αυτή την τρύπα. Σκύψαμε πάνω απ' αυτό το σκοτεινό τετράγωνο λες κι ήταν μια φωτεινή πηγή. Με το σαγόνι σκιασμένο στη δροσιά πίναμε, τη ρουφούσαμε.</p> <p>Σκύβαμε ολοένα και περισσότερο πάνω απ' την καταλακτή. Τι άραγε υπήρχε μέσα σ' αυτήν την τρύπα, μέσα σ' αυτό το υπόγειο που απλωνόταν κάτω απ' αυτό το άνοιγμα;...</p> <p>Μήπως εκεί μέσα υπήρχε νερό;... Νερό για να πιούμε...</p> <p>Άπλωσα το χέρι μου μέσ' στο σκοτάδι και ακούμπησα μια πέτρα, και μετά κι άλλη μια... μια σκάλα... Ήταν μια μαύρη σκάλα που κατέβαινε στο υπόγειο.</p> <p>Ο υποκόμης ήταν ήδη έτοιμος να πέσει μέσα στην τρύπα!... Εκεί μέσα, ακόμη κι αν δε βρίσκαμε νερό, θα γλυτώναμε από τον φωτεινό κλοιό τούτων των καταραμένων καθρεφτών.</p> <p>Ωστόσο, σταμάτησα τον υποκόμη, γιατί φοβόμουν κάποιον νέο κόλπο του τέρατος κι έτσι άναψα το φανάρι μου, κατέβηκα πρώτος...</p> <p>Η σκάλα χανόταν στο βαθύ σκοτάδι και</p>	<p>Рядом с пенджабским лассо, в желобке пола, я только что обнаружил гвоздь с черной головкой, применение которому я знал.</p> <p>Наконец-то я нашел пружину! Пружину, которая откроет дверь и освободит нас!</p> <p>Я прикоснулся к гвоздю и повернулся к Раулю, широко улыбаясь. Гвоздь с черной головкой поддался моему давлению.</p> <p>И затем...</p> <p>Затем открылась не дверь в стене, а люк в полу.</p> <p>Из отверстия немедленно хлынул холодный воздух. Мы наклонились над этим квадратом темноты, как будто это был чистый родник. Мы буквально пили эту холодную тень.</p> <p>Что могло быть в этой дыре, в этом подвале, дверь которого только что загадочно открылась в полу?</p> <p>Может быть, там была вода, настоящая вода.</p> <p>Я протянул руку в тень и нащупал камень, затем еще один: лестница, темная лестница, ведущая вниз.</p> <p>Рауль был готов броситься в дыру. Даже если бы мы не нашли там воды, мы могли, по крайней мере, избежать сияющего объятия этих отвратительных зеркал.</p> <p>Но я остановил молодого человека, потому что опасался нового трюка монстра. Я стал спускаться вниз первым.</p> <p>Винтовая лестница вела в еще более</p>
---	--

<p>περιστρεφόταν γύρω απ' τον εαυτό της. Α! Τι θαυμάσια πούταν η δροσιά της σκάλας και του σκοταδιού!...</p> <p>Κατά πάσα πιθανότητα, η δροσιά δεν προερχόταν από το σύστημα κλιματισμού του Ερίκ αλλά από την ίδια τη γη, που σ' αυτό το σημείο, θα 'πρεπε νάταν γεμάτη νερό... Άλλωστε, η λίμνη δε θα 'πρεπε νάναί μακριά, τώρα πια!...</p> <p>Δεν αργήσαμε να κατεβούμε... Τα μάτια μας είχαν αρχίσει να συνηθίζουν στο σκοτάδι κι έτσι μπορέσαμε να διακρίνουμε γύρω μας τα διάφορα σχήματα... στρογγυλά σχήματα... που φώτισα με το φανάρι μου...</p> <p>Βαρέλια!...</p> <p>Βρισκόμασταν στην κάβα του Ερίκ! Εδώ θα 'πρεπε να φυλάει το κρασί του και ίσως και το πόσιμο νερό...</p> <p>Ήξερα πως ο Ερίκ αγαπούσε τα καλά πράγματα... Α! Εδώ μέσα πραγματικά υπήρχε κάτι να πιούμε!...</p> <p>Ο κύριος ντε Σανιύ χάιδευε τις στρογγυλές φόρμες, επαναλαμβάνοντας δίχως σταμάτημα:</p> <p>«Βαρέλια! βαρέλια!... Πόσα βαρέλια!...»</p> <p>Πραγματικά, υπήρχαν πολλά βαρέλια τοποθετημένα συμμετρικά σε δυο σειρές, ανάμεσα στις οποίες βρισκόμασταν εμείς...</p> <p>Ήταν μικρά βαρέλια. Σκέφτηκα πως ο Ερίκ είχε διαλέξει αυτό το μέγεθος για να μπορεί να τα μεταφέρει ευκολότερα στο σπίτι της Λίμνης!...</p> <p>Τα εξετάζαμε όλα, για να βρούμε κάποιο που να 'χει κάνουλα. Όμως όλα τα βαρέλια ήταν ερμητικά κλειστά.</p> <p>Τότε, αφού ανασηκώσαμε ένα για να βεβαιωθούμε πως είναι γεμάτο, αρχίσαμε μ' ένα μικρό μαχαίρι που είχα μαζί μου, να προσπαθούμε να το ανοίξουμε.</p> <p>Εκείνη τη στιγμή, μου φάνηκε πως άκουσα να 'ρχεται από πολύ μακριά, ένα είδος μονότονου</p>	<p>глубокую темноту. Какими чудесно прохладными казались мне лестница и подвал!</p> <p>Эта прохлада, должно быть, шла не от вентиляционной системы, которую Эрик построил как предмет первой необходимости, а от самой земли, без сомнения, насыщавшейся водой на уровне, которого мы достигли. И озеро, вероятно, было неподалеку.</p> <p>Скоро мы опустились до последней ступеньки. Наши глаза начинали приспосабливаться к темноте и различать очертания вокруг нас. Круглые очертания. Я направил на них свет фонаря.</p> <p>Бочки!</p> <p>Мы оказались, очевидно, в погребе, где Эрик хранил вино и, может быть, питьевую воду.</p> <p>Я знал, что он большой любитель хорошего вина. А здесь было много того, что можно пить.</p> <p>Рауль гладил крутые бока, неустанно повторяя:</p> <p>«Бочки! Бочки! Как много бочек!» Их действительно было довольно много, они выстроились в два равных ряда.</p> <p>Бочки оказались небольшими, и я предположил, что Эрик выбрал такие для того, чтобы легче было приносить их в свой дом у озера.</p> <p>Мы исследовали их все по порядку, пытаюсь найти хотя, бы одну распечатанную. Но все бочки были хорошо закрыты.</p> <p>Приподняв немного одну из них, чтобы убедиться, что она полна, мы встали на колени, и острием небольшого ножа, который был у меня, я хотел уже устранить пробку.</p> <p>Но в это время мы вдруг услышали подобие монотонного песнопения, доносившегося</p>
---	--

<p>τραγουδιού που ο ρυθμός του μου ήταν γνώριμος γιατί το 'χα ακούσει πολλές φορές στους δρόμους του Παρισιού:</p> <p>«Βαρέλια!... Βαρέλια!... Έχετε βαρέλια... για πούλημα;...»</p> <p>Το χέρι μου ακινητοποιήθηκε...</p> <p>Ο κύριος ντε Σανιό είχε ακούσει κι αυτός... Μου είπε:</p> <p>«Είναι περίεργο! Θα 'λέγε κανείς πως τραγουδά το βαρέλι!...»</p> <p>Το τραγούδι ξανακούστηκε... μακρινό... «Βαρέλια, βαρέλια!... Έχετε βαρέλια για πούλημα;...»</p> <p>«Ω! Σας ορκίζομαι», είπε ο υποκόμης, «πως το τραγούδι απομακρύνεται μέσα στο βαρέλι!...» Σηκωθήκαμε και πήγαμε να κοιτάξουμε πίσω απ' το βαρέλι...</p> <p>«Είναι μέσα!» είπε ο κύριος ντε Σανιό· «είναι μέσα!...»</p> <p>Όμως δεν ακούγαμε τίποτα πια... έτσι καταλήξαμε πως έφταιγε η κακή μας κατάσταση, η ταραχή των αισθήσεων μας...</p> <p>Συνεχίσαμε τις προσπάθειές μας ν' ανοίξουμε το βαρέλι. Ο κύριος ντε Σανιό έβαλε τα δυο του χέρια από πάνω κι εγώ, με μια τελευταία προσπάθεια, κατάφερα να πετάξω το στεφάνι.</p> <p>«Μα τι είναι αυτό;» φώναξε ο υποκόμης... «Δεν είναι νερό!»</p> <p>Ο υποκόμης με τα χέρια του γεμάτα πλησίασε το φανάρι μου...</p> <p>Έσκυψα να δω και... αμέσως... πέταξα μακριά το φανάρι, τόσο απότομα που έσπασε κι έσβυσε... και χάθηκε...</p> <p>Αυτό που είδα μέσα στα χέρια του υποκόμη ντε Σανιό... ήταν μπαρούτι!</p> <p>26 ΝΑ ΓΥΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΣΚΟΡΠΙΟ; Η ΝΑ ΓΥΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΚΡΙΔΑ;</p>	<p>издалека, ритм которого я хорошо знал, потому что часто слышал его на улицах Парижа:</p> <p>— Бочки! Бочки! Есть бочки на продажу?</p> <p>Моя рука замерла.</p> <p>— Это странно! — сказав Рауль. — Кажется, будто поют бочки!</p> <p>Песнопение возобновилось, но на этот раз слышалось менее отчетливо.</p> <p>— Ох! — воскликнул Рауль. —</p> <p>Могу, поклясться, что пение удаляется внутрь бочки. Мы встали и обошли бочку.</p> <p>— Это внутри! — повторил Рауль. — Внутри!</p> <p>Но мы ничего больше не услышали и были склонны предположить, что наши чувства обманывают нас.</p> <p>Мы опять стали пытаться открыть бочку. Наконец с помощью Рауля я извлек пробку.</p> <p>— Что это? — закричал молодой человек. — Это не вода!</p> <p>Он поднес руки к фонарю.</p> <p>Я склонился над ними и немедленно бросил в сторону фонарь так, что он разбился и погас.</p> <p>В руках Рауля я увидел порох!</p> <p>Глава 26 Скорпион или кузнечик?</p>
--	--

(Τέλος της διήγησης του Πέρση)

ΕΤΣΙ, κατεβαίνοντας στο βάθος της γης, άγγιξα και το βάθος των ανησυχιών μου! Αυτός ο άθλιος δεν έπαιξε όταν απειλούσε πολλούς από την ανθρώπινη φυλή! Στο περιθώριο της ανθρωπότητας, μακριά απ' τους ανθρώπους είχε γίνει ένα είδος υπόγειου κτήνους, αποφασισμένος ν' ανατινάξει τα πάντα, μαζί και τον εαυτό του, προκαλώντας μια φαντασμαγορική καταστροφή, αν, αυτοί που ζούσαν πάνω στη γη, τον ανακάλυπταν μέσα στο άντρο όπου είχε καταφύγει για να κρύψει την ασχήμια του.

Η ανακάλυψη που μόλις είχαμε κάνει μας τάραξε τόσο πολύ, ώστε φτάσαμε να ξεχάσουμε τα παθήματα μας, τόσο τα περασμένα όσο και τα τωρινά...

Η φοβερή κατάσταση που μόλις πριν λίγο μας είχε οδηγήσει στο χείλος της αυτοκτονίας, τώρα έμοιαζε σχεδόν... ανώδυνη. Τώρα καταλαβαίναμε τι εννούσε το τέρας όταν μιλούσε στην Κριστίν Ντααέ.

Τώρα ξέραμε τι σήμαινε η φράση του: «Ναι η όχι! Αν είναι όχι, τότε όλος ο κόσμος θα πεθάνει και θα θαφτεί!...»

Ναι, θα θαφτεί κάτω απ' τα συντρίμια αυτού που κάποτε υπήρξε η μεγάλη Όπερα, η Όπερα του Παρισιού!...

Θα μπορούσε ποτέ κανείς να φανταστεί ένα φοβερότερο έγκλημα από το να εγκαταλείψει αυτόν τον κόσμο μέσα σε μια αποθέωση φρίκης;

Αυτή η καταστροφή, που είχε προσχεδιαστεί για να διασφαλίσει την αποχώρησή του από τα εγκόσμια, τώρα θα χρησίμευε ως εκδίκηση του έρωτα του φοβερότερου τέρατος που εμφανίστηκε ποτέ σ' αυτόν τον κόσμο!...

«Αύριο το βράδυ στις έντεκα η ώρα!... Η τελευταία διορία!...» Α! Είχε διαλέξει την κατάλληλη ώρα!...

(Κонец истории перса)

И так, спустившись в погреб Эрика, я убедился в справедливости самых своих ужасных догадок. Монстр не шутил, запугивая меня своими неопределенными угрозами против «многих представителей рода человеческого». Чувствуя себя отрезанным от других людей, он построил себе подземную берлогу и был полон решимости взорвать все, включая себя, если кто-нибудь попытается загнать его в убежище, в котором он останется одев на один со своим чудовищным уродством.

Сделанное открытие заставило нас забыть прошлые страдания.

Хотя только недавно мы были на грани самоубийства, но лишь теперь нам открылась полная, ужасающая правда о нашем положении.

Теперь мы понимали, что Эрик сказал Кристине и что он имел в виду под этими отвратительными словами: «Да или нет; если нет, все будут мертвы и похоронены».

Да, похоронены под обломками театра — великой парижской Оперы!

Более страшное преступление трудно себе представить кому-либо, кто хотел бы сделать свой уход из мира высшей точкой ужаса.

В тишине своего убежища Эрик хорошо подготовился к катастрофе. Она должна была служить отмщением людям за любовные неудачи самого отвратительного монстра, который когда-либо ходил по земле.

Он сказал Кристине, что она должна решить к одиннадцати часам следующей ночи, и выбрал это время не случайно.

<p>Την ώρα που η Όπερα θάταν πλημμυρισμένη από κόσμο!... από πολλά μέλη της ανθρώπινης φυλής!... εκεί πάνω... στα αστραφτερά πατώματα του σπιτιού της μουσικής!...</p> <p>Ποια καλύτερη συνοδεία θα μπορούσε να φανταστεί για το θάνατο του;... Θα πήγαινε στον τάφο μαζί με τους ωραιότερους ώμους του κόσμου, στολισμένους με τα ωραιότερα κοσμήματα του κόσμου!... Αύριο το βράδυ, στις έντεκα η ώρα!...</p> <p>Έπρεπε να ανατιναχτούμε στο ζενίθ της παράστασης... Θάταν το αποκορύφωμα του θεάματος... αν η Κριστίν Ντααέ έλεγε: Όχι!... Αύριο το βράδυ στις έντεκα η ώρα!...</p> <p>Και πώς ήταν δυνατόν η Κριστίν Ντααέ να μην πει: Όχι; Μήπως δεν προτιμούσε να παντρευτεί τον ίδιο τον θάνατο παρά αυτό το ζωντανό πτώμα; Μήπως δεν ήξερε πως από την άρνησή της εξαρτιόταν η ανατίναξη πολλών μελών της ανθρώπινης φυλής;... Αύριο το βράδυ στις έντεκα η ώρα!...</p> <p>Εμείς, σερνόμενοι μέσα στα σκοτάδια, απομακρυνόμασταν από το μπαρούτι και προσπαθούσαμε να ξαναβρούμε τα πέτρινα σκαλοπάτια... γιατί όλα εκεί πάνω, πάνω απ' τα κεφάλια μας... η καταπακτή που οδηγεί στο δωμάτιο με τους καθρέφτες... όλα είχαν σβύσει... και εμείς επαναλαμβάναμε: Αύριο το βράδυ στις έντεκα η ώρα!...</p> <p>...Επιτέλους ξαναβρίσκω τη σκάλα... όμως, ξαφνικά, ξανακατεβαίνω στο πρώτο σκαλοπάτι γιατί μια φοβερή σκέψη μου πέρασε απ' το νου:</p> <p>«Τι ώρα είναι;»</p> <p>Α! Τι ώρα είναι; Τι ώρα;... γιατί, τελικά, αύριο βράδυ έντεκα η ώρα θα μπορούσε νάναι σήμερα...</p> <p>Θα μπορούσε νάναι τώρα αμέσως... αυτή τη στιγμή!... α! ποιος θα μπορούσε να μας πει τι ώρα είναι!... Μου φαίνεται πως είμαστε κλεισμένοι σ' αυτήν την κόλαση εδώ και μέρες... πολλές μέρες... εδώ και πολλά χρόνια... από την αρχή του κόσμου... από πάντα... Ίσως από στιγμή σε στιγμή τα πάντα</p>	<p>На спектакле в блестящей верхней части Оперы будет много людей, много «представителей рода человеческого».</p> <p>Разве мог он желать более утонченного собрания по случаю своей смерти? Он сойдет в могилу с самыми прекрасными и самыми богато украшенными ювелирными изделиями плечами в мире.</p> <p>Одиннадцать часов! Мы все взорвались бы в середине представления, если бы Кристина сказала «нет». Одиннадцать часов завтра ночью!</p> <p>И как она может не сказать «нет»? Конечно, она лучше выйдет замуж за саму смерть, чем за этот живой труп, и она может не знать, что ее отказ приведет к немедленному уничтожению «многих представителей рода человеческого». Одиннадцать часов завтра ночью!</p> <p>И пока мы на ощупь пробирались в темноте, убегая от пороха и пытаюсь найти каменные ступени, потому что отверстие люка в камеру пыток над нами стало тоже темным, мы повторяли одно: «Одиннадцать часов!»</p> <p>Наконец я нашел лестницу, но неожиданно остановился, пронзенный ужасной мыслью:</p> <p>«Который час?» Который теперь час?</p> <p>Который час? Может быть, уже одиннадцать; или это время наступит через несколько мгновений?</p> <p>Кто мог бы сказать нам? Мне казалось, мы были заключенными ада многие дни, годы, с сотворения мира... Может быть, все вот-вот взлетит на воздух. Ад, шум, трескающийся звук!</p>
--	--

ανατιναχτούν!... Α!... Ένας θόρυβος!... Ένα τρίξιμο!...

Ακούσατε κύριε;... Εκεί! Εκεί... στη γωνία!... Μεγαλοδύναμοι Θεοί!... κάτι σαν μηχανικός θόρυβος!... Ξανά!... Α! Φως!... Ίσως είναι ο μηχανισμός της ανατίναξης!... σας μιλάω: ακούστηκε ένα τρίξιμο... μα είστε κουφός;

Ο κύριος ντε Σανιού και εγώ αρχίσαμε να φωνάζουμε σαν τρελοί... Έχουμε πανικοβληθεί... σκαρφαλώνουμε σερνόμενοι στα σκαλοπάτια... Ίσως εκεί πάνω η καταπακτή να 'χει κλείσει ξανά! Ίσως γι' αυτό είναι τόσο σκοτεινά... Αχ! Να βγούμε απ' αυτό το σκοτάδι... Αχ! να βγούμε απ' το σκοτάδι! να βγούμε απ' το σκοτάδι!... Αχ!... να ξαναβρίσκαμε τη θανάσιμη φωτεινότητα της αίθουσας με τους καθρέφτες!...

...Αλλά... να... φτάσαμε στην κορυφή της σκάλας... όχι, η καταπακτή δεν είναι κλειστή, τώρα όμως και η αίθουσα με τους καθρέφτες είναι σκοτεινή όπως και το υπόγειο που μόλις εγκαταλείψαμε!... Βγαίνουμε τελείως από το υπόγειο... σερνόμαστε πάνω στο πάτωμα της αίθουσας των βασανιστηρίων... το πάτωμα που μας χωρίζει απ' αυτήν την πυριτιδαποθήκη!...,

Τι ώρα όμως είναι;... Φωνάζουμε, τους φωνάζουμε!...

Ο κύριος ντε Σανιού με όσες δυνάμεις του απέμειναν φωνάζει: «Κριστίν!... Κριστίν!...» Και εγώ φωνάζω τον Ερίκ!... του θυμίζω πως του έχω σώσει τη ζωή!... Όμως κανείς δε μας απαντά, κανείς!... Τίποτα δεν υπάρχει πέρα απ' την απελπισία μας... από την τρέλα μας...

Τι ώρα είναι;... «Αύριο βράδυ στις έντεκα η ώρα!...» Συζητάμε... Προσπαθούμε να υπολογίσουμε πόσον καιρό βρισκόμαστε εδώ μέσα... όμως δεν είμαστε σε θέση να σκεφτούμε... Αχ! να μπορούσαμε να βλέπαμε το καντράν ενός ρολογιού με τους λεπτοδείχτες του να προχωρούν!... Τι υπέροχο θέαμα!...

Το ρολόι μου έχει σταματήσει εδώ και πολύ

— Вы слышали это? — спросил я Рауля. — Там, вот там в углу! Боже мой! Это похоже на какой-то механизм! Вот опять! Ах, если бы у нас был свет! А что если это механизм, который должен все взорвать! Неужели вы не слышите этот потрескивающий звук? Уж не оглохли ли вы?

Рауль и я начали кричать как безумные. Пришпоренные страхом, мы устремились вверх по ступеням, натываясь на что-то в темноте. Может быть, люк над нами закрылся и поэтому стало так темно? Нам любой ценой хотелось выбраться из этой темноты, даже если это означало возвращение к смертоносному свету камеры пыток.

Поднявшись на самый верх лестницы, мы обнаружили, что люк открыт, но в камере пыток было так же темно, как и в погребке Эрика. Мы пролезли через люк и поползли по полу камеры пыток, полу, который отделял нас от этого порохового склада.

Который все-таки час? Мы кричали, мы звали.

Рауль кричал что было мочи: «Кристина! Кристина!» А я звал Эрика, умолял его, напоминал, что спас ему жизнь. Но ничто не отвечало нам, ничто, кроме нашего собственного отчаяния и безумия.

Который час? «Одиннадцать часов завтра ночью!» Мы обсуждали время, пытались определить, как долго находились здесь, но не смогли прийти ни к какому заключению.

Мои часы давно остановились, но часы

<p>ώρα... όμως το ρολόι του κυρίου ντε Σανιό δουλεύει ακόμη!... Μου είπε πως το είχε κουρδίσει όταν ετοιμαζόταν να έρθει στην Όπερα...</p> <p>Προσπαθήσαμε, με βάση αυτό το στοιχείο, να βγάλουμε κάποιο συμπέρασμα που να μας κάνει να ελπίζουμε ότι ακόμη δεν είχε φτάσει η μοιραία ώρα...</p> <p>...Ο παραμικρότερος θόρυβος, η παραμικρότερη υποψία θορύβου από την πυριτιδαποθήκη μάς ρίχνει στην πιο φριχτή αγωνία...</p> <p>Τι ώρα είναι;... Δεν έχουμε πια ούτε ένα σπύρτο... Κι όμως, έπρεπε να μάθουμε...</p> <p>Ο κύριος ντε Σανιό σκέφτεται να σπάσει το τζάμι του ρολογιού του και να ψηλαφίσει τους δείχτες... Απόλυτη σιωπή καθώς ψηλαφίζει... Από τη θέση των δεικτών βγάζει το συμπέρασμα πως είναι έντεκα...</p> <p>Όμως, μπορεί η ώρα έντεκα που φοβόμαστε να 'χει κιόλας περάσει... έτσι δεν είναι;... Ίσως είναι έντεκα το πρωί... κι έτσι έχουμε ακόμη μπροστά μας δώδεκα ώρες.</p> <p>Ξαφνικά φωνάζω: «Ησυχία!»</p> <p>Μου φάνηκε πως άκουσα βήματα στο διπλανό δωμάτιο.</p> <p>Δεν έκανα λάθος! Ακούω θόρυβο από πόρτες και βιαστικά βήματα. Χτυπούν τον τοίχο. Ακούγεται η φωνή της Κριστίν Ντααέ:</p> <p>«Ραούλ! Ραούλ!»</p> <p>Α! Τώρα φωνάζουμε όλοι μαζί κι απ' τις δυο μεριές του τοίχου. Η Κριστίν κλαίει με λυγμούς, δεν ήξερε αν θα ξανάβρισκε τον κύριο ντε Σανιό ζωντανό!... Το τέρας φαίνεται πως φέρθηκε απαίσια... Ήταν σ' ένα διαρκές παραλήρημα περιμένοντας να του πει το «Ναι» που αυτή του αρνιόταν...</p> <p>Ωστόσο, του υποσχόταν αυτό το «Ναι» φτάνει να την οδηγούσε στην αίθουσα των</p>	<p>Рауля все еще шли. Он сказал мне, что завел их вечером, перед тем как пойти в Оперу.</p> <p>Из этого мы пытались сделать вывод, который позволил бы нам надеяться, что мы еще не достигли роковой минуты. Я тщетно старался закрыть люк.</p> <p>Малейший звук, который доходил в комнату через него, вызывал у нас болезненное беспокойство.</p> <p>Который час? Ни у кого из нас не было спичек. Но мы должны знать...</p> <p>У Рауля возникла идея разбить стекло на своих часах и пощупать стрелки. Воцарилось молчание, пока он ощупывал стрелки кончиками своих пальцев, по кругу часов определив, где была верхушка циферблата. По расположению стрелок он решил, что сейчас точно одиннадцать часов.</p> <p>Но, может быть, это были не те одиннадцать часов, которых мы боялись. Может быть, у нас еще двенадцать часов впереди.</p> <p>— Тихо! — сказал я.</p> <p>Мне послышались шаги в соседней комнате.</p> <p>Я не ошибся. Скрипнула дверь, потом последовали шаги. Кто-то постучал по стене, и мы узнали голос Кристины:</p> <p>— Рауль! Рауль!</p> <p>Мы начали говорить через стену. Кристина рыдала. Она не знала, найдет ли еще Рауля в живых Монстр был страшен. Он неистовствовал в ожидании, что Кристина ответит «да», но напрасно.</p> <p>Однако она пообещала сказать, если Эрик отведет ее в камеру пыток. Но он упрямо</p>
--	---

<p>βασανιστηρίων!... Αλλά, εκείνος επέμενε πεισματικά στην άρνησή του, εξαπολύοντας φοβερές απειλές εναντίον όλης της ανθρωπότητας... Τελικά, μετά από ατέλειωτες ώρες μέσα σ' αυτήν την κόλαση, βγήκε, για να την αφήσει μόνη να σκεφτεί... για τελευταία φορά...</p> <p>... Ώρες ατέλειωτες...</p> <p>«Τι ώρα είναι; Τι ώρα είναι, Κριστίν;»</p> <p>«Είναι έντεκα!... Έντεκα παρά πέντε!...»</p> <p>«Βράδυ ή πρωί;»</p> <p>«Είναι η ώρα που πρέπει να διαλέξουμε ανάμεσα στη ζωή και στο θάνατο! Μου το είπε φεύγοντας», λέει η γεμάτη αγωνία φωνή της Κριστίν... «Είναι τρομερός!...</p> <p>Παραληρούσε... έβγαλε τη μάσκα του και τα χρυσά του μάτια έβγαζαν φλόγες! Και γελούσε! όλο γελούσε!...</p> <p>Γελώντας σαν μεθυσμένος δαίμονας μου είπε: “Πέντε λεφτά! Σ' αφήνω μόνη σου εξαιτίας της γνωστής ντροπής!...</p> <p>Δε θέλω να κοκκινίσεις, όπως όλες οι ντροπαλές αρραβωνιαστικές, όταν μου πεις το Ναι!... Διάβολε! Ξέρω όλους του κανόνες της καλής συμπεριφοράς!” Σας λέω πως ήταν ένας μεθυσμένος δαίμονας!...</p> <p>“Να, κοίτα (είπε κι έβαλε το χέρι του μέσα στο μικρό σακούλι της ζωής και του Θανάτου). Να το μικρό μπρούτζινο κλειδί που ανοίγει τα εβένινα κουτιά που βρίσκονται πάνω στο τζάκι του δωματίου «Λουί Φιλίπ»...</p> <p>Μέσα σ' ένα απ' αυτά τα κουτιά Θα βρεις ένα σκορπιό και στο άλλο μιαν ακρίδα, δυο πολύ καλές μπρούτζινες απομιμήσεις από την Ιαπωνία.</p> <p>Πρόκειται για ζώα που λένε ναι και όχι! Μ' άλλα λόγια δεν έχεις παρά να γυρίσεις τον σκορπιό πάνω στη βάση του... αυτό Θα σημαίνει για μένα, όταν Θα επιστρέψω στο</p>	<p>отказывался, постоянно угрожая всем представителям рода человеческого. Наконец, после долгих часов этого ада, он ушел, оставив ее одну обдумать свое решение в последний раз.</p> <p>Долгих часов? Который же теперь час? Который час, Кристина?</p> <p>— Одиннадцать часов, точнее без пяти минут одиннадцать.</p> <p>— Но каких одиннадцать часов?</p> <p>— Одиннадцать часов, которые решают — жизнь или смерть, — ответила Кристина хриплым от волнения голосом. — Эрик сказал мне это опять, уходя. Он ужасен!</p> <p>Он был подобен маньяку, он снял маску, но огонь горел в его золотых глазах! И он продолжал смеяться.</p> <p>Он хохотал, как пьяный демон, когда произнес эти слова: «Пять минут! Я оставляю вас одну из-за вашей хорошо известной скромности.</p> <p>Я не хочу заставлять вас краснеть передо мной, как застенчивую невесту, когда вы произнесете „да“. Это то, чего джентльмен не сделает!» Да, он был подобен пьяному демону!</p> <p>Он отпустил руку в свой «мешок жизни и смерти» и сказал: «Вот маленький бронзовый ключ, открывающий черные ящички на камине в спальне Луи-Филиппа.</p> <p>В одном ящичке вы найдете скорпиона, в другом — кузнечика, оба прекрасно выполнены в японской бронзе.</p> <p>Эти животные помогут вам сделать выбор. Если вы повернете скорпиона, чтобы он смотрел в противоположном направлении, то, когда я вернусь в комнату, комнату</p>
--	---

δωμάτιο του «Λουί Φιλίπ», στο δωμάτιο των αρραβώνων: Ναι!...

Η ακρίδα, αν γυρίσεις την ακρίδα, αυτό Θα σημαίνει: Όχι! τότε Θα καταλάβω πως απαντάς όχι, όταν επιστρέψω στο δωμάτιο του «Λουί Φιλίπ», στο δωμάτιο του Θανάτου!...”

Και γελούσε σαν μεθυσμένος δαίμονας! Εγώ δεν έκανα τίποτ' άλλο από το να τον παρακαλώ γονατιστή να μου δώσει το κλειδί της αίθουσας των βασανιστηρίων, δίνοντας του το λόγο μου πως, αν μου το έδινε, θα γινόμουν η γυναίκα του... για πάντα...

Όμως, γελώντας σαν μεθυσμένος δαίμονας, μ' άφησε, λέγοντας μου πως δε θα επέστρεφε πριν περάσουν πέντε λεπτά, γιατί ήξερε πολύ καλά τι έπρεπε να κάνει ένας τζέντλεμαν σε παρόμοιες περιπτώσεις!...

Α ναι! Πριν φύγει μου φώναξε ξανά: “Την ακρίδα! Πρόσεχε την ακρίδα! Αυτό που θα κάνεις δε θάναι μια απλή περιστροφή της ακρίδας, θάναι μια ανατίναξη! Θα τα τινάξεις όλα στον αέρα!”...»

Προσπάθησα εδώ ν' αναπαράγω με φράσεις, με διακοπτόμενες λέξεις, με θαυμαστικά, το νόημα των παραληρηματικών λόγων της Κριστίν!... Γιατί κι αυτή, σαν κι εμάς, στη διάρκεια αυτών των εικοσιτεσσάρων ωρών είχε αγγίξει τα όρια της ανθρώπινης οδύνης... και ίσως να υπέφερε περισσότερο κι από μας!...

Κάθε τόσο σταματούσε για να φωνάξει με αγωνία: «Ραούλ! Ραούλ, υποφέρεις;...» και ψηλάφισε τους τοίχους που τώρα ήταν κρύοι και ρωτούσε γιατί λίγο πριν ήταν καυτοί!...

Και τα πέντε λεπτά κύλησαν και το φτωχό μου το μυαλό το γρατζούνιζαν με όλα τους τα ποδαράκια ο σκορπιός και η ακρίδα!... Ωστόσο, διατηρούσα ακόμα αρκετή πνευματική διαύγεια για να καταλάβω πως αν γύρναγε την ακρίδα, η ακρίδα θα τινάζοταν... και μαζί μ' αυτήν πολλά μέλη της ανθρώπινης φυλής! Δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία πως η ακρίδα συνδεόταν με κάποιο ηλεκτρικό καλώδιο που κατάληγε στην

πομολвки, я буду знать, что ваш ответ „да“.

Если же вы повернете кузнечика, то, вернувшись сюда, в комнату смерти, я буду знать, что ваш ответ „нет“.

И Эрик опять засмеялся, как пьяный демон. Я на коленях просила его дать мне ключ от камеры пыток и обещала, что, если он сделает это, я буду его женой навечно.

Но он ответил, что ключ не понадобится больше никогда и он выбросит его в озеро. Затем, все еще смеясь, демон ушел, сказав, что оставляет меня одну на пять минут, потому что он джентльмен и знает, как убережет женскую скромность.

О да, он также сказал: „Кузнечик! Будьте осторожны с кузнечиком! Кузнечики прыгают, и прыгают очень высоко!“

Я здесь своими словами попытался воспроизвести смысл путаной, почти бессвязной речи Кристины. Она тоже, очевидно, достигла за эти двадцать четыре часа предела человеческих страданий и, возможно, страдала даже больше, чем мы.

Она продолжала прерывать себя и нас криками: „Рауль! Вам больно?“, ощупывала стену, которая теперь была холодной, и спрашивала, почему она такая горячая.

Пять минут проходили, и скорпион и кузнечик не давали покоя моему бедному истощенному разуму. Но мне все еще хватило ясности, чтобы понять, что, если кузнечик будет повернут, он прыгнет — то есть взорвет Оперу и всех «представителей рода человеческого» внутри нее. У меня не было сомнения, что кузнечик каким-то образом связан с зарядом, который мог взорвать пороховой погреб.

<p>πυριτιδαποθήκη!...</p> <p>Βιαστικά, ο κύριος ντε Σανιύ, που από τότε που ξανάκουσε τη φωνή της Κριστίν Ντααέ έμοιαζε να 'χει ξαναβρεί το χαμένο του ηθικό, εξηγούσε βιαστικά στην κοπέλα την κατάσταση...</p> <p>Έπρεπε να γυρίσει το σκορπιό αμέσως... Αυτός ο σκορπιός, που απαντούσε το Ναι που τόσο επιθυμούσε ο Ερίκ, πρέπει να ήταν κάποιος μηχανισμός που θα εμπόδιζε την επικείμενη καταστροφή.</p> <p>«Πήγαινε!... πήγαινε λοιπόν, Κριστίν, λατρεμένη μου γυναίκα!...» διέταξε ο Ραούλ.</p> <p>Έγινε σιωπή.</p> <p>«Κριστίν», φώναξα, «πού είσαστε;»</p> <p>«Κοντά στο σκορπιό!»</p> <p>«Μην αγγίζετε τίποτα!»</p> <p>Μου πέρασε απ' το μυαλό η ιδέα -γιατί ήξερα πολύ καλά το φίλο μου τον Ερίκ — πως το τέρας είχε για μια ακόμη φορά ξεγελάσει τη νέα γυναίκα. Ίσως ήταν ο σκορπιός αυτός που θα προκαλούσε την έκρηξη. Αλλιώς, γιατί δεν ήταν και ο ίδιος εκεί;</p> <p>Τώρα πια τα πέντε λεπτά είχαν περάσει για τα καλά!... Και ίσως περίμενε τη φαντασμαγορική έκρηξη... Δεν περίμενε άλλο απ' αυτό!...</p> <p>Άλλωστε, στην πραγματικότητα δεν μπορούσε να ελπίζει στ' αλήθεια πως η Κριστίν θα συμφωνούσε να γίνει αιχμάλωτη του!... Γιατί δεν ξαναγύρισε;...</p> <p>Μην αγγίζετε τον σκορπιό!...</p> <p>«Νάτος!...» φώναξε η Κριστίν. «Τον ακούω που 'ρχεται!... Νάτος...»</p> <p>Ερχόταν, πράγματι. Ακούσαμε τα βήματά του που πλησίαζαν στο δωμάτιο «Λουί Φιλίπ». Πλησίασε την Κριστίν. Δεν είπε ούτε μια λέξη.</p>	<p>Теперь, когда Рауль опять слышал голос Кристины, его разум, казалось, вновь приобрел силу и ясность. Молодой человек быстро рассказал об опасности, грозящей всем нам.</p> <p>Она должна повернуть скорпиона немедленно. Поскольку это совпадало с «да», которого так страстно желал Эрик, то удастся предотвратить катастрофу.</p> <p>— Идите, моя дорогая, идите, — просил Рауль, Молчание.</p> <p>— Кристина, — позвал я, — где вы?</p> <p>— Перед скорпионом.</p> <p>— Не прикасайтесь к нему!</p> <p>Мне пришло в голову, так как я знал Эрика, что он, возможно, опять обманул Кристину: может быть, именно скорпион взорвет Оперу. Почему монстра до сих пор нет в комнате?</p> <p>Пять минут давно уже прошли, а он все еще не вернулся. Вероятно, ушел в надежное место и теперь ждет мощного взрыва.</p> <p>Больше ждать ему было нечего, поскольку он не мог в действительности надеяться на то, что Кристина когда-либо добровольно согласится стать его добычей. Почему он не вернулся обратно?</p> <p>— Не прикасайтесь к скорпиону!</p> <p>— Он идет! — закричала Кристина. — Я слышу его!</p> <p>Он в самом деле возвращался. Мы слышали его шаги, затем они затихли. Эрик подошел к Кристине, не говоря ни слова.</p>
--	---

Τότε μίλησα δυνατά: «Ερίκ! Εγώ είμαι! Μ' αναγνωρίζεις;»

«Δεν πεθάνατε λοιπόν εκεί μέσα;... Καλά λοιπόν, καθίστε ήσυχα τότε». Ετοιμαζόμουν να τον διακόψω, αλλά μου μίλησε μ' ένα τόσο αυστηρό ύφος, που έμεινα εκεί πίσω απ' τον τοίχο παγωμένος:

«Ούτε μια λέξη νταρόγκα, γιατί θα τα τινάξω όλα στον αέρα!» Και αμέσως πρόσθεσε:

«Η τιμή ανήκει στη δεσποινίδα!... Η δεσποινίς δεν άγγιξε ούτε το σκορπιό ούτε την ακρίδα (πόσο στημένα μιλούσε!) η δεσποινίς δεν άγγιξε την ακρίδα! (με τι τρομαχτική ψυχραιμία μιλούσε!) όμως δεν είναι πολύ αργά για να το κάνει.

Κοιτάξτε, ανοίγω εγώ τα κουτιά, χωρίς κλειδί, γιατί εγώ είμαι ο λάτρης των καταπακτών και μπορώ ν' ανοίγω και να κλείνω ό,τι θέλω, όποτε θέλω, και όπως θέλω...

Ανοίγω λοιπόν τα μικρά εβένινα κουτιά: κοιτάξτε, δεσποινίς, μέσα στα μικρά εβένινα κουτιά... δυο όμορφα μικρά ζωάκια... Πραγματικά είναι πολύ καλές απομιμήσεις... μοιάζουν ακίνδυνα... έτσι δεν είναι;... Όμως το ράσο δεν κάνει τον παπά! (Όλ' αυτά τα έλεγε με μια φωνή εντελώς άχρωμη, επίπεδη...)

Αν στρέψουμε την ακρίδα, δεσποινίς μου, θα τιναχτούμε όλοι στον αέρα... Κάτω απ' τα πόδια του Παρισιού...

Αν όμως στρέψουμε το σκορπιό όλο αυτό το μπαρούτι θα πνιγεί στο νερό!... Δεσποινίς μου, με την ευκαιρία των γάμων μας, θα κάνετε ένα ωραίο δώρο σ' αρκετές εκατοντάδες Παριζιάνους που αυτή τη στιγμή χειροκροτούν ένα άθλιο αριστούργημα του Μέγιερμπερ...

Θα τους χαρίσετε τη ζωή... γιατί, εσείς, δεσποινίς μου, με τα ωραία σας χεράκια — τι ράθυμη φωνή — θα στρέψετε τον σκορπιό!... Και, ω τι μεγάλη χαρά! θα παντρευτούμε!»

— Эрик! — позвал я громко. — Это я! Вы узнаете меня?

— Вы оба еще живы? — ответил он чрезвычайно мирным тоном. — Хорошо, только не вздумайте причинить мне какие-либо неприятности. Я попытался прервать монстра, но он сказал так холодно, что я застыл за своей стеной:

— Ни одного слова, дорога, или я все взорву. — Затем он продолжал:

— Честь принадлежит мадемуазель Доэ. Она не прикоснулась к скорпиону, — как спокойно он говорил! — но она не прикоснулась и к кузнечику, — с таким пугающим самообладанием! — однако еще не поздно.

Сейчас я открою маленькие ящики из черного дерева, без ключа, потому что я любитель люков и открываю и закрываю все, что хочу.

Посмотрите сюда, мадемуазель, и вы увидите этих маленьких животных. Они сделаны реалистично, не правда ли? И выглядят так безобидно? Но нельзя судить о книге по ее обложке. — Все это было сказано твердым, равнодушным голосом. —

Если вы повернете кузнечика, мадемуазель, мы все взорвемся. Под нами достаточно пороха, чтобы разрушить все близлежащие кварталы Парижа.

Если вы повернете скорпиона, весь порох будет затоплен. В честь нашей свадьбы, мадемуазель, вы сделаете прекрасный подарок нескольким сотням парижан, которые сейчас аплодируют бедному шедевру Мейербера.

Вы подарите им, жизнь, когда вашими красивыми руками — каким утомленным был его голос! — вы повернете скорпиона. И для нас зазвонят свадебные колокола! —

<p>Απλώθηκε για λίγο σιωπή, και μετά:</p> <p>«Δεσποινίς μου, αν μέσα σε δυο λεπτά δεν έχετε στρίψει το σκορπιό, έχετε υπόψη σας πως έχω ένα ρολόι που λειτουργεί θαυμάσια, τότε εγώ θα στρέψω την ακρίδα... και να ξέρετε πως και η ακρίδα, κι αυτή λειτουργεί θαυμάσια!...»</p> <p>Απλώθηκε ξανά σιωπή. Αυτή τη φορά ήταν τρομακτικότερη από κάθε προηγούμενη. Ήξερα πολύ καλά πως από τη στιγμή που ο Ερίκ έπαιρνε αυτήν τη φωνή, την τόσο γαλήνια, τόσο ήσυχη και νωχελική, αυτό σήμαινε πως ήταν έτοιμος για όλα. Ήταν ικανός για τη φοβερότερη εκδίκηση όπως και για την πιο μεγάλη θυσία και πως αρκούσε μια λέξη, μια συλλαβή ενοχλητική για ν' απελευθερωθούν οι ασκοί του Αιόλου.</p> <p>Ο κύριος ντε Σανιύ είχε καταλάβει πως δεν του απέμενε τίποτ' άλλο από τον να προσευχηθεί... κι έτσι γονατιστός προσευχόταν... Όσο για μένα, το αίμα χτυπούσε τόσο δυνατά στις αρτηρίες μου που ένιωσα την ανάγκη να πιάσω την καρδιά μου, τόσο ήταν ο φόβος μου πως θα 'σπαγε...</p> <p>Ξέραμε πολύ καλά τι γινόταν εκείνη την ώρα στην ξετρελαμένη σκέψη της Κριστίν Νταχέ... καταλαβαίναμε το δισταγμό της να γυρίσει το σκορπιό... Μπορεί νάταν ο σκορπιός αυτός που θα τα τίναζε όλα στον αέρα!... αν ο Ερίκ είχε αποφασίσει να χαθούν όλοι μαζί του!</p> <p>Τελικά, ακούστηκε ξανά η φωνή του Ερίκ, γλυκιά αυτή τη φορά, αγγελική:</p> <p>«Τα δυο λεπτά πέρασαν... αντίο, δεσποινίς!... Τινάξου ακρίδα!...»</p> <p>«Ερίκ», φώναξε η Κριστίν, που θα πρέπει να συγκράτησε το χέρι του τέρατος, «ορκίσου μου τέρας, ορκίσου μου στον κολασμένο έρωτά σου, πως πραγματικά ο σκορπιός είναι αυτός που πρέπει να γυρίσουμε...»</p> <p>«Ναι, για να εκτιναχτούμε στους γάμους μας...»</p> <p>«Α! Βλέπεις λοιπόν πως θ' ανατιναχτούμε!»</p>	<p>Μолчание, затем он снова произнес: —</p> <p>Если через две минуты вы не повернете скорпиона (у меня часы, которые идут прекрасно), я поверну кузнечика. И помните, что кузнечики прыгают очень высоко.</p> <p>Μολчание возобновилось, тревожное молчание. Я знал, что, когда Эрик говорил таким спокойным, мирным, утомленным голосом, это означало, что он на конце своего каната, способный иди на самое колоссальное преступление или на самую пылкую преданность, и что в таком состоянии, из-за одного неосторожного слова, он может вызвать бурю.</p> <p>Поняв, что ему ничего не остается делать, кроме как молиться, Рауль упал на колени. Что касается меня, мое сердце колотилось так бешено, что я положил руку на грудь, напуганный тем, что оно может взорваться.</p> <p>Мы оба с ужасом сознавали, что происходит в охваченном паникой разуме Кристины в это время, мы понимали, почему она не решалась повернуть скорпиона. Что если скорпион взорвет все, если Эрик решил заставить всех нас умереть вместе с ним?</p> <p>Наконец мы услышали его голос, теперь ангельски мягкий:</p> <p>— Две минуты прошли. Прощайте, мадемуазель. Прыгай, кузнечик!</p> <p>— Эрик! — закричала Кристина, которая, должно быть, схватила его за руку. — Поклянись мне, монстр, поклянись своей адской любовью, что скорпион как раз то, что надо повернуть?</p> <p>— Да, это то, что пошлет нас на небо.</p> <p>— О, вы имеете в виду, что это убьет нас?</p>
---	--

<p>«Θα εκτιναχτούμε στη σφαίρα της ευτυχίας των γάμων μας, αθώο μου παιδί!... Ο σκορπιός ανοίγει το χορό!... Όμως αρκετά!... Δε θες το σκορπιό; Δική μου τότε η ακρίδα!»</p> <p>«Ερίκ!...»</p> <p>«Αρκετά!...»</p> <p>Είχα προσθέσει τις φωνές μου σ' αυτές της Κριστίνας. Ο κύριος ντε Σανιό, πάντα γονατιστός εξακολουθούσε να προσεύχεται...</p> <p>«Ερίκ! Γύρισε το σκορπιό!!...»</p> <p>Α! Τι ατέλειωτο δευτερόλεπτο που ζήσαμε! Περιμένοντας!</p> <p>Περιμένοντας να γίνουμε συντρίμια μέσα σε βροντές κι ερείπια...</p> <p>Περιμένοντας να πέσουν κάτω απ' τα πόδια μας, μέσα στο ανοιχτό βράθυρο... διάφορα πράγματα... πράγματα που θα μπορούσαν νάναι η αρχή της αποθέωσης της φρίκης... γιατί, από την ανοιχτή καταπακτή μέσ' στα σκοτάδια... μαύρη τρύπα μέσ' στα μαύρα σκοτάδια... ακούσαμε ένα ανησυχητικό σφύριγμα — σαν το θόρυβο που κάνει το αναμμένο φυτίλι- που γινόταν ολοένα και δυνατότερο... ..Στην αρχή ήταν αδύναμο... μετά ο θόρυβος έγινε πιο βαθύς... μετά πολύ δυνατός...</p> <p>Μα, ακούστε! Ακούστε! και κρατήστε και με τα δυο σας χέρια την καρδιά σας που είναι έτοιμη να σπάσει μαζί με πολλές άλλες...</p> <p>Μήπως ήταν ο θόρυβος από νερό;... Στην καταπακτή! πάμε στην καταπακτή!</p> <p>Ακούστε! Ακούστε!</p> <p>Τώρα κάνει γκλου γκλου... γκλου γκλου...</p> <p>Στην καταπακτή!... στην καταπακτή!... στην καταπακτή!... Τι δροσιά!</p> <p>Α! Η δροσιά! πάμε στη δροσιά! Όλη μας η</p>	<p>— Конечно, нет, невинное дитя! Я имею в виду, что это пошлет нас на небо нашей женитьбы. Скорпион открывает бал.. Довольно! Вы не хотите скорпиона? Тогда я поверну кузнечика.</p> <p>— Эрик.</p> <p>— Довольно!</p> <p>Я присоединил свой крик к крику Кристины. Рауль, все еще на коленях, продолжал молиться.</p> <p>— Эрик, я повернула скорпиона!</p> <p>Что за секунду мы пережили! Ожидание!</p> <p>Ожидание взрыва, который разорвет всех на кусочки в середине грома и руин!</p> <p>Мы чувствовали, как что-то трещит в бездне под нашими ногами, и это, возможно, является началом высшей точки ужаса. Через люк, открытый в темноту (черная бездна в черной ночи), мы слышали беспокойное шипение — первый звук горящего фитиля, вначале слабый, затем все сильнее, сильнее.</p> <p>Но слушайте, слушайте! И держите обе руки на вашем колотящемся сердце, готовым разорваться вместе с сердцами других «представителей рода человеческого»!</p> <p>Это не было шипением огня. Больше похоже на стремительную воду...</p> <p>Слушайте! Слушайте!</p> <p>Теперь звук стал булькающим.</p> <p>В люк! В люк! Какая прохлада! Холодная вода! Чувство жажды, которое отступило, когда пришел ужас, со звуком струящейся</p>
--	--

δίψα, που ο τρόμος της φοβερής ανακάλυψης είχε διώξει, ξανάρχεται πιο δυνατή, μαζί με το θόρυβο του νερού.

Το νερό! το νερό! το νερό που ανεβαίνει!... Που ανεβαίνει μέσα στο υπόγειο, που σκεπάζει τα βαρέλια, όλα τα γεμάτα μπαρούτι βαρέλια (βαρέλια! βαρέλια!... έχετε βαρέλια για πούλημα;) νερό!... το νερό που προχωράμε ν' αντιμετωπίσουμε με στεγνά λαρύγγια... το νερό που ανεβαίνει μέχρι τα σαγόνια μας, μέχρι τα στόματά μας...

Και πίνουμε... Στο βάθος του υπογείου, πίνουμε, πίνουμε την κάβα...

Ξανανεβαίνουμε, ανεβαίνουμε τη σκάλα που είχαμε κατεβεί για να βρούμε το νερό και που ξανανεβαίνουμε μαζί με το νερό.

Πραγματικά, εδώ έχουμε μπόλικο βρεγμένο μπαρούτι, μπαρούτι που χάθηκε κάτω από τεράστιες ποσότητες νερού!... Ωραία δουλειά! Δεν είναι το νερό που λείπει από το σπίτι της Λίμνης! Αν αυτό συνεχιστεί, όλη η λίμνη θα μπει στο υπόγειο...

Γιατί, εδώ που τα λέμε, τώρα πια δεν ξέρει κανείς πού θα σταματήσει...

Να που βγήκαμε από το υπόγειο και το νερό εξακολουθεί πάντα ν' ανεβαίνει... Τώρα, το νερό βγαίνει απ' το υπόγειο, απλώνεται στο πάτωμα...

Αν συνεχιστεί έτσι, σε λίγο όλο το σπίτι της Λίμνης θα πλημμυρίσει. Το δάπεδο της αίθουσας με τους καθρέφτες έχει γίνει κι αυτό μια μικρή λίμνη, που στα νερά της πλατσορίζουν τα πόδια μας. Φτάνει τόσο νερό!

Πρέπει τώρα ο Ερίκ να κλείσει τη στρόφιγγα:

Ερίκ! Ερίκ! Δε χρειάζεται άλλο νερό! Γύρνα τη στρόφιγγα. Κλείσε το σκορπιό!

Όμως, ο Ερίκ δεν απαντά... Δεν ακούμε πια τίποτ' άλλο πέρα από το νερό που ανεβαίνει... τώρα έχει φτάσει μέχρι τη μέση της γάμπας μας!...

воды вернулось еще более сильным, чем прежде.

Вода! Вода! Вода поднималась в погребе Эрика над бочками, всеми бочками с порохом. (Бочки! Бочки! Есть бочки для продажи?) Вода! Мы спустились вниз встретить ее нашими пересохшими глотками. Она поднималась к нашим подбородкам, к нашим ртам.

И мы пили в погребе, пили из погреба, как из стакана.

Мы спустились вниз встретить воду и теперь поднимались вверх вместе с ней.

Весь этот порох теперь не нужен, затоплен! Хорошо сделанная работа! Недостатка воды в доме у озера не было! Если бы так продолжалось и дальше, все озеро вылилось бы в погреб.

Мы не знали, где остановится вода Она все еще поднималась.

Выйдя из погреба, вода стала растекаться по полу камеры пыток.

Ведь так весь дом у озера может быть затоплен! Пол в камере стал сам небольшим озером, в котором шлепали наши ноги. Воды уже было более чем достаточно.

Эрику пора закрыть ее.

— Эрик! Эрик! Достаточно воды для пороха! Закройте ее. Поверните скорпиона! — кричали мы.

Но Эрик не отвечал. Мы не слышали ничего, кроме звука поднимающейся воды. Она уже доходила до середины наших икр.

<p>«Κριστίν! Κριστίν! το νερό ανεβαίνει! ανέβηκε μέχρι τα γόνατα μας», φωνάζει ο κύριος ντε Σανιύ!</p> <p>Όμως η Κριστίν δεν απαντά... δεν ακούγεται τίποτ' άλλο πέρα από το νερό που ολοένα ανεβαίνει.</p> <p>Τίποτα! Τίποτα! τίποτα δεν ακούγεται στο πλαϊνό δωμάτιο... Δεν είναι πια κανείς εκεί! Κανείς για να κλείσει τη βρύση! κανείς για να κλείσει το σκορπιό!</p> <p>Είμαστε ολομόναχοι, μέσα στο μαύρο σκοτάδι, μαζί με το μαύρο νερό που μας παρασύρει, που σκαρφαλώνει, που μας παγώνει!</p> <p>Ερίκ! Ερίκ! Κριστίν! Κριστίν!</p> <p>Τώρα δε πατώνουμε πια και στριφογυρνάμε μέσα στο νερό, παρασυρμένοι στη δίνη του, γιατί το νερό στριφογυρνά μαζί μας και μεις χτυπιόμαστε στους μαύρους καθρέφτες... και με τους λαιμούς μας ανασηκωμένους ουρλιάζουμε...</p> <p>Θα πεθάνουμε εδώ άραγε; πνιγμένοι μέσα στην αίθουσα των βασανιστηρίων;... Ποτέ μου δεν είχα δει κάτι τέτοιο! Τον καιρό των Ρόδιων Ωρών του Μαζεντεράν, ο Ερίκ, ποτέ δε μου 'χε δείξει κάτι τέτοιο από το μικρό αόρατο παράθυρο!...</p> <p>Ερίκ! Ερίκ! Σου 'χω σώσει τη ζωή! Το θυμάσαι;... Ήσουν καταδικασμένος!... Θα πέθαινες!... Σου άνοιξα τις πόρτες της ζωής!... Ερίκ!...</p> <p>Α! Στριφογυρνούσαμε μέσ' στο νερό... έρμιαια της δίνης του...</p> <p>Όμως, ξάφνου έπιασα με τα χέρια μου τον κορμό του σιδερένιου δέντρου!... και φωνάζω τον κύριο ντε Σανιύ... και να 'μαστε και οι δυο μας γραπωμένοι στο κλαδί του σιδερένιου δέντρου...</p> <p>Και το νερό να εξακολουθεί ν' ανεβαίνει!</p> <p>Α! Α! Θυμηθείτε! Πόσος χώρος υπάρχει</p>	<p>— Κριстина! Κριстина! — закричал Рауль. — Вода поднимается! Она уже достигла наших коленей!</p> <p>Но Кристина тоже не отвечала. Из соседней комнаты не доносилось ни звука.</p> <p>Там никого не было! Никого, кто закрыл бы воду! Никого, кто повернул бы скорпиона!</p> <p>Мы были одни в темноте, в воде, окружающей нас, поднимающейся, охлаждающей нас.</p> <p>— Эрик! Эрик! Кристина! Кристина!</p> <p>Мы потеряли опору, и вода закружила нас в мощном водовороте. Нас бросало к темным зеркалам, но они, казалось, отталкивали нас, и наши глотки вопили над вспенившейся стихией.</p> <p>Должны ли мы умереть здесь, затопленные в камере пыток? Я никогда не видел, чтобы такое случилось раньше с кем-нибудь из жертв. Эрик никогда не показывал мне подобную смерть через то маленькое окно во время «розовых часов» Мазендерана.</p> <p>— Эрик! Эрик! Я спас вам жизнь! Помните? Вы были обречены? Вы должны были умереть! Я открыл для вас ворота жизни! Эрик!</p> <p>Мы кружились в воде, как обломки корабля после крушения.</p> <p>Внезапно мои руки ухватились за ствол железного дерева. Я позвал Рауля, и вскоре мы оба уже держались за ветку железного дерева.</p> <p>Вода все еще поднималась...</p> <p>— Попытайтесь вспомнить! Каково</p>
--	--

ανάμεσα στο κλαδί του σιδερένιου δέντρου και το ταβάνι του δωματίου με τους καθρέφτες;... Προσπαθείστε να θυμηθείτε!... Άλλωστε, ίσως τελικά το νερό σταματήσει... σίγουρα σε κάποιο σημείο θα σταματήσει...

Να! Μου φαίνεται πως σταμάτησε!... Όμως όχι!... Τι φρίκη!... Πρέπει να κολυμπήσουμε!

Να κολυμπήσουμε!... Πνιγόμαστε!... χτυπιόμαστε απελπισμένα μέσ' στα μαύρα νερά... Ήδη δυσκολευόμαστε ν' αναπνεύσουμε τον μαύρο αέρα πάνω απ' αυτό το μαύρο νερό... τον αέρα που φεύγει, που τον ακούμε να φεύγει από κει, πάνω απ' τα κεφάλια μας, δεν ξέρω και γω από ποιο εξάρτημα κλιματισμού...

Αχ! ας στριφογυρίσουμε! Ας στριφογυρίσουμε μέχρι να βρούμε το στόμιο του αέρα... Θα κολλήσουμε το στόμα μας στο στόμιο του εξαερισμού...

Όμως οι δυνάμεις μου μ' εγκαταλείπουν, προσπαθώ να κρατηθώ από τους τοίχους! Αχ! πώς γλιστράνε αυτοί οι καθρέφτες κάτω από τα δάχτυλά μας που ψάχνουν... που προσπαθούν... Στριφογυρίζουμε ξανά!... Βυθιζόμαστε... Μια τελευταία προσπάθεια!... Μια τελευταία κραυγή!...

Ερίκ!...

Κριστίν!... γκλου, γκλου, γκλου!... στο βάθος του μαύρου νερού τ' αφτιά μας κάνουν γκλουγκλου!... Λίγο πριν χάσω τις αισθήσεις μου, μου φάνηκε πως ανάμεσα σε δυο γκλουγκλου άκουσα: «Βαρέλια!... Βαρέλια!... Έχετε βαρέλια για πούλημα;»

27 ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΟΥ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΟΣ

Σ' ΑΥΤΟ το σημείο, τελειώνει η γραπτή αφήγηση που μου άφησε ο Πέρσης.

Παρ' όλη τη φρίκη αυτής της κατάστασης, που έμοιαζε να τους οδηγεί σε βέβαιο θάνατο, ο κύριος ντε Σανιύ και ο σύντροφος του σώθηκαν χάρη στη θεία αφοσίωση της Κριστίν

пространство между веткой железного дерева и куполообразным потолком камеры пыток? Попытайтесь вспомнить! В конце концов, может быть, вода остановится. Она должна найти свой собственный уровень.

Да, я думаю, она останавливается... Нет! Нет! Это ужасно! Мы должны плыть! Плывите!

Мы поплыли, задыхаясь, борясь с темной водой, нам было трудно дышать этим черным воздухом над черной водой. Воздух уходил из комнаты. Мы слышали, как он утекает через какую-то вентиляционную систему.

Мы продолжали кружиться до тех пор, пока не нашли воздушную отдушину и не прижались к ней ртами.

Но силы покидали меня. Я хватался за стены, стеклянные стены, и мои отчаявшиеся пальцы скользили по ним. Мы начинали тонуть. Последнее усилие! Последний крик:

— Эрик! Кристина!

Булькающий звук в ушах, под поверхностью темной воды, бульканье в ушах. И перед тем как потерять сознание, мне показалось, что я услышал сквозь это кошмарное «Бочки! Бочки! Есть бочки для продажи?»

Глава 27 Конец любовной истории призрака

Мы подошли к концу письменного отчета, который передал мне перс.

Несмотря на ужас положения, в котором смерть казалась неизбежной, Рауль и его спутник были спасены благодаря великой преданности Кристины Доэ. Оставшуюся

<p>Ντααέ. Το τέλος της περιπέτειας το άκουσα από τον ίδιο τον νταρόγκα.</p> <p>Όταν πήγα να τον δω, κατοικούσε, όπως πάντα, στο μικρό του διαμέρισμα της οδού Ριβολί, απέναντι ακριβώς από τον κήπο των Τουλερί.</p> <p>Ήταν βαριά άρρωστος και χρειάστηκε να επιστρατεύσω όλο μου το ταλέντο για να τον πείσω πως αυτό που μ' ενδιέφερε, ως δημοσιογράφο και ιστορικό, ήταν η αλήθεια και μόνον η αλήθεια κι έτσι ν' αποφασίσει να ξαναζήσει μαζί μου το απίστευτο αυτό δράμα.</p> <p>Ο παλιός πιστός του υπηρέτης Δαρείος τον βοηθούσε όπως πάντα αυτός με οδήγησε κοντά του. Ο νταρόγκα με υποδέχτηκε καθισμένος σε μια βαθιά πολυθρόνα, μπρος στο παράθυρο που βλέπει στον κήπο. Προσπαθούσε να συναρμολογήσει ένα θώρακα από κάποια παλιά πανοπλία, που κάποτε θα πρέπει να ήταν πολύ ωραίος.</p> <p>Ο Πέρσης μας, είχε ακόμη τα υπέροχα μάτια του, αλλά το καημένο το πρόσωπο του ήταν πάρα πολύ κουρασμένο. Είχε ξυρίσει εντελώς το κεφάλι του, που συνήθως κάλυπτε μ' ένα σκουφί από αστρακάν.</p> <p>Φορούσε μια άνετη, πολύ απλή ρόμπα κι ασυνείδητα, μέσα απ' τα φαρδιά της μανίκια, έπαιζε με τα δάχτυλά του. Το πνεύμα του είχε διατηρήσει όλη του τη διαύγεια.</p> <p>Δεν μπορούσε να θυμηθεί τα παλιά του βάσανα δίχως να καταληφθεί από πυρετό και με δυσκολία κατάφερα να του εκμαιεύσω το τέλος αυτής αλλόκοτης ιστορίας.</p> <p>Μερικές φορές, έπρεπε να τον παρακαλέσω ώρα πολλή για να απαντήσει στις ερωτήσεις μου. Άλλοτε, παρασυρμένος από τις αναμνήσεις του, αναπαρίστανε μπρος μου, με μιαν εκπληκτική ζωντάνια, την εικόνα του τρομερού Ερίκ και τις φοβερές ώρες που ο κύριος ντε Σανιό κι αυτός ζήσανε στο σπίτι της Λίμνης.</p> <p>Έπρεπε να βλέπατε το τρέμουλο που τον τάραζε ολόκληρο όταν περιέγραφε το ξύπνημά</p>	<p>часть истории рассказал мне сам перс.</p> <p>Когда я встретился с ним, он жил в небольшой квартире на улице Риволи, напротив Тюильри.</p> <p>Он был очень болен, и потребовалось все мое рвение репортера-историка на службе истины, чтобы уговорить его согласиться разгрузить свою память.</p> <p>Его верный старый слуга Дариус был еще с ним, и он провел меня к хозяину. Перс принял меня возле окна, выходящего в сад Тюильри. Он сидел в большом кресле и, когда пытался держаться бодро, было видно, что когда-то это был красивый, хорошо сложенный мужчина.</p> <p>На меня смотрели все еще прекрасные глаза, но бледное лицо выглядело очень усталым. Голова перса, обычно покрытая каракулевой шапкой, была обрита.</p> <p>На нем был простой свободный пиджак, и он невольно развлекал себя тем, что вертел большими пальцами рук внутри рукавов. Но ум его оставался вполне ясным.</p> <p>Перс не мог вспоминать ужасы прошлого без понятного волнения, и мне пришлось выжимать из него конец этой странной истории буквально по кускам.</p> <p>Иногда я должен был долго умолять его, прежде чем он отвечал на мои вопросы, а иногда, поощряемый своими воспоминаниями, он с удивительной живостью рисовал отвратительный образ Эрика и страшные часы, которые он и Рауль де Шаньи провели в доме у озера.</p> <p>Я все еще вижу, как он дрожит мелкой дрожью, описывая свое пробуждение в</p>
--	--

του, μετά το δράμα των νερών, μέσα στο ανησυχητικό ημίφως του δωματίου «Λουί Φιλίπ»...

Και να, λοιπόν, το τέλος αυτής της τρομερής ιστορίας, έτσι όπως μου το διηγήθηκε ο Πέρσης, για να ολοκληρωθεί η γραπτή διήγηση που θέλησε να μου εμπιστευθεί:

Ανοίγοντας τα μάτια του, ο νταρόγκα είδε πως ήταν ξαπλωμένος πάνω σ' ένα κρεβάτι... Ο κύριος ντε Σανιύ κοιμόταν πάνω σ' έναν καναπέ, δίπλα σ' ένα ντουλάπι με καθρέφτη. Από πάνω τους, ένας άγγελος κι ένας δαίμονας...

Μετά από τα οράματα, τις οφθαλμαπάτες και τις παραισθήσεις της αίθουσας των βασανιστηρίων, η καθημερινότητα των αντικειμένων αυτού του δωματίου τάραζε ακόμη περισσότερο το ήδη ταραγμένο μυχλό αυτού που είχε βρεθεί σε τούτο το βασίλειο του ζωντανού εφιάλτη. Ήταν σαν να 'χαν τοποθετηθεί επίτηδες εκεί, για να τον κάνουν να τα χάσει εντελώς.

Αυτό το κρεβάτι, τούτες οι καρέκλες από ακαζού, αυτό το κομοδίνο με τα σκαλίσματα του, η φροντίδα με την οποία εκείνα τα δαντελένια καρέ είχαν τοποθετηθεί στις πολυθρόνες, το εκκρεμές και τα μικρά κουτάκια που βρισκόντουσαν πάνω στο τζάκι κι έμοιαζαν τόσο αθώα... τέλος... αυτή η εταζέρα, διακοσμημένη με κοχύλια, κόκκινες πελότες για τις καρφίτσες, караβάκια κι ένα τεράστιο αυγό στρουθοκαμήλου... Όλος ο χώρος φωτιζόταν από ένα αμπαζούρ που βρισκόταν πάνω σ' ένα χαμηλό τραπεζάκι... όλη αυτή η τόσο μπανάλ επίπλωση στα «υπόγεια της Όπερας» τάραζε τη φαντασία περισσότερο από κάθε προηγούμενη φαντασμαγορία.

Η σκιά του ανθρώπου με τη μάσκα, μέσα σ' αυτό το γεροντίστικο μπανάλ περιβάλλον, το τόσο καθημερινό και «καθώς πρέπει», έμοιαζε ακόμη πιο εξωπραγματική. Έσκυψε μέχρι τ' αφτί του Πέρση και του είπε με σιγανή φωνή:

«Αισθάνεσαι καλύτερα νταρόγκα;... Κοιτάς το σπίτι μου;... Είναι ό,τι απόμεινε από τη δύστυχη μητέρα μου...»

спальне Луи-Филиппа после потери сознания в воде.

И вот конец этой ужасной истории в том виде, каком перс рассказал ее мне, чтобы завершить написанный им отчет.

Когда перс открыл глаза, он увидел, что лежит в постели. Рауль лежал на диване рядом с зеркальным гардеробом. Ангел и демон наблюдали за ними.

После миражей и иллюзий камеры пыток обстановка этой тихой маленькой комнаты казалась специально изобретенной для того, чтобы сбить с толку любого человека, отважившегося на вторжение во владения Эрика.

Изогнутая кровать, кресла из красного дерева, туалетный столик с медной фурнитурой, маленькие вышитые салфетки на спинках кресел, часы, безобидно выглядящие ящички на каждом конце камина, полки с выставленными на них морскими раковинами, красные подушечки для булавок, перламутровые лодочки и огромное страусиное яйцо, затемненная лампа на подставке, мягко освещавшая всю сцену, — эта меблировка, с ее трогательным уродством, такая обычная и необычная, в глубине подвалов Оперы приводила в замешательство ум больше, чем все фантастические события, которые только что имели место.

И в этом опрятном, уютном, старомодном окружении фигура человека в маске казалась еще более страшной. Он склонился к уху перса и сказал мягко:

— Вы чувствуете себя лучше, дарога? Вы смотрите на мою мебель? Это все, что осталось от моей несчастной матери.

Του είπε κι άλλα ακόμη, που όμως δε θυμόταν πια. Όμως — κι αυτό γιατί του έκανε ιδιαίτερη εντύπωση — ο Πέρσης θυμόταν πολύ καλά πως, όσο κράτησε εκείνο το όραμα σ' εκείνο το παλιομοδίτικο δωμάτιο, μιλούσε μόνο ο Ερίκ. Η Κριστίν Ντααέ δεν έλεγε κουβέντα· απλά πηγαينوερχόταν αθόρυβα σαν μια καλόγρια που 'χε δώσει όρκο σιωπής, πότε για να φέρει κάποιο τονωτικό... πότε αχνιστό τσάι... Ο άνθρωπος με τη μάσκα τής έπαιρνε το φλυτζάνι και το 'δινε στον Πέρση.

Όσο για τον κύριο ντε Σανιύ... κοιμόταν...

Ο Ερίκ, ρίχνοντας λίγο ρούμι στο φλυτζάνι του νταρόγκα και δείχνοντας του τον ξαπλωμένο υποκόμη, είπε:

«

Είχε συνέλθει πολύ πριν μάθουμε αν θα ζήσετε ή όχι, νταρόγκα. Πάει πολύ καλά... Κοιμάται... Δεν πρέπει να τον ξυπνήσετε...»

Για μια στιγμή, ο Ερίκ έφυγε από το δωμάτιο και ο Πέρσης ανασηκώθηκε και κοίταζε ολόγυρα του... Σε μια γωνιά κοντά στο τζάκι διέκρινε τη λευκή φιγούρα της Κριστίν Ντααέ.

Της μίλησε... τη φώναξε... όμως ακόμη ήταν πολύ αδύναμος κι έτσι ξανάπεσε πίσω στο μαξιλάρι του... Η Κριστίν ήρθε κοντά του, ακούμπησε το χέρι της στο μέτωπο του και μετά απομακρύνθηκε...

Ο Πέρσης θυμόταν πως καθώς απομακρυνόταν δεν έριξε ούτε μια ματιά στον κύριο ντε Σανιύ που, πράγματι, κοιμόταν ήσυχα ήσυχα... Ξανακάθισε στην πολυθρόνα της δίπλα στο τζάκι, σιωπηλή, σαν μια αδελφή του Ελέους που έχει δώσει όρκο σιωπής...

Ο Ερίκ επέστρεψε κρατώντας διάφορα μικρά μπουκαλάκια που ακούμπησε πάνω στο τζάκι. Μετά, πολύ σιγανά, για να μην ξυπνήσει τον κύριο ντε Σανιύ, είπε στον Πέρση, αφού πρώτα του πήρε το σφυγμό:

«Τώρα, είσαστε κι οι δυο σας εκτός κινδύνου και θα σας οδηγήσω πίσω, πάνω στη γη, για να ευχαριστήσω τη γυναίκα μου».

Σηκώθηκε και χωρίς να δώσει καμιά άλλη εξήγηση εξαφανίστηκε ξανά.

Он говорил еще что-то, чего перс не мог вспомнить, но одно он помнил ясно, — и это казалось ему странным, — за все время, что он провел в старомодной спальне в стиле Луи-Филиппа, Кристина не сказала ни слова. Она передвигалась бесшумно, как монахиня, которая дала обет молчания, и время от времени приносила чашечку горячего тонизирующего напитка или чая, которые Эрик брал у нее и давал персу.

Рауль все еще спал.

Наливая немного рома в чашку перса, Эрик кивнул в сторону Рауля, лежащего на диване:

— Он пришел в себя задолго до того, как мы узнали, будете ли вы жить, дарога. Теперь он спит. Не надо его будить.

Когда Эрик на короткое время вышел из комнаты, перс поднялся на локте и увидел белую фигуру Кристины у камина.

Он позвал ее и, все еще слабый, опять упал на подушки. Кристина подошла к нему, положила руку ему на лоб, а затем отошла.

Перс хорошо помнил, что она даже не взглянула на Рауля, который спокойно спал рядом. Она вернулась и снова села у камина, по-прежнему молчаливая, как монахиня, давшая обет молчания.

Эрик вернулся с несколькими маленькими пузырьками, которые поставил на камин. Сев возле перса и пощупав его пульс, он сказал опять тихо, чтобы не разбудить Рауля:

— Вы оба в безопасности теперь, и скоро я отведу вас наверх, чтобы угодить моей жене. —

Затем он встал и опять ушел без каких-либо объяснений.

Ο Πέρσης, κοίταξε κάτω απ' το φως της λάμπας το ήσυχο προφίλ της Κριστίν Ντααέ. Διάβαζε ένα πολύ μικρό βιβλίο, με χρυσωμένες τις άκρες των φύλλων του σαν τα θρησκευτικά βιβλία. Η Μίμηση κάνει παρόμοιες εκδόσεις. Στ' αφτιά του Πέρση αντηχούσαν ακόμη τα λόγια που είχε πει ο άλλος, με το φυσικότερο ύφος του κόσμου: «Για να ευχαριστήσω τη γυναίκα μου».

Ο νταρόγκα, πολύ σιγανά, τη φώναξε ξανά' όμως η Κριστίν θα πρέπει να βρισκόταν, διαβάζοντας, κάπου πολύ μακριά, γιατί δεν άκουσε τίποτα...

Ο Ερίκ ξανάρθε... έδωσε στον νταρόγκα να πει ένα φάρμακο και μετά του είπε να μην απευθύνει το λόγο ξανά ούτε στη «γυναίκα του» ούτε σε κανέναν άλλον, «γιατί αυτό μπορεί να είναι πολύ επικίνδυνο για όλον τον κόσμο».

Μετά απ' αυτό, ο Πέρσης θυμάται ακόμη τη μαύρη σκιά του Ερίκ και τη λευκή φιγούρα της Κριστίν, που γλιστρούσε πάντα σιωπηλή μέσ' στο δωμάτιο, να σκύβουν πάνω από τον κύριο ντε Σανιύ.

Ο Πέρσης ήταν ακόμη πολύ αδύναμος και ο παραμικρότερος θόρυβος, η πόρτα του ντουλαπιού που έτριζε, για παράδειγμα, του προξενούσε τρομερούς πόνους στο κεφάλι. Κοιμήθηκε κι αυτός όπως κι ο κύριος ντε Σανιύ.

Αυτή τη φορά, όταν ξύπνησε, ήταν στο σπίτι του και δεχόταν τις περιποιήσεις του πιστού του Δαρείου, που τον πληροφόρησε πως τον είχαν βρει την προηγούμενη νύχτα έξω από την πόρτα του διαμερίσματός του, όπου θα πρέπει να τον μετέφερε κάποιος άγνωστος που φρόντισε, προτού απομακρυνθεί, να χτυπήσει το κουδούνι.

Μόλις ξαναβρήκε τις δυνάμεις του, ο νταρόγκα έστειλε να μάθει τα νέα του υποκόμη απ' το σπίτι του κόμη Φιλίπ.

Τον πληροφόρησαν πως ο νέος άντρας δεν επέστρεψε ποτέ και πως ο κόμης Φιλίπ ήταν νεκρός. Είχαν βρει το πτώμα του στις όχθες

Περς vzглянул на спокойный профиль Кристины в свете лампы. Она читала маленькую, с золотым тиснением книгу формата, используемого для религиозных работ: «Имитация Христа», например, появляется в таком издании. В ушах перса все еще звучали слова Эрика — «...чтобы угодить моей жене».

Περς опять позвал Кристину, но, очевидно, она была глубоко поглощена книгой, потому что не услышала его.

Эрик вернулся и дал персу новую дозу лекарства, посоветовав ничего больше не говорить «его жене» или кому-либо еще, потому что это опасно для здоровья.

Περς вспоминал, что видел черную фигуру Эрика и белую фигуру Кристины, скользящих молча по комнате и склонявшихся над ним и Раулем.

Περς все еще был слаб, и малейший звук — дверь зеркального гардероба скрипела, когда открывалась, — вызывал у него головную боль. Наконец он тоже заснул.

На этот раз перс проснулся в своей собственной спальне, под присмотром верного Дариуса, который рассказал, что его нашли прошлой ночью около двери квартиры, куда он был доставлен неизвестным, позвонившим в дверь и скрывшимся.

Как только к нему вернулась сила и ясность ума, перс послал Дариуса осведомиться о Рауле в доме его брата, графа Филиппа.

Он узнал, что Рауля никто не видел и что Филипп мертв. Его тело было найдено на берегу озера под Оперой в направлении

<p>της λίμνης της Όπερας, από τη μεριά της οδού Σκριμπ.</p> <p>Ο Πέρσης θυμήθηκε τη νεκρώσιμη ακολουθία που είχε παρακολουθήσει πίσω από τον τοίχο της αίθουσας των βασανιστηρίων και δεν είχε καμιά αμφιβολία, ούτε για το πώς έγινε το έγκλημα ούτε για το ποιος ήταν ο δολοφόνος.</p> <p>Γνωρίζοντας τον Ερίκ, του ήταν πολύ εύκολο να καταλάβει τι έγινε. Νομίζοντας πως αδελφός του ήταν αυτός που είχε απαγάγει την Κριστίν Ντααέ, ο κόμης Φιλίπ έτρεξε να τον βρει. Τον ακολούθησε στο δρόμο των Βρυξελλών. Πήρε το δρόμο των Βρυξελλών γιατί ήξερε πως από κει επρόκειτο να φύγουν.</p> <p>Καθώς όμως δε βρήκε τίποτα, ξαναγύρισε στην Όπερα. Θυμήθηκε τις παράξενες εκμυστηρεύσεις του Ραούλ για τον φανταστικό του αντίπαλο κι έμαθε πως ο υποκόμης είχε κάνει το παν για να κατέβει στα υπόγεια της Όπερας και πως, τελικά, εξαφανίστηκε αφήνοντας το καπέλο του στο καμαρίνι της ντίβας, δίπλα σε μια θήκη πιστολιών.</p> <p>Ο κόμης, που πια ήταν σίγουρος πως ο αδελφός του είχε τρελαθεί, ρίχτηκε κι αυτός με τη σειρά του μέσα σ' εκείνον το σατανικό υπόγειο λαβύρινθο. Δε χρειαζόντουσαν περισσότερα για να βρεθεί το πτώμα του κόμη Φιλίπ στις όχθες της λίμνης, όπου καιροφυλαχτούσε το τραγούδι της σειρήνας, της σειρήνας του Ερίκ, αυτής της θυρωρού της λίμνης των Νεκρών...</p> <p>Έτσι, ο Πέρσης δε δίστασε. Συγκλονισμένος απ' αυτή την καινούργια συμφορά, μην μπορώντας να ζει άλλο μέσα στην αβεβαιότητα για το τι μπορεί να έχει συμβεί στον υποκόμη και την Κριστίν Ντααέ, αποφάσισε να πάει να τα πει όλα στην αστυνομία.</p> <p>Μόνο που η υπόθεση είχε ανατεθεί στον ανακριτή κύριο Φορ κι έτσι πήγε και μίλησε σ' αυτόν. Μπορείτε νομίζω να φαντασθείτε το πώς, ένα καχύποπτο, τετράγωνο κι επιπόλαιο μυαλό, (τα λέω έτσι ακριβώς όπως τα σκέφτομαι), πέρα για πέρα ανέτοιμο για μια τέτοια εκμυστήρευση, αντιμετώπισε την κατάθεση του νταρόγκα. Ούτε λίγο ούτε πολύ,</p>	<p>улицы Скриба.</p> <p>Перс вспомнил реквием, который слышал через стену камеры пыток, и у него не осталось никаких сомнений относительно убийцы и убитого.</p> <p>Зная Эрика, он мог легко восстановить трагедию. Думая, что его брат бежал с Кристиной, Филипп отправился в погоню за ними по дороге на Брюссель, где, как ему стало известно, все было подготовлено для тайного бегства.</p> <p>Потерпев неудачу в поисках, он вернулся в Оперу, вспомнил странные вещи, которые рассказывал ему брат о своем фантастическом сопернике, и узнал, что Рауль пытался пройти в подвалы Оперы, а затем исчез, оставив свой цилиндр в артистической комнате Кристины рядом с ящиком от пистолетов.</p> <p>Убежденный, что его брат сошел с ума, Филипп тоже погрузился в адский подземный лабиринт. Для перса этого было достаточно, чтобы объяснить, почему труп Филиппа был найден на берегу озера, где сирена, сирена Эрика, хранителя озера мертвых, вела наблюдение.</p> <p>И перс не колебался. Напуганный этим новым преступлением и опечаленный неизвестностью относительно судьбы Рауля и Кристины, он решил все рассказать полиции.</p> <p>Ответственным за расследование был назначен мировой судья по имени Фор. Перс встретился с ним. Легко себе представить, как были восприняты его показания человеком, подобным Фору, человеком, обладающим скептическим, практическим и в общем-то небольшим умом (я пишу то, что думаю) и совершенно</p>
--	---

<p>ο ανακριτής Φορ θεώρησε πως ο νταρόγκα δεν έστεκε καλά στα λογικά του.</p> <p>Ο Πέρσης, αφού απελπίστηκε και συνειδητοποίησε πως η αστυνομία δεν επρόκειτο να τον πάρει στα σοβαρά, άρχισε να γράφει. Μπορεί η αστυνομία να μην ενδιαφερόταν για την κατάθεσή του, ίσως όμως η κατάθεσή του να ενδιέφερε τον Τύπο. Άρχισε λοιπόν να γράφει.</p> <p>Ένα βράδυ, αφού είχε γράψει την τελευταία πρόταση της διήγησης που μόλις σας παράθεσα, ο Δαρείος του ανάγγειλε τον ερχομό ενός αγνώστου, που αρνιόταν επίμονα να πει τ' όνομα του και που ήταν αδύνατον να δει κανείς το πρόσωπό του. Ο άγνωστος είχε δηλώσει πολύ απλά πως δεν επρόκειτο να φύγει αν δεν έβλεπε τον νταρόγκα.</p> <p>Ο Πέρσης, που αμέσως κατάλαβε ποιος ήταν ο άγνωστος επισκέπτης, διέταξε να τον οδηγήσουν πάραυτα μέσα.</p> <p>Ο νταρόγκα δεν είχε κάνει λάθος.</p> <p>Ήταν το φάντασμα! Ήταν ο Ερίκ!</p> <p>Ήταν πάρα πολύ αδύνατος κι ακουμπούσε στον τοίχο λες και φοβόταν πως θα 'πέφτε κάτω... Έβγαλε το καπέλο του αφήνοντας να φανεί ένα μέτωπο χλομό σαν το κερί. Το υπόλοιπο πρόσωπο του το 'κρύβε η μάσκα.</p> <p>Ο Πέρσης τον πλησίασε.</p> <p>«Δολοφόνε του κόμη Φιλίπ, τι έκανες τον αδελφό του και την Κριστίν Ντααέ;».</p> <p>Ακούγοντας αυτές τις φοβερές κατηγορίες ο Ερίκ τρέκλισε και έμεινε για λίγο σιωπηλός. Μετά, σωριάστηκε σε μια πολυθρόνα, αναστέναξε βαθιά και με μικρές φράσεις, με μικρές λέξεις, βαριανασαίνοντας, είπε:</p> <p>«Νταρόγκα, μη μου μιλάς για τον κόμη Φιλίπ... Ήταν κιόλας νεκρός... όταν βγήκα απ' το σπίτι μου... ήταν νεκρός... κιόλας... όταν... τραγούδησε η σειρήνα... ήταν ένα ατύχημα... ένα θλιβερό... ένα απαράδεκτα θλιβερό ατύχημα... Αδέξια, φυσικά, και απλά,</p>	<p>не готовым выслушивать такие вещи. С персом обошлись, как с сумасшедшим.</p> <p>Не надеюсь на то, что сможет добиться слушания дела, он начал писать. Поскольку на органы правосудия перс не рассчитывал, он решил обратиться к прессе.</p> <p>Однажды вечером, когда он только что закончил писать последнее предложение своего отчета (именно его я слово в слово представил здесь), Дариус объявил о посетителе, который не хотел назвать своего имени или показать свое лицо и сказал, что не уйдет, пока не переговорит с дарогой.</p> <p>Догадавшись, кто этот посетитель, перс велел Дариусу немедленно ввести его.</p> <p>Перс не ошибся.</p> <p>Это был призрак. Это был Эрик.</p> <p>Он казался чрезвычайно слабым и держался за стену, будто боялся упасть. Он снял шляпу, открыв белый, как простыня, лоб. Лицо его скрывала маска.</p> <p>Перс встал:</p> <p>— Убив графа Филиппа де Шаньи, что вы сделали с его братом и Кристиной Доз?</p> <p>Услышав страшное обвинение, содержащееся в вопросе, Эрик отшатнулся, молча подошел к креслу и погрузился в него с глубоким вздохом. Затем заговорил короткими фразами, с трудом лоя воздуха:</p> <p>— Дорога, не говорите со мной..., о графе Филиппе. Он был, уже мертв, когда я..., покинул дом. Он был..., уже мертв, когда запела сирена. Это был..., несчастный случай, печальный, вызывающий сожаление несчастный случай. Он.,</p>
--	--

<p>είχε πέσει μόνος του στη λίμνη!...»</p> <p>«Λες ψέματα!» φώναξε ο Πέρσης.</p> <p>Τότε ο Ερίκ έσκυψε το κεφάλι και είπε: «Δεν ήρθα εδώ... για να σου μιλήσω για τον κόμη Φιλίπ... αλλά για να σου πω... πως θα πεθάνω...».</p> <p>«Πού βρίσκονται ο Ραούλ ντε Σανιό και η Κριστίν Ντααέ;...»</p> <p>«Θα πεθάνω...»</p> <p>«Ο Ραούλ ντε Σανιό και η Κριστίν Ντααέ;».</p> <p>«...Από έρωτα... νταρόγκα... θα πεθάνω από έρωτα... αυτή είναι η αλήθεια... την αγαπούσα τόσο πολύ!... Και την αγαπώ ακόμη, νταρόγκα, γιατί πεθαίνω απ' την αγάπη μου γι' αυτήν, σου το λέω.</p> <p>Αν ήξερες πόσο όμορφη ήταν όταν μου επέτρεψε να τη φιλήσω ζωντανή, μου ορκίστηκε στη σωτηρία της ψυχής της...»</p> <p>Ήταν η πρώτη φορά, νταρόγκα, η πρώτη φορά, τ' ακούς, που φίλησα μια γυναίκα... Ναι, ζωντανή, τη φίλησα ζωντανή και ήταν ωραία σαν νεκρή!...»</p> <p>Ο Πέρσης σηκώθηκε και τόλμησε ν' αγγίξει τον Ερίκ. Του τράνταξε το μπράτσο.</p> <p>«Θα μου πεις επιτέλους αν είναι νεκρή ή ζωντανή;...»</p> <p>«Γιατί με τραντάζεις έτσι», απάντησε ο Ερίκ κάνοντας προσπάθεια για να μιλήσει...</p> <p>«Σου λέω πως εγώ είμαι αυτός που θα πεθάνει. Ναι, τη φίλησα ζωντανή...».</p> <p>«Και τώρα είναι νεκρή;».</p> <p>«Σου λέω, πως τη φίλησα έτσι, στο μέτωπο... κι αυτή δε τραβήχτηκε, δεν απομάκρυνε το μέτωπο της από το στόμα μου!... Αχ! είναι μια τίμια κοπέλα!</p>	<p>неуклюже упал., в озеро.</p> <p>— Вы лжете, — закричал перс. Эрик склонил голову и сказал:</p> <p>— Я пришел сюда., говорить не о графе Филиппе., но сказать вам., я скоро умру.</p> <p>— Где Рауль де Шаньи и Кристина Доз?</p> <p>— Я скоро умру.</p> <p>— Где Рауль де Шаньи и Кристина Доз?</p> <p>— Я скоро умру., от любви, дарога, от любви. Вот такие дела. Я., я очень любил ее. И я все еще люблю ее, дарога, поскольку умираю от этого., как я сказал.</p> <p>Если бы вы знали, какой красивой она была, когда позволила мне поцеловать ее живой, потому что поклялась своим вечным спасением.</p> <p>Впервые — вы слышите, дарога, впервые — я поцеловал женщину. Да, живую, я поцеловал ее живую, и она была так прекрасна и безжизненна, как мертвая.</p> <p>Стоя близко к Эрику, перс осмелился схватить его за руку и встряхнуть ее.</p> <p>— Скажите мне наконец, она мертва или жива?</p> <p>— Почему вы трясете меня так? — произнес Эрик с усилием. —</p> <p>Я говорю вам, что скоро умру... Да, я поцеловал ее живой.</p> <p>— И она теперь мертва?</p> <p>— Да, я поцеловал ее в лоб, и она не отодвинулась от меня. Ах, какая она благородная девушка!</p>
---	--

Δε νομίζω πως είναι νεκρή, αν κι αυτό είναι κάτι που δε με αφορά πια... Όχι! Όχι! δεν είναι νεκρή! Και αλίμονο, αν μάθω πως κάποιος πείραξε έστω μια τρίχα απ' τα μαλλιά της!

Είναι μια γενναία και τίμια κοπέλα, που σου έσωσε τη ζωή, νταρόγκα, εκεί πάνω απ' την αγορά, γιατί τότε εγώ δεν έδινα δεκάρα για το περσικό πετσί σου, νταρόγκα.

Κατά βάθος, κανείς δεν ασχολιόταν μαζί σου. Γιατί, λοιπόν, είχες έρθει μαζί με το μικρό νεαρό άντρα;

Θα πέθαινες εκεί, κάτω από την αγορά! Σου ορκίζομαι, με παρακαλούσε για το μικρό νεαρό της άντρα, αλλά εγώ της είπα πως από τη στιγμή που γύρισε το σκορπιό, αυτόματα έγινα εγώ ο αρραβωνιαστικός της και πως δε χρειαζόταν να 'χει δυο αρραβωνιαστικούς, πράγμα που νομίζω ήταν πολύ σωστό. Όσο για σένα, δεν υπήρχες, δεν υπήρχες, στο επαναλαμβάνω, και θα πέθαινες κι εσύ μαζί με τον άλλον αρραβωνιαστικό!

»Μόνο που, άκουσε προσεχτικά, νταρόγκα, καθώς φωνάζατε σαν δυο διαμονισμένοι εξαιτίας του νερού, η Κριστίν με πλησίασε και κοιτώντας με με τα όμορφα, μεγάλα, γαλανά της μάτια ορθάνοιχτα, μου ορκίστηκε στη σωτηρία της ψυχής της, πως δεχόταν να γίνει γυναίκα μου ζωντανή!

Μέχρι εκείνη τη στιγμή, νταρόγκα, μέσα στα βάθη των ματιών της, έβλεπα πάντα τη γυναίκα μου νεκρή. Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα τη γυναίκα μου ζωντανή. Ήταν ειλικρινής, είχε ορκιστεί στη σωτηρία της ψυχής της.

Δε θ' αυτοκτονούσε. Η συμφωνία έκλεισε. Μισό λεπτό αργότερα, όλα τα νερά επέστρεψαν στη λίμνη και εγώ τραβούσα τη γλώσσα σου, νταρόγκα γιατί, στο λόγο μου, πίστευα πως ήσουν κιόλας νεκρός!...

Επιτέλους! Να, λοιπόν, τι έπρεπε να γίνει! Θα 'πρεπε να σας μεταφέρω και τους δυο στα σπίτια σας πάνω στη γη. Επιτέλους, μου αδειάσατε τον τόπο κι έμεινα μόνος μου μαζί της».

Что же касается смерти, я не думаю так, хотя это больше меня не интересует... Нет-нет, она не мертва! И я не хочу слышать, что кто-то прикоснулся хоть к одному волосу на ее голове!

Она хорошая, благородная девушка, и она спасла вашу жизнь, дарога, в то время когда ваш шанс на спасение был близок к нулю.

Фактически никто не обращал на вас никакого внимания. Почему вы оказались там с этим молодым человеком?

Вы должны были умереть только потому, что были с ним. Она просила меня спасти ее молодого человека, но я сказал ей, что, поскольку она повернула скорпиона, я был теперь ее женихом, по ее же выбору, и что ей не надо двух женихов. И это было правдой. Что же касается вас, то вы должны были умереть, потому что были с другим женихом, как я уже сказал.

Но, слушайте внимательно, дарога, в то время как вы оба, обезумев, вопили в воде, Кристина пришла ко мне и, глядя на меня своими большими, широко раскрытыми голубыми глазами, поклялась своим вечным спасением, что согласна быть моей живой женой!

До этого в глубине ее глаз я всегда видел ее своей мертвой женой; теперь я впервые увидел в ней живую жену; она действительно имела это в виду, поскольку поклялась своим вечным спасением.

Она не убьет себя. Мы заключили сделку. Через полминуты вся вода утекла обратно в озеро, и я был удивлен, увидев вас все еще живым, ведь я думал, что вы уже на том свете...

Итак... Соглашение предусматривало, что я доставлю вас обоих наверх. Освободив комнату Луи-Филиппа от вас обоих, я вернулся туда один.

«Μα, τι έκανες με τον υποκόμη ντε Σανιύ», τον διέκοψε ο Πέρσης.

«Α! καταλαβαίνεις, νταρόγκα... αυτόν δεν μπορούσα να τον μεταφέρω αμέσως πάνω στη γη... Μου χρησίμευε για όμηρος... Όμως, από την άλλη, δεν μπορούσα και να τον έχω μέσα στο σπίτι της Λίμνης, εξαιτίας της Κριστίνας. Έτσι, λοιπόν, αποφάσισα να πάω να τον κρύψω σ' ένα σίγουρο και άνετο μέρος. Τον αλυσόδεσα (το άρωμα του Μαζεντεράν τον είχε κάνει εντελώς άβουλο) μέσα στο υπόγειο των κομμουνάρων που, όπως ξέρεις, είναι το πιο απόμακρο και το πιο έρημο υπόγειο της Όπερας, βρίσκεται πιο κάτω από το πέμπτο υπόγειο. Εκεί όπου ποτέ κανείς δεν πατά, εκεί απ' όπου κανείς ποτέ δεν μπορεί ν' ακουστεί. Έτσι, ήσυχος γύρισα στην Κριστίνα. Με περίμενε...»

Σ' αυτό το σημείο της αφήγησής του φαίνεται πως το φάντασμα σηκώθηκε όρθιο τόσο μεγαλόπρεπα ώστε ο Πέρσης, που στο μεταξύ είχε ξανακαθήσει στην πολυθρόνα του, αναγκάστηκε να σηκωθεί κι αυτός, λες και υπάκουε στην ίδια παρόρμηση, νιώθοντας πως είναι αδύνατον να μένει καθισμένος σε μια τόσο ιερή στιγμή. Έβγαλε μάλιστα και τον σκούφο του (μου το είπε ο ίδιος ο Πέρσης) παρ' όλο που είχε το κεφάλι του ξυρισμένο.

«Ναι, με περίμενε!» συνέχισε ο Ερίκ, που άρχισε να τρέμει σαν το φύλλο, να τρέμει από μια πραγματική ιερή συγκίνηση... «με περίμενε ολόρθη, ζωντανή, σαν μια πραγματική αρραβωνιαστικιά, ζωντανή, έτσι όπως μου. το είχε ορκιστεί στη σωτηρία της ψυχής της!...

Και όταν εγώ άρχισα να την πλησιάζω, πιο ντροπαλά κι από ένα παιδί, εκείνη δεν απομακρύνθηκε... όχι... όχι... έμεινε εκεί... με περίμενε... νομίζω μάλιστα, νταρόγκα, πως λίγο... όχι πολύ... μα λίγο, σαν μια ζωντανή αρραβωνιαστικιά, έτεινε το μέτωπό της προς το μέρος μου...

Και... και... τη φίλησα!... Εγώ!... εγώ!... εγώ!... Κι εκείνη δεν είναι νεκρή!... Κι εκείνη, πολύ φυσικά, έμεινε στο πλάι μου, αφού τη φίλησα... έτσι... στο μέτωπο...

— Что вы сделали с Раулем де Шаньи? — спросил перс.

— Видите ли.., я не хотел доставлять его наверх немедленно. Он был заложником. Я не мог держать его в доме у озера из-за Кристины, поэтому запер его в удобном месте, приковал должным образом в тюрьме коммунаров, которая находится в самом отдаленном и безлюдном месте Оперы, ниже пятого подвала. Туда никто не ходит, и заключенного там никто не может слышать. Мой разум был свободен, и я пошел к Кристине. Она ждала меня.

Καжется, в этом месте своей истории Эрик встал, он выглядел настолько опечаленным, что перс, который сидел в кресле, вынужден был тоже встать, будто повинуюсь тому же импульсу, что и Эрик, чувствуя, что невозможно продолжать сидеть в такой важный момент. Перс даже снял свою каракулевую шапку (как он сам сказал).

— Да, она ждала меня, — продолжал Эрик, от сильного волнения дрожа как лист, она ждала меня, стоя прямо, живая, как настоящая, живая невеста, ведь она поклялась своим вечным спасением...

И когда я подошел к ней более робкий, чем маленький ребенок, она не отвернулась. Нет, нет, она оставалась.., она ждала. И мне даже показалось, дарога, что она немного придвинула ко мне лоб — совсем немного, чуть-чуть, как живая невеста.

И.., и я.., поцеловал ее! Я поцеловал ее! И она не умерла. И после того как я поцеловал ее в лоб, она продолжала стоять так, близко от меня, как будто это было совершенно

Αχ! πόσο όμορφο είναι, νταρόγκα να φιλάς κάποιον!... Δεν μπορείς εσύ να ξέρεις!... Όμως εγώ! εγώ!...

Η μητέρα μου, νταρόγκα, η καημένη η δυστυχισμένη μου μητέρα ποτέ δε θέλησε να τη φιλήσω... Έφευγε μακριά!... πετώντας μου τη μάσκα!... ούτε καμιά άλλη γυναίκα!... ποτέ!... ποτέ!...

Αχ!Αχ! Αχ! Τότε... έτσι δεν είναι;... τότε, μετά από μια τόσο μεγάλη ευτυχία έκλαψα. Και κλαίγοντας έπεσα στα πόδια της... και φίλησα τα πόδια της, τα μικρά της πόδια, κλαίγοντας... Κι εσύ, νταρόγκα κλαις;... Κι αυτή έκλαιγε... ο άγγελος έκλαψε...»

Καθώς τα διηγόταν όλ' αυτά ο Ερίκ, έκλαιγε με λυγμούς και ο Πέρσης, κι αυτός, πραγματικά, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του μπρος σ' αυτόν το μασκοφόρο άντρα, που με τους ώμους του να τραντάζονται, με τα χέρια του στο στήθος, βογγούσε τότε από αβάσταχτη οδύνη και τότε από αβάσταχτη τρυφερότητα.

«

Ω! νταρόγκα, ένιωσα να δάκρυά της να κυλούν πάνω στο μέτωπό μου, στο δικό μου μέτωπο! στο δικό μου! στο δικό μου!

Ήταν ζεστά... ήταν γλυκά! κυλούσαν και γινόντουσαν ένα με τα δικά μου δάκρυα, κυλούσαν μέσ' στα μάτια μου!... κυλούσαν μέχρι το στόμα μου... κυλούσαν στο στόμα μου.

Αχ! τα δικά της δάκρυα πάνω μου! Άκου, νταρόγκα, άκου τι έκανα... Έβγαλα τη μάσκα μου για να μη χάσω ούτε ένα δάκρυ της... κι εκείνη δεν έφυγε!...

Και δεν ήταν νεκρή! Έμεινε εκεί, ζωντανή, να κλαίει... να κλαίει πάνω μου... μαζί μου... Κλάψαμε μαζί!... Κύριε των δυνάμεων! Μου χαρίσατε τη μεγαλύτερη ευτυχία του κόσμου όλου!...»

Ο Ερίκ, θρηνώντας, κατάρρευσε στην πολυθρόνα.

εσθευθεννο.

Ο дарога, это было так хорошо — поцеловать кого-то. Вы не можете знать, что я чувствовал, но я., я...

Моя мать, моя бедная, несчастная мать никогда не позволяла мне целовать ее. Она сбрасывала мою маску и убегала... И ни одна женщина.., когда-либо...

О, я — я был так счастлив, так счастлив, что заплакал. Я упал к ее ногам, все еще рыдая. Я целовал ее ноги.., ее маленькие ноги, рыдая. Вы тоже плачете, дарога, и она плакала тоже. Ангел плакал!

Рассказывая, Эрик рыдал, и перс не мог сдерживать своих слез, видя, как стонет этот человек в маске, у которого вздрагивали плечи и руки были скрещены на груди, стонет то скорбно, то с нежностью, казалось, растворявшей его сердце.

— О дарога, я чувствовал, как ее слезы падали мне на лоб — мой лоб!

Они были теплыми, они были сладкими, они текли по моему лицу под маской. Ее слезы! Они смешивались с моими собственными слезами.

Ах, ее слезы! Послушайте, дарога, послушайте, что я сделал... Я снял маску, чтобы сохранить ее слезы, и она не убежала.

Она не умерла! Она оставалась живой, плачущей надо мной, со мной. Мы плакали вместе! Господь на небесах, ты дал мне все счастье в мире!

И Эрик упал со стоном в кресло.

«Α! Αχ! Δε θέλω ακόμη να πεθάνω... όχι τώρα αμέσως... μα αφήστε με να κλάψω!» είπε στον Πέρση.

Μετά από λίγο, ο μασκοφόρος άντρας συνέχιζε:

«Άκου, νταρόγκα... άκου καλά... άκου το καλά αυτό... ενώ ήμουν στα πόδια της... την άκουσα να μου λέει:

“Καημένε μου, δυστυχισμένε Ερίκ!”. Και πήρε το χέρι μου στο δικό της!...

Εγώ, καταλαβαίνεις, δεν ήμουν πια παρά ένα κακόμοιρο σκυλί έτοιμο να πεθάνω γι' αυτήν,...είναι αλήθεια, νταρόγκα!

«Σκέψου, πως μέσα στο χέρι μου είχα ένα δαχτυλίδι, μια βέρα, μια χρυσή βέρα που της είχα δώσει... και που αυτή είχε χάσει... Την έβαλα στο μικρό της χέρι και της είπα:

Πάρτην!... πάρτην για σένα... και γι' αυτόν... Αυτό θα 'ναι το δώρο μου για τους γάμους σας... το δώρο του καημένου, του δυστυχισμένου Ερίκ...

Ξέρω πως τον αγαπάς, το νέο αυτόν άντρα... μην κλαις άλλο!... Με μια φωνή γλυκύτατη, με ρώτησε τι ήθελα να πω. Τότε την έκανα να καταλάβει πως γι' αυτήν δεν ήμουν τίποτε άλλο παρά ένα κακόμοιρο σκυλί έτοιμο να πεθάνει... αλλά πως αυτή, αυτή θα μπορούσε να παντρευτεί με το μικρό νεαρό άντρα όποτε ήθελε, γιατί είχε κλάψει μαζί μου...

Αχ! νταρόγκα... καταλαβαίνεις... εκείνη την ώρα ήταν σαν να κομμάτιαζα ήσυχα ήσυχα την καρδιά μου με τα ίδια μου τα χέρια... μα εκείνη... εκείνη, νταρόγκα, είχε κλάψει μαζί μου... και είχε πει:

«Καημένε μου, δυστυχισμένε μου Ερίκ!...»

Η συγκίνηση του Ερίκ ήταν τέτοια που χρειάστηκε να προειδοποιήσει τον Πέρση να μη γυρίσει να τον κοιτάξει, γιατί ένιωθε να πνίγεται και θα 'βγαζε τη μάσκα του.

Ο Πέρσης μου είπε πως πήγε ο ίδιος στο παράθυρο για να τ' ανοίξει και πως η καρδιά

— Ο, я не умру еще, нет, не сейчас, — сказал он персу. — Но позвольте мне плакать.

И некоторое время спустя он продолжил:

— Послушайте, дарога, послушайте это... Когда я был у ее ног, она сказала:

«Бедный, несчастный Эрик!» — и взяла мою руку. С этого времени...

Вы понимаете... Я был только бедной собакой, готовой умереть за нее, поверьте мне, дарога!

У меня в руке было кольцо, золотое кольцо, которое я дал ей: она его потеряла, а я нашел. Это было обручальное кольцо. Я вложил его в ее маленькую руку и сказал:

«Вот, возьмите это кольцо, возьмите для себя.., и его. Это будет мой свадебный подарок, подарок от „бедного, несчастного Эрика“.

Я знаю, вы любите этого молодого человека. Вы не должны больше плакать». Она нежно спросила меня, что я имею в виду. Я сказал ей, и она немедленно поняла, что я стал бедной собакой, готовой умереть за нее, что она может выходить замуж за своего молодого человека, когда ей захочется, потому что плакала вместе со мной...

Αχ, дарога, вы не можете себе представить... Говоря ей все это, я как будто хладнокровно резал свое сердце на куски... Но она плакала со мной и сказала:

«Бедный, несчастный Эрик!» Душевное волнение Эрика было таким сильным, что он попросил перса не смотреть на него, потому что он задыхался и должен был снять свою маску.

Перс рассказывал мне, что отошел к окну и с сердцем, полным сострадания, смотрел на

του ήταν γεμάτη θλίψη και λύπη για αυτόν, ωστόσο, φρόντισε ιδιαίτερα να κοιτάζει συνέχεια σ' ένα σημείο, έξω στα δέντρα των Τουλερί, για να μη συναντήσει το πρόσωπο του τέρατος.

«Πήγα», συνέχισε ο Ερίκ, «να ελευθερώσω τον νέο άντρα και του είπα να μ' ακολουθήσει... Αγκαλιάστηκαν μπροστά μου... εκεί... στο δωμάτιο «Λουί Φιλίπ»...

Η Κριστίν φορούσε τη βέρα μου... Έβαλα την Κριστίν να μου ορκιστεί πως όταν θα πέθαινα, θα 'ρχοταν μια νύχτα, περνώντας από τη λίμνη της οδού Σκριμπ, θα 'ρχοταν να με θάψει μυστικά περνώντας μου τη βέρα που μέχρι εκείνη τη στιγμή θα φορούσε εκείνη... της είπα πού θα 'βρισκε το σώμα μου και τι έπρεπε να κάνει...

Τότε η Κριστίν με φίλησε, για πρώτη φορά εκείνη, με φίλησε στο μέτωπο... (μη κοιτάς, νταρόγκα!) εκεί πάνω στο μέτωπο... πάνω στο μέτωπό μου... φίλησε το δικό μου μέτωπο!... (μη γυρνάς, νταρόγκα!) και φύγανε... οι δυο τους...

Η Κριστίν δεν έκλαιγε πια... εγώ μόνος έκλαιγα... νταρόγκα, νταρόγκα... αν η Κριστίν κρατήσει τον όρκο της δε θ' αργήσει να γυρίσει!...»

Και ο Ερίκ έπαψε. Ο Πέρσης δεν τον ρώτησε πια τίποτε άλλο. Τώρα, ήταν απόλυτα σίγουρος για την τύχη του Ραούλ ντε Σανιύ και της Κριστίν Ντααέ. Κανένας άνθρωπος δε θα μπορούσε ποτέ ν' αμφισβητήσει τα λόγια του Ερίκ που έκλαιγε.

Το τέρας είχε ξαναβάλει τη μάσκα του και με όσες δυνάμεις του απόμεναν ετοιμάστηκε να φύγει. Του είπε πως όταν θα 'νιωθε το θάνατο πολύ κοντά, για να τον ευχαριστήσει για το καλό που κάποτε του είχε κάνει, θα του έστελνε ό,τι πολυτιμότερο είχε στον κόσμο: όλα τα γράμματα της Κριστίν Ντααέ που είχε γράψει στη διάρκεια αυτής της περιπέτειας στον Ραούλ, και που τα είχε αφήσει στον Ερίκ, μαζί με κάποια άλλα δικά της μικροαντικείμενα! δυο μαντίλια, ένα ζευγάρι

вершины деревьев в Тюильри, чтобы не видеть лица монстра.

— Я пошел к молодому человеку и освободил его, — продолжал Эрик, — и велел ему следовать за мной к Кристине. Они поцеловались передо мной в спальне Луи-Филиппа...

У Кристины было мое кольцо... Я заставил ее поклясться, что, когда я умру, она придет ночью к озеру со стороны улицы Скриба и тайно похоронит меня вместе с золотым кольцом, которое будет носить до этого дня. Я объяснил ей, как найти мое тело и что она должна будет сделать с ним.

Затем она поцеловала меня в первый раз, сюда, в лоб, — не смотрите, дарога, — в лоб! Не смотрите! И они ушли вместе...

Кристина больше не плакала, плакал только я. Ах, дарога, дарога, если она сдержит свое обещание, она скоро вернется! —

И Эрик замолчал. Перс не задавал ему больше вопросов. Он перестал беспокоиться за судьбу Рауля и Кристины: после того как он видел плачущего Эрика в ту ночь, ни один представитель рода человеческого не мог сомневаться в его словах!

Эрик опять надел маску, собираясь с силами, чтобы покинуть перса. Он обещал прислать ему, чтобы отблагодарить за доброту, которую тот однажды проявил к нему, самое дорогое для него в мире: все бумаги, Кристины (она писала их для Рауля и оставила у Эрика) и несколько предметов, которые принадлежали ей: два носовых платка, перчатки и ленты от туфель.

γάντια κι ένα φιόγκο από παπούτσι.

Απαντώντας σε ερώτηση του Πέρση, ο Ερίκ τον πληροφόρησε πως οι δυο νέοι, μόλις ελευθερώθηκαν, αποφάσισαν να πάνε να βρουν έναν παπά σε κάποιο απόμερο μέρος, όπου θα έκρυβαν την ευτυχία τους... Έτσι πήγαν στο «σταθμό του Βορρά του Κόσμου».

Τέλος, ο Ερίκ υπολόγιζε στον Πέρση, για ν' αναγγείλει το θάνατο του στους δυο νέους. Γι' αυτό, θα αρκούσε να βάλει μια γραμμή στις αγγελίες θανάτων της Επόκ.

Ο Πέρσης συνόδευε τον Ερίκ ως την πόρτα και ο Δαρείος τον βοήθησε να κατέβει μέχρι κάτω στο πεζοδρόμιο. Ένα αμάξι περίμενε. Ο Πέρσης, που είχε βγει στο παράθυρο, τον άκουσε να λέει: «Κατευθείαν στην Όπερα».

Το αμάξι χάθηκε μέσα στη νύχτα. Ήταν η τελευταία φορά που ο Πέρσης έβλεπε τον δυστυχισμένο Ερίκ.

Τρεις βδομάδες αργότερα, η εφημερίδα Επόκ δημοσίευσε την παρακάτω αγγελία θανάτου:

«Ο Ερίκ πέθανε».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΑΥΤΗ είναι η αληθινή ιστορία του φαντάσματος της Όπερας. Όπως το είχα αναγγείλει και στην αρχή αυτού του έργου, τώρα δεν μπορεί κανείς πια ν' αμφιβάλλει για το αν ο Ερίκ υπήρξε πραγματικά.

Οι αποδείξεις για την ύπαρξή του είναι πάρα πολλές, και σήμερα προσιτές στον καθένα, έτσι ώστε να είναι δυνατόν να παρακολουθήσει κανείς, με μια λογική σειρά, όλα τα γεγονότα και τις συμπεριφορές του Ερίκ που έχουν σχέση με το δράμα των Σανιύ.

Δε νομίζω πως χρειάζεται να επαναλάβω εδώ το πόσο αυτό το δράμα συγκλόνισε την πρωτεύουσα.

В ответ на вопрос перса Эрик сказал, что молодые люди решили обвенчаться в каком-нибудь уединенном месте, где они смогут спрятать свое счастье, и что они уедут в «поезде северного направления», чтобы попасть туда.

И наконец, Эрик попросил перса объявить о его смерти Кристине и Раулю, как только получит обещанные реликвии и бумаги. Чтобы сделать это, он даст извещение в отдел некрологов газеты «Эпок». И это было все.

Перс проводил Эрика до двери своей квартиры, и Дариус сопровождал его до тротуара, поддерживая, когда он шел. Его ждал экипаж. Перс, стоя у окна, слышал, как Эрик сказал извозчику: «К Опере».

Экипаж скрылся в ночи. Перс видел несчастного Эрика в последний раз.

Через три недели «Эпок» опубликовала среди других некрологов извещение всего из двух слов:

«Эрик мертв».

Эпилог

Такова истинная история призрака Оперы. Как я говорил в начале своего повествования, не может быть больше никакого сомнения в том, что Эрик действительно существовал.

Нет необходимости еще раз описывать волнение, которое это дело вызвало в Париже.

Η απαγωγή της καλλιτέχνης, ο θάνατος του κόμη ντε Σανιύ, κάτω από τόσο περίεργες συνθήκες, η εξαφάνιση του αδελφού του και η τριπλή νάρκωση των υπάλληλων της Όπερας!...

Πόσα δράματα! Πόσα πάθη! πόσα εγκλήματα διαπράχτηκαν γύρω από το ειδύλλιο του Ραούλ με τη γλυκιά και γοητευτική Κριστίν!...

Τι απόγινε η υπέροχη και μυστηριώδης τραγουδίστρια που ποτέ κανείς δεν ξανάκουσε γι' αυτήν;...

Την παρουσίασαν ως το θύμα του ανταγωνισμού των δυο αδελφών και κανείς δε φαντάστηκε αυτό που πραγματικά συνέβη.

Κανείς δεν σκέφτηκε πως αφού είχαν εξαφανιστεί και οι δύο, το πιθανότερο ήταν πως το ζευγάρι είχε αποτραβηχτεί σε κάποια ήσυχη γωνιά του κόσμου για να ζήσει μια ευτυχία που, μετά τον ανεξήγητο θάνατο του κόμη Φιλίπ, δεν ήθελε να είναι δημόσια... Μια μέρα, πήραν το τρένο απ' το «σταθμό του Βορρά του Κόσμου...»

Ίσως και γω κάποια μέρα θα πάρω το τρένο απ' αυτόν το σταθμό και θα πάω να αναζητήσω στις λίμνες, ω! Νορβηγία, ω! σιωπηλή Σκανδιναβία!, τα χνάρια του Ραούλ και της Κριστίν, που ίσως ζουν ακόμη, καθώς και της μαμά-Βαλέριους που κι αυτή είχε εξαφανιστεί την ίδια εποχή!... Ίσως κάποια μέρα θ' ακούσω τη μοναχική Ηχώ του Βορρά, να επαναλαμβάνει το τραγούδι εκείνης που γνώρισε τον Άγγελο της μουσικής...

Πολύν καιρό μετά το κλείσιμο της υπόθεσης, κάτω από τις κάθε άλλο παρά έξυπνες φροντίδες του ανακριτή κυρίου Φορ, ο Τύπος, κάθε τόσο, προσπαθούσε ακόμη να διεισδύσει στο μυστήριο... και συνέχιζε ν' αναρωτιέται ποιο να ήταν άραγε το τερατώδες χέρι που είχε προετοιμάσει και εκτελέσει τόσες φοβερές καταστροφές! (Εγκλημα και εξαφάνιση).

Μια λαϊκή εφημερίδα, που ήξερε όλα τα κουτσομπολιά των παρασκηνίων, ήταν η μόνη που έγραψε: «Αυτό το χέρι είναι το χέρι του Φαντάσματος της Όπερας». Το έγραψε φυσικά

Похищение певицы, смерть графа де Шаньи при таких таинственных обстоятельствах, исчезновение его брата, трое рабочих из группы осветителей, найденных в бессознательном состоянии...

Какие трагедии, страсти, преступления сопровождали любовь Рауля и очаровательной Кристины!

Какова судьба этой великой загадочной певицы, которую мир никогда больше не слышал?

Говорили, что она стала жертвой соперничества между двумя братьями, но никто не знал, что произошло на самом деле.

Никто не мог представить, что Рауль и Кристина исчезли, чтобы насладиться уединенным счастьем. Они не хотели, чтобы об этом знало общество, особенно после необъяснимой смерти графа Филиппа. И в один прекрасный день они сели в «поезд северного направления».

Когда-нибудь я сам, возможно, сяду в этот поезд, чтобы поехать и посмотреть твои озера, Норвегия, молчаливая Скандинавия, где, может быть, еще сохранились следы Рауля и Кристины, а также мадам Валериус, которая исчезла в то же время. И, может быть, когда-нибудь я услышу одинокое эхо северной страны, повторяющее пение женщины, которая знала Ангела музыки.

Долгое время после того, как дело было закрыто из-за непрофессиональных усилий мсье Фора, пресса все еще возвращалась к этой тайне, продолжая гадать, что за чудовищный преступник ответствен за убийство графа де Шаньи, исчезновение его брата и Кристины Доэ.

Только одна газета, знакомая со всеми закулисными слухами, писала, что все «эти преступления были совершены призраком Оперы». Но даже это было написано с

σε τόνο ειρωνικό.

Μόνον ο Πέρσης, που δεν είχαν θελήσει ν' ακούσουν, και που μετά την επίσκεψη του Ερίκ δεν επιχείρησε φυσικά να πάει ξανά να μιλήσει στην αστυνομία, μόνον αυτός ήξερε όλη την αλήθεια. Είχε μάλιστα και τις βασικές αποδείξεις που του προμήθεψε το ίδιο το φάντασμα, στέλνοντάς του τα ιερά του κειμήλια, όπως του είχε πει...

Τις αποδείξεις εκείνες έπεσε σε μένα να τις συμπληρώσω, με τη βοήθεια του ίδιου του νταρόγκα. Τον κρατούσα καθημερινά ενήμερο για την πορεία των ερευνών μου κι αυτός τις καθοδηγούσε.

Είχε να πάει στην Όπερα πάρα πολλά χρόνια· ωστόσο, θυμόταν το μνημείο πάρα πολύ καλά, με κάθε λεπτομέρεια και πραγματικά, δε θα μπορούσα να βρω καλύτερον οδηγό για ν' ανακαλύψω διάφορες κρυφές γωνιές.

Ο Πέρσης ήταν αυτός επίσης, που μου υποδείκνυε τις πηγές για τις έρευνές μου. Αυτός με ώθησε να πάω να χτυπήσω την πόρτα του κυρίου Πολινιύ, σε μια εποχή μάλιστα που ο καημένος ήταν σχεδόν ετοιμοθάνατος.

Δεν τον ήξερα καθόλου και δε θα ξεχάσω ποτέ την επίδραση που είχαν πάνω του οι ερωτήσεις μου, οι σχετικές με το φάντασμα.

Με κοίταξε λες κι έβλεπε τον ίδιο το διάβολο και δε μου απάντησε· ξεστόμισε μόνο μερικές ασυνάρτητες φράσεις που όμως επιβεβαίωσαν (κι αυτό είναι το βασικό) το πόσο πολύ, στον καιρό του, το Φ.τ.Ο. είχε ταραξει την ήδη ανήσυχη ζωή του. (Ο κύριος Πολινιύ ήταν αυτό που συνηθίζουμε να λέμε *niveur*.)

Όταν μετέφερα στον Πέρση τα πενιχρά αποτελέσματα της επίσκεψής μου στον κύριο Πολινιύ, ο νταρόγκα χαμογέλασε αόριστα και μου είπε: «Ο Πολινιύ ποτέ του δεν κατάλαβε μέχρι ποιο σημείο αυτό το κάθαρμα ο Ερίκ (ο Πέρσης μιλούσε για τον Ερίκ άλλοτε σαν νάταν Θεός κι άλλοτε σαν νάταν σκουπίδι) τον δούλευε. Ο Πολινιύ ήταν προληπτικός κι ο

обычной газетной иронией.

Полиция отказалась слушать перса, а после визита Эрика он не предпринимал больше усилий, чтобы его выслушали. И все же он один знал всю правду, и у него были веские доказательства: они пришли к нему вместе с реликвиями, обещанными Эриком.

За мной оставалось право завершить дело с помощью самого перса. Я держал его в курсе моего расследования, и он направлял его.

Он уже многие годы не бывал в Опере, но все еще прекрасно помнил планировку здания, и у меня не было лучшего проводника, помогающего обнаружить его самые секретные уголки.

Перс также дал мне все источники информации и посоветовал, с кем я должен переговорить. Это он порекомендовал мне пойти к мсье Полиньи в то время, когда бедняга был почти на смертном одре.

Не знал, что его состояние было таким отчаянным. Я никогда не забуду тот эффект, который произвели на него мои вопросы о призраке.

Он посмотрел на меня так, как будто видел дьявола. Он отвечал очень кратко, несвязными предложениями, но этого было достаточно, чтобы показать — и это главное! — насколько призрак Оперы перевернул его и без того беспокойную жизнь. (Полиньи был тем, кого называют любителем удовольствий.)

Когда я поведал персу о скромных результатах моего визита к бывшему импресарио, он неопределенно улыбнулся: «Полиньи никогда не понимал, насколько был обманут этим подлым Эриком. — Иногда перс говорил об Эрике как о боге, а иногда как о подлом негодяе. — Полиньи был суеверен, и Эрик знал это. Монстр знал

Ερίκ το ήξερε. Ήξερε πολλά πράγματα για την Όπερα... πάρα πολλά, δημόσια και προσωπικά. Σ.μτφ.: αυτός που κάνει έντονη ζωή.

«Όταν ο κύριος Πολινιύ άκουσε μια μυστηριώδη φωνή στο θεωρείο Νο 5, να του μιλά για το τι έκανε και για το αν ο συνεταίρος του ήταν άξιος εμπιστοσύνης είχε ήδη πέσει στην παγίδα. Λες και κεραυνοβολήθηκε από μια φωνή εξ ουρανού, νόμισε πως ήταν δαμονισμένος. Αργότερα όμως, όταν η φωνή άρχισε να του ζητά χρήματα, κατάλαβε πως είχε πέσει θύμα κάποιου επιδέξιου, όπως άλλωστε και ο συνεταίρος του, Ντεμπιέν. Και οι δυο τους, ήδη κουρασμένοι, για διάφορους λόγους, από τα διευθυντικά τους καθήκοντα, παραιτήθηκαν κι έφυγαν δίχως να προσπαθήσουν να γνωρίσουν βαθύτερα την προσωπικότητα του Φ.τ.Ο. που τους είχε κάνει να δεσμευτούν μ' ένα τόσο ιδιόμορφο καταστατικό.

«Κληροδότησαν όλο το μυστήριο στην επόμενη διοίκηση, αφήνοντας ένα βαθύ αναστεναγμό ανακούφισης, νιώθοντας ξαλαφρωμένοι από το βάρος μιας ιστορίας που τους είχε υπεραπασχολήσει δίχως να τους κάνει να γελάσουν, ούτε τον έναν ούτε τον άλλο».

Αυτά είπε ο Πέρσης για τους κυρίους Ντεμπιέν και Πολινιύ. Επί τη ευκαιρία, του μίλησα για τους διαδόχους τους, τους κυρίους Ρισάρ και Μονσαρμέν. Του είπα πως μου 'χε κάνει εντύπωση το γεγονός ότι στις Αναμνήσεις ενός διευθυντή, ο κύριος Μονσαρμέν, ενώ στο πρώτο μέρος είχε μιλήσει τόσο ολοκληρωμένα για τα γεγονότα και τις κινήσεις του Φ.τ.Ο., στο δεύτερο μέρος δεν ανέφερε τίποτα ή σχεδόν τίποτα. Σε τούτη μου την παρατήρηση, ο Πέρσης, που ήξερε αυτά τα απομνημονεύματα σαν να τα 'χε γράψει ο ίδιος, μου είπε πως θα έβρισκα την εξήγηση πάνω σ' αυτό, αν έκανα τον κόπο να σκεφτώ γύρω από μερικές γραμμές που, ακριβώς, στο δεύτερο μέρος του έργου, ο Μονσαρμέν θέλησε ν' αφιερώσει στο Φάντασμα. Να οι γραμμές που μας ενδιαφέρουν: όχι ιδιαίτερα βέβαια, γιατί αναφέρονται στο τέλος της ιστορίας των είκοσι χιλιάδων φράγκων:

«Όσο για το Φ.τ.Ο. (είναι ο κύριος

многое об общественных и частных делах в Опере».

Когда Полиньи услышал таинственный голос в пятой ложе, который сказал ему о доверии со стороны его коллег, у него не возникло вопросов. Вначале Полиньи был как громом поражен, будто услышал голос с неба, и он подумал, что проклят; когда же голос попросил деньги, он наконец понял, что они с Дебьенном стали жертвами шантажа. Устав от своих обязанностей директоров по различным причинам, они оба ушли, не пытаясь узнать побольше о странном призраке, который дал им такую необычную книгу с инструкциями.

Они поведали эту тайну своим преемникам, вздохнув с облегчением от того, что избавились от ситуации, которая так интриговала их, но несколько не развлекала.

Вот что рассказал мне перс о Дебьенне и Полиньи. Затем я заговорил об их преемниках и выразил удивление по поводу того, что в первой части своих «Мемуаров импресарио» Мушармен дал такой полный отчет о деяниях призрака, но почти ничего не сказал о них во второй части. Перс, который знал мемуары так хорошо, будто сам написал их, сказал, что я многое пойму, если задумаюсь над несколькими фразами, которые Мушармен посвятил призраку во второй части. Эти фразы представляют особый интерес, потому что раскрывают, как закончилось дело о ежемесячных двадцати тысячах франков. Вот этот отрывок:

«Относительно призрака Оперы, некоторые

Μονσαρμέν που μιλάει), για το οποίο σας έχω ήδη μιλήσει στην αρχή των απομνημονευμάτων μου, δεν έχω πια τίποτε άλλο να πω εκτός από ένα πράγμα: με μια σωστή κίνηση εξαγόρασε όλα τα δεινά που είχε προκαλέσει στον αγαπητό μου συνεργάτη, και, οφείλω να το παραδεχτώ, και σε μένα.

Χωρίς αμφιβολία θα έκρινε πως υπάρχουν κάποια όρια, ακόμα και στις φάρσες· ιδιαίτερα αν κοστίζουν τόσο ακριβά και αν ο αστυνόμος είναι ανήμπορος να παρέμβει, γιατί, όταν μερικές μέρες μετά την απαγωγή της Κριστίν Νταά πήγαμε να συναντήσουμε τον Μιφρουά στο γραφείο μας, για να του πούμε όλη την ιστορία, βρήκαμε πάνω στο γραφείο του Ρισάρ μέσα σ' έναν ωραίο φάκελο, όπου με κόκκινο μελάνι ήταν γραμμένο: «Εκ μέρους του φαντάσματος της Όπερας», όλα τα αρκετά σημαντικά χρηματικά ποσά που είχε καταφέρει να πάρει προσωρινά, παίζοντας, από το διευθυντικό ταμείο.

Ο Ρισάρ, είπε αμέσως πως θα 'πρεπε να μη δώσουμε συνέχεια στην ιστορία. Συμφώνησα μαζί του. Τέλος καλό, όλα καλά. Έτσι δεν είναι αγαπητό μου Φ.τ.Ο.;>

Προφανώς, ο Μονσαρμέν, ιδιαίτερα μάλιστα μετά την επιστροφή των χρημάτων, συνέχιζε να πιστεύει πως επρόκειτο για κάποια επινόηση της μπουρλέσκ φαντασίας του Ρισάρ, όπως άλλωστε και ο Ρισάρ απ' τη μεριά του, δεν έπαυε ποτέ να πιστεύει πως ο Μονσαρμέν ήταν πίσω απ' όλ' αυτά, όπου τον εκδικιόταν για κάποια από παλιότερες φάρσες που του 'χε κάνει.

Μου φαίνεται πως ήρθε η στιγμή να ζητήσω απ' τον Πέρση να μου πει με ποιο κόλπο το Φάντασμα εξαφάνιζε τα είκοσι χιλιάδες φράγκα από την τσέπη του Ρισάρ, παρόλο που υπήρχε η παραμάνα.

Μου απάντησε πως δεν είχε εμβαθύνει σ' αυτήν τη λεπτομέρεια αλλά πως αν ήθελα να εξετάσω ο ίδιος τους χώρους, θα εύρισκε σίγουρα το κλειδί του αινίγματος μέσα στο γραφείο των διευθυντών. Έπρεπε να 'χω κατά νου πως δεν ήταν χωρίς λόγο που ο Ερίκ είχε

στραγγιές καприζώνες του οποίου я описал в начале этих мемуаров, я скажу только одно: что одним благородным актом он компенсировал все неприятности, которые причинил моим коллегам и, нужно признать это, мне.

Он, должно быть, решил, что есть пределы любой мистификации, особенно когда таковая стоит больших денег и когда в это дело вовлекается полицейский комиссар. Несколько дней спустя после исчезновения Кристины Доэ, когда мы назначили встречу с мсье Мифруа, чтобы рассказать ему обо всем, мы нашли на столе Ришара конверт, на котором красными чернилами было написано: „От П. О.“. В конверте находилась довольно большая сумма денег, временно и в порядке шутки изъятых из кассы дирекции.

Ришар немедленно выразил мнение, что мы должны удовлетвориться возвращением денег и не продолжать это дело. Я согласился с ним. И все хорошо, что хорошо кончается. Вы согласны, мой дорогой П. О.?»

Мушармен продолжал верить, особенно после того как деньги были возвращены, что стал жертвой нелепого чувства юмора Ришара, а Ришар никогда не прекращал думать, что Мушармен развлекался тем, что состряпал это дело, чтобы расквитаться с ним за несколько мистификаций, которые он разыграл.

Я спросил перса, какой трюк использовал Эрик, чтобы вытащить двадцать тысяч франков из кармана Ришара, несмотря на булавку.

Он ответил, что не интересовался деталями, но что если я хочу сам пойти и «поработать» на месте инцидента, то найду ключ к разгадке тайны в кабинете директоров, помня, что Эрика не напрасно называли любителем люков.

ονομαστεί «λάτρης των καταπακτών».

Υποσχέθηκα στον Πέρση να πάω να δω, μόλις μπορέσω. Λέω αμέσως στον αναγνώστη πως το αποτέλεσμα των ερευνών μας ήταν απόλυτα ικανοποιητικό. Στην πραγματικότητα, δεν πίστευα πως θα εύρισκε τόσες ατράνταχτες αποδείξεις για την αυθεντικότητα των φαινομένων που αποδίδονταν στο Φάντασμα.

Καλό είναι να ξέρετε πως τα χαρτιά του Πέρση, τα χαρτιά της Κριστίν Ντααέ, οι πληροφορίες που μου έδωσαν οι παλιοί συνεργάτες των κυρίων Ρισάρ και Μονσαρμέν, η ίδια η μικρή Μεγκ (αυτή η υπέροχη μαντάμ Ζιρί — αλίμονο! — δε ζούσε πια) και η Σορέλι, που τώρα έχει αποτραβηχτεί στη Λουβεσιέν, καλό είναι, επαναλαμβάνω, να ξέρετε πως όλ' αυτά, που αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη του Φαντάσματος, στοιχεία τα οποία και θα καταθέσω στα αρχεία της Όπερας, συμπληρώθηκαν και επιβεβαιώθηκαν από πολλές σημαντικές ανακαλύψεις για τις οποίες είμαι υπερήφανος.

Μπορεί να μην ανακάλυψε την κατοικία της Λίμνης — ο Ερίκ θα πρέπει να έχτισε όλα τα μυστικά περάσματα, όλες τις μυστικές εισόδους. (Ωστόσο, πιστεύω πως θα το ανακαλύπταμε αν αποξηραίναμε τη λίμνη, πράγμα που πολλές φορές ζήτησα από τη διεύθυνση των Καλών Τεχνών — ανακάλυψε όμως τον κρυφό διάδρομο των κομμουνάρων που σε μερικά σημεία είναι εντελώς καταστραμμένος. Επίσης, ανακάλυψε την καταπακτή απ' όπου ο Πέρσης και ο Ραούλ κατέβηκαν στα υπόγεια του θεάτρου.

Στην κρυψώνα των κομμουνάρων ανακάλυψε πολλά αρχικά που είχαν χαράξει στους τοίχους αυτοί οι δυστυχισμένοι· ανάμεσά τους βρήκα και τα αρχικά Ρ και Σ. Αυτό δε σημαίνει κάτι; Ραούλ ντε Σανιύ! Τα γράμματα, ακόμη και σήμερα, διαβάζονται εύκολα.

Φυσικά δεν αρκέστηκα σ' αυτό. Στο πρώτο και στο τρίτο υπόγειο ανακάλυψε δυο καταπακτές με περιστροφικό σύστημα, σύστημα εντελώς άγνωστο στους τεχνικούς της Όπερας, οι οποίοι δε χρησιμοποιούσαν παρά μόνο

Я обещал персу, что исследую место действия, как только у меня будет время, и теперь скажу читателю, что результаты моего расследования были удовлетворительными. Я не ожидал найти так много неоспоримых доказательств того, что действия, приписываемые призраку, действительно имели место.

Бумаги перса, то есть Кристины Доэ, заявления, сделанные мне бывшими служащими Ришара и Мушармена, маленькой Мег (добрая мадам Жири, к сожалению, скончалась) и Ла Сорелли, которая живет сейчас в уединении в Лувесьенне, — все это составляет документальные свидетельства существования призрака. Я намерен передать их в архив Оперы и хотел, чтобы стало известно, что они способствовали нескольким важным открытиям, которыми я могу справедливо гордиться.

Хотя мне не удалось найти дом у озера, потому что Эрик блокировал все секретные входы (даже несмотря на это, я уверен, что его можно легко найти, осушив озеро, о чем я несколько раз просил администрацию изящных искусств), я открыл секретный проход коммунаров, нашел люк, через который перс и Рауль спустились вниз, в подвалы Оперы.

В подземной тюрьме коммунаров я обнаружил на стенах много надписей тех бедняг, которые были заключены здесь, и среди них инициалы Р. Ш. Разве это не существенно? Рауль де Шаньи! Буквы и сегодня хорошо видны.

Конечно, на этом я не остановился. В первом и третьем подвалах я открыл и закрыл два люка, открывающихся с помощью системы вращения, незнакомой рабочим сцены, которые используют только

<p>καταπακτές οριζόντιας ολίσθησης.</p> <p>Τέλος, έχοντας πλήρη συνείδηση των λόγων μου, μπορώ να πω στον αναγνώστη:</p> <p>«Επισκεφθείτε μια μέρα την Όπερα, ζητήστε να σας αφήσουν να την επισκεφθείτε ήσυχα, δίχως κάποιον ηλίθιο τσιτσερόνε, μπείτε στο θεωρείο Νο 5 και χτυπήστε την πελώρια κολόνα που χωρίζει αυτό το θεωρείο από το προσκήνιο.</p> <p>Χτυπήστε με το μπαστούνι σας ή με το χέρι σας κι αφουγκραστείτε· μέχρι το ύψος του κεφαλιού σας η κολόνα ακούγεται κούφια! Μετά απ' αυτό δε θα πρέπει να σας παραξενεύει το ότι κατοικήθηκε από τη φωνή του Φαντάσματος. Μέσα σ' αυτήν την κολόνα υπάρχει χώρος για δυο άτομα! Αν αναρωτηθείτε, πώς και κανείς δε σκέφτηκε την κολόνα, μην ξεχνάτε πως η κολόνα δίνει την εντύπωση ότι είναι συμπαγής και πως η φωνή ακουγόταν από την απέναντι μεριά. (Ξέρουμε πως το φάντασμα, που ήταν εγγαστρίμυθο, μπορούσε να κάνει τη φωνή του ν' ακούγεται απ' όπου ήθελε).</p> <p>Η κολόνα είναι καλοδουλεμένη, έχει πάνω πολλά διακοσμητικά μοτίβα. Δε θα ξαφνιαστώ καθόλου αν μια μέρα μάθω πως κάποιο κομμάτι απ' τ' ανάγλυφα άνοιγε κάποιο πέραςμα· έτσι θα εξηγηθεί και η αλληλογραφία του φαντάσματος με τη μαντάμ Ζιρί, καθώς και οι αβροφροσύνες του.</p> <p>Βέβαια, όλ' αυτά που είδα, άκουσα, αισθάνθηκα κι έπιασα δεν είναι τίποτα μπρος σ' αυτό που στην πραγματικότητα ένα πελώριο, μυθικό πλάσμα όπως ο Ερίκ, θα πρέπει να 'χει δημιουργήσει μέσα στο μυστήριο ενός χώρου σαν κι αυτόν της Όπερας... Παρ' όλ' αυτά, με τίποτα δε θα άλλαζα την ανακάλυψη που έκανα μέσα στο ίδιο το γραφείο του διευθυντή, μερικά εκατοστά από την πολυθρόνα: μια καταπακτή που ξανακλείνει όπως κλείνει ένα κουτί, μια καταπακτή απ' όπου βλέπω να ξεπροβάλλει ένα χέρι που με επιδεξιότητα «δουλεύει» στην τσέπη ενός σακακιού από φράκο...</p> <p>Από κει λοιπόν εξαφανίστηκαν τα σαράντα</p>	<p>горизонтально скользящие люки.</p> <p>Наконец, я могу сказать читателю с полным основанием:</p> <p>«Посетите как-нибудь Оперу, попросите разрешения побродить по зданию без глупого гида, пойдите в пятую ложу и постучите по громадной колонне, которая отделяет эту ложу от соседней.</p> <p>Постучите по колонне тростью или кулаком и прислушайтесь: вы поймете, что внутри она полая. И после этого не удивляйтесь, откуда мог идти голос призрака, поскольку внутри колонны есть достаточно места для двух человек. Если вы спросите, почему никто не поворачивался к колонне во время событий в пятой ложе, я отвечу, что она выглядит так, как будто сделана из сплошного мрамора, и кажется, что голос идет с противоположной стороны. Ведь Эрик, будучи чревовещателем, мог делать так, что его голос шел оттуда, откуда он хотел.</p> <p>Колонна украшена сложной резьбой. Надеюсь, когда-нибудь в ней обнаружат некое устройство, которое можно поднимать и опускать, что позволяло Эрику вести таинственную переписку с мадам Жири и передавать ей щедрые подарки.</p> <p>Все, что я видел и трогал, ничто в сравнении с тем, что, этот удивительный, фантастический человек, вероятно, создал в таком здании, как Опера, но я променял бы все эти открытия на одно, которое сделал в кабинете директоров, всего в нескольких сантиметрах от кресла одного из них. Я обнаружил там люк шириной с доску пола и не длиннее, чем предплечье, люк, который мог закрываться и открываться, как крышка ящика. И я легко могу представить себе вылезающую из скрываемого люком отверстия руку, ловко забирающуюся в нижний карман фрака, фалды которого касаются пола...</p> <p>Это то отверстие, через которое ушли сорок</p>
---	---

χιλιάδες φράγκα!... Κι από κει, με κάποιο άλλο κόλπο, επέστρεψαν ξανά...

Όταν μίλησα, με μεγάλη συγκίνηση όπως μπορείτε να φανταστείτε, γι' αυτήν μου την ανακάλυψη στον Πέρση, του είπα:

«Ωστε λοιπόν, ο Ερίκ τα 'κανε όλ' αυτά για να διασκεδάσει;...»

Ο Πέρσης μου απάντησε:

«Μην πιστεύετε καθόλου κάτι τέτοιο!... Ο Ερίκ είχε ανάγκη από χρήματα, τοποθετώντας τον εαυτό του έξω από την ανθρωπότητα, δεν είχε κανέναν ενδοιασμό και χρησιμοποιούσε αυτά τα εξαιρετικά χαρίσματα, της επιδεξιότητας και της φαντασίας, με τα οποία τον είχε προικίσει η φύση (λες για να τον αποζημιώσει για τη φριχτή του ασχήμια) για να εκμεταλλεύεται τα μέλη της ανθρωπότητας και συχνά μ' έναν υπέροχο τρόπο, γιατί μην ξεχνάτε ότι πολλές φορές είχε ανταμειφθεί με το βάρος του σε χρυσό. Αν αποφάσιζε να επιστρέψει τα σαράντα χιλιάδες φράγκα, το 'κανε γιατί τότε δεν τα είχε πια ανάγκη! Είχε πια παραιτηθεί από την ιδέα να παντρευτεί την Κριστίν Ντααέ. Είχε πια απαρνηθεί την ευτυχία και όλα τα εγκόσμια.

Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Πέρση, ο Ερίκ καταγόταν από μια μικρή πόλη κοντά στη Ρουέν. Ήταν γιος ενός εργολάβου οικοδομών.

Είχε φύγει νωρίς από το πατρικό σπίτι, όπου η ασχήμια του προκαλούσε φόβο και φρίκη στους δικούς του. Για κάμποσο καιρό επιδεικνυόταν στα πανηγύρια, όπου ο μπρεσάριός του τον παρουσίαζε ως «νεκροζώντανο».

Θα πρέπει να 'χε διασχίσει μ' αυτόν τον τρόπο, από πανηγύρι σε πανηγύρι όλη την Ευρώπη, και θα πρέπει να τελειοποίησε την ιδιόμορφη καλλιτεχνική του εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευσή του στα μαγικά κόλπα, στην ίδια την κοιτίδα της τέχνης και της μαγείας, στους Τσιγγάνους.

Μιαν ολόκληρη περίοδο της ζωής του Ερίκ τη σκεπάζει το σκοτάδι. Τον ξαναβρίσκουμε στο

тысяч франков и с помощью посредника вернулись обратно.

Говоря об этом с персом, я спросил его с понятным волнением:

— Поскольку сорок тысяч франков вернулись, значит, Эрик только шутил, когда дал импресарию книгу с инструкциями?

— Вовсе нет, — ответил он. — Эрик нуждался в деньгах. Чувствуя себя отрезанным от людей, он не испытывал никаких угрызений совести и использовал свои чрезвычайные способности, которыми природа наделила его в качестве компенсации за ужасное уродство, чтобы эксплуатировать человеческие существа различными способами, иногда очень артистичными и весьма прибыльными. Он вернул сорок тысяч франков Ришару и Мушармену, потому что уже не нуждался в то время в деньгах. Он отказался от своего плана жениться на Кристине Доз. Он отказался от всего на земле.

По словам перса, Эрик родился в маленьком городке возле Руана и был сыном подрядчика-строителя.

В раннем возрасте он убежал из родительского дома, где его уродство вызывало лишь ужас. Какое-то время он выступал на ярмарках с балаганщиком, который представлял его как «живой труп».

Он, должно быть, пересек всю Европу, странствуя от ярмарки к ярмарке, и завершил свое обучение как артист и фокусник у мастеров искусства волшебства — у цыган.

Целый период его жизни остался загадкой. Его видели на ярмарке в Нижнем

<p>πανηγύρι του Νίζνι-Νόβγκοροντ, όπου εμφανιζόταν σε όλο το αποτρόπαιο μεγαλείο του. Ήδη τραγουδούσε όπως κανείς άλλος στον κόσμο δεν έχει τραγουδήσει ποτέ. Έκανε τον εγγαστρίμυθο και επιδιόταν σε καταπληκτικές ταχυδακτυλουργίες, που γι' αυτές, τα караβάνια δεν έπαυαν να μιλάνε ακόμη και μετά το γυρισμό τους στην Ασία.</p> <p>Έτσι, η φήμη του έφτασε στα τείχη του ανάκτορου του Μαζεντεράν, όπου η μικρή σουλτάνα, η αγαπημένη του σα-εν-σαχ, έπληττε.</p> <p>Κάποιος έμπορος γουναρικών, που μόλις είχε γυρίσει στη Σαμαρκάνδη από το Νίζνι-Νόβγκοροντ, διηγήθηκε τα θαύματα που είχε δει κάτω από τη σκηνή του Ερίκ.</p> <p>Κάλεσαν τον έμπορο στο παλάτι, όπου τον ανάκρινε ο νταρόγκα του Μαζεντεράν. Μετά απ' αυτό, ανατέθηκε στον νταρόγκα να βρει και να φέρει τον Ερίκ στο παλάτι. Έτσι ήρθε ο Ερίκ στην Περσία.</p> <p>Εδώ πέρασε πολύ καλά και πολύ κακά. Διέπραξε ουκ ολίγες φρικαλεότητες, γιατί φαίνεται πως δεν είχε αίσθηση ούτε του καλού ούτε του κακού, και συνεργάστηκε σε μερικές πολιτικές δολοφονίες, το ίδιο αδιάφορα όπως είχε καταφέρει να νικήσει, με κάποιες διαβολικές εφευρέσεις τον εμίρη του Αφγανιστάν, που τότε βρισκόταν σε πόλεμο με την αυτοκρατορία.</p> <p>Ο σα-εν-σαχ τον έκανε φίλο του. Εδώ τοποθετούνται Οι Ρόδινες Ωρες του Μαζεντεράν, για τις οποίες πήραμε μια ιδέα από την αφήγηση του Πέρση.</p> <p>Καθώς ο Ερίκ είχε μια εντελώς προσωπική αντίληψη για την αρχιτεκτονική και ένα παλάτι το αντιλαμβανόταν περισσότερο όπως ένας ταχυδακτυλουργός το μαγικό του μπαούλο, ο σα-εν-σαχ του παράγγειλε μια τέτοια κατασκευή που ο Ερίκ πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία. Αυτή η κατασκευή ήταν τόσο μεγαλοφυής που η Μεγαλειότητά Του μπορούσε να περιφέρεται παντού χωρίς να τον βλέπει κανείς και μπορούσε να εξαφανιστεί</p>	<p>Новгороде во всем блеске своей отвратительной славы. Тогда он уже пел как никто другой в мире; он демонстрировал свое искусство чревоуещания и делал поразительные магические трюки, о которых говорили в караванах на всем пути в Азию.</p> <p>Вот каким образом его слава достигла дворца в Мазендеране, где маленькая султанша, фаворитка шаха, страдала от скуки.</p> <p>Торговец мехами по пути из Нижнего Новгорода в Самарканд описал чудеса, которые видел в палатке Эрика.</p> <p>Торговца привели во дворец, и его расспрашивал дарога — начальник полиции Мазендерана. После этого дарога тот получил приказ отправиться на поиски Эрика. Он привез Эрика в Персию, где на протяжении некоторого времени тот имел большую власть.</p> <p>Эрик был виновен в нескольких ужасных преступлениях, поскольку он, кажется, не знал разницы между справедливостью и несправедливостью. Он принял участие в ряде политических покушений и использовал свои дьявольские изобретения против короля Афганистана, который вел войну с империей.</p> <p>Шах проникся к Эрику симпатией. Это было время «розовых часов» Мазендерана, о которых мы читали в истории перса.</p> <p>У Эрика были весьма оригинальные идеи в архитектуре, и он задумал возвести дворец, как фокусник мог задумать сделать волшебный ящик, и шах приказал ему построить такой дворец. Он построил, и результат, кажется, был таким, что повелитель мог идти в своем дворце куда угодно и его не видели, мог исчезать таким образом, что его невозможно было обнаружить.</p>
---	--

ανά πάσα στιγμή χωρίς κανείς να μπορεί να καταλάβει πώς.

Όταν ο σα-εν-σαχ απόχτησε αυτό το διαμάντι, διέταξε, όπως κάποτε είχε κάνει κάποιος Τσάρος για έναν ιδιοφυή αρχιτέκτονα μιας εκκλησίας στην Κόκκινη πλατεία της Μόσχας, να βγάλουν τα χρυσαφένια μάτια του Ερίκ. Όμως, μετά σκέφτηκε πως ο Ερίκ ακόμη και τυφλός θα μπορούσε να χτίσει ένα παρόμοιο παλάτι για κάποιον άλλο άρχοντα. Τελικά, όσο ο Ερίκ ήταν ζωντανός, αυτό σήμαινε πως υπήρχε κάποιος που ήξερε τα μυστικά του παλατιού. Έτσι, αποφασίστηκε ο θάνατος του Ερίκ, καθώς και όλων των εργατών που δούλεψαν κάτω από τις διαταγές του.

Ο νταρόγκα του Μαζεντεράν ανάλαβε την εκτέλεση αυτής της φριχτής διαταγής.

Ο Ερίκ, κάποτε τον είχε βοηθήσει, τον είχε κάνει να γελάσει. Τον έσωσε λοιπόν, και του έδωσε τα μέσα να φύγει. Όμως, λίγο έλειψε να πληρώσει με το κεφάλι του αυτή του τη γενναιοδωρία.

Ευτυχώς για τον νταρόγκα, στις όχθες της Κασπίας Θάλασσας βρέθηκε ένα μισοφαγωμένο απ' τα θαλασσοπούλια πτώμα, που θεωρήθηκε πως ήταν το πτώμα του Ερίκ. Σ' αυτό βοήθησαν οι φίλοι του νταρόγκα, που είχαν φροντίσει να ντύσουν το πτώμα με ρούχα του Ερίκ.

Ο νταρόγκα, τιμωρήθηκε με κατάσχεση της περιουσίας του και με εξορία. Ωστόσο, επειδή ο νταρόγκα ήταν από βασιλική οικογένεια, το περσικό κράτος εξακολουθούσε να του δίνει κάποιο μικρό ποσό, μερικών εκατοντάδων φράγκων, κάθε μήνα. Έτσι ο νταρόγκα ήρθε πρόσφυγας στο Παρίσι.

Όσο για τον Ερίκ, είχε καταφέρει να περάσει στη Μικρά Ασία. Πήγε στην Κωνσταντινούπολη όπου μπήκε στην υπηρεσία του σουλτάνου. Για να σας δώσω να καταλάβετε τι είδους υπηρεσίες μπορεί να πρόσφερε ο Ερίκ σ' έναν άρχοντα που καταδιωκόταν από χιλιάδες εχθρούς, αρκεί να σας πω πως όλες αυτές οι περίφημες καταπακτές, τα μυστικά δωμάτια και τα

Κοгда шах стал обладателем такой драгоценности, он решил поступить так, как поступил один царь в отношении гениального создателя собора на Красной площади в Москве. Он приказал выколоть золотые глаза Эрика. Но затем шах подумал, что даже слепым Эрик мог построить такое же необыкновенное сооружение для другого монарха и что, пока Эрик жив, кто-то еще сможет узнать секреты чудесного дворца. И он решил убить Эрика вместе со всеми, кто работал под его командой.

Начальнику полиции Мазендерана было поручено выполнить эту отвратительную миссию.

Эрик оказал ему несколько услуг и часто смешил его. Дарога спас Эрика, дав ему возможность бежать. Но чуть не? заплатил за свою слабость собственной жизнью.

К счастью для него, труп, который был найден на берегу Каспийского моря, наполовину съеденный птицами, был выдан за труп Эрика после того, как друзья дароги одели его в одежду, принадлежавшую Эрику.

Начальник полиции избежал казни, но был наказан ссылкой и лишением всего имущества. Однако, поскольку он был членом шахской семьи, он получал небольшие месячные выплаты из государственной казны. Перс уехал в Париж.

Что касается Эрика, то он бежал в Малую Азию, а затем в Константинополь, где служил у султана. Чтобы дать представление об услугах, которые он оказывал этому монарху, я могу только сказать, что Эрик — автор всех знаменитых люков, секретных камер и таинственных сейфов, которые были найдены во дворце султана после последней турецкой

μυστηριώδη θησαυροφυλάκια που βρέθηκαν στο Γλντίζ-Κιοσκ, μετά την τελευταία τούρκικη επανάσταση, ήταν έργα δικά του.

Αυτός ήταν επίσης που είχε την έμπνευση να κατασκευάσει αυτόματα ντυμένα σαν τον πρίγκιπα, έτσι που ο κόσμος νόμιζε πως ο πρίγκιπας βρισκόταν κάπου, ενώ στην πραγματικότητα, ξεκουραζόταν κάπου αλλού.

Όπως ήταν επόμενο, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το παλάτι για τους ίδιους λόγους που είχε φύγει κι από την Περσία. Ήξερε πάρα πολλά.

Τότε, κουρασμένος πια απ' αυτήν την εκπληκτική και τερατώδη περιπετειώδη του ζωή, ευχήθηκε να ζήσει κι αυτός σαν όλο τον κόσμο. Έτσι έγινε εργολάβος, ένας κανονικός εργολάβος που έχτιζε για όλο τον κόσμο, κανονικά σπίτια, με κανονικά τούβλα.

Ανάλαβε κάποιες εργολαβίες για την κατασκευή της Όπερας. Όταν όμως βρέθηκε μέσα στα υπόγεια αυτού του τεράστιου θεάτρου, ο καλλιτέχνης, ο θαυματοποιός και ο μάγος, που βρίσκονταν πάντα μέσα του, βγήκαν στην επιφάνεια.

Καημένε, δυστυχισμένε Ερίκ! Μα πρέπει να τον λυπόμαστε; Μήπως πρέπει να τον καταριόμαστε; Κατά βάθος, το μόνο που ζητούσε, αυτό που ήθελε, ήταν να ζήσει κι αυτός σαν όλο τον κόσμο! Όμως, ήταν πολύ άσχημος! Έτσι είχε μπρος του δυο επιλογές: είτε να κρύψει την ιδιοφυΐα του είτε να την περιφέρει, ενώ αν είχε ένα κανονικό πρόσωπο θα ήταν ένας από τους καλύτερους ανθρώπους!

Είχε μια μεγάλη καρδιά που μπορούσε να χωρέσει τον κόσμο όλο κι όμως, αυτός τελικά αναγκάστηκε να αρκεστεί σ' ένα υπόγειο.

революции.

Это Эрик сделал куклу-автомат — точную копию султана, что заставляло людей думать, что он присутствует в одном месте, в то время как в действительности он спал в другом.

Эрик, естественно, вынужден был покинуть султана по той же причине, по какой ему пришлось бежать из Персии: он знал слишком много.

Затем, устав от этой авантюрной, тяжелой, чудовищной жизни, он захотел стать таким, «как все другие». И он стал подрядчиком-строителем, обычным подрядчиком, строившим обычные дома из обычных кирпичей.

Он добился контракта на некоторые работы по перестройке фундамента Оперы. Когда он оказался в подвалах этого огромного театра, его творческая, причудливая и магическая натура вновь дала себя знать. Он был ужасен, как всегда, и возмечтал создать для себя дом, неизвестный остальному миру, дом, который навсегда скрыл бы его от человеческих глаз.

Читатель знает большинство из того, что последовало затем, и может предположить остальное; это подразумевается во всей этой невероятной, но в то же время правдивой истории.

Бедный, несчастный Эрик! Должны ли мы жалеть его? Или проклинать? Он просил только одного — быть как все. Но он был слишком уродлив! Ему приходилось или скрывать свой гений, или растрачивать его на различные трюки, тогда как с обычным лицом он мог бы стать одним из благороднейших представителей рода человеческого.

У него было сердце достаточно большое, чтобы объять весь мир, но он должен был довольствоваться подвалом. Думаю, мы

<p>Νομίζω πως το Φάντασμα της Όπερας πρέπει να το λυπηθούμε!</p> <p>Εγώ, παρ' όλα τα εγκλήματα του, προσευχήθηκα για τη σωτηρία της ψυχής του, παρακάλεσα το Θεό να τον λυπηθεί! Μα, γιατί ο Θεός δημιούργησε έναν τόσο άσχημο άνθρωπο;</p> <p>Προσευχήθηκα πάνω στο πτώμα του, τις προάλλες, όταν τον ξέθαψαν από τη γη. Εκεί στο ίδιο μέρος που έθαβαν τις ζωντανές φωνές, βρήκαν το σκελετό του. Δεν τον αναγνώρισα βέβαια από την ασχήμια του, γιατί όταν για τόσον πολύ καιρό βρισκόμαστε νεκροί στο χώμα, όλοι είμαστε άσχημοι· τον αναγνώρισα από τη χρυσή βέρα που φορούσε και που δίχως αμφιβολία ήταν η Κριστίν που είχε έρθει και είχε φορέσει στο δάχτυλό του, προτού τον θάψει, όπως του το 'χε υποσχεθεί.</p> <p>Ο σκελετός βρισκόταν πολύ κοντά στη μικρή πηγή, εκεί όπου, για πρώτη φορά, ο Άγγελος της μουσικής είχε κρατήσει μέσα στα τρεμάμενα χέρια του την Κριστίν Ντααέ.</p> <p>Και τώρα τι θα κάνουν το σκελετό; Δε φαντάζομαι να τον πετάξουν σε κάποιον κοινό τάφο...</p> <p>Εγώ, το λέω: η θέση του σκελετού του Φαντάσματος της Όπερας, είναι στα αρχεία της εθνικής Ακαδημίας της μουσικής: Δεν πρόκειται για ένα συνηθισμένο σκελετό.</p>	<p>должны пожалеть призрака Оперы.</p> <p>Несмотря на его преступления, я молился над его останками и просил Бога быть милостивым к нему. Зачем Господь создал такого уродливого человека, как он?</p> <p>Я уверен, вполне уверен, что недавно молился над его останками, когда их изъяли из земли на месте, где заложили граммофонные пластинки. Его труп превратился в скелет. Я узнал его не по уродству головы, ибо все люди страшны, когда мертвы долгое время, но по золотому кольцу. Кристина Доэ, несомненно, приходила и надела кольцо на палец Эрика, перед тем как похоронить его, как и обещала.</p> <p>Скелет лежал около маленького фонтана, где Ангел музыки впервые держал Кристину Доэ, потерявшую сознание, в своих дрожащих руках.</p> <p>Что станет с этим скелетом? Конечно, он не должен быть захоронен в могиле бедняков!</p> <p>Я считаю, что скелет призрака Оперы принадлежит архивам Национальной академии музыки, — ведь это необычный скелет.</p>
--	--